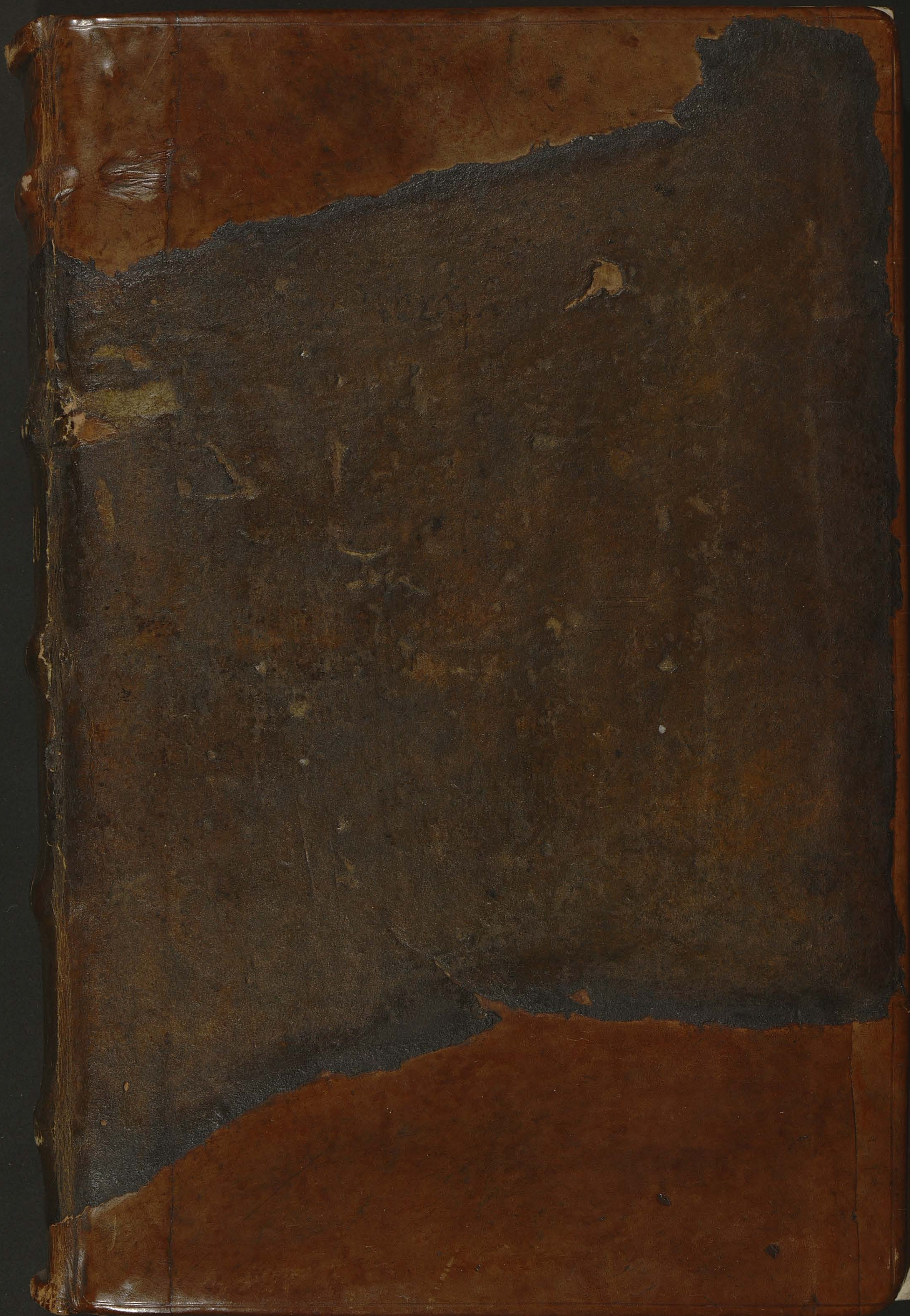

Verona pos[...] 5

Memoriale [illegible]
[illegible] Dicendimoz

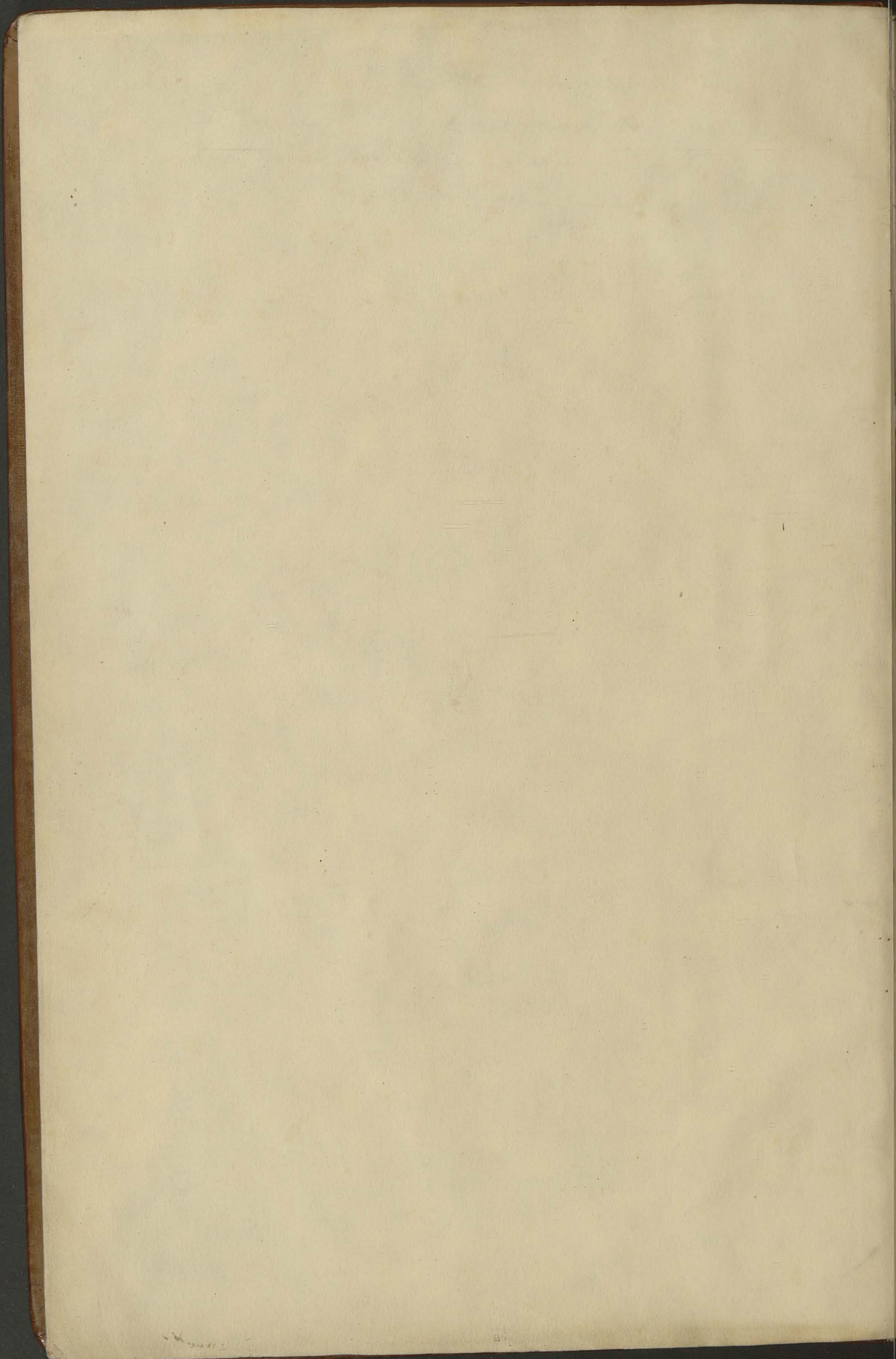
Non est sanus quem vexat tussis et asma :–

840

Breviarius Serapionis regis
cum antidotario 2 expositio vo
bulorum Arabicalium

Oprawę wyrestaurował introligator Jan Wyżga w r. 1934. Papierowe karty ochronne i wyklejka tylnej okładki są nowe. Dawna wyklejka tylnej okładki stanowi obecnie ostatnią z pergaminowych kart rękopisu.

I

[illegible]

[illegible]

Ad diligentius attendenda . . . super . . . dicet q. facere sã . . .

. . . silib⁹ . . .

[illegible]

s; ut dicitur ferri. si omnino fieri & ratio de qua pro est non potest. id est consequi pronomine demonstrativi in accipere pro demonstrativum loco nominis predicti quod sic interiacens. Ideo dicunt hic intelligendum esse non accipiuntur demonstrativa loco nominum predictorum. id est per ipsa demonstrativa notentur ipsa nomina ante predicta. id est premissa non accedit dico. Quoniam relata illa [illegible] in locorum posita notantur. ad precessisse. sed dico quod non acciperentur demonstrativa loco predictorum nominum. sed acciperentur loco eorum id est nominum. quod [illegible] ipsa non possunt proferri demonstrative. non possunt demonstrative suppositum certificare. hic pronomina demonstrativa & in loco nominum commode ponuntur quod si ipsa ponerentur. Relativa demonstrativa non accipiuntur loco nominum commode ponuntur predictorum. Relativa non. [illegible] premissorum in locutione [illegible] loco nominum ponuntur videtur quod ipsa nomina possunt inde repeti commodius in hoc vero dicet sed quod nomina non possunt accipi [illegible] possunt repeti [illegible] imperator appulit [illegible] rediit [illegible] imperator appulit imperator rediit. Ideo [illegible] dubius [illegible] accipi [illegible] nego nec dubia [illegible] aliquam possibilitas ut [illegible] Item [illegible] facilitas ut rex non possit expugnare hoc castrum possibile est quippe sed non facile regi illud castrum expugnare. Item nec possibilitas [illegible] nec facilitas [illegible] consuetudinis [illegible] duas

[illegible]

ea inventionis demonstrativorum pronominum in quibus [illegible] accidat [illegible] demonstratio. Est itaque demonstratio proprietas significandi rem tamquam [illegible] significata. Conveniunt ergo pronomina relativa & demonstrativa in hoc quod utrumque est proprietas significandi rem. Differunt autem per illa que in [illegible] indiffinitis [illegible] loca [illegible] relatione tamquam prius significatam. sed demonstratio [illegible] tamquam prius significata [illegible] & sic demonstratio. demonstratio est proprietas significandi rem [illegible] tamquam [illegible] lectum subiecta. In hoc [illegible] Notantur duo genera demonstrationis. scilicet demonstratio ad oculum & demonstratio ad intellectum. demonstratio ad oculum [illegible] demonstratio. quando significatur res tamquam sensu comprehendenda. quod [illegible] illa demonstratio quod est demonstratio ad oculum [illegible] reliquum [illegible] comprehenditur. Quidam [illegible] excipiunt [illegible] demonstratio [illegible] percipitur. ut [illegible] demonstrativum non ad oculum esse sed ad intellectum non male [illegible] forsitan [illegible] magis ad oculum [illegible] demonstratione. ad intellectum est illa demonstratio. quando res demonstratur tamquam intellectu solo comprehensibilis. & est duplex [illegible] demonstratio ad intellectum. Rei absentia. rei incorporeitas. suppositi [illegible] Rei absentia ut [illegible] ad absentem [illegible] demonstratio [illegible] sic dicens. hoc regnum dei [illegible] Rei incorporeitas. ut [illegible] demonstratio. suppositi [illegible] ut [illegible]

[illegible]

uel s. rele[?] non demonstratio. non propter potestatem neque remotas neque presentiam neque absentiam. tamen quia tamen [illegible] sed probus vel verius .i. ut hic non significatus per unam vocem actus hic ubi archum vel quibusque .i. quecumque non significat [illegible] per hunc actum sensus cali voce non tamen [illegible] ita sic in illis qui in eis vocem diversitas supposita non distinguere ut dicam [illegible] tamen hic non est in pronominibus et ideo non gero hic in illis [illegible] distinctio sed demonstratio a relatione et sic de aliis et hoc est narrare sed specialis subdistinctio potest. [illegible] hic tale relatio. demonstratio in hic iste et ille .i. et ille [illegible] est illa sed demonstratiua sed tamen in demonstrando differt quedam quedam demonstratio est in presentia quedam in absentia quedam quedam in propter potestatem quedam in remota et hoc est sed [illegible] actribuam quod demonstratio sed tamen idem est .i. differentia est in demonstratiuum quia ille intelligitur spatio loci .i. demonstratiuum rei uelud longiore spatio distantem. iste non intelligitur rei demonstratione uelud spatio propinquam .i. est demonstratio in propter potestatem. hic [illegible] demonstratio [illegible] in presentia non in absentia cum hac ad intellectum demonstratione et hic est hic [illegible] sic iste demonstrat rem in propter potestatem et sic [illegible] sed hoc tamen differret quia hic demonstratio [illegible] non in presentia non in absentia. iste [illegible] potest in demonstratione rei presentis. ratio in demonstratione absentis non [illegible] auctores [illegible] ut in eo quod [illegible] inductus est ut ille [illegible] in posito inueniuntur tamen dicitur quod per ego et tu hic fieri demonstratio ad oculum et res presentis demonstratiue posita. sed id in demonstratione ad intellectum de absente [illegible] ad hoc quod rei absentia est omnis demonstrationis ad intellectum et de eis quae non possunt [illegible] ad quod [illegible] rei incorporeitas est. [illegible] iste [illegible] .i. rei incorporeitas [illegible] .i. rei absentia. ille quidem sicut quedam pronomina demonstratio sit propter presentes [illegible] quedam ad absentes et quod .i. sit ille est et velim. quia [illegible] et demonstratiue potest. per actum de absente quod de presente per absenti per quod presenti ut sic [illegible] ille in rele potest et per absentiam accipitur. ut uelle. ibi sit rele potest. sed accipitur per presentiam sit et in hoc [illegible]. ille ergo quod de his que [illegible] relatione [illegible] ille et cuius demonstratio et sit [illegible] relatione hic pronomine ipse et de eorum [illegible] differentia sciendum est quod disputanda plenius exequi [illegible] et ideo hic [illegible] quod de illis dicendum sit hec tamen pronomina sunt et sunt [illegible] hunc uel presentes demonstrare et quia presentes et tamen hec [illegible] in pronomine sic per hunc uel per [illegible] in apostropho per absentes quemadmodum inueniat in [illegible] [illegible] hic [illegible] [illegible] sermonis [illegible] [illegible] est et hic est hec tamen [illegible] .i. pronomine sic [illegible] per [illegible] sermonis. et grece dicitur apostropha et [illegible] hoc dicitur [illegible] .i. [illegible] apostrophen. [illegible] est ea est idem [illegible] per [illegible] apostrophe hic [illegible] apostropha .i. [illegible] sermonis [illegible] apostrophat [illegible] ad aliquem .i. sermo [illegible] ad aliquem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod relatum hic [illegible] apostropha [illegible] hic [illegible] alie. in quibus prosopopeia [illegible] significat apostrophus [illegible] quia [illegible] ille [illegible] sermo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] apostrophus [illegible] [illegible] apostrophe [illegible] sermonis [illegible] [illegible] ad [illegible] absente

Circa alias demonstrationes plenius [illegible] questionis [illegible] [illegible] sit ad oculum an ad intellectum quemadmodum de illis que uidentur et igni fieri ut hoc metallum est [illegible] metallorum. Similiter uerba est in orto meo dealbis [illegible] [illegible] [illegible] usus admittit et non reprobare uidetur. ut hic homo sepultus est hic. Similiter [illegible] est in aliis in quo [illegible] sit quod de ea [illegible] et soloecismum [illegible] [illegible] ut si demonstro hominem dicam ille [illegible] de primis a demonstrationibus uidetur [illegible] ad o. sit [illegible] res [illegible] subiecta quemadmodum uerba vel aurum. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] demonstratione [illegible] ipsam [illegible] ad distinctam demonstrationem [illegible] [illegible] [illegible] demonstratiue [illegible] [illegible] [illegible] suppositionem [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] hic uerba est in orto meo supponatur ad [illegible] [illegible] aliud quod hic uerba [illegible] [illegible] demonstrauerat et eundem locum supponat. [illegible] in demonstratione in materia hic pronomine hic [illegible] quod non illi [illegible] [illegible] [illegible] demonstratum [illegible] quod [illegible] non illud [illegible] significare hoc [illegible] uerba [illegible] quod hic [illegible] materia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hic [illegible] quedam [illegible] .i. quedam materia [illegible]. [illegible] cum dico hic metallum est [illegible] alio metallo [illegible] [illegible] [illegible] subiecto [illegible] fieri demonstratio illud significat [illegible] hic metallum. [illegible] eadem demonstratio [illegible] locutione [illegible] et dico tamen nominis appositione [illegible] [illegible] [illegible] demonstrando [illegible] sit demonstratio ad oculum tamen [illegible] demonstratione que [illegible] hic appositum non metallum et [illegible] illi [illegible] associari [illegible] [illegible] [illegible] eadem demonstratione [illegible] illa [illegible] illa demonstratio ad oculum est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] demonstratio ad oculum est [illegible] [illegible] materia

tio est [illegible] ita intelligi loco ut supponat uel illa quam demonstrauerat [illegible] intelligere. potest enim aliud demonstrari aliud supponi. relata .s. apposita non ad rem que demonstratur sed ad materiam solam ut monstratur .s. uel illa quam oculis [illegible] ex [illegible] [illegible] alio metallo [illegible] in orto meo sed eadem rei materia. [illegible] [illegible] uidebitur quod suppositio [illegible] [illegible] est pronominali demonstratione et [illegible] [illegible] [illegible] poterit ad [illegible] interrogationem quod metallum est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] suppositio in responsione sit [illegible] interrogatione. cum sit quod de suppositione non [illegible] interrogatione conueniens fieri responsio. Responsio [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est demonstratio quam aliam [illegible] supponit [illegible] demonstratio ut si demonstro [illegible] dicam [illegible] est mare [illegible] [illegible] [illegible] ibi [illegible] [illegible] et [illegible] magis uale[?] [illegible] hic. [illegible] [illegible] [illegible] uideamus [illegible] [illegible] responsione quam in interrogatione [illegible] illa quam ex ipsa interrogatione intelligitur .s. illa. ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tamen fieri [illegible] suppositionem. Cum enim dico hic metallum est [illegible] auro [illegible] dico supponi rem hic nominis [illegible] [illegible] quemadmodum si [illegible] hic metallum [illegible] ad interrogationem supponi posset [illegible] [illegible] supponi non [illegible] [illegible] ab ipso [illegible] [illegible]. [illegible] hac [illegible] [illegible] [illegible] in mari [illegible] absolutum responsione hic nominis [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]. [illegible] tamen respectu interrogationis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hic [illegible] hic id supponere [illegible] demonstratio est dico hic uerba est in orto meo quia hic [illegible] hic id supponit et demonstrat [illegible] [illegible] rectos [illegible] [illegible] de obliquis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hic non hic [illegible] hic [illegible] et illud non id demonstrat et supponit. [illegible] non id significat nomine [illegible]. [illegible] enim dico hic uerba est [illegible] est [illegible] illa duo nomina quia [illegible] [illegible] ipso hic non hic [illegible] hic [illegible] omnibus casibus sed [illegible] [illegible] .s. hic [illegible] [illegible] cum nomine [illegible] quia sit [illegible] [illegible] in demonstratione [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] hic demonstrationes [illegible] sit. hic [illegible] [illegible] hic [illegible] hic [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non priori demonstrari. [illegible] [illegible] demonstratio [illegible] nominis appositio exigitur non illud communicari rei quam demonstrat [illegible] non demonstratio. illa [illegible] [illegible] quod [illegible] demonstrari non est homo sed hic [illegible] dico hic non non [illegible] [illegible] et accipi non per homine sed per cadauere humano [illegible] quod [illegible] est demonstratio sed [illegible] est nominis acceptio debat hoc [illegible] est. [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] ad oculum fiat an ad intellectum ad oculum est non [illegible] quia [illegible] demonstratio [illegible] sit oculis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad intellectum [illegible] non [illegible] est quia non [illegible] sit suppositio. hec res absens demonstratur. [illegible] res incorporea [illegible] [illegible] demonstratio debeat ad oculum esse uel ad intellectum [illegible] [illegible] ergo hic [illegible] ad usum demonstrationis [illegible] esse [illegible] demonstratio nulla res est subiecta quia hic [illegible] est non [illegible] [illegible]. [illegible] sic [illegible] dicitur hic [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] hic [illegible] propter hoc quedam [illegible] locutione esse [illegible] inconuenientes aliam [illegible] [illegible] [illegible] demonstratio [illegible] [illegible] fieri [illegible] suppositionem [illegible] [illegible] a demonstratione [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hic [illegible] est [illegible] [illegible] hic [illegible] a demonstrationem in ad intellectum fieri demonstratur res incorporea ut corporea ut intelligatur non [illegible] [illegible] per [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] hac locutionem hic [illegible] magis esse tollerabilem quam hac hic [illegible] quia hic [illegible] [illegible] [illegible] ut per illa [illegible] fiat [illegible] [illegible]. [illegible] non [illegible] sit [illegible] hic non [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] posset. sit hic non [illegible] [illegible]. Queredum est quod [illegible] ad demonstrationis [illegible] [illegible] demonstrando [illegible] dicam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] demonstratione [illegible] [illegible] [illegible] hic demonstrari. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pronomini congrue [illegible] [illegible] [illegible] soloecismum [illegible] in illa ostende [illegible] [illegible] quod inconuenientes demonstrationi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] demonstratio [illegible] demonstrationis determinatione. [illegible] [illegible] [illegible] demonstratio non [illegible] conuenientem [illegible] [illegible] determinari [illegible] in eadem demonstratio [illegible] [illegible] illa demonstratio [illegible] ad usum significandi. sic [illegible] [illegible] [illegible] significare [illegible] sic non [illegible] non [illegible]. ¶ [illegible] hanc [illegible] a remoto continuari [illegible] Supius [illegible] [illegible] pronomina illa quibus utuntur indiscretione discreta ab illis quibus utuntur absolute [illegible] non [illegible] pronomina in hunc modum [illegible] [illegible] [illegible] utuntur modis absolute modo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] pronomina sua [illegible] [illegible] [illegible] pronominum distinctione [illegible] [illegible] [illegible] indiscretione [illegible] significancia [illegible] adiectiones pronominum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] uoces pronominales [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] absolute [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] pronomina discreta et absoluta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pronomini [illegible] significatione [illegible] [illegible]

[illegible]

hic loco

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Iste lib. est

Allopicia prassywost / s. tinia atwo spete
Allopicion capit prassywa glawa / ab allope wlpe

Mgr Blasius de Kazymirz Sacrethe. Bacalarius
hunc libru dedit pro incremento alme vniuersitatis
studij Cracouien et libraria domus artistaru oretur pro eo
Anno dni 1489

Brevianus [illegible]
et expositio vocabulorum
[illegible]

Tractatus .i. breviarii Johannis filii serapionis medici
translatus a magistro Gerhardo de cambri
co in latinum, in quo Johannes dixit.

Incipiam cum auxilio dei et bonita
te inspirationis eius librum abbrevi
atum in causis egritudinum et signi
bus earum et partium curationibus huius
autem tractatus capitula sunt .xxxii.
Primum est de calvicio et allopi
cia et tyria. Secundum de canicie
capillorum. Tercium de sahafati
humida et est filis egritudini fumo
sitatis. Quartum de furfuri
bus que sunt in capite et reliquo corpore.
Quintum de pediculis qui sunt in
capite et reliquo corpore. Sex
tum de soda accidente ex adusti
one solis. Septimum de soda
accidente ex malicia complexionis
calide cum materia. Octavum de soda
accidente ex malicia complexionis frigide
absque materia. Nonum de soda accidente
te ex malicia complexionis frigide cum materia.
Decimum de soda accidente
ex ventis frigidis grossis. Unde
cimum de soda accidente ex potu
vini. Duodecimum de soda ac
cidente ex percussione aut casu que
accidunt in sincipite. Ter
ciumdecimum de vertigine et scotho
mia. Quartumdecimum de soda se
quente dolorem aliorum membrorum.
Quintumdecimum de dolore vetis.
Sextumdecimum de emigranea. Septi
mumdecimum de litargia et oblivione.
Octavumdecimum de cathat et est subet
epilempsie. Nonumdecimum de subet
vigilativa. Vicesimum de cu
rabito et est apostema accidens in ce
rebro. Vicesimum .i. de mani
a et est species demonii. Vicesi
mum .ii. de melancolia et est alguessegnes
accidens ex humore melancolico.
Vicesimum .iii. de epilencia et est alsare.
Vicesimum .iiii. de apoplexia et est
alsecati. Vicesimum .v. de pali
si. Vicesimum .vi. de destructione
ne servationis. Vicesimum
.vii. de spasmo. Vicesimum .viii.
de egritudine que nominatur
nervus equinus accidens ab arcuatione
nervorum et tensione eorum et siccitate ip
sorum et eorum ariditate et corrugatione ip
sorum et est qui nominatur tethanus.
Vicesimum .viiii. de affriasis et est tortura.
Tricesimum de stupore. Tricesimum .i.
de tremore. Tricesimum .ii. de salvi.

Capitulum primum — de calvicio et allopicia et tyria.

Egritudines iste a dua
bus eveniunt causis sicut
Ypocras docuit nos Ga
lienus quarum una est
privacio humiditatis que
nutrit capillos. Se
cunda humiditates extranee corrup
te que agregantur in radicibus capil
lorum. Virtutem calvicium quod ex pri
vatione fit humiditatis nutritive cu
rationem non habet et hoc quidem simile
eius est quod plantantur in plantis que ex
siccantur quia non redeunt propter corrup
tionem sine terre. At vero allopicia
et tyria eveniunt ex corrupcione hu
morum et tyria quidem est difficilioris
sanationis quam allopicia sed sunt tamen
que genus unum quam consideras sollicite causam
utramque facientem eveniunt. Et non
dissenciunt nomina utrorumque nisi ex pre
figure que est quia tyria non apparet in ca
pite et reliquo corpore nisi sicut ser
pens et eveniunt ei cortices sicut excco
riatur serpens. Allopicia vero non nomi
natur taliter nisi quoniam accidit sepe et quoniam — vulpibus.
diligenter attendis causam evenire fa
cientem utrumque simul invenies ambas
unius speciei sed sunt divise in actione et no
mine. In actione quidem quoniam ty
ria est difficilior ad sanandum quam
allopicia. Set in nomine quoniam hec
nominatur tyria ex figura serpentis
et spolio cutis eius. Et hec nominatur al
lopicia quoniam accidit vulpibus multo
ciens. De allopicia et cura eius.

Quando nos cognoscimus humorem
facientem venire allopiciam ex co
lore cutis et ex etate tempore et regi
one et que sunt similia illorum ut
incipiamus cum medicis solutivis et post
illud cum rebus que conferunt loco. Verbi
gracia si color cutis trahit ad ni
gredinem et etas est etas eorum qui sunt .xl.
annorum et regio et tempus sunt sicca et

quod sit complexionem vincat humor melancolicus
aut color cutis tendit ad albedinem.
et etas est etas decrepitorum et regio
et tempus sunt frigida pauce humiditatis et complexio
declinat ad frigiditatem et humiditatem tunc
oportet ut fiat solutio cum confectione rufi facta cum
coloquintida. quod est quod educit flegma et
humorem melancolicum. Et si color cutis tendit
ad citrinitatem et etas est etas
iuvenis et tempus et regio sunt calida et sic-
ca et iuvenis sit complexione est humor
colericus. tunc oportet ut sit solutio cum
pillulis de aloe factis cum coloquintida
mastice scamonea et absinthio. Et
si invenis sit illi qui habet allopiciam
est sanguis curabitur ipsum in primis
cum abstractione sanguinis. deinde cum solutione
humoris facientis venire allopiciam.
deinde cum mundificatione capitis per
gargarismum et res quas masticent mul-
tum sicut yerapigra. et cortices cappari et
staphisagre permixte dissolute cum sirupo
acetoso facto cum coloquintida vel cum aceto et
Et si infundatur in aceto ysopus et calamen-
tum montanum vel fluviale vel albasse et
melissa deinde redimitur post illud ad locum de-
pilatum et tenetur ipsum cum fricatione.
Si evenerit ei ex co. citrina cum pan-
no lini et si evenerit eius est ex humo-
re melancolico vel flatico cum cepa squille
vel alliis deinde utere post illud medicinis
compositis quas narrabimus post hanc ho-
ram apud nostram rememorationem
de medicinis compositis. Medicine autem
simplices que rectificant hanc egritu-
dinem et quibus linitur sunt euforbium.
quod calefacit calefactione vehementi
et post ipsum in calefactione rutha mon-
tana et post ipsam sinapis et spuma
que agregatur in circuitu arundi-
num in maribus que nominatur linusitan [?]
et adarc et adarkon et sulphur et spu-
ma maris et spuma baurach ruber
armeni leve frangibile pauce est
restrictatis et asperitatis et duo elle-
bori nigri et albi et semen eruce et oleum
laurinum et spuma maris et est v
specierum et melior earum est illa que dicitur
mehsion et illa que similatur lane
quecumque istarum combusta est autem
combusta sed melior earum est que est
combusta et curamus cum pice humida
et kitran et stercore muris et adipe
ursi antiquo. Et confert et adeps adoboha
et adeps lupinorum et adeps leopar-
di et adeps anatis et omnis adeps sub-
tilis complexionis. quia cum ista subin-
grunt usque ad concavitatem cutis et per-
veniunt ad radices capillorum et
confert et quando sit ipsum linitur et fricatur
cum ea amigdala amara combusta
cum cortice suo extrinseco et in celum [?]
infusum in aceto aliquot diebus in
sole et stecha combusta et cortices a-
vellanarum combusti
pastus columbarum et arsenicum ru-
beum et usnen fullonum et fex que remanet
in lampade postquam extinguitur et
rutha ortolana sicca et aristologia lon-
ga et rotunda et cepe squille aut cepa acu-
ta et allia et commisce cum eo quod est ex
istis medicinis fortioris calidita-
tis et non sit securitas quin comburat
cutem et ad de cerotto humido facto ex
cera et oleo et sit subtiliter ei subtiliter sub-
tilis et confice quod ex eis est debile non
penetrans cum oleo laurino vel pi-
ce humida aut oleo balsami et utere
omnibus istis medicinis in hora in qua
aer est calidus aut line eas in sole et
si hora fuit hiemps tunc line eas
in balneo et necesse est tibi post abra-
sionem loci ut frices ipsum. Si autem
si videris ipsum rubere post fricationem
primam tunc scias quod nocumentum est
facilis curationis velocis sanationis
oportet ergo ut utaris in ea ex istis me-
dicinis illa cuius virtus est debilior
et quando videris ipsum non rubere nisi post frica-
tionem multam tunc scias quod est difficilis
sanationis longi spacii oportet ergo ut
utaris in ea ex istis medicinis illis
que sunt fortiores. iste medicine sim-
Modus liniendi plices quibus fit unctura hac
confert allopicie in egritudine
facte ex colera citrina oportet ut iste composite
incipias et frices locum cum spuma
maris aut cum panno spisso de lino
aut cum lana donec rubeat locus de-
inde tere stercus muris et confice ipsum cum
aceto et line ipsum aut permisce nitrum
et spumam maris cum adipe ursi et
line ea aut comburere radices arun-
dinis cum corticibus amigdalarum extin-

I

sicces diuris ɫ tere ea ɫ ꝯfice ea cū ace
to ɫ line ea. [veniente] **linimentū ad allopiciā ex**
Rade locum ī partus **humiditate**
Rinsione limpida dein scar' **melācolica**
pella ipm ɫ frica eum ɫ scalpe eum
cū cepa acuta ɫ ruta silu'i ɫ olō bal
sami aut ꝯfice puerē ɫ sem̄ eruce
cū oleo ɫ line ipm aut pulu'ize sene
ha armeni ɫ cortices auellane ɫ a
mugdale amare ꝯbustos cū bau'rac
armeni tunc ɫ soluat' cū olō laurino
ɫ linīant'. **linimt' ad allop. ex hūore** [ꝯfert]
Frica locum ī prīus **flegmatico**
cū cepa nuce aut allis dein line ip
sū cū eufobio cū rutha indeana ɫ si
napi pmixtis cū olō laurino aut
baum. [linimentū ad aliud]
Ruce montane ɫ eufobii ɫ baccar'
Rū lauri omū añ. ʒ. iii. sulphur'
incbusti elli albi ambor' añ ʒ. v. ɫ
ʒ. tere ɫ oli laurini aut oli antiq'
pulu'ize medias siccas cū cera ɫ olō
pmixtione que n̄ sit tenuis ita
ut nō soluatur nec spissa ī q' siccet'.
imō tēperata ɫ amīstretur. **capitulū**
Casus capillorū **scdm de casu ca**
sit qñ rarificat' cutis **pillorū**
ɫ in cūr' siba que puenit ad ra
dices capillorū ɫ ꝓp' illud fit inten
cio in curōe eius alia ab intēciōe
in curatōe allopicie q' est q' inten
cio allopicie est ut remoueatur
humiditas corrupta ɫ narrata ī cute
ita ut nō corrumpat naturā ca
pillorū. Et intencio ī curōe ca
pillorū casus est attractio materie
ab inferioribꝫ ad pte cutis ɫ inspissa
cio superficiei eius mollificate ɫ intē
scio ei' donec sit equalis inter rarifi
catū ɫ inspissatū. Quod est q' qñ nō
est spissa ualde phibꝫ capillos nas
ci ɫ illud de ꝓpetate e' est ut faciat
illud n̄ ē ladanū ɫ olm masticinū [Nō]
q' est q' agregat duas ꝓprietates
que utreqꝫ sunt necē in hac eg
ritudine c̄ equalitate s. caliditate tē
pata quia fit attractio marie ca
pill' sicut ī equis ɫ ꝑparatio q̄ cō
uenit ei. s. m. ɫ ꝓp' illud qñ n̄ mise
t' cum oleo ɫ inungit' cū eo cap'
ɫ ꝯfortat capillos. Jam ergo ap
paret q' necesse est ut amīstretur

cū amīstratōe medicine fricacio
capitis ɫ acceptio pilor' capillorū
ɫ sup spatiū' tempus ɫ n̄ timet' ut
ꝯsequat' ipm aer frūs oꝫ ut radan
t' capilli penit'. fricacio enī nō est
possibil' nisi h' mō ɫ sil' linimentū
qñ cutis sit calida. arida ɫ acq'rit
in equalitatem pororū q' est q' cu
tis est sicut t'ra ɫ humiditas sic seme
ɫ capilli sic seges. H' aūt egritudo ac [No]
cidit multociens ꝯualescētibꝫ ab e
gritudinibꝫ qñ eor' caliditas innata
est diminuta ɫ eorū marie sūt eua
cuate ɫ qūqꝫ accid' sine egritudine
pcedente ea. At uō cui accidit illud
cā egritudinis pcedentis idigꝫ ut
utatur regimine subtili p q' signi
fico cautelam ɫ rectificatione ci
bariorū ɫ usus lini iunior' tm̄.
Illos aūt iā uidimus multos sana
tos ab hac egritudine. s. ꝯualescen
tes absqꝫ me. sanatōe integ'. An
tiqui uō ꝯposuerūt hanc occasiōi
ex me's. sic dixi'. illud de cui' ꝓprieta
te est ut faciat acq'rere cuti soli
ditatē temperatā pter q' in frigi
datur q' est q' marie que superficiatē
faciunt forte uehemēte ē nocēt ut ī
frigidet ɫ phibeant cibū ī rubro cui'
capilli indigent q' phibent ei nutri
mentū suū. ꝓp' q' membrū n̄ nutrit'.
nisi p h' q' digeritur q' est sub eo de
cibo p caliditate. Cū ergo infrigida
t' minuit' caliditas eius ɫ n̄ dige
tur digestione bona q' minuit' nutri
mentū eius. Jam ergo colligitur
ex h' q' ī q' oꝫ ꝯmisceri ē ladano est
olm arboris mastices ɫ n̄ inuenit' n̄
ī insula cipri. qm̄ ī ipō sūt due uir
tutes que sunt in ladano sic cali [sunt due uirtutes]
tas attractiua sic ostendim' ɫ alia
ē ꝯfortatiua aggregatiua ɫ p' ipm olm
uirtutū ɫ olm crudū. i. de oliuis imma
tis q' ē q' Gal' dic' in lib' q' est. x. trac
tatuū de spebꝫ n̄ expt' sū tñ puto [ego]
q' sit medicam̄ in casu capillor' meli' [Nō]
q' medicam̄ ꝯpōit' ex ladano ɫ oleo
fcō ex mastice. Ceteꝝ qñ uis radē
capillos n̄ ē codias ipm a fri. ɫ n̄ le
ueas ipsū donec spissū ɫ si n̄ radis ca
pillos subtil'r indages acceptionē ē
ceter' n̄ sit linimentū subtile. Quod est

F

qr non oz ut diminuas capillos do
h plongent oio n pqm eit egritu
do ꝯfortant capilli q si casus capi
llorum fuit fmile ⁊ fuit cutis rara
nalde non errabis si pmisceas cum
ladano loco oli mastici olim mur
tinum ⁊ pmisce i quibz dam horis olm
de spica qm etas est etas decrepitor
⁊ temp est hyemps ⁊ olm aroma
tizatum quo utunt mulieres decora
te sicut olm alcoleth ⁊ a oz aut
n utam istis solum pt q ms sceam e
eis ad a n ladanum dissolutum q e qr
ipa penetriunt pp spes que st in eis.
Et gal. quidem dixit in aur sufficiat
ut utar i hac egritudie tali curo
ne e pcessit rememoratio e regimi
ne subtiliato. verum quidam medi
corum ꝯposuerunt medias ad casum ca
pillorum qr nece est me rememo
rari. Incipiam ergo i primis e
olo ꝯfectionato adabus. cura ad
ul' ad capil — *h linimto*
Infunde ladanum i casu capillor.
aceto i quo sit stipticitas ⁊ tere ⁊
fundat sr ipm uice una olm m
tinum ⁊ alia uice uinum donec uetat
i subam mll. ⁊ est nece ut pmis
ceas de capillo ueris. q sit eqle
medietati ponderis ladani ⁊ pci
pe infirmo ut utatur h cum oleo
murtino i balneo grosso lini don
rubeat ⁊ si temp fuerit hyemps
⁊ mdis cap frigidum i ꝯplone sua
pmisce cum eo oleum de spica auto
fertur al' subtile in suba aromati
zatum acuti odoris. aliud
⁊ absq balneo qm fricas locum cum pāno lini grosso
Recipe grana [illegible] duo nummo
℥. ii. ladani ⁊ absinthii partes
equales tere ea ⁊ pone ipa in liga
tura panni ⁊ infunde ea in oleo v.
diebz ⁊ inunge caput cum eo phibz
enim casum capillorum ⁊ n gnatur ex
eo caliditas. al' ad casum cap.
Accipe capilli ueneris ladani
amborum ptes equales terantur
tere utrumq ⁊ pmisce ea cum uino
⁊ oleo murtino. capitulum iii de sa
tias q sahafati hu phata hunda
Sanida accid in cute que ⁊ e silis fanosi
e sr cap ⁊ est ex gene apatum egre *tati*
dienum a n ⁊ deriuat h nome
ꝯprium ex ꝯprietate accidentis sequi
tis cum q e qr accidunt cum eo fora
mina pua tenuia ualde. ex qbus
residant aq ⁊ uenenum subtile. i
quo est uiscositas pua. hec aut eg
tudo est simil' egritudini q nomi
natur fanositas: Verum foramina
que accidunt que est in capite i
fanositate st latiora qm foramina
q accidunt i sahafati ⁊ q e i fano
sitate ex humiditate est simile mlli
Sahafati aut generatur ex humidita
te pmixta c ueneno subtili mor
dicanti aut ex humore grosso mlico.
Venenum aut qm e subtile mordi
canti necessario in pmus pduce
ad pruritum in transitu dierum pp co
tinuationem pruritus qui igitur locai
gnatur ex eo apa ⁊ accidunt ex eo
apa ⁊ accidunt ex eo foramina
in quibz est m. Melius igitur
⁊ ꝯueniencius est ut euacuentur hu
mores facientes eam uenire e
euacuatione capitis p gargarismum
⁊ stornia ⁊ uentosas deinde lenim
tum post illud ⁊ cum illud euacuetur cor.
sicut narrauimus in allopicia. Q
est qr h egritudo sit ad apatium
est extinctio significationum eius
sicut extinctio significationum ap
tematum q est qr si est ex sangue
sunt significationes eius Rubedo
⁊ duricies ⁊ expulsio sensus. i. tac
tus ⁊ dolor ⁊ caliditas tactus.
Si aut ex colera sunt significatio
nes eius caliditas ⁊ rubedo qm co
opit citrinitas ⁊ uehementia do
loris ⁊ uelocitas ambulationis a
paris. Si aut est ex flate sunt sig
nificationes eius albedo ⁊ molli
cies ⁊ q remanet locus ꝯpssionis
digitorum pfundus nz est cum eo do
lor. Si enim est ex colera nigra s
significationes eius duricia uehe
mens ⁊ q est priatum sensus ⁊ illud
accidit ex eo. nig. f. plurium. quare
curo eius est difficilior si ergo sa
guis est faciens euenire hanc eg
tudinem oz ut incipiam cum flomia
uene cephalice ꝯfr ⁊ floia uene
extense inter duo supcilia ⁊ incisi
one duarum artiarum que st p aures
⁊ uentose ex duobz latibz colli ⁊ p

ex samonea ⁊ aloe ⁊ absincio
[?]

illud amministrari solutiuum nature.
Et si in dolibus quod faciens evenire hanc
egritudinem sit colera citrina evacuabimus
corpus cum aqua mirabolanorum et pillulis fetidis et si hu-
mor faciens egritudinem est melancolia tunc
oportet ut evacuetur corpus cum pillulis de yera et
confectione rufi. Et si humor est flegma tunc
cum pillulis fetidis de aloe et mastice et pillulis co-
chiis quod si hec egritudo fuit parva debilis tunc
ea quae oportet amministrari in ea secundum plurimum sunt
medicine que conferunt loco ipsi ex linimentis
[illegible] Et medicine que conferunt humori
grosso vilioso et humori viscoso et flatico
facientibus evenire hanc egritudinem
sunt medicine que evacuant et faciunt cum illo re-
solutionem et propter partem mordicativam in
ventositatem oportet ne sit medicine que habeant acuita-
tes acute valde ut non adiungant si acu-
itatem venenum et mordicationem eius et
non addatur in infusione e flos autem nucum
in aceto vini quoniam ipsum sit de medicinis
que incidunt flegma et resolvunt et confortant et ab-
stergunt verum quod curatur quod est quoniam ipso sunt
virtutes diverse scilicet calidites cum sua parva et caliditas
sua multa subtilis et oportet ut non sit in ace-
to quo utitur in hac egritudine ut incidat
humores grossos viliosos et flaticos sa-
por vinositatis uno vehementis aceto et si
tatis quoniam quando vincitur sit ipsum est vino
siccitas et acuitas calidius et minoris infrigi-
dationis quare calefacit membrum et attrahit
nimis quoniam est vehementis acetositatis est cum
acuitate infrigidat et incidit et subtiliat et
confortat absque calefactione. Cum igitur vis uti
eo in sahafati oportet ut conficias cum eo ad
de medicinis mineralibus et oportet in primis ut inci-
pias cum medicinis debilibus valde et precipue quando
est cum egritudine dolor et confert huic
egritudini ut liquefiant cum aceto
marmora inventa in luto alsabraki quod dicitur
chimolea et terra armeniensis et tuthia et mi-
dasengi et climia argenti. Quod si non quie-
verit egritudo et his medicinis tunc oportet ut curetur
cum medicamine facto cum cartis i. egiptis al-
bassari adustis quod conficiatur cum aceto vini
et liniatur cum eo locus postquam radentur pili.
Quod si inveneris in hoc medicamine factum cum cartis
ex acuitate plus quam oportet commisce cum eo
midasengi aut equaliter ut sit temperatum in
opere autem si vis ut minuatur virtutis purpu-
rinum de midasengi pondere et si vis ut
minuatur virtus eius multum pone de mi-
dasengi plus pondere eius. Galienus vero
dixit in libro qui dicitur alfasia centicorum
meegunt. Cum autem inveni in villa quibus
dam medicamen factum cum cartis adustis
invenit cartas non aptas ad hoc prectas in
domo infirmi combussi ergo eas et confeci
eas cum aceto et linivi in super locum et prece-
pi nuto ut veniret ad me post diem
illud feci quod sciui quod medicamen tarda-
ret quare indigebat expectatione quoniam ci-
ro eius erat diuturna. Cum ergo fuit ma-
ne venit ad me vidi igitur eum iam ap-
propinquare sanitati et ergo visum est mi-
hi ut permutarem ipsum ad medicamen
aliud ab ipso sed dedi ei consilium ut ute-
retur illo eodem medicamine. Et vidi
ipsum post diem iam sanatum sanitate in-
tegra. Et ex medicinis quas laudaverunt
medici hoc est medicamentum

Recipe tibel [illegible] ~~

Reris plumbi combusti aut eris combusti loco
eius iarocolle auricam combustam omni-
um ana ʒ i. sulphuris cui non appropinquavit
ignis ʒ iiii. terantur iste medicine et conficiantur
cum aceto et amministrentur. Hoc quoque medicamen con-
fert ulceribus que fiunt in carne molli sicut
quod est in duobus inguinibus et duobus tes-
ticulis et quod illis est similia. Aliud
Marmora luti alsabrathi et sulphuris quod
non invenit ignis partes sumantur equales
terantur cum aceto et fricentur in balneo et
abluantur cum aqua calida et hoc quidem
medicamen amministretur in balneo et absque
balneo. Cum incipis et abluas
locum egritudinis cum aqua usuali sicut fullonum
tunc accipe cinerem pentadactili combusti
et cologintide equaliter et permisce utrumque cum
aceto acetoso et line illud. Aliud
Recipe rasure panni balanstie partes equa-
les terantur et conficiantur cum aceto et oleo
roseo et liniatur cum eis. aut cum spongia marina
aniso roseo. balanstie gallarum gummi panni
omnium equaliter pulveriza illud cum aceto et
oleo mirtino et amministretur. Aliud
Merdasengi et venarum tinctorum partes
sumantur equales terantur et conficiantur
cum oleo mirtino et aceto et amministretur. Aliud
Coriandrum siccum et testa [illegible] combusti alcana
conficiantur cum aceto et liniantur. Aliud
Cineres et vene tinctorum pulverizentur
cum equalitate cum oleo roseo et liniatur. Aliud
Sumantur galle non perforate et combur[antur]

x scamonea et
aloe et absinthio

ad sahaphatum humi[dum]

id est innatura eius

aliud.

aliud autem proprie est utile in sahaphati

gummi.

de metha

R

coles.

ṡartagine et fumat desuper butirum postea
deinde terantur galle et misceantur cum aceto
et liniantur. Oportet enim ut coles butirum cum
bello a fece sua et superfluitatibus suis
et facias cataplasma cum eo in capite omnis
mensis tribus diebus et hoc confert pluries in ul
cerationis. Alii vero addunt cum gallis mir
tam siccam et quidam addunt salem.
Rp. litargiri scorie argenti amig
dale amare celidonie omnium ana partes
equales terantur et conficiantur cum aceto
vini et oleo ro. et liniatur cum eo. aliud
Merdasengi scoria argenti celidonia a
reb. sambuci misceantur cum equalitate
et conficiantur cum aceto et oleo ro. et line
tur cum eo. al' ad saphati humida valde conferens.

malis intr

Abluatur locus egritudinis cum aqua
decoctionis deinde line ipsum hoc medi
camine. Rp. tubel eris mirre ana omni
pondus ʒ. ii. farine ciceris albi iamei omi
ana ʒ. iii. aristol. ro. coloquintidae cimi alo
es ambici omnium ana pondus ʒ. i. terantur
et conficiantur cum aceto et administretur. Aliud.
Rp. aristol. lon. scoriam argenti amigd.
amaras terantur et misceantur cum oleo
ro. et aceto et administretur. ca. iiii. de fur

q accidunt in capite

furfuribus
Scias quod furfures que accidunt
in capite sunt corpora subtilia parva
tenuia sicut furfures que cadunt de
superficie capitis et sunt absque ulceratione quod appa
reat sicut apparet in pustulis que fiunt
extra caput in sahafati et ulceribus ex qui
bus egrediuntur humiditates multe propter nimium
que apparet et posuimus nomen sordi
ciationis et excoriationis sicut eos absque cur
su et exitu quoniam excoriatio est ex rebus
siccis sed cursus et exitus sunt ex rebus cur
rentibus. Hec autem egritudo accidit ab
humore aut veneno malo et ge
neratur a duabus causis quarum una est
ut sit complexio capitis calida exiccans
non sua mala generans furfures et
humores remanentes cum dispositione
sua in eo et forte sit generantur ex sup
fluitate calidorum humorum quoniam effun
duntur ad caput et non est intencio in
curatione huius egritudinis nisi resolutio ho
rum vaporum. Oportet ergo ut administrem
in eis medicinas que resolvunt et ab
stergunt et incipiam in primis cum rec
tificatione corporis si invenio ipsum reple
tum et est in quo influunt humores ad caput
evacuabimus ipsum a quibus humore qui
vincat super ipsum. Et ergo sum precipiens
ut teneas tecum hoc regimine in reliquis
egritudinibus quod est quod considero semper
in disposicionibus corporis ex replecione ex quo
humore est et evacuabo ipsum aut per
flebotomiam aut per medicinam solutivam
aut per vomitum aut per omnia illa. hic enim
est canon curationis. Oportet ergo ut observem
in primis ne ullo superflui sint.
Cum sit in corpore toto non fuit repletio tunc
oportet ut mundificem caput et evacuem
ipsum cum ventosis cum scarificationibus
deinde cum gargarismis et si necessitas vo
cat et prosperat tempus flebotomam cepha
licam deinde redeamus ad ipsum locum
infirmum et incipiam administrare medicinas debi
les propter quod furfures non accidunt
nisi ex mutatione complexionis capitis tan
tum quam indigemus in illo evacuatione
corporis. Sicut aqua malve extracte rec
tificat si abluatur cum ea caput et fricetur
fricatione bona et quod currit hoc cursu
cum aqua siele contrite et presse non de
cocte cum sale aut acetum et farina
ciceris et altea et farina lupinorum que fa
be aut aqua ordei cum altea et sale aut
aqua decoctionis fenugreci et radicis liq
ritie. que mussillago psillii cum altea que aqua
intinctionis melonis aut aqua decoc X inter
tionis capilli veneris et fortius est istis
fel tauri et aqua decoctionis coloquintide
et sal albasari aut baurac aut grana
alben. Quando vero prevalent cum istis
medicinis quas precessit rememoratio
ad de medicinis capillorum preparaturis
sic acetum quoniam volunt confortare imbuum
in ut non recipiat venenum quod currit ad
ipsum cum velocitate sed repercutiat ip
sum et expellat ipsum a se et propter illud ad
dit archigenes in narratione sua que
narravit medicamen quod commiscet cum cali
dis et dixit oportet ut utamur hoc medicamine
secundum hunc modum in ut non redeat e
gritudo post administrationem eius. iste modus
est medicaminis.
Ablue caput
et frica ipsum in primis cum aqua decoctionis
fenugreci aut succo siele cum nitro deinde
line ipsum cum marmore cum luto viridis
confecto cum aceto et felle tauri et post ho
ram unam ablue ipsum cum spuma baurac
et calcis equaliter commixtis cum aceto.

4

I

ca. v. de pediculis in capite.

Isto quod iohannes scias quod generatio multi
tudinis pediculorum in capite que accidit
quibusdam subito in capitibus eorum non
accidit nisi ex humiditatibus calidis. Verum
tamen caliditas eorum non pervenit ad quantita
tem veniendi calidi ex qua generantur furfures.
Jam enim scitur quod causa generationis pediculos
est in concavitate cutis ubi est possibile
ut generetur in eo animal sicut hoc in mani
festo cutis in quo diximus generari
furfures. Necesse quoque est ut medicine quibus
linitur locus post evacuationem corporis sint et
medicamina sint medie vehementie
ris siccitatis et attractionis et extrac
tionis ex profundo quoniam ille quibus curatur
est furfures. Cura ergo compositionis earum
est iste. Medicationes vero eorum quas pro
bavi et experimento scio quod eis sunt super
expositionem. Oportet postquam mundifi
catur caput cum gargarismis et pillulis solu
tivis ut abstergatur et fricetur cum oleo
et liniatur locus cum hiis medicinis. modus medicine
Recipe staphisagrie partes ii. arsenici rubei quo
libet grana et siliginis et pro quolibet sale in
telligi potest baurach amborum autem partem i.
terantur et cribellentur et conficiantur cum a
ceto et oleo et fiat unctio cum eo. al'
Fellis albi staphisagrie baurach equaliter et
cum oleo amistra ea in balneo. al'
Recipe sinapis arsenici argenti vivi omnium
equales partes aggrega ea cum oleo et linie
et post illud ablue eos cum aqua decoctionis
mirte et rosarum et silice. al' Argen
tum vivum solutum primo scilicet cum quoque oleo
ius et linie in balneo. al' Azedarac
partes v. condisi partem i. pulverisa utrumque cum
oleo de oleandro et unge cum eo in bal
neo. Et si egritudo est in reliquo cor
pore convenit ei post mundificationem cum ex
tractione sanguinis et medicamine so
lutivo introitus balnei semper et precipue ut
abluantur cum aquis salsis alkaly et alkali
in primis ut mundentur cutes et post illud
cum aqua dulci tempera donec leniun
tur cutes eorum et utantur in hora in bal
neo hoc linimento. linimentum ad pediculos.
Recipe aloes arabici mirre arseni
ci rubei baurach memithe om
nium partes equales terantur et conficiantur cum
oleo et liniatur cum eo deinde ab
luantur post illos cum aqua decocte sit in
ea et rosa et sticados et precipe eis ut caveant
sibi a cibis grossis difficilis digestionis
mali humoris tarde penetrationis et ca
veant precipue a commestione ficuum sicca
rum quia est quod de natura earum ut generent pediculos.
Oportet ut primus ut narrem ca. vi.
significationem sode de soda ex adustione sol'
et divisionem eius deinde exponam esse eius.
Dico ergo quod soda est ut addatur motui
duarum arteriarum que sunt in duobus tempo
ribus et maxime in malis et cum percussio quedam. Cum
ergo est in duabus arteriis que sunt in du
obus temporibus nominatur soda et quando est
in cranio nominatur soda et quando est in cranio
nominatur dolor verticis et quando est in medi
etate capitis nominatur emigranea.
Percussio igitur non accidit nisi propterea quod
arterie motus additur et fit fortis quia ex
tenditur in se ipsa et magnificatur et facit
dolere membra que continuantur cum ea et vi
cinantur ei. Omnis ergo percussio non
fit nisi propter arteriam et in omni loco in
quo est arteria pervenit percussio et quando non
est arteria non pervenit percussio et in quo.
In soda autem accidente ex adustione so
lis dico quod adustio est causa status que
accidit in capite ex solis estu quod est quia
omnium hominum capita igniuntur qui
morantur in sole adurente tempore
longo et non remanet illa caliditas in
omnibus eis sed ipsa alleviatur et quiescit
statim in quibusdam eorum autem ablutionem
in balneo et in quibusdam eorum post ab
lutionem quando ergo stat et consequitur in
deinde quod egritudo iam figitur in capi
te sed genus acquisitionis et adeptionis
nominatur eam adustionem. Et ac
cidit soda iterum ex malicia complexionis
calide tamen absque extractione solis quando per
mutatur complexio eius ad caliditatem ad capitis
dictam et fortitudine elevantur cum illa ad caput
vapores et humores precipue quando est
multitudo humorum contenta in corpore
toto et est quam nominant secta amista
ta repletionem solis quia complexio capitis iam
permutata est ad caliditatem et sunt tunc ea
iterum vapores. Verumtamen non sunt cum soda va
pores immo permutatio complexionis capitis
ad caliditatem addita scilicet illud quod est
preter naturam et propterea fit cura eius quando est
absque vaporibus et cum vaporibus curo ma
gis non intendimus nisi rectificationem
complexionis capitis tamen. Quoniam isti vapores

baurac
al'
al'
al'
al' — ex speculo — rsc
cor
bona
in aqua

dolor capitis

non sunt sic in calide que faciunt
soda imo permutant complexionem capitis
quoniam isti vapores exprimunt et infrigidant
et propter hoc fit quod sermo eius in capitulo .vii.
non est nisi in soda accidente ex mutatione
complexionis calide cum in quo comprehenditur
in cerebro propter illud quod amistrantur in
malicia complexionis calide tamen est infrigidatio
et in illa que est cum evacuatio
de qua dixit iohannes. Cum harum
duarum specierum scilicet complexionis absolute et eius
que est cum vaporibus aptum inceptionem
est cum rebus quarum virtus est virtus infrigidativa
absque expulsione. et melius est
illud quod in natura sua est subtilius et propter
non est aliquid plus conferens in principio
quam oleum ro. quod bonum est ferrum quando
infrigidat infrigidatione bona et funditur
super caput et propter sit vertice capitis
quod est quia locus iste propter mollitiem commissure
et circundantis ipsum et subtilitatem
ossis eius et mollitiem eius et significo
per vere circundans algegemati et pan
tuctin segdimum. Quicquid propter mollitiem
quod algegemati pervenit ex ipso ad
hoc mediantem et frigiditas earum
ad interiora cum velocitate propter illud quod
quoniam vis infrigidare caliditatem accidentem
ex sole aut nocte est ut calefacias
inde quia infrigidatum est loco
qui nominatur mater capitis i. vertex adiuvantis
in applicatione eius tue. Oleum
vero ro. quod est melius quando accipitur oleum de
olivis viridibus immaturis absque sale et
sint rosee in funduntur in oleo immature
et non amistrent oleum ro. antiquum umquam
quod factum est in illo anno quod est quia antiquatum
ingrossatur et minoratur infrigidatio
eius quoniam exsiccatur et acuitur
quia resolvuntur ex eo virtutes eius quas
habet per unum s. ex confortatione et infrigidatione
et secundum hanc semitam confert in soda calida
oleum viol. quoniam fit sicut diximus
et similiter oleum de nenufaro et oleum acetum
cum extremitatibus salicum recentibus
et oportet ut amistrentur omnia ista in infrigidatione
et est necesse ut scias quantitatem
infrigidationis ex cognitione corporis et
ex quantitate vehementie adustionis
et addas in consideratione et aspectu ex
dispositione etatis infirmi in complexione aeris
et his similibus et oportet ut amistret ole

um infrigidatum cum aqua et nunc quod est
quia expellit vapores qui elevantur ad caput
et inclinat eos ad inferiora papaveris
quando miscetur cum aceto vini. Iam de
consuetudine eius est ut subintrat
usque ad profundum. Et oportet ut sit quantitas
aceti quarta olei quando volumus ut infrigidet
cum equalitate et si voluimus
additionem in infrigidatione ponimus
aceti duas partes et non est necesse
ut sit acetum acutum quoniam in eo est caliditas
quedam imo oportet ut sit acetosum valde
illud enim infrigidat sic narravimus
nunc. Est fortasse cogitur prius sed in
eo aquam spume aut aquam portulace
aut aquam salicis aut muscillaginem
psillii aut aquam cucurbite aut aquam
virge pastoris aut aquam ro. aut aquam
quarum papaveris quorum genus est acetosum
quod est vehementioris infrigidationis
quam reliquarum specierum generatorum vel est vin
aqua citruli et aqua agreste et succo sola
ni et aqua agreste et succo solatri et est necesse
ut caveat sibi a succo propius et mandragore
propter vehementiam stupefactionis utriusque
si non cogat cum vehementia vigilantium
uti utrisque et quando complet intentio
propter quod amistravimus succum propius et mandragore
tunc oportet ut prohibeamus ab administratione
utriusque et propter quod vincat
super cor repletio. Quod est quia cum est
multa et prohibeamus eam ab effusione
redit ad membra principalia et corrumpit
ea. quamobrem necesse est ut prohibeatur
quando est repletio multa imo incipiamus
et evacuemus deinde post illud
quando minuitur repletio infrigidemus
et prohibeamus ab effusione. Quod sit
adustione fuit inspissatio laccorum
et timendum oportet ut presumamus uti medicinis
vehementis frigoris valde. Sed
utamur loco earum oleo camomelino
recenti. Si vero non invenimus recens
miscebimus cum eo .iii. aut plus de
oleo ro. quod est quia ex oleo camomelino
antiquato non infrigidat penitus et cum
illo partes eius subtiles iam resolute sunt
quare ingrossatur et infrigidat propter hoc
ergo cum miscemus cum eo oleum ro. in
aut plus sed quod vocat necessitas ad
illud ut sit contrarium proprietatibus que sunt
invente in oleo camomelino antiquo

corporibus
hi autem olim quiescens est corruptioribus
quasi indigent infrigidatione multa sicut
corpora mulierum castratorum et puerorum et omnis
cuius caro est humida et est alba et non con-
sueuit stare ad solem. ¶ Cum necesse
est nobis soluere naturam ministrauimus de-
coctionem passularum et prunorum et tama-
rindorum et cassie fistule et tamarindi et si consen-
tit uirtus adiungimus ad istas medicinas
mirab. cit. Et conferet ex cibo quod est frigidum
sicut cucurbita et lactuca et blitis que
sunt illis similia et si non est febris ci-
bamus infirmum pullis diureticis et confert
si non est ad siccitatem decliuis aqua pru-
norum in mane sicut ieiunium aut aqua cu-
curbite aut aqua granati aut aqua citrulli
et si est leuis tunc est aqua agreste et
sirupus de ribes et aqua acetositatis citri.
et si est cum malicia complexionis caliditas
et in corpore materia aggregata scilicet ut sint hu-
mores non salui immo mutati qui sunt
iam corrupti tunc propter illos nocumentum
eos mittam ¶ Cum ergo colliguntur
in membro corrumpunt ipsum et abhor-
rere eos quare dolent propter illud quod est
inconuenientes ei. ¶ Quod si accidat
ex illo soda ministrabimus medicinas quas
narrabo in capitulo vii. si deus uoluerit.
Oportet [ca. vii. de soda accidente ex ma-]
in primis ut ex ea [licia complexionis]
calida minuamus quod si [ca. de ma-]
fuit uincens sanguis flobotomiam [teria]
cephalicam si consenciunt uirtus et etas et re-
gio et hora et que sunt illis similia et
si non consenciunt uirtus et etas et regio et
hora illis ministrabimus uentosas in
collo. Cum ergo remouere eam et uolumus
euacuare materiam ex propinquioribus locis
euacuabimus cum uentosis quod causa collecta
est in capite tamen et ministrabimus uen-
tosas in hora alia a postremo duorum
aurium scilicet super duos calcaneos in prin-
cipio egritudinis quando uolumus attrahe-
re materiam ad contrarium partis ad quam declinat
superfluitas. Etiam si soda est in duo-
bus superciliis sicut dicit ypocras in
quinto capitulo suorum afforismorum. Si ille
qui patitur sodam in postremo sui capi-
tis flebotomet uenam que est inter
duo supercilia [struck: confert] ei quod est qu-
ia est pertransiens propter cor mittit san-
guinem in duabus arteriis ad caput et si
epar mitteret ad ipsum illos non pertransiret
et si illos quod uincit sicut soda que
est in duobus temporibus est colera citrina
est necesse ut euacuemus eam cum decocti-
one mirab. prunorum et tamarindo-
rum et scamonea que assata est in
citonio aut malo. Et modus eius
est ut sumatur citonium et auferatur ca-
put eius et extrahatur quod est in eo
ex granis deinde repleatur scamonea
in concauitate citonii deinde cooperiatur
sicut ipsum caput eius et stringatur cum acu uel
ligno quod sit ut acus et inuoluatur
super ipsum massa deinde dimittatur in
furno acutas ignis cum iam sit
fere fracta sicut latere et dimittatur do-
nec coctum sit citonium et signum illius
est ut aduratur massa. Etiam huius
medicine potest esse solucio educat
coleram citrinam ualde. Et mirab. cit. *compositus ut.*
absinthii romani. fumi terre passularum
enucleatarum omnium ana partes equales
decoquantur et bibatur de aqua eius quan-
titatis medietatis libre. quod si declara-
uerit tibi quod cum colera citrina misceatur
fla(?) compositum cum ea tunc adiunge ad eam
pillulas de aloe et pillulas factas cum aloe et
speciebus ut spica pip. auream(?) et similia
eorum pillulas et de yera. ¶ Quod si in-
diges re fortiore ista tunc da ei
pill. gal. que dicuntur cohice et quod est pluris
iuuamenti quod est medicinam fac-
tam cum aloe quod quidam nominant sicutram(?)
et eius intencio est picra amara. quando
ergo dabis eam solam et quando cum de-
coctione quam narrauimus et postea
eius completa est aurea diminuta me-
dietas aurei et media inter has du-
as est et secundum quantitatem etatis et quan-
titatem corporis sicut quod uidetur medico
rectum esse. Quod si soda non quiescat
et in capite est grauitas et dolor dabis
ei infusionem de aloe ipsa enim est iu-
uatiua in hac dispositione et modus eius
est ut sumatur endiuia recens et te-
ratur et extrahatur aqua eius postea quod super
eam fundatur aqua et bulliatur et
coletur libra i. et pulueriatur sicut ip-
sa de aloe bono quantitas ʒ. i. et
ponatur in uase uitreo in sole diebus
aliquot et detur ex eo quod est inter ʒ.
i. usque ad iii. ʒ. secundum quantitatem

Margin notes (right): sed ar.(?) — Modus de coctionis scamonee — Modus infusionis aloe

uirtutis et etatis et cplonis et q sic
silia illis ut non excoriet cutim et ut
no faciat accidere punctionem et primus
creat cu pone . v . ex eo pro medietatis
z . i . dyagridii ut dragagant pquin
tie bni. Cum ergo corpus mun
dificatum fuerit pcipe infirmo ut plures
sessiones ei fit in domo boni aeris
rotunda et ponant in ea extremitate
salic et rose et extremitates miti et asse
hasafum et ponat sr caput infirmi
olm ro. infrigidatum cum pauco aceto a
aq agreste aut olm salic aut oleum
uiol. nenufarinum duor q ut unum
sit pmixtum cum aq ro. et cetera pauca
q est qr res iste expellunt naturam
maciam et infrigidat eam. Et si no
vis in extinctione cum . s . qui no uis
expellere sr flurtitem qua ia alle
uiata est et uis infrigidare
cum aut istra aqua citruli cum unie et
aq spinne et aqua portulace et sa
lic et aqua uirge pastoris et uisam
cucbite vnumquodque istorum p se et per
misceant cu aliquo ex oleis infrigi
datis et si est tibi necesse ut facias ea
sp inguentum tunc oz ut amistres ex istis
oleis que diximus nup et quod de o
leo seminis cucurbite dulcis mis
cet cu lacte puelle iuuat. Si
aut cu istis medicinis no quiescat
soda et sunt in capite uapores mi
ti coartati embroca sr caput q re
soluat illos uapores sicut aq camo
mille in qua cocta sunt uiol sic
ce et rose et folia nenufar et ordeum
contritum excorticatum et q sic illi similia
Et si no cu illo sunt uigilie adiunge
medias adiunge cortices papaueris et
sem lactuce. Si aut no quiescat
cu istis medis mulge sr cap muli
eris lac aut capre et si uirtus fuit
debilis et infirmus febriens caue
ab amistratione lactis . sicut lac qua
phib superfluitate a resolutione in
spissat qr extinguit calitate innatam
p illud et debilitat eam quamobrem
infirmi debilitas addit p illud. Oportet
ergo ut utamur loco eius h emplas
tro facto cu flore camomille et farina
ordei et altea et corticibus papaueris et ui
ola sicca et capitibus nenufaris et rosis

cu olo de nenufare et olo uiol. et ponat
sup timpora. Linimentum sandali al
et acacia et aloes et camphora sumat
et conficiat illud cum aq lactuce aut cum
aceto uini aut cum suco mandragore
et in eo q diximus de curatione sode ac
cidentis ex malicia cplonis calide q
est cu in est efficientia ei qui uult de.

Aliquid iohannes ca. viii. de soda acci
sicut soda fit ex adust de ex malicia
tione sol no fit nisi cu prima cplois fre
tatione cplonis calide capitis ad absq m.
calitate additum et uapores calidos si
milit soda ueniens a frigiditate aer
non fit nisi p mutationem cplonis ca
pitis ad frigiditatem additam et uapo
res frios et sicut illa no est difficil sana
tionis sic soda accidens a frigidita
tem aeris non difficilis ad sanandum
ppea q est malicia cplonis tm et p
capit qui soda accidens no accid nisi
propinqz sufficit enim nobis in curatione
ei olm ruthaceum calefactm qui infun
ditur sr uerticem capitis. Qd si indig
uis sr flua calefactione tunc pruisce cum
oleo euforbium et cfr et oleum de lilio
et olm de alacuen et olm costinum et
olm sambucinum et olm de pen et olm
narcissinum. De olo aut balsami
dixit gal. in libro x. tractatuum ego
pbaui ipm multociens et no inueni
ipm conferre i egritudinibz q indiget
calefactione iuuamentum apparens et sic
dixit esse iuuamentum oli de ruta sil et
laurinum olei et oli amarintum q est q
usus eo sicut estimat multocies in
curatione multorum et iuuati sic cu eo.
Qd si malicia cplonis fre est cu
in fin tunc est necesse ut amistretur
illud q narrabo nunc. ca. ix. de soda
Intencio in accidente ex malicia cplo
curatione h egritudinis est nis frigide cum
ut incipiam cu euaporatione materia
m fre ex ipso membro. Qd si
materia multiplicata est i corpore
toto euacuabimus eam i primis cum me
dicinis solutiuis q euacuat humorem frm sic
sic pill. stomatice et pill de yera et pill
de aloe et pill cochie. Si aut humor
est melancolicus tunc sunt pill facte ex mi
rab. nigris et epithimo et agarico
et salle indo polipodio et ello nigro et

lapide lazuli et q̄ sūt illis silia Et si nō est
in capite solo tunc oz ut amīstrent̄ i
primis gargarismata spē cū eo qd sb
tiliat sicut est yerap. cōfecta cū sirupo
acetoso squillitico et sinapis et pire
tru et origanū et cortices radic̄ cap
par̄ cōfecti cū melle dissolu. dissoluta
cū aq̄ ca. Et cōfert et multis hoībz yera
archigenis quā amīstrāt dissoluta ī ace
to squillitico et bibit̄ et fricatio gin
giuaꝝ et dentiū et oris cū ea ē bona
et gargar. et silr̄ yera archigenis et
post subtiliatōm amīstrabim̄ eua
cuatōm cū pill̄ et yera magnus et
melius qd bibitur ad mūdificatōm
capitis et scdi est infusio de aloe quī
fit scd̄ hūc modū. cura de aloe.
ad sodam
Rx mirab. nigroꝝ bell. et emblico
rum et radic̄ apii et feni. et squinan
ti et cinnaꝝ squinanti et capitū lilii
om̄ an̄. ʒ. x. spice masticis calami
aromatici om̄ an̄. ʒ. iii. sichet be
degar amboꝝ an̄. ʒ. v. coloquintide
interiorus. ʒ. ii. coquāt illa cū. v. lib̄
aque donec remaneat ex ea lib. i.
et coletur et proiciat̄ sr̄ eam. ℥. v. a
loes erotinis et ponat̄ in sole et det̄
ex ea ap̄ necessitat̄. ℥. i. ii. ℥. ē ponde
medietatis. ʒ. de agarico. dgg. et
medietatis. ʒ. de mastice ꝙ illa q̄
tollat uirtus et cetē. Qd̄ si nō necesse
in corpore toto nec in capite tantū in
stō donec euaporet uapores frig.
ad caput et signa significantia ꝗ
sit frigus inueniūt qr in stō suo cū
malicia digōnis et uentositatibz et
sompnus et nausea et uomit̄ et in
flatio et omnia accidentia que stō
signāt eē nigr ī frigiditatē tunc opor
tet cū tuis studiū tuū ē cura ē ad stōm
ita ut mūdifices ipm̄ p uomitū cū
aq̄ calida ī qua decoquuntur anetū sal
et mel faseoli rubei et semē attriplic̄
et calamētū et nux nomica et calidar
et sal masse et mel colatū et comestio
raphani crudi et decocti. Si aū nō q
escat egritudo cū istis rebz dam̄ ei
yera archigenis et yera gal. et cōf.
et yera l. Et oz ut dem̄ ex istis me.
semel et bis si indigemus illo. Et
qd dam̄ ex eis oz qd sit cū decoctio
ne epithimi et passul. enucleatis
zuā
solo
q̄m firm̄

Post mūdificatōm aū si stat egri
tudo et nō resoluit amīstrām̄ emb̄
cas fcās ex camomilla et mellilloto
et sansuco et sisimbrio et foliis lau
ri et sticha et que sūt illis similia. ipa
enī resoluūt mat̄ia et cōfortant ca
put. Quod si indiges emplo t̄c
fac ipm̄ cum me. quas dixim̄ cū olo
de lilio et cū olo de costo et cū olo de
keiri et olo de sisamino. Si aū nō
quiescit cum rebz istis tunc oz ut flo
mes duas artias q̄ sunt in duobus
timporibz aū auferas utrāqz et nō
permisit ut flomenē in hac nō fiat
et dīssi quā iā prohibit ut remaneat
ex nō fcā coartatiō ī istis arteriis ē
ergo flomani utrāqz remouetur nō
et effundit̄ ad locū sanguis bonus
et remanz in artiis nō aū mala ī
utrisqz artiis fit sic fermentū cor
rumpens qd effundit̄ ad eam ex cibo
In nō aū calida nō permisit ut flōia
fiat quā nō nō forsitā remanz co
artatio ī artia et ydō dyā nō forsitam
remanz coartatio nō quā iā permisit
ut fiat flōnia mea ī primis. āsi p̄
flōiam indigeruīt cautio cautin
zabim̄ fr̄ matrem capitis et ī tempo
ra et posterius caput. Habentibz ā
hanc egritudinē cōfert cibi qui ē
laudabilibus humoris ueloc̄ digō
nis et est necē ut custodiant̄ a mul
tiplicatōe uinoꝝ et pp̄ue qd ex eis
est antiquū odoriferū. Qd̄ est qr uinoꝝ
istoꝝ uapor tollit̄ in capite ueloc̄
et facit dolorē uehementem. ca. x. d
Dixit aliquid iohānes sodā genitam ex uento
si soda est ex uentositatibz sitatibz grossis
grossis et signū illius est qr sequit̄
hūcem eam tensio et attractio absqz
grauitate et sequit̄ eū et sonit̄ et le
dit ipm̄ aer frigidus. Opz ergo
ut considerem̄ illud. Nam si uento
sitas generans egritudinē est in stō
et caput dolet dolore eius mūdifi
cabim̄ ipm̄ p uomitū et potū yere
et post ī dabim̄ olm̄ de amigdalis
dulcibz et amigd. amar̄ ē aqua de
coctōnis apii radic̄ et rad̄ feniculi
et squinanti et anisi et masticis et
fenugrc̄ et ameos et cordumeni et
quilli sūt similia. Si aū est necē nō

ꝗ ita ly

olm de keruha dabimus ipsum in potu
propter quod stet cum infusione aloes
quam diximus in eo quod precessit et infu
sione de yera quam narrabo tibi.
Ex radicis apii cum de yera ad sodam
rad. feniculi et squinanti
omnium ana ʒ. x. calamenti montani
aristol. ron. et suthar. et bedogar omni
um ana ʒ. v. murrib. nigrorum ʒ. iiii. epi
thimi cretensis ʒ. v. masticis ʒ. iii.
spice ʒ. ii. cassie lig. et ameos et calami
aro. omnium ana ʒ. iii. agarici ʒ. v. sticados
ʒ. vii. passularum mundatarum enu
cleatarum ʒ. iiii. coquatur illud cum vii.
libris aque donec remaneat ex ea
lib. i. et coletur et proiciatur super ipsam
℥. ii. de yera pigra et ponatur in vase vitreo
in sole et detur de ea in hora neces
sitatis ℥. i. aut ℥. ii. cum pondere trium
ʒ. olei de kerischa hoc autem medicamen
tum administratur in hac egritudine propter
ea quod non est in sodam absque capite. In
fusio autem de aloe est capiti melior et
hec ut administretur infusio de yera et
in hoc capitulo quod est autem hec verumtamen
in hoc est melior quam non est in sodam. Et
si indigent habentes hanc egritudinem
confortationibus dabimus eis sagzenea autem
homonisiam aut metridatum aut me
dicamen de musco amaro aut medica
men de musco dulce. Quod si vento
sitas fuerit contenta in capite precipie
mus eis ut assiduent introitum
balnei per mundificationem cum yera et
administrationem embroce facte cum camo
milla melliloto et origano et foliis
lauri et sticha et sambuco et aneto et
que sunt illis similia et confert post mundi
ficationem species caspurgiorum resolven
tium ventositatis quam solvunt cum aqua
sambuci et fit caspurgium cum ea. Iuvat
etiam et odoramentum castorei et musci cum
vinacium valde et quam administratur
assidue et similiter flores odoriferi ca
lidi subtiles. ca. xi. de soda.

Scias quod vinum et
vehementis caliditatis generat
sodam propter illud quod facit accidere de va
poribus calidis qui replent ventres
cerebri et fortasse accidit a calidis
humoribus qui elevantur ad caput
absque potu vini. Et intentio que de
in curatione huius sode est evacuatio cause
facientis ipsam. scilicet vapores calidi qui
pervenerunt in caput cum eadem proprietate et
est removere eos sicut est decoctio.
Et quoniam isti vapores calidi indigent rebus
infrigidantibus eos post evacuationem sicut
et olm ro. et que ei sunt similia preter quod sit
vehementis frigoris quando infunditur
super caput tunc iuvat tranquillitas et
sompnus et quies habentibus febrem unam
tina. Et si remanserit in soda aliquid
de vino et acciderit ex eo nausea dabimus
infirmo aquam tepidam cum sectamabim
i. id quod fit ex zuccaro et aqua ro. tamen ip
cipiamus ei ut vomat et fundemus su
per manus eius et super pedes aquam calidam in
qua decocte sunt camomilla et viol.
et fricabimus inferiora pedum fricatione
continua cum sale et oleo viol. et nos quidem
non faciamus illud nisi ut trahamus vapores
ex capite. Non ergo administramus has
res tantum ut abluant et nutriant
cibo laudabilis humoris qui non cale
faciat similes istis sicut cum ordeum et sorbi
tio facta ex amidarum et est ordeum mundatum
vero mens hec non est apud nos. Oportet ergo ut
utantur loco eius sorbitione vel pulte
facta ex fructibus sanitati aut cum amilo
in pane infuso in aqua infrigidat eum
et humectat et cibentur etiam cum eius sorbi
libus solum et accipiant ex olibus lac
tuce quod est laudabilis humoris infri
gidantis et caules namque ipsi destruunt
ebrietatem et lentes excoriate nutri
unt eis nutrimentum laudabile propter
quorum nature sunt lenes et utantur
ex potibus hominum dispositionem aqua et
quando in hominibus est eius sodes molli
ficantur et ex aqua datur ei aqua gra
nati pontici aut aqua agreste aut ro
bales aut rob acetositatis citri. per
mixtum cum aqua frigoris et ex fructibus
recentibus poma mirza pira et citonia
et est necesse ut perferent in mane ad bal
neum et fundantur super capita eorum aque
calide dulces multotiens cum ergo eg
diuntur ex balneo dormiant et dimit
tantur quiescere per horam deinde egre
diantur balneum secundo postea nutri
antur cibo quo nutriti fuerunt die
primo. Si ergo minuitur dolor et non ex
pellatur a potu aque ingenua propter mol

carctata

ex potu vini generata

No

[illegible] cum ferant acci
[illegible] dolorem

haciem scdo͂ coꝛū ut des in potu eis q̃s
dam potus innosos pmixtos cum aq̄
multa. Et ɋfiunt eis ex cibis adm
recti ⁊ pulli ⁊ caro edi ⁊ pisces cum
ozadhi ⁊ fit decoctio haꝛ rer absq;
uino ⁊ almuri. Jam ergo manifestū
est ꝗ meli' in regīe coꝛum ⁊ regīe ē
caput patit soda dū pseuat egritudo
langūdo ⁊ uehementia ut utant̃ qete
⁊ tranquillitate. Cum ergo minuit̃
egritudo ⁊ icip̄ quiescē ambulet ī
locis ɋuenientibȝ. Qd' g̃ eorū indiget
calefactōe ꝓꝑ frigiditatē qm̄ inueniunt ī locis
calidis ⁊ qui indigēt infrigidatōne
in locis friīs ⁊ exerceant eū ambula
tōe ant̄ cibū exercitatōe pua ⁊ oꝫ ne
comedant multū nec exerceant in suc
cessiōe comestionis s; p' tres horas
aut plus. Qd' si remanet ex e-
uatōe ⁊ ex humoribȝ qui eleuant̃
ad cap̄ residuū ad auocerū in poris ⸗
strictis ⁊ remanēt ꝓꝑ illd' residuum
ex soda. s. soda que fit a caliditate
⁊ tn̄ tunc melius est ut ab oleo ro.
alongeris ⁊ amū stres ī pumus oleum
camomelinū tepidū deīn oleum de
lilio ipm̄ ēē ē iuuatum in hi' egritu
dine. ca. xii. de soda accidente ex percus-
sione ⁊ ex cau.
Scias ꝗ pcussio cū cau
sa ē faciente sequente sodam u
mediante apate ueniente ab utīs
Et eueniūt quidē apatis nō ē ex cā
su aut pcussione tn̄ mimo accid'
quāȝ ex causa nō apparente. s. effu
sione matiez sic accidit ipm̄ in
reliqs mēbris ⁊ qn̄ pcussio est cū
ulceri aut attritōe aut doloꝛ uīs ne
mulie ex quibȝ ɋ̃hent uiā mediat
tōnis. Cuius exemplū est ꝗ pcussio
fortasse ulcerauit locum aut att
uit ipm̄ aut euenit ab ea dolor. ⸗ tm̄
Significant ergo p illd' ꝗ accid'. Et
ergo curō tn̄ eius unde ulcerauit ⸗ n̄ fecit aca-
⁊ similiter est curō. Alia a curōe tn̄ xere dolorem
ipius uīa accidit ⁊ similit' est curō
tn̄ ē qm̄ adhibemus ill' duabus
spebȝ. Et minus cuiqȝ haꝛ triū
curō tn̄ qm̄ adhibemus prius sit
Qd' est q2 ulcus fortasse ē sordi
dū ⁊ fortasse est limpidū. Curatio
ergo eius ꝗ est sordidū alia est a
curatōe eius ꝗ est limpidū. Et si

mulit' attricio fortasse est fractura
⁊ fortasse est saleh ⁊ fortasse est dis
rupcio in eure ⁊ cuiqȝ haꝛ curatio
alia est a curōe alterius ⁊ similit' do
lor fortasse est uehemens quare
indiget eo ꝗ sedet ipm̄ cum stupe
factōne ex medicinis ⁊ fortasse est do
lor debilis quare indiget eo ꝗ rec
tificet eum ⁊ infrigidet tn̄ ⁊ h' q̃dē
egritudo qn̄ est in ipō loco in quo
incidet pcussio ⁊ scd'm plurimū usq;
ad loca continuata cum eo ⁊ q̃uȝ
accid' in hi' inuenimus ī inuectōne
manifesta multociens qn̄ dolet pars
capitis p egritudinē sicut illa ut ⸗ ea
doleat cap̄ totū ꝗ est q2 pannicolus
uestiens algemgematum cutis ip ⸗ sicut q̃ [illegible]
sa sup eam extensus ⁊ pmixta sil' ⁊
sunt extensi sic caput totū si ergo p
uenit ex apostemate aliquid ab is
tis maculat algemgemati ꝓꝑ ɋmu
nicatōm h' pannicli cū tunica re
tili dura p mediatōm retis cucu
dantis in matre capitis. Non ergo fit
euacuatio in hi' egritudine de dif
ficultate uehementia ⁊ qn̄ hō cad
ex loco alto fortasse accidit ū dis
rūpat aliq' ex ptibȝ cerebri q̄ retis
que dr' sedina ⁊ soda que accidit
in ea est difficil' sanatōnis qn̄ non ⸗ ameli' in hac egritudine
phibet eas ⁊ ɋsentat uīt ut inci
piam' in curōe hui' egritudinis ē
fortia. Qd' o si phibuerint nos ab
illo iste cāe aut quedā earū euacu
abimus p clistere donec egrediat̃
res coartata illic ⁊ attrahantur
humores de ꝓprietate quoꝛū fit
ut coartent curram ad inferiora. s. ex
loco pcussionis. qm̄ illic qn̄ apostē
matur est nēcē ut pueniat res cor
rupta ex pcussione aut ex h'uoribȝ
qui effundunt̃ ad illū locū clistē
g' euacuat illud euacuatōe me
liore qm̄ inferius est longius loco
rum ⁊ ɋ̃riū in rectitudine q2 attra
hit matiā ad ptem ɋtraria parti
egritudinis et post illd' si uelamē
retale durū sit detectū fundē s'
illd' oleum ro. tepidū tn̄. Qd' si non ⸗ sint decoctio ⁊ algēgemati
sint sana addem' ad oleum ro. puū ace
ti ⁊ appinquabim' ipm̄ matri capi
tis ut pueniat ad uelamē dur' reti

le. Quod si apostema fuerit cum dolore recedenti
ab aceto. Quod est quia si cum apostematibus que fuerint
in cute capitis et panniculo circumdante
secundum algemgemati non fuerit dolor magnus
tunc opus est ut quiescat cum oleo ro.
permixto cum aceto pauco. Quod si fu-
erit cum eis dolor et apostema sit magna
tunc excusat oleum ro. solum tepidum
aut oleum sisaminum. Quod si cum illo fu-
erint vigilie tunc oportebit ut fun-
datur et fricetur caput cum oleo camome-
lino et oleo viol. et permisceas utrumque
sic secundum diversos modos multociens se-
cundum significationem secundum quantitatem permix-
tionis utriusque ex magnitudine apos-
tematis et ex complexione infirmi et ex
etate eius. Exemplum est quia quando
apostema est magnum velocis additi-
onis scias quod caliditas est vehemens magis
addes in oleo ro. et minues in oleo
calido et similiter quando complexio infirmi fu-
erit calida minue ex oleo calido et
si etas eius est iuventutis minue
ex eo. Quod si caput est indigens confor-
tatione propter debilitatem que advenit ei ad
mollificationem aut consequitur in nocu-
mentum nervorum qui procedunt ex eo
aut times quod consequatur illos nervos
et vis confortare ipsum tunc oportet ut fa-
cias ei medicinas calefacientes calefactio-
ne parva ut faciant penetrare me-
dicinas facientes stipticitatem et
frigidantes et constringentes res et fit
compositio ei ex aqua recentis mirte
expresso et extremitatibus alethil
et oleo de lilio et re parum de vino
odorifero et mellilloto et mirta et ca-
lamo aro. et bolo armenico et a-
lumine iameni et ladano. Quod
si permisceatur melleos infirmum est hoc
administrabimus hoc emplastrum. Modus em-
plastri. Recipe farine ordei partem i. furfuris
sanudi partem mediam altee quartam
partem conficiantur ea cum aqua extremitatis
alethil et oleo ro. et re modica ex
aceto et calefaciant illud et faciant
cum eo emplastrum. Quod si apostema
est in genere almessire i. non fit
velocis sanationis et fit collectio tunc
confert pacienti ipsum post [illegible] ut de-
tur ei aqua solatri et alkekengi et

fortis et quoniam est

camdi

aqua endivie et cassie fistule et aqua ordei
et aqua cucurbite et conferunt ei ex ta-
bis malue elixate et lactuca et atri-
plex et olus iamenum et cucurbita et — idest bliti
si non fuerit febris confert vitellum ovi
et caro volucrum et pennati. Oportet ut sit cibus
eorum totus ex eo quod est limpidus quod non
generet superfluitates et proprie si fuerit
febris illis. Et si indiget humido
tunc oportet ut administret in principio quod
expellat et resolvat sicut sandali ru-
bei et faufel et [illegible] et aca-
cia et bolus armenie et zafaran quod di-
citur chimolea et lens non excorticata et li- — amarinor
cium et agresta illud cum aqua solatri et
arnoglosse et aqua coriandri et virge
pastoris et portulace. Cum ergo appropin-
quat ut descendat indiget medicinis
compositis tunc sic sunt camomilla
et mellilotum et fenugrecum et radix altee
et alachoen alba et que sunt illi similia.
Quod si cum illo fuerit vulnus parvum tunc
ipsum sanabitur cum vaporationibus
quas administravimus super caput et sint
calide nature et calide per accidens et sint
ille que fiunt cum vino et ruta et o-
leo mirtino. Et si plaga est magna
quoniam sequitur eruptio sanguinis
confert ad illud pulvis factus ex aloe
et confert fissure que fit in membris et ab-
scidit eruptionem sanguinis et iste est
modus eius. Recipe aloes arabici
sarcocolle ambarum ana ʒ i. farine
thuris ʒ ii. sanguinis draconis ʒ ii.
s. Quidam vero permiscent omnia illa cum
equalitate. Et quoniam quidam putant
quod non est differentia inter farinam thuris et
nitri (?) et thus contritum tunc oportet ut sci-
as quod nos nominamus farinam fur- — thuris
furem thuris qui cribellatur cum cribel-
lis albis amplis quibus permisceantur
partes subtiles valde grossis thuris
quod apparet plus et oportet ut administret iste
pulvis ita ut pulverizet aliqua vice
siccus sicut est et alia vice temperetur vel
conficiatur cum albugine ovi. Quod
si vulnus fuerit magnum donec appa-
reat os et fuerit in eo venenum tunc
oportet ut lavet venenum in primis cum
vino pontico calefacto et abstergat
locus cum lana levi. Quod si appareat

quod sit os fractum tunc non est possibile ut redeat ad dispositionem naturalem. Oportet ergo ut ingenieris in re eius cum rebus que sunt ei
stricione terminationis vel consolidationis et est
ut calefacias oleum vero et fundas ipsum
super locum eius et coniungas duo labia fissure
que est in cute aut panniculo adinvicem et suas ea cum filo sete grosse aut
lini et postea sutum aspergas hunc pulverem et premissa rememoratum et permisce eum cum vino pontico aut albugine ovi et line ex eo super pannum lini et
annecte super locum dolentem postea suturam
et stringe locum constrictione bona et solvatur in omnibus duobus diebus et fiat cum eo
illud donec resolvatur apostema ad
unam perfectionem. xiii de vertigine.

Cum vertigine fit dolor autem propter illud quod
est proprium in seipso autem propter comitantem suam ad quedam membra sicut
egritudo stomachi. Et cogitat quidem est
in stomacho et ex destructione desiderii et debilitate anime vel anhelitus et nausea et ex
commotione doloris quandoque et quiete eius
alia vice. Ille autem qui est propter illud quod appropriatur in se ipso cognoscitur ex assiduatione doloris et quantitate et vocibus et tinniti qui accidunt in duabus auribus
et ex tenebrositate visus sempiterna
et ex hoc quod patientes vertiginem campacium ex qualibus cum et cadunt proprie
et si perseverat super eos illud et non dolent
non qui clavum qui est in capitibus eorum
igitur propterea ex accidentibus humorum flaticosa
annexa cum vasis cerebri aut ille qui
est in stomacho aut coarctationem vaporis qui
facit ipsam adquirere febrem. Cum ergo
non resolvuntur vapores propter grossitudinem suam aut multitudinem suam
redeunt et resolvuntur et fiunt fortes
dolores eorum quando vident res resolui.
Materia vero ex qua fit vertigo sunt ventositates grosse crude tenebrose et ipse
autem sunt retente in cerebro et quando moventur coarctant spiritum animalem aut
elevantur ex stomacho aut ex reliquo corpore
et faciunt hanc eandem operationem
et elevatio eorum in reliquo corpore
aut est in duabus arteriis que sunt post
duas aures et hoc cognoscitur extensione harum
arteriarum que nominantur carotides et

sunt ille que sunt in collo ab eo quod
sequitur eundem et cognoscitur illud extensione
spondilium elevantur et ex stomacho et cognoscitur
quando magnificatur iste dolor ex parte malicie digestionis et ex nausea et aliis.
Et fortasse accidit vertigo ex humore
frigido qui est in ventris cerebro. Inquit
Iohannes autem ex humoribus colericis
et differentia quidem inter egritudinem vertiginis
et inter scodam est quod scoda non quiescit
velociter et vertigo quiescit velociter.
Oportet ut consideres in utrisque occasionem que faciunt hanc egritudinem
secundum quantitatem eius quod apparet. Quod
est quia si humor faciens egritudinem est frigidus ut curres ipsam ita ut ecodias eum
et calefacias ipsum et per papire in termino
non odorum assidue euforbium et sic per prevaricationem et castoreum et nigellam
et sambucum et ireum et quod sunt illis similia et
liniantur et cum eo quod masticatur et cum
gargarismis mundificantibus caput.
Si autem ventositates sunt grosse confert
ex eis aqua in qua decocta sunt cardamomum et sansucum et est abrotanum
et mellilotum et origanum et sticha et sansucus et folia lauri quando inclinantur super
aquam hanc. Quod si humores calidi
fuerint cum vertiginis evacuabimus eas
cum decoctione duorum mirabolanorum et pillulis de
yera et si sunt indigentes excoriatione extractione sanguinis confert in illo
flebotomia vene cephalice. Quod est quia
sanguis fortasse multiplicatur in corpore et est malus et facit accidere in capite
egritudinem ex genere catarrorum calidorum quod accidit in capite cum vertigine
egritudo ex sanguine. Cum ergo flebotomat cephalicam confert duabus egritudinibus similiter sicut contingit quod confert
in apoplexia et paralisi similiter et in febre
terciana et quando cum eis accidit egritudo ex sanguine quando egritudo sanguinea adigit materiam vertiginis
et trahit eam secum et si non indiget
extractione sanguinis tunc est curatio
media inter calidum et frigidum iuvantem
et post illud odorent rosas siccas et extremitates mirti recentis et acetum
et violas recentes et nenufar et confert
huic egritudini in quibusdam.

R

hominibus distere lene quod archit(ect)us cum inferiora et fiat distere si egritudo est calida ex rebus lenibus et sic finem curamus eam cum disteri in quo est acuitas pura et post illud si non quiescat egritudo et videmus eam longam difficilis resolutionis impellemus ad eam yeram gal(ieni) aut yeram archigenis. Et ex eis que conferunt iuvamentum magnum est infusio de aloes. Cum ergo est egritudo in virginis cum dolore et est elevatio ventositatis in duabus arteriis que sunt post duas aures in eo quod apparet de cute tunc quando incidunt iste due arterie iuvatur infirmus. Verum fortasse dicet unde scitur quod ventositas pervenit in duabus arteriis que sunt in apparitione cutis et illis que sunt in circuitu quando tu ponis manum tuam super duas arterias que sunt post duas aures sentis utrumque percussione vehementi. Scias ergo quod ventositas in eis utique elevatur et declaratur et visu quod ipse sunt plene et si ligabis utramque est ligamento quod nominatur flomale. Inquid Iohannes nam quando administrat ligamentum quiescit dolor parum et si prohibeis super utramque medicinas stipticas sicut gallas et balaustias et aloe arabicum et acaciam et opium permixtum cum aceto allevatur dolor parumper et quiescit. Si autem non confert aliquid earum que diximus tunc scias quod ventositas non elevatur in duabus arteriis que sunt in profundo et tunc oportet ut multiplices in administratione medicinarum solutivarum.

Oportet ca. xiiii de soda ex dolore membrorum

quitaret soda que accidit per communicationem cerebri cum quibusdam membris in quo innuidamus in principio est summo studio ad membrum cui communicat cerebrum in egritudine sicut est stomachus aut epar aut splen aut membrum aliud ex membris residuis quod est quare epar et stomachus quando in eis ambabus aggregantur humores multi aut humor unus multus emittit vapores ad cerebrum et faciunt evenire sodam. Splen vero non facit sic stomachus aut epar nisi sit quod multiplicet

in eo melia et fundatur ad stomachum quare facit splen evenire vaporem ad cerebrum mediante stomacho sed hanc viam membra autem reliqua pertransit ut emittunt vapores et eveniat propter illud soda et propter hoc autem qui studemus dare horum membrorum et curamus ea et redeunt ad dispositionem sanitatis ipsorum quiescit soda et si post in necesse nobis fuit solliciti esse enim de capite et curabimus ipsum cum curationibus quarum precessit rememoratio secundum qualitatem eius quod invenit ex humoribus.

Scias quod ca. xv de dolore algegemati hec egritudo fit ti.

aut in panniculo continente craneum capitis deforis aut in panniculo secundo qui est inter craneum in eo quod est inter ipsum et cerebrum. Hec autem egritudo aut est propria cerebro tamen quando causa faciens eam accidere est in capite aut accidit per communitatem quorundam membrorum cum cerebro sicut stomachi et scitur quare est in panniculo secundo ex hoc quod sentit infirmus quasi radices oculorum trahantur ad inferiora. Quod si non sentit infirmus simile illi tunc scias quod egritudo est in panniculo tegente craneum deforis. Si autem quiescit in hora et exacerbatur in hora tunc causa est ex stomacho et si sentit extensionem infirmus absque gravitate neque percussione scilicet dolorem pungitivum tunc scias quod causa faciens accidere hanc egritudinem est ventositas quidem causa est fortasse ex capite et fortasse ex stomacho. Quod est quare in doloribus qui fiunt ex ventositate sentit infirmus quasi membra sua tendantur. Si autem infirmus sentit gravitatem et dolorem pungitivum et paritur tunc est significatio apostema sanguineum et est id quod dicitur flegmon. Quod est quare huius speciei doloris algemigemati causa est sanguis. Cum ergo corrumpitur in hoc loco facit accidere apostema et fit sic apostema quod fit in ceteris membris quando effunditur ad ea materia sanguinea. Si autem non fuit gravitas neque percussio vehemens et fuit mordicatio tamen tunc quod facit accidere egritudinem sunt humores mordicativi et acuti et si fuit cum gravitate rubedo faciei tunc causa faciens illud est sanguis. Significo per ...

dico

parte

multiplicet

humor

q^d^ invenit sanguis. et addit s^t^ quantita
tem naturalem fit ergo illud c^a^ hui^9^
egritudinis quod effundatur ad locum
et corrumpatur in eo. Quod si inveneris g^
nitatem solam absque caliditate et ru
humor — bedine tunc c^a^ est uni^9^ grossoru~ humo
ru~ crescentiu~ s. melia et spes eius. Si aut~
egritudo est ex multitudine humo~
tunc oportet ut evacuet~ in primis cor^9^
ab humore nocente s^t^ ipm~ aut per
abstractio~m sanguinis aut p solutione~
nature. Si ergo repletio est in ca
pite solo tunc oportet ut incipiam in ea
ratione capitis. Si aut~ humores coartati
fu~ in eo et si humor fru~s est et e~ flati
e^9^ tunc ipi~ aut attrahunt~ ex calidi
tate que est in capite attractione au~
gmentantur ex debilitate generatione. Capud
illud ergo oportet ut amministres mundifica
tione~ cu~ medis solutivis et embrocces
s^t^ ipm~ aqua~ i qua decocte sunt me
dicine i quibus no~ est caliditas multa
et confortes caput q~m iam debilitatu~
est et ferm~ est aptius aptu~ ut ad ipm~
effundantur medicine. Cum ergo co~
fortaveris ipm~ no~ recipiet materias
et abscidetur effusio earu~ et fiat co~
fortacio ei^9^ cum rebus que ipm~ rigi
dum efficiunt et constringunt ipm~ q^r^
fit rigidum et mundat~ ab eo sup
fluitas et constringit cursus eius no~
ergo colligitur in eo nisi medie cu~
que confortant ipm~ s^t^ sic camomilla
et mellilotu~ et rosa et flores sq^i^nua
ti et mirta recens et q~ s^t^ illis similia et
qu~ p^v^etit s^t^ amministratio~m tua~ q~m a
ministres hanc medicina~ temp^9^
primu~ tunc oportet ut permisceas cu~ istis
medis quaru~ rememoratio precess^t^
ad ex medis fortis caliditatis sicut s^t^
absinthiu~ et amaracu~ et calamentu~
campestre et folia lauri et calam^9^
aromatic^9^ et que sunt illis similia
donec resolvatur quod remanserit i~
cu~ fortitudine eius. Et si humores s^t^
acuti colerici et mordicativi ex cola~
et spebus eius tunc oportet ut effundas
s^t^ caput acetum vini acuti cu~ oleo
ro. Et confert et decoctio papaveris si fu
datur sup caput. Et q~n miscet~ ad.
de medicinis resolutivis sic s^t^ melli
lotu~ et camomilla et q~ s^t^ eis similia.
Quod si humores sunt grossi et ei~ s^t^ diges
ti tunc i~nuo tibi ut ppetres i ammini
stratione medicinarum resolutivarum et
evacuantiu~ q~m humores ad hunc
s^t^ crudi nimatum indigesti c^a^ g^
egritudo est sic no~ convenit ut eva
cues eas et propter si egritudo est ex
melia aut flate aut q~n sunt i digesti
tunc oportet in primis ut digeras eos
et subtilies ipsos donec sint apti ad
evacuatio~m qu~ no~ egritudo est
ex sanguine aut ex cola~ citrina n~
indiget subtiliatione q~m isti duo
sunt calidi non grossi et no~ minuo
rat~ caliditas et ingrossat~ supflui
tas nisi p flam et melancolia. Cum g^o^
subtiliaverim^9^ utrumque tunc no~ ppere
mus ut amministrem et compleamus ex
tius quod resolvat q~m in eo quod resolu
est supfluitatis caliditatis quod retinet~ — quod timetur.
q~n calefit locus quod effundatur ad ip
su~ m~ unde oportet ut evacuetur i primis
p^9^ digestione~ et subtiliatio~m deinde rede
amus ad illud quod remansit in loco
et ponamus s^t^ ipm~ deforis quod resol
vat illud et faciat ipm~ expirare si
cut sunt medie que fiunt e~ vino
et sinapi. Cum ergo declinat egri
tudo tunc oportet ut amministrem^9^ firmaci
onem capitis propter i balneo et ma
dam^9^ cap i fr~ni in primis et amini
strem^9^ medicinas obtusivas et inci
piam cu~ ea ex eis que e~ paucitate cau
tatis. Cum ergo fuit in ultima ho
ra acute amministrent~. Capitulum xvi. de
emigranea.

egritudo — Fit quidam pira dolorosa i
medietate capitis et fortasse e~ i
latere dextro et fortasse in sinistro et
fit fortis i q~nusqu~ extensa i longitu
dine capitis et accidit sed plurimum
cu~ prodo hui^9^ no~ egritudinis c^a^ e~
elevatio vaporis humoru~ au~ pp
multitudine~ eoru~ q~mvis sint tem
perati aut pp caliditate~ eoru~ et pp
ru~ firmitate~ q~mvis sint pauci et ex
eis sunt qui senciunt dolore~ i lateris
timporum suorum q^i^ tendunt~ hoc cuvo
invenimus in paucis eorum et in quibusdam

eorum sunt qui sentiunt dolorem uehe
mentem adeo donec ipsi non tollerent ut
cadat sr eos manus omnino. Cum autem in
illo est quod hec occasio est egritudo pa
nniculi continentis craneum capitis preter
quod sit cutis uacua a dolore eleuatio
autem horum uaporum et humorum fit in ueis
et glandulis .i. uenis grossis aut in ar
teriis aut in utrisque simul. et fortasse expel
lunt membra que sunt intra craneum
.s. cerebrum et uelamina superfluitates
que sunt in eis ad exteriora et fortasse
eleuantur ad caput ex reliquo corpore
uapores et humores mali et propter hoc
quando uis curationem eius inchoare oportet in primis
ut inquiras an oporteat te primum
flebotomia aut mediam solutiua. Quod
est quia si est ex sanguine oportet ut flebotomes
et si est ex alio oportet ut inquiras ex quo
humore est euacuatio cum eo quod conuenit
ei ex medicinis solutiuis. Et si ex
aliquo humorum et accidat cum eo cali
ditas et inflammatio tunc flebotomia est in
nouatiua eius. Et quando amministrauimus illud
intende post illud ad euacuationem
curationis capitis ita ut fricces medi
cationem infirmitatis cum pannis frictione
temperata et precipue locum lateris temporis
rotundi donec calefiat. Et oportet ut
facias hoc autem horam periodi febris et post
amministra medicinas que conferunt emi
granee et attende eos et considera. nam
si sentiunt caliditatem uehementem
in hora doloris amministra medicinas
infrigidantes et si sentiunt frigus tunc
amministra medicinas calefacientes et
prouise cum utrisque simul medicinam
confortatiuam cerebri. Capitulum xvii. de litargia et de ob
Quandoque accidit cerebro liuio subet.
apostema ex humore flatico putri
do faciente euenire febrem et acci
dit ex illo obliuio et subet quod est quia
subet non accidit nisi quando febris no
cet actionum partis sensibilis que est
in illo adeo donec non recipit passi
onem neque euigilat. Et obliuio non
accidit nisi quando pars qua fit imagina
cio leditur per se. quare non attendit. Et
intencio quidem obliuionis est quia
non recipit res que sunt in seruatione

nec accipit eas et pulsus quidem illorum quibus
ambo accidit hec egritudo est contrarius
pulsui illorum qui habent apostema pul
monis in leuitate et undositate et
magnitudine et mollicie. Quod est quia
due egritudines simul .s. apostema pulmo
nis et apostema cerebri communicant in tri
bus rebus quarum una est in complexione mem
brorum et secunda in causis et tertia in signi
ficationibus. Communicatio uero in complexione
membrorum est quando ambo simul sunt le
nia humida. Set in causis quando ambo
fiunt ex humore flatico. In signifi
cationibus uero quando accidit in utrisque simul.
.s. quod apostema quod est in pulmone et
est ex humore flatico quando eleuatur
ex eo uapor ad anterius cerebri et ac
cidit ex eo subet. Distinctio uero inter
pulsum habencium apostema cerebri
et inter pulsum illorum qui habent apostema
pulmonis est quia est plus tardus et rarus
et plus fixus est cum apostema quod est in
cerebro sit longinquum a corde. Qua
propter ordinatur pulsus infirmi in eo
et minoratur febris ei tunc. In aparte
autem pulmonis propter propinquitatem a sua
ad cor mutatur ordo pulsus. Cum ergo
uis curationem subet et alienationis oportet ut
consideres in eis quod dixerunt antiqui .s. in uir
tute et arte et adquisitione et etate et com
plexione et regione et hiis similia. verbi gratia
si uides extractionem sanguinis et ista omnia
sunt conuenientia tunc oportet ut flebotho
mes uenam si autem non sunt conuenientia
nec habitudo facit necessariam extractionem
sanguinis tunc oportet ut amministres clistere
acutum attractiuum forte donec reflec
tantur uapores ad inferiora. Et oportet ut sit
stratus infirmi in domo undique
clausa temperati luminis. Et quando euacuatur
corpus totum tunc oportet ut exhibeas medi
cinas que prohibent uapores ascen
dere ad caput ex corpore et resoluunt
quod iam comprehensum est in eo. Et ex eis
que resoluunt resolutione bona cum
est olim ro. bonum primum tamen cum aceto
pauco et precipue in principio egritu
dinis et propterea quod materia contenta in ce
rebro est flatica oportet ut misceatur cum
aceto et oleo aliquid de medicinis

de quarum proprietate est subtiliare
et calefacere sicut castoreum et calam-
tum fluviale aut albahasse aut mentha quod
est quia iste medicine confortant caput et
calefaciunt ipsum. Et oportet ut abstergantur
extremitates scilicet manus et pedes cum oleo ro-
sarum cum nitro et piretro et semine urtice et
confecto aceto squillitico quoniam abster-
git scilicet extremitates et fortasse amministratur
cepa squille ipsi quoniam abstergit super
extremitates contrita dissoluta cum
aceto. Et oportet ut impleantur cum ea pedes
et coxe et crura. Illud non convenit illis qui
profundantur in sopno gravi et est similiter
Quod est quia de proprietate huius medicine
est ut excitet illos qui profundi sunt in
sopno gravi almusbat quoniam cum ea abster-
guntur manus eorum et ipsorum pedes et oportet
ut odorent pacientes hanc egri-
tudinem albahasse et calamentum flu-
viale et calamentum montanum contrita
permixta cum aceto. Et da eis mel mun-
dum dissolutum cum aceto squille donec
facias ipsum lubricare eorum et si est ple-
ne eos gargarizare cum yerapigra confectam — ungulas
cum scamonea bis vel tercio cum aceto squille. In illis
autem cum quibus prolongatur hec egri-
tudo aut quibus accidit tremor in manibus
et pedibus suis nam hoc accidit in hac eg-
ritudine quoniam prolongatur et debilitatur
virtus que penetrat in nervos qui sunt
ex nervis cerebri et debilitatur virtus
que est in nervis spondilium et debilitatur
caliditas innata infrigidantur propter illud
corde manuum et pedum quoniam sunt longinqui
a corde quare accidit tremor et similiter
accidit tremor ex potu et senibus et in qua
magnificantur et similiter accidit pa-
ralisis scilicet tremor assiduus quoniam suspen-
dunt manus suas et quiescit quando po-
nunt super aliquid per quod invicem suspen-
dunt eas. Illi autem qui moventur qui-
vis ponantur super aliquid nam ille motus
est spasmaticus tunc oportet ut deles eis
quatuor aureos de castoreo et radatur caput
et ponatur super ipsum quod calefaciat ip-
sum sicut sal et milium et que sunt illis
similia. Et oportet ut ponas super evacua-
tionem semper per clistere et quod provocat urinam
sic formice similes avellanis ex semi-
nibus et que sunt illis similia. Cum ergo in-
cipit egritudo declinare tunc oportet ut ad-
ministretur hec intencio et balneum et re-
gimen subtile. ca. xviii. de cathaco et est frig-
Huius egritudinis et similis est ~~apoplexie~~ et me- — epilepsie
nomen est congelatio scilicet quod homo yphas- — lancolia
cat id est stat oculis apertis non movens
eos et remanet stachassen secundum similitudinem
unam donec evadit. Inquid Johannes
hec egritudo fit multociens in ventre
posteriori cerebri quoniam opilatur ex humo-
re frigido et sicco et propter hanc causam fit quod
dolet cum eo ventriculus anterior debilis
et accidit cum eo destructio sensus et motus
voluntarii et in hora in qua accidit homini
egritudo remanens secundum dispositionem
sui quam erat. Quod est quia si est sedens aut
stans aut scribens aut dormiens aut
faciat actionem aliam tunc ille invenitur
remanens secundum illam formam in pulsu
illorum quibus accidit hec egritudo con-
venit pulsui eorum quibus accidit egritu-
do oblivionis et similis est in magnitudi-
ne scilicet in quantitate. Verumptamen est maior in
tarditate et amplitudine scilicet in lati-
tudine licet est expansus quia causa faci-
ens utrumque est una eadem scilicet ex parte
qua ambo sunt frigidi quoniam ex humore flegmatico
Et hec scilicet congelatio est fortis quoniam est ex me-
lancolia cum est difficilis alteratio propter quod
illud est tarde sanationis et iterum hu-
mor in ea scilicet insudet et levis quoniam est fla-
et est humidum et in congelatione humor est
siccus et oportet ut conveniant illi per clistere
proprie si egritudo est debilis. Et si est
fortis precipe ei ut accipiat yeram et
salem indum et agaricum et turbit
cum quantitate vel mensura quantitatis me-
dicine et secundum quantitatem virtutis et
etatis et complexionis et aliorum. Quod si in-
diget paciens hanc egritudinem ad
declinationem eius extractione sangui-
nis flebotomari eum ex vena cephalica.
Et si est debilis ventosabimus cum scari-
ficatione crura super duos calcaneos de-
inde dabimus ei decoctionem agari-
ci epithimi cum polipodio et sticas
dos. Si autem acciderint vigilie
ponamus super caput oleum violarum. decoc-
tum cum aqua rosarum. camomille melli-

sloti et aneti et in ole sicce et spinis et se
lactuce et dabimus ex medicinis que sunt
in electis digestionis subtiliatiue.

Hec egritudo capitulum xix quod no
fit in cerebro quod uocatur subet. uigilia
agregantur in ea flegma et colera citrina tina.
simul. Cum ergo uincit flegma fit su
bet et putatur de illo cui accidit il
lud quod est dormiens gemit et quando
uincit colera aperiuntur oculi eorum
et non clauduntur et uigilant sicut alii
qui habent demonium ex apostemate cerebri
calido quod nominatur carabitus et alienam
transfert intellectus et consequitur eos
agitatio et pulsus eorum qui habent hanc
egritudinem est similis pulsui habentium
apostema cerebri in uelocitate spis
situdine et magnitudine et similiter
pulsui habentium egritudinem obliui
onis et subtilitate uelocitate et spissitudine
Et differentia inter utrosque est quod est maior
pulsus eius qui habet apostema cerebri breuior
cum flatis et propterea quod eueniunt huic egri
tudinis est ex duobus humoribus contra
sit quorum unus est colera et alter flegma
oportet ut curatio eius sit ex medicinis contra
tis. Illud quod confert in initio huius
egritudinis est clistere. Quod si magis
uincens est flegma tunc oportet ut aministre
tur clisteri res cum quibus est acuitas
et excitatio et si ex colera est magis ui
cens aministrabimus in clisteri et aliis
ex medicinis de proprietate cuius est extingue
re et infrigidare et dico sermone ab
scidentem quod omnis cura huius egri
tudinis non est necesse ut sit nisi ex
cura egritudinis obliuionis et
egritudinis apostematis cerebri que est
ex emplastris et linimentis et aliis ex me
dicinis sotiuis. capitulum xx de ca
rabitis quod egritudo ... tibitu.
Carabitis est egritudo calida que
est in cerebro ex apostemate facta in ea ex
humore colerico citrino et accidit
cum eo perturbatio intellectus et quando
accidit in cerebro non oportet ut indice
tur quod est in ipso cerebro intimo, in ue
lamine duro continente ipsum quod nomina
tur miringa et est illud ex quo nas
citur nuca et sodina. Illud est quod nos
scimus quod omni membro in quo fit
apostema accidit tensio sed non est in uno ce
rebri ut recipiat tensionem propterea quod
est humidus currens et similiter non est
in natura ossis ut recipiat tensi
onem propterea quod est firmum sicut durum
ualde est ergo necesse ut non accidat
tensio nisi membris que sunt inter
illud quod est in fine duritiei et inter
quod est in fine lenitatis sicut sunt
panniculi ligamenta et uene et lacerti
et cartilagines et que sunt illis similia hec ergo
egritudo est apostema colericum quod fit in pa
niculo duro cooperiente cerebrum
nominato miringa et fortasse le
ditur per uicinitatem cerebri ipsum qui sunt in
panniculo in quo ipsum est inuolu
tum quod dolet dyafragma. Et fortasse
cum est cum dolore stomachi in acuitate febri
um et consimilium que dicuntur causon. Cum
tamen nulla harum duarum egritudinum
quas nuper diximus et sunt quando dolet cerebrum
cum dolore dyafragmatis cum dolet
cum dolore stomachi dicitur uere carabitus sed
perturbatio intellectus et si accidit ei hec eg
tudo non sequitur eam procul dubio ui
gilia et fortasse sompnus est agitat
donec ipsi ... in sompno et clamant
Illi uero quos consequitur hec egritu
do ex sanguine corrupto malo ad
uisum dolent cum risu et illos quibus ac
cidit hec egritudo ad syrsen ex humo
re colerico consequitur phrenesis sic consequitur
illos qui infirmantur ex colera nigra
et fiunt sicut demoniaci et commiscentur
et post quod quiescant et oculi eorum sunt
conturbati sicut sanguis et absterguntur
eos semper in hora inflammationis et sic
cantur et in hora fluunt lacrimes
et lingua ex aspergatur et denigrescit
et patiuntur fluxum sanguinis ex naribus
ymaginantur quasi ipsi colligunt atho
mos et quasi ipsi mundarent herbas et in
uadit eos febris acuta et ... to
to spacio egritudinis ipsorum et est
eorum anhelitus altus et eleuantur
duo latera et propter quod est ... cum
cum dolore uesaniis continentis ...
cerebri quod nominatur dyafragma do
lent ergo omnino cerebrum propter continentis

laceor

et gargarismis

cum dolore

quando est egritudo in panniculo subtili
qui sequitur cerebrum vel in quando est egritu
do in panniculo duro qui sequitur
cranneum tunc dolor procedit a cerebro
primum et appropinquat cranneo ad extrio
ra scilicet cerebrum vero est et est syrxen ap
paret enim in faciebus eorum caliditas
sanguinea et apparet in venis et prosun
duntur oculi et eminent et est in radici
bus eorum dolor vehemens et in illis
enim quibus est egritudo in velamine
quod nominatur apparitio horum accidenti
um est minor quando egritudo elonga
tur a cerebro et appropinquat cranneo et do
lor super genus gengenarum pungit
plus in pulsibus eorum est durus propter exten
sionem que sequitur apostema et est pro
pter duriciem propter debilitatem et est
velox consequens propter colam citrinam
et in ipso est rotunditas quedam propter
naturam cerebri et nominatur hec egri
tudo cambitur quando nocet cranneo et re
consilium et certitudo. Oportet ergo
ut in omnibus quibus evenit hec e
gritudo extrahatur sanguis cum velo
citate si virtus est sana et non est illic
prohibens quod prohibeat quod est quia iuva
mentum huius est plus quam reliquorum
iuvamentorum et magis festinum quam omne
quod in ea amisterit quod si prohibeatur infir
dare cum manum suam propter amissionem sui
intellectus tunc ingenia in extrac
tione sanguinis ex vena que est inter
duo supercilia. Deinde pones super caput
acetum et oleum ro. plurimum donec expel
lat vapores et prohibeat eas elevari
et confortet cerebrum donec non recipi
at vapores et infrigidat ipsum quod si
fortior fiat dolor et sequitur ipsum
vigilie et permixtio intellectus et em
brocetur super caput aquam dulcem bona
in qua decocte sint camomille viola sic
ca et rose nenufar et ordeum non excor
ticatum et rasura cucurbite et psillium ni
et album et semen lactuce et post illud unge
ipsum cum oleis frigidis et humidis
sicut est oleum violarum et oleum de nenu
fare et oleum de semine cucurbite
dulcis. Si autem remanet amissio in
tellectus et vigilie et permixtio postquam

autem amistraverus illud tunc redi ad inl
gendum lac super caput. Quod si virtus
fuit debilis si tunc amisisti lac mulie
rum. Et si virtus fuit fortis tunc amisisti
lac caprarum. Et oportet ut consideres domum
in qua sedet infirmus et facias ne aer
sit in ea grossus nec sit calidus immo sit
temperatus in complexione et non sint in do
mo forme vel picture quod est quia ipse
commovent et conturbant. Et sit in do
mo aliquidam ex eis quos diligit
infirmus et loquantur ei verba lenia
subtilia et in quibusdam horis moveat
natura cum clisteri leni et detur ei in po
tu aqua ordei decocti cum aqua cucurbite
et aqua granati dulcis et sirupus violarum et sirupus
de nenufare et sirupus ro. factis cum zucaro.
Et sit cibus lactuca endivia atriplex
et malva et cucurbita et olus iame
num i. blitis et citrioli et cucumeri et mesli
i. pira faseoli et lens excorticata.
Quod si infirmus prohibetur ab istis
cibis dabis ei vel potum saniech ordei
i. simile ordei et saniech cucurbite et
saniech silliginis. Si autem iam iudicis
egrum sanum et febrem iam quiescere
ciba ipsum ex intellectionorum et piscibus
parvis arradahi et adiunctis et pullis
et alteengi et da ei in potu spiritum com
mixtum cum non est sapor et hoc est di
minute caliditatis propter medicinam
aquositatis sic ipsum et proprie si est con
suetus bibere ipsum. Si autem urina e
prohibeatur quod est quia hoc accidens sequitur
hanc egritudinem tunc funde super
duo emunctoria aquam calidam in qua
decocta sit camomilla et unge
eum cum oleo et aqua in quo decocta sit
anetum et camomilla et est necesse ut e
todiatur post sanationem ab hac egritu
dine a corruptione ciborum et adustio
ne solis i. de rebus venenosis.

Mania autem ca. xi. de mania. et est species
Quintencio est correctio demonum.
Sed tribue intencio est submissio in malia
Inquid iohannes manifestum est
quod hec egritudo non fit nisi aut ex
colera que aduritur aut ex humore
melancolico qui aduritur. Et dif
ferentia quidem inter istas duas et inter cambiam

quod est indirecto inguinum

acute

est q̄ iste fiunt absq̄ fe. ⁊ cū illo fit fe
q̄m m̄ eius est coartata putridi. Mania
nō sequit̄ uigilie sp̄ ⁊ saltus
⁊ sompnia mala ⁊ pulsus est paruus
dur⁹ paruitas nō est p̄p̄ debilitatem
s; durities p̄p̄ debilitatem siccitatē
illa est q̄r mlia q̄m uincit desiccat re
liquū corp⁹ sed uitat̄ ergo cū cōr
uenaz q̄ua obrem pulsus fit dur⁹
q̄m pulsus durities nō ǫpletur n̄ p
hoc q̄ cor⁹ artie est durū nō lene
⁊ n̄ obediens tactui ⁊ est necē ut sit
plus uī studiū in hac egritudine
cū capite ut radam ipm̄ ⁊ effundam
s; ipm̄ sup effusionē aque ī qua de
cocta sunt uiola recens ⁊ sicca et
folia nenufar ⁊ salices ⁊ rosa pau
ca ⁊ ordeū excorticatū ⁊ rasura cu
curbite ⁊ citruli ⁊ folia lactuce
⁊ semīs eiusdem ⁊ pulli nigr̄ ⁊ al
⁊ ad decimis uł flore camomille
⁊ mandragore ⁊ sit ut amistres
illud ī mane an̄ cibum ⁊ q̄nq; ī
uesperis ⁊ si est necē ut fiat capp̄
giū sit cū oleo uioł. ⁊ oleo de nenu
far ⁊ oleo de semine cucurbite
dulcis ⁊ misceatur cū quoq; oleo
fiūt olm̄ de amigd. dulcibz cū lacte
calido mulieris que nup peperit
illa si amistrent̄ res iste ⁊ nō qui
escat egritudo ⁊ remaneat sicci
tas in cerebro tunc necē est ut
mulgeatur s; caput lac mulier
aū lac caprū amistratōe embrocaz
in quibz p̄cessit sermo ⁊ sit aqua
tepida deīn curetur cū cappgus ⁊
post ī ingeniet ut proceatur sop
nus ut remaneat iuū⁹ embroce
⁊ cappin gioz in cēbro ⁊ iaceat
infirm⁹ donec quiescat iuū⁹ eius
aīal' in domo temperati aeris ⁊ se
deant cū eo aliqui ex quibz vereā
tē ⁊ quos timeat ut non agitet
⁊ clamat ⁊ p̄miscēt fit forcior ex
cīcio humoris ⁊ febris ⁊ calefit
⁊ exsiccatur ⁊ additur egtudo cū
additōe siccitatis hūoris ⁊ fricent̄
membra inferiora. s. duo pedes et
duo crura cū oleo de nenufare
⁊ oleo uioł ⁊ stringuntur coxe

q̄z quociens agita

⁊ crura ut trahat̄ m̄ inferius ⁊ si ac
cidunt uigilie detur in potu sir⁹ no
minat⁹ dyacodion pur⁹ solus ⁊ ē
sirupo granati aut aq̄ granati aū
aq̄ cucurbite aut sir⁹ de piris ⁊ oz
ut alienetur a siccitate abī q̄m est
desiccatiuus ⁊ deīn ei aq̄ ordei cū
zucc. Quod si ǫstringatur ū amīs
tum clistere lene factum ex camo
milla ⁊ uioł sicca ⁊ ordeo excortica
to ⁊ sebesten ⁊ altea alhaasfech ⁊
oleo sisamino recente ⁊ penidiis
⁊ zucc rubeo ⁊ sale masse ⁊ p̄q̄m
quiescit egritudo p̄mp ⁊ humec
tatur debz amistrari flomia ⁊ p
illud solum uīn cū decoctōe mira
bol. ⁊ nutriam⁹ si est illic caliditas
cū cucb. citruli. ⁊ atriplice ⁊ oleo
iameno ⁊ almeis. ⁊ lactuca elixata
⁊ in cazula cū oleo amigdale dulc
⁊ si nō est illic calitas ī corpe tunc
nutriatur infirm⁹ cū pull. ⁊ aldu
ratici ⁊ carne edi ⁊ pedibz capraz
⁊ uitell' ouoz ⁊ piscibz recentibz
aradrahi ⁊ q̄m inueniūs ypostasim
in aqua p̄q̄ia fluctuatiuus aut
pendens in medio tunc illa sigt
declinatōm egritudīs ⁊ diminuci
onem eius. Oport ergo ut des ei
ī potu ex uino q̄ sit antiquū sed
sit purum tū ualde ⁊ p̄p̄ie ei q̄ cō
sueuit bibere ipm̄. ca xxii · de me
Scias q̄ mlia est ad lancolia.
ǫter demonio absq̄ fe. ex hūore
mlico ⁊ p nigredinē suam ⁊ te
nebrositatē ebullit sp̄us aīalis
⁊ accidit ei ymaginacio q̄ ymagi
nat⁹ fuit uisus ex tenebrositate ex
tristicia. Inquid iohānes ⁊ n̄ acci
dit illud nisi q̄m retinet̄ in capite
iste humor ⁊ fortasse accidit q̄m sp
gitur iste hūor in corpe toto ⁊ for
tasse accidit ex capite calido q̄ ē ī sto
⁊ calefacit sanguinē ⁊ ponit ipsum
mlicū ⁊ eleuat uapores mlicos g̃llos
hu⁹ an̄ hūidinis tñe ppietas est
ut nominet̄ eam q̄ plures infio
rem mlikiam significatōes uero
harū trium sperz. s. cōiacatūes s; tris
ticia timor ⁊ destructio sermonis ⁊

Nō

Nō

ista accñia fortasse sunt hore. & i hac
egritudine. et fortasse accidit ꝓpter alias cãs
multas ex quibz nõ est necẽ permit ut
fiat timor. Quidã aũt illorũ quibz ac
cid' h' egritudo desiderant mortẽ valde
slon aũt oz ut amistrem' si cõmuniat
cola nr. sr originẽ aiẽ rõnal'. si accid'
timor et tristicia et timeat mortẽ. Qr
est qz nos uidem' in disꝑonibz extrin
secis a corpore qr nõ ẽ ad tribulius q̈
tenebra et ꝓpter illam qñ spargr aliq'd
ex teneb's sr ptem rõnalem lucidã
anime tũc necco fit ut timeat hõ
sp. Qd' est qz fortasse res q̃ accid' nob
extrinsec' qñ cõueñt tenebrose res
sr aerem ꝯtinẽtem nos ipsos ẽ illa
que accidit illi qm̃ ht' humorẽ coli
cũ mlicũ deinc' qñ cola nig' ꝑuenit
ad cereb'ũ aut uapor eius. Sunt
aũt significacões alie que fortasse ac
cidunt sicut ille que accidit ill' qui
hñt expauescit' mortem aut deside
rint eam et sic ill' qui putat se factos
ẽẽ uasa fictilia et qui similãt gall' et
sic ill' qui timet ex ingredie et sic ill'
qui timẽt q' celũ cadat sr eos. Cã u
harũ disꝑonũ accidenciũ diui
tate est incõphensibil' sz scdm pba
bilitatẽ est p'le ut dicatur sup ea
ꝯ in quo est excusacio. Et fortasse ẽ
ex diuisitatibz huoris mlici et ꝯsue
tudine q̃ usi sunt ĩfirmi et quare
gebantur in hora sanitatis eorũ
aut ex ymaginibz aliquibz q̃ yma
ginate fuerint et significacoes sr
melioriam h' huoris in cor toto est
ariditas corpis et nigredo coloris et
spissitudo capillorz in capite et ĩ
corpore toto et nõ inspissatur nisi
ꝓpter caliditatẽ uehementẽ a q̃ est adus
tio et uictoria mlie et regimẽ gene
rans huorem mlicũ et retencio re
rũ que euacuant' in sanitate sic
emorroide et est gñs albuessit ĩ q̈
currit sanguis mlie' in hora ablz
hora et erupcio sanguĩs et sanguis
mstruus et signa que signt q' hu
mor est contentus in cebro solo sũt
defectus signorũ que dixi et Solli
cogitacõis et tristicia et aspect' asti
dunis ad terram et nigredo capillo
rũ capitis et spissitudo eius solius ab
sqz corpore. Illis aũt ex eis quibz est hu
mor in sto accidit ructus acidus mul
tiendo sputi et rugit' et dolor spatularz
et sputi flatis declinãs ad dextrũ et ca — *al' uomit'*
liditatẽ. **Cura melancolie.**

Oportet ut incipias a fl'oia uene
cephalice aut fusce et capi eã ap
ticẽ ampla donec euacuetur cũ subti
li q' est in ea grossum. Et si sũt uene
inuetiue subtiles tunc oz ut fl'oes
saphenam et ꝓpe in mulieribz et est
hoc cũ attinctõis mstrui successiu
uo euacuacõis sanguĩs in hac eg'
tudine ~~~~~~~~~~~~ et nõ est in uanie
tũ puniri p eã qm̃ in q' st' in corpore
euacuantur sicut dixit dñs in ypo
in libro suo de cibis q' quiecencia
cum sit medicina est una et simulit'
quiecencia spũm est una q' omnia
mbra dolent admiuice. Compura
uit ul' examinauit nob' ypocras p
sermonẽ suũ q' quiecencia cibum
est una sr incrementũ q' erit ex re
liquis uenis et ceterẽ ad reliq' memb'
sz p sermonẽ suũ quiecencia spũm
signt sr spm animalẽ qui curr' ex
corde ĩ artias. Sermo uo eius q' que
dam dolent cũ quibz sigt sr sensũ
q' erit ex cebro in neruis et a uenis ad
reliqua mbra et p' euacuacõm san- 15
rege ĩfirmũ diebz paucis cibis ꝯpa
tis laudabil' huoris sicut est caro
edi et arietũ iuuenũ et pullorz du
rurigi et pisces recentes amdzachi
et lactuca et endiuia et attriplex et
cucurbita et malua et olus iamenũ
et intell' ouorz et que sunt ill' silia
Et oz ut caueant ab omnibz cib'
grossis generãtibz huorẽ mlicũ si
cut ẽ lens et caul' et melogia et case
antiq' et caro uacca et caro camomeli
na et omẽ saltũ ex piscibz et carnibz
et ꝯst' eis ex potibz si nõ est caliditas
uinũ subtile albũ q' nõ est uetus
et oz ut custodiat a uino grosso ueti
nigri coloris et si est illis caliditas et est
rubea urina dn eis ĩ potu secq
nabin de zucc' et redi p illd' ad me. 25

que euacuant hunc humorem et sepe est fa
cilior ex eis sicut est yerapigra et epithi
mum et parum scamonee et pulpa colo
quintide et compone eas secundum quantitatem u
tutis et etatis et aliorum et postea si non
grauat ista euacuatio regemus eum
cum rebus humectantibus deinde mundifi
camus eum sero cum decoctione epithimi et agari
ci. Quod est quia hoc regimen conuenit ei in quo
iste humor est acutus et adustione co
et est complexio calida. Si autem humor est
terrestris grossus frigidus tunc munda
stomachum per uomitum et moue ipsum cum po
tu aque calide in qua decocta sunt anetum
et sal et calamentum fluuiale et nux uo
mica et semen atriplicis et ameazed et
semen raphani et ciba illum in primis ex
raphano decocto cum secanabin facto cum
aceto squillitico et si adiuuat uinus
hirundinaceus ponentes ellem in raphano
et infundemus ipsum in secanabin et
post mundificationem stomachi dabimus eis quas
dam pillas que mundificant humo
rem melicum ex eis quas diximus in compositione
medicinarum et accipiant in omni eb
domoda semel et dabimus eis in
diebus trifera cum yerapigra et epithimo
et sit quantitas ʒ. iii. et ex yera ℈. v. de
epithimo pondus ʒ. i. et post mundifica
tionem cum istis medicinis humectan
tibus et calefacientibus corpus sicut est
aqua ciceris cum sale indo et epitho
et mirabolanis iii. et zucc. et dantur has me
dicinas plus hominibus cum debilia frigus ti
metur. ex medicinis fortibus. Si autem
stat hec egritudo post hanc mundifica
tionem has euacuationes et uidemus acci
dentia demonum et mala nocent infirmo
faciamus ipsum quiescere quantitate x.
dierum deinde redimus ad medicinas forci
ores istis et proprie yerarugalo. Quod est quia
de proprietate eius est mundificare humo
res qui mixti sunt in rethe et est cum
angustia et est cum eleuatione et yeram. et ye
ralogodion et uniuscuiusque detur cum decoctio
ne epithimi et mirab. nigrorum et bele
rici. et polipodii et epithimi et sticados
et passularum enucleatarum et sal indi.
Cum ergo euacuas cum istis medicinis
et uides infirmum iam redire ad naturam
suam parum et significat sibi illud per dimi
nutionem timoris et tristitie consuescamus mi
nistrationem huius medicine soluentes ipsius
secundum fiduciam. Si autem quando tu assiduas admi
nistrare hic medicinas tunc necesse est
ut redeat ad sanitatem integram nisi si
das yeram semel aut bis et uides quod accide
ntia egritudinum non minuuntur redi
ad euacuationes factas cum lapide lazuli
medici autem antiqui dabant in hac egritudine
ellim. iii. et fortasse dabant illum decoc
tum cum aqua et fortasse dabant ipsum
contritum. Et quotiens uolebant solo
nem addebant in potu eius ut tardaret
in stomacho et solueret plus et fortasse misce
bant ipsum cum medicinis aliis donec
euacuaret hic humorem. Johannitius io
hannes medici uero nostri temporis recedunt
ab eo propter uehementiam quam accidit ei quam ac
cipit ipsum. Elegerunt ergo lapidem la
zuli loco eius. Et est necesse ut conuerta
mus studium nostrum ad cor donec confor
temus ipsum et destruamus timorem qui ac
cidit in firmo. Quapropter necesse est ut
consideremus complexionem cordis post mundifi
cationem. Quod si uidemus ipsum declina
re ad caliditatem demus ei unam medicinarum
que conferunt tremori cordis accidenti
a caliditate ex eis que sunt scripte in fine
in curatione doloris cordis. Et si uidimus
ipsum declinare ad frigidum dabimus ei ex ty
riaca que aurea. i. cum uino in quo infusa
sit arnoglossa. Et confert etiam medicamine
de musco dulce et amaro et damus una
quaque hora cum aqua oleris quod nominatur
bedhemunhia et damus eis iterum ex hoc
olere quod comedant ex eo et sit multum
quod si accidit eis uigilie administramus eis
embrocas factas in curatione mani et fre
nesis. et si indigent aliquo fortiore illis
faciemus embrocas pedibus caprarum
et capitibus earum et mulgemus super capita e
orum lac earum et si fecerimus illud et in
conferetur. aliquid non est uerte ut absci
damus spem sed redeamus ad medicinas quas
diximus multotiens quod est quia humor
sit siccus pure resolutionis. Capitulum
Epilepsia xiiii. de epilepsia et est as
nomen est et spasmus corporis totius sarra
uinenum non est semper et est cum nocume

trifere

quibus

to actionum membrorum principalium et fortasse accidit cum lesione cerebri proprie et fortasse accidit cum lesione stomachi et in quibusdam horis est lesione aliorum membrorum sicut manuum et pedum et paulus quidam alguen dixse uidisse hanc egritudinem accidisse ex matre illud fuit in muliere pregnante et postquam ipsa peperit quieuit egritudo. Generatur autem hec egritudo secundum intencionem galieni ex humore grosso qui opilat meatus uentriculorum cerebri humor uero iste grossius secundum plurimum est uiscosus fleumaticus et fortasse est in modico calidus declinans ad colam nigram. Et secundum sententiam aliorum non generatur nisi ex uentositate grossa que opilat meatus uentriculorum cerebri et prohibet ipsa subtilitate penetrare et dare membris motum propter illud ergo epilepsia accidit subito et quiescat subito. quia est quia uentositas est uelocis motus. Sequitur autem illos qui habent hanc egritudinem grauitas capitis et debilitas uisus tarditas sensus et citrinitas faciei et agitatio motus lingue. Et illos quibus accidit hec egritudo propter stomachum sequuntur saltus continuus in stomacho et tremor et mordicatio et proprie quando non cibantur aut immoratur cibus eorum et hora qua accidit hec egritudo eis subito cadunt et accidit eis spasmus in membris eorum et tremor et commotio et fortasse accidit eis uociferatio et extendunt eam. Significacio autem communis reliquis speciebus huius egritudinis est spuma egrediens ab ore. Quod est quia humor spuma est humiditas permixta cum uentositate et sic spuma ex tribus causis aut ex motu uehementi sicut illa que apparet in mari in hac egritudine propter uehementem motum aut ex caliditate accidente sicut facit in olla aut ex motu et caliditate sicut illa que apparet in equis quando mouentur et currunt iste tres cause facientes eam. Causa autem materialis spume per quam cum motu et caliditate fit spuma est humiditas. Illis autem quibus euenit hec egritudo ex membris aliis accidit ut manifestam euitent excruciationem propter insessum humoris mali et ascensionem eius ad caput et incipiunt eiulare de eo quod timent sibi accidere sicut significauit sibi puer quod dixit galienus in libro

quibus

dragamistica et eius intencio est de illo cui accidit hec egritudo in crure suo. Ipse enim dixit quod sentiebat eam ascendere ad cerebrum suum et hoc quidem fit quando sunt in interioribus horum membrorum spiritus animalis opilatio et constrictio. Cum ergo non penetrat in eis spiritus animalis redit sanguis qui est in eis ad mortem propter illud ergo ebullit et ascendit ex eo humores ad cerebrum stomachi fumi sicut et sicut accidit illis in quibus agregatur sperma maris multum aut sanguis menstruus quod accidit eis epilempsia et precipue pueris ex parte generantis propter multitudinem humiditatis cerebrorum eorum et debilitate membrorum eorum. Hec autem egritudo multis nominatur nominibus ex quibus est fedinum quando accidit pueris plus et epilempsia quia facit spasmum et constringit motus et sensus et diuinatio uero putant quod ipsa fit ex parte demonum et uero nocet membris principalibus et herculie nomine herculis si robi quod sit propter magnitudinem eius. Si ergo sit ille quem inuadit hec egritudo puer lac sugens tunc non oportet ut laboret in dando ei aliquid quo curetur quia est quia etas eius quando eleuatur et confortatur caliditas eius permutatur ab illa et testificatur super illud ypo. ubi dicit in libro afforismorum quod pueri qui habent egritudinem epilempsie euadunt ab ea in permutatione dispositionum in etatibus regionibus et temporibus et regimine quod si hec egritudo accidit ante pubertatem tunc ipsa permutatur et si accidit eis qui consequuntur xxv. annos tunc ipsi moriuntur in ea. Oportet ergo ut sit plurimum studium tuum in regimine lactentis. Si autem sit lac eius subtile ingeniaberis in eo quod reducat ipsum ad equalitatem. Et si fuerit grossum reduces ipsum ad temperamentum et necesse est ut elongetur a coitu. Quod est quia coitus substrahat lac et ponit odorem eius alteratum. Et si accidat ut impregnet erit lac eius tunc parum et utatur exercicio et proprie ante cibum deinde nutriat post ipsum cibo laudabilis humoris et bibat uinum quod non sit ualde antiquum quando sitit et est ei conueniens et secanabin

ĩ alio

Nota

non quiescant omnino

cum aceto squillitico et oportet ut caveat sibi ab oleribus et precipue ab apio [petrosilino]. Quod est quia ipsum est commovens hanc egritudinem. Pueris vero faciant collirium ex purgio ex confectione que nominatur sielitche cum aqua sansuci et aqua alsedengi [?] et precipue in capite missis et in hora in qua patitur epilepsiam.

(margin: id est lapis ematites)

Quod si infirmus iam creverit et est in hac etate in qua possibile est ut moveatur exercicio tunc precipiat ei ut utatur exercicio temperato ante cibum et sit cibus eius ex decocto ipsius et sit in eo sal temperate et sit fetus panis [illegible]. Quod si in non pluribus fuit multitudo caliditatis precipiam ei ut comedat de coriandro humido modicum cum lactuca. Quod est quia de consuetudine eius est ut ipsum prohibeat vapores elevari ad caput nam cautela ab hac egritudine vel hic egritudinis est bonitas multa. Si autem declinaverint ad aliquid reliquorum olerum absolvemus eis ut comedant sielam et [illegible] et lactucam et ex volatilibus [illegible] et pullum et carnem perdicis et aves parvas et turtures [illegible] et ex quadrupedibus oportet ut prohibeas eis eos ab ipsis precipue a porcis et vaccis. Et si invenerit desiderium aut [illegible] absolvimus eis ut sumant parum in omni spacio et sit ex carne [illegible] id est puerorum ex hac carne et aliorum.

(margin: ex eis)

Si autem accidit infirmo malicia a digestionibus et in stomacho [illegible] administretur in cibo in quo coquitur piper et cinnamomum et cuminum et a sinapi autem [illegible] sit cum eo mixtio oportet tamen ut abstineat quoniam implet caput vaporibus multis quos generat. Si autem desideraverint ex piscibus aliquid accipiat ex eis qui [illegible] parvi sunt super fluviatiles et qui inveniuntur in locis petrosis et non fit illud sepe sed raro. A fructibus autem oportet ut fugiat qui est in hac egritudine. Si autem invenit desiderium tunc accipiat ex eis parum in medio comestionis et post comestionem omnino et custodiant a fructibus siccis et precipue a nucibus et dactilis et [illegible] ficubus et passulis et alienentur a vino quoniam replet caput vaporibus multis quos impellit. Et ob

autem quoniam confortat stomachum et confert digestioni non est negandum utantur cum equalitate et custodiant se ab ablutione assidua precipue capitis post cibum et custodiant iterum a potu eorum ex balneo ne bibant et precipue vinum purum si licet est enim nocibilius istis. Et non oportet ut occurrant aeri frigido post balneum immo expectent paululum donec quiescat caliditas et auferatur continuatio anhelitus deinde redeant ad consuetudines suas et operationes suas et sumant in principio secaniabin id est [illegible] aceto factum squillitico.

(margin: a· canamel)

Si autem non contingit illud tunc da sirupum de absinthio. Hic enim iuvativus est stomacho valde et mundificat superfluitates que aggregantur in eo mundificatione multa. Hoc ergo et ei simile est regimen quo oportet uti illum qui epilepsie egritudinem habet. Medicinis autem quibus oportet curare ipsum sunt ille quas dicam una post aliam. In principio et in hora periodi quando commovetur hec egritudo oportet ut moveat os cum penna aut vomat cum digitis postquam unxerint eos cum oleo de lilio aut cum yera pigra et faciat illud ut incidat flegma contentum in stomacho. Si autem non fit facilis vomitus tempore illo administretur aquam calidam in qua decocta sunt anetum et sal et calamentum et mox vomat et canearzoed [?] id est raphani semen et postquam quieverit periodus tunc si est illis caliditas et repletio multa tunc oportet ut incipiant cum flobotomia et si non tollat [illegible] sabinus [?] cum [illegible] crura et administrabimus post illud medicinas solutivas.

(margin: + i· gummi alco[?] fos[?] sunt capita que comeduntur)

Quod si fuerit hyemps dabimus in potu de decoctione ysopi quod est quasi iuvamentum multum et ego scio multos sanatos de eo solo quod est quia [illegible] ad humiditates viscosas et non dimittit in stomacho et in pectore aliquid ex superfluitatibus et ipsum evacuat quasdam eorum per urinam et quasdam earum per ventris solutionem et [illegible] ex eo solo et cum secaniabin facto cum aceto squillitico. Si autem superfluitas est subtilis tunc decoctio absinthii secundum descriptionem hunaini est una bona et secaniabin squillitico et reddimus post illud ad mundificationem humoris. Si ergo fuit

mlicus. s. nimcens sup oppilatione eius me-
lancolia et fuit digestus tunc cum de
coctione epithimi et agarici et mirab. in-
et kebul. et polipodio et fumoterre et
yerapigra et turbit et sticados et similia
ex ea multociens et pcipue si est cor-
pulo calidi quod si fuit flatica. s. uincens
sup ipsum humor flaticus qui iam diges
tus est et subtiliatur tunc oportet ut dentur
eis pill. stomatice nam sunt ei conuenien
tes et pill. gal. que nominantur cochie
Et confiunt et iste medicine. Recipe pulpe
coloquintide sticados castorei omnium ana
pondus. ʒ. i. yerapigre ʒ. iiii. agarici ʒ. ii.
turbit pondus ʒ. i. terantur et cribellentur
et conficiantur et fiant ex eis pille et dentur
sitque dosis ex eis que est maior ʒ. i. usque ad
ʒ. iii. et cum uirtus est sana et in etate iu
uentutis et detur eis yera que miscetur
cum omni pondere eius epithimi cretensis
duo daniks et coloquintide consilit quod eque
illi. Si autem illud non excusat dabimus
ei yera gal. et yera ruf. cum decoctione mi
rabol. in. et epithimi et polipodii et
passul. enucleatarum et sticados et
sal indi et post aministrationem horum con
ueniens est ut aministrentur gargaris
mata cum yerapigra. mirta. cum aceto
squillitico et ysopo sicco et sinapi et
piretro et corticibus radicum cappar
et origano et post illud est conueniens ad
prouisionem conseruationis sanationis
uomitus et ipse confert post comestionem ra
phani et aliorum salsorum ciborum et re
dulcedinis et confert et uomitus post ebri
etatem. Illud si cum fuit ex membro a
sicut manibus et pedibus tunc oportet ut
studium impendam ei. Cum ergo cura
ciatum in primis cum medicis que mu
dificant. Illa et colam uigini ponem su
locum emplum ex medicinis de quarum
proprietate est ut calefaciant et attra
hant et subtiliant donec sudet locus
et currat ex eo humiditas multa et
hic quidem facit assentiragi. s. cassia
et post studium cum istis rebus aministra
uomitum et solutionem uentris et gar
garismata et exercitetur in istis. Illis
et in studio et somnet proprie membrum in
firmum. Si autem fuit antiqua mala

tunc oportet ut aministrem in curatione eius
medicinas de quarum proprietate est ut sub
tilient et confortent ualde sicut me
dicinam solutiuam in quo cadit elle-
bor. niger. quod est quod multociens mundi
ficat superfluitates uiscosas per uomi
tum. Iam ego scio multos de quibus de
sperauerant medici sanatos esse hoc
regimine tantum. Et post illud est necesse
ut dentur semper ad de confectionibus subti
liantis mundificatiuis sicut est tyria
ca metridatum yera rufi et confectio hume
tis et cetera ex eis que conficiunt proprie huic medi
cinam. Confectio conferens epilemptice.
Recipe siseleos aur. iii. bacarum lauri ana de
aristol. ro. radicis pionie omnium ana aur.
ii. castorei croci sicorum squille ana aur. i.
conficiatur cum melle despumato et dentur eis
omni die cum aqua mell. ex eo aut seca
nabin factum cum aceto squill. in impetu
medicine iste multe compositionis non sunt in
uente sed ex medicinis simplicibus in
uentis et est piretrum teratur et mis
ceatur cum melle et detur ex eo coclear
i. omni die ipsum enim est magnum iu
uamentum et radix pionie confert pueris
qui patiuntur epilepsiam iuuamen
tum multum sicut gal. testatur illud et
existimat et estimare facit quod uidit
puerum siquem cum fuit suspensa hec
radix non passus fuit epilempsiam
q. viii. mensibus post hec uero spacium desper
erunt eum quare cecidit ab eo ergo
redivit ei egritudo subito donec suf
pensa est super ipsum secundo quare reces
sit egritudo. Inquit gal. uolui
ut uerificaretur apud me illud ac
cepi ergo medicinam ex collo pueri et
redivit ei egritudo statim suspendi
ergo in collo eius statim partem magnam
recentem huius speciei quare recessit eg
ritudo omnino. Dico ergo fortasse resolui
tur ex hac specie species partes et que currunt
et attrahuntur cum odoratu usus cor
et sanat membrum lesum aut alteratur
qualitas aeris ab hac specie et recipit
uirtutem eius. Cum ergo odorat ea
infirmus facit hic operationem. ca. xx

Scias quod iiii. de apoplexia.

Sapoplexia accidit cum ledi contingo

emc. du

si viii. p. miliarii

rad

nuoꝝ et ledunt cum ea membra corporis
omnia que destruunt met' eorum et ipso
rum sensus cum nocumento operationum
membrorum principalium. Causa autem
huius egritudinis est fleuma uiscosum fri
gidum grossis implens uentriculos
cerebri et prohibens spiritum animalem pene
trare. Et scitur quod hic humor coar
tatur in uentriculis cerebri princi
palibus in hac egritudine ex hoc quod
quando euadit aliquis ab hac egritudine
non sanatur sanatione integra sed red' ad
paralisim. Quod est quia si esset in non prin
cipalibus uentriculis sicut est in epilia
non mundificaret ea uelociter propter illud quod
diuisa fit epilia ab apoplexia fit ex opi
latione completa integra continuamente sic
cerebrum solum in reliquis uasis eius et
panniculis. Ex omnibus que accidit pri
uatio motus. Epilia uero est ex opilatione
non integra que figitur in meatibus
neruorum omnium qua propter accidit corrup
cio motus. Egritudines uero due commu
nicant in eo et loco. Unitum quando causa
apoplexie est multa est egritudo
difficilis et quando est diminuta est debilis.
Et cognoscitur difficilis a debili ex ipso infir
mo quia est quia si est in ea nocumentum
parum est debilis et si est magnum est diffi
cilis. Et continuantur uterum cum hac egri
tudine hesitatio sicut accidit sanis
uel consequitur sanos quando profundi fuit in
sano. Difficilis uero non est sanatio quia
est quia perducit ad mortem subito de
bili uero si accidit ut sanetur tunc ip
sa sanatur cum contractione alicuius
partium corporis. Et ypo. quidem dixit in
libro afforismorum. Quod apoplexia difficilis non sol
uitur et debilis est difficilis sanationis.

Illorum ergo quos possibile est sanari
quocumque modo est dispositio oportet ut soluatur
natura in hora cum clistere acuto donec
attrahatur materia ad inferiora. Deinde aperi
atur os et intromittatur in ipsum digitus
aut penna submersa in oleo aut yera do
nec habeat uoluntatem uomendi cum
uoluntate. Et postquam habet uoluntatem
uomendi detur de tyriaca aut i.
aut de confectione anacardina cum aqua mell.
aut cum aqua anisi et masticis et confectionum

item mel fauum quando lambit ex eo solo.
Caput uero oportet ut calefiat cum frixo igni
to suspenso super caput ipsum aut gariofilis
calefactis cum maceis uel et utantur hoc
regimine quod diximus usque ad xiiii. diem
et detur infirmo post illud de keruba
cum aqua de radicibus que conuenit huic
egritudini cum yera p. et confert oleum alke
kengi et oleum quod dicitur alkedhi et oleum
quod dicitur cum aqua de radicibus quando a
ministratur secundum dispositionem quam diximus
et detur in omnibus tribus diebus ex pillulis que
mundificant humorem fleumaticum et post
quam dantur in potu iste medicine et oleo
conueniunt yera galieni et yera l. et yera
archigenis et yera theodoricos et confert
item gargarismata cum medicinis que at
trahunt fleuma sicut yera p. factum cum aceto
squillitico et staphisagria et piretro et
corticibus radicis capparis et sinapi
et conferunt ex cibis istis aqua ciceris
sola quando coquitur cum pullis columbe et
ssidabegi quando coquitur cum passeribus i.
paruis auibus et carne. Et confert eis ex
potibus sirupus de melle factus cum speciebus
et handicoo et confert eis uinum antiquum
odoriferum et azibibi et uinum de pas
sis factum cum melle mundo. Cum g
resoluitur egritudo intromittentur in
balneum et inungantur cum oleo de balsa
mo aut cum oleo de euforbio. Et confert
item oleum anetinum et oleum costinum quando
unumquodque istorum administratur solum et cum
castoreo et piretro contritis. capitulum
xv. de paralisi

Propterea quod
Paralisis quando soluitur apoplexia redit in pa
ralisim uisum est nobis quod ipsa sequatur
eam. Et oportet ut sciamus quod non diuisit
cerebrum in duas partes scilicet anterius
et tantum sicut lineam rectam. Cum ergo
accidit aliquod ex accidentibus et nocet
lateri uni efficit lateri reliquum opera
tionem suam naturalem absque nocumen
to et propter hoc creati sunt duo oculi et
due nares et duo uasa cerebro et
duo testiculi et que sunt sicut illa similia.
Ego tamen ita legi in ep. longe. Cum ergo
uincit humor uiscosus super duo ua
sa cerebri tunc non accidit cum illo
nisi apoplexia sicut diximus in illa.

i. cardamomi ma
olm
bis. i. caul'
anterius

que sunt premissa. Si autem resoluatur hoc
et declinet humor ad latus debilius se
quitur illud paralisis egritudo propter illud ergo
mollificamentum nervi omnes. Nervos autem
qui in latere existunt alio non consequitur
nocumentum. Oportet ergo in principi
o huius egritudinis ne administrentur ex
medicinis que evacuent violenter quoniam hu
mor non est digestus et est adhuc in
principio sed curetur cum clisteri et cum de
coctione yerapigre confecta cum melle et sumat
in potu omni die medicinas que cale
faciunt et subtiliant sicut tyriaca et
metridatum et sumat unam quinque earum
cum aqua in qua decocta sunt anetum et
anisos et anisum et mastix et cordumeni
et semen ruthe et faciat illud ebdomo
da .i. donec appareat digestio et post illud
soluatur cum pill. de turpetum aut cum pill.
que dicuntur solutiue sine angustia. scilicet que
sunt cum turbit et agarico et yerapigra.
et similibus et etiam cum pill. egipciis et pill.
fetidis et pill. aurea et gargarizet in
hora post horam cum medicamine de sina
pi in quo sint piretrum et cortices rad.
cappar. et yerarchigeni dissoluta cum
aceto squillitico. Et confricentur eis etiam stra
phisagria et mastix et gummi granorum vi
ridium quod nominatur meregi et gummi gari
ofilorum. et regatur cum illo usque ad diem
xiiii. et post illud detur oleum de keruha
aut oleum algelekelengi cum medicis quas
dicam cum auxilio dei. confectio conferens paralisi
Recipe radicis apii rad. feni.
et flaguille omnium ana ʒ. x. rad. squinanti
et medie que dicitur aurubeu omnium ana ʒ. vii.
seminis feniculi et se. apii et anisi et centau
ree minoris et piretri ℥. contriti vel co
diti omnium ana pondus ʒ. iii. aniceos et costi
et edogagantri omnium ana ʒ. iiii. nigel
le ʒ. ii. cordumeni seminis ruthe et sseuma
gi indi omnium ana ʒ. v. castorei ʒ. i. coque ea
cum vii libris aque donec remaneat ex
ea libra et s. deinde cola et da infirmo
℥. iiii. cum oleo de keruha aut oleo al
kelekengi aut oleo indo nominato
calufar. Et confert clistere acutum
quando adhibetur in hora post horam
et est compositum ex aneto et cammomillo et
sansuco et sinapi et melliloto et car
uino contrito et semine lini et sicla et fur
fure et sicu et pulpa coloquintide et keru
ha contrito et femigreco et centaurea
minore et oleo olivarum antiquarum et muri et
melle mundo et que sunt istis similia et
sine yeragal. et yeral. et yeruindon
tos et confectio anacardina hoc quod detur ex ea scilicet
assidua rotundum quantitas est avellana cum aqua
aneti aut aqua anisi et mastices.
Oportet autem ut latus mollificari spondi
les precedenti inunguatur cum oleo de
sp[ica] aut oleo costino quando miscent
et unoquoque ambobus castoreum euffor
bium et piretrum contritum. Et iuvant
ex eis illud habeo cum pill. et aqua ordei
cum passeribus et canebus et aqua ciceris
cum oleo de nucibus cum sinapi. Et potet vi
num antiquum valde et aqua mell. faciant
cum medicis que nominantur cardumeno. Cum
ergo declinat egritudo lauentur et pa
pes eis ut vomitent vomitum hora post
horam. Et ad summum scias quod illud quod
iuvat eos est omne regimen vehemen
tis siccitatis et paucitas potus aque et in
unctio cum frictione exsiccativa. ca. xxvi.
Hec egritudo fit de destructione servaci
onis plurimum ex malicia omnis memorie
complexionis frigide humide que humectat
cerebrum et prohibet figi in ipso formas que
rememorantur sicut cera que multum
liquida est non recipit sigillum et ra
ro ex [...]itate sicut accidit luto quod
est vehementis siccitatis quod non recipit
sigillum. Accipit autem illis qui paciuntur
hanc egritudinem ex humiditate sopor
multus gravius et gravitas capitis et mul
titudo humiditatis que currit semper
ex cerebro. Et accidunt illis quibus adve
nit illud ex siccitate vigilie assidue
exsiccatio alkaiasim .i. superiorum pan
narum et palati. Quod si hec egritudo non
fuerit in parte capitis posteriori tantum im
mo in parte media tunc faciet accidere
ignoranciam et amenciam sicut accidit ap
ultimam senectutem incidentem. Si
autem egritudo est ex frigore et humidita
te tunc oportet ut incipias cum attractione
materiei ad inferiora per clistere acutum et
sit status infirmi in domo multi lu
minis temperati aeris. Illud enim est

et colofonia

et dariugi

melius in resolutione. Et iuuat eum
yera p. et castoreo et pulpa coloquinti
de et piretro. Et post illud euacua cum eo
quod est fortius hoc. sicut est cum theodoricon
theodoricon et yera l. et yera galieni et ye
ruf. et post illud cum confectione anacardi
na et electuario anacardino est enim iuuati
uum in hac egritudine et post illud liniatur
∻ cap
tur cum castoreo dissoluto cum aceto
= idest sal rubeum.
et oleo de lilio et amministretur baurac =
solum ut exsiccet humiditatem et re
soluat eam. Et si indiget fortiore hoc
amministrabimus ei emplastrum ex sinapi
∻ et euforbio
et rutha et camperst et castoreo et confert
ei item emplastrum quod nominatur sinapis
mus et eius intentio est factum ex sinapi pi
per autem utitur hoc in membris que frigo
re uehementi infrigidata erant autem
mollificata quoniam nolebant congelare
caliditatem naturalem que est in eis
et mouebant uirtutes naturales
que sunt in eis et reducebat sensum qui iam
destructus erat et post illud abluatur ca
put assidue cum aqua in qua decocta
sunt camomilla anetum et sisimbrium
db
et calamentum fluuiale siccum et maio
rana et marmacor et calamus aroma
ticus et que sunt illis similia et amministre
tur in horis medicine que attrahunt
humiditates ad os sicut medica
mine quod fit cum sinapi et piretro et sta
phisagria et radice cappari et que illis
sunt similia. Et yrin cum yera confectum cum se
canabin squillis et olfaciat spica indica
et nucem muscatam et hir garim et macis
∻ rosa
et sansucum et maiorana. Et calu
eos cum aqua calida et sedabegi cum aneto
et sale et poris naban. et sumant
in potu uinum antiquum odoriferum et
aquam mellis. Si autem fuit egritudo ex
malicia complexionis frigide sicce tunc est
necesse ut caueatur cum regimine cali
do sicco. scilicet in cibo et euacuationibus
conuenientibus et embrocis et aqua ca
momille et mellilotum et uiole sicce
in qua decocti sunt pedes caprarum
et inungatur caput assidue cum oleo de
lilio et de narciso et alkenorano.
Siquidem iohannes ca. xxvii. de spasmo.
Scias quod spasmus est motus inuolun
tarius egritudinis a natura quoniam
in membris uoluntariis accidere fa
cit aut repletio aut euacuatio et cog
noscemus illud uelociter quoniam sciemus
qualiter fiat motus eius naturalis quoniam
omnes latent quando autem nectitur cum mem
bro quod mouet non trahit ipsum nisi
usque caput suum scilicet ad nerui conuersi
onem eo et iste est motus uoluntarius.
Cum ergo implentur lacerti autem neruum ad
herentes eis qui eueniunt ad eos est
uirtute motiua aliquo humorum
tunc ipsi tenduntur sicut uter et que sunt
eis similia cum ergo dilatantur minuuntur
eorum longitudo et mouentur motu in
uoluntario. Iste ergo est spasmus ex re
pletione. Ille uero qui fit ex euacu
atione scilicet siccitate fit sicut in corijs que
aduruntur igne aut exsiccantur cali
ditate alia quando exsiccatur humidi
tas que est in lacertis aut neruis propter
illud ergo accidit ut exsiccentur men
bra et contrahantur et spasmantur et ten
dantur et contrahantur in latitudine et lon
gitudine similiter. hoc autem dispositio secunda non subi
to sed successiue accidit secundum transitum
dierum et in complexione sicca. Prima
ergo accidit subito et mollificantur
membra statim et in complexione humida
et in regionibus humidis. Illius autem
cui accidit hec egritudo ex replone
cura eius possibilis et facilis ita ut incipi
amus in primis et euacuemus replonem
cum pillulis calefacientibus sicut medicine
quas descripsimus in sermone de parali
si deinde demus in potu et ei oleum de
kerua cum aqua radicum aut oleum
quod conmiscetur cum medicis et uocatur kel
kelenegi et locus spasmatus inungatur
abstergendo cum oleo de spica et oleo de
lilio. Illius autem ex hac egritudine
est causa est euacuatio scilicet siccitas
est difficilis sanationis et fortasse non
sanatur sed quocumque modo sit dispositio
oportet ut inungantur membra spasmata
cum oleo de rutha aut oleo de cala
mento asinino et amministretur oleum de
kerua et faciant eum sedere in tina
in qua sit aqua tepida in qua decocta
sunt anetum et camomilla et mellilotum

et harmel et que sunt illis similia. Et
confert etiam emplastrum factum cum euforbio
modo emplastri facti cum euforbio.

rubee. Recipe olei de oliuis antiqui libram ... et
que fiat cera cum oleo et puluerizet de
super de euforbio recenti trito ... et
misceatur et reseruetur in hora necessi
tatis et inungatur locus spasmatus cum
eo. Corpus enim eius est multi iuuamenti et
confortat infirmum cum cibis calefacientibus
uelocis digestionis et sumatur in potu
liquidum subtile uelocis penetrationis.

Hec egritudo capitulum xviii de gibbositate
plurimum accidit infantibus et quoniam
sunt minores est facilius ut ipsi euadant
ab ea. Cum ergo peruenerit uii
annos aut sanantur aut appropinquant
sanitati quoniam membra iam exsiccantur
et solida fiunt. Hanc uero egritudinem
precedunt febris acuta inseparabilis uigilie
continue et fletus et siccitas nature
et citrinitas coloris et siccitas oris
et duorum labiorum et amborum scissio et
nigredo lingue et extensio cutis et
soliditas eius et ut est subtilis.
Cum ergo apparent iste significationes
tunc administra embrocas cum
lacte asine et lacte caprarum et pone super
caput et super spondiles dorsi et pone super caput
lanam que iam imbuisti lacte asine et bibitam
et oleo mollificatiuo et post illud fac ca
put purgari ex lacte mulieris lactentis
puellam propinqui partus cum oleo de ne
nufare aut accipe semen cucurbite
dulcis et sisamum contritum uel mundatum
cum oleo mollificatiuo et amigdalas dulces ex
corticate tere et extrahe oleum ex
eis et permisce cum lacte et infunde in
nasum. Quod si non sanatur gibbositas
cum hoc regimine tunc administra embro
cam cum aqua tepida in qua decocta sit
camomilla et mol. et sisamum et lac
tuca et nenufar et infrigidatur in ti
na que sit plena oleo sisamino
calefacto et humecta lingnum eius
cum mucillagine psillii et seminis
citonii et oleo mol. et succo granati
dulcis et pone super caput emplastrum
ex farina ordei et altea et mol. sicca
et oleo sisamino. Ex eis autem que bi

bunt et conferunt si adiuuat eius
et natura est constricta cum aqua decocti
onis ficuum et passularum enucleata
rum cum cassiafistula et oleum de amigdalis
dulcibus est enim uehementis abster
sionis et mundificationis et clistere le
ue etc. Si autem non est sicca nec febris
est fiat conferet aqua ordei facta in qua
cocta sunt frustra cucurbite. Si
autem non est febris confert ei bibere lactis
asine quantitatem quatuor unciarum cum
oleo de amigdalis dulcibus et zuccaro post
quam corpus est mundificatum a superfluitatibus
quoniam corpus non bibit in corpore est
humor malus. Et si remanet post re
solutionem febris aliquid siccitatis et spasmus
in quibusdam membris tunc oportet ut
administrem embrocam super ex aqua tepida
dulci et super membra infirmum deinde oportet ut ca
lorem quod iam collectum est in loco solo in
hora cum aqua in qua decocta sit fenugrecum
et semen lini et mellilotum et radix lilii
et radix altee et que sunt illis similia.
Et confert et lac mulieris recentis. Quoniam
inungere super ipsum et est calidum et post
est aliquod ex oleis humectantibus
et fiat ei emplastrum ex adipe porci non
sallito et cera rubea et adipe anatis
et medulla cruris eius et uacce et
illiaci dissoluti et adipe anatis et me
dulla cruris eius et sint partes adi
pis porci tres partes et cere rubee et adi
pis anatis et medulla uacce et medul
le anatis et cruris eius omnium autem pres duas
et illiaci ligna pars media decoquantur
omnia cum oleo narcissini quantitate
necessitatis et inungantur ex eo membra
et apponatur super ipsum illiaci non salini
diebus aliquibus. Et confert etiam ualde
hoc medicamen. Recipe amidi et adi
pe porci recentis et medulla uacce
et illiaci ligna fiat et aggregentur cum equa
litate et fiatur amilum et cribelletur
super ea postquam liquefiant et abstergatur
locus cum manu aut panno donec
rubet aut sumantur feces
seminis lini non expressi et feces sisa
mi s. alkello non expressi omnium autem
pres due et fenugreci triti pars i. bul
liant paulatim cum lacte asine et
projice super ea oleum sisamini et illiaci ligna
facti et misce ea bene postea fac emplastrum
emplastrum cum eo et est tepidum.

Jaddi

acuus

Hec egritudo. ca. xxx. de acutinis et est cortura
accidit ex humore frigido humido que
opilat originem nervorum qui deferunt
sensum ad lacertum mandibule propter ??
ergo non est mirum carnem eius et carnem
palisis dicam magna et oz ut administrent
in hac egritudine gargarismata et caputpurgium in duas nares et fiunt gargarismata cum piretro et macropipere ȝȝ. et sinapi et sinnac et granis granati acetosi et
staphisagria aut mediam firm cum
hasac et calamento campestri et yerapigra.
aut yera sola confecta cum aceto squilliti
co et est necesse ut administrent gargarismata multa post evacuacionem reliqui corporis cum pillulis que mundificent
humorem flaticum et yeris magnis sicut est
yeralogodion et yera archigenis et yeragalieni.
et confert post mundificacionem inspiracio est
aqua decocta sunt origanum et piretrum et ruta et sticha et folia lauri et sinapis et cammomilla et mellilotum et
sansuce et marmacum et que sunt illis similia
Et fundatur in aures unum caputpurgiorum que fiunt in hac disposicione cum aqua
radicis lilii aut cum aqua sansuci aut aqua
assade nigri aut aqua almarmacum quidam autem administrant fel perdicis cum suco
lilii recentis et alii faciunt caputpurgium
ex felle gruis cum aqua herbe que nominatur auricula muris et alii accipiunt ex
media que nominatur sinsimundinis et hec
est gilheuech. scilicet accipiunt ex ea cribellata et dissoluta cum oziali pondus infantium et dissolvunt ipsam cum aqua distillationis. scilicet aqua in qua est subtilitas et
coletur bene et faciant cum ea caputpurgium subito. Si ergo solvit egritudo bene
est et si non faciunt ei caputpurgium secundo. Et
si non dissolvitur egritudo et infirmum est
fortis complexionis et cum est hyemps adiungimus
ad illud et olim de keruha cum aqua decem
diebus et yerapigra. et utuntur semper amsinech
intus in latere mollificatio. Et accipiat
in ore suo nucem? aut nucib. et tunge mandibulam infirmam cum oleo balsami aut oleo costino aut alben a
algilia et antiqui quidem precipiebant
in hac egritudine et in palisi ut absterge(re)tur caput totum et tempora et duo
supercilia et spondiles dorsi infirmi cum aceto vini albi forti tepido in quo decocta sunt hasse et calamentum donec submigatur usque ad profundum corporis et resolvatur et incidat humores grossos viscosos qui sunt in eo et quando extendi(tur) tempore
movemur sternutacionum cum medicinis
acutis attractivis sicut est ciclamen
et condisi et piper et que sunt illis similia
Medicamen quod movet sternutacionem et confert torture et palisi et reliquis infirmitatibus frigidis que sunt in capite expertum:
Recipe piretri aur. ii. condisi aur. iii. coleiandri sup. filium tribus vicibus mensibus
aur. iii. origani chamni et aristologie et
sanguinis draconis omnium ana aur. s. carpobalsami aur. i. et s. terant omnia et
cribellent cum oziali et sufflent in ambas aures nares .. Medicamen aliud
faciens sternutacionem conferens torture
et palisi et apoplexie et epilempsie et destructioni humorum capitis et mundificat cerebrum
valde. Recipe condisi ȝ. vii. piperis albi
et nigri et castorei omnium ana ȝ. s. rute
campestris ȝ. ii. aloes ȝ. i. et s. sinapis
ȝ. ii. et s. nigelle ȝ. ii. terantur et cribellent cum oziali et insuffletur ex eo.
in tantum par. Aliud sternutacionem
faciens ad torturam. Recipe castorei et
pulpe coloquintide et piperis albi omnium
ana aur. i. condisi aur. ii. terantur et cribellentur et conficiantur et cum aqua sansuci et fiant pillule magne et fiat ex
eo caputpurgium cum aqua herbe que dicitur
auricula muris. ca. xxx. de stupore.
Scias quod stupor non accidit nisi quando prohibet virtutem sensibilem penetrare a cerebro in nervos prohibens aliquid
et non fit nisi quando accidit opilacio propter
humorem aut propter apostema. Inquid
iohannes autem quando nervorum constringitur
et coartatur penetracio. Si ergo non
sunt eis penetraciones prohibet in illis animalem spiritum a penetracione sicut prohibet
pulvis et caligo et fumus radium solis
penetrare in aerem et sicut prohibent
ipsum lumen et fex penetrare in aquam et
non accidit nisi quando substancia eius fortasse
ingrossatur et grossitudo eius non fit
nisi propter hoc quod inspissatur nervorum ex frigido

idest ysopo

longe

inqua

i. marrubium

idest cum aqua que fit cum lapide qui dicitur emachites.

idest nux nomica

et insuffletur in naribus

idest fricacionem gingivarum et dencium et labiorum infirmus

granum gallinarum (?) longum vel quod dicitur piper album

aure per lesione animalem

re aut quia fit solida et coartatur per aliquam
rem sicut ligamentum aut os quod remo
vetur de loco suo et coartat ipsum aut
per apostema aut quando nutritur humoribus grossis
viscosis et quando vincens in hac egri
tudine est humor frigidus viscosus
tunc oportet ut administrentur res que calefaci
unt et resolvunt et subtiliant. Cura
eiusmodi ergo in primis cum pillulis de tapsia
aut cum pillulis fetidis aut que sunt illis similia
et post mundificationem administremus po
tum aque de indiabus cum oleo de keru
ha et cum oleo alkekengi et ista qui
dem sunt que conveniunt huic dispositioni et
utantur balneo et inunctione abster
genda loci stupefacti multa cum oleo sic
cionino et oleo de euforbio et oleo de costo
cum castoreo contrito et pyretro. Si autem
indiget iteratione dabimus ei yeranigalieni
et yeram. ca. xxi. de tremore.

Tremor fit ex debilitate virtutis
deferentis membra et non fit semper immo
quando vult virtus deferens membrum movere
et debilitatur et fit illud autem propter lesionem
corporalem. Lesio autem animalis est ira
angustia et timor et alia ex hiis que sunt
illis similia. Cause autem utriusque earum
sunt multe et non coartant eam valde quando inveniuntur ex istis accidentibus res
propria id est flos vero dicemus causas quarum una
est que facit accidere hanc egritudinem
multum et est timor et sicut faciunt motus
et balneum calidum quando superfluunt et hoc
fit propter illud quod consequitur hominem ex
lupis aut ex transitu cuiuslibet alte aut
ex rege. Ex lesionibus vero corporeis
sunt que resolvunt virtutem et impa
ciunt in ipsam in primis et faciunt acci
dere tremorem sicut malicia complexionis
fit absque materia sicut illud quod accidit decrepitis
et ei qui bibit aquam frigidam aut statim in ea
et ei qui multiplicat in potu vini
ipsum cum facto calefactione deinde infri
gidationem et ex eis sunt que faciunt hoc
per accidens sicut opilatio ex humoribus
grossis viscosis quod hoc est quia hoc prohibet
virtutes motivas et sunt in se ipsis sa
ne penetrare in nervos propter illud ergo
sunt per accidens. Et isti quidem humores
aut adherent nervis compressione ve
hementi adeo donec cum virtus non potest
eradicare eos scilicet cuius res propria ex eis
ad lacertos in viis et non potest exten
dere lacertos et tunc accidit tremor. Quando
non sunt adherentes adherentione vehementi
et potest virtus per acuitatem motus sui eradica
re eos deinde fiunt illi motus qui dicuntur stu
pefacti mollificati. Quod est quia humor per acui
tatem motus sui cum eis expellitur et vadit ad
lacertos propinquos et fiet accidens motuum.
Cum ergo currit humor sic ad membrum pro
hibetur virtus eius a motu donec adveni
at ei secundum et mundificet eam. Tre
morem autem qui fit ex lesionibus animalibus
eicimus cum expulsione causarum facientium. Et
illum qui fit ex lesionibus corporum curamus
in primis dando in potu pillulas resoluti
vas et subtiliativas mundificativas sic
sunt pillule de stecarragi et pillule fetide et ·i· tapsia
pillule facte cum castoreo et ipsarum descriptiones
sunt in antidotario. Deinde conveniunt
post hoc oleum de keruha et oleum alkekelen
gi. Utraque enim conferunt quando accipiuntur
in hora post horam cum vino et castore
vel soli et cum oppopanaco cum aqua mellis
et si indigent yeris magnis dabimus
eis yeram archigenis et yeram lo. et necesse
ut inungatur locus cum oleo ruteceo et
oleo de euforbio et oleo costino et oleo sic
cionino. Tremorem vero qui accidit
ex multitudine potus vini curamus in pri
mis cum prohibitione a vino deinde post illud
confortamus cerebrum cum oleo ro. et aceto
et oleo mirtino cum oleo de salicibus et flori
bus palme. ca. xxii. de saltu.

Saltus fit ex ventositate grossa vaporo
sa que ingreditur in membra et facit
ipsum accidere et significat quod est ex humo
re grosso illud quod testificatum quod est quia saltus
fit ex ventositatibus vehementis frigo
ris et corporibus frigidis flaccidis et in temporibus
frigidis et regionibus que similantur istis et regiminibus
qua propter non est necesse curationem huius egritudinis
et curationem tremoris differre. Et oportet ut in prima
mente administretur in hac egritudine. Iam ergo
venimus secundum curationem doloris accidentium cere
bro et nervis que oriuntur ex eo et sermone collec
tivo et hic completur tractatus primus. Tractatus
ii. aggregatoris iohannis filii serapionis et
habet xxviii. capitula.

ut propter lesionem
animalem

insufficien...
...tiam...

cap. xvii. de egritudinibus uuule

Ca. i. de optalmia

Scias q obtalmia est
apostema calidum q fit
in panniculo qui noia
tur ꝯiunctiua extrinseca
i oculo et hz tres species q̄r
una nominatur tarkii
sis et eius intencio ē ele
uacio ul' inflacio et est eleuacio que
accidit in oculo ex causa extrinseca sicut fu
mo sole et puluere et que ill' est filia
et secunda noiatur acutecume et est
h uehemencior prima et difficilior

et est tunica

et accidit duab; de causis aut causa extri
seca qm aliqua causarum accidit q̄ faciunt
accidere primam speciem et est difficilis
fortis aut ex causa intrinseca qm currit
aliquid ex materia ad panniculum ꝯiunc
tiuum sicut accidit in reliquis membris
et causa illius est debilitas membri recipi
entis materiam. s. oculi et uirtus membri
expellentis eam et est cerebrum. Et dif
ferencia inter hanc et inter primam est q prima
quiescit qm quiescit causa que facit eam
accidere. Et species tercia obtalmie ē ma
ior utilem quam secunda et nominatur ke
humusis. et eius intencio est apostema cali
dum q fit in palpebras donec forsitam
cooperit duas orbitas cum totalitate omnis
sua et sic corium et sequitur eam omnia
accidencia q̄ sequuntur apostema membrorum. s.
inflacio et dolor et duricies et rube
do que apparet in ipsis oculis et
implent uene ualde cum ꝯoptura
palpebrarum et fortasse inuersantur ad
exteriora et fit difficilis motus earum et
est albedo oculi alcior nigredine
ipsorum quam oculus est multe lesio
nis multi sensus nõ oz ut fatige
mus ipsum i principio cum medicinis
imo currisceum in primis flobotomia ce
phalice ex latere uehemencioris egri
tudinis et si nocerit necessitas secunda
brim eum die secundo et nisi faciam hoc ut
ut trahat materiam que currit ad oculos
ab ipsis et post illud dabimus decoctionem
duorum mirrab. et prunorum et passul' et
tamarind. et fumiterre cum yerap. et turb.
Et accipiat de hanc decoctione multo
ciens donec mundificentur cum corporum mun
dificatione bona. Quod si cum calitate
fuit humiditas agregata i capite tunc
nõ est cura iuuatiua magis q̄ infusio de
aloes. Et oz ut fumatur cum aq pluui
ali aut aq endiuie aut aq solatri. Si
ergo quiescit illa acuitas ꝯferunt
cum pill' de aloe et pill' cochie et post mun
dificacionem sufficientem oz ut redeam
ad oculos et distillem in eos in prin.
egritudinis albuginem oui subti
lem nocte tota aut die toto si est
pse. Quod est qr h cura sedat ualde
et facit quiescere dolorem. Et si led

infirmum ad humiditatis mordifica
tiue sedat eam et abstergit ipsam. Et s
hanc similitudinem est lac mulier
quando distillat in oculos solum et cum sief
albo. Si autem non fuit adhuc cerens
tunc oportet ut ponatur super oculos emplastrum
ex foliis solatri aut uirge pastoris aut
arnoglosse aut endiuie aut portu
lace et foliis rampni a foliis uitis
recentibus et foliis citonii et pirus recentibus
et unumquodque istorum per se et quando miscetur cum
farina ordei et oleo ro. et confert huic multum quando
mutatur statim et abluatur facies cum aqua
ro. et cum aqua uehementis frigoris mix
ta cum pauco aceto et quemadmodum est in
aqua pluuiali et aqua decoctionis papaueris
et ad summum conferunt in principio medicine
facientes stipticitatem que prohibent
(...) Cum ergo consequitur egritudo decli
natio eius misceantur cum istis medicinis res re
solutiuas sicut est uitellum oui quando
miscetur cum oleo ro. et ponitur super oculos
aut coriandrum humidum et farina ordei et
mellilotum et tame camomille et uiola
sicca et que sunt illis similia. Si autem
apostema fuit in palpebris remanens
non est negandum quin liniantur circa
oculos et cum linimento ex licio indo
et memithe et aloe et sandali rubeis
et acacia et gummi et opio et saufel cum aqua
uirge pastoris aut aqua solatri. Quod si
dolor et percussio fuerint difficiles dissol
uentur linimentum et resoluentur ipsum cum
suco mandragore aut lactuce pa
pue in principio egritudinis et in declinatione
scilicet quando digitatur in. Et illud est in hora in
qua comedit pullus comestione ue
hementi faciamus ergo eis alcohol cum
sarcocolla nutrita cum lacte mulie
ris aut cum lacte asine quando miscetur
cum amilo et zuccaro et post paululum
quando minuitur in et est ultimum egritudinis
faciamus eis alcohal et hec medicamine per
quod misceantur et eo memithe et zafarani
par quod est quia iste medicine et stipticitate
que est in eis digerunt et resoluunt
quod remansit ex superfluitate in pu m
bro et hec medicamen est puluis citrinus
et oportet ut consideres compositionem eius bene
siam si fuit stipticitas in eo plus

subtilia ipsam cum albumine oui et lacte.
Et si est stipticitas in eo diminuta ut
apparet digo multa tunc oportet ut inspis
setur secundum plurimum in die primo mi
nuitur egritudo quando adhibentur iste
medicine propter illud ergo nominatur
hec medicamine mutabiliter .s. in die suo
conferens. **ca. ii. de sanguine diuiso in ocu**
Et hoc non est nisi sanguis **lo.**
sanguis que fit in tunica coniuncti
ua ex diuisione sanguinis in ueis que sunt
in ea et fit propter ex percussione et raro non fit
ex exitura que aperitur. Et curatio quod
fit ex percussione per hoc quod distillatur in ocu
lum statim sanguinem pulli columbini
de ala cuius euellitur penna. distillatur
ergo ille sanguis qui euellitur egrediens
per pennam in oculum dum est calidus. Alii
uero administrant cum sanguine assiferam
et turturis distillantes ipsum solum cali
dum et cum luto armeno et aliquantulo ex
marmore inuento in luto uiridi. et
alii administrant arsenicum rubeum et te
ram sigillatam et confert cum albugo oui
quando distillatur et curatur et cum lacte mu
lieris calido. Iam non experta sunt
multa sief quod nominatur dyaurri
on quando ex eo distillatur in oculum.
Illud autem quod accidit ex exitura que aperitur
curatur cum sief albo et sief alabari.
Scias quod **ca. iii. de ungula**
Ungula est additio neruialis in tunica
coniunctiua incipiens a lacrimali ma
iori quod dilatatur usque ad nigredinem
oculi et quando magnificatur ualde cooperit
pupillam et prohibet uisum quod si un
gula inducitur et magnificatur et pre
terit ei tempus longum tunc cura eius
est cum medicinis acutis que abstergunt
sicut est es adustum et sal armoniacum et
calcadis et radix lilii et confert cum ma
nifeste sief quod dicitur pertinens ad cesarem
et basilicon bonum acutum et russeum. (1)
Sebel est repletio **ca. iiii. de sebel.**
existens in ueis ex sanguine
grosso donec inflant ut ...ter et ru
bent et ingrossantur. Et secundum plurimum
est cum ea materia et prurit. Et oportet ut
euacuetur repletio cum extractione sanguinis
et medicamine solutiuo et tunc a

ministrentur in oculo res lenificantes
convenientes et iste sunt sicut medicine
que subtiliant grossitudinem materie
et evacuant replecionem et ideo oportet
ut aministrentur medicine fortes valde
quando egritudo acuitur velociter immo
in principio et primarum egritudo re
cens oportet ut aministretur alcohol cum
sief rubeo acuto et sief viridi. Et
ad hoc similiter conferunt hinc egritudini
antiquam confirmentur medicine simplices
et composite que conferunt obtalmie anti
que et egritudinibus aliis que indigent
subtiliatione et evacuatione. Secunda egritu
do hec quando antiquatur non est in ea aliquid
magis iuvativum quam collirium. cap. v.

¶ de scabie
Scias quod species scabiei sunt
quatuor ex quibus est que nominatur
dissolucio et eius intencio est pruritus et secunda
tinthutis et eius intencio est asperitas
et tercia suetursus et eius intencio est
sicitas. Quarta tulusus et eius intencio est
exsiccatio scilicet que est sicut pili ex ve
hemencia soliditatis sue. Prima gradu non
generat in eo quod apparet de oculo de
inter et sequitur eam pruritus et rubedo
cum secunda fit pruritus plus quam in pri
ma et est in ea dolor et gravitas et asperi
tas amborum simul est quod ipse humec
tant oculum et tercia est forcior et vehe
mencior quam secunda propter illud ergo multi
plicatur in ea pruritus adeo donec fiant
in cortice profundo fissure similes ficui
Et quarta est durior tercia et plus pru
ritus et vehemencior et tardior et curatio
duarum specierum primarum cum medicinis acu
tis que abstergunt sicut sief viridis
et rubeum acuta Et si accidat ut sit cum
scabie obtalmia tunc nos ministremus
cum medicinis que conveniunt scabiei me
dicinas convenientes obtalmie quod si
scabies fuit cum ulceribus et pruritu et
acuitate aministrabimus medicinas que
crescere facientes ut sedent pruritus
materiei et ulcera quod si egritudo iam pro
longatur et egreditur ad duas species
alias tunc oportet ut fricent cum zucaro
aut cum ferro et quidam fricant scabi
em cum kisir.

cap. vi. de casu pilorum in palpebris
Casus capillorum palpebrarum
sunt due species fortasse cum cadunt propter
humiditatem acutam donec aperiuntur pori
et cadunt pili et fortasse cadunt cum
grossitudine corticis scilicet ex spissitudi
ne eorum donec non sunt sic possibile
ut generentur in poris eorum pili et rubedi
ne eorum et ipsarum dolore. Prime autem
speciei cura est mundificatio capitis in pri
mis deinde linimentum cum medicinis
acutis acrimonia habentibus in fine.
Et secundam curamus in principio cum medicinis
sedantibus deinde facimus alcohol cum
lapide qui apportatur de armenia no
minato armenico quod est qui est medicina
conveniens casui pilorum quando est ex hu
more calido quoniam quando est ex humore
calido reddit cum humore calido
reddit membrum ad complexionem suam
naturalem et sic hic sit ortus pilorum in cilüs
et nutrimentum eorum et ipsorum confortacio.

cap. vii. de pil' additis qui nasc' in palpebris.
Pili additi qui nascuntur in cilüs
fiunt ex multitudine humiditatis pu
tride que agregatur in capite et oculo
Est ergo necesse ut mundemus caput
in primis deinde faciamus alcohol ocu
lo cum medicinis acutis que abster
gunt sicut basilicon et altussenum (i. elsubarum bikeae)
et sief rubeum acutum et sief viride
et confert multum hec medicina.
Recipe fellis yrici sicci et sanguinis eius
amborum ana partes i. et fellis camelionis et
est alias habens fel partem i. et castorei partem
i. teratur totum et conficiendo fiant
ex eo forme similes seminis piscium
et quando eradicas pilum extrahendo ex radi
ce sua pone corticem unum cum sputo
hominis qui non comedit vel gusta
vit aliquid et line cum eo et annecte
loco hora una dolor enim alleviatur
et pilus non nascitur. Et si volueris annecte
nectentur cum palpebris tunc annecte
eos cum aloe aut cum sarcocolla aut
cum gummi aut cum dragaganto aut armoniaco
et thure quod solutum sit cum albumi
ne ovi aliud non perforant palpebram
aut indicos pilorum et intromittatur
in eis acum unam subtilem et introduc
tunc illos pilos in eam et suitur cum
palpebra et figitur donec prolongatur

Marginalia: et scabiei — de scabie — soliditas — cum — i. aloe empito — ca. vi. de casu pilorum in palpebris — et fortasse fiunt (?) — i. elsubarum bikeae

et equatur. Quod si fuerint illic lacrime
multe quia antiqua consuetudo eius est ut
sint in hac egritudine faciemus ei
alcohol cum rusteie et sief filu sindi
et quernces et est sief duorum mirabol.
et sief rubeum acutum quod diximus in anti
dotario. capitulum viii. de pediculis

Pediculi nascuntur
in palpebris ex calliditate egredientes
a non que miscetur cum humiditate ipsa
putrida et expellit eam non ad palpebras
Est ergo necesse in primis ut ingeni
emur in mundificatione capitis cum pill.
de aloe et cochias et gargarismis de
yerapigra et abluatur caput lotum post mun
dificationem a pediculis cum aqua mari
na aut cum aqua salsa deinde liniamus
locum palpebrarum cum hoc linimento.
Recipe aluminis iameni et staphisagrie am
borum ana partem .i. aloes et baurac di
midium ana partem media terantur totum et
cribelletur et conficiatur cum aceto squil
litico aut faciamus alcohol duobus oculis
cum staphisagria et baurac contritis ei
dem tantum sic deus voluerit. capitulum
ix de

Scias quod accidit
inter uveam tunicam et humiditatem
grandineam .s. in foramine pupille egri
tudo que dicitur asfuchume et eius intentio
est coartatio aque et est humiditas grossa
que coagulatur in ipsa pupilla et prohibet
grandineum a coniunctione in lumine
egrediente. Hanc autem egritudinem quando fir
matur eius cognitio est facilis. In princip
io non cognoscitur per significationes
quod est quia infirmus videt quasi culices per
nos volare ante oculos suos aut tem
poris similem aut dicit ex radiis solis. et quando
destruitur visus ex toto quia lumen non
potest incedere in pupillam. Non autem
sunt dispositiones aque omnes equales
Quod est quia ex ea est clara subtilis bona et
hec est conveniens ut abscidatur perforan
do et ex ea est quedam que est salsa grossa
turbida et hec non perforando absciditur
et scimus an valeat abscisio cum perfora
tione an non. Quod est quia quando nos claudimus
vel cooperimus unum duorum oculorum et
aspicimus ad oculum sanum et videmus
quod iam dilatatur foramen pupille eius
quando scimus quod perforando absciditur aqua
que est in eo redit visus et si non dilatatur foramen pupille eius
tunc visus non redit quia oculus apertus
quando non dilatatur significat illud opilationem
in foramine nervi in quo est lumen. Et
quando nos sollicite studemus secundum curationem
aque que perforando absciditur et
adibemus in primis evacuationem cor
poris et capitis dando in potu pill. de
aloe deinde cum pill. de yerap. postea cum
pill. de cochias. Et si indiget medicus
magis dabimus ei absque mora unam
yerarum magnarum secundum quod quando non est
fortis et corpus est tollerans et non imprimunt
in eo pillule deinde mundificamus
caput post illud cum gargarismis de ye
ra et redimus post illud ad oculum et fa
ciamus ei alcohol cum sief alisfiedo
et est rubeum lene. Aliud est quod confert
et multum sief de fellibus .s. ex omni
felle animalis ex volatilibus et aliis
que miscetur cum melle et suco feni
culi. Et scias quod fel ibi est non subtili
ativa et fella volatilium sunt fortio
ra et postea reliqua fella. Quod si ne
cessitas vocat stabimus secundum curationem
cum cautela et custodia. capitulum x. de

Subitanei est passio que
accidit ei qui videt in die et est de
citas et est ut non videat homo in nocte
penitus et quando occidit sol debilitatur
visus eius et in nocte non videt aliquid
et hoc fit ex grossitudine spiritus animalis
et multitudine superfluitatum in eo si
cut sunt illi qui vident ex longinquo
et non vident ex primo sicut accidit
sed plurimum decrepitis. Et curamus
hic curatione universali cum flotomia ex cor
pore ex duabus venis que sunt in du
obus lacrimalibus et post illud evacuatam
flotomiam cum medicamine solutivo cum
nostrum clistere deinde cum gargaris
mis convenientibus et cum medicinis
facientibus sternutationem postea cum al
cohol subtiliatis que abstergit sicut
medicine que probate sunt experimento
ad hanc egritudinem et sunt macro
piper et piper et zinzibil de unoquoque quorum
fit pars .i. terantur totum et cribelletur
et fiat cum eo alcohol assidue et est

de aq[ua] q[ue] desc[endit] in oculu[m]

desiccatiuum valde.

de subitanei.

convenientis medicamen iterum quod est
experimentum ad hanc egritudinem et est ut
teratur cepe hyrci et colligatur aqua que exierit
ex eo et fiat collirium ex ea vel alco
hol sola vel cum pipere albo trito et teribel
lato. Cum ergo assatum est cepe porcipe
infirmo ut inclinetur super ipsum apertis
oculis donec recipiat vaporem qui
elevatur ex eo. Deinde comedat ex eo
quoniam iuvamentum hoc est mirabile et
super illud quod dixi. ca. xi. de ulceribus que generantur in oculo
Scias quod communis ulcerum
que generantur in oculo sunt .vii.
species. iiii. tamen earum fiunt in superficie cornee
tunice et .iii. in profundo eius. Prima
ergo species ex eis que in superficie ac
cidunt eius nominatur achlis et eius in
tencio est caligo et eius color est similis
fumo et ipsa accipit locum magnum
ex nigredine oculi. Et secunda
nominatur dyafilion et eius interpretacio
est caligo et est profundior quam ipsa et
plus alba et minor. Et tercia no
minatur adglimon et fit super coro
nam nigredinis et non accipit de al
bedine nisi locum parvum et sunt ei duo
colores. quod est quia ille qui in eis ut sequitur
est ex coronam est rubeus et ille
qui est intra coronam est albus quod est quia
est ex ulceribus intra coronam est in cornea
et quod est extra est in coniunctiva. Et ul
cera que fiunt in coniunctiva omnia sunt rubea
sicut illa que fiunt in cornea omnia sunt
declinia ad albedinem. Et quar
ta nominatur akise et eius intencio est
est disrupcio et est similis lanositati
harum autem que sunt in profundo vel
in concavitate eius est prima. nominatur
bothrion et eius intencio est quasi et est
profunda clara stricta. Et secunda
nominatur kulime et eius intencio
est profundior et est lacior quam prima et
minus profunda. Et tercia nominatur
a kilime et eius intencio est disrup
cio et est equalis illi que est in tu
nica in nomine scilicet in profundo et est ul
cus sordidum habens escaras et saniem
multam et secundum plurimum quando remanet
ex ea humiditas ab oculo ab extrin
seca corrosione que accidit in tunica

extrinseca

eis sinus ulcera vero ista indigent me
dicinis que abstergunt donec e
radicentur ex eis superfluitatem que
prohibet consolidacionem eorum. Oportet igitur
ut consideremus si materia acuta adhuc
currit ad oculum tunc evacuemus
corpus et caput et incipiamus cum extrac
tione sanguinis. quod est quia in extracti
one sanguinis est iuvamentum mag
num et in reliquis aliis egritudinibus
que fiunt ex repletione. Et post illud
amministremus decoctionem duorum mirab
et yeraprigra. Si cum ulcere est dolor ammi
stremus in oculos albuginem ovi sub
tilem cum sief albo. quod est quia albugo
ovi subtilis est leniens. Et etiam lac
mulierum que habent filias quando mulgetur
in eis et quando distillatur in eis. Oportet igitur
ut amministremus quod abstergit sicut aqua
mellis, mulse aqua et musillago fe
nugreci. Quod si prohibeatur sanies
es ab egressione amministrabimus res
que mundificant et exhaurit eam sicut
mirra et mellilotum et musillago
seminis lini. Cum ergo declinat ulcus amministrabimus
quod repleat ipsum sicut
plumbum ustum et olibanum et cerusa
et amilum et marmor inventum in
luto viridi et ex eis que confiunt val
de cum sief alba quando solvitur cum lacte
et distillatur in oculum ipsum. quod si iam
iam abscinditur et sanies iam remo
vetur tunc oportet ut amministremus me
dicine styptice non acute nec mor
dicative propter quod si iam eminet
ex uvea aliquid quod est quia curatio
eminencie scilicet uvee oportet ut fiat cum eo
quod constringit et agregat. ca. xii. de egritudinibus que generantur in auribus
Egritudinum que in auribus fiunt
alia est cuius causa est malicia complexio
nis et alia cuius est causa opilatio et alia
est que fit ex ventositatibus grossis
quibus non est penetratio et alia est
que fit ex apostemate et alia que fit ex
ulcere quod fit in foramine auditus.
In pluribus autem harum accidunt do
lores propter illud quod est in membro de
superfluitate sensus significantis autem
dolor qui accidit ex apostemate ex hoc

quod dolor cum pulsatione et extensione
et gravitate et inflammatione et fortasse
accidit cum illo febris. Et ille qui ac
cidit ex opilatione que fit ex humo
ribus grossis viscosis cognoscitur ex
gravitate capitis et ex regimine
frigido et humido quod precessit et super illud
quod accidit ex malicia complexionis fe
rantinus auditus ipsius significatur
tu ex causis que precesserunt cum hoc
quod sentit infirmus quod est quia si sen
tit intra aurem suam inflammationem
et fuit usus rebus que generant hu
mores calidos etatis et temporis et re
gio et que sunt illis similia ex illis
que conformantur istis tunc illa
significant maliciam complexionis cali
de ex qua est dolor. Et si sentit frigiditatem
in loco et fuit usus regimine frigido
et reliqua cause fuerunt cum hac forma
que significant frigiditatem tunc dolore
ex malicia complexionis frigide. Et si egri
tudo est in locis quos consequitur visus
ex aure tunc nos non indigemus
signis que significant illud cum intellectu
et si egritudines sunt in loco absente
a visu tunc nobis inest ut signifi
cemus super illud per intellectum quod est quia si non
est egritudo actionis ita ut audiat
voces et tinnitus preter quod videatur ex
eo quod apparet ab nocens tunc nocumentum
ipsius auditus est sensus. Quod si infirma
tur auditus cum aliquo inbrorum
que faciunt in facie tunc causa efficiens
est in cerebro et gravitas auditus
est et opilatio fortasse accidit in hora
ex partibus auris quando in eis accidit
opilatio ex apostemate aut soliditate cum
aure addita. Et fit opilatio in au
re et ex sordicie que agregatur in ea
et ex aqua que cadit in ea ex natatione
aut lapide subtili aut quibusdam
plantis et ex pluribus animalibus que ingre
diuntur in ea et dolent et in hora ex
opilatione que est in nervo qui descen
dit ad eas ex cerebro quando opilatur ex
humore grosso qui currit ad ipsum
aut ventositate grossa. Cura quo
niam in reliquis egritudinibus que
sunt in auribus est evacuatio corporis
totius cum extractione sanguinis et cum
medicamine solvente humorem in
cuius et regimine conveniente quod rectificat
humorem nocentem. Et oportet ut mundi
ficemus caput cum gargarismis. Et
si non erit necessitas dabimus infirmo
quasdam yeras magnas sicut yeram
et yeram logodion ipse enim utreque con
fortant cerebrum et movent [illegible]
onem cum medicinis acutis et ipse si
aure est opilatio ex humoribus grossis
aut ventositate grossa in ea agre
gata. Et si accidit cum illo dolor te
oportet ut ammistremus medicinas que mun
dificant et incidunt absque mordi
catione vehementi sicut baurach qui — i. sal armoniac
miscetur cum melle et pauco aceto
et distillatur in aurem. Et ex eis que sunt
est ut sumatur fel caprarum et solua
tur in aliquo oleorum calidorum et infun
datur in aurem et aqua coloquintide
in[illegible] campestris calefacta aut oleum
de raphano aut oleum de amigdalis
amaris. Et confert etiam ad dolorem auris
accidentem ex opilatione sirupus a[illegible]
et [illegible] quod si opilatio fuit per dies
et cum ea non est dolor vehemens tunc
oportet ut adhibeantur medicine acute
que mordicant et mundificant val
de sicut dragunea et sauina et que
sunt illis similia. Si autem opilatio fuerit
absque dolore penitus et accidit tarditas
auditus ammistrabimus trociscos factos de
ello et iste est eorum modus.
Recipe elleborum albi aurei v. baurac aurei [illegible]
zafarani aurei iii. quod agregatum est
tere et conficie ipsum cum melle et fac ex
eo trociscos et solue eos cum aceto et
distilla eos in aurem. Et ex illis ite
rum que conferunt est radix ellebori nigri
quando teritur cum baurac armenico et aceto — i. sal armoniacum
to et miscetur cum melle et distillatur
in aurem et fel tauri cum suco siccle et
aqua infusionis absinthii calida
confert. Quod si causa doloris est malicia com
plexionis frigide et est quia conqueritur de fri
giditate in aure et non conqueritur de
inflammatione immo invenit remissio
nem et delectatur ex rebus calidis et le
datur a rebus frigidis. Est ergo tunc ne

cre ut adhibeamus res que sunt sic
olm de spica et olm rutaceu et oleum
r. laurinu et olm de lilio et olm de
narciso et olm camomill. et olm ane
tileo et olm de sticha aut [illegible] olm
de keiri aut petroleu album aut gal
banu liqfcm tepidu cu olo de keiri
et q sunt illr simila et osert et olm de
scorpionibz qu funditur i aure et
qn accipr cu toto et ponitur i ea. Si
au currit ex aure aliqd venenu ofte
ei olm de cinape. Et si est ex mali
cia opl'onis calide tunc est necce ut
effundatur i eam albugo ovi tepi
di aut lac mulieru hntiu filias e
uino ex sief ofenciu doloribz sicut
sief album q fcm est ad dolore ocu
loru q si dolor fuit difficil q no est p
sibile tollerare tunc oz ut soluatur
aliquid de opio cu quibzdam oleis i
frigidatiuis et fundam ipm i aure
aut soluamus de filonio pu 9 albu
mie ovi subtili et calefaciam ipsu
et fundam ipm i aure et oft olm ro.
solum et cu aceto pauco au olm de
salicibz au olm de nenufare au q
da suci i frigidantes sic sue solatii
au coriandu h mdi. Qd si i auribz
est apa calidu et accidit dolor erri
us tunc si est exteneus extius remo
ueatur cu uelocitate. Et si est internus
tunc non est facil immo difficil ualde
s pp situm mbri ipius et pp ppinqui
tate sua cu cerebro qmis uero uad
ad collectoem sanici tunc ia minui
tur uehementia eius et difficultas
ipius et si no agregatur i eo sani
es tunc spes euadendi ab eo e pau
ca. Et si tm totu apostema est intra
foramn auris et est uehementis cali
tatis et i flamatois et aduuat ite
et etas tunc oz ut flebothomemus
uenam cephalica. Qd si phibet ab
illo aliquid extheni sanguine e uen
tosis deinde solueni um cum decoctoe
duoru nuclb. cum yera. Et fun
dem suci i aure rasure cucurbite
solu et cu oleo ro. Et ex eis q oferunt
e sief memithe cu aliquantulo opii
tant et fundant in aure cu lacte
mulieris. Si au apa calidu no est
uehementis i flamatois sufficit i
eo olm ro. solum aut cu re parua
aceti et e sief memithe terat cu
aceto et funditur in aure et scd hac
similitudine est omne q fit e me
mithe et zafrani. Si au minuit
apostema et no est illic febris nz in
flamato uehemes et temp et etas
et regio no sut uehementis calita
tis tunc oz ut incipiam ex ungo
basilicon prec pina et liquefaciam
ea si est tempus hiemps cu olo de
spica et si est estas cu olo rosato
et fundam ungm ipm cu est te
pidu et tamen tepores ei est ut sit
suaue qn tangit no phibens et h
est quo oz nos uti i reliquis medis
quas pmisimus ad h menbru q est
qz non oz ut approximem aurem
rei sic qm nocet nocimento mlt
to Et si apa est apparens ut caueat (cc oz)
cu emplo ex farina ordei decocta e
rob ul cureno. Et oft itm h eplm.
Recipe farina emplastr ad apata ca.
fabaru et camomilla in auribus
et mola sicca et farina ordei et alte
a et mellilotu et oficiatur cum aq
et olo mol et calefiat et fiat cu eo
emplm aut sumat aqua solatri et
olm sisamini et bulliant deinde pul
uizent sr utrique farina tritici et
terat et fiat emplm e eo. al' q ma
Recipe aqm caul. turat apata q sut
et olm de lilio et siccant in auribz
paululu deinde puluizent sr utriqz (resoluit ca)
farina fabaru et pinisacat et ami
nistret. Qd si apostema agre
gatoem facit sanici et fit ulcus te
aministra i primis memithe tritu
et bulliat cu lacte mulieris au o
fice sarcocolla cum melle et fac
erca lerniu et aministra i aure. Et
ungm basilico liquefit cum olo
ro. et funditur i aure aut accipe
olibanu et mirra et aliis puri et
mel soluant cu aceto pauco et fu
dant in aure et aministra aloes scd
hunc modu. s. qz soluitur e aceto
aut cu oleo. Si au currit ex au

al' cõferens auribus ex quibus currit sanies fetida et aq̃ et ulcerib; [illegible] bn iuvatiu

II

resanies multa fetida cum aq̃ tunc ac
cipiat' scoria ferri et teratur cum aceto et
dimittatur in sole donec inspisset' et
fundatur in aure. Et si egritudo iam
precessit tunc oportet ut ammistretur me
dicamen factum cum guizar et distilletur
in aures. Et modus faciendi ipsum
est ut guizar et mel et acetum cum equa
litate coquantur donec inspissentur sicut
mel et ammistretur. Quidam vero faci
unt ipsum secundum alium modum. al' cõferens
Recipe mell'. auribus ex quibus currit
℥. viii. aceti uini. sanies fetida et
℥. vi. guizar. ℥. ii. philber aq̃ et ulcerib;
atur mel in uas stagneum et [illegible] bn
accipiatur spuma eius. Deinde iuvatiu
fundatur super ipsum acetum et decoquatur
donec inspissetur. deinde pulverizetur
sicut ipsum guizar et conficiatur bn et
ammistretur ex eo cum licinio aut sol
uatur cum aceto et fundatur in aure.
Surditas si est. de surditate.
Sinmentum si est et iam precessit lesio
auditus tunc egritudo cura non est ut non
habet. Et si egritudo est antiqua que acci
dit post nativitatem tunc cura est
difficilis et fortasse non sanatur. Et
si accidit ex propinquo tempore et est
colera citrina que calefacit et inflammat
tunc cura est facilis. Et si accidit
ab humoribus grossis crudis qui agre
gantur in profundo foraminis au
ditus tunc non est egrediens a spe
sanationis et ad summum fortasse est dif
ficilis sanationis et cronica. Et cura
illa que accidit ex colera que emittit
vaporem ad superiora cum evacuatione ei
et hec evacuatio fortasse est propter illum
quia quiescit infirmus ab egritudine sicut
dicit ypo. in quarto tractatu libri
aff. quod illi qui evacuant humores
colericos si accidit eis surditas quies
cit evacuatio et illi qui habent surdita
tem si evacuant humorem colericum rece
dit surditas eorum. Colera autem evacua
tur in hora cum medicinis que solvunt ventrem
et provocant urinam sicut yera et pill'
facte cum aloe et scamonea et pulpa colo
quintide et mastice et post evacuatio
nem cum media solutiva ammistret'
regimen temperatum humectans quoniam
colera citrina est sicca quare indiget humi
ditate et ablutione cum aq̃ dulci et prohibea
tur infirmus ab omni quod generat coleram
que facit acutam egritudinem. Et si egritu
do est ex humoribus crudis grossis qui
annexi sunt in foraminibus auditus cura
tio eius est cum medicinis subtiliantibus mensi
uis in gargarismo assiduo cum yera
et regimine subtiliativo. Et non oportet ut a
mistret' effusio aq̃ in balneis sicut aq̃s
quoniam nocet salsedo aut aq̃ salsa.
Et ex eis que conferunt in est castoreum
quando funditur in aure cum oleo amigdalino an
sine ruthe cum melle aut fel capre cum
galbano et reliqua medicine cum virtute
que subtiliant et aperiunt et mundificant.
Tinnitus et voces de tinnitu et vocibus q̃
qui fiunt ex debili. in fiunt in auri
auribus a fiunt ex debilitate membrorum bus.
audientis sicut accidit illis qui sa
nantur ex egritudine aut ex acuitate
sensus aut ex calliditate que expectatur
aut ventositate grossa que aggrega
tur et coartatur et resolutur in radice
nervi auditus. Et ubi quidem non est non dis
tinguas inter istas dispositiones per illud quod iam
precessit de regimine infirmi et dispo
sitione secundum quod est quod est quia si infirmus
usus sit gulositate et secuta est eum
malicia digestionis aliquotiens et co
medit cibos qui generant inflationem
multam. tunc voces autem sunt ex ven
tositatibus inflatis aut ex humoribus
flam si accidunt in hora et quiescit
in alia tunc sunt ex ventositatibus
et si sunt assidue secundum hanc formam
tunc sunt ex elevatione humorum crudo
rum. Super voces autem et tinnitus qui
accidunt ex causis aliis significatio
est facilis. quod est quia si voces sunt propter crisi
que expectatur tunc non oportet ut curetur
cum aliquo. Si autem sunt ex acuitate
sensus et bonitate ipsius tunc primus
ex grana pini cum castoreo cum equalitate et
tere utrumque cum aceto et fac tepidum
et distilla in aure. Et si egritu
do est ex debilitate que est post egritudi
nem. s. qualescentia tunc ablue aurem
cum decoctione absinthii. deinde funde in

K

eam acetum cum oleo ro. et ellm nigrum
cum aceto. Si autem voces sunt ex vento
stricte inflativa tunc tere euforbi
um cum oleo amaricino aut oleo de alca
na et calefac ea et distilla in aurem ea
aut castoreum cum oleo ruthaceo ami
nistret sed hanc formam. Si vero si voces
sunt ex caliditate humorum crudorum
grossorum tunc aministra nitrum cum ace
to et agregantur cum melle et calefiat
aut ellm album et castoreum et cetera cum
equalitate terantur et misceantur cum
aceto et oleo sisamino et calefiant
et distillantur in aurem. Confert hec medi
Recipe camentum ad gravitatem
elletou albi
aureum. i. castorei danich. iii.
nitri et est baurac rubeum. iiii. kara
rit et. s. permisce ea et utere eo cum ace
to sicut aministrentur reliqua medicamina au
rium. ad aurium dolorem
Recipe condisi et cetera amborum an. aur.
i. baurac aur. iii. terantur totum et
fiant ex eo trocisci et solvantur cum vi
no et aministrentur. ad dolorem auris et
Recipe elli albac colati tinitum
ʒ. i. et fundatur super ipsum olei de kerva
puri ʒ. ii. et olei de amigdalis amaris
ʒ. v. et ferveant donec liquefiant alb
lestiug et misceatur cum oleo et reliqua
ipsum in vase vitreato et distillentur in
aurem mane et sero tres gutte.
Recipe mellis libre ʒ. iiii. et fundatur
super ipsum ʒ. v. ex oleo de kerva et ca
lefiat super ignem et ponatur in caruncula
vitri et distilletur ex eo in aurem aperit
necessitate et quanto plus antiquatur est
magis nirratum. Sumat fel tauri
et fundatur super ipsum olei de kerva quod
sit equale pondere ei et fugat secundum
spatium suaviter donec adurat fel et re
maneat oleum deinde coletur et reservetur
in vase vitreo et distilletur in aurem
gutta una. de eruptione sanguinis ex aure
Quod si est secundum sensum crisis
non oportet ut retineas ipsum quando est
sanguis malus corruptus nisi si ad
datur et multiplicetur quando ipsum ad illum ti
met vel expellatur ex eo vehemen
tia fortis tunc enim oportet ut retineat

cum rebus quas diximus et si accidat ex causa
alia scilicet ex ulcere aut percussione aut ex
re que incidit venas tunc est necesse
ut curetur per distillationem et linim
ent cum medicinis que retinent sangui
nem sicut est decoctio gallarum et rap
ni cum aceto et succo virge pastoris
et arnoglosse et sief memithe aut
acacia aut que sunt illis similia. Et si time
quod coaguletur sanguis tunc acci
pe sicum porri et permisce cum aceto
et distilla in aurem donec non exsicce
tur sanguis et corrumpat instrumentum au
ditus aut madefac in eo licinium et ami
nistra. de sordicie aggregata in auribus
Oportet ut mundifices
sordiciem cum cordumeni et nitro
tritis permixtis cum ficubus siccis quarum
grana sunt ablata et codite sunt et
fac ex eis licinium longum et introm
tte ipsum in aures et extrahe licinium
in omnibus duobus diebus aut tribus et
tere nitrum et sufflentur in aurem deinde
distilletur in ea acetum deinde ablue
eam cum aqua calida cum qua mixtum
sit nitrum quod postquam egrediatur que
distillata fuit in eam deinde accipe
tubeleris? et tere ipsam cum arsenico
rubeo. cum equalitate et agrega ip
sum cum melle et solue ipsum cum aceto
et distilla illud et post paululum ablue
illud cum aqua calida aut aqua mellis
Vermes qui nascuntur de vermibus in auribus
in duabus auribus interficit succus
cappari quando distillatio fit cum aceto
ex eo in aurem et succus corticis radicis mo
ri et aqua foliorum persici et ellis albus te
ritur cum aceto aut cum vino et fundi
in aurem et succus abrotani et calam
ti fluvialis et iterum scamonee quan
titur cum aceto et fundi in aurem confert.
Et interficiunt vermes item et succus ste
ha et almarmacum et absinthium
et uraphanus cum cappari et baurac
et aristol. longa et terit et sufflat
in aurem. Et iste sunt medicine quevi
entes sunt in reliquis animalibus
prius quam ingrediuntur in aurem.
Confert ad de auribus que corrumpuntur
aquam que cadit extre que cadit in eas.

tinitum

et ceruu

auditur et voces in aure.

Aliud ad dolorem auris et tinitum

caturat. o val. hus os situm servat greciu a sua telipwde.

al. ad aurium dol.

i aures suctio cu cenna 7 olo de amigd.
7 auellanis qn distillatur p suctione
7 lapillos qui cadunt in aure 7 uoli
qua corpora pua accipiat stilus sub
tilis capitis 7 inuoluatur sr ipm la
na 7 submgat in melle au gm aut
glutino aut pice aut alia ex rebz q
adherent 7 egrediunt cu eo. Et si
tibi possibile est accipe illd e tenali
is puis est illd rectum. Et si no egre
ditur cu istis rebz tunc oz ut ponas i
naso aliqs res sternutatom puocantes
7 stringe eos 7 nasum 7 inclina au
re ad latus lesu 7 pone palma eius
sr aure. Qd est qr qn nos facim i
egreditur res q submsa est 7 elonga
tu in aure cu expulsione 7 motu
uero uentositatis. Si au no eg
dit cum h tunc funde i aure oleu
multu calidu q est qr fortasse egre
ditur cu humiditate que fluit ex
aure illd q fixu est in ea ex eo qd
linivit oleum 7 quociens facis ex
illo aliquid oz ut adhibeas cautela
oplenu ut no accidat apa 7 puetu
at infirm ad dispone spasmi. Al
Et confr illis quoz aures ledut
ex uentositatibz grossis uapores
aq in q decocta sr ancetu 7 camo
milla 7 folia lauri 7 calamentu et
origanu 7 sansuc qn tu facis feruere
ista i cucuma 7 ponis i ea cannaa aru
dinis 7 cooplis in circuitu canne 7
ponit infirmus aurem sua sr foram
canule donec egreditur tot uapor
ad aure 7 p i distilla i aure olm et
infusu calefcm aut olm aliud ex
istis que ad hanc queniut dispone
Et ofr 7 h medicam. medicam ofe
Decoque assenferen a res aurib i
d ansucu 7 olm de lilio 7 quibz fuit
phice in illud ex castoreo uentositu
aur. i. 7 distilla ex illo i aure tes 7 do
au pinisce sucu rutheslmis e lores
melle 7 funde in aure 7 tere ipm
7 adiunge ad ipm mel 7 funde illd
i aure dum est tepidu. Si au in
auribz est tinit uerim garof. mas
cul quantitate ʒ. s. cu pondere denarii
unius de musco 7 adiungit utqz

cu aq sansuci 7 uino 7 distillam ex eo
i aure. aq ofens ad dol aur. qui accid
Oportet qd scias q infantibz
dolores infanciu sedm plimu ac
adut n ex humiditate 7 accid i eis si
mile ei q accidit iuuis ex egritudibz
p mir. Et illd q ofr infantibz qui
bz q accid dolor auris est maiorana
7 ruta quas bullim cu olo ro 7 dis
tillam in ea p qm aure mudifica
uim 7 abstergim cu radio 7 coto q
sumat origanu 7 misceat cu eo
sal gême pium 7 proiciat ex eo iui
qui no gustau aliquid i os suum
sr ieiunu 7 masticet illd bn et
spuat i aure infirmis 7 soluatur
aliquid ex sale 7 lacte mulieris 7
fundatur i aure. ca. xiii. de egritudi
Accidit egritudo nibz que accidt
in nistio odoratus in naribus
7 corrupit ipm aut ex eg
tudine que accidit i uentriculis
antiouis cerebri aut ex egritudine
que accid ipis naribz. Et qn e cor
ruptio i uentricul antioris cerebri
tunc est ex malicia oplonis que ac
cidit in his locis aut ex multitudi
ne huoz corruptoz qui agregant
in eis. Et egritudinu que fiunt in ip
sis naribz. alia est que phibet odora
tu totalr sicut opilatio que accidit
in duobz ossibz fixis i quibz sunt. ii.
foramina q penetrat ad palatu ex
coarctatoe huoz grossoz uiscosoz
qm est ex eis q nocet odoratu pa
rump sedm plimu 7 fortasse nocz
totalr sicut apa q fit in duabus
naribz 7 e in figura sua sic caro a
nimal. i. polipi multoz pedu 7 nas
cit in utrisqz carnositas egrediens
a n. Qd est qr h apa si no e multu
add donec ineseat timinu 7 opilet
duo foramina duaz nariu no destr
it odoratu. Et ex eis est q destruit
odoratu totu p se 7 pp acca q sequit
ipm fortasse corrupit ipm totu sic
ulcera putrida q fiunt in duabz na
ribz ex humiditate acuta currente
ad eas. Qd est qr si accidat utrisqz
ut generetur i eis caro addita que

medo media & q9 fiunt ill'b; putidis q fiunt i naso & carni addite i eo.

R°

opilet duas nares aut magnificet
putredo utriusq; donec difficil' fiat
odoratus qui attrahit deforis tunc ut
q; destruunt odoratu. Cum ergo corru
pitur odorat' totalit' tc oz ut inqui
ramus de instro notis si est corrup
tu cu odoratu adeo donec loquatur
i fir? ex naribz suis tunc corruptio
est in odoratu solo qm corruptio ei
est ex lesione ventriculoz antioris
cerebri & oz ut cognoscas cam ppt q
leduntur ventriculi antioris cerebri q
significat p significatões q significa
ant malicia cplonis cerebri. Qd e
q2 ipa est ex calliditate s. qn febrit
caput & facies & inflammantur & ledit
a caliditate & delectatur frigite tunc eg
ritudo est ex malicia complonis calide.
Et si est & cu evacuatõe multaz sup
fluitatu subtiliu gravitas tunc no
leduntur ventriculi antioris cerebri
nisi ex malicia cplonis cu materia cali
da presertim cu ruber color infirmi cu
inflatõe in pte antiore. Si aut est i
gravitas pter q evacuet ex superfluita
tibz aliquid oz ut rememoret an
sunt ipe superfluitates que evacuantur
no liquide sz coagulate & inde grosse
tunc egritudo e ex mat~~ia~~ fria. Et eg
ritudinu aut q fit i foraminibz duaru
naru & q sequitur eas visus cognicio n
est difficil. Et qd si fluxus sanguis
naru fuit cu significationibz crisis
tunc oz ut numerem ipm ex signis
crisis. Et si eruptio est ex multitu
dine replonis sanguis aut est ppt a
cuitate ipius tunc oz ut significet
se illd p significatões q significant
simile illius. Et nos dicem illd in
caplo. xxv. h tractat qn loquimur de
sputo sanguis. De corruptõe odorat'

Si corruptio est odorat'
ex malicia cplonis que consecuta e
ventriculos antioris cerebri tuc oz
ut amministrem ea q contraria st malicie
cplonis. Et si est corruptio ex hu
more qui ia agregatus est in illis
locis tunc oz ut incipiam in pmis
cu humoris corrupti evacuatõne
ex corpore toto cu medis oferentibz

ad illd. Deini amministrum in ea gar
garismata de ppetate quoru est ut
attrahant superfluitate invenientes
cu rebz que sunt convenientes ad h
& si corruptio odoratus est ex opilõe
que accidit in duobz ossibz fitis ex
humoribz grossis qui ispissant in
eis tunc amministra medias subtiliati
vas incisivas sicut ille que amminis
trantur in catarro & coriza nisi q oz
ut sint hic fortiores illis medis que
adhibentur catarro & corize sicut vi
elineli que sufflatur in nasu sicut
in hora fit cappingu ex ea & aq
amaracie murris aut cu aq sicle. In
egritudinibz aut alius que fiunt i na
so & corrumpunt odoratu sic ulc qd
nominat fium fetidus & emoroides
amministrant iste tres quas dicã p°. Ego

Scias qd de medicãz q conferunt illa bz
ulcera putrida putridis q fiunt in na
q accidunt i naso indi so & carni addite i eo
gent me? q exsiccet & mundificent eoz
fetorem sicut est succ de keruha hu
midi qn ponit in nasu aut peris ke
ruha siccu & exsufflas ipm in nasu
aut elleboz albu c nasturtio eqlium
fiunt terantur & cribelletur & exsuffle
tur in nasu et plis invamentu illo qd
Ego narro tibi & est ut abluas du
as nares in primis cu vino deinde
exsufflas i utrasq miura trita aut
aliud iameni pond? ʒ. ii. & arseni
ci & mirre amboz an ʒ. iiii. galla
ru combustaru & eris usti amboz an
pond? ʒ. i. agrega illud & tere & cri
bella & utere scdm q pmissu est ex
modo ita ut abluas duas nares
cu vino odorifero. Si aut indiges
re que sit acutior h multu tunc a
ministra alcalidicon. Al' medicam.

Recipe calcadis & colcothar & calc
& zinar & zegi & aluminis iame
ni partes equales terantur totu et
pulverizetur & cribelletur & aministre
tur cu lino aut exsuffletur i eas
& est siccu. Al' ofens egritudini q sim

Recipe tibeleris. lactis ...lli nulloz
aur. viii. calcanti pedu & carni addi
aur. vi. elli. iii. aur. ii. te i naso.

signaui q

& qn significat ... illius ... calidi a cplonis ...

materia

.i. maiorana

iameni

arsenici rubei aur. iii. tere ea simul
et exsuffla in nasum ex eis aut confice
ea cum vino albo et line cum eis licinium et pone
ipsum in nasum. al' ad ulcera putrida que
Recipe zegi et saleaci fiunt in naso.
et mirre omnium ana aur. vii.
calcadis alumis iameni et gallarum et
tubel eris et aristol. rotunde omnium ana
aur. iii. thuris aur. i. aceti lib. i. et ℥
viii. Decoquatur totum in vase eneo
donec fiat in essentia mellis. et admini-
stretur in licinio. medicamen consensus ul
Recipe cerusse lib. i. mirdasengi ab' in naso
℥ iii. plumbi usti ℥ iii. ablue
ea et tere ipsa et nutri ea cum vino et oleo
mirtino et intere eis. cum fluxus san
Scias quod fluxus sanguinis guis.
narium si est obediens secundum semitam
crisis tunc non oportet ut abscidas ipsum
nisi multiplicetur et debilitet virtu-
tem et veniat cum difficultate et time-
atur ex eo periculum tunc enim oportet ut ab-
scidas eum statim. Si autem non fit secundum
semitam crisis immo propter multitudinem
sanguinis aut acuitatem eius aut ex
causa alia propter illam tunc oportet ut retine-
as ipsum statim cum rebus retinentibus
sanguinem et quod conveniens est ad illud
ex medicis est aqua salicum et aqua succi
ypoquistidos et est barba hirci et cum
fora et aqua cucurbitis amaricata cum cam-
phora et aqua albedurogi cum camfora
et succus arnoglosse cum terra sigillata
et camfora et succus virge pastoris
et bolus armenicus et camphora et post
cuius virgium ponantur in duas nares
duo licinia ex lino submissa et in
cuius fo multi azegi secundum quod pulveriza-
te sint galle perusate que sunt ad
usse et extincte cum aceto et sic administretur alumen _iameni_ et lana combusta et
iterum terra sigillata et alumen et succus
barbe hirci et camphora quorum insuflant
in nares et abscidunt fluxum sangui-
nis narium. Et item calcadis tritum in
fusum aceto quod linit in naribus con-
fert et galle quorum cinerem et administrant. secundum
hunc modum. Conferunt etiam et licinium
in medium combustum et stercus asini quod
super ipsum conditur acetum et est calidum

et odoratur et exprimunt et fundunt succum eius
in nares et lapis molaris qui ignitur
et roratur super ipsum acetum et attrahitur naribus
vapor fumus eius confert. Et confert et farina
thuris quod accipitur ex eo pars i. et me-
dietate partis aloes et miscetur cum ea
albugo ovi et submergunt in eo duo
licinia et ponunt in duas nares. hec
Recipe colcotar medicamen abscidit sanguinem
et tele aranee et zegi abscisione for-
tis equales terantur et agregentur ti.
in licinio lini et ponantur in nasum
Si autem non absciditur fluxus sanguinis
narium per administrationem harum rerum tunc
administra spongias infusas cum aqua
frigida et pone eas inter duo supercilia et su-
per caput et pone super duo tempora et cap-
emplastrum factum ex speciebus frigidis stipticis si-
cut sunt extrema salicum et ramnus mir-
tinus et pira et citonia cum rosis recen-
tibus si sunt inventa confecta cum aceto
forti cum farina ordei pauca et aliquantulo
aloes et linia inter duo supercilia ex
bolo armeno et succo barbe hyrcine
cum aceto et farina lentis et balaustis et
modico camphore et modico opii cum
aceto. Et si non absciditur fluxus
sanguinis narium et remanet secundum
habitudinem unam tunc administrent
ventose ex nuce. Quod est quia quando eva-
cuatur ex postremo capitis attrahit
materia ad illam partem et abscidit fluxus
sanguinis narium. Et confert etiam ven-
tose quando ponuntur super duo crura super
duo calcanea. Si autem necessitas vo-
cat et non prohibet aliquid tunc oportet
ut administret flebotomia ex cubito quod
sequitur narem ex qua est fluxus
sanguinis. Et secundum hanc intentio-
nem confert fluxui sanguinis nari-
um ventose quando ponuntur super rame
ventris. Quod si fluxus sanguinis est ex duabus naribus
narium tunc ponantur ventose super
duo latera mirach. Et si est ex nare
una ponunt ventose super latus quod se-
quitur ipsam. Quod si aliquis dixit quare
ponunt ventose super splenem quando ex
latere sinistro currit sanguis et super
epar quando cursus eius est ex latere dex-
tro cum utrumque non sit in storm in quo

sangu

continentur. Respondebimus dicenti de h. et dicemus nos non ponimus eas super latus ex quo currit n. quoniam locus est uir et ad locum unum est fortior attractio quam ad alium. Et confert cum istis rebus omnibus quas diximus constrictio manuum et pedum et fricatio eorum quod est quoniam quando declinat usus extrema et implent uene que illic sunt sanguine euacuantur uene que sunt sursum et quiescat fluxus sanguinis narium. ca. xiiii. de morbis qui sunt in

Corruptio que accidit lingua.

Lingue fortitudo est in substantia eius tantum et fortitudo est in sensu gustus et iam scit id quod dico ille qui inspexit in libro anothomie quod est quoniam neruum non descendit ad faciem nisi ex parte anteriore cerebri et ad membra que sunt in collo sub facie et ad inferiora. Et illi qui sunt in facie omnes sunt illi quibus fiunt sensus et qui sunt in facie ipsa sunt que non sunt cum motu quoniam non sunt cum duritie et omnis duri origo est ex parte posteriori et est cum motu. Non molles qui sunt ex anteriori parte perueniunt ad ea membra nisi a parte posteriore cerebri et ex hac eadem est origo paris septimi neruorum qui descendunt ad lacertos lingue et cum eo sunt motus eius uoluntarii. Et sicut corruptio que accidit motui lingue non est nisi ex pari septimo. Similiter sensus eius non corrumpitur nisi ex parte tertia quam nominant auctores anothomie neruos molles et isti sunt. Sunt si in istis descendunt et diuidunt in panniculo comprehendente linguam et dant ei sensum. Et non dat post illud tertium substantie lingue soli sensum immo dat panniculo continenti ipsam et dat lingue et palato et gingiue et extremitati ...

s. carnibus que sunt inter gingiuas

... nulle. Quod est quoniam sensus gustus peruenit ad illud quod est illic. Quod si dixeris hoc par neruorum quod dat ei sensum quare non dat ei motum dicemus quoniam hoc par neruorum lene non potest seruire motui quoniam sensus indiget neruis mollibus et motus indiget neruis duris quia propter non possunt isti nerui qui nascuntur ex pari tertio mouere linguam quoniam eius motus sunt multi fortes scilicet locutio masticatio et deglutitio propter illud igitur indiguit ut acciperet ex pari septimo neruos quoniam isti sunt duriores et fortiores

in par tertium est molle ut sit comparatum sensui eius quod gustatur cum uelocitate quando uenit super illud. Quod est quoniam secundum quantitatem mollitiei sensati et duritiei eius oportet ut non sit sentiens ... Egritudinum uero aliarum que sunt in lingua comprehensio non est difficilis apud illum qui seruat illud quod diximus paulo ante in egritudinibus que sunt in oculis et auditu quoniam mollificatur et spasmatur sicut alia membra et alteratio complexionis lacertorum que prohibent ei motus sicut egritudines membrorum similium partium. Egritudines autem officiales et omnia que accidunt in ea aut in lacertis eius ex eis que alterant motus eius aut sensus eius est egritudo officialis quoniam est in membro officiali. Egritudines igitur sunt apostema calidum et ulcera que nominantur aloola et ulia et apostema molle scilicet apostema sanguineum quod est ex sanguine et colera et apostema durum et apostema molle est ex flate. de cura egritudinum in lingua

Quando in ipsa lingua est apostema calidum et declaratur tibi quod corpus est repletum tunc administra clisteria cephalice in primis. Si igitur uocat necessitas ad incidendas duas uenas que sunt sub lingua incide eas et post illud administra medicinas solutiuas uel abscidatur humor nocens. Quod si apostema non quiescat cum istis rebus utere gargarismo cum succo solatri aut arnoglosse aut uirge pastoris cum coriandro humido. Si autem non quiescat apostema cum istis rebus accipe tunc gargarismum ex decoctione lenticule et rose sicce et iuiube et liquiritie et corticis granatorum et aqua ordei. Quod si apostema fuit inflammatum durum tunc non oportet ut fiat nisi uno administra medicinam solutiuam et post illud administra gargarismum cum lacte asine aut lacte caprarum calido aut aqua mellis aut aqua decoctionis liquiritie et fenugreci et fici sicce. Si autem in apostemate est mollificatio administra in primis potum pillularum Galieni que nominantur cochie et yerep. donec mundificetur caput ex superfluitate flatica et humiditatibus et post illud da yeras magnas sicut yeram Galieni et yeram Ruffi et yeram archigenis. Et si necessitas uocat ad hoc ...

accipiat olim de keruha cum aqua de ra
dicibus aut medicamen indum nominatum
salatih dam ei illud. Ex rebus vero que con
ferunt in ina ... magnum est gargaris
mati assidua per euacuationem cum yerap.
et sinapi et staphisagria et zz. et origa
no et piretro et corticibus radicis cappa
ris et mirra et que sunt illis similia. ca.

Si ergo in lingua xv. de cola
fiant cola et etas conueniens tunc ca
pe in primis cum flobothomia uene. Si autem non con
sentit etas aut non est plethora tunc eua
cua cum uentosis et post illud solue natu
ram decoctione mirab. duorum et cassia fistula. Et
firmitur teneat in ore suo res que a
cetositate et stipticitate faciunt et
stringunt sicut rob de moris silvestribus
aut aquam in qua decoctum est sumac
aut mirti aut folia olivarum humi
da aut aquam fructus rampni aut aquam
decoctionis lenticularum et balaustiarum aut
aquam rosatam solam aut liniatur decoc
tum cum aceto aut fructum tamarisci de
coctum cum aceto aut fructum. Folia al
canne de metha que decocta sint cum aqua
ro. et aqua granorum acetosorum aut decoc
tione gallarum non perforatarum quoniam non sunt
crude que non sunt mature que sunt forci
ores et uehementioris stipticitatis et
perforate sunt que consecute sunt maturitatem
administra ergo eas cum corticibus grana
tum iste ergo sunt medicine simplices et con
ponuntur ex istis alie medicine bone
et sunt iste. medicamen conferens ad cola ca

Recipe seminis ro. et sumac lidi.
Rubarbi et amili et seminis portu
lace et lenticularum excorticatarum et spodii
et sandali al. et foliorum alcanne et ba
balaustiarum omnium ana partes equales
terantur et cribellentur et misceatur
cum eo camphora et administret. Et iste
medicine omnes sunt in ore ad mundi
ficandum ipsum et confortandum et resol
uant materiam que remansit in eo et hoc
est post euacuationem. Aliud medicamen.

Recipe sief menuthe et spodii et ar
noglosse sicce et capita rosarum et se
minis ro. et nuclei citrinorum et ba
laustiarum et foliorum olivarum siccorum
et fructus tamarisci omnium ana partes equa
les terantur et cribellentur misceatur et
cum eo de aliquo ramen et administretur.

Recipe celidonie et mirabol. Aliud ad cola
citri et spodii et balaustie et albi
cardamomi partes equales terantur
et administrentur. Aliud ad cola nigra et pu

Recipe foliorum oliua trefactione que fit in
rum siccorum et foliorum rampni ore.
et acacie omnium ana ℥. xx. aluminis rubei et
colcotar et zegi omnium ana ℥. iiii. rad.
lilii ℥. v. ordei ℥. iiii. radicis lilii ℥. v.
ordei ℥. iiii. zafrani ℥. i. terantur et admi
tretur. Aliud ad hypercatharsim qui fit b

Recipe alhidico ℥. vi. in ore.
sal armoniaci et rad. lilii
amborum ana pondus. i. terantur et admi
nistrentur. Aliud ad cola nigra et putre a

Recipe arsenici rubei factione oris
et piretri partes equales terantur et
cribellentur et conficiantur cum kitran et
conburantur deinde terantur et administretur.

Recipe alhidico et sinthicam amborum
ana partem. i. misceantur et frictetur
cum eo os et abluatur post illud cum aceto
mirtino aut cum aceto uini in quo est
decoctus est fructus thamarisci. ca. xvi.

Scias quod de numero dentium et figuram eorum et
dentes sunt xxxii. iuuamentis eorum et cetera
ex quibus in mandibula superiori sunt in
sunt xvi. et in mandibula inferiore sunt
totidem secundum formam eandem quatuor
ergo eorum sunt lati et radix eorum equa
est uena una et dicuntur incisiui et iuua
mentum eorum est quia incidunt uel come
dunt cibos molles quantitate necessitatis
tis et duo sunt ab utrisque lateribus eorum
quorum capita sunt ab utrisque lateribus
acuta et eorum radices sunt late et radix
eorum eorum est una et dicuntur canini et
iuuamentum eorum est quia ipsi frangunt
cibos duros et nominantur canini propter
similitudinem suam cum dentibus canis
quoniam dentes omnes canis sunt in
hoc. i. acuti ut canini. Et quoniam plurimum
cibi eorum non est nisi ossa que indiget
fractura. Et quandoque ab omni latere
lati nominantur molares et mola
res radices superiorum sunt plures ha

al' medicam ad hypercatharsim et ad san
guinem qui currit ex ore

qui sunt in anteriore ore

rationem eius et iuuamentum.

mistrent'

dentes tres ramos et eorum qui sunt inferi-
us sunt habentes duos ramos et radices su-
periorum sunt plures radicibus inferiorum quoniam
superiores sunt suspensi pendentes. Inferi-
ores sunt sicut fundamentum. Sunt et duo dentes
postremi in pluribus hominibus habentes
iiii. ramos desuper et tres ramos inferius et
iuuamentum eorum est propter hoc quod ipsi molunt
cibos et terunt eos et propter illud nominantur
molares et non sunt nisi duales et quadru-
plici plures quam ceteri alio quoniam amplius
tritio eorum in cibis quam incisione est plus
quam amplitudo illorum in eis qui indiget
fractura et scilicet sunt molares plures; in uno propter
multitudinem necessitatis usus est eorum
in cibis eorum. Iste sermo in uno dentium et
iuuamento eorum et ipsorum figura est sufficiens
eis et oportet ut redeamus ad sermonem
de egritudinibus que fiunt in eis. ¶ Et ex eis
enim sunt que sunt cognite unicuique
sicut foramen et nigredo et fractura que acci-
dit in eis et ut non tollerent rem frigi-
nam calidam sed accidit eis ex utrisque autem
ex una earum egritudo aliqua. Et
ex eis sunt que non sunt apparentes sicut
dolor dentium in se ipsis ex apparente algu-
mur aut propter uiuos quando consolidantur
in radicibus dentium. ¶ Illud est quod quando est
in istis unus egritudo ymaginatur
multis hominibus quod dolor fit in ipso dente
et cognoscitur hoc ex dente quando eradi-
catur quoniam si remanet aliquid doloris
post euacuationem eradicationem dentis tunc
significat quod apparentia est in uno. ¶ Diminutio
autem doloris quando eradicatur molaris est
quoniam alguimur non extendimus extensi-
one egrediente a quantitate eius que accidit
percussio et lesio nocet ex continuatione
sua in osse propter quod est tensio et quoniam iam
fit ei locus ad quietem et amplitudinem
et quoniam res que continent eum conuenerunt ad ip-
sum. quod est quia non possibilis curatio nisi
dentium quando apostematur dum permanet
dens in eo quoniam algumen sunt inuolute
super ipsum sicut cautela et dens est in fa-
cie eius ab interiore. ¶ Si autem inuescant
dentes et receperint uiriditatem in toto
corpore suo tunc non est mirandum si
consequitur eos quod simile est apostemati

Et uerificauit quidam medicus hoc propter ex
hoc quod dentes nutriuntur ad ultimum et cres-
cunt longitudine uite hominis quod est quia
hoc est apparens in dentibus remanentibus
et dentibus eradicatis quod est quia crescunt
et augmentantur plus quam reliqui den-
tes et significatur quod dentes augmen-
tantur semper. unde quod additur in eis atteritur
semper et minuitur ex eis quod propter hoc quod ipsi molunt
cibaria. Cum ergo non sit possibile ut non
augmententur preter quod nutriantur tunc ne-
cesse est ut accidant eis due egritudi-
nes contrarie aut ex diminutione nutri-
menti quod agregatur eis et macescunt aut
ex additione eius. ¶ Diminutio uero fa-
cit eas consequi uehementiorem siccitatem
ualde. Et si est ut ita sunt priuati nutri-
mento propter illud tunc fiunt macie uel exte-
nuati nimium. ¶ Ex additione autem nutri-
menti accidit egritudo que figuratur
egritudini que quando accidit in membris car-
nosis nominatur apparentia et iterum que huic con- iterum
ferunt egritudini intentio est re-
rum quibus curantur apparentia. Et est eua-
cuatio superfluitatis cuius pars resoluitur
et pars eius expellitur. Maciei autem et subti-
litati que accidit ex diminutione nutri-
menti eorum non est cura. Et necto tunc
mollificantur et cadunt quoniam radices eo-
rum sunt molles ualde et non est hoc quoniam
dentes ipsi atteruntur sed conuersiue in
quibus sunt contenti et minuuntur. Hec ergo
egritudo necto accidit decrepitis et sic-
citatis que accidit renibus quare non retinent
dentes et ex eis sunt in quibus accedit ma-
cies et ex eis qui tardant et ex eis quibus
accidit uehementia eius. Et ex eis quibus
accidit diminutio eius. ¶ Et egritu-
do que configuratur apparentia accidit in iuueni-
bus propterea. ¶ Oportet ergo ut ingeniet
decrepitis quod adiuuet eos super hanc
egritudinem cum confortatione algumen et
nominatur hec cura continens radicem
dentium propterea et retinet eam quoniam algu-
men est quod conferunt in fixione radicum eorum
et propterea que fit in dentibus accidit ex
humiditate acuta mordicatiua que
currit. ¶ Iam ergo apparet quod cura de-
cassum qui corroduntur et in quibus acci-

i. carnium que sunt in gingiuis

dit perforatos est et cum alienatione humoris mali qui currit ad eos. Iste enim chimus si est diminutus in quantitate sua tunc ipse minuitur in ipso loco suo per medicinas compositas ex medicinis compositis exsiccantibus et ego narrabo illas quibus indigemus post paululum. Et si iste humor est multus in quantitate sua tunc est necesse ut sit sollicitudo de capite toto et mundifices ipsum et destruas eum. Et si caput est grave tunc humor est malus ex reliquo corpore. Oportet ergo ut administremus mundificationem corporis totius et mundificationem eius. Causa autem in fractura dentium qui franguntur est mollities eorum. Est ergo necesse ut teneamus eos cum medicinis facientibus stipticitatem. Et dentes autem qui nigri fiunt oportet ut curemus cum medicinis exsiccantibus quoniam ipsi non receperunt hanc egritudinem nisi ex humiditate mala que currit ad eos. Propter illud ergo est necesse ut faciamus cum eis sicut est illud quod fecimus cum illis qui perforantur. Et quando egritudo ipsa est in ipso corpore eorum aut nervus qui venit ad unumquemque eorum tunc indigemus medicinis fortibus valde si volumus ut refrenemus aut resolvamus. Propter illud ergo facimus plures harum medicinarum cum aceto forti. Si autem dolor est igneus est propter apostema quod accidit in eis tunc oportet ut faciamus cum eo ita. De dolore algemur calido.

Quando descendit ex capite aut elevatur ex stomacho ad gingivas materia acuta tunc oportet ut sit studium in his duobus membris ut non accidat additio in his duobus membris et non accidat additio [illegible] hac egritudine quando curamus algemur et dentes ipsos cum attractione superfluitatis materie. Propter illud ergo quando vincit sanguis oportet ut flebotomemus in initio venam cephalicam. Et si est necesse ut incidas in duas venas que sunt sub lingua tunc incide eas in fine egritudinis. Et quando prolongatur et tu evacuas ultimum quod potes et remanet aliquid in ipso loco cuius ablutionem vis procedere secundum abscisionem illius et post illud administra medicinam solutivam deponens chimum nocentem et sit plurimum studium tuum mundificatio stomachi cum medicamine amaro cum aloe et post illud administra medicinas que mundificant caput et sint gargarismata donec evacuetur materia que fundit se ad eos. Cum ergo administravimus ex mundificatione illud quo indigemus curabimus algemur ipsas cum medicinis que refrenant et extinguunt et expellunt et que stringunt mollificationem nervi scilicet quando cum ea est fluxus sanguinis aut aliud. Quod autem abscidit quod egreditur ex algemur quod est sicut mirtus humida et retinetur super ipsam virtutem in quo sit potentia parva et coletur et teneatur in ore est medicamen conveniens egritudini quam diximus et secundum hanc dispositionem sunt folia olivarum humida quando fit ex eis simile illius aut aqua solatri aut aqua virge pastoris mixta cum aceto de granis mirti aut cum aqua ro. recenti aut cum aqua sumac aut cum aqua in qua decoctus est fructus tamarisci aut cortices granatorum et mirti et folia olivarum et rosa sicca et galle et aqua in qua decocte sunt balaustie et lentes excorticate aut succus foliorum rapini et alienbut et est genus [illegible] aut succus spine aut decoctio floris granati cum granatis silvestribus et sint granata alkulkillata et cupule glandium aut acetum in quo decocta sunt mirti pistati et folia eius et sauma. Si autem illud quo indigemus fuerit extinctio [illegible] absque operatione ut eorum aut expulsione aut incisione rei currentis teneat oleum ro. aut oleum de citoniis aut oleum de mastice aut oleum [illegible] quod sumat in ore. Si autem accidit in algemur post quietem apparens bothor et excoriatio tunc oportet ut medicetur cum calido [illegible] ut solvatur os cum eo post administrationem eius cum aceto et si acetum est de granis mirti est conveniens et hoc quidem extrahit multum ex capite et confert et [illegible] iuvamentum magnum quando administratur secundum hunc modum. Modus [illegible] ad dolorem molarium et habet [illegible] et stringit algemur.

[margin:] nem

R

Recipe corticis granatorum ℥ xxx balaus-
tie et gallarum alumis iameni piretri
omnium ana pondus ℥ x sumac ℥ x sal'
indi ℥ v. summa medicinarum est vii.
terantur et amistrent. al' 9fe ad corrosionem
Recipe nucum. q accid' i ore et string' dentes
citri gallarum viridium. molles
et corticis granati acetosi et rose sicce
et gariophili et sumac cursi et fruc-
tus thamarisci et granatorum silvestrium
sandali albi omnium partes equales sum-
ma est viii. terantur et cribellentur et
amistrent. al' q 9fe corrosioni q fit i
Recipe alumis ia ore in sanguinee q eg'
meni adusti extincte di ex gom et
ti cum aceto partem unam. dentibus.
sal' masse partes duas sumac eiusdem.
terantur et amistrent. al' ad mollifi
Recipe balaustie catiom algom i dentes
corticis granatorum omnium ana. nigros.
aur. vi. arsenici rubei et citrini et
aluminis iameni omnium ana aur. iii.
rose et sumac amborum ana aur. viii.
spice medicinalis et floris squinanti
omnium ana aur. x. terantur et amistrent
et summa medicinarum est ix. Si ergo
i gingivis sunt fistule tunc oportet ut mun-
dificetur in primis cum algum cum calidi
et postea ponatur super eas ex hac medi-
cinis sicco secundum mensuram dencium.
Recipe radicis lilii al' ficeum ad fistu
et piretri amborum ana. las i gom fact'.
pondus ℥ i. aluminis et balaustiarum et
gallarum non perforatarum et sumac omni-
um ana ℥ ii. terantur et amistrent sum-
ma medicinarum est vii. al' ad dentes
Recipe hirundinum tritorum virides.
et gariophili multi ʒ iii. piperis ℥ iii.
amomi ℥ iii. folii ℥ ii. gibsi combusti
℥ viii. terantur et amistrent. sum-
ma me. e. v. Dentifricium 9fens ma-
Recipe nio 7 et 9missu dencium et ab-
sal g. lib. stergit et acuminat hu. et sub
vii. ciperi min. tiliat 9servitudinem re-
dati lib. ii. sscha ʒ. folii ingro sumac ex
iii. aristol. ro. ʒ ii. terantur gabriel.
et cribellentur et permisceantur sil. et 9fi-
ciantur cum melle mundo et sirupo de
lilio quantitate ut eciamus i 9fectione sua

et kitran boni clari ʒ i. fiant ex eis
trocisci subtiles et 9burantur. Et cum
post 9bustionem trociscorum ad duas ter-
cias terantur et cribellentur et sumantur ℥
ʒ iiii. spume maris ʒ i. carmese-
gi lib. i. sive cassiel. ana ʒ i. misceantur
et summa medicinarum est ix. excep-
tis alkitran et melle et sirupo de lilio.
Recipe ciperi. al' dentifricium gabrielis
album mundum ana. ab stergentes
et cribellentur et involuantur ... an-
tiquo et sirupo de lilio et 9ficiantur
cum melle et fiant ex eo trocisci sub-
tiles et exsiccentur in furno aut su-
per patellam et cave ne 9burantur cum
ergo exsiccantur bene et rubent tunc
remove eos donec infrigidentur
deinde tere illud et recipe ex eo ʒ i.
et sal' gemme ℥ iii. et spume maris
tantundem et fructus tamarisci ℥ v. et xy-
lo aloes crudi quantitatem q aromati-
zetur et amistra. al' de albas dentes et
Recipe squinanti stringes algom et co-
rond' ℥ v. piretri ℥ posuit fili me
in. sal' ℥ x. farine ordei ℥ sangue.
xv. proice salem super farinam ordei
et 9fice illud cum melle et 9bure illud
postea tere illud et proice super illud pi-
retrum et squinantum 9trita cribel-
lata et utere eo. al' q stringit algum
Recipe cinis arum et abscidit sang'.
domum ℥ xxx. sal' albi qui curtu e
torrefacti spume maris ana rubin et
borum ana ℥ xx. granorum alben dent.
ex corticatorum ℥ viii. xyloaloes
aromatizati combusti ℥ x. aristol'. ro.
℥ viii. terantur et cribellentur et ab-
stergantur cum eo dentes summa
medicinarum est viii. al' q abstergit
Recipe dentes sannes
capsularum
glandium et capitum granatorum et
balaustiarum et sal' torrefacti et fruct'
thamar' et gallarum non perforatarum
que fuerint combuste et extincte
cum aceto et granatorum silvestrium et st-
gna albikel omnium ana ℥ x. mirtillo-
rum alborum et armel. et est media-
nida siliqua cinamomo omnium ana ℥ x.

[et] est ad dol. dentium molar. medicamen q' di' sinii finiuichani

terant et cribellent cum ozali et pona
tur s. algum[=alghum] sicut mediarum est p.
et fiat collirium ors post cum aceto. deinde
to cum aqua rosarum cum ergo uis ut bene
faciat abscisionem sanguinis q[ui] currit
ex gingiva tunc permisce cum pondere ʒ. v. h[uius]
medicine pondus ʒ. i. cum alchidicon et inte
co. al. gibel. q[ui] absterg[it] dentes et mundificat.

Recipe salem masse et conficiat eum
melle mundo et ponatur in foliis
ficus si sunt recentia aut in carta et co
buratur et accipiatur ex eo pars .i. et
ex fructu tamarisci trito et cribellato
pars media terantur et misceantur et cum
ministret. ¶ Et si uis ut stringantur
bene dentes bene tunc accipe cortices gra
natorum et tere eos et conficie cum aqua mirt
ti et coque illud in furno donec siccetur
postea tere illud et pone ex eo s. me
dicinas quas diximus et utere eo.

¶ Cura dentium qui moti sunt et dolent
ex frigore. ¶ Si est percussio dentium et
algiuntur ex frigore et inueneris in eis
corrosionem tunc oportet ut ponas in ipso fo
ramine alticat aut sagzeam aut tyriacam
aut mitridatum aut kitran aut stomacum
aut gummi propriis aut bezard et semine ius
quiami aut tere staphisagriam et po
ne eam in foramine solam aut tere
nigellam cum aceto forti et pone s. illud.
¶ Si autem in loco corrosionis sunt uermes
tunc accipe semen porri et semen iusqui
ami et agrega illud cum cera et pone ip
sum s. ignem et precipe infirmo ut
capiat os s. fumum illius. Si autem dolet
ex dolore uehementi quem non tollet
tunc pone in foramine filonium roma
num et opium solum. Et consert dentibus
et algiuntur cum quibus est dolor pire
trum decoctum cum aceto forti quando cum eo co
luuntur dentes et radix cappar quando sit
cum ea simile illius confert aut decoquan
tur folia cappar cum aceto forti donec
minuatur ex eo medietas et teneat ex
eo semper more suo et spolium serpentis quando
elixatur cum aceto et colluit os cum eo
confert et piretrum et aristol. quando decoquitur
in cum quantitate trium unciarum aceti et
uncia una mirti et tenetur more

s. illud aut fumat bauracem rubeum
et piretrum cum equalitate et opium in qua
rta partis agregentur et ponantur sup
illud aut staphisagria et radix anete
et costus cum equalitate terantur et
cribellentur et conficiantur cum melle et po
nantur in gummi aut lac almezerion
et piper conficiantur cum suco solatri et po
nantur s. locum aut accipiatur et decoqua
tur cum melle et aceto et conterantur con
trito bona et ponatur in foramine
dentium desorsum et. h[oc] enim seruat den
tes corrosos absque labore dolore. et — corrosos

Recipe. confert ad dol. dentium molarium me
piperis ʒ. i. dicamen q[uod] dicitur fimitich
piretri et staphisagrie ana —
amborum ana ʒ. iiii. baurac armeni
ʒ. vi. terantur et ministrentur s. me. est enim optimum.

Scias quod plures. de dentibus qui mo
mouentur dentes uel et eorum
in decrepita etate ex parte cura —
siccitatis uehementis et quod ipsi non
recipiunt nisi parum iuuamenti ex re
bus de proprietate quarum est ut stringant
algunum[=aliquam] ex medicinis facientibus
stipticitatem et fortasse mouentur ex
percussione dentes et fortasse mouentur
absque percussione. Et ego non tendo s[ed]
mouentem in eo ad prauum nisi quod neruum
consolidati in radice cuiusque dentium
quando subintrauit per humiditatem multam
mollificantur et ipse illud medicantur
cum medicis exsiccatiuis et precipimus ei
quando medicatur ne loquatur multum
nec comedat aliquid durum immo sint
cibaria eius tibi molles. sufficiens ex

Si ex per — medicamen quod confert dentibus motis et hiis
percussione aut — medicamen quod confortat dentes
ex magnitudine .i. senectute acci — motos.
dit eis motus dentium et uis firmare
eos et confortare eos tunc tere mirram
et tuthiam et alumen iamen[i] et amilum
cum equalitate et aptnecte illud super
eos aut alius et zegi amborum ana
parte .i. et agrega ea cum alkitran donec
fit ei essentia cerotinum. et line illud
circa dentes et dimittat illud deinde
donec curat stella aut accipe fu
mac et cortices granatorum et nucle

medicam̄ ꝯferens dentib; ⁊ est illd' quo usus sum.

os mirab. etc. ⁊ rosas siccas ⁊ sich et
cupulas glandiū ⁊ balaustias ⁊ gal
las ⁊ fructus thamarisci ⁊ alum̄ cum e
qualitate terantur ⁊ misceantur ⁊ a
ministrentur. ¶ Si aū motō dentiū est ꝑp
humiditatē que subtingit nuos consoli
datos tunc ꝑmisce cum medis q̄s dixi
mus cortices radicis cappar ⁊ yerap.
⁊ piretrū ⁊ que sunt ill' similia illa
ꝯfortant dentes motos ⁊ itm̄ medica
mē q' dixit gal'. i. x. tractatib; in me
dicinis compositis ⁊ est hic. Medicam̄

Recipe rameorū ꝯferens dētib; ⁊ ē illd' q'
rul' uulgarū capill' usus sum.
uenis lib. ii. ⁊ s. aluminis iamen ʒ. iii.
spice med[illegible]ual'. ʒ. ii. folii piperis albi
ambor[illegible] ʒ. i. piretri aur. ʒ. v. sum
ma medicaz est vi. tere ea ⁊ pimisce ea
sic. ⁊ annecte ea ad gum. cū radicibus
dentiū. ¶ Si aū nō firmant cū hoc
tunc oz ut cauterizent' radices eorū
⁊ stringant' cū catenul' auri ł argē
ti. Congelacō ñ ē n̄ stupor dentiū ⁊ est

Quod est qz rebꝫ q̄ ꝯgelant ⁊ ifrigi
d'ꝫ ł gelacō accidit dant ⁊ stipticitā
ex cibariis ul' ꝯmestionū rē faciunt
b; acetosis aut ex hūore si
mili ei qui est sēns faciens stip
ticitatem retent' in ore sto ⁊ ꝑuēt
ad dentes t'neri ⁊ ꝯfert ad illd' portula
ca qū masticat' ⁊ sem̄ eius qū in fun
dit' in aqua calida ⁊ collatur ⁊ iterz
eā homo ī ore suo ⁊ trixe ꝯterita ⁊ qū
fricant' cū ea dentes ⁊ similit' qū fri
cant' dentes cū auellana statī quies
cit ⁊ olm̄ recens qū recipit' in hora
sua ex torculari ⁊ olm̄ uol'. qū cale
fit parū ⁊ accipit' ex eo in ore et
helkalimbatz ⁊ cera colata aū cera
que inuenit' ī ceꝑib' uini ⁊ ꝯfert ⁊
ex medis aristol'. lon. ⁊ bacce lauri
⁊ fex olei decocti ⁊ lacalmezerion ⁊
squilla ⁊ q̄ ill' sunt silia. Ca. xvii. de

Uuule uuula ⁊ eius cura
aū diuise accidunt
egritudines nā qū extenuat' noiat'
egritudo in uenis ⁊ ei intentio ē cor
da ex cornis qz ī in ea est apa calid'
tunc scdm̄ diuisitatē locorū ī quib;
est illd' apostema nominat' nomini
b; diuisis q' est qz si apostematur tota
tunc egritudo in ea nominat' fenus
⁊ ei' intentio est ꝑpendicularis ꝑua
⁊ si apatur cap̄ eius subtilem̄ tm̄
noiatur egritudo tūc sameculi ⁊ ei'
intencio est una ⁊ fortasse ꝑuenit
sameculi ad cicaurius q̄ndo resoluit'
m̄ ipā ad reliqm̄ uuulā ⁊ fortasse ꝑ
uenit cicaurius ad sameculi qū ag
gatur tota m̄ ad cap̄ uuule ⁊ ꝯplet'
figura sameculi sz decior hac est q̄
nominat' cicaurius. ¶ Res aū q̄ ꝯ
ferūt apati uuule in istis spēb; sē
ille que ꝯfunt apati algumur qū
accidit ī uuula apa calidū ¶ Opt'
ergo ut sit medicina q̄ medicatur
stiptica subtiliatiua donec ꝓhibeat
stipticitate sua descensionē̄ in ea
⁊ subtilitate sua euacuet q' retentū
est in apate. ¶ Et faciūt quidē si
mile huic gargarismata cū rob
corticis nucis aut cū rob de moris
siluestrib; ⁊ ꝯfert h' ⁊ rosa decocta cū
corticib; granatoz ⁊ gallis ⁊ su
mac ⁊ lentib; excorticatis ⁊ fruc
tu thamarisci qū cū ea fit gargar'.
Si aū in flegmone est inflamato
multa tunc oz ut fiat gargarism
cū aq̄ solatri ⁊ cassiaf'. aū cū aqua
linge pastoris cū suco fruct' rap
ni. Et ex eis q̄ ꝯfortant uuulā con
fortatōe bona est h' medicam̄.

Recipe medicam̄ ꝯferens uuule ⁊ ole
balaustiarū nat ea ⁊ collig' ul — et stringit
partes duas aluīs tm̄ expertum
iamen ꝑtem. i. tunc ⁊ teri
bellentur ⁊ misceant' cū aliqntu
lo ec. ⁊ camphore ⁊ admisceantur ita
⁊ ponantur sr' uuulā dū sē sicut
sicut ponitur sup gum ⁊ ꝯfert itm̄
sal armoniacū qū puluizat' sic
instrm̄ q' dr' eleuans uuulā ⁊ nō
ꝑlurimas sr' ea. s. faciendo uiolenci
am. Qd' est qz nō est ut excitetur
apa ī uuulam cū digitis ut non
attrahat uehemenciam doloris ꝑ
dentis. ¶ Si aū apostemet multū
donec fiat annexa omnib; eis q̄

sunt in circuitu eius et impleant loci
ex multitudine amistrationis harum me
dicinarum stipticarum tunc est necesse ut
amistrentur sedativa lenientia sicut ami
lum et musillago granorum citoniorum et gum
mi dragag. et sarcocolla et musilla
gine psillii et semen altee et que sunt
illis similia. Cum ergo pervenit ad statum
acuitas apostematis tunc permisce cum rebus
quas diximus nitrum et acetum et capillum et ci
mas squinanti et ysope et capillos vene
et fiat gargar. ex decoctione eorum
et fiat item decoctione liquiritie et rosarum
cum melle et quando subtiliatur uvula et
evacuatur que nominatur uva ex toto
tunc oportet ut incidas eam si indiget
incisione sed aliud vero ab isto non
oportet ut incidas eam penitus quod est quia
sequitur illud cum est difficultas et est
secundum timorem magnum quando inciditur
cum hanc horam adimum pervenit
erupto sanguinis patiens. Ca. xviii. de
Scias quod anhelitum egritudinibus squi
et noti sunt due vie. nanciarum.
s. prima que est amplitudo epigloti
et corporis communis inter eam et inter ci
bum et est amplitudo palati et fortasse
se est apostema in utrisque earum quare prohibet
ventum penetrare. Sequitur ergo necessarie
vocem raucedo et nominatur egritudo
perforacionis. Illud est quia huic dispositioni
mutationes sunt due premisse ex qui
bus est quod accidit in apostematibus que sunt
in lacertis epigloti et palati et ex
eis propter separationem spondilium que sunt
in collo ad interiora. Unum quod accidit
re. ex recessione spondilium non acci
dit in homini homine et secundum plu
rimum nisi infantibus ex debilitate liga
mentorum que sunt in eis propter illud
ergo sunt confidentes de sanatione earum
Illud autem accidit ex apostematibus in lacertis
extrinsecis cuiuslibet horum membrorum
ex malicia eius est minor et si sunt in
lacertis intrinsecis est vehementior
et apostema quod fit in lacertis intrinsecis e
piglotti nominatur cinnicha et est
vehementius et difficilius sp[illegible] prohibet ali
[illegible] et fortissime interficit velociter

epigloti et palati
si apostema in lacertis

propter abscisionem anhelitus et perforationes
que sequuntur ipsum. Apostema autem quod
fit in lacertis extrinsecis nominatur
cinnthuncha et illud quod fit in lacertis
palati extrinsecis nominatur sinisu
cha. Secundum quantitatem diversita
tis locorum in quibus fit flegmon similiter
sunt diversa nomina eorum accidens autem
commune est constrictio anhelitus et dolor. Et
eis aliquando sunt que sequitur febris et dilatatio
anhelitus et concavitas oculi et egressio
lingue aliquando et hec egritudo est communis
aliquando in reliquis egritudinibus perforatio
num quando vehementes fuerint. Et ex acci
dentibus communibus eis est ut sit os apertum
et non possit deglutire aliquid et acci
dit eis propter inbibum mittens ipsum inbi
dans quod est quia declaratum est quoniam hoc in ho
in deglutiendo quod lingua est illud quod
defert cibum et potum et est illud quod dat ad
meri. propter illud ergo apud difficulta
tem motus lingue propter constrictionem apo
stematis non potest efficere complemen
tum huius. Est item meri quando coartatur ex
apostemate constringitur caput eius
et non recipit aliquid propter illud ergo
oportet ut non possint deglutire sed quando stu
dent in deglutitione ascendit ad na
res eorum cum conantur se ipsos in deglu
tiendo. Illud est quia potum et cibum quando
student in expellendo ad interiora non re
cipit ipsum meri quoniam est constrictus propter
illud ergo ingreditur in duobus que
sunt in palato et ascendit ad duas na
res et loquuntur ex duabus naribus quod est quia
sermo est per linguam et lingue fit dif
ficilis motus propter apostema. Est ergo necesse ut
ascendat vox in duobus foraminibus
que sunt in superiori parte palati ad du
as nares quando volunt loqui et in ipsis est
de quo desperatur et est ille in cuius ore apparet
spuma. Curationem illius est hec dispositio
iam scivistis quod declaratum est nobis
quod eveniunt apostematum cum quibus est percussio
et dolor est ex effusione sanguinis ci
to et scivistis item quia oportet ut sedetur iste
sanguis qui effunditur in principio ut
non sit rediens et pervenitur ad membrum
aliud nobilius illo et magnificetur

foraminibus

nocumentorum propter illud ergo in principio huius
egritudinis oportet ut aministremus stoma
am cephalice propter quod evacuet eam ubi
sed evacuet pirum. Illud est quia evacu
ationes in quibus evacuatur pirum propter pirum
attrahunt superfluitates ex membris
infirmis. Et extractio sanguinis ubi
facit accidere sincopim et vehementiam
et provocationes magnas precipue quando
attrahitur in ad membrum infirmum et
item quando plures eorum quibus advenit
egritudo provocationum prohibent a cibo
tunc oportet ut non debilitetur virtus. Et
post illud si non sentis diminutionem
apostematis et invenis apostema adhuc
prohibere deglutitionem et cursum vento
sitatis tunc non oportet ut aperiens sec
mediate duas venas que sunt sub
lingua et non tardes illud usque ad diem
pissum sed fac illud in ipso die toto. Et
post illud die utere clisteri donec tra
has superfluitates que iam declinave
runt ad guttur ad contrarium partis ad
quam declinaverunt et fit clistere compositum
ex medicinis in quibus est quibusdam
quiddam acuitatis sicut coloquinti
de et camomille et mellilotum et ane
tum et furfur et baurac et oleum sisa
minum et sal et zuccarum rubeum et fit illud
quando non est febris. Et si est illic febris
tunc est necesse ut fiat clistere ex medi
cinis levibus sicut camomilla et mo
la sicca et ordeum excorticatum et sisim
brium et altea et oleum sisaminum et pe
nith et sal masse. Si autem possunt
deglutire aliquid evacuamus et
eos desuper ex aqua solatri cum cassia fistula
et ponimus quantitatem illius secundum quantita
tem virtutis et etatis et post hoc dabimus
ei aquam ordei cuius est necessaria et cum
necesse est ut decoquatur cum ordeo
lentes excorticatis. Illud est quia extin
guunt acuitatem sanguinis et iste est
modus eius. Modus aque ordei cum
lentibus excorticatis. Sumantur
ordei partes due et partes .i. lentis et ipsum
illud redimus cum gargarismis. Illud autem
tem que conveniunt huic loco sta
tim. Et incipimus que conveniunt huic
loco statim. Et incipimus et aministra
mus res que sedant sicut est aqua sola
tri et aqua virge pastoris et aqua decoc
tionis lenticum excorticatarum et rosarum
et radicis liquiritie et balaustie et confert
et sandali rubei et faufel quando unumquodque
quod eorum atteritur et decoquitur et fit gar
garismus cum eo. Et melius illo est rob
morum et aministretur ex ipso primum in prin
cipiis deinde compositum. Et melius isto
est medicamen quod fit ex moris silvestri
bus et ex fructu rampni et est illud
quod nominatur quidam morum morum
rum ex quo nos facimus cum simile
rob eius quod facimus ex moris et est melius
quam rob de moris quando est vehemen
tioris stipticitatis quam ipsum et fortioris
et est infirius illud quod fit de corticibus nucis
quando hoc est melius reliquis medicinis
que aministrantur in apostematibus gutturis et
oris et forcius. Et oportet ut scias quod hec me
dicamina faciunt stipticitatem et subinga
tur vehementer et innuscatur in poris
et non separatur ab eis velociter sicut facit
tinctura manus que excorticat nuces
viridium donec ipsa non lavatur cum re
bus fortis abstersionis et si non subin
geretur virtus eius in manu non esset dif
ficile eradicare illam et abluere ip
sam et quando subingitur tamen quod est sub
tilis nature. Inquid G. in libro
de speciebus in rob de corticibus nucis quod
preparavi verificavi et eius inveni
ipsum melius reliquis medicinis que
fiunt in apostematibus gutturis huius
s. squinancis et postquam coxi ipsum
cum melle et gustavi ipsum et non inveni
ipsum horribile divisi ipsum in quatuor
partes proici ergo in parte una eius
aliquid ex medicinis stipticitatem fa
cientibus et in parte secunda pulverem mi
rre et croci et in tertia pulverem draganti laurac
et quartam dimisi puram quando est dulcis
conveniens pueris et viris qui non conse
quuntur intellectum integrum et muli
eribus et rob de citoniis et piris et za
rur et rob de vino quod fit secundum sem
tam est medicamen conveniens apostematibus
que fiunt in ore. Et sic indiget q

in multo medicaminis que expellunt omne
quod currit filii in eo quod est p. s. hora
augmenti et hora status medicinis
compositis ex duabus speciebus. s. eis que expel
lunt et confortant et que resoluunt ex eis
sicut aqua coriandri humidi et aqua so
latri et cassief. et est necesse ut sit mag
nitudo eius et plus in hora augmenti
medicaminum stipticorum et in horis status
medicaminum resolutivorum et in horis decli
nationis tantum. Quod est quod non stat et ab
sciditur quod currit est necesse ut administre
tur quod maturat sicut est rob solum et de
coctio ficuum siccarum aut decoctio
mellilotii et radicis liquiricie. aut lac mix
tum calidum aut cassiafistula dissoluta
cum aqua furfuris simile et ex eis que
conveniunt proprie est aqua mellis quando de
coquitur in ea aliquid de calamento
montano. Et hec medicamina sunt:
balaustiarum siccarum rosarum sal.
armoniaci alumis iameni omnium ana pon
dus ʒ. i. piretri et cubebe amborum ana
ʒ. s. gallarum spodii etc. omnium ana dragme
ii. rob. ℥. i. rob de moris ℥. iii. aque
cassief. ℥. ii. permisceantur et fiat gar
garismus cum eo. Et confert cum hec medica
men apostematis radicis inguinum. Et cum
pervenit ad resolutionem et quiescit acu
tas eius et non currit ad membrum apo
stema aliquid ex materia. tunc est necesse ut
misceamus cum uno ex rob que diximus. ad ex
menses resolventibus et sicut est sulfur et stercus ca
nis albi quod comedit ossa. Et confert et medi
camen semen harmel quod nominatur qui
dam dyaprunidinis solum quando cum eo lini
tur extrinsecus. Et quando miscetur cum eo ster
cus canum et stercus hominum et cucumeris a
sinini. Et miscetur cum unaquaque harum
medicinarum aut ex confectione medicinarum
quas diximus ad gargarismum. Si
autem abhorreant quidam stercus hominis
propter fetorem suum tunc sufficiet sucus
cucumeris asinini. Et stercus canum quod teri
tur solum et infunditur melle et linitur
cum eo guttur deforis et confert iuvamen
tum magnum. Unctum hoc linimentum non oportet
ut administretur nisi in declinatione quod
si exasperaverit palatum ex hiis medicinis

aut accidat in eo caliditas et inflatio
tunc fac gargarismum cum lacte calido
mulcto cum oleo ro. Hoc autem regimen est
curationis provocationum. Cap. de catarr. qui
causa descendit ex capite et cura eorum
Causam catarrorum. et est ca. xx.
qui descendit ad duas nares et os est
cerebrum quando invenit ipsum caliditas et
frigiditas sicut corpus in mutatione sue com
plexionis et impletur sicut membrum offi
ciale. Et sicut dyarria est egritudo que
accidit in stomacho cum malitia digestionis. si
militer accidit unaquaque egritudinum quas
diximus in cerebro et descendit ad os
solum materia nominatur materia que descendit ad
nares zukeme. i. coryza et materia que descendit
ad epiglotum raucedo et asperitas et scimus
quod catarrus ex caliditate est igneus rubifi
cans faciem et nares et caliditas vehe
mens et acuitas eius quod currit et subtili
tas eius. Illis autem quibus accidit hec egritu
do ex frigore accidit tensio pannum an
terioris capitis et eminentia duorum sup
ciliorum et opilatio foraminis quod est in
osse facto in naso donec ipsi non odorant
odorem bono neque loquuntur sermone ma
nifesto. Et si descendit materia ad pectus sequi
tur cum tussis et sputum quia cum egreditur
humidum indigestum quia in tussi et for
tusse egreditur cum conamine emulgen
di sanguis. Cura catarri a materia
Et curamus catarros qui calida
accidunt ex materia calida in principio cum napo
re aque in qua decocta sunt viola sicca
et ordeum excorticatum et papaver et camomilla
et accipiant in mane et in vespere dyaco
dion et est sirupus qui fit ad tussim et quod u
tatur sorbitione que fit ex amilo milio
et ordeo excorticato et fab. cum aqua
pluviali et pulverizetur super ipsam dra
gag. tritum et addatur ex eo amigdalarum
dulcium et penidiarum. Et fit cum iuvamentum
item cum linquit decoquitur cum penidus et
oleo de amigdalis dulcibus et similiter aqua
furfuris que fit secundum hunc modum
Et si est necessitas accipiendi aquam ordei
fiat secundum illud. Et confert ex oleribus
atriplices et malva et cucurbita.
Et si caliditas est multa tunc cum oleo

amigdalarum dulcium. Et si non est cali-
tas tunc decoquatur cum pullo. et dantur
ei. et bibant sirupum mol. et iuleb ca- *(margin: bibant)*
que granatorum dulcium aut rob granato-
rum dulcium aut rob. et quando in palato et epi-
glote est asperitas multa tunc necesse est
ut nutriamus eos facientes glutinatio-
nem et sedantes sicut pille facte ex gumi et
dragaganto et amilo et succo liquiritie et
semine citoniorum et psillio. et quando volu-
mus phicere illud quod asperum tunc nos in-
fundimus furfure aceto vini et ponimus
ipsum super prunas et presentamus infirmo ut
naribus attrahat vaporem qui elevatur
ex ipso aut accipiat ipsum cum zucaro
et tabarzed aut cum rosis siccis aut tota
acetum super lapidem ignitum et precipe in-
firmo ut naribus attrahat vaporem qui
elevatur ex eo. et confert et attractio
naribus aque rose. species et fabe et ordeum
quando infunditur aceto et sublimigatur
cum eis confert catarris qui fit ex calidita-
te. Aliud

*(margin: Cura catarroz qui acci-
dunt ex frigiditate)*

Necesse est ut curemus catarros qui acci-
dunt ex frigiditate in primis cum vapore
aque in aqua decocta sit camomilla et
mellilotum et sansuc et sisimbrium et de-
mus eis sorbitionem que sit cum aqua fur-
furis et tritici confecti cum oleo de amig-
dalis et melle mundo. Et in fine quando
volumus abscindere catarros vaporamus
eos cum storace sicca aut thure aut
xyloaloe nondum aromatico aut sandali-
ca et magis numatum. hoc toto est at-
tractio cum naribus odoris nigelle con-
fecte vel torrefacte ligate in panno lini.
Si autem descendit ad pectus materia et facit
accidere tussim curamus eam cum rebus
que conferunt tussi accidente ex frigiditate.

Scias quod plurimum Ca. xx. de speciebus tussis
tussis non accidit nisi ex
humiditate que currit ad pectus. et hec
quidem humiditas aut est desursum
aut venit ab inferioribus. Que autem est
desursum est ex cerebro. sed que est
ex inferioribus est ex membris que nutri-
unt aut ex membris que nutriuntur. aut
ex membris respirationis et accidit quandoque tus-
sis absque humiditate currente ad pectus
minimo ex lesione qui fit in gutture sicut
eius quando ipsa impellit et opprimit ve- *(margin: velamen coart…)*
lamen et quando coartatur pectus et constri-
gitur et quando ambo coartantur simul accidit
dit tussis. et fortasse accidit absque
his duabus rebus sed quando sentit canna
pulmonis morditionem et asperitatem *(margin: sonum)*
sicut facit acetum quando acetum facit
accidere tussim absque medio. Unde quando
accidit canne pulmonis ex eo asperitas
accidit tussis quandoque quando ostendit in hu-
miditate venientis accidit ex eo tus-
sis et ex malicia complexionis non recte
et hoc est frigiditas. scilicet que facit accidere tussim
quod est quod plurimum tussis non accidit nisi ex
humiditate. Cum ergo dixi tussis ac-
cidit ex malicia complexionis non recte non
significavi quod hoc sit in partibus pec-
toris immo plurimum fit in lacertis
qui sunt in medio costarum. unde experte
sarum et ex eis declaratur et est velo-
cis sanationis. et quando sentis anelitum tunc
propter est tibi significatio super unamquamque
speciem tussis secundum hunc modum quod
quia si accidat tussis cum malicia com-
plexionis tunc si est ex caliditate tunc
qui habet eam sentit inflammationem
vehementem in instrumentis anhe-
litus. Et accidit in facie rubedo quam se-
quitur sitis vehemens et desiderant
extinctionem et infrigidant vento vel at-
tractione aeris frigidi. Et quod spuitur est
decline ad colorem in colore et in sapo-
re suo. Et si est ex frigiditate tunc facies
est plumbea et non sentitur ibi cali-
tas neque sitis et nocent eis res frigide et confert
eis calitas. Sic ergo cognoscitur ma-
licia complexionum simplicium et compo-
sitarum vel ex compositione harum simplicium.
Et complexio que cognoscitur ex materia
simplici cognoscitur ex multitudi-
ne eius quod egreditur cum tussi et ex eo
quod sentitur ex gravedine. Si autem est ca-
lida aut frigida tunc cum significationibus
quas diximus paulo ante cognoscitur.
Materia autem que descendit ex capite cognos-
citur per sonitum et morditionem que
accidunt in uvula et canna pulmonis.
de cura tussis ex caliditate

Quod si tussis est ex caliditate et uaratio[?]. in principio sirupum dyacodion purum solum. et est sirupus qui fit ad tussim. et cum aqua ordei in qua decocte sunt sebesten. deinde dentur post illud uiolas conditas cum zuccaro cum decoctione ysopi facta cum penidiis albo et nigro. et ordeo et fabis excorticatis cum oleo amigdalino et penidiis. Et si nocet nimis[?] scilicet quando est caliditas cum sanguine fiat flebothomia in uena basilica. et fiant eis ex cibis que sorbentur sicut sorbitiones que fiunt ex fabis. et aqua ordei et penidiis albo et oleo de amigdalis dulcibus et penidiis. et que fit ex atriplicibus et crisolocana et malua cum oleo de amigdalis dulcibus. et sorbitio facta ex tritico. donec resoluantur materie que remanserunt si est diminutio[?] uulnera[?] mentis[?]. Si autem non est febris tunc nos absolutum[?] et absorbere intellum[?] ... quando in eo est caliditas parua tunc ipsum resoluit. Et conueniunt ex potionibus sirupus uiolarum et iuleb et aqua zuccari. quando in eo caliditas pauca tunc ipsa subtiliat[?] ... stringit et rob et aqua granatorum dulcium. et succio canne melle et abstergendo inungatur pectus deforis cum cera colata liquefacta cum oleo uiolarum et dragaganto contrito. Cura tussis ex frigiditate.

Illud quod narro ei est aqua ysopi quando cum eo decoquitur psillium cum uiolis conditis cum melle et oleo de granis pinearum et oleo de fisticis et inuantur[?] et sorbitione facta ex tritico et alkesive[?] et mundo melle. et oleo de amigdalis dulcibus et cibentur cum ussi[?] caberi[?] et carne edi et caulibus coctis et sicla et maluis et sit potus eorum decoctio mellis et aqua passularum et rob. Et inungant pectus cum oleo de lilio aut oleo de narciso cum cera currente[?] et dragaganto trito. Et si in causa pulmonis est humiditas tunc oportet ut utantur in curatione illius rebus que abstergunt sicut sorbitio que fit cum porris et caulibus et sorbitio que fit ex faba et melle et medie[?] facte cum helkalumbat[?] que fit ex faba et melle. et cinamomo et pipere et bezard et cassia lignea et radice lilii et murra et thure. Raucedo autem uocis que accidit ex superfluitate causa permonis[?] oportet ut curetur cum rebus facientibus glutinationem et misceantur cum eis aliquid ex medicinis que abstergunt. Reliqua uero tussis que accidit ex malicia complexionis absque materia nos curamus eam cum rebus contrariis malicie complexionis absque materia. Capitulum xxi. de pleuresi

Scias quod pleuresis est flegmon uelaminis ligantis uiscera quod cooperit costas deintus. Et oportet ut scias quod pectus est compositum ex xxiiii. costis et inter istas costas sunt lacerti quidam positi ad constringendum pectus et dilatandum ipsum. Cum ergo apostematur uelamen ligans quod cooperit costas et lacertos qui sunt inter eas nominatur hec egritudo caulitis[?] et est pleuresis. Quando uero est apostema in lacertis tunc quidam nominant ipsum caulitis[?] non uerum. Sed distinguitur inter unum et aliud unum per istas significationes. Quod est quia si est cum dolore pungitiuo ordinato tunc pleuresis est uera quoniam uelamen est neruosum in natura sua sentiens ex quo est punctio et dolor. Et dolor pungit in hac egritudine uelamen. Est ergo ille qui extenditur ex centro secundum rotunditatem ad circuitum et centrum eius est situm locatum. Et significationes que sunt proprie ei et sunt ex tussi et dolore cum punctura et febre acuta et constrictione anhelitus extensio et est usque ad loca que sunt in circuitu loci in quo est. et in loco centri et est dolor mordicatiuus scilicet diuisiuus ad dolorem uelaminis propter diuisitatem sicut partium uelaminis quod est quia partes eius extense sunt costis et ille que sunt inter eas sunt molles carnose et non sunt neruose. Cum ergo apostema est in partibus annexis cum costis tunc dolor est duobus modis. scilicet secundum similitudinem accidentium flegmonis et non dicitur flegmone nisi sermone communi quando uelamen coartatur ex costis quando uero est in partibus. scilicet lacertis qui sunt inter costas tunc non dolent nisi secundum similitudinem flegmonis simplicis tantum. Si autem

tunc

super loca que sunt

dolor est cū paussione absq; punctu.
et est fixus in loco uno costarū et
pleuresis est nō uera. quod est quia paus
sio nō accidit nisi ubi sunt artie multe
et signt tibi per illud. s. sit pleuresim ue
ram et pulsus artiaz. Quod est quia sic
serrinus durus tunc signt quod apa est in
uelamine et si est aqualis nō uehe
mentis duriciei tunc signt quod est in
lacertis qui sunt inter costas quod est quia pl'
sus fit durus aut ex siccitate aut ex
tensione aut ex frigore sz in pleure
si fit pulsus durus extensione. Quod
est quia corpora neruosa quando dolent per
apostemata extenduntur tensione
egrediente ab equalitate similiter
uelamen ligans quod est neruosum moue
tur motibus multis per neruos duros qui
sunt in eo et quando apostematur exten
ditur ergo extenduntur artie quarum
ortus earum est in eo et exitus earum in
eo. Et item si ascendat in sputo aliquid
significat illud quod est ex grossitudine
humoris nocentis et uiscositate eius
Et quando res est secundum hoc tunc si non ascen
dit statim cū sputo aliquid est necesse
post paululum ut ascendat in illa que nō
est uera nō ascendit in sputo aliquid
penitus. Et quando tetigeris membrum dolo
rosum cum digito tuo et senseris in ea
dolorem. s. quando locum comprehendit sit tunc est
in lacertis qui sunt inter costas et est
pleuresis que nō est uera. Et significatur
sup humorem nocentem ex co
lore qui ascendit in sputo. quod est quia
si est rubeus tunc est ex sanguine et
si est rubeus clarus aut citrinus tunc
est colericus et si est albus habens spuma
tunc est flaticus. et si est declinis ad ni
gredinem tunc est rubeus. Pleuresim
autem ueram sequuntur. iiii. accidentia. s. con
strictio anelitus et tussis et dolor pun
gitiuus et febris acuta. Constrictio autem
anelitus propter coartationem sz tussis propter hu
miditatem que currit et dolor pungiti
uus propter extensionem et febris propter calidita
tem que peruenit ad cor. Et [illegible]
quidem pleuresis uere est in die. xiiii.
a die. xx. procul dubio cum sputo.

Pleuresis que nō est uera nō resol
uitur per sputum in istis diebus sz perue
nit ad sputum saniei sicut dixit galienus
ypocras in cap. v. libri aff. Quod illi quos
inuadit pleuresis si nō resoluitur
in. xl. diebus perueniunt ad aggregatio
nem saniei. Si ergo nō mundificetur
in. xl. diebus tunc ipsa peruenit ad [illegible] tipsim
sicut testatur ypocras. in hoc capitulo
aff. Et dicit quod in quorum pectoribus
colligitur sanies expleti sunt sputum. s.
xl. diebus a die quo accidit eis sputum sa
niei principium qui erit ab eis et si nō
redeunt ad ptisim. Quod est quia sanies
corrodit pulmonem propter putrefactionem
que accidit ei in spacio temporis. Et
primus ordinum pleuresis difficilius resolu
tionum est ut non sit in ea sputum.
Et secundus ut sit in ea sputum sub
tile et tercius in qua apparent in gesse
Et quartus in qua est sputum sputum ma
turum temperatum. Et quando secundum plurimum
nō accidit pleuresis nisi ex sanguine
colerico. s. ex mineris calidis quod est quia uelamen
ligans nō recipit nisi hominis materias cali
das propterea quod constringitur et dilatatur
multum et ignitur ex motu et perueni
unt ad ipsum iste materie uelociter tunc
oportet ut flobotemetur uena basilica dum per
manet egritudo in ascensione et dum in
permanet currens et trahatur ipsa ad
latus contrarium ei ex dorso ad longitu
dinem. Si autem egritudo iam confirmata
est et abscisum est quod currebat tunc
est necesse ut flobotemetur ex latere dolo
roso et oportet ut amministretur flobotomia
quando dolor iam extenditur ad duas
furculas et post illud detur infirmo de
coctionem de iuiubis et sebesten et pas
sis et purpure albo et dragag. cum mol.
conditis et zuccaro et oleo de amigdal.
dulcibus. s. in die uno et post illud aquam
ordei quod est quia nutrit preter quod ledat
infirmum et nō noceat uirtuti eius
quoniam non est sicut ipsum ex ea abluitur
tio et eius abstersione que est in ea
alleuiat ascensionem sputi. Et post
diem quartum quando incipit sputum in
ascensione oportet ut addantur in decoc

tore rad. liquir. et capill' veneris et fie
et si est ii sicca solum eam cum cas
sia f. sola aut cum decoctione quam dixi.
Et solum item ea cum mol' siccis et
penidiis et zuccaro. Et confert in
hac egritudine cum est leve prope
quando extendit dolor usque ad ypocon
drium. Et confert ipsum ut ungatur
exterius cerato facto ex cera alba sola
et oleo mol' et dragaganto contrito.
Et administra in fine egritudinis napo
ratorum et emplastrum ex camomilla et
far. ordei et radice altee et viola sic
ca aut humida et dragag. et sucio liquiricie
et oleo de lilio aut oleo mol'. Et con
fert ei qui habet egritudinem ex cibis
qui est humorus calidus ut advi
nerit super ascensione sputi sic sor
bitio sibeal' que conditur cum mille.
si non est febris aut est febris debi
lis pauca. Et cum confert item aq. furfu
ris cum penidiis et oleo de amigdalis
dulcibus et malve et atriplices et q
sunt illis similia quando coquuntur. Et
sic potus ex aqua mellis. Sedat
enim dolorem et abstergit valde et
nutrit corpus. quando non gravant ypo
cundri et adiuvat super penetrationem
cibi. Si autem consequatur eos ex aq.
mell' sitis cum caliditatis vehementia
que est cum eis tunc prohibe eos
ab ea et da eis quod non ignitat eos
cum in quo sit caliditas parva sicut
sir. mol' aut iuleb. Et confert item
eis sirupus nominatus dyacodi
on purus et precipue si advenerint
eis vigilie et non est currens ad
pectus. Ca. xvii. de distinctione inter plesi
Quando dicet tibi et apa epatis.
infirmus quod sentit dolorem in
locis in quibus sunt dorsi non apparens
et putes quando tangis illum quod habet
pleuresim. Quod est quia pulsus arteria
rum in apatibus epatis non est similis
pulsui qui fit in plesi in aliqua
dispositione sicut non similantur res que
evacuantur. Cum ergo non evacua
tur ex eo aliquid per quod significetur
tunc oportet ut investiges aliam rem cum

medio. Si ergo non est in ipso apa appa
rens. scilicet in concavitate apostematis
tunc possibile est ut sit apostema in
gibbositate epatis in parte que est sub cos
tis iuxta dorsi. Precipe ergo infirmo
ut respiret tunc vehementer. Si igitur
sentit aliquid grave quod sit suspensum
in locis que sunt super illud. scilicet super costas
apud suspensoria epatis aut quasi sit
retentum in extremitate eius tunc non est
egritudo in velamine ligante. Quod
est quia fortasse accidit constrictio ane
litus quando est apa in hoc loco epatis propter
coartationem velaminis et movet
tussim in motu suo. Et significatio
certa in his rebus et reliquis egritu
dinibus non est nisi pulsus. Cum ergo
extenditur tempus et accidunt ista
accidentia. scilicet color lingue et calor re
liquum corporis et in egritudinibus pecto
ris accidit tussis. Cum ergo extenditur tempus
tunc procul dubio ascendet cum tussi
sputum etc. Constrictio autem aneli
tus est propter quod leditur aliquid
ex instrumentis anelitus quando est ple
nitudo. Accidit in hora que non est
in eis aliquid nec lesionis. Verumtamen propter
attractionem velaminis ad inferiora
aut propter coartationem eius accidit con
strictio anelitus. Ca. xviii. de peripleumonia et
Peripleumonia non est nisi apa pulmonis
Flegmon autem est apa calidum
et secundum plurimum non fit nisi successio
ne catarrorum antiquorum aut se
quendo pleuresis aut egritudinis
alicuius que fit sicut illa. scilicet fit
hoc quando pervenit materia que expellitur in
huiusmodi egritudinibus ad pulmo
nem et divisiones eius etc. et rema
net in eis et corrumpitur et putre
fit propter coartationem eius aut in di
visionibus eius omnibus aut in qui
busdam earum et fortasse colligun
tur hec materia in pulmone ipso absque hiis
egritudinibus predictis. Et consequuntur
illud cum accidit hec egritudo constric
tio anelitus et febris acuta inextinguibili
na et gravitas in loco et reliquo
corpore et tensio pectoris et hesitatio

in intellectu et tensio et inflatio in facie
donec exuberantes fiunt uene eius et
rubedo in duobus pomis maxillarum ex
eleuatione vaporis sanguinei calidi qui
eleuatur ex pulmone et non rubent ex
aliis membris faciei nisi quia cum caro
est rara recipiens exitationem uelocit.
Illi autem qui iam ceciderunt in egritudinem
aliam permutantur ad hanc egritudinem
aliam. Oportet ut excipiant ab extrac
tione sanguinis et proprie si egritudo est tam
qua et fuerunt floti in egritudine
prima. Illis autem cum quibus incepit
hec egritudo in primis conuenit flomia
dentur mollificatio uentris cum medica
mine aut clisteri leui deinde dantur eis
aqua ordei cum oleo de amigdalis dul
cibus et penidiis. Cum ergo sedatur
caliditas paulisper confert eis sor
bitio facta cum aqua ordei et candarusi et
est ordeum cui non est cortex cum melle
et amigdalis amaris ~~et confert hic incip~~ — et qm magis spiritum confert
et cum decoctione ysopi in quo decoqui
tur radices lilii celestis et potiatur scilicet
pectus et costas in primis cerotum et in fi
ne quando quiescit caliditas quadam qui
ete inungatur abstergendo cum cera
citrina id est colofonie et butiro. Et ad
ultimum res que conueniunt phtisi conueni
unt huic egritudini. ca. xxiiii. de asm
Illi qui habent asma absque ate et fe... (red) ...
se et similant illis qui incedunt anhelitu
cum uelocitate et uehementia. Deri
uatur ergo nomen asmatis ex actione eorum.
Et accidit eis hec egritudo ex humore
uiscoso qui adheret canne pulmonis
et apparatio anelitus huius est grauis scilicet
quod opilat meatus aeris. Et est
una species anelitus scilicet que est diuersa
ab anelitu sanorum et fit et quando implen
tur uene grosse que sunt in pulmo
ne humore grosso et flatico donec
putrefit et ignitur. Et oportet ut scias
quod canna pulmonis quando descendit
ad pectus diuiditur in uenas grossas
que sunt ~~meliores~~ non eius — calidiores. Cum igitur
inuoluitur cum eis caro tunc compler
cum eis pulmo et iste sunt thesauri
uenti. Quapropter et quando occupat locum
uenti sub alia constringitur anelitus
et accidit pectori et collo toti preparatio
tio recti. Quod est quod pacientes hanc
egritudinem timent quod cadant quedam
partes pectoris sicut quasdam quare pre
focantur quando iam ipsi sciunt experimento
quod accidit in hoc ex corruptione. Rectifi
cant ergo pectora sua et colla sua donec
preparetur eis anelitus propter hoc ergo nomi
natur hec egritudo anhelitus nisi quando
est sedens directus. Illos ergo qui ha
bent preparationem anhelitus iuuat ex
regimine illud quod mundificat super
fluitates pulmonis et calefacit ip
sum cum equalitate hoc autem fit cum frica
tione et exercitio et cibis quos dicam in pri
mis et aliis que ego dicam plus.
Et fricatione aut conferet eis que sicca est
scilicet que fit manibus et cum panno aspero
illa autem que fit cum oleo non iuuat
multum sed cum quantitate que sufficit ad
leniendam fricationem. Et si accidit
eis in hora tussis et permixtio intellectus
necesse est nobis precipere ut eis iuuant oleo
Et confert eis una fricatio cum pumice
et nitro et fricemus eos cum hoc ue
hementer quando quiescunt a labore et per
uenerint ad ablutionem. Exercitio
autem fit in primis tarde deinde fit califa
pungitum quod est quod motus uelox in prin
cipio facit accidere asma et permixtionem.
Et sed in pluribus quando exercitati fuerint ca
beantur et prohibeant ab ablutione et pre
cipue in hyeme et ab omni re que
calefacit et humectat etc. Quod autem — l' por'
conuenit ex cibis est panis calidus coc
tus sicut quem pulurizatum fit anisum
aut nigella aut ciminum et atriplex
antiquum. Et ex oleribus nasturcium et
raphanus et origanum et calamentum
siluestre et montanum et sinapis.
Et ex carne caro leporum et ciconiarum
et gazellorum. Caro autem uulpis et pulmo
mo eius in naturis suis sunt con
uenientes huic egritudini et similiter pulmo
ericii. Et conferunt eis ex piscibus ma
rini et amidzadhi. Et ex uolatilibus
perdices et coturnices et galli et omne
quod non est pingue ex uolatilibus

et cuius pastus non est ex paludibus et car
retis. Et ex genus autem omnium que inflat
oportet ut custodiantur. Illud est quod excitat
constrictionem anhelitus. Et sit illud quod
bibitur antiquum odoriferum. Mel autem vini
quod bibitur qui habet asma oportet ut sit pau
ce caliditatis. Et confert eis cum ne bi
bant successione cibi immo expectent
post comestionem multum deinde addant
in potu aliquid non tortili. Et confert
eis ex sompno quod adquirit eis quie
tem temperatam immo nimis temperato
an non uides quod sani qui non sunt in hac
egritudine quando plus uiuunt sompno
fit eis fortior constrictio anhelitus pre
cipue quando dormiunt post comestionem pa
rum. Et est necesse ut solliciti simus
cum de ea in ut curatur in euacuatione
secundum consuetudinem suam in omni die
et in hora post horam resoluatur super
fluitas paulatim. Et propter hoc ergo ut per
cipiatur eis quatenus utantur cibis
lenitatem facientibus et ipse iure gallo
rum antiquorum quod ipsum lenificat ab
sque nocumento et uolubili et ficus cum
carthamo et capparibus cum sale et iouis
tannkes antiquis. Et oportet ut ista autem
alios comedant cibos. Si autem non per
tus res non lenit tunc prohice in aquam
ciceri aliquid de euforbio et da eam
infirmo ut sorbeat eam. Est enim
magni iuuamenti in hac egritudine
et epithimi et quando quantitas aureorum ii. et rob
et unge pectus abstergendo cum oleo
de libo et oleo lauri et cera pauca et
oleo aneti et rutaceo et cum omni
oleo calido delectabilis odoris. Et ex me
dicinis in omni die ex aristol. ro.
quantitas medie ʒ. cum aqua autem secan
iabin contrita cum tinta humida
dissoluta cum aqua. Et confert et
radix herehassen et est alfesfire
aut radix ferelsesden quam accipe
cum unaquaque ambarum drachmule. iiii.
et s. cum aqua aut extremitates
asseha secundum hunc modum autem in
funduntur semen urtice cum aceto et
datur infirmo ex aceto quod sorbeat
aut accipe ex semine nasturcii ʒ. ii.

et distilla super ipsum oleum de amigdalis
dulcibus et da infirmo aut pinusee squil
lam adustam cum melle aut da ei in
potu ex radice fudaintes. iiii. et s. cum
secaniabin squilitico et tere baccas
lauri et da in potu cum aqua aut da in potu
decoctionem centaurie maioris in mag
nitudine egritudinis et minoris in
quiete egritudinis et si uis tere uesz
sil. et confice eas cum melle despumato
et da eas sicut electuarium sorbile. Et si uis
fac ex eis pillulas et da ex eis ad degluti
endum et da in potu cum decoctione ysopi sicce
et prassii et radicis lilii celestis et radicis liquiritie. i. camapitheos
et camedreos et folii indi et alhasse et
calamenti campestris cum oleo de mele
is pini aut oleo de amigdalis amaris
et da ei cum hel hahinbat ut degluciat
illud hoc cum piretro pauco et bezard et galbanu.
et armoniaco et opopanaco est enim
iuuamentum ualde. Si non accipe assidue
quod est quod nocet minus. Et utere plurimi
tate medicinarum s. non plurimas set me
dicinam unam ex eis que conferunt et est no unam.
minatus post comestionem raphani et si
est cum cibo iuuat ualde. Quod si inser
uentis ex nocumentis pectoris diebus extre
mitates eius et iuuantur habentes hanc
egritudinem ex raphano in quo fue
runt radices esti. Si autem non obedit
infirmus in receptione medicinarum quas
diximus amistra clistere acutum sic
clistere factum cum centaurea et cataputie
asinino et que sunt illis similia. Et
res iuuamenti multi fit ex cucumere
asinino et euforbio. Epithi autem et
agarici iuuamentum non est sicut media
rum solutiuarum tamen sed confert et in
non alio. Et oportet ut euacuetur quando in
uadit hec egritudo in omni mense bis
aut ter cum his medicinis et dicam eas nunc.
Modus de agarico modus pillularum que
ʒ. iii. radicis lilii celestis abstergunt
prassii amborum ʒ. i. turbit ʒ. v. pectus et soluunt.
yere ʒ. i. coloquintide et sarcocolle
amborum autem ʒ. ii. nitri ʒ. i. summa me
dicinarum est viii. conterantur et cribellentur
et conficiantur cum rob dosis eius pon
dus ʒ. ii. cum aqua calida.

…ime… constrictionem anhelit… et subtiliat hu. gros. al' ad tussim siccam

P

Recipe squille machate ad asma et
rasiate ʒ. iii. mede. constrictionem anheli-
lium ʒ. ii. psilii ʒ. i. ysopi sicce tus et subcalhac
ʒ. i. mirre et cet. amborum an. ʒ. s. hu. gro
summa mediarum est. vi. terantur et sicc
cribellentur et conficiantur cum melle.
Recipe mod' mediamus ad asma et
sulphuris non adusti. tussim antiquam
et seminis ruthe et aristol.
lon. et absinthii et armoniaci omnium an.
partem i. summa medicinarum est v. terant
et cribelletur et bibatur. al' ad asma
Recipe tamarindi et et constrictionem
aristol. et farine fenugreci omnium an.
ʒ. iii. mirre ʒ. ii. rubee ʒ. i. pinus
ceant et dai ex eis summa est vi. Sufficit
Recipe sisami ʒ. experimentum ad asma et p
xxx. penid. ʒ. xx. parationem anhelitus.
ysopi ʒ. vii. nasturtii ʒ. xx.
summa iiii. terantur et cribellentur et
misceantur cum penid. et accipiant
Et scharme foliorum indi camepitheos
ysopi sicce psilii omnium an. equales p
tes terant et misceantur cum melle et
detur summa v. ℂ Et pulmonis
vulpis sicci ʒ. v. calamenti montani
ʒ. iiii. seminis apii et folii amborum an.
ʒ. viii. amomi et piperis amborum an.
ʒ. iiii. seminis iusquiami ʒ. ii. tere
medicinas et confice cum lacte almu
zenon et frica et da in hora sompni.

marache conferens asmati spirationis hanelitus.

ℂ Et pinearum grana sicut quas est tantum
et multum retentum et decoquatur cum
psillio et colentur et misceantur cum aqua
eorum in qua decocte sunt mel nudum
cum equalitate et decoquatur donec
inspissetur et fiat ei eencia mell'
et grossior eo et confect' almacacthe
fiat ex fenugreco et ficubus sed hunc
modum. abluatur fenugrecum et de
coquatur sicut pinnas donec fiat ei
eencia. Continent iste vapores ad asma.
Recipe arsenici et sulphuris partes eq
les et agga cum sepo renum et precipe
infirmo ut recipiat vaporem per
embotum. al' ad tussim antiquam et diete
Recipe arsenici quod confert stratim
rubri et aristol. partes equales te
rant et conficiantur cum butiro vac
cino et fiant inde forme similes a
vellanis et administrentur. al' ad siccum
Recipe stercoris leporum et su. siccum
farine ordei et cortic' fisticorum et ar
senici partes equales terant unumquodque
eorum per se et conficiantur cum vitello
ovi et fiant in trocisci quorum unusquisque
sit sicc. ʒ. i. et siccentur in sole et suf
fumiget cum eis tribus vicibus. Aliud
sumatur aloes et fumiget cum eo
et attrahat naribus ipsum infirmus per
embotum degluciat ipsum. al' ad as
Recipe ma et tussim cum sputo sanguinis
storacis hu et pleur.
mide et helhalimbat et arsenici ru
bei et galbani et masticis partes equales
pulverizentur et ponant super ignem donec
egrediatur vapor et suffumigetur
os et pectus et pulmo. Ca. xxv. de sputo sanguinis
Scias quod sanguis qui ascendit
ad os alius est cum ascensio fit
ex partibus ventris et stomachi. Et alius ex
instrumentis anhelitus et alius qui des
cendit ex capite et palato. ℂ Et disce
rnitur inter istas species per sensum dolo
ris et locum eius. et per dispositionem ascensio
nis sanguinis ipsius. Quod est quod sanguis
qui ascendit ex stomacho et partibus ventris
non fit ascensio nisi per vomitum cum do
lore loci ipsius ex quo ascendit. Et
ille qui ascendit ex instrumentis anheli
tus non est nisi cum tussi et cum dolore in
strumentorum anhelitus. Et ille qui as
cendit ex membro anhelitus aut ex
pulmone. Verumtamen ille qui ascendit
ex pectore est magis congelatus et ille qui
ascendit ex pulmone est ex ulcere car
ne pulmonis. s. ex sanie calida que
ulceraverit carnem pulmonis non fit
adhuc sanies est sanguis spumosus
declinis ad albedinem quia propter malicia
eius est magna quam sequitur cum
sputum saniei et puris. ℂ Et si eius ascen
sio est propter lesionem venarum que sunt
in pulmone ipso est clarus subtilis calidus
venarum autem egritudines sunt erupcio
et corrosio et apertio. ℂ Erupcio autem fit
ex multitudine sanguinis aut ex eius
acuitate et siccum illum que fit ex

et ille qui descendit ex palato con… tione.
aut ex pect…

mod' mediamus ad asma et tussim antiq'
al' ad asma et constrictionem
Sufficit experimentum ad asma et separationem anhelitus
Continent isti vapores ad asma

multitudine sanguinis significatur ex reple
tione etate .i. in regione et reliquis
disposicionibus calidis et humidis et ex as
censione eius subito et multitudi
ne ipsius et ex eo quod usus est infirmus
ante ex regimine calido et ex mul
titudine ablutionum calidarum et ex
facilitate evacuationis eius et ex tol
lerancia infirmi et delectatione eius
absque dolore qui sequatur eum neque febris.
Illa autem cuius ascensio fit ex acuitate
sanguinis cognoscitur ex regione que precessit et rebus
que similantur illi et ex etate et similibus
ei et ex superfluitate caliditatis naturalis
et subtilitate que est in eo et corrosio
ne que accidit quando est ex humore a
cuto. Verum ex sanie cognoscitur illud
ex precessione ulceris quod accidit autem
curando acuto autem apparere quod residuat
saniem in pectus aut in velamen ligans
Et significatur etiam sicut illud ex multitudine eius
quod precessit et ex multitudine rerum
calidarum que generant humorem collicam
acutum et ex hoc quod non fit ascensio san
guinis subito neque multa sed in tempore
longo et aliquid post aliquid ex febre
et dolore post quod ex febre qui sequuntur
ipsum. Apertio autem accidit propter tensione
venarum et hec quidem fit aut propter frigiditate
egredientem ab equalitate quod est quod
infrigidat vehementer donec sup
fluit quare agregantur partes vene
agregatione vehementi et accidit
propter illud solutio continuitatis aut ex
motu aliquo magno et accidit etiam
ex vociferatione magna que precessit
aut casu aut saltu unde evacuatur
multum et non sequatur ipsum plurimum
cura. De causa sputi sanguinis

Sputum quidem sanguinis est ex
eruptione .s. ex apertione et amplifi
catione tunc causa eius est propter opila
tionem orificii venarum quod amplificatum
est et mollificatum et sic erumpitur .s. so
lutione continuitatis tunc est amplexione
eius. Et si est ex corrosione tunc
propter hoc ut generetur caro in loco quod corrosus
est et ut orificium venarum conglutinetur
cum medicinis stipticis et cum medicinis
que componuntur ex medicinis desic
cativis preter quod mordicant et ex me
dicinis in quibus est conglutinacio
.s. sicut terra sigillata et lutum quod nomi
natur stella quod aportatur de civitate
Samus quando miscetur cum medicinis facienti
bus stipticitatem et fiat ut nascatur ca
ro in locis que corrosa sunt cum cibis
generantibus humorem laudabilem
et medicinis que faciunt nasci carnem.
In primo ergo omnis in curatione sputi san
guinis ex huiusmodi speciebus est composi
tio medicinarum quibus curatur in sermo
ne autem secundo in sputo sanguinis ex pul
mone aut ex pectore aut ex canna pul
monis propter nascuntur cum istis medicinis
quas diximus medicine acute sub
tiles cum quibus est vehemencia quan
titatis egritudinibus quas diximus
.s. erupcionem et rupturam corrosionem
ut permisceantur ut perveniant iste
medicine quas diximus. Quod est quod
medicine stiptice viscose quando opilant
vias in quibus currunt indigent vir
tute que allevietur vias earum et di
rigat eas et faciat eas penetrare.
Quando vero ascensio sputi est ex
partibus mamillarum et stomachi et ventris et intes
tinorum tunc non est nobis necessitas per
mixtionis medicinarum harum. Si indi
gemus generaliter alio quod sit eis contrarium
.s. quod molliat illas virtutes quibus fit a
pertio et amplificatio et penetracio
et in istis sunt virtutes que aggregant
et constringunt et prohibent a penetra
tione et sunt Sicut medicine que
infrigidant donec stupefaciant sen
sum et attrahunt infirmo soporem
in quo fit profundus. Illud autem est in
iuvamentum valde in hac egritudine. De
cura de sputi sanguinis ex e ruptione sanguinis ex ... autem istius a helitus

Flebotomiam
venam basilicam
titulare vel venalicare
et extraham sanguinem in die
post bis et in secundo bis si assenserit
virtus et que illi similantur deinde
evacuant humorem nocentem et per
mundificationem per papirum infirmo
ut utatur tranquillitate et non ex

ex capite

De cura sputi sanguinis et eruptione sanguinis ex ruptura autem istius anhelitus

pter vehementer ut clamet et c. Et qui
spuit sanguinem si non est tussis precipimus
ei ut bibat acetum myrtinum quod eno-
mat donec abluatur sanguis congelatus et
resolvatur et abscidatur multitudo ascen-
sionis eius. Si autem est tussis vehemens
sedamus eam cum gummi arabico dragaganti aut que
sunt illis similia et faciamus iacere infirmum
taliter quod in ea recipiat aerem scilicet ut sit ca-
put eius superius propinquum ad superiora
ita quod comedantur partes pectoris secundum
invicem et accurtentur quare accidit motus tus-
sis et prohibeatur a consolidatione ulceris. quod si
fecerimus hoc et non abscidatur ascensio san-
guinis administrabimus medicinas stipticas que ab-
scidunt sicut est bolus ar. et terra sigillata
et carabe et alumen iameni combustum et sine
barbe hyrci et balaustie et capita gra-
natorum et galle et spina akecius et
rob a sumac et rose rubee et acacia et
cuppule glandium et sive alcanne et co-
rallus et cornua cervi adusta et sedene-
gi et portulaca et arnoglossa et virga
pastoris et reliqua medicine que assimu-
lantur eis. Et dabimus istas medicinas
si non est febris ut capiat in aliquo vis-
coso cum sirupo portulace faciente hoc
stipticitate. Si autem fuerit illic febris a
flegmone dabimus illud cum decoctione me-
dicinarum stipticarum sicut citonia et za-
rur aut pira aut grana mirti aut fruc-
tus rapini aut folia eius aut folia vi-
tis et que sunt illis similia in virtute et
sit cibus diminutus in quantitate val-
de cum qualitate stiptica viscosus scilicet
ut sit in eo aliquid stipticum et ad
viscosum quoniam non pervenit non sit res una
stiptica viscosa. Et si sanguis fuerit
descendens ex capite ad palatum te-
nemus super caput et minuimus similia-
res stipticas infrigidantes que diminu-
ant quod ipse abscidunt fluxum sanguinis
narium. Et si fortis sit eius sanguis
et non abscidatur pervenimus ipsum ad loca
propinqua naribus scilicet cum gargarismate donec
descendat ad palatum et os. Cum autem
expuit sanguinem ex instrumentis
anhelitus oportet ut emplastremus pectora eorum
cum emplastris stipticis prohibentibus sicut

non accidit

·i· ulcera

emplastra que fiunt ex corticibus grana-
torum et farina thuris et galla et alcabe
et farina hordei et balaustiis et bolo
ar. et luto sennis et pulvere molen-
dini et foliis rampni et foliis cito-
niorum et foliis mirti et pirorum et
vitis et que sunt illis similia et pona-
mus super pectus res infrigidantes cum
spongiis scilicet quas nominant homines
fructum ovis infusis in aceto et aqua
ro. Fricatum aliquo de oleis stipticis
sicut oleum de citoniis et oleum mirtinum
et oleum ro. et oleum de floribus dactilo-
rum et oleum de arbore mastice. Si
autem eruptio est ex acuitate sangui-
nis tunc evacuatio prima sanguinis
est conveniens infirmo in principio
egritudinis et post ea administremus quod in-
frigidat et humectat sicut aqua
ordei et aqua cucurbite infrigidantis
et aqua psillii et medulla cucumeris
et que sunt illis similia. Cura sputi sanguinis
Et illi accidentis ex ruptura autem eius
quidem qui expuit tum
sanguinem cum ruptura si ruptum est propter
fortitudinem egredientem ab equalitate
non est necesse ut flobotometur. Et si
mittitur illi qui expuit sanguinem propter
catarros non oportet ut flobotometur dum
permanet catarrus acutus. Et non est
necesse qui expuit sanguinem ex rup-
tura ut curetur nisi cum rebus tem-
peratis in calefactione sicut spica et cina-
momum et mirra et costus et cortices
thuris et cetera et bedegar et decoctio ra-
dicis altee et radicis centaurie. Galle
et rampno et mastix et que sunt illis
similia. Et si est sputum sanguinis in prin-
cipio inceptionis consideremus aquam vite que
miscentur cum ea medicine stiptice et
prohibentes sicut bolus armenicus et
terra sigillata et carabe et alumen
combustum et spodium et rose rubee et
cornu cervi adustum et balaustie et
cuppule glandium et est necesse ut bi-
bant cum aqua pluvie. Et si est pos-
sibile ut sit totus potus infirmi ex
aqua pluvie est melius et precipe
ei ut bibat ipsam solam et precipe ei

et ut bibat eam qui infirmatur. et ea bo
lus ar. et spodium et loco aque pluuia
lis sit aqua ro. et decoctio granatorum
mirti aut aq citoniorum immaturorum
s. q. exprimitur manu statim post
quam fiat et inungatur pectus abstergendo
cum ceroto ex oleo ro. et aq mirti. Et
ad somp[n]um dabimus eis ex hac medi
cinam ℞. balaustiarum acacie
et rosarum rubarum et succi barbe hirci et
cupularum glandium et cortic. thuris omnium
partes equales terantur et cribellentur et
dosis eius ʒ iii cum aq sumach. Et
si ruptura est cum motu uehementi
ex casu aut saltu aut uociferatione non
est fl'bia negranda propter necessitatem at
tractionis materie a membro leso prete[r]
a ministrentur medicinas stipticas phile
tes quas diximus ante. de sputo san. ex
Et illos quidem corrosione
qui expuunt sanguinem ex corro
sione iuuat in principio extractio
sanguinis ex uena basilica si non prohi
bet ab illo aliquid deinde lenificatio
nature postquam soluam eos cum hac me
dicinis. s. cum aq prunorum et ceruina
bin et uiol. et cassiafistula cum iuiub. et se
besten et si adiuuat uirtus soluimus
eos cum abiblet et penidiis. Et confert
elistere lene et post euacuationem dam'
aquam ordei in qua decocti sunt cancri
et si egritudo est acuta ualde decoq.
aquam ordei cum aq cucurbite loco a
que si autem non quiescit acuitas pessi
ma et non absciditur cursus sanguinis
ministrauimus medicinas alias sicut
est aq arnoglosse sola et cum terra si
gillata aut aqua holis que nomina
tur portulaca cum carabe et bolo ar. et
adiungimus ei succum uirge pastoris et
non hic eruptio sanguinis tantum. sed omnes eg
ritudines ex sanguine et acuitati et ca
liditati uehementi et cum terra sigilla
ta. Et confert et aqua arundinum radicis
hiridarum quam datur ex ea ʒ i. et confert
et assedenigi cum succo uirge pastoris
aut aq arnoglosse aut aq portulace
Si' aut qui non spuit sanguinem mul
tum dam' ex terra sigillata et sseden

gi et uncti ill' qui incipit spuere sanguin
em quam exsiccat ulcus in quo est sanguis
et sanat ipsum. Et inungatur pectus
ei qui spuit sanguinem cum ceroto
ex cera alba et oleo ro. et aq uirge
pastoris et aqua citonius. Trocisci a
Recipe acacie. diomachi ad sputum
aur. iiii. rosarum san.
siccarum aur. viii. gummi aur. ii. dragag.
aur. i. fructus granati siluestris et est
alkilkillam aur. viii. conficiantur cum
aqua pluuiali et dentur summa est v.
Medicamen gal'. al' medicamen
Ad sanie profunda in pectore et ulcera
et apata que sunt in uirula et in pec
tingue et canne pulmonis quam gar
garismus fit cum eo et quando datur cum
aqua pluuie aut aqua fontis et reli
quis qui accipiunt ipsum cum aceto et
myrto et dosis sit quantitas auellane et
ei qui mingit sanguinem et prouocat
menstrua quando bibitur et supponitur
in matrice. ℞ mirre ʒ i. ʒ s. spi
ce inde ʒ i. cinamomi ʒ s. thuris ʒ
i. piperis nigri aur. iiii. et celestis
ro rubearum amborum ana ʒ ii. acacie
aur. iiii. storacis summa mediarum xi.
terantur et cribellentur et conficiantur cum
melle despumato. Cum ergo uis facere
gargar. solue ex eo quod sit equale cibus
auellanus cum aq aut lacte aut cum de
coctione abrotani et ministra illud. al' ad
Recipe sput. san. et fluxum san. ex ore
Reniam. cas. et ad dol' stomachi et … et singult.
siel. apii mirre omnium uehementem.
ana aur. iiii. leucop. et macrop. et
bezard et iusquiami et etc. omnium ana
aur. ii. summa ix. terantur et conficiantur
cum melle dosis aur. i. cum eo quod conuenit
ex potibus. al' ad sput. san. ex eruptione
Recipe spodii aut ruptura et corrosione. et est expertum
Rosarum rubarum et boli ar. et terre si
gillate et assedenigi omnium ana ʒ x. co
ralli et carabe et margar. et perforatarum
omnium ana aur. v. gummi dragag.
ana ʒ vi. papaueris nigri et seminis por
tulace et seminis malue et seminis
ro. rubee et seminis arnoglosse et cor
nu ceruini combusti omnium ana ʒ vii. aca

al' medicam.

cie et succi barbe hirci et succi liquiritie
omnium ana ʒ v. amili torrefacti ʒ vi. sum
ma xx. terantur et cribellentur et dentur in (margin: media)
potu ex eo pondus ʒ iii. cum aqua pluviali.
Recipe eo. Aliud ad sputum sanguinis.
Coralli et carabe et sedenigi omnium ana partes
et terre sigillate et balaustie et gummi om
nium ana partes ii. summa vi. terantur et dentur
de eo quantitas coclearii cum rob granato
rum. Recipe terre sigillate et coralli et ro (margin: aliud ad hanc egritudinem)
rubarum omnium ana ʒ ii. carabe et gummi
et amili omnium ana ʒ i. terantur et dentur
ex eo aurei iiii. cum uno ex rob stiptici
tatem facientibus summa vii. Aliud.
Recipe coralli et balaustie et acacie et sede
nigi abluti et landani omnium ana ʒ i.
gummi ʒ ii. summa vii. terantur et conficiantur
cum albumine ovi et detur totum in potio
ne una cum aqua cucurbitis amari con
mixta cum aceto. Recipe thuris ʒ x. (margin: ar)
terre sigillate ʒ v. gummi ʒ vii. summa in
terantur et dentur cum aqua arnoglos
se. In amministratione horum que scripsimus
est sufficientia ad illos qui spuunt
sanguinem. Capitulum xxvi. de ptisi.

Species ptisis sunt due. Una earum est que
fit ex materiis descendentibus a capi
te. Et alia est que incipit ab egritu
dine que fit in pulmone ipso. Et secundum
plurimum est receptio ei a sputo sanguinis
cum ipse quando disrumpitur aliquid ab interio
ribus pulmonis et accidit quando recipit in
pulmo a membris aliis excepto capite
sicut pectore et corde et dyafragmate et
spatulis. Complexiones quidem que ve
locius hanc suscipiunt egritudinem
sunt quas antiqui dixerunt sicut complexiones il
lorum quorum pectora sunt stricta quibus
non est concavitas ita quod sunt spatule eo
rum stricte et denudate a carne emi
nentes retro sicut ale. Et propter hoc ale quasi
nominantur alati. Et similiter illi corpori
bus quorum capita replentur vaporibus
et perducunt eos ad instrumenta anhelitus
apparet ptisis. Et quando si aggregantur in
eis due proprietates scilicet malicia complexionis
pectoris et debilitas capitis est illud
plus ad susceptionem ptisis. Et susci
piunt etiam ptisim corpora quorum (margin: colla sunt longa et q vium)
gule sunt eminentes et quorum pecto
ra sunt stricta. Et non accidit hec egritudo
illis quorum spatule sunt conformes pec
toribus eorum non eminere cum eis et sunt
carnes eorum ossa grossa et non (margin: et ipsorum)
sunt gule eminentes nisi raro. In
quod non accidat eis sputum sanguinis
nisi per accidens nocivum. Cum ergo
sunt ulcera in instrumentis anhelitus cum accidit
sunt in pectore et sunt facilioris curationis
et raro perveniunt ad vehementiam
fortem. Aut in pulmone et eorum cura
est difficilior et multum pervenit ad
vehementiam fortem. Scilicet scissura que
est quia pectus propter paucitatem instrumentorum
suorum fit egritudo que accidit in
eo pauci timoris valde et malicia
eius minor est. Et propter amplitudi
nem materie que currunt ex ulcere (margin: eius vel solutionis)
in eo plus et melius et propter quod carno
sitas sua est plus recipit consolida
tionem velocius. Pulmo vero non est econtrario
illius quia est quia instrumenta eius sunt multa et non
sunt est in eo spacium multum et cum eius
est pauca propter substantiam nimie grosse
que est in eo propter illud ergo si non con
glutinatur ulcus quod fit in eo cum sanguine (margin: nature)
suo pervenit ad ptisim et non est ei
cura. Et quod est quia locus in quo est ulcus
indiget ut maturetur quod est in apa
re. Cum ergo digeritur non est ple
ne resolvatur quod currit ex eo absque
tussi et tussis continuat et excitat et
movet dolorem et dolor facit accidere
saniem multam et sanies apostemat
locum. Et apostema iterum indiget maturatione
et que sunt ei similia fiunt ergo pri
maliter semper cum resolutionibus et ptisis qui
dem que secundum hanc dispositionem ex
istit non est cura quia medicine que con
veniunt ei non perveniunt ad ulcera
que sunt in pulmone sicut perveniunt
que sunt in pectore et non pervenit virtus
in eo nisi secundum semitam penetrationis
nisi postquam debilitatur et mollificatur
in transitu suo per loca multa et
mutationem suam in eis et sunt os et pa
latum et meri et stomachus et ex eo ad intes
tina minuta vel subtilia et alamid

[left margin: et sibeles]

que sunt in epate et sunt meseraice et ad venas parvas que sunt in epate et al hauriid que est in profundo concavitatis epatis et ad illas que sunt in gibbositate eius et venam magnam profundam que dicitur alguerid et cor et pulmonem et etiam quoniam pulmo movetur motu assiduo propter quod quiescant omnino cum anhelitu. Membra vero que consolidatione indigent necessaria est tranquillitas. Et etiam quoniam ad pulmonem refunduntur humiditates multe.

Consequuntur illum cui accidit hec egritudo febris assidua minuta et extenuatio corporis et post spacium arcuantur ungues eius quoniam perit caro que est sub eis et cadunt capilli propter diminutionem nutrimenti et propter corruptionem superfluitatum et multitudinem fetoris odoris eius quod ascendit in tussi et apparet quando ponitur super prunas et hoc significat debilitatem virtutis digestive que est in membro in quo est ulcus. Et quando extenditur tempus sequitur illud dissolutio iuncture et destructio appetitus et illud est ex debilitate virtutis retentive et istud ex destructione virtutis que influit desiderium et ad ultimum res que prius ascendebat in tussi abscinditur et accidit hoc etiam in inceptione ptisis male prave que vertitur ad vehementiam et maliciam.

[left margin: nature]

Significat quoque tunc quod non est indigestum scilicet cruda in natura quare non egreditur. Cum ergo accidit infirmo in statu egritudinis hoc tunc significat propinquitatem mortis quod est quia virtus in statu egritudinis debilitatur adeo donec non potest mundificare superfluitates et corrumpuntur vie anhelitus. Si advenerit eis consequitur quoque eos suffocatio propter saniem et humiditatem que egrediuntur cum sputo et moriuntur venientes subito.

De illis qui habent ptisim cum febre.

Necesse est ut solliciti simus de illis qui [gap] habent ptisim cum febre donec extinguatur caliditas febris et sanetur ulcus. Et cum sequas exigunt iste due humiditates scilicet quare in quibusdam dispositionibus. Cum ergo condicio febris est ut exigat illud quod humectat et infrigidat propter humectat illud quod sequitur eam et exsiccet. Et quod est in pulmone indiget eo quod calefaciat.

[right margin: et extenuacio et ulcus indiget eo quod]

Et iterum propter longitudinem loci oportet ut bene consideres et quoniam adiungere ex medicinis duas species simul. Et quoniam quelibet appropriata vel unaqueque ambarum cum eo quod querit ei et etiam vide ut scias in primis quod ulcera que fiunt in pulmone quando accidunt ab humore malo et corrodunt non curantur penitus quod est quia indigent tempore longo. Alius est quia cum exsiccentur ulcera ex toto et indurantur que non sanantur cum corroduntur loca propter propinquitatem egritudini donec corrumpitur pulmo totus et similiter ulcus quod fit in eo absque corrosione scilicet apostema ipsum cum si medicetur postquam perficitur et tempus longum non sanatur penitus immo possibile est ut allevietur et ut non magnificetur nec excedat locum suum nec corrodat. Et si medicetur in inceptione sui adventus sanatur integre.

Oportet ergo ut caveant qui sunt in hac egritudine ne tussiant et studeant ne [gap] ex capitibus eorum ad pectora ipsorum aliquid et hoc quidem fit cum tribus rebus et scilicet evacuatio et post medicinarum facientium glutinationem et insolidationem et sollicitudo de capite et post evacuationem cum flebotomia vene basilice ex latere cuius dolor est plus. Et si erit ex capite ad flegmam cephalicam deinde solvitur post illud cum medicinis pauce acuitatis sicut medicamen compositum ex turbit et aloe abluto cum aqua pluviali et sui liquiritie.

[right margin: citur]

[right margin: et post]

[right margin: pille optime que est ...]

Si autem non est febris nec caliditas vehemens dabimus eis pillulas factas ex speciebus cum albenescet. Et secundum quod accipiat ex unaquaque earum pondus ℥ v tritarum et conficiantur cum aqua pluvie cum ... et fiant pillule magne. + Recipe cassie fistule ℥ v, mirobalanorum citrinorum ℥ viii, passularum mundatarum ℥ xx, iuiubarum grana xx, sebesten xxx, in ... decoquuntur cum iiii lib. aque donec remaneat medietas libre et decoquatur et proiciatur super illud ℥ xx ex tereniabin deinde coletur et detur illud donec bibat illud. Manamathe ad ptisim et levius mariam.

[right margin: que est ... pro ...]

[right margin: pro ...]

+ Si autem prohibuerit nos debilitas et vehementia febris ab his pillulis dabimus ei hanc decoctionem.

Recipe cassie fistule mundate ex granis lib. s. sebesten lib. i. iuiubarum lib. s. passularum corasce mundatarum lib. s. decoquantur cum lib. aque donec remaneat tertia deinde coletur et purificatur sic. deinde ex penidiis bonis libram i. et oleo de amigdalis dulcibus tertia lib. et decoquatur lento igne donec coaguletur et misceatur cum eo mol. [?] amigdalarum mundatarum tritarum cribellatarum tertia lib. et misceatur et ponatur in vase vitreo et detur ex eo per quantitatem nucis cum aqua iuiubis. Si autem abhorrent potum medicinarum administrabimus clisterem lene sicut illud quod fit cum ordeo excorticato et mol. siccis et camomilla et sebesten et hasgech et altea et oleo sisamino et zuccaro rubeo. Et post mundificationem cum decoctione medicinarum viscosarum facientium glutinationem oportet ut administremus ex cibis sorbitionem factam ex amilo et ordeo excorticato et fabis cum dragaganto aut granis citoniorum decoctis cum cancris et detur ad sorbendum cum pondere ʒ. iii. olei de semine cucurbite dulcis. Si autem in pectore est humiditas multa et non quiescunt caliditas faciat sorbitionem ex risi contrito et decoquatur cum aqua furfuris cum melle pauco. Si autem in pectore est asperitas et in gutture est raucedo detur ei aqua arnoglosse non decocte ℥. i. et s. cum oleo de semine cucumeris pondere aur. ii. et oleo mol. pondere ʒ. i. et oleo de semine cucurbite dulcis pondere ʒ. i. aur. i. et misceantur iste medicine et sumantur in mane et post duas horas aut tres detur aqua ordei cum mol. quod dicitur cum zuccaro et oleo de amigdalis dulcibus et ex sorbitione quam diximus que fit cum cancris et accipiat in sero psillium et gummi et bolum armenum cum mucillagine citoniorum et si est ibi sputum sanguinis dabis ex eis trociscos. *modus trociscorum qui conveniunt*

Recipe terre *ad sputum sanguinis et ptisim.* sigillate ʒ. iii. amili [illegible] et rosarum amborum ana ʒ. iiii. ambre et gnorum myrti amborum ana ʒ. vi. seminis [?] et cancrorum adustorum amborum ana ʒ. x. coralli et dragaganti spodii et sedenici [?] omnium ana ʒ. v. gummi arabici succi liquiricie amborum ana ʒ. vii. summa xiiii. terantur et cribellentur et conficiantur cum aqua portulace aut cum aqua ro. recenti et fiant trocisci et dentur in potu cum aqua citruli aut cum aqua pluvie et sit cibus ex portulaca decocta cum cucurbita aut lentibus excorticatis cum arnoglossa et sit potus eius ex aqua pluvie aut ex aqua in qua infusa sunt bolus armenus et gummi et spodium et detur in potu [?] et sumat in ore suo sp. gummi aut bolum et inungatur pectus cum cerotto et oleo ro. et aqua olei aut aqua virge pastoris. Si autem fortis sit calidus et incipit siccitas in pectore s. ariditas et asperitas que accidunt secundum plurimum cum tussi tunc detur eis de isto loch. *Machabe ad illum qui habet ptisim et*

Recipe fabarum excorticatarum *℥ [?]* ℥. i. et s. dragag. et gummi omnium ana ℥. s. succi liquiricie ʒ. ii. seminis altee ℥. i. papaveris albi ℥. i. amigdalarum dulcium excorticatarum ℥. ii. seminum citoniorum excorticatorum ℥. i. seminis excorticati cucurbite dulcis excorticati amborum ana ℥. s. seminis cucumeris excorticati ℥. i. passularum mundatarum decoctarum cum oleo de amigd. et oleo mol. ℥. ii. summa est xiii. terantur sicca et cribellentur et terantur amigdale et passule bene donec fiant sicut unguentum et misceantur cum siccis et conficiantur cum rob a melle et tabarzeo [?] et detur ex eo sp.

Et si descendit ex capite aliquid acutum tunc da eis hoc dyacodium.

Recipe *Diacodion conferens humiditatibus pectoris* papaveris albi ℥. i. *sumitur [?] ex capite* papaveris nigri ℥. i. et s. radicis *descendit* liquiricie [illegible] ℥. ii. et s. seminis *materia acuta* altee amborum ana ℥. i. et s. dragag. ℥. i. et s. gummi ℥. s. summa vii. infundantur medicine iste in v. libris aque pluvialis die ac nocte deinde decoquantur donec remaneat medietas et coletur et sumatur ex rob lib. i. et ex melle tabarzed lib. i. et ex penidiis lib. s. et ex mucillagine

Marginal notes: humiditas in pectore; asperitas in pectore; amili; citruli; qui descendit de capite; se. citoniorum

psillii lib. s. decoquatur totum cum igne
lento donec fiat ei decoctio mell. et detur
ex eo in diluculo cum aqua ordei et in
vesperis apud somnum et accipiatur in
nocte mosticum sinis ex istis pill. modus
Recipe seis pill. ad illum qui habet tussim
Rolis ℨ v. dragag. et ptisim.
et gum. ambarum ana ℨ iii. seis citruli excor
ticati ℨ iiii. semis cucurb. dulcis excor
ticati amborum ana ℨ vii. succi liquir. ℨ
v. summa vii. terantur et cribellentur et
conficiantur cum muscillagine seis citoni
orum et fiant ex eo pille et accipiantur
sub lingua. Et si vomuerit sanguinem
ex pectore cum difficultate tunc da
eis ex hac decoctione ysopi cum mol.
Recipe Decoctio ysopi ad tussim
Iuiubarum xxx. grana se et ptisim.
bestem xx. grana ficuum albarum v. nuo
cap. veneris ℨ x. rad. liquir. excorticate
ℨ xx. passul. mundatarum ℨ xx. decoquatur
in v. lib. aque donec remaneat una
lib. et coletur et detur ex ea ℨ iii. cum
℥ i. de mol. conditis et lavetur decoctione
cum aqua furfuris simile cum olo de amig
dal. dul. et pendus et granatis dulcibus
et amnis zucari et ficubus albis et malvis
et mnib. et sebesten et que illis sunt similia.
Et si non est illic fe. tunc magnum iuva
tivum quidem quod amministratur est lac et an
tiqui quidem preceperunt ut bibat qui habet
hanc egritudinem ex mamilla mulieris
quod est quia plus aliis lactibus est conveniens
corpori hominis. Et ex eis que experta
sunt est lac asine et post lac caprarum
Et quoniam lac omne velocis est alterati
onis et ipse est. Oportet quando aer est cali
dus tunc oportet ut bibatur ex eo dum est
calidus a principio ei ex mamilla. Si
autem das lac caprarum oportet ut des ex eo quan
titatem . f. libre cum dragag. et zucarino
aut cum almachathe quod diximus ante.
Illi quos de curatione ptisis absque fe.
sequitur ptisis absque fe. spuunt sputum et accen
dit in sputo eorum res grosse viscose similes
glutini piscium quapropter oportet ut narrem
eis ea que abstergunt et subtiliant
sicut decoctio ysopi in qua est ysop.
sicca et psillium et besne et radix lilii celes
tis cum olo de amigdal. amaris et dul
cibus et olo de granis pini et post illud accipi
ant sorbitionem ex tritico fracto excorti
cato cum olo fenugreci et amili et sint tri
tici partes iii. et fenugreci ps. i. et amili ps.
et miscEatur cum melle mundo et olo de
amigdal. et detur ex eo. et confectio ad illum
Recipe qui habet ptisi absque fe. et ad asma
fenugreci ℥ s. seminis lini
℥ i. et s. besne ℥ s. granorum coti ℥ f. liquir. ℨ ii.
radicis lilii celestis ℥ i. summa vi. terantur et
cribellentur et liniantur cum olo de granis
pini et conficiantur cum melle despumato
et detur. Et confectio item ad ptisim absque fe.
illud lohoc factum cum caulibus. lohoc de
Recipe aq. cum caulibus quod subtiliat hu- viscosos
liii lib. iii. mell. mundi lib. grossos.
i. decoquatur totum lento igne donec suma
tur aqua caulium et remaneat mel ex
sumantur fistici excorticati et terantur
bene et misceantur et detur ex eo pondus
ℨ v. cum lacte asine aut lacte mulieris
aut lacte caprarum postquam decoquitur cum
quantitate medie libre aque cum pondere
ℨ ii. de bessim et si nocet necessitas dabi
mus quod ei et almachathe factum ex squilla
cum lacte asine et ad ultimum secundum quan
titatem grossitudinis eius quod egreditur
in sputo et secundum quantitatem perniciositatis
caliditatis oportet ut dentur medicine scilicet ca
lide que subtiliant et mundificant et est
necesse ut empletur pectus cum emplo ex
medicinis in quibus est virtus exsiccati
va sicut aloes et acacia et myrrha et ipsis
et almingath et sandarica et vernich
et medulla caulium combustorum et helba
lumbat et olm mirtinum et rosaceum et que
sunt illis similia. Capitulum xxvii. de generatione sanguinis qui fit
Sanies que retinetur in pectore
est in raritate pectoris
et fortasse accidit homini in duobus la
teribus pectoris et fortasse accidit in uno
et agregatur illud in pectore. fortasse
accidit ex egritudine pulmonis quando in
eo est ulcus quod non resolvitur et fortasse
accidit ex dubelati que fit in pectore et
agregat saniem et fortasse accidit ex

flegmone qui fit ex uelamine ligante
et cos. illa que accidit ex egritudine
pulmonis et uelaminis ligantis quia
due egritudines ex diminutione eius quod
resoluitur ex utrisque. Illius autem que accidit
ex dubelati que fit in pectore in ceptio
euenit eius cos. ex grauitate que accidit et
tensione. Cum ergo extenditur tempus ac
cidunt cum ea dolores et febres minute
et cum peruenit ad statum uehementia eius
sequuntur eos febres acute et constrictio
anhelitus et senciunt tussim propter quod expu
unt ad eum sit quantitas et illud est ex gros
situdine materie et uiscositate eius. s. ex
uehementia putrefactionis eius et ignita
tis ipsius et ex spissitudine uelaminis contine
tis pulmonem et debilitate uirtutis in
firmi. s. quia non permittit uelamen propter spissi
tudinem suam ut resoluatur sanies neque
ut maturetur. Et neque infirmo est uirtus
qua expellat id quod resoluitur propter illud con
stringitur anhelitus eius et in hora erupti
onis saniei accidunt ei tremor uehe
mens et rubedo duarum maxillarum propter ca
liditatem que est in pulmone et ex tussi.
Digiti autem quorum sit consuetudo eorum in
egritudinibus cronicis ut infrigidentur
multum tamen in hiis egritudinibus remanent
calidi et precipue extrema eorum et non est id
extrinsecus intus. s. in loco multe car
nis et humiditatis in eis cum ergo extenditur
tempus eis inflantur pedes eorum quod est quia
pedes sunt membra longinqua ab origine
uite. s. corde et ex eis incipit mors deinde
destruitur desiderium eorum propter destructio
nem uirtutis nutritiue in eis et destruc
tionem uirtutis animalis totius. Et post erup
tionem dubelati si sanies est pauca tunc
ipsa euacuatur per sputum et si est multa
corrumpit propter longitudinem sue more
loca in quibus ipsa est contenta propter id
ergo fortasse expellit eam natura ad uentrem
et fortasse ad partes uesice et intestini in
testinis in quibus continentur ista membra pec
tora. s. uenis et uenis et meatibus quibus
cadit inter membra continuatio et colligatio
et coniunctio. Quod est quia in primis currit in
uena profundi et est alguarid ad epar
et ex eo post id quod declinatur ad uenas
que deferunt cibum ex stomacho et intestinis
ad epar peruenit ad stomachum et intestina
et si declinat ad uenam que defert aquosi
tatem ab epate ad renes peruenit ad
uesicam et tunc est salubrius in euacu
atione et propinquius ad euasionem quod est quia
uirtus adiuuat secundum cursum eius quia fit e
uacuatio eius continua plus quam in sec
core. Et euacuatio eius ex parte uen
tris est difficilis resolutionis propter ipsam
absque adiutorio medici et si firmantur post
eruptionem accidentia que diximus et ad
dentur ad ea accidentia alia tunc est erup
tio mala. Et oportet ut sit ex intentione tua con
sideratio eius quod ascendit cum sputo et
sollicitudo tua distinguendo saniem sta
tim cum aspectu in primis et cum odore
deinde cum proiectione ipsius super prunas donec
feriat odor eius. Et cum proicis illud
in aquam possibile est tibi ut scias quid
est quod est quia sta natat et eleuatur et sani
es residet et descendit. Si autem sanies sit
in latere uno aut in duobus lateribus tu
cognosces ex sensu infirmi quod est quia
si sentit inflationem et adustionem et tensi
onem cum equalitate et grauitatem in
pectore toto quando flectitur super unumquodque
duorum laterum suorum est sensus eius
cum forma una tunc sanies est in du
obus lateribus. Et si sentit res istas in la
tere uno. Et quando flectitur super latus alterum
sentit grauedinem quandam quasi sit suspen
sum aliquid in latere superiore tunc
sanies est in latere uno. Et fortasse co
noscitur per uocem currentem quod est quia
ple est quando permutatur infirmus ut audiatur
ex pectore eius uox quedam. Et oportet
ut narrem ad illum in pectore est
sanies coartata in primis res que di
gerunt et maturant sicut calefactio cum ua
poratione et emplastris que fiunt cum farina
ordei quando ponuntur super pectus tepida et
ingenia ut mundificetur pectus cum ua — et calefactione
poratione ex manifesto et misceantur cum eo — manifesto
et sicut sicce decocte et res pura ad hel
kalimbat et fimi columbini et uitri
et altea. Quod est quia ista resoluunt et

subtiliant et propter illud narrem illud quod bi-
bat. Et iam si sit calitas multa detur bi-
bere ei aquam ordei cum melle pauco aut
sorbitionem que sit ex ficubus siccis cum sicla
et farina ordei. Et si sputum est fortis et non est
calitas uehemens detur decoctio ysopi
et albarasce et pistillum cum ficubus et melle
et confert in ancessione eruptionis et com-
mestio piscium salitorum et pille de aloe
que sumuntur apud somppnum et uapor
ysopi aut alhalse aut storacis quando pro-
hicitur super prunas et aperit infirmus os
suum et attrahit illud. Vomitus autem quando qui-
dam conueniunt nisi ut caueatur a post erup- (oportet)
tionem saniei. Illud est quod fortasse est causa
ad perfocationem propter egressum illius quod erupit
est multum. Cum ergo sanies incipit as-
cendere tunc nos amministramus res que ab-
stergunt et mundificant et sunt ex medicinis simpli-
ces scilicet currentes aquose que non sunt con-
forte composite sicut decoctio ysopi cum melle (aut decoctione
et detur ex eis quod est purum sicut passis (passularum cum aqua
infusis in aqua aut candarisci ablutum (mellis aut radi-
decoctum cum aqua mellis et omnis quorum de- (cis lilii celestis
coctio non consumatur et sorbitio ex aqua ordei (cum melle)
similiter est difficilis mundificationis tunc da
ei aquam mellis solam et cum amilo. Et
oportet ut decoquatur aqua mellis ualde et
auferatur spuma eius. Et oportet ut decoquan-
tur cum ea due radices aut tres ex radici-
bus lilii celestis tritis et radicis liquiricie. Et
ex eis que conferunt est sucus liquiricie (conferunt)
quando teritur et miscetur cum sisamo et se-
men lini quod iam torrefactum est parum et dra-
gag. et gummi et penidii et farina kesue ru-
bei cum permistione eius in eius infusione
et torrefactione eius et ipsius decoctione et fiat
ex eo quod sorbitio in cum lacte mulcto.
Illud est quod est iuuatiuum ualde ad mundifi-
cationem a patienti perfunderum sic autem prohibea-
tur ex eo infirmus tunc dentur eum eo
ex candarisci equale medietati eius.
Et si prohibetur in sorbitione quatuor amig-
dale amare est maximi iuuamenti.
Et ex medicinis compositis amministra alma-
thare factum cum squilla et species multarum
medicinarum conferunt istis medicinis. Et
ex eis que conferunt et est almucelahthe

quod sit cum granis pini puris et magnis
que mundantur et amigdalis dulcibus et ama-
ris excorticatis et semine lini quod iam
torrefactum est parum et amilo cum equali-
tate et conficiantur cum melle despumato
et si conueniens mel bonum donec inspissetur et
proiecis in ipsum medias quasi dyrami aut
quasdam earum permixtas cum eo et dedis
infirmo ex iuuamentum. Illud si miscueris
cum eo aliquid ex pipere non est malum et da illud
ante cibum et post ipsum. Et emplastra pectus cum
emplastro facto ex seniculum et puluere farine
et decoctione fenugreci et emplastro facto ex al-
tea et mediacelia cum sisamo et que sunt illis
similia. Et post declinationem egritudinis
amministra ceratum factum ex butiro et oleo
laurino et si est eum sanie coartatum
in pectore et non residuans ex loco alio
scilicet aut ex capite aut ex spatulis aut ex
pulmone aut ex alio tunc amministres res
que prohibeant hanc egritudinem sicut bolus
armenicus et sucus arnoglosse et sedenie
et que eis sunt similia. Et permisce cum eis ex medicinis
que mundificant sicut ysopus et sucus liquiricie
aut mel. Et conferunt ad mundificandas medicinas
coartatas in pectore et medicamentum et meli-
co tyriaca facta cum carnibus uiperarum
si non est febris et corpus non est uehementis
extenuationis. Ultimum uero tempus in eua-
cuatione saniei coartate in pectore est
usque ad consummationem xxx dierum et quando per-
transit illum peruenit res eius ad ptisim
sicut est sermo antiquorum. Illud est quod
in prolixitate sue more corrodit pul-
monem et corrumpit ipsum et si sanies est
multa adeo donec non euacuetur per sputum
tunc est necesse ut per cautium euacuetur
cautizando propter preter quod euacuetur id
totaliter set parum post parum. Si ergo
sanies que currit ex cauterio est alba de-
[illegible] concoctione et non est uehementis fe-
toris tunc sperate eius sanationem et si est
est contrario est illius de eo desperatio et propter
tamen et euacuationem saniei oportet ut
ponas super pectus totum res confortantes et
super locum cautii res quibus cauetur locus
ab adustione ignis. Cibi autem eorum
et potus qui sunt in hac egritudine

K

oz ut sint sicut cibi ei qui h(abe)t tussim.
Et nos quid(em) iam diximus eos in capitulo
tussis. iu(n)c si sanies euacuatur cu(m) sp(u)t-
to tunc oz ut sit plurimu(m) regis (et) holo-
cach delectabilibus facil(is) acceptionis (et)
n(on) sunt sic me(dicin)e horribiles a quib(us) fug-
(n)t. Si au(tem) euacuato saniei est cu(m) ca(n)-
tio tunc oz ut infirmo fiat alleuiatio
ultima in cibo suo (et) potu (et) tribuatur
ei desideriu(m) suu(m) p(re)cipue q(uod) no(n) nocet ei
(et) firmat in potu. post odoriferos (et) co(n)for-
tantes (et) no(n) irascatur (et) q(uod) sit quiete(m) no(n)
c(on)motus. Ca. xxviii. de egritudinibus cordis.
Scias q(uod) ex egritudinib(us)
que accidunt in corde est egritudo q(ue)
aduenit ei in seipso (et) ex eis est egritudo
que aduenit ei ex alio. Egritudines
au(tem) q(ue) adueniunt ei ex se ipso au(tem) s(un)t q(ui)b(us)
perit (et) no(n) est sanatio q(ue) s(un)t ex eis que me-
dicant(ur) (et) sanant(ur). Et ille quib(us) n(on) est
sanatio aut interficiunt ueloc(ite)r festina(n)t(er).
Et gen(er)a egritudinu(m) que accid(un)t cordi
ex p(ar)te q(ue) s(un)t ei p(ro)p(ri)e in se ipso s(un)t tria sicut
reliquo accidit egritudinu(m) corpi (et) s(un)t
egritudo simpliciu(m) p(ar)tiu(m) (et) egritudo in-
strumental(is) (et) solo c(on)tinuitatis. Egri-
tudines au(tem) simpliciu(m) p(ar)tiu(m) s(un)t sic singul(ari)s
(et) est tria sp(eci)es ethice (et) ei(us) intencio est
stringens incidens. Et sic (con)tinuatio
c(on)plexionis absq(ue) ordine (et) est illa que e(st)
in hora sincopis ex malicia c(on)plexionis.
Egritudines au(tem) instrumentales que
accidunt ei s(un)t sicut almeslira (et) fleg-
mon (et) apatia dura (et) q(ue) fiunt i(n) pannu-
culo c(on)tinente ip(su)m (et) humiditas que co(n)-
tinet(ur) in eo. Solutio au(tem) p(ar)tis est sicut
foram(en) q(uod) p(er)uenit ad interiora ei(us). Que-
uis ex istis trib(us) sanant(ur) sunt ille q(ue) s(un)t
simpliciu(m) p(ar)tiu(m) (et) ille que accidunt ex c(on)plo-
nis mutatione inordinata. Reliq(ue) u(er)o
duo gen(er)a s(un)t ex eis quib(us) no(n) est sanatio
(et) ex eis uehementius interficiens cu(m) ue-
locitate est almeslira (et) flegmon.
Et ex eis interficit cu(m) uelocitate uehe-
menti est tria sp(eci)es ethice ex febrib(us)
ethicis. Et de c(on)suetudine quid(em) fo-
ramin(is) q(uod) cordi accid(it) h(oc) plurimu(m) est
ut accidit bellatorib(us). Et q(uando) p(er)ueni(t)

ad inferiora cordis ex latere sinistro tu(n)c
interficit cum influxione sanguinis sta-
tim. Si au(tem) accid(it) incisio in p(ar)te corporis
cordis tm̄ tunc interficit cu(m) ap(er)it(ur) in
die suo aut i(n) mane. Apa au(tem) (et) almes-
lira q(ue) fiunt absq(ue) c(aus)a apparente p(re)cedit
sincopis que nominat(ur) ... p(ri)ma li(ber) filicid(ius) (et)
h(oc) quidem sincopis q(uando) accid(it) multo-
ciens subito attrahit mortem uelo-
cem. Et cor infirmat(ur) ex egritudine
alterius sic egritudo ei ex s(toma)c(h)o aut matrice
aut quib(us)dam m(em)bris c(om)municantib(us)
ei p(ro)p(ter) egritudine(m). Ille au(tem) quib(us) n(on)
est sanatio (et) p(ro)p(ter)e q(uam) interficiunt ueloci-
t(er) non est nec(ess)e ut medicent(ur). Et ille
que interficiunt post spaciu(m) medicant(ur)
cum reb(us) c(on)fortatiuis (et) cu(m) reb(us) que sub-
tiliant ex cib(is) subtilib(us) odoriferis (et) odo-
rib(us) bonis (et) reb(us) que dilatant (et) leti-
ficant ut uiuat in fr(equenti) salu(te) spacio p(ro)-
uo. In sp(eci)eb(us) au(tem) sincopis que accidunt
cum dolore quoru(n)da(m) m(em)broru(m) oz u(t) sit
studiu(m) n(ost)r(u)m de m(em)bro q(uod) est c(aus)a egritudi-
nis in rectificatione ei(us) cum reb(us) que co(n)-
ueniunt ei p(re)t(er) q(uod) tardem(us) in c(on)fortatione
cordis (et)c. Si au(tem) sincopis est cu(m) lesio-
ne in se ipso p(ro)p(ri)e tunc curam(us) eam cu(m)
rebus quas describem(us) in sermone
de sp(eci)eb(us) sincop(is) in tractatu sexto. De
Caphachan est caphacan cordis.
Cordis mot(us) cu(m) saltu .s. tremo(r) q(ui) fit i(n)
corde ex multitudine replectionis sanguinis
au(t) humiditate q(ue) continet(ur) in panniculo
continente ip(su)m au(t) apate (et) h(oc) quid(em)
si est calid(us) sanguineu(s) .s. aut uincat si-
p(er) ip(su)m colera attrahit mortem uelocit(er)
(et) si est grossum diutu(r)n(um) inficit seq(uitu)r ip(su)m
sincopis alfusco (et) h(oc) attrahit mortem
p(er) spaciu(m). Si au(tem) accidit alcafachan
ex humiditate que continet(ur) in panni-
culo p(ro)hibet illos qui hac h(abe)nt egritudi-
ne a(d)eo donec q(uod) cor in humiditate mo-
ueatur. Q(uo)d est q(uia) h(ec) humiditas q(ue) co(n)-
tinet(ur) int(er) panniculu(m) p(ro)hib(et) cor a debi-
litatione oz ergo ut utatur cu(m) est h(ec)
dispositio cum medicinis resolutiuis
sicut castoreo (et) calamento m(on)tano
(et) que eis simulant(ur). Et ille t(ame)n adue-

aut in t(em)pore longo
(et) potib(us)
alficoemeu

nit illud ex repletione curatur per flebotomiam
in partibus dextris cum rebus confortantibus et re-
gimine mixto et postea cum tyriaca et me-
tridato et dyamusco dulce et dyamuscum
amarum confecto facta cum margaritis non perfo
ratis et confecto de sscheha et quod vocant sscheh
the quam unumquodque eorum datur cum vino odo
rifero aut cum aqua albedhermbina quoniam
hec omnia confortant cor et postea mixtione. *medicamen*

Recipe boraginis *ad timorem et alea*
contrite sicce pondus ʒ. i. *fasticam*
zeduarie et doronici amborum ana
ʒ. iii. terantur et misceantur et detur ex eo
in omni mense tribus vicibus scilicet in principio eius
et medio et fine ipsius quantitas ʒ. i. cum
vino puro. Et detur in potu medica
men quod diximus cum hoc eodem vino ad
caphacam ex calitate scilicet ex replecione san
guinea. *al'*

Recipe coralli et carabe et margaritarum
non perforatarum et buglosse et ambre
et boli armeni omnium ana aur. i. et succi ga
line bone aur. i. zuccari tabarzed aur. vii.
terantur unumquodque eorum per se et detur dosis
eius aur. i. cum aqua ro. aut cum aqua fra.

Recipe buglosse capi ana ʒ. i. carabe coralli
margaritarum non perforatarum et bethem
bina et camarum alsemaniscik et ambre
combusti omnium ana ʒ. iii. boli armeni et se
minis coriandri omnium ana ʒ. i. terantur et
cribellentur et detur ex eo pondus aur. i.
cum rob citri. *Trocisci ad cafacam et calida*

Recipe spodii ʒ. iiii. xylo *et cordis*
aloes indi gallie amborum ana ʒ. ii.
cardamomi et gariofili amborum ana pondus ʒ. s.
dragagant ʒ. iii. terantur et cribellentur et con
ficiantur cum aqua attemabi et fiant
trocisci ex eis sitque omnis trocisci ʒ. s.
et detur cum eo quod conveniet ex potibus sum
ma. vii. *Dyamanta ad cafacam ex eo. iii*

Recipe folii indi *et mundificat caput*
et folii romani et capi *et stomachum*
et seremoniscak et ameos et nemcha
et seris apii et anisi et ustece omnium ana ʒ.
iii. carabe et coralli et margaritarum non
perforatarum omnium ana ʒ. v. aloes ʒ. x. succi
absinthii ʒ. vii. epithimi ʒ. viii. cerе et mi
re amborum ana ʒ. iiii. bedheramlbina

ʒ. vii. musci ʒ. ii. permisce ea et interceis
dosis eius ʒ. i. cum decoctione absinthii. *al' ad*

Recipe carabe et *caphacam ex frigore*
castorei amborum ana ʒ. i. cornu cervi. cerei
fiam ʒ. s. seminis alseremaniscik ʒ. s. te
rantur et cribellentur et dentur cum succo albede
ranbina et cum miuatam bindem. Recipe ca
rabe coralli amborum ana ʒ. s. terantur et cri
bellentur et detur cum aqua corticis citri. *ad cafa*

Recipe spice *cam et epilensiam et timorem*
cinamomi zeodoarie et doronici omnium
ana ʒ. ii. foliorum citri siccorum ʒ. v. et s. teran
tur et cribellentur et dentur cum vino in quo
infusa est buglossa in tercio omnis mensis
dosis huius medicine est ʒ. v. et s. et ex vino
ʒ. ii. Recipe spice cinamomi folii indi et in
decoctione alia garioli capi omnium ana ʒ. i. mar
macir ʒ. s. xyloaloes crudi ʒ. s. terantur
et dentur ex eo cum nepite. *al' ad cafacam ac*

Recipe *cidentem ex eo. n. et solum. hu. inlicium.*
mirabolanorum. iii. et kebulorum amborum ana
ʒ. i. epithimi cretensis triti cribellati ʒ. s.
misceantur iste medicine cum. iiii. dognuch
ex dyamisco amaro et detur cum vino o
dorifero. *al' ad cafacam*

Recipe mente sicce et carabe combusti et heil
omnium ana ʒ. ii. gariofili ʒ. i. terantur et cribel
lentur et detur ex eo pondus ʒ. i. cum aqua
malorum. Recipe carabe coralli et ambre com
busti omnium ana ʒ. iiii. zeodoarie et dorom
ci omnium ana ʒ. s. tucia dameh. i. et marga
ritarum non perforatarum spice omnium ana ʒ. i.
zuccari ʒ. xx. terantur et cribellentur et detur
ʒ. iii. ex eo cum sirupo de absinthio erit
iuvativum si deus voluerit. *Complet*
tractatus ii. Bivaru iohannis filii ser. in
cipit tractatus iii. de agregatione eiusdem
et sunt xxii. capitula

Capitulum primum de stomacho et ventre et egritudi
nibus que in utrisque accidunt. Secundum
de malicia complexionis calide accidente in stomacho
et ventre. Tercium de malicia complexionis
frigide accidente in stomacho et ventre. Quar
tum de flegmone qui accidit in stomacho et ve
tre et est apostema calidum. Quintum de nau
sea et vomitu. Sextum de eructuatione.
Septimum de singultu. Octavum de in
flatione que fit in ventre. Nonum de destruc

tionem appetitus et eius diminutione. Decimum de appetitu canino. Undecimum de bolismo et est fames vehemens que accidit in egritudinibus frigidis. Duodecimum de citrine et est appetitus comedendi lutum et carbones et gipsum. Tertiumdecimum de vehementia sitis. Quartumdecimum de malicia digestionis. Quintumdecimum de febribus nominatis. Sextumdecimum de vomitu sanguinis. Septimumdecimum de singultu nature inordinata. Octavumdecimum de lubricitate stomachi vel lienteria. Nonumdecimum de colica passione. Vicesimum de dyarria. Vicesimum primum de singultu nato ex cerebri superfluitate. Vicesimum secundum de singultu famei que fit cum periodis. Vicesimum tertium de singultu famei que fit cum periodis. Vicesimum quartum de solutione famei et vomice. Vicesimum quintum de solutionis egritudinis famei egritudine alia. Vicesimum sextum de rasura. Vicesimum septimum de tenasmo. Vicesimum octavum de emoroidibus. Vicesimum nonum de speciebus punctionum. Tricesimum de speciebus que generantur in intestinis. Tricesimum primum de yleos et est species colice. Tricesimum secundum de egritudinibus colice.

Incipit capitulum primum.

de stomacho et ventre et egritudinibus que fiunt in eis

Postea quidem intento in hoc tractatu est de egritudinibus que in membris fiunt nutritivis et de eis loquamur. Et eorum primum est os stomachi in ordine suo et operatione sua et suis lesionibus. In ordine quidem suo quoniam est eorum supremus. Et in operatione sua quoniam est nutritivis cibum in primis. Et in suis quidem lesionibus quoniam attrahit vehementia lesionum velocitate propter multitudinem sensus sui et propter propinquitatem sui ad cor. Et stomachus quidem in duas dividitur sectiones scilicet os stomachi et concavum eius. Et inter utrumque est differentia in substantia et actione. Quoniam os stomachi est plus habens nervos et plus sensus. In actione quidem quoniam quoniam ambe divisiones simul has duas efficiunt actiones scilicet appetitum et digestionem. Sed tamen magis proprium est in-

tionem pars stomachi est digestio et magis proprium ori eius est appetitus. Et inferiori quidem eius est appetitus. Verumtamen est minor appetitus oris stomachi. Et stomachi os digerit verumtamen minus quam inferior pars. Hec autem membra infirmantur egritudinibus multis communiter et proprie. Communes autem sunt sicut reliquorum membrorum pereunt similium et officiales continuitatis et solutio ut in partis et accidunt in eo qualitates que infirmant per malicia complexionis. Quod autem accidit in eo ex egritudinibus officialibus est sicut flegmon aut apostema flaticum quod dicitur molle aut apostema milieu aut almessira aut solutio continuitatis sicut incisio aut foramen. Et iste quidem egritudines communes stomacho et aliis membris. Que vero stomacho et ori eius sunt proprie sunt destructio digestionis et diminutio digestionis et malicia digestionis et destructio appetitus et appetitus caninus et singultus et nausea et vomitus et quibus adveniunt sincopis proporcionati ad sincopim et ad os stomachi proporcionata ad stomachum propter lesionem oris stomachi et consequitur eos spasmus et subeth et epilensia et guesugues vel inquietudo. Et nos quidem iam vidimus quosdam febricitantes quos consecutus est spasmus subito post quod in eis apparet aliqua significationum quibus significaretur illud postquam evomuerunt colam eruginosam statim et quidam ex eis qui infirmantur hac egritudine evomuit humiditatem declinantem ad nigredinem. Et quidam evomuit quod simulatur suco porri. Et quibusdam accidit subeth ex quantitate comestionum malorum et non consequitur eos malicia visionum et subeth tantum. Sed consequitur eos guesugues et permixtio intellectus ex humore malo qui aggregatur in orificiis stomachorum suorum. Verumtamen omnes iste egritudines non accidunt nisi quoniam alia leduntur membra et leditur stomachus lesione eorum. Propterea enim non fit nisi ut destruantur sensus et corrumpantur commesta quoniam natat in eo quod est quia de consuetudine comestorum est ut infirmentur in concavitate stomachi proprie quoniam fit tarde corruptionis non corrumpitur. Et egritudo que accidit mulieribus vocata citrina et est appetitus comedendi lutum

et cartones et que ill' sunt silia. plim
accidit cum lesione mbri et forasse pu
trefit q̄d in sto' et facit accide panitate
delectatōis et nausea donec ille cui ad
uenit illd' nō contineat⁹ sciam expone
di i⁹ q̄ accidit illi cui aduenit illd'. Et
forasse adhet in sto' huor in pannicu
lo intriseco ei' simul glutino et facit acci
de sincopim et forasse nascit in inferiori
b; eius attrahit uomitu. Accidentia
ergo egritudinu q̄ fuit i uentre et sto
st' ista. Cognitōm aut̄ cāz eoz nos di
cem' ipe una p' alia. Cap. u. de malicia

Accidentia cōplōnis stoi et uentris ca
lide q̄ sequntur maliciam lidi.

cōplōnis stoi et uentris cali st' uehem
cia sitis iflāmatio et delectatō ex reb;
frig' et ledi cū contrariis earū qua p̄p̄
si est cū humore colico mūdificamus
cū in prius cū medicamine solutiuo
cole et ēx him ipm et cū uomitu scdm
declinatōm humoris et scdm tollan
ciam infirmi. Qd' est q si huor est
cōtent' in sto' et infirm' est assuetus
uomitui mūdificabim' eū cū uomi
tu et mouem' eū p' cōmestionē pisci
ū recentiū et parū aque ordei cū se
caniabin. Et si est i cōenuitate stoi et i
firmo est cōsuetudo i uomitu utim
medicamine solutō et dam' ei yera p̄.
et ex mirab. citri. pond' ʒ. u. et cōficiam'
utrūq; cū secaniabin et dam' ipm cū
decoctōe absinthii que decocta est cū
ficub; et tamarīdis et sinnoche et pas
sul'. mūdatis et reb; declinib; ad ama
ritudine. Et dam' ex h medicamie
multociens donec mūdificet' stos ex co.
Si aūt cola effundi' ad stom ex epate
et reliquo corpe euacuam' eā p' stoia
uene ex aq̄ casei cū secaniabin et mi
rab. citrinis et sanū assata i cit orno
et sale indo et zuc̄. et mittitur cū ab
str's huid' sic st' cotoniae et poires de
cocte cū aq̄ granatoru acetosoz et agsta
aut pulli qui fiat scdm hūc modum.
Et dam' in potu secaniabin de zuc̄
et aq̄ granatoru acetosoru et aq̄ decoc
tōis prunoru. Qd' si egritudo est ex

malicia cōplōnis calide absq; m̄ cōfect' eis lac
uaccinū de quo est butirū extractū solu
et cū istis trociscis. Trocisci ad maliciam cō

Recipe spodii plōnis stoi et uentris calida
et sandal' albi et seis. ite. iflāmatiā et
cucurbite dulcis et seminis cucumis et siti.
seis citruli et seis portul'. oim aū. ʒ. v. ro.
siccar'. ʒ. vii. camphore. ʒ. i. B bis aū sucti
cus. ʒ. vii. boli armeni. ʒ. iii. summa ē
x. terantur et cribellent' et conficiant' cū
aqua portulace aū cū aq̄ cucurbite et in
formentur trocisci et detur cū eis semel
cum lacte ex quo extractū est butirū
et semel cū aq̄ agreste aut cū acetositate
citri aut cū rob de ribes et ponat' stom de ÷ sup
foris emplin humectatm sic emplin q̄d
sit ex rasura cucurb. et portul'. et salicib;
et acilub. i. lenticula de stagnis et sandal'
albis et camphora et aq̄ ro. et aq̄ st' ill' silia. & Et comedat medulla cucumis et cucurb. et citruli et granata acetosa et alsebulugi et pruna et cū illis st' similia.
regant. Et ad ultimū oz q̄ eū oī q̄ infri
gidet et humectat. regant. Cap. iii. de

Quod si ledat malicia cōplōis stoi et uētris frigidi.
cōstōs ex frute absq; m̄ dam' ei ex tyria
ca pond'. ʒ. i. cū uino antiquo aū saze
nea cū mina aū homonisia cū aq̄ mite
aū metridatū cū aq̄ masticis et spice et
squināti aū dyamicū amarū factū ē aloe
et absinthio. Et si ē cū m̄ fiat mūdifica
m' eam aū omnē re cū uomitu p' cibos
subtiliatos sic sunt pisces salliti et ra
phani et dam' ei in potu pill' stomaticas
aut pill' de aloe aut pill' de speb; et post
mūdificatōm sufficientē dam' olm de
keruha cū aq̄ de radicib; et yera. Et
si phib; ex illo aliquid dam' ei oleū de
amigd'. dulcib; et amar' ē aq̄ de radicib;
aū cū homonisia. Et ex eis que cōferūt
ei est h medicam̄ et auxiliū p' mūdifi
catōm. medicam̄ ad stom lesū i ifir

Recipe masticis et mū ex frigore
trociscoru de rosis oim aū. ʒ. iii. ca
rabe et mente sicce et marmacir' et xylo
al' crudi oim aū. ʒ. ii. agrega illd' to
tū et tere et cribella et da ex eo coclearū
unū et bibat p' ipam mina aū uinū
odorifin aū aq̄m anisi et mastic̄ aut
aq̄m decoctōis gar'. Et ex eis q̄ cōfunt
ei sunt lit' de absinthio et dyacimini

cap̄. u. de malicia cōplōis stoi et uentris cal'.

7 cfcō de pipib3 7 zinzib. cōditu 7 cumīb.
kebuli condita cū melle 7 spēb3 7 nutria
tur cum aqua citis 7 cameium 7 caulib3 p9
7 bibat uinū antiquū odoriferum 7 alcan
didiod 7 aqm mell' cū spēb3 7 uinū passū
q fit ex passis 7 melle 7 ponantur sr stom
extius res calide boni odoris sic sir de lilio
7 almeisunc cū ambra 7 musco 7 xyloa
loes crudo 7 q̄ sunt ill' silia 7 uaporetur
stōs deforis cū aq̄ gar. 7 uicin. 7 mac. 7
heil 7 q̄ sunt ill' silia 7 unge ipm cum
olo costino aut olo de lilio 7 reliq̄s que
sunt ill' silia ex med̄s. **Ca. iiii. de flegmo**

Te ergo **ne qui fit i stō.**
im arde ei in p̄mis p̄ flōiam reb3 in
frigidantib3 7 pmisce cū eis ē ād de aro
maticis que stipticitatē faciunt 7 strin
gunt. Et flōia in p̄mis uena basilicā
si nō phib3 ab illo ad 7 p̄ illo' da aqm
solatri 7 aqm endiuie solani 7 cū cas
siaf. 7 accipiat ex eis usq3 ad diē. vii.
7 in. viii. adde par. de aqua fen' super
duas aq̄s p̄dcās 7 aqm apii cū ponde
ʒ. s. 7 trociscas de rosis. Et si calidītas
adhuc est multa 7 apa inflamatū ē
nō oz ut addas has medicinas s3 da a
qm solatri 7 endiuie tm̄ cū trocisc̄ de
rosis 7 ād de succo absinthii 7 mastice.
Et nutr' eū usq3 ad diē. vii. ē mess' ex
coriantis 7 attriplicib3 7 sumac 7 cu
curbita 7 olo omfacino 7 olo de amig
dal. dul. Et p' vii. ciba eū sicla cū mess'.
7 uileb 7 aqm ḡmacom 7 p̄ maturacōm
egritudinis cū scamnabi 7 fiant empla
in initiō ex reb3 fris sic sunt solatrū et
arnoglossa 7 rasura cucurb. cū far' ordi
7 foliis salicis cū mol' siccis 7 q̄ ill' sunt
similia 7 pmisce cū eis p'. vii. camas ca
momille 7 mellilotū 7 absinthiū 7 spi
cā 7 indicā aloe 7 sandal' alb. rube.
7 sansel 7 cē. 7 bacas lauri. Et de con
suetudie quidem gal. fuit ut utent
in apatib3 stōi spcerato fcō ex aloe 7
mastice 7 cera 7 olo balsami 7 ipse qd
accipiebat ex cera aur. viii. 7 liq̄facie
bat eam i estate cū olo ro. 7 in hyeme
cū olo balsami 7 sitoli ÷. i. Cum ergo
infrigidatur pmisce cū eo aloen et

mastice contritā 7 accipe ex eis aur
i. 7 in hora addicōm puam. Si aut
est debil' donec nō contineat cibum
adde ē in emplo q cōfortet 7 est aur.
i. de rob agste ex siccato phibeat in p'
mis in cerato deīn post illd' medicine
reliqne deīn suc absinthii misceat
loco suci rob agste in hora utrosq3
Et oz ut sit q̄ntitas cere 7 oli balsā
scdm q̄ntitatē medicinar3 que ca
dunt in eo. Cum ergo agregantē
ex medicīs aliis aur. iiii. pone cero
tū ÷. iiii. 7 s. cere ÷. ii. 7 ÷. ii. ex
olo balsami. Cum ergo apostemat
induratē 7 antiquatur tunc utere ex
omnib3 coloub3 medicinar co in quo
sit aliquid aromaticitatis. Et ex med̄s
lenientib3 7 ex medicinis resoluen
tibus scdm similitudinē cōpōis epli
cū mellilo fcī. stam pmixtiōe hui9
empli sunt multe q̄m quemens ē
apati uiscerū 7 q̄ ff sub mirac hōi
nū q̄n alterantur pump donec fiat ut
una cōmixtionū ei conferat apati
epatis 7 alia conferat apati stōi aut
splenis aut lacterū qui ff sr uentre
Et g' os istas iā agregaui descptō
nes in pmixtionib3 emplorū. **De**
Nausea 7 uo **nausea 7 uomitu.**
nitū accidē ex in q̄ cōartata ē ex
q̄ntitate sua sicut cib3 mult' sup' i
q tollat uires aut in qualitate sua
sicut in q̄n est acuta mordicatiua
horribil' aut acetosa aut colica aut
in gnē suo toto q̄n est multa ma
la 7 q̄n continet in interiorib3 stōi fa
cit accidē uomitū p̄ q nutriatur
infirmi pcipit q̄n est multa inuisco
sa in rugis stōi tunc fit ex ea nau
sea. Et hec eadem aut gnatur in ip
so stō aut puenit ad ipsum ex me
bris aliis. Qn̄ aut nausea est ex de
bilitate uirtutis tunc nos minu
imus i primis ex q̄ntitate eius q
recipit ex cibo aut mutamus qua
litatē eius deīn redimus ad cōfor
tandū stom cū reb3 cōtrariis ma
licie cōplōnis ex qua debilitat

sambucino aut olo
de ben aut oleo

cibi i potu in cep
coē uileb

ego quidē

Ca. v.

annexa

uit(ur). Et si nausea et uomitus sint ex
humore malo retento in stomacho si est
flatiue solum imus ipsum administrando qui
etem et sompnum et phibitionem a cibo. et
administram(us) res calefacientes uel que dige
runt. Si autem est cruditas cum eo quod diximus
administrationem et res medicinas subtiliantes.
Et si est ex colera autem est intentio curationis
eius cum eo quod est subtil(iant) et mini(m)e coartans
s. cum uomitu scilicet post potum aque ordei et se
mel post potum aque calide. Illas autem in qui
bus est humor uehementis uiscositatis
et grossitudinis non post subtiliationem cum
asione mundificamus cum pill(ulis) de aloe et
quia accidit quando debilitas non est in stomacho
tantum sed in toto corpore et ut impellatur ad
ipsum aliquid quod expellat propter superflu
itatem suam inter aliqua interius cum so
lutione quando stomachus est fortior uentre et inter
alia expellatur ad ipsum quod expellat
sursum quando intentio est sic contraria eius.

Eructuatio. Ca. vi. de eructuatione.

Eructuatio fit apud euacuationem uentositatis
inflamate et sequitur aut humorem
flatiuum ex quo generatur aut debilita
tem stomachi. Et hoc quidem autem accidit ex hu
more egrediente a re qui uincit in stomacho
aut ex malitia complexionis tantum. Et quando
eructuatio est absque qualitate tunc
ipsa impellit cibum in stomachum et prohibet ipsum
recipere digestionem et quando prohibetur ex toto
accidit in stomacho inflatio et nocumentum mag
num. Quam ob rem necesse est quando eructua
tio et uentositas fuerit absque equalitate ut
sedes ipsam cum destructione cause que
facit ipsam accidere quod est quoniam si est flatiua e
uacuamus eam cum medicinis quas diximus. autem
et si est ex debilitate curamus mali
tiam complexionis que facit ipsam accidere
cum eo quod est contrarium ei. Cum ergo prohi
betur uentositas ab exitu administra
mus res soluentes inflationem sicut
anisum et aloes et folia ruthe et ca
rui et calamentum et ciminum et menta
et ameos et mastix et gar(iofilus) et que sunt
illis similia. Ca. vii. de singultu.

Singultus est motus qui fit in reb(us)
quibusdam probus stomachi quando uadit ad expel
lendos humores qui nocent ei non obedi
unt ei ille res ad expellendum. Et singul
tus quidem accidit aut ex euacuatione aut
ex mordicatione aut ex malitia complexionis
frigide. Repletione autem accidit aut ex multi
tudine commestionis aut ex humoribus qui
inspissantur in corpore stomachi. Et euacuatio
fit autem ex medicina que multiplicat in so
lutione aut expulsione egrediente a re
qualitate autem prohibitione longa a comes
tis. Et mordicatio fit aut ex humore
colerico qui generatur in stomacho aut effunditur
ad ipsum aut propter rem acutam calidam quam
suscepit homo in potum uini antiqui pu
ri aut ex receptione confectionis dyapyreon
aut propter corruptionem cibi et malitia con
plexionis frigide fit aut propter gulositatem sicut
aduenit pueris aut propter substantiam stomachi
ipsius sicut aduenit decrepitis et illis qui si
frigidantur ex egritudinibus cronicis. Et
accidit singultus in ex parte alia quando in
corpore est flegmon magnus et facit accidere
in stomacho egritudinem. cura singultus

Necesse est in primis ut curet singultum qui e
ex repletione cum uomitu. Et similiter
singultus qui est ex mordicatione. flam
quando est ex humore contento in stomacho si na
tura ad superiora tunc euacuantur cum uomi
tu post commestionem raphani et potum aque
calide que iam bulliit cum aneto et sa
le. Et si est sub(ter) uisus in regis stomachi e
uacuamus cum potu yerep(igre) et pill(ulis) de spe
ciebus et si est singultus ex malitia complexionis
frigide tunc oportet ut curemus ipsum cum rebus ca
lefacientibus subtiliantibus ex eis que im
plentur in potu sumuntur autem cum moui
mento s. motione cum siti. Res autem calefa
cientes sunt sicut semen apii et macis — *subtiliantes*
et ciminum et anisum et zz. et calamentum
et asarum et spica et aristol(ogia) ro(tunda) et acorus
et castoreum quod accipitur cum aceto squillitico

Recipe. confectio in hac medicina.

Recipe castorei ʒ. v. costi amari tinde petro
silini macedonici ʒ. v. sumantur cum
aqua sisimbrii aut decoctione calamen
ti et anisi et mastice et ex eis que conferunt
et est cortex fistici rubeus exterior quando
decoquitur cum radice squinanti cum e

qualitate et bibit ex utroque et secundum hunc
modum qui accipit petrosilinum ypi et cimi
ni carmeni omnium ana pond. ʒ. iii. et datur
potio ei aur. i. cum aqua sisimbrii aut decoc
tione calamenti et mastice aut datur sisi
brii pond. ʒ. ii. et cimini carmei ʒ. i. cum
vino puro. Et confert etiam cortices a
cila qui exsiccantur et teruntur et datur
ex eis pond. aur. i. cum aqua. Et si generat
in stomacho ex ventositatibus grossis que sunt
ex multitudine gulositatis damus
infirmo rutham siccam aut semen eius
cum vino. Modo si cum ventositate est humi
ditas damus ei nitrum cum aqua mell. Et si
evenit singultus est ex humoribus grossis confert
ei squilla quam accipit cum vino. Hec autem
omnia que diximus nociva sunt illis quibus
evenit singultus ex evacuatione. Modo
est quod ipsi indigent eis que sunt illis contraria.
Illis autem stomachicis quibus nocet humor
colericus et facit eis accidere singultum
convenit in primis mundificatio humo
ris cum vomitu per potum aque calide et se
curabin et post ipsum aqua ordei cum aqua
granatorum dulcium et aqua cucurbite.
Et si singultus est ex siccitate dabimus
in primis aquam calidam cum oleo de amig
dalis dulcibus et oleo viol. deinde datur ei
aqua ordei et aqua cucurbite aut aqua citruli
aut musillago psilli et musillago
seminis citoniorum cum oleo de amigdal.
dulcibus et oleo de semine cucurbite dul
cis et ad ultimum ministrentur res humecta
tes intus et extrinsecus in hac dispositione. Et
si singultus est ex flegmone qui fit in stoma
chi principio in primis cum flora ve
ne basilice titillaris deinde damus aquam
solatri et aquam endivie et si est illic in
flammatio damus ei aquam ordei cum sceamabin
et ponimus super stomachum emplastrum quod convenit fleg
moni qui fit in stomacho sicut emplastrum
factum ex duobus sandal. et spinna. Ca. viii.

Ventositates de inflatione que fit in stomacho
ventose que nominantur inflatio
generantur in partibus ventris qui resolvuntur
humores ventosi et commesta de proprie
tate quorum est resolvi in fumum qui sunt
ex caliditate pura. Modo est quod frigiditas
pura non generat fumum quia ipsa non subtili
at et cadit caliditas vehemens vin
cat cibum et subtiliat ipsum et prohibet ip
sum resolvi in fumum si cibus ipse non
est ex illis ex quibus possibile est generari
fumum tunc enim generantur ventositates no
centes diminute que morantur in hora
pura donec ipse evacuantur eructatione
vna aut duabus. Ad ventositates et
inflationes conveniunt medicine subtili
ative calefactive que teruntur cum oleo de
spica et colantur et funduntur in clisteri
et iste sunt sicut ciminum fenuculum et se
men apii petr. carvi anisum kersim
et siseleos et macis et que sunt illis similia. Et si
in membris officialibus est fiat decoctio
rutham in aliquo oleo et nigellam
et baccas lauri et castoreum et si est illic
additur opiatis prohibe medicinas calidas ve
hementis caliditatis et decoque in aliquo
oleo anetum loco ruthe et permisce cum
eo adipe anseris et galline et non oportet ut
narremus istas res nisi ad opiata mag
na primis non opiatibus conveniunt etiam va
poratio desforis cum milio calefacto. Et
ex eis que sanant inflationem et pute
tionem. s. dyaspmatoe ex ventositatibus
est electuarium factum ex seminibus que sumun
tur in potu cum vino et tyriaca et sagze
nia et metridatum et dyaciminum et confectio
dyapipeon et confectio dyacalamenti. Et
secundum hunc modum ministratur decoctio
nem anisi. Item anisum et ciminum et
masticem et origanum et aristol. ro. il
lis omnibus sanat ex dolore accidente ex oppilatione
et grossitudine ventositatum tridaz.
Et confert etiam suffumigium quod fit ex semine a
neti et aneos et semine ruthe et calam
to sicco et castoreo. Illos autem quibus ac
cidit inflatio ex eo vi. iuvat vaporatio
que fit cum aceto in quo decocta sunt poli
um et camomilla et anetum et sansucus
et semen ruthe et bacce lauri et dance et
semen apii. Ca. ix. de [illegible] appetitus

Destructio appe et diminutione eius.
titus et diminutio fiunt autem ex malicia
complexionis stomachi aut ex aliquo humorum
qui continetur in eo et signum sunt malicia

euacuatoe

cu callid.

destructoe

complexionis calide per sitim et eructuaci
onem fumosam et inflationem stomachi et ama
ritudinem oris et significat malicia
complexionis frigide ex quo horum accidentium
illud est quod ipsi non sciunt nisi tollant res
frigidas et accidit eis eructuatio acetosa
humor autem qui retinetur in stomacho si est
subtilis colericus mordicat stomachum et fa
cit accidere nauseam et sitim. Et si est grossus
viscosus non facit ad nauseam
est enim cum duabus dispositionibus sunt
Et si humores sunt retenti in tunicis
stomachi ipsius tunc ipsi faciunt vomi
tum et si sunt annexi aut irretiti vel
retenti ut rete in rugis stomachi tunc ipsi
faciunt nauseam et non faciunt vomere
nisi sit in stomacho superfluitas ciborum. Illis autem
quorum appetitus destruitur propter humores
grossos frigidos oportet ut detur ex eo quod come
ditur ac bibitur id in quo est abstersio et
mundificamus eos per vomitum frigidum autem
per solutionem inferius. Si autem sit irretitus e
vacuamus eos per potum yerapigra et pillule
de aloe et pillule de speciebus. Et post mundi
ficationem damus eis ad rectificationem ma
licie complexionis dyacimini electuari
um dyapipeon autem citrinis kebulos
conditis et zinziber conditum et specierum et cetera
conditum et ex eis que confert et est sirupus de
absinthio. Quorum autem destruitur
appetitus ex humoribus colericis utimur in
primis in curatione eorum rebus que re
primunt et extinguunt caliditatem deinde
evacuamus cum mirabolanis citrinis et fumo
terre et decoctione absinthii et damus eis
sirupum dyacitoniten cum scamonea. Et si non in
digemus ea multiplicabimus ex aloe et
post illud dabimus ad confortandum stomachum de
decoctione absinthii et spice et rose et
fumiterre et passule cum cassia fistula et trifera
minorem cum modico xyloaloes cru
do et mastice conditis. In illis autem quo
rum appetitus destruitur propter debilitatem
virtutis que influit desiderium quoniam vir
tutes omnes debilitantur propter malicia
complexionis membrorum in quibus sunt
humores mali oportet quod sciamus qualitatem
malicie complexionis ut curemus eam cum

rebus contrariis ei. Nam si est calida
acuta curamus eam cum eo quod accipitur cum
aceto sicut endivia et fumusterre et lac
tuca et aqua granatorum et aqua agreste et
acetositatis citri et lac acetosum et
aqua agreste quod fit illud similia. Et sic fri
gidam curamus eam cum vino antiquo et mu
na et capari que effunditur in aceto
et melle et acetum dictum et omnis aque
infunduntur in aceto et aniso et sino
et necessitas damus ei confectionem dy
apipeon et confectionem de calamento flu
viali. Et ex eis que confert et est tyria
ca et metridatum et confert id medicame
ntum galieni de quo dicitur quod confortat stomachum et mun
dificat ipsum et confert illud quorum destruitur
appetitus et non digerunt cibos suos. Et e
go dicam ipsum in antidotario Et oportet ut
scias quod destructio appetitus est significa
tio magna in reliquis egritudinibus
cronicis. Et oportet ut scias quod fortiores
significationes et plures earum in de
bilitate virtutis que desiderat est ut
dicat infirmus ego desidero quoddam
et presentatur ei cum ergo gustat illud vitu
perat ipsum et non suscipit ex eo. Et signum
tibi fundationis destructionis appetitus ut non
desideret aliquid penitus et ita accidit hoc
et in potu. Capitulum x. de appetitu canino

Nominatur hec egritudo
Appetitus caninus ex nomine canum quia
desiderant quod comedant multum divisim et
fame absque sacietate. Et accidit autem
ex malicia complexionis oris stomachi aut propter hu
morem acetosum qui agregatur in
eo aut ex evacuatione multiplicata quia
accidit reliquo corpori et hoc quidem fit ex debi
litate virtutis retentive cibi deficien
te et propter illud expellitur aut difficulta
te caliditatis que cavit ipsum et hec cali
ditas non est in ore stomachi immo in reliquo
corpore. Illud est quod sequitur appetitum qui
accidit ex malicia complexionis frigide in stomacho
aut ex humore retento in eo solo sit
flama nigra vel liquor ut. Illi autem qui ac
cidit ex multitudine evacuationis non
sequitur simile illius. Et damus eis illis
cum rebus que rectificant malicia con

frigide

K

plexionis facientem accidere egritudinem cibos pingues et vinum multum sufficientis calefactionis et vinum quod faciat simile. huic est vinum rosatum et rubeum in colore suo post quod sit in sapore suo stipticum. Et illis quibus advenit hec egritudo ex malicia complexionis frigide aut humore acetoso in vino est iste modus est iuvamentum magnum sicut testificatur illud ypo. in capitulo secundi libri afforismorum quod potus vini resolvit famem. Et est necesse ut sumant in inceptione cibi cibos pingues grossos calefacientes et reliqui cibi eorum fiant cum pinguedine multa. et non sit in eis acetositas neque stipticitas. deinde precipiam eis bibere ex vino quod diximus antequam sacientur. Et illud est quia hec egritudo alleviatur cum hoc regimine. Et quandoque medicantur in tempore longo sanantur. Et si accidat cum hac egritudine solutio nature confert eis alcanja.

Ca. xi. de bolismo et est fames hec stua.

Scias quod bolismus est fames magna et eius intentio est vehementia privationis cibi et paupertatis membrorum hoc quod significat sermo derivatio nominis eius quod est quia lismus est fames et bu. est dictio cuius intentio est multitudo. Et multitudo accepta ex hiis. Et est elevatio. hec autem egritudo et appetitus caninus colliguntur quoniam paupertas et diminutio cibi sunt in utroque simul. in utrisque et diverse sunt in hoc quod in tercio appetitus est sana in illa. Et membra sunt repleta et in tercio in hac est disposita vel inferior sana et appetitus est mortuus et continuatur et cum ea diminutio et siccitas et frigus et debilitas. In illis autem quibus accidit hec egritudo in itineribus et quoque in nive consequitur eos oportet ut confortentur sicut cum ratione aqua frigida et aqua ro. infrigidata super faciem eorum. Et dentur eis in potu res boni odoris et delectabiles sicut vinum antiquum odoriferum in quo commixta sit camphora xyloaloes et similia almeisusen. Et fumigentur eos super cum xyloaloe aromatizato ambra. Et ponantur super juncturas eorum emplastra ex aqua ro. et aqua murti et similia de lilio et camphora et musco et cum xyloaloe contrito et gallia et rosis et que sunt illis similia. Et stringantur manus eorum et pedes et excitentur eos pungendo duas mandibulas inferiores et tenendo capillos eorum. Cum ergo convalescunt a sincopi da eis panem infusum in vino commixto aut alio ex eis que confortant velociter. Et oportet ut cures eos post illud studiose cum cibis convenientibus donec confortetur eorum debilitas.

Ca. xii. de citta et de desiderio comedendi lutum et carbones.

Scias quod homines non desiderant cibos malos nisi quando adheret in rugis stomachi superfluitas mala. Et plurimum quidem accidit hec complexio mala mulieribus quando impregnantur et nominatur hec egritudo citta et desiderant quidem mulieres et acetositates et ponticitates et forte desiderant res que dicuntur acrimonia et fortasse desiderant res malas sicut lutum et ossa et vasorum fictilium frustra aut carbones aut alia ex rebus contrariis et extraneis. Et consequitur eas hec egritudo secundum plurimum usque ad mensem secundum autem deinde et alleviatur ab eis illud in mense quarto quoniam pars humoris evacuatur per vomitum et pars eius digeritur et pars eius nutrit embryonem et iam accidit hec egritudo et viris tunc quando venit hic humor ad orificia stomachorum suorum. Iam ergo removetur dubitatio in hoc quod cura eorum est cum mundificatione illius scilicet cum vomitu et potu medicine solventis illud quod est in stomacho et ventre sicut solutio cum pillulis de yera et pillulis de speciebus et consimilibus hoc medicamine.

Modus decoctionis ad eum qui comedit lutum et est corruptus et citrinatur color et timetur super eum diarria.

Recipe cupule glandium ʒ viii. aloes ʒ xvi. herbe eupatorii ʒ vi. rad. squinanti ʒ iiii. mirre ʒ ii. summa est v. terantur omnia et decoquantur in duabus libris aque donec remaneat medietas et detur in potu omni die tria libre.

Aliud ad appetitum luti.

Recipe cupule glandium ʒ ii. passule mundate ʒ vii. anisi ʒ iii. mirab. citrinorum indorum bell. et embl.

Medicamentum in quo est desiderium comedendi lutum

am ℥ v. scorie ferri contrite infuse in
aceto acuto exsiccato torrefacto super pa
tellam ℥ x. summa est vii. decoquatur
cum vini boni pontici ÷ vii. et equaliter
aque donec remaneat medietas et coletur
et detur in ieiunio vii. diebus.
Recipe cardamomi
minoris et maioris et
cubebe omnium ana partem i. zuccari tabarzed
quantum de omnibus et detur ex eo in ieiunio
aureus i. cum aqua tepida. Aliud ad hunc
Recipe cimini vel modum
Cinamomi armeniaci et ameos
anisi omnium ana partem i. detur ex eo in ieiu
nio quod masticetur masticatione bona
et degluciatur aqua eius et confectum in vesperis.

ca[...] xiii.
[...]tiendi
[...]si

Accidit in hora
desiderium bibendi aquam sublimis a
miratione quoniam quando est in rugis stomachi hu
mor malus adheret in eo aut salsus aut ex
colera aut ebullitione humiditatis in stomacho
quod est quoniam os stomachi fuerit accidere sitim plus
quam reliqua membra et post ipsum venit et post
ipsum meri et post ipsum pulmo et post ipsum
epar et post ipsum intestinum ieiunum.

paralitice

Et oportet ut studium et investigatio sitis quando
ex exsiccatione stomachi et locorum in quibus currit
humiditas ab ore ad stomachum. Et oportet tunc
ut perpendamus preparationem sitis in sompno. Et
de hominibus sunt qui sitiunt in sop
no propter caliditatem complexionum et eorum cura
est cum in potu aque frigide. Et quidam deside
rant potum rerum horribilium saporum
propter quantitatem malicie complexionis innatis
sicut eos sicut oportet desiderant cibos ma
los. In quo Galienus vidi quosdam cecidisse
in sitim continuam et mortui sunt in ea
quando ipsi comederunt lupas sitim facien
tes. Et alii ex messoribus infirmati sunt
hac eadem infirmitate quando ipsi bibe
runt vinum in quo mortua est vipera.
Et alii quando ipsi biberunt vinum antiquum
et inebriati sunt. Et alii qui noluerunt tol
lerare sitim. Et alii quando aqua deficit in ma
nibus ex qua bibebant. Illi ergo qui per
superfuerunt aquam maris ceciderunt in si
tim plus quam alii. Et quidem propterea quod re
soluti sunt et non eorum et fortes facte sunt eorum

punctiones mortui sunt ante alios. Et cognovi
novi virum cui advenit causon febris
et ipse non abstinebat a potu aque frigide et fe
cerat in augmento et non sanatus est donec
mortuus est. Et ad ultimum sitis fit aut
ex caliditate aut ex siccitate aut ex utris
que simul aut propter humorem salsum putri
dum qui aggregatus est in stomacho. Si ergo est ex
caliditate tunc sanatur cum rebus aceto acetosorum
sis sicut secanabin de zuccaro et aqua granatorum acetosorum
et aqua pomorum et aqua pirorum et rob de ribes
et que sunt illis similia. Et si est ex siccitate tunc
est necesse ut administret aquam frigidam et aqua
ordei et aqua cucurbite et aqua psillii et que
sunt illis similia. Et si est ex caliditate et
siccitate simul tunc cura eius est cum aqua
frigida et aqua citruli et aqua lactuce
et aqua ordei et aqua cucurbite et facia
mus pillulas ex semine lactuce et citruli
et semine portulace et dragaganti et radice
liquiricie et cetera ut sumatur in ore et frice
mus caput cum oleo ro. cum infrigida
tio ultima facta est et infrigidentur pe
des et cetera. Et est necesse ut sit infrigidatio
amborum si eger est calidus cum aqua ve
hementis frigoris et si est frigidus tunc cum
decoctione utriusque. Et oportet ut scias quod cu
ratio sitis que accidit ex siccatione meri
est sompnus et que accidit ex caliditate ungi
be vel inquietudo. Et cum causa est calidi
tas cordis vel pulmonis attractio aeris
frigidi vel suctio cum naribus. Et illi cuius causa
est humor salsus putridus in stomacho potus
aque frigide. Capitulum xiiii. de malicia digestionis.

Scias quod malicia digestionis
non fit nisi aut egritudine in vir
tute digestiva aut ex errore quae de
foris intrat. Cum digestiva non leditur non
aut ex substantia sui ipsius propter maliciam com
plexionis aut ex quibusdam egritudinibus
officialibus, sicut almeshire aut infla
tione vel extensione sicut apostema flatica aut
flegmonem et apostema melancolica et que sunt
illis similia. Et error qui est extra corpus aut est
propter superfluitates in stomacho aut ex complexionis
aut ex temporibus anni. Et oportet ut scias
quod omnis malicia complexionis quae fit foris
dissolvit virtutem. Si ergo est cala

est fumosa et si sit ibi fl[illegible] eructuatio

corrumpit comesta ita ut ex quibusdam
eorum oderetur odor ranidus aut lutos
uel limosus. Et ex quibusdam eorum oderet
odor fetoris piscium aut ad putrefactionis
extimatione horribilis. Et accidit illi qui
hanc habet egritudinem sitis superflua. Et si
malicia digestionis est ex malicia complexionis
frigide tunc non fit sitis nisi febris et rema
net qualitas comestorum ita quod non re
solvitur nec alteratur penitus. Quando si im
mutat in eis virtus digestiva parum acci
dit eructuatio acetosa et cum eius est autem
sitis stomachi autem ista retentum in eo aut
multitudo escarum sumitur ex cibo autem ex
frigiditate eorum et ista omnia debilitant vir
tutem naturalem sicut quando in potius sup
ignem parvum ligna multa aut ligna
humida quando sunt pauca extinguitur.
Si autem illud idem quod comeditur est pan
ce calitatis et est inflativum tunc ventre
repleatur humiditatibus ventositatibus
fumosis. Et malicia complexionis calide et
frigide sequitur malicia digestionis festinet et pro
prietate non humide et sicce non est nec
eis sit lesio stomachi similiter donec destruatur eius
operatio absque tempore longo sed in hu
humiditate accidit ydropisis. In sicci
tate enim autem decrepiti etate autem ma
ximos et eius intentio est extenuatio
cum siccitate et in omnibus istis egritu
dinibus que accidunt in eo scilicet officia
libus non prohibetur virtus digestiva non
a complemento sue operis tamen et fortis.
se accidit malicia digestionis et complexionis
propter quod leditur stomachus in aliquo aut ex
multitudine comestorum et bibitorum
et exitu eorum ab equalitate autem propter qua
litatem eorum aut ex hoc quod non comedunt
in non sua hora aut propter exitum suum ab
ordine autem propter insompnietate vel inque
tudinem. Variatio digestionis quando ac
cidit ex malicia qualitatis sue non fit
nisi cum corruptione et similiter et propter exitum
eorum ab ordine et a convenientia hore
et significatio per exitum eorum ab ordine et
significatio sicut quando homo comedit ci
toma et granata et comedit postea in
quod olera condita cum oleo albinum sed

ut non sit hora suscipiendi ea quem
eius sicut si comedat homo in mane ante
quam digatur cibus primus et antequam ex
citetur homo hora. Corruptio autem quando
sunt calida colica tunc eructuatio
est declivis ad acetositatem. Et similiter
quando in stomacho sunt superfluitates similes istis
Et simile huic eidem accidit et
in egritudinibus stomachi in pluribus ad ut. Si
quod alteratur ex comestis in stomacho cum est
ad fumositatem propter quod accidit istud
ex ipsa non eorum tunc causa faciens hanc
alterationem est calitas et si est aceto
sa est frigiditas. Verumtamen ego nescio
de hiis an causa sit ex malicia complexionis
autem ex humore malo retento in ore
stomachi ita ut detur infirmo cibaria con
traria per viam ipsorum ad illum modum cor
ruptionis et preparant cum ut evomat
ea et sit quod detur ei si non sit alteratio
non ad fumositatem panis autem canda
rusi. Et si est acetosa detur ei mel
quod est quia si est causa malicia complexionis
absque humore in veniis panem et
candarusium quando evacuantur et vomi
tu iam alteraret quando alteratione. Et si est
ex humore inde sua debilitata illo
humore. Si autem humor ille est suspen
sus in rugis stomachi tunc necesse est ut
sequatur eum nausea nam si est cali
dus sequitur eum sitis et si est frigidus sequitur
ipsum desiderium cibi. Et oportet autem ut conside
res an in epate sit lesio ex egritudi
ne et quas species sit illius egritudinis
Et similiter et inquirere de splenis
Ita ergo fit corruptio comestorum et
ita cognoscitur. Tarditas ergo digestio
nis non fit nisi quando cibarium quod come
ditur est difficilis digestionis multum in
comparatione ad virtutem stomachi aut in compara
tione ad sompnium et quando destructio
digestionis est apparens manifesta tunc
scias quod virtus digestiva que est in stomacho
est debilis debilitate completa propter mul
titudinem comestorum. Et quia per transitum
equalitatem autem propter frigiditatem vehemen
tem. Si ergo corruptio virtutis di
gestive est causa malicie digestionis

tunc oportet ut confortetur eam. Et si causa
est egritudo officialis tunc quando ipsa
curatur et sanatur redit cursus uirtutis
digestiue. Et si est malicia digestionis
ex comestis horribilibus nociuis tunc
necessarium est prohibitio eorum et uti loco ipso-
rum eis que sunt ipsis contraria et sic
ex multitudine eorum tunc necesse est ut si
est ex ut minuatur ex eis. Et oportet ut in-
telligas simile huic eidem in reliquis
egritudinibus. Illud est quod in ordine eo-
rum ut in primis administratur illud
quod est uelocis digestionis deinde post illud
quod est confortatiuum. Et si est propter humores
frigidos qui natant autem in stomacho tunc oportet ut euacu-
entur eos per uomitum post comestionem
raphani et potum aque calide in qua de-
cocta sunt anetum et sal et calamentum cum
secanabin squilliticum. Et si humores
sunt suspensi in rugis stomachi euacuantur
eos dando in potu pillulas. sicut sunt pillule de
yera et pillule de aloe et pillulas de speciebus
et amiscetur post mundificationem quod rec-
tificet maliciam complexionis frigide sicut con-
fectio dyapiperon et confectio dyacalamen-
tum et electuarium alcalidicon et electuarium dyacimi-
num et electuarium dyacitoniton et confectio et sirupus
de absinthio et detur post illud ad con-
fortandum stomachum cum minore cum
mastice et xyloaloe et trociscis de ro-
sis et cerabe et aniso cum mirra. Si
autem humores sunt colerici acuti tunc
oportet ut mundificentur per uomitum cum aqua
calida et aqua ordei et cum secanabin et po-
tu decoctionis mirabolanorum citrinorum et potu de-
coctionis mirabolanorum cum fumoterre et ab-
sinthio. Si autem non sunt colerici acuti
et sunt grossi tunc detur decoctio ab-
sinthii solum autem cum yeralogodion. Et si
stomachus post euacuationem humoris colerici in-
diget confortatione detur ei lac uaccinum
postquam decoquitur in ea mirra et apium
et corticis citri et simbrium deinde gen-
citur bene in mane et extrahitur butirum
ex lacte et detur ex eo quod bibat secundum
quantitatem uirtutis et quantitatem digestionis
cum tortellis et gallina et xyloaloe cru-
do. Si autem cum prauitate digestionis sit u-

solutio et descensus humoris colerici et
sitis multa detur ei electuarium dyasparmaton
aut suffuf de granis granatorum cum sirupo
de citoniis puris. Si autem illud quod eua-
cuatur cum assellatione non est colericum
et stomachus est frigidus et est in eo sonitus detur ei
electuarium alcamizinum cum aqua que currit ex ue-
na fit. Et confectio huius medicaminis
ad confortandum stomachum post euacua-
tionem. Recipe granorum granatorum assa-
torum ℥ x. tamarindi ℥ iii. gallie bone
et cardamomi omnium autem ℥ i. granorum mir-
ti ℥ iii. cipi ℥ ii. masticis ℥ i. summa
est vii. terantur et cribellentur et detur
ex eo pondus ℥ ii. ex mense cum sirupo
de citoniis. Si autem cum lenitate nature
sunt uentositates et sequitur tinctio
sit hac hoc electuario. Recipe granorum granatorum
aceto sororum torrefactorum ℥ iii. granorum mir-
ti ℥ xv. cipi et calami aromatici et ci-
mini armenii infusi in aceto autem aqua
agrestis aut aqua sumac torrefacti et gallie
et tamarindi et bdellii arabici omnium autem ℥
v. kurth i. gummi ℥ iii. terantur et cribelle-
tur grosse et detur ex eo ℥ iii. cum uino
antiquo autem mirra. Aliud ad maliciam digestionis
Recipe nisi confortat stomachum et stringit ipsum.
Reubarbari amomi masticis et ana ℥. omnium autem ℥
v. sumac ℥ x. granorum granatorum ℥ xl.
Vomitus. Cap. xv. de speciebus uomitus.
Vomitus aut fit secundum semitam crisis aut ab
sque crisi et qui est ex eo secundum semitam
crisis aut est laudabilis quando est cum euasi-
onis ab egritudine aut illaudabilis quando
est contrario illius. Qui autem est absque crisi
aut est cum multitudine comestionis et
potus aut ex fetore ciborum et eorum ranci-
ditate aut ex superfluitatibus malis in stomacho
quando sunt colerice et acute aut flatice et frigide
aut nisi sicce generate in ipso stomacho nam ipsi
sunt continui nocumenti. Illi autem qui ac-
cidunt ex superfluitatibus que effunduntur
ad ipsum ex membris aliis non sunt continue
lesionis sed quiescit stomachus in hora donec
agregentur in eo. uomitus uero qui fit secundum
semitam crisis non est necesse ut abscidatur
Si autem multiplicatur tunc oportet ut absci-
datur ipsum cum eo quod fit contrarium cause

que facit ipm̄ accidere. Qđ est qr si est
ex colā citrina ⁊ nata est sicca tūc oz
in primis ut leniatur cū clisti fcō ex ca
momilla ⁊ uiol' siccis ⁊ hasseeh ⁊ ordō
excorticato ⁊ sebesten ⁊ altea ⁊ iusiregi
⁊ penidus ⁊ zucc̄ rubō donec trahatur
m̄ in fūus deīn dāni in potu p' illđ aqm̄
prunorū ⁊ tamarindorz. Et si n̄ nō ē
sicca tunc dāni sirupū de mal' puniū
aut aqm̄ ḡnatorū qū rob agreste ā
rob citoniorū aut rob deribes aū rob
de citris ⁊ hanc decoctōm ē. ℞ ḡ
norū ḡnatorū acetosorū. ʒ. xx. masti
cis. ʒ. i. decoqūtur cū libra aque donᵉ
remaneat medietas ei' ⁊ coletur ⁊
phiciatur sr̄ ipām de xyloaloe crudo
ʒ. i. contrito ⁊ gallie bone. ʒ. i. ⁊ deni
ex ea in potu. Si ergo nō abscidit
uomit' p' h' tēc ōq̄ corticem fistici ru
beū ⁊ da in potu ex decoctōē eius cū
pauca gallia. Qđ si nō abscidit
uomitus p' h' da aqm̄ extremitatū
amarū iuiuū rosarū ⁊ masticē ⁊
si nō abscidit ⁊ p' h' uirt' ei' est fortis
fl̄bōia uenā basilicā titillare donec
sedetur acuitas colē ⁊ ebullitō eius
⁊ inflamatō ipius ⁊ quiescit ⁊ ꝯfor
tatur. Et ex cibis si est febris decoctō
que fit ex aqua sumac cū coriandro
bīundo ⁊ sicco ⁊ oro abluto ⁊ ictim a
qua agreste ⁊ aqua acetositatis citᵈ.
⁊ aqua ḡnatorz acetosorū. Et ꝯfc̄
ē alfentimistiti ⁊ est q' fit ex bbis si
aū nō est febris decoquat' cū rebus
quas dximus adurach ⁊ pone sup
stōm deforis emplīm q' fit cū aq̄ cito
niorū ⁊ aqua malorū ⁊ aq̄ pirorū ⁊
aq̄ ro. ⁊ aqua uirti hiūde ⁊ almessu
sen ⁊ rosis tritis ⁊ sandal' al. ⁊ gallia
⁊ rannich ⁊ ladano ⁊ xyloaloe cru
do pauco ⁊ cāphora ⁊ ēē ⁊ que sut
illis similia. Qđ si uomit' est ex flāte
⁊ nō est mult' riz continuus donᵉ le
dat nīm tūc est necē ut mūdificet'
stōs. Si est flā retentū in iuiciōub;
eius cū uomitu purgatū p' potū aq̄
calide in q̄ decocta sunt anetū ⁊ sal
⁊ calamentū cū seccanabin solutiō
Si aū est adherens retentū l' suspensū
in rugis stōi erit mūdificatō cū
potōe yerep. aut pill' de aloe aū pill'.
de spēb; ⁊ p' mūdificatōm ꝯfortetur
stōs cū mina ⁊ aq̄ malorū cū uino
antiquo ⁊ rob ḡnatorū fcm̄ cū mllē
mundo. Et ꝯfcē hec decoctō.
℞ ḡnatorū. ʒ. xxx. ⁊ mente ⁊ sisim
brii oīm aū baccare prūa decoq̄ne
eum duab; libris aq̄ donec rema
neat medietas ⁊ coletur ⁊ phiciat'
cū ea xyloal'. crudi ⁊ gallie ambor.
aā. ʒ. s. ⁊ detur ut bibat ipām semp
Et ꝯfc̄ hoc. ℞ ḡnatorū ḡndorz
acetosorū ⁊ mente ⁊ sisimbrii ⁊ fo
liorū eē. retentiū ⁊ cortices eius ō
nīū aā. ʒ. xx. cimini carmeni. ʒ. iiii.
⁊ decoq̄tur ⁊ coletur ⁊ phiciatur in
ea pond'. ʒ. i. nunic bone ⁊ detur in
potu mane ⁊ sero ⁊ sir' de absintho
ē est iuuatiu ual de q' est q' ꝯfortat
cū mūdificatōe sua. Et ꝯfcē ē hi'
dispōni dyamuscū amarū ⁊ elīm de
citoniis ⁊ cibetur cū decoctōē fcā ex
aqua granatorū acetosorz. aū ḡnis
eorū ⁊ coriandro ⁊ cimino ⁊ calam
to ⁊ rutha ⁊ spica ⁊ gar'. ⁊ cinamo
mo ⁊ ponatur sr̄ os stōi sp' emplīm
fcm̄ cū spēb; calidis sicut gallia ⁊
calam' aromatic' ⁊ spica ⁊ mastix
⁊ ēē. ⁊ absinthiū ⁊ xyloaloes aroā
tizatū ⁊ gar'. ⁊ alsesiur' ⁊ est ahe
hil ⁊ uinū uet' odorifm̄ ⁊ sir'. deli
lio ⁊ q̄ sunt eis similia.

Curatio uomitus acuitatis ex colera nigra.

Et uomit' quidem qui accid' ex ea si nō multiplicat' eius nocu
mentū sr̄ iīm non oz ut abscidatur.
Et si multiplicat' oz ut abscidat' ita
ut attrahat' in primis intus cū
clisti in quo sit acuitas pauca ⁊ po
natur sr̄ splenem ⁊ os stōi extius
emplīm fcm̄ ex mlliloto ⁊ mirto ⁊
ladano ⁊ usnee cū uino pontico de
in detur in potu sir' fcūs ex aq̄ gra
natorū in qua decocta est menta ā
fructus cū fructib; Et ad ultimū nos
cimm' unāquāq; spēz uomit' ex eo.

nig. secundum quantitatem in sufficientis ipsum
accidere. Cum ergo est ex adustione co-
lerice curatur eum cum rebus quas diximus
in capitulo nonum ex co. citrina. Et simili-
ter ut regatur ille cui accidit ex adustione
flatis. Cum ergo absciditur nonnunquam oportet
ut antem fiet ea que sequitur fiant ex
agregatione huius humoris in stomacho dando
in potu super infirmo decoctiones seminis ex
mirabolanis indis et kebulis et epithimo et
sale indo et agarico. Cum ergo in sple-
ne est egritudo ammistra (?) flobotomiam
vene basilice titillaris ex manu si-
nistra et mediane que rectificat splenem.

Scias quod Capitulum xvi de vomitu sanguinis

Vomitus sanguinis non est nisi aut ex
stomacho aut ex epate et postremum fit ut fiat ex
utrisque. Et egreditur sanguis ex duobus
aut propter rupturam aut propter corrosionem aut
eruptionem. Ruptura vero fit aut ex
causa extrinseca aut intrinseca. Extrinseca
est sicut percussio aut recalcitratio a
suspirio vel constrictio carnis aut casus
aut tensio aut saltus aut vociferatio. Et
intrinseca est quando vena est multum et vas
in quo agregatur est lene subtile
aut durum valde. Et corrosio quidem
fit aut propter superfluitatem acutam aut
ex humore salso baurakio. Et erup-
tio fit aut ex vehementia motus
virtutis expulsive aut ex debilitate
virtutis retentive orificiorum vaso-
rum aut ex multitudine eius quod est in
venis. In his vero dispositionibus confert
in inceptione flobotomia vene basilice de-
inde post eam que retinet sanguinem
sicut trociscus facti ex carabe aut usus
trociscorum predictorum in sputo sanguinis.
Et illud quidem quod absciudit sanguinem
vehementer est succus arnoglosse et vir-
ge pastoris cum bolo armeno et terra si-
gillata. Et iterum aqua pluvialis quando in ea
infunditur bolus armenus et spodium.

Recipe gummi Et confert et si medicamen ad vo-
mitum sanguinis
carabe ℥ xv. ambre et coralli cori-
andri sicci spodii rosarum rubearum et se-
men portulace et balaustie et succi
barbe hircine et amili omnium ana

℥ x. cornu cervi adusti acacie ablute omnium
vero ana ℥ viii. boli ar. et terre sigillate ambo-
rum ana ℥ vii. aluminis iameni ℥ iii. et
quidam addunt opii ℥ ii. summa est xvi. te-
rantur et cribellentur eo et dentur ℥ iii.
cum aqua pluvie aut aqua portulace et sit
cibus lens excorticata decocta cum aqua
agreste aut aqua sumac cum innatur et po-
nantur super epar et stomachum emplastra infrigidan-
cia stiptica que faciencia quando absciditur
ascensione sanguinis. Capitulum xvii de solutione
ventris cum est fortitudine

Fortasse solvitur natura
quandoque velociter et quandoque tarde et quandoque in
pulsionibus multis nimio et quandoque in pul-
sionibus diminutis nimium. Et fortasse eva-
cuatur indigestum et fortasse evacuatur cor-
ruptum ex eo quod currit ad ventrem desuper
et ex eo quod generatur in ipso. Quando autem evacu-
atio est supra consuetudinem tunc est aut
propter quantitatem multitudinis eius quod recipi-
tur stomachum aut quando mordicat stomachum acu-
itate sua et vadit propter illud ad expellen-
dum illud aut propter viscositatem ciborum et lubri-
citatem eorum et propter hoc quando ambulat qui
accipit ipsos successione susceptionis
eorum aut ex debilitate eorum quando
cibaria sunt diminuta de necessitate sunt
superfluitates eorum diminute. Et si sunt
grossa ponticei tardantur in descensione et non
est tarditas evacuationis superfluitatis
et non est accessio eius propter debilitatem
stomachi aut intestinorum tantum sed propter debilitatem lac-
teorum que sunt sub stomacho et precipue superfluitas
est minor in comparatione quantitatis co-
mestorum quando illud quod ex eis advenit ad
membra addit super quantitatem et est plus
quantitate comestorum. aut ex diminutione
eius quod venit ad membra corporis aut propter
illud quod currit desuper ad ventris partes. Et
evacuationes quidem continue fiunt aut propter de-
bilitatem aut ex mordicatione. Et nos
quidem iam multociens diximus sicut debilita-
tem intestinorum stomachi que fit ex malicia
complexionis. Et mordicatio fit aut ex
virtute venenosa que est in comestis aut
ex corruptione eorum aut propter superfluitatem a-
cutam que currit ad stomachum aut generatur in
eo sicut accidit in excoriatione et ulceribus.

et fortasse evacuatur cibus digestus

in ipse quando

mat aut ex mollificatione lacertorum continen-
cium anum accidit cum ascellatione absque vo-
luntate et humectatur superfluitas super
quantitatem quam provenit pervenit ad extra-
res propria ex humiditate sicca ciborum et
exsiccat ex contrario illius et fit descensus su-
perfluitatis cum virtute autem propter multitudinem
currentis ad stomachum et stimulantis cum si-
evacuatione autem propter debilitatem virtutis
retentive que est in stomacho aut ex virtute
intestinis aut ex virtute illi expulsive
que est in stomacho et intestinis et fit contrarium illi ex
causis contrariis istis causis et ipse non est ut reti-
neat in. ex siccitate aeris est et. Capitulum .xviii.
Causas et lubr[icitatis]. de lubricitate stomachi.
Lubricitas stomachi non est nisi egritudo ventris
et intestinorum que accidit ut lubricet co-
mesta velociter preter quod alterentur penitus
vel qualitate sua vel ipsorum substantia, fortasse
enim accidit propter ulcera que fuit in facie ven-
tris et intestinorum egressa .i. facta ex hu-
colico acuto salsa alcola .i. postulis que
accidunt in oribus puerorum similiter quando tran-
seunt comesta per loca in quibus sunt ulcera
quando tunc coartantur ex eis coguntur
ea expellere velociter preter quod recipiant
aliquid alterationis omnino et fortasse est propter
debilitatem stomachi et intestinorum que accipit
propter maliciam complexionis sicut diximus autem
et malicia complexionis accidit propter qualita-
tem simplicem autem cum materia quando autem lubrici-
tas intestinorum est ex ulceribus tunc sen-
titur cum illo mordicatio et quando est ex
debilitate tunc est evacuatio absque mor-
dicatione quando descensus humoris facien-
tis ulcera est cum superfluitate sua lubrici-
tas intestinorum sanatur per comesta et bi-
bita facientia stipticitatem velociter
et si non descendit pervenit tamen ad ex-
coriationem intestinorum, ex debilitate vi-
rtutis autem retentiva quam diximus sunt suscipien-
cia egritudinem tunc ipsa est dispositio mala
difficilis dissolutionis propter illud ergo fit quod
quandoque per processum ducat ad ydropisim quando in
ea est aliquid retentum ex humoribus
et non fit ydropisis successione lubrici-
tatis intestinorum .i. lienterie nisi quando ac-
cidit ut non alterentur absque vel pene-
tret minimo corrumpatur et humectet
quando impletur venter velociter quando non
evacuatur. Et ex significationibus
laudabilibus in lubricitate intestinorum
est orexis magna sicut testatur ypocras in
capitulo .vi. libri afforismorum quando in lubri-
citate intestinorum antiqua accidit ructus
acidus non existens autem est signum autem est signum
laudabile. Et si egritudo est ex ma-
licia complexionis calide cum materia ex cola
dam in initio aquam aque agreste et aquam
malorum et aquam granatorum acetosorum
et aquam citoniorum acetosorum et aquam pi-
rorum ponticorum et ex eis sunt que confi-
ciuntur rob ac et rob de ribes unumquodque
per se et tamen trociscos de spodio factis cum se-
mine acetose et per hoc dantur eis aqua
sumach ordei decocta cum milio. Et si
elongatur egritudo dam eis lac vac-
cinum de quo extractum est butirum cum bolo
ar. ro. balaust. et corth. et carabe et ro.
et terra sigillata et spodio et carabe et ro.
balaust. et corth. et carabe et que sunt illis
similia et fit quantitas lactis vaccini lib.
.5. Et ex medicinis .3. v. et fiat emplastrum stomacho et
almirach omnibus cum emplastris infri-
gidantibus stipticitatem facientibus sicut
citonia et extremitates mirti et mala et
ro. et balaust. et galle et sandali et de
xyloaloes citrinum et ramich et lada-
num et que sunt illis similia et abstin-
eant ex milio decocto cum oleo abluto
et lentibus excorticatis decoctis cum aqua
agreste aut cum aqua sumach aut aqua
granatorum acetosorum et acetositate
citri et foliis citri et apio et coriandro
sicco. Et si egritudo est ex malicia com-
plexionis sola absque materia dam ei lac vac-
cinum de quo extractum est butirum cum
spodio et rosis et semine acetose et
bbis. Et confice lac capri quando de-
coquitur cum aqua pluviali donec sumatur
aqua et remaneat lac et sit lactis lib.
.5. et sit lac caprinum secundum modum alium
sumatur lactis caprarum dulcis lib. .5. et
aqua sumatur quarta lib. et aqua agreste
lib. quarta et decoque ea cum lapidibus cale-
factis aut ferro ignito donec deficiat ex

aut ex virtute illius que est retentiva in ipsis

et quando est lubricitas intestinorum

quere

existens

cerotea

et aque lib. .5.

II

eo medietas et coletur et misceatur cum eo aqua granatorum acetosorum ʒ. iii. et detur et impleatur stomachus et venter cum emplastro ex lenticula fragmenta rasura cucurbite et farine ordei et balaustiis et rosis et gallis et que sunt illis similia. Et detur in hora sompni aqua agreste ʒ. iii. cum ʒ. i. rob citoniorum cum psillio et semine acetose torrefacte et gummi arabici et bolo armenico et spodio. Et ad ultimum scias quod omne quod confert ad excoriationem confert huic egritudini.

Si autem egritudo est ex flatu aggregato in stomacho et intestinis confert ei vomitus post comestionem raphani et reliquorum ciborum que dicuntur acrimonia. Et aministrentur res calefacientes subtiliantes sicut tyriaca et sagzenea et metridatum et homonisia cum vino antiquo odorifero. Et confert et sirupus de absinthio et candido et mina se canabin squilliticum. Et confert electuarium a [illegible] et impleatur stomachus cum emplastro ex ladano et cipero et mastice et squinanto et calamo aromatico et gallia et xyloaloe et muscerum et gariofilo et aniso et aqua mirti et aqua sambuci et aqua sumac et sirupo de lilio et que sunt illis similia et ciba ipsum canabin et carnibus prius decoctis in aceto et apio et trociscis [illegible] et sisimbrio.

Si est lubricatis intestinorum ex debilitate virtutis retentive que est in stomacho aut intestinis tunc conforta debilitatem eius cum eo quod stringit. Et da ei ex medicamine facto ex gallia et ramich et calamo aromatico et cipero et mastice et semine apii et cimino carmeno infuso in aceto et semine mirti et gallis et balaustiis et granis granatorum. Et dam ex eo ʒ. iii. [illegible] dimus electuarium de squilla vel siliquis cum aqua [illegible] humidi aut medicamen factum cum sumac quod bibitur cum aqua xyloaloe [illegible] hinde autem suffumigetur ex granis granatorum cum rob de citoniis puro et electuario de citoniis aut electuario alcanzi quod bibit unumquodque eorum cum rob de mirtis. Et confert et trocisci de balaustiis trocisci facti cum barba hirci et ponantur extrinsecus aqua mirti et rose et almesusen et citonii et ipsa contrita bene cum gallia et ramich et xyloaloe et cetera et gallis et rosis contritis et balaustie et calamo aromatico et apius et derureci et vinum ponticum.

Et confert et hoc emplastrum factum de absinthio et est iste modus eius. linimentum ad dyarriam et solutionem nature.

Recipe absinthii romani ʒ. i. et infundatur in vino pontico nocte una et misceantur cum eo in mane sive foliorum mirti et ladanum et ramich et subrigatur in eo pannus lini et suffumigetur cum xyloaloe aromatizato et ponatur super stomachum et viscera postquam tu linis ea cum hoc linimento.

Et olibanum masticis acacie alumis [illegible] aloes opii corticis radicis mandragore seminis iusquiami omnium ana ʒ. iiii. sanich ordei rosarum siccarum et sumac et galle et balaustie et sucabarbe hirci et gallarum viridium et memiche et licii omnium ana ʒ. i. et terantur bene et conficiantur cum aceto et aqua mirti recentis. Et si non est calidus tunc misce cum vino et mesusen et linie illud super venter totum et retro super strictum dorsi et dimittere donec cadat per se ipsum. Et ex eis que conferunt et est emplastrum factum ex fogo arboris et accipe emplastra que conveniunt huic modo ex eis que dicemus in tractatu postremo huius libri.

De cibis autem dantur que stringunt et stipticatem faciunt sicut lentes excorticate decocte cum aqua agreste aut cum aqua citoniorum et malorum acetosorum cum lomar palme aut milium cum oleo omfacino aut aceto sic mellita aut decoctio frumenti cum passulis et granis granatorum que nominatur almetrigi. Et si non est febris decoquantur ei coturnices et pullos cum istis rebus quas narravimus. Et confert et muscus ex coturnice farcita cum cimino armenio et sumac et granis granatorum et apio et rutha et coriandro sicco et que sunt illis similia et decoquuntur cum aceto et confert item rizi decoctum cum oleo et pulverizetur super ipsum sumac et si forte sit infirmo comedere hordei [illegible] et tortellas triticis absque [illegible] et sanich granorum granatorum et sanich de mespilis et sanich canabi

& da in potu rob de citoniis pirorum et rob
de mirto et confectionem et eis rob de ribes pirorum et
rob de agresta pirorum. Et conficitur et bibe sirupum
de fructibus factum ex citoniis et piris et de ma
lis et zaharur et nabac et mespilis et granis
mirti et sumac. Ca. xx. de colica passione

Scias quod colica passio est ex similitudine
comestorum et non digerunt. horum autem con
mestorum que non digerunt alia sunt que non
digerunt alia sunt que mouentur sursum
uel ad superiora et alia que mouentur ad inferio
ra. Et huius quidem egritudinis in incep
tione facilis est tollerancia donec quando euacua
tur comesta que corrupta sunt et fortior dolori
fit quando mordicatio accidit in stomacho et intes
tinis et leduntur et sunt dolores proprie in stomacho
et dolent intestina comuniter cum eo per
comunitatem et euacuantur comesta que cor
rumpuntur et sunt acetosa corrupta et in eis est
amaritudo propria donec ipsa mordicent me
ri et tunc per uomitum quod fiunt accidentia et mordi
cant intestinum rectum per euacuationem cum
ergo euacuantur comesta sequuntur ea e
uacuationes aquose pure et colice et acci
dunt inquietudo et angustia et nausea,
fortasse enim euacuatur cor et euacuatur
ex eo quod similatur lotiure carnis et odo
ratur ex eo odor et zelmati et cum hac ex
tenuatione pulsus mollificetur necessario et tunc
pora subingunt et minuuntur nasus et
permutatur pulcritudo faciei totius ad
dispositiones mortis et infrigidantur manus et
pedes et accidit sudor frigidus et spasmus et mani
bus et cruribus et ad ultimum accidunt ista
omnia que acciderunt eis secundum quos multi
plicatur medicamen solutiuum et hec quidem
egritudo est cum acuta non habet intermissi
onem immo expedit iuuamentum medici
prudentis fortis qui non timent acciden
cia mala que apparent quod est quoniam totum
quod sumitur expellitur uomitu et sitis in
hac egritudine est acutus difficile et
non est possibile ut detur ex potibus quan
titas necessaria usque quo sedetur sitis quoniam
hora qua bibitur et expellitur uomitu
et acutus laboriosum in ea et sunt uigi
lie et si dormit infirmus iuuatur multo
iuuamento et soluitur egritudo ex toto et

hec quidem egritudo plurimum aduenit infan
tibus iuuenis autem et decrepitis sed aduenit
pueris cum eis ad uehementiam et proprie
illis quorum lacerti sunt grossi humidi et co
epit eos rubedo quod est quod presumunt preparati
ad extenuationem et liquefactionem
granis et primum quidem accidit colica pas
sio in estate in autumpno non est mala
ualde et in hyeme minor et colica quidem
passio que fit ex corruptione uel cibi
plus alia est bone dispositionis ex illa que acci
dit post priuationem digestionis multociens est
difficilis et proprie secundum illum cui accidit raro
et quando coleria passio est ut non digerat
cibus sicut diximus tunc oportet ut uomitu
expellatur quod corruptum est et fortasse
mouetur natura ad uomitum donec ab
stergitur os stomachi quod est quia hec est in natura
resoluens punctionem et mordicationem et
propter retentionem cause et facit accidere e
gritudinem quoniam res extrinseca que generatur
ex cibo que corrumpitur uomitum facit accidere
sic mediante ducitur ad uomitum et attra
hit et asportat ex corpore propter illud ergo con
uenit fit per uomitionem sicut illi qui
bibunt etiam non bibant aquam in qua decoc
tum est baumac et enonitur sedatur uo
mitus eorum quoniam uirtus que attrahit res
que egrediuntur cum uomitu abluitur
et egreditur et sufficiat dare in potu istis
aquam calidam multam quantum euacuat
cibus qui corruptus est oportet ut abscindat
et cognoscitur hoc in quantum illud quod eua
cuatur est in fecosum colicum uel amarum et
spasmatur stomachus et extenuatur corpus
et minoratur pulsus et consequens non sedatur quod
tunc et propter hoc oportet ut corrumpatur uentus
et calefiat propter dolorem et propter oppressio
nem et mingant et lacerti et ponatur
super uentrem emplastrum quod sumitur ex citoni
is et cibus et misceatur cum eo flores in
tis et barba hyrci et acacia et sumac
et balaustie et cortices granatorum et sa
nich de oleo et detur in potu granatorum
aqua acetosorum et aqua citoniorum et aqua
pirorum et pomorum et aqua malorum mo
tinorum et si desiderant aquam da eis ex aqua
frigida quantitate ʒ. i. s. post quam infundant

Marginal note (left, beside "fortasse enim euacuatur"): extenuac'

Marginal note (right, beside "epit eos rubedo"): illi

in ea flores uitis aut rose recentes
et spodiu pariter et tutelle z iii semine de g
nis granatorum et ex hiis omnibus oportet ut
detur parum ita ut non grauet. Si autem non
quiescat uomitus de rob granatorum cum
aqua mente panata et gallia et inge
nia ut dormiat infirmus post potum
horum in domo temperate lucis et aer
et si das ad sentiendum tunc da ex eo parum (fan)
ut non ledit stomachum et uirtutes uitales et si
ex potu aque calide iuuatur pulsus quia
si egritudo est ex illis que non resoluuntur
et pulsus spargitur et magnificatur frigus
et multiplicatur sudor et singultus da in
eis ex uino quod est forte ponticum odori
ferum et delectabile purum cum aqua decato
nis et medulla panis et si est illud plus
sorbeat illud calidum paulatim et si ledit
eos sitis da eis in potu farinam sanich
ordei cum aqua granatorum. Et si uomitus non
stat tunc oportet ut ponas ... in ua
sione parte uentris sicut sinapi istis uimbhai
tunc cum ... uentosis. Si autem non uo
muerit super uentrem ipsum tunc pone eas mi
duas spatulas et prope infirmo uento
sis super ipsum stantibus ut dormiat et non
ponas eos multum ut non ignatur locus
sed circuda eas et muta eas donec ex obui
atione aeris eueniet locus. Et quando multi
plicatur mora cibi in stomacho mollifica acte
tum uentosarum paulatim. Flamma hic solo
est iuuatiua s. coitus aque si coganitur
peruenire ad eam et iacere res delecta
biles que attrahunt sompnum et motus
super lectos et loca dormiendi. Et si est
ex eis que delectant infirmum et compositio de
lectabilis et olfactus rose et mirti et uinum
et mala citonia et ... et item emplastra
dormire facientia. Quod si fortior sit so
lutio nature tunc prouisce amilum torrec
tum cum decoctione ... et gallie. Spasmum
autem qui accidit in manibus et pedibus
et cruribus oportet ut tu fodes cum pannis quos
subtingis in lacte calido et pone eos super
lacertos in quibus est spasmus et line eos
cum cerotto humido et leduntur etiam a
spasmo lacerti duarum mandibularum et
oportet ut linias eos cum oleo antiquo cali
do. Quod si infirmus abhorret cibum donec
ipse e ... et non accipiat sanich tunc oportet
ut des eis fructus quos masticet. Et elige
ei ex eis illos qui sunt plus pontici et mino
ris aquositatis sicut sunt mala acetosa
et mespila et zaharur et citonia et ... et
uua appulsa et que seruiunt cum uine sitis (et succi)
et masticet cum eis ramos eius. Et si come
dunt cum eis et quod dixum non est negandum
et qui confortant pariter abluantur in die
cito et similiter dum eis paulatim donec redeat
ad consuetudinem. Capitulum .xx. de diarria

Dyarria accidens quando in cor..ria
est replecio multa accidens donec quando homo cibat
et non digitur cibus in stomacho et intestinis sic
oportet et non est plene ut perueniret ad membra cor
poris propter repletionem quam diximus qua propter quando
multitudo humiditatis expellit ad inferiora
et repletio que est in corpore curatur pre
solutionem et hec quidem egritudo recipit curationem (etiam)
ne statim uinum uomitus in ... pre natu
his sanat dyarriam cronicam sicut phisicus antiquus
ypo. Inquid enim qui habet dyarriam antiquam
quando accidit ei uomitus per se ipsam curatur di
arria. Capitulum .xxi. de solutione nature qui est ex cerebro.

Et hic cum illa alia que est similis ad con
tinuitatem uentris quam multi medicorum
modernorum non cognoscunt et est illa quam
dicemus nunc. Descendunt enim ex inferiori par
te cerebri rami ad mundificandas super
fluitates cerebri nam ex eis sunt qui descen
dunt ad duas nares et ex eis ad epiglo
tum dum modo cerebrum permanet sanum tunc
superfluitates que generantur in eo sunt pauce
et non sentitur euacuatio earum cum ergo ac (ledi)
ciditur in eo generantur superfluitates multe
quando igitur descendunt ad nares quandoque ad epi
glotum et ex epigloto ad pectus et for
tasse ad pulmonem et fortasse ad stomachum
et uentrem et ex eis ut sic ad intestina et
humectat superfluitas et dissoluit uirtu
tem in spatio temporis et sic generat hec egri
tudo egritudines perusis et peruenit cum eis
ad mortem et curatio huius egritudinis est ut non
... ex capite ad simile hinc. Capitulum .xxii. de

Et hec est egritudinibus stomachi et effusionibus
media alia de que ... materiei. quando
di ... effusa ad continuitatem uentris et

dubito

ipsa prolongatur et non sequitur eam febris
neque descendunt in eis neruisque res
multa set pura subtilis colica et non accidit
in die illo multociens enim extenuatio que
et reliqua accidentia que sequuntur solutionem nature.
Sunt contraria reliquis istis egritudinibus et dicitur quod hinc
egritudini sunt due cause quarum una est ex corrup
tione humorum que sunt in corpore ita quod non explent
nutrimentum corpus sed redeunt et currunt ad intes
tina et ventrem secundum assiduationem paula
tim. Et causa alia sunt ulcera que sunt in ventre et
intestinis sicut vulnera que accidunt cor
ticis puerorum multociens et dicuntur alcola.

cogma .i. sacietas nauseatiua

Et differentia est inter hanc egritudinem et inter
tigma est quia causa huius egritudinis est in in
testinis et causa tigmatis est multitudo
commestionum et corruptio earum propter illud quod
est hec egritudo longa et tigma acuta.
Est ergo necesse in hac egritudine ut rec
tificetur corruptio humorum et curentur
ulcera intestinorum ita quod mundificemus
ea cum aqua mellis et que sunt eis similia de
inde sanentur ea cum rebus exsiccatiuis.
Et est solutio Cap. xxiii. de ubertate ventris
uentris actiue secundum seruitutem resolu
tionis stomachi et hec est in alia que effundit
et dicitur equalitas exuberatio ventris et est
egritudo faciens prolixissimum in diebus
equalis nimis et descendit ex ea et primo
non sanatur in duobus diebus aut tribus
deinde stat et euacuatur sicut ventres
sanorum sicut diebus multis et plus eis
xx dies deinde facit in prolixum que effun
ditur ex capite secundum illam formam et causa
huius egritudinis est hec quoniam totum eius quod perue
nit non fuerint in nutritionem corporis nisi in e
uacuationibus assiduis que eueniunt et
accidit ut agregentur in eo superfluitates
et repleantur alauid et hec ipsa superflui
tas ubique accidit ut agregetur ex corpore
expelli et peruenit ad euacuationem ergo
permanet huius hanc egritudinem status
secundum idem regimen et non curatur nomina
tim euacuationibus aliis sunt hore equa
les quod est quia agregatio superfluitatis est ex
commestis equalibus et quantitas euacuationis equa
lis in tempore equali quod si in regione et euacuatione fit
mutatio tunc accidit ut habuerit spacium aut

prolongetur secundum quantitatem declina
tionis fortis rei que mutat uelocitatem re
plorus corporis aut tarditate eius.
Et hic est Cap. xxiiii. de eo in quo effunditur ad co
Egritudo alia stomachi longa annuitate ventris
et est quoniam homo comedit ad sacietatem
et digeritur absque digestione integra minuitur ca
ro eius et debilitatur virtus eius de die in die
Et stomachus eius euacuat quantitatem quam nutri
mentum diminutionem propria quam orificia mistrorum
vel intiorum que descendunt ad stomachum et in
testina corrumpunt aliquid superius apparens
nisi propter illud ergo non est plenus cibum penetra
re in corpore quoniam compleatur ei digestio set
penetrat cum uno tantum. Comesta non eua
cuantur inferius. Est ergo necesse ut ut
teneat infirmo cibum tunc de proprietate quod
est aperire orificia mistrorum vel intiorum
si est opilatio in intestinis que sunt superius
si autem est in intestinis inferioribus tunc nos
curamus ea cum clisteriatione postquam remo
uetur extenuatio corporis quoniam si bene
fecerimus curationem paulatim paululum corpus confortabi
tur et vestitur id est ingrossatur. Cap. xxv.
Inflatiuum de egritudinibus inflatiuis ventris.
egritudinem alia que est in intestinis
et est hec prima infirma quod illud quod est sub
mittit ei ex uiscibus est frigidum et quia non est ca
lidum pro dubio inflat ventrem eius et
descendit semper ei paulatim et per laborem
Et forsitan descendit cum ea fructuum
flatis simile mineo et causa eius est generatio
flatus in intestinis absque egritudinibus
et distentionem quidem est in hac egritudine
iuuatiuum multum quoniam abstergit et incidit
flatus et mutat complexionem intestinorum ita
quod non generatur in eis flatus post illud. Cap.
Excoriatio xxvi. de excoriatione vel dissin
accidit quando currit teria
acutum ad intestina ex uiscibus
que sunt super ea et hec quando currit autem
propter humorem malum in corpore quem conforta
tur natura et expellit quod admixtum est cum san
guine ex venis extremis aut propter debilitatem uir
tutis facientis sanguinem aut est in corpore aut propter
flegmonem in corpore ipso aut propter illud quod currit
et liquescit ex corpore et residit ad ista membra scilicet
intestina et forsitan erumpit in intestinis

et vene propter multitudinem sanguinis hic emor
roides. Et dicimus quod inter hos et emorroi
das est quia emorroidibus non aperiuntur vene nisi
ne que sunt in ano. Et in hiis aperiuntur vene
que sunt in rotunditate intestinorum et in
testino recto usque ad exitum eius. Et dis-
senteria quidem que fit ex debilitate epatis excoria
tio sanguinea et significatur secundum unamquamque harum
egritudinum quando considerans quantitatem corporis
ipsius. Quod est quia si in corpore vincit hu
mor malus et separatur ab evacuatione
naturali et sentit mordicationem quandam
et precedunt ex ea in inceptione evacuati
ones horribiles tunc propter humorem ma
lum est hec excoriatio. Et si incipit cum co. ci.
tunc malicia eius est resolubilis et vehe
mentia eius est minor. Et si incipit cum
co. nig. tunc non est ei sanatio sicut in
dicitur ypo. in capitulo. vii. lib. af. quod
excoriatio cum co. nig. est mortalis. quia
que est cum amero in intestinis. Et in ex
coriationibus corporis evacuatur ex eo in
diversorum colorum et substantie et odoris et est quod
evacuatur fetidum valde et est similem in
substantia sua pinguedini liquefacte in olla et non
est aquosum neque equale neque in eo equalitas
dispositionis est totum equale admixtum simile.
Et quando prolongatur egritudo fit substantia eius
propter adustionem sicut substantia fecis vini.
Et venit febris ethica que est cum ptisi sequitur
illum qui est in hac egritudine et non
forsitan sentit eam. Cum ergo mutatur substantia
effusionum et color earum et superfluum odor
ad similem tunc iam manifestum est quia egritu
do iam declinat et minuitur et plures a
quibus advenit excoriatio ex parte corporis
evadunt. Et non evadunt quibus advenit
illud ex debilitate corporis. Inquid galienus
Ego cognovi multos ex eis qui infir
mati sunt hac egritudine mortuos fuis
se ex pravitate cognitionis medicorum de re
bus quibus necesse est ut medicentur quia est
quia propter acuitatem eius quod evacuatur ex ea
fortasse evacuatur cum eo res oleaginea in
quo extendit tempus evacuatur cum eo chura
thi. i. frusta substantia intestinorum propter illud
ergo cum medicant illud curatione eius in
cuius intestinis sunt ulcera tamen et rece

dunt a cura corporis tunc ipsi sunt causa
mortis eius. Et quoniam plures medicorum non
possunt discernere egritudines propter quas fit
et sedatio sanguinis tunc oportet ut determinem
sermonem in illo. Dico ergo quod sanguinis qui
evacuatur ex emorroidibus apparentibus non
decipit apud infirmum ipsum. Et sanguis qui des
cendit desuper fortasse descendit in inceptio
ne subito et fortasse precedit ipsum evacua
tio colere de consuetudine eius est ut accidunt
secundum plurimum et evacuatio rei alicuius ex ve
neno quod mordicat et abscidit et abradit.
Si autem est descensio sanguinis subito preter quod
precedit ipsum evacuatio scias hoc quoniam scias quod
aliquod instrumentorum intestinorum iam eruptum est
sed semitam studium nature quod ipsa expellat quod
gravat secundum eam. Quod est quia motus huius evacu
ationis sanguinis est vehemens et quiescunt
velociter. Et cum hoc non destruitur vehemen
tia appetitus infirmi sicut consuevit accidere
quando evacuatio sanguinis est ex debilitate
corporis et fortasse accidit raro evacuatio
huius in inceptione egritudinis corporis et secundum
plurimum evacuatur in inceptione egritudinis
corporis virtus subtile simile ablutioni carnalis
ex primo tempore decollati et fortasse acci
dit in inceptione egritudinis corporis ut ac
cidat evacuatio subito quando aggregatur
repletio in corpore cum debilitate pauca in
epate et post tempus inceptionis egritudi
nis infirmum consequitur destructio appetitus ex
toto quoniam evacuatur sanguis bonus in
colore et substantia non multum et quandoque cum cola
citrina et chorathata. i. frustis subtilibus
que sunt in pinguedine pinguedinis intestino
rum deinde post hoc et evacuatur sic fex sanguinis
quando epar est male dispositum in hora sua et
post hoc cum evacuationibus propter quod cum eis
est cola evacuatur aliquid ex partibus intesti
norum et sunt ea que dicuntur alcharat quando ex a
cuitate eius quod evacuatur abradunt fa
cies intestinorum intrinsece. Cum ergo ab
radunt partes magne ex hiis intestinis
et egrediuntur donec sit pre. hominum
nominare eas carnem tunc egritudo est
mortalis sicut dixit ypo. quoniam non est possibi
le ut nascatur caro in hiis ulceribus neque ut
consolidentur et cognoscitur excoriatio alia

d' appellatione pinguedinis

vitta

hic est

que nominatur sanguinea. ex hoc quod euacu
atur sanguis absque dolore. et ex hoc quod eua
cuatur a principio usque ad statum sanguis
solus. Si autem euacuatur in principio co
lera deinde post illud incipiunt intestina
excoriari eorum deinde sanguis et in fine sani
es tunc est excoriatio ex cola quod est quia quando
cola descendit ad intestina. idest limositate
et pinguedo que sunt super ea tunc ipsa in principi
o pertransit et euacuatur tantum. Cum ergo ex
tendit tempus in transitu eius abradit pin
guedinem intestinorum deinde tangit cola
substantiam intestinorum ipsorum et excoriat ea
propter illud ergo euacuatur sanguis paulatim
et aliquid ex partibus intestinorum et in fine quando
colligit ulcus saniem euacuatur sanies. et ue
rum si est euacuatio sanguinis cum reuolu
tionibus tunc excoriatio est sanguinea. et
si extenuatur corpus totum et non nutritur tunc
excoriatio est sanguinea. et si non extenu
atur corpus tunc est excoriatio colica. Et
si sentit dolorem infirmus in epate tunc sangui
nea. et si sentit dolorem in intestinis tunc
est colica. quantum distinctio. idest ulcus est in intesti
nis gracilibus et in grossis tunc oportet ut scias
distinctionem inter illa que est in grossis quod est quia
apparens manifestum ex substantia eius quod eua
cuatur sciatur et ex hora euacuationis. et ex dis
positione commixtionis eorum. unde ex substantia quidem
quidem eius quod euacuatur taliter oportet ut sit positum
et si euacuatur aliquid ex leui tenuitate
est ut consideres hoc. Nam si est magnum mul
tum tunc est ex intestinis grossis. Et si e
minimum uel paruum tunc est ex intestinis
gracilibus. Ex hora quidem euacuationis
fiet. Quia si sentit aliquid doloris in
umbilico et statim euacuantur superflui
tates que faciunt accidere dolorem tunc
dolor est in intestinis inferioribus. Et si eua
cuantur post spacium longum tunc dolor est in superio
ribus. ex parte uero permixtionis eorum est quia si san
guis est permixtus cum excoriatione intestinorum. et quod excori
atur ex eis est permixtum cum fece permixtione
decenti tunc ulcus est in intestinis superiori
bus quando permiscetur cum longitudine mora
suarum. Illud si non est hoc permixtum cum fece
tunc ulcus est in intestinis inferioribus. Et iam
si descendit cum cortice de pinguedine
aliquid tunc ulcus est in intestinis grossis
et si non est in ea aliquid de illo tunc est in
intestinis gracilibus quod est quia in intesti
nis gracilibus propter siccitatem caliditatis lo sup.
corum suorum pinguedo est pauca. et illud
est propter propinquitatem suam cum epate. et in in
ferioribus propter humiditatem suam coagulatur
pinguedo plus. et si sentit inferius tunc
est in grossis. Et est necesse ut consideremus
nam si est aliquid adhuc quod currit ad in
testina abscidimus cursum eius. Si enim
est cum eruptionis eius malicia complexionis
in reliquo corpore euacuamus in primis
hoc. Et si est cum ea apostema epatis aut in quibus
dam membris reliquis oportet ut curemus
illud cum rebus que conueniunt. et similiter si
est in epate debilitas est studium et propter
hoc descendit uirtus ad intestina est studi
um nostrum de epate ipso cum rectificatione
malicie complexionis facientis euenire
illud sicut oportet quod abscidamus illud quod effun
ditur et residet et currit ex corpore per destruc
tionem eius facientis illud. Cum ergo absci
ditur illud quod currebat totaliter tunc
oportet ut redeamus ad curationem ulcerum que
sunt in intestinis. Incipiamus ergo
et prohibeamus infirmum si est possibile a ci
bo duobus diebus aut plus secundum quanti
tatem uirtutis. et si febris dimittit tunc
post tres dies aut quatuor administremus
lac decoctum quod est quia medicamen conueni
ens ad excoriationem et ad reliquas mas
caliditates que sunt in concauitate uen
tris. Et oportet ut decoquamus ipsum ita ut pro
hiciamus in ipsum lapides ignitos do
nec consumatur multitudo aquositas
tis que est in ipso. Et melius lapidibus sunt
frustra ferri igniti quando proiciuntur
in lac. quod est quia in ipso est qualitas fa
ciens stipticitatem et confortans. Et oportet
ut detur post illud eis panis infusus
in aqua granatorum acetosorum deinde
sorbitio spissa facta cum lacte. Est enim
cibus nutritiuus et medicamen magnum
sicut autem romani in quo effunditur redit
ad res constrictiuas et earum species sunt
tres quod est quia ex eis sunt que faciunt illud
ita quod stringunt et ingrossant humiditates

que currit. Et ex eis sunt que stipticitatem
faciunt et repercuciunt et stringunt cor-
pora sicut que nominatum est. Et ex eis sunt que ex-
siccant quod est quia sorbitio spissa facta ex ca-
rusi nutrit quantitate necessitatis et strin-
git et ingrossat. et oportet ut accipiantur iste
res cum adipibus galline et anseris loco
olei. Et melior istis est adeps capratum
et melior eorum adeps hirci quod est quia in
eo est virtus exsiccativa. Et plus habet in
nutrimento vel iuvamento est sorbitio
que fit cum milio et pulverizetur cum eo gum-
mi touresem. Et confert ista sorbitio facta
ex sanich ordei et similiter que fit ex de-
coctione papaveris albi cum modico torre-
facto. Et secundum hanc semitam sorbitio que
amili fit ex dohorati. Et modus faciendi eam est
sumatur sumac et infundatur aqua plu-
viali die et nocte deinde exprimatur ex-
pressione vehementi et proiciatur in hanc
aquam adoharati et dimittatur donec hu-
mectetur deinde frica eam palmis tuis frica-
tione vehementi donec resolvatur ex ea ad-
ex repressione deinde cola expressionem et re-
move ab ea grossitiem milii et decoque ex-
pressionem et tu move eam cum ligno conti-
nue ita ipsa inspissatur velociter donec fit
sicut glutinum deinde condi eam cum sale pau-
co torrefacto et oleo et pinguedine est enim
delectabilis. et fit sorbitio iuvativa ex
pano sicco qui conficitur in panem
in alexandria fortasse enim fit cum aceto per-
mixto. Et fortasse fit cum infusione
xyloaloe et cum decoctione de alcaso aut
cum aqua sumac et oportet ut decoquantur cum
sorbitione ex istis citonia et mespila et
alzaharor et pira et fortasse misceatur cum eis
de ex ea. Si autem non est febris tunc oportet ut
decoquantur cum sorbitione facta cum rizipedes
et ex eis que constringunt et est lens que de-
coquitur bis et decoquitur cum ea arnoglossa
et conditur cum aceto egipto
et oleo pauco et sicut ibus extra que decoquntur
cum portulaca et confunt ex olibus aliis a-
cetosa et caules quidem qui decoquuntur
bis. Et in carnibus quidem non est iuva-
mentum magnum. Si autem prolongatur egri-
tudo administra eas necessario et elige carnes

silvestres sicut carnes alias. Et elige carnes
volatilium sicut carnes ambulantium et car-
nes ambulantium sicut carnes que sunt in aqua.
Et elige cum omnibus istis eas que sunt
lenes velocis digestionis et ex eis in quibus
est aliquid stipticitatis sicut caro per-
dicis et coturnicis et turturis et illarum que sunt
inter aves et caro leporum et gazelorum et
cervorum et arietum campestrium et inter am-
bulantia est sicut alhezige et sahabar
et ex illis que sunt inter pisces et elixentur
cum aceto commixto et proiciatur cum eis
grana mirti. Et quod confert ex teguebil et
omnibus cum si elixatur cum aceto et comedatur
exsiccat nimia que est in stomacho et si miscea-
tur cum eo aliquid ex medicinis que con-
veniunt ad excoriationem et dyarriam deco-
que ea sicut ignem lene quietum cum non habet
fumum iuvat iuvamento magno. Et id
quod confert et convenit est ut commisceantur cum
istis rebus rob de agresta et sumac et galle
et cortices granatorum et mora silvestria et bala-
ustie et barba hirci et que sunt illis similia et
oportet ut caveant a fructibus quod si stomachus ab-
horret istas res absolve eis ut come-
dant citonia et pira et mala et mespila
et siliquas alsetulas scilicet et nabati et zaha-
ror et granata stipticitatem facientia et
cuabati que reservatur mollia et fert
et nabach sicca et glandes et castaneas
et ex potibus confert eis in principio egri-
tudinis aqua et proprie aqua pluvie aut aqua
fontana et in fine egritudinis et proprie quando
debilitatur virtus et mollificatur stomachus sirupus
de citoniis pirorum et sirupus factus ex fructibus
facientibus stipticitatem. quod si non est febris
nisi calitas dantur eis ex vino stiptico ad
et nigro commixto et oportet ut sollicitus sis de esse
nostro studio vehementi ita ut recipian-
tur in hora sua. quod est quia medici dant medicinas
que constringunt in principio egritudinis et hoc No.
est error. Et similiter quando dimittunt illas
donec debilitatur virtus et fortius fit ulce-
tune apparuit absque proficio ad medias
de proprietate quarum est ut constringant et
sicut dicit pubium consilium bonum post con-
sumationem litis quando autem ulcere est in intestinis
superioribus tunc non est conveniens usitur

amustres in primis quod bibit ex medicinis puris
simplicibus deinde post illas si nocet necessitas
amustra medicinas compositas. Et ego narro
vobis ex uno quoque duorum generum quod probavi
est experimento. Dico ergo quod psillium et
gummi et bolus ar. quando assatur confirmant vulnera
mentum maxime quando sumuntur ʒ. iii. cum suc.
de citoniis puris. Et hec medicamen est in
vacuum ulcerum que sunt in intestinis gracili
bus valde. Recipe psillii et se. ma. ru. et se.
s. portulace et se. arnogl. et se. malue et se.
aceto se. et se. altee. omnium ana ʒ. i. spodii et
maioris in luto inventi viridi et gummi et
amili omnium ana ʒ. ii. boli ar. ʒ. vii. et sum.
est xii. assentur bene sicut sartagine et da
ex eo pondus ʒ. v. cum aqua arnoglosse aut
virge pastoris aut aqua portulace aut
aut cum musillagine psillii aut cum aqua
in qua infunditur gummi arab. cum aqua pluvie
aut cum rob mirti puro et si est illic febris
dentur et trocisci de spodio facti cum semine
aceto se. cum aqua rob de agresta puro aut
cum puro rob de mal. et in vesperis accipiant
psillii assati ʒ. ii. cum bolo ar. et oleo ro. et
si indigent medicinis compositis conferunt trocisci
de balaust. aut facti cum ant. et trocisci di
asera. et similiter trocisci de seminibus et fru
ctibus rampini et cimis eius et in aqua decocto
nis cupularum et decocto iridis altee et
est iuvativa valde. Et scias hic modus.

Rx fructus mori immaturus quando exsiccatur con
stringit fortiter et ex eis que conferunt in excori
atione est ramid. Si autem quando ulcus est in intes
tinis inferioribus tunc clistere est magis iuva
tivum. Et est necesse ne amustres ipsum sicut
venit sed quando necessitas nocet ad illud va
si est cum excoriatione puncto vehemens
et solutio sanguinis tunc vero oportet ut clis
tizetur non cum eo quod sedat mordicationem
et ex eo quod adheret et retineatur ut tantum
ut rete cum facie intestinorum interseca
ita quod sit eis sicut velamen et prohibeat ea tan
gi ab humoribus mordicativis acutis que
descendunt ad ea et ex eis que sunt similia istis
est clistere. Clistere ad solutionem nature.

Recipe risi psili ʒ. xx. ordei excorticati
ʒ. xx. rosarum siccarum ʒ. xx. adipis renum
capretorum absque sale ʒ. xx. coquantur cum tribus
libris aque donec coquantur risi et ordeum
et coletur ex eis quantitas libre et clistizetur
cum ea et est necesse si est illic inflatio ut
misceatur cum ea de oleo ro. quantitas ʒ. s.
Si autem non est illic fe. nec inflamatio tunc
absque oleo. Clistere ad excoriationem

Recipe [sumach] ordei et risi psilii abluti
multociens aut totum ana ʒ. i. bala
ust. et rosarum siccarum et granorum mirti
omnium ana ʒ. v. cupularum glandium ʒ.
iii. foliorum mirti humidorum ʒ. xx. deco
quantur cum tribus libris aque donec remaneat
tertia et coletur ex ea libra s. et misce
atur cum ea aqua foliorum psillii humidorum
aut aqua arnogl. tertio lib. i. et prohi
ciatur in ea vitellum ovi hoc facti assati
cum quantitate olei ro. puri ʒ. i. et ex mar
more invento in luto viridi trito et ce
bellato cum orali pondus ʒ. i. et coralli com
busti in mortariolo novo lutati capis in
quantitate fiunt contriti cribellati cum
orali pondus ʒ. s. cerusse plumbi et carte
combuste et plumbi adusti abluti et sua
barbe hirci et amilo cimini. Et sa
guinis draconis triti et cribellati cum orali
omnium ana ʒ. s. agrega omnia et clistiza cum
eis fris. Si autem descendens sanguis est
usque ad punctionem et absque fe. tunc amu
stra suci arnoglosse quantitate lib.
s. cum albumine ovi non decocti et boli ar.
et amili torrefacti paulatim et suci barbe
hirci et cerusse plumbi omnium tritorum et ce
bellatorum cum orali ana ʒ. s. conficiantur cum
suco arnoglosse aut suco virge pas
toris quantitate lib. cum acacie et sang.
draconis et gummi torrefacti contriti et cri
bellati omnium ana ʒ. s. aut cum aqua portul.
cum luto latinie et amilo et carabe vel
corallo et indasengi condito et cum vitel
lo ovi et oleo ro. aut solue clistere cum aqua
ordei decocti cum oleo ro. et bolo ar. et que sunt
istis similia. Et caue quando clistizas ne ung
diatur cum clisteri ventus ita ut sit in
prosilio tua sicut instrumentum clistizandi cum di
gitis tuis vice una non vicibus multis
et antequam intromittas cannulam ipsam
inunge et unge anum cum oleo ro. multo
et postquam tu clistizas calefac anum cum re-

callida que premissa est ad id quod est quia hoc opus est magni iuvamenti in retinendo illud et quod clisterizatur et sunt res cum quibus calefit panni aut lana que iam subtusa sint in decoctione rerum facientium stipticitatem sicut rampni [?] nucis et galle cuppule et balaustie. Quod si egritudo in intestinis est ypostasis [?] estiomeni et quod descendit est sanies absque sanguine tunc necesse sunt medicine acute adurentes. Et sic ypostasis estiomeni est in eo quod apparet de corpore quando videt ipsum prudens in curatione vulnerum, et fiunt tempore cum administratione mediarum, deinde curizat [?] ipsum per illud, immo quando considerat magnitudinem egritudinis eligit ei statim ex iuvamentis que conveniunt ei. Similiter quando est ypostasis estiomeni in intestinis oportet ut administres medicinas adurentes que curizat statim quando vides si magnificatur et fortis fit. Non est administratio harum rerum.

Medicinas autem de quarum proprietate est ut hanc efficiant operationem nunc describam. Trocisci de arsenicis quando perveniunt in clisteri ad illum qui habet corrosionem quando currit ex eo sanies sola cum ypostasis estiomeni in intestinis. Recipe utriusque duorum arsenicorum ℥ .iii. calcis non extincte lib. .s. carte combuste ℥ .i. acacie ℥ .vii. succi barbe hirci ℥ .ii. tere et cribella et confice cum aqua arnoglosse et fiant trocisci et siccentur in umbra et sumantur ex eis quod sit inter ʒ .s. usque ad ʒ .i. et misceantur cum rizi pisto abluto multociens et exsiccentur et terantur et cribellentur cum aqua passularum tritarum cum granis suis. Et solvatur cum aqua et coletur quantitas lib. .s. et clisterizetur cum ea. Aut clisterizetur cum succo plantaginis aut cum aqua decoctionis sumac et mirti humidi et corticum granatorum et rosarum siccarum et cuppularum et que sunt illis similia.

Quod si dolor est in intestinis superioribus et inferioribus simul cum ea accidit hoc multociens et fortasse accidit per lesionem ipsorum in se ipsis et fortasse accidit propter continuitatem eorum in lesione aliorum. Tunc non est necesse ut sis contentus clisteri solo immo da in potu insuper illud quo iuvetur. Cum vero ulcus est in intestino recto solo ubi possibile est sufficit pervenire ad ipsum facere hic sufficit. Sufficit ad corrosionem intestinorum et ad ablationem sanguinis. a

Recipe sanguinis draconis gummi arabici, terre sigillate [?] et succi barbe hirci et acacie et boli armeni et marmoris luti viridis cerusie plumbi usti dasengi [?] nutritie et amili correcti et cornu cervi combusti omnium ana ℥ .i. carthe combuste ʒ .v. et conficiantur cum aqua portulace et fiat. Litargirii [?] argenti ʒ .vii. terantur et conficiantur cum aqua arnoglosse aut cum aqua portulace et fiant ex eis forme glandium et supponantur. Et confirmantur [?] emplastra facta cum citoniis et alcalibus [?] et corticibus granatorum et acacia et balaustiis ita ut coquantur cum aceto et misceantur cum eis cum ordei et rob de agresta et rose sicce et que sunt illis similia. Et quidam enim acceperunt ex trociscis convenientibus ad hanc egritudinem trociscum unum et solverunt ipsum cum aqua mirti et liniverunt ipsum super locum lesum, sicut sunt trocisci qui nominantur trocisci stelle, et confricaverunt [?] eis emplastrum de petra lazuli positum super dorsum. Cap. xvi. de tenasmo.

Quando forte fit desiderium hominis ad comunem [?] egerendi dum extenditur intestinum rectum et sentit extensione vehementi et est quod egreditur in unitio [?] pinguedinis viscosum et apparet in eo cum extrahatur. Et deinde apparet in fece puncta sanguinis pura et sanguis permixtus cum fece ipsa, tunc hec egritudo est in intestino recto et nominatur tenasmo et accidit aut ex superfluitatibus acutis que effunduntur et currunt ad hoc intestinum ex intestinis superioribus et acuitate sua nocent et stimulant sicut solo nervi ventris assiduam. Et ex aposte [?] quod est in hoc intestino et propter gravitatem suam facta ad corrosionem provocantem ad ascellandam superfluitatem. In curatione vero illius oportet ut attendas tres intentiones scilicet prohibitionem eius quod currit ex humore et resolutionem apostematis et sedationem acuitatis et equationem eius propter illud quod oportet ut incipias cum rebus que possunt stipticare [?] et duo cum [?] ructuosa [?] et radices duarum coxarum calefacientibus in hora et oleo ro. permixto cum aliquantulo vini et similibus. Fac cum eo quod est inter duos testiculos et anum et prohibe infirmo in die uno aut duobus diebus a cibo donec firmentur [?] cum materie. Deinde da post illud panem albi sicut panis infusus in lacte mulcto

galliano

linimentum ad apostemata ani et cissuras accidentes in eo et sedacione caliditatis

decoctio que est quando tu facis h[oc] euacuas su
perfluitates colericas corrumpentes et que rema
net in corpore temperantur. Et conueni
ens enim est sorbitio que fit de rizi et amida
tum si quis non est soluta cum istra milium
quia si firmatur egritudo oportet ut medicetur
locus ipse cum rebus iuuantibus sicut est clis
teri factum ex aqua ordei cum quo coquuntur
rizi et grana mirti et balaustie et cappule
et rizi pistum et mitius humidum cum uitello oui
assati et oleo ro. et cerusa et amilo et
marmore inuento in luto uiridi. Aliud
si sanguis currit ex ano multum recipiunt
se cum eis succum barbe hirci et acaciam et
bolum armenicum et cithiza cum eis et lauet
infirmus cum aqua in qua decocta sunt folia
mirti recencia et rose et balaustie et
cappule. Si autem est illic apostema et uersio ue
hemens calefac oleum sisaminum et infun
de ipsum in clistere et precipe infirmo ut
expectet sic clistere horis multis quia est
quod hoc resoluit apostema et dolorem. Et confert
etiam calefactio ex decoctione fenugreci et semi
lini et malue cum radicibus altee quod
est quod resoluit apostema et similiter fac
emplastrum factum ex caulibus decoctis cum
uitello oui et oleo ro. Si uero cum apostemate
adest inflamatio tunc oportet ut ponatur
emplastrum ex solatro cum oleo ro. et uitello
oui aut decoquantur rose et lentes et tor
ticare et solatrum et sedeat infirmus in ea
et fiat eis ita ex istis rebus emplastrum quando
teris eas misceas et decoques eas et permisces
uitellum oui et oleum ro. in eis et facias emplastrum
cum eis et galle quando teruntur et coquuntur fit
ex eis emplastrum forte ad flegmonem ani et
exitum eius et est necesse ut decoquas gallas
si tu indiges constrictione pauca cum aqua
et si indiges constrictione uehementi tunc
cum uino pontico. Et si in ano est apostema me
lancolicum conuenit hoc medicamen. medica

Recipe mirdasengi men ad apostema durum in
lithargiri et plumbi adipis anatis ano
et galline omnium ana ℥ iiii. et ℥ i. uitellos
duos ouorum olei ro. quantum necesse est permis
ceatur et conmisceatur. Si autem est cum illo in
flatio uehemens tunc rectifica linimen
tum secundum hunc modum.

sumat
plumbum ustum ablu
tum cerusa plumbi mirdasengi
lithargiri uitella duorum ouorum olei ro.
purum teratur in mortario donec fiat
sic emplastrum. Sumat cum eo et quidam ad
dunt in descriptione marmor inuentum
in luto uiridi et scoriam argenti et alii
acceperunt marmor solum et posuerunt ex eo
emplastrum secundum hunc modum. quod est quia ipsi
posuerunt marmor sic sanguinem et teruntur
sic ipsum aqua solatri et conficiunt cum illo
oleum ro. et uitellum oui et faciunt emplastrum ex eo.
Si autem cum egreditur et fiunt in eo ulcera post
abluitur cum uino faciente stipticita
tem aut cum decoctione medicinarum fa
cientium stipticitatem sicut sunt galle et
cappule et balaustie et granatorum cortice
et rose et que sunt illis similia tunc conmisceret
hoc medicamen. medicamen siccum ad exitum
Recipe plumbi usti ab ani in quo sunt ulcera
luti ℥ viii. floris rosarum et sumac
omnium ana ℥ iiii. mirre ℥ ii. terantur totum
et puluerizetur siccum. Et confert et hoc
medicamen quando ponitur in ano. Suppositorium
quod ponitur in ano et abscidit tenasmo
mirra cortices thuris et et opium galle
capita granatorum balaustie gummi
torrefactum terantur et cribellentur cum ozali
et conficiantur cum aqua mirti et fiant
ex eis suppositoria sicut glandes et intromit
tantur in anum. Et si in eo sunt fissure absque
caliditate et inflamatione conmisceatur hoc
emplastrum expertum probatum. Recipe medul
le uaccine ℥ i. picis romane ℥ s.
ceruse plumbi mirdasengi lithargiri
omnium ana ℥ vii. et cere albe colate ℥ i. olei
rosati ℥ iiii. liquefiant cera et pix et
medulla cum oleo ro. deinde proiciant cum
eis cerusa et mirdasengi postquam cribel
las ea cum ozali et permisce eas in morta
rio permixtione multa conficiatur hoc medi

Recipe usifur carmen
balaustie et ceruse et mirdasengi
partes equales misceant cum oleo ro. et a
misceatur. conficiatur hoc medicamen

Recipe medulle uaccine et camelipar
tes equales et liquefiunt et iungant

cu eo. Et si necc(ess)aria est me(dici)na que bibi i hac
egritudine ex eis que retinet nimi emo-
roidas. est suffitus in dicte s(ecundu)m cu nast(ur)-
cio albo frixo aut cimino carmeno i(n)fu-
so in aceto die (et) nocte (et) semine lini
(et) semine porri frixis (et) mastice (et) mirab.
nig(ri)s in patella coctis cu butiro uacci-
no. ¶ Et fit h(oc) suffitus ad tenasmo h(oc) m(odo).
R(ecipe) mirab. kebulor(um) (et) bellir. (et) embli-
cor(um) om(niu)m an. ʒ. ii. bulliat totu(m) (et) ebul-
liat cu aqua de citoniis dein exsiccentur
(et) frixentur s(upe)r patellam donec exsiccent(ur)
(et) terantur (et) sumat(ur) ex semine porri frixi
aut nasturcio frixo (et) mastice om(n)i(u)m ana
ʒ. s. boli ar. ʒ. i. terant(ur) (et) detur ex eo ʒ.
iii. cu s(uc)co de citoniis (et) fit (et) s(ecundu)m hunc
modu(m). Sumant(ur) mirab. kebul. mun-
datoru(m) ʒ. xx. infundant(ur) in uino potico
die ac nocte (et) exsiccent(ur) (et) sumant(ur) se-
lini (et) semi(ni)s almaru frixoru(m) om(n)i(u)m an. ʒ.
v. nasturcii frixi ʒ. v. terantur (et) cribelle(n)-
tur (et) (con)ficiantur o(mn)ia cu aqua mirti
humide (et) fiant trocisci subtiles (et) ponan-
t(ur) in furno ut panis donec exsiccent(ur)
(et) no(n) conburant(ur) (et) extrahe eas (et) tere
postea (et) da ex eis ʒ. iii. cu uino cum
aq(ua). Q(uo)d si desiderium ascellandi est assi-
due p(re)ter q(uo)d infirm(us) aliquid deponat
tunc rectificatio illius est ignis sulfis-
(et) oz ut sedeat infirmus sup(er) sede p(er)fo-
ratam (et) ponat cu s(u)b forame (et) strin-
gat i circuitu sedis ab om(n)i late aliq(ui)d
q(uo)d sit ut paries ut no(n) ascendat aliq(ui)d
ex fumo ad nares aut os (et) ponatur s(u)b
sede testu ignitu(m) aut prune (et) pulverizet(ur)
des(uper) sulphur tritu(m) donec eleuetur fu-
mus multu(m) (et) ingrediat(ur) anu(m). Et i(n)du-
b(io) sunt qui (con)ficiunt sulph. cum adi-
pe renu(m) capra(rum) (et) cu pinguedine de gib-
bo cameli. Q(uo)d si tenasmo figit(ur) dieb(us)
multis confert ei clistere cu aq(ua) oliuaru(m)
sallitaru(m) (et) oz ut clistizent(ur) ex ea due
tre lib. i. (et) p(ost) euacuatione(m) cu strict.

Emorroidarum. Cap. xxviii. de emorro-
idibus.
Species sunt tres ex eis enim
sunt q(ue) sunt longe similes uuicas (et) ex
eis sunt q(ue) sunt late (et) rotunde (et) color
coru(m) est coccineus (et) similant(ur) uue

Et ex eis s(un)t q(ue) similant(ur) moro. Et deteriores
om(n)i(u)m haru(m) s(un)t prune (et) p(ro)pter q(uo)d s(un)t p(ro)pinq(ui)-
ores cum ne(ru)is i situ suo. Q(uo)d est q(ui)a emor-
roides q(ue) apparent opilant cursum urine
(et) ille que sunt retro no(n) nocent multu(m).
Et iterum ille que sunt ext(ra) anu(m) aut i orificio
ei(us) nocumentu(m) ei(us) est leuius (et) ille q(ue) sunt int(ra)
anu(m) s(un)t difficil(ior)es curationis q(uonia)m no(n) est facil(is)
earu(m) tractatus uel sensus sup(er) illaru(m) q(ue) s(un)t
grauis ut tangunt eas medic(in)e sic opt.
Est g(ra) necc(ess)e ut capiant(ur) emorroide opilate
s(cilicet) ex quib(us) no(n) egredi(tur) sanguis de(m)ti eua-
cuetur q(uo)d est in locis de sanguine malo
q(uo)d est q(ui)a nos faciem(us) h(oc) sedatur dolor (et) q(uando)
nos uolum(us) ap(er)ire eas s(u)p(er)linim(us) sup(er) eas
ad acuitatem apiu(m) sic sunt arbor(es) i. atha-
nasie marie (et) sic sunt cepe acute (et) dam(us)
in potu infirmo mirab. (con)ditos (et) mirab.
nigros frixos cu butiro uaccino. Et (con)-
fert (et) aq(ua) porroru(m) q(ua)n(do) bibi(tur) cu oleo nucis
(et) sit q(uod) bibit ex aqua porroru(m) q(ua)ntitas
ʒ. ii. (et) ex oleo ʒ. ii. (et) (con)fert (et) pillule [qu]
de bdellio q(ua)n(do) bibunt(ur) (et) trifera minor
(et) nudete. Cast(orum) h(oc) medicam(en).

Recipe mirab. nigroru(m) frixoru(m) cu bu-
tiro uaccino (et) semine feniculi am-
boru(m) an. partem i. terant(ur) (et) cribellent(ur)
(et) misceant(ur) cum eis q(uo)d sit eis equale
de nasturcio (et) detur ex omni die coc(h)le-
aria i. cu uino (con)mixta q(ua)ntitate ʒ. i.
aut sumant(ur) scorie ferri trite (et) cribel-
late ʒ. iii. nasturcii albi ʒ. ii. (et) detur
dum ieiun(us) est qui sume(re) debet cu q(ua)nti-
tate ʒ. i. aq(ue) porri (et) ponde(re) ʒ. ii. olei nuc(is)
(et) fiat emplastru(m) loco cu porris elixatis (et)
mollitis cum butiro uaccino (et) fumi-
getur an(us) cu radice cappar(is) cu semi(n)e
porri (et) rad(ice) coloquintide (et) (con)fect(a) (et) aq(ua) porri
(et) exsiccata. Suffitus. al. ad h(oc) ut e(st) exitus
in emorroidib(us).

Sumant(ur) radix
cappar(is) (et) apii (et) oleandri (et) alhacula
cum dem (et) lilii (et) fruct(us) anacardi (et) (con)-
ficiantur cu oleo sisamino (et) fiant tro-
cisci sit(que) pond(us) ʒ. i. (et) sumat(ur) stercus [trociscus.]
cameli (et) conburatur (et) ponat(ur) sup(er) ea
burellus un(us) p(er)forat(us) (et) ponatur super
ip(su)m infirm(us) in mane (et) uespere pona-
tur donec exsiccant(ur) (et) cadant.

Al' ad emorroydas.

Rx rad. cappar. squille et rad. coloquint. seminis maru et sarcocolle partes equales terantur et cribellentur et subfumiget sub ano ipse enim cadet. Subfumig. al' ad

Recipe sinap. huiusmodi generatis memorroidibus venarum tinctorum radicis cappar. rad. coloquintide rad. harmel chal' tinctorum usnei seminis maru sarcocolle partes equales terantur et cribellentur et subfumigentur cum eo. Aliud subfumigium ad emorroidas ex quibus currit sanguis. Rx auribi arsenici rubei anacardi omnium ana partem i. terantur unumquodque per se et cribelletur et misceantur et conteruntur. Fouea ei cuius profunditas sit unius palme et prohiciantur super eam iste medicine et accipiatur later et fiat foramen in medio eius et ponatur super caput fouee et sedeat infirmus super foramen equaliter. Al' subfumig. ad emorroidas in quibus currit sanguis.

Recipe rad. cappar. rad. coloquintide et rad. alharmel et fruct. anacardi et hermodactil. et euforbii partes equales terantur grosse et ponantur super prunas et subfumigetur cum eis aut sumantur sarcocolla et arsenicum et cortices thuris et muceemi et lignum mon et spolium serpentis equaliter terantur et cribellentur grosse et ponantur super prunas et subfumigetur cum eo et subfumiget cum fructu anacardi solo non ipse cadunt aut subfumiget cum bdellio. Si autem in ano est dolor post casum eius fiat sessio in firmum in uino aldedhin ipsum enim sedat hunc dolorem sedatione mirabili que preterminsit narrationem. Et oportet ut inunguetur locus semper cum oleo de nucleis ceresorum et cum oleo de nucleis persicorum.

Emorroidibus autem ex quibus currit sanguis super mensuram confert sessio in decoctione medicinarum facientium stipticitatem sicut mirti et hilidar et fruct. rampni et balaust. et cuppule et galle et alum. que stilla silia et sumatur in potu ex his pill'. Pil

Recipe mirab. lele ad emorroides ex quibus nigrorum bdell. et emblicorum currit sangis. omnium ana ʒ x. limaciarum combustarum ʒ vii. carabe ʒ iii. zegi ʒ ii. bdellii ʒ xx. sii. est vii. terantur et cribellentur et fiant pille ex eis et detur ex eis pond. ʒ ii. aut iii. cum aqua frigida aut uino. Et ex hiis que probata sunt est medicamen ad emorroidas et qui ascellatur sanguinem. Rx. Rx. cinbel ferri se. pori se. anteos omnium ana pondus ʒ iii. fruct. cappar. sicci ʒ iiii. teratur et cribelleatur potio eius est pond. ʒ i. cum aqua pori quantitate ℥ i. et aque calide quantitate ℥ i. Et confert etiam ad sanguinem et est iuuamentum sufficiens hec medicamen et sunt pille ad emorroidas ex quibus currit sanguis. Rx mirabol. nigrorum belliric. et emblicorum omnium ana ʒ v. zegi pond. ʒ i. bdellii pond. ʒ ii. soluatur bdellium cum aqua porrorum et conficiantur medicamine et fiant pille et detur ex eis pond. ʒ ii. Cibi autem convenientes si evacuatio sanguinis est super mensuram oportet ut sint pauci stipticitatem facientes ex eis in quibus non sunt superfluitates sicut rizi et milium et caudarum uenerigi cum passulis contritis et cum hec arsenaci et agrestis gummatorum et oleo de nucleis et aqua porrorum et que stillatur silia et que hec emorroidas aptius tunc est cibus eius contrarius istis sicut res que mouet sanguinem et opprimunt ipsum. Et conferunt etiam res istis que prouocant sanguinem menstruum. Et si volumus incidere emorroidas tunc est necesse ut stringamus eas cum filo serico aut cum filo lini forti et dimittatur ex eis una sicut precepit nobis ypo. in capitulo vi. libri affor. Quia si sanantur ex emorroidibus antiquis si non seruat una ex eis timetur super ipsum ex ydropisi aut ptisi et quidam eas cum ferro et quidam incidunt eas cum med. acutis. Cap. xx.

De punctione xx. de speciebus punctionis.

Et punctio quidem accidit aut ex mordicatione superfluitatum acutarum aut ex superfluitatibus grossis uiscosis aut ex uentositatibus inflatis que tendunt. In punctione autem que accidit ex superfluitatibus acutis non oportet ut evacuentur superfluitates in primis deinde administretur post illud res equales sicut psillium cum oleo ro. Illa autem que accidit et hu

moribꝫ grossis uiscosis oꝫ ut cureẗ cū
rebꝫ subtiliatiuis sicut nasturciū cū
oleo. Illa aūt que accidit ex uentositati
bꝫ grossis oꝫ ut curet' cum rebꝫ sub
tiliatiuis sicut semī rute ⁊ ciminū ar
meniū ⁊ anisos ⁊ bacce lauri ⁊ q̄ sunt
illis silia. Cap. xxx. de ascaridibꝫ ⁊ lum
Causa gnāns bricis ⁊ uermibꝫ
ista est natā q̄ est qr̄ nūqꝫ fuerit
matīa q̄ ꝯuenit gnōi ꝑle est ut ei ge
neret ex ea illud de ꝓprietate ē susceptō
ei' est ꝓp illud ergo qn̄ inuenit matīā
in intestinis ꝯuenientē gnōni lubri
corū ⁊ ascaridū ⁊ uīmū non ꝓhibet
ingredi ea in gnōne. Et ea materia ē
fla q̄ est qr̄ sanguīs ⁊ n̄ ꝯuenit nāe
aīaliū. Veruntn̄ n̄ est de ꝯsuetudine ei'
ut effundatur ad intestina donec ex eo
fiunt lubrici ⁊ q̄ sunt illis silia. Due aūt co
lere qn̄ ambe sunt sicce nō est de ꝓprie
tate earū ut gnēnt animalia ꝓp illud
ergo gnāntur lumbrici ⁊ ascarides ⁊
uermes in illis in quibꝫ est co. pauca
sicut sunt pūi ⁊ illi quorū fex ē alba
⁊ agregatur eis ex gulositate ⁊ pauci
tate digōnis ⁊ ꝯmestione ciboꝝ gsso
rū frōꝝ in quibꝫ sunt sup̄fluitates
multe semꝑ. Et cū prīma est putredo
Et sanior ex h' sermone ē caliditas ex
putredine ⁊ ex istis sp̄ebus sunt qui
sunt longi ⁊ rotundi ⁊ ex eis lati piū gra
ciles. Gnō aūt longorū rotundoꝝ
est in intestinis gracilibꝫ. s. duodeno
⁊ ieiuno ⁊ reuoluto gracili. Lati aūt
gnānt in intestinis grossis. s. orbo
⁊ intestino colō piū ǹo ū graciles in
intestino recto ⁊ est alahanubar ⁊ cog
noscitur unaqqꝫ harū sp̄erum ex eo q̄
egredit' q̄ est qr̄ lati ex eis ⁊ graciles ē
uacuantur cito ab inceptōe sue gnō
nis ⁊ illud est ꝓp. iiii. cās quaꝝ una ē
ꝓp ꝓpinquitatē loci in quo sunt cū ano
⁊ scda est ꝓp latitudinē loci ⁊ tcīa ē
ꝓp puitatē animal' ipius. s. ascarid'
⁊ uīmū puorū similiū uermibꝫ qui
sunt in aceto q̄ est qr̄ res parua remo
uetur uelociter ex loco amplo. Et qr̄ quar
ta est debilitas hui' ipius animalis

ita q̄ nō potest iniuscari corpori intes
tinorū ⁊ teniū cū eo. Longorū aūt aū
rotundorū istis cāūs est contraria. Vn̄
earū euacuatō nō fit apud gnōnem
eorū. Oportet ergo ut cognoscam' eam
ex accidentibꝫ q̄ sequuntur ea q̄ est qr̄ se
quitur gnōnē eorū mordicatō ⁊ nau
sea ⁊ punctō. Aliqū n̄ in istis accidentibꝫ
n̄ est accidēs sufficiens ad significandū
ea. Qd' est qr̄ possibile est ut sint ista ac
cidencia ⁊ ex humoribꝫ colicis retentis
in intestinis ꝓp h' ergo indigem' eo quo
uerificem' cognitōm ei' ex eo q̄ p̄cessit
gnōnem earū ⁊ ex eo q̄ est stans ex eo
aūt q̄ p̄cessit gnōnē eorū est qn̄ p̄cece
dit paucitas digōnis continua ⁊ appe
tit' mult' ⁊ gulositas ⁊ assidua ꝯmestio
ciborū grossorū multorū ⁊ ex eo qd' est
stans est qn̄ accidit ei punctō ⁊ mordi
catō ⁊ nausea ⁊ qn̄ extendi' nocumē
tū a lubricis fit pulsus pū' ⁊ infrigida et decus.
tur q̄ apparet ex corpe ⁊ strident denti
bus ⁊ abstergunt labia sꝑ ⁊ retinetur
anhelit' eorum ⁊ euomūt ⁊ qnꝫ ascē
dunt lumbrici ad stomā ⁊ egrediuntur
cū uomitu. Et illi qui hn̄t tenasmon
senciūt desiderium ascellandi apud cap
intestini recti. Et qm̄ lumbrici nō ge
nerant' nisi ex humore grosso frō hu
mido oꝫ ut cibetur qui hanc hꝫ egri
tudinē cibo subtili calido sicco. Et sit qli
tas illi' cibi si possibile est qualitas in
ficiens ascarides ⁊ uīmes ⁊ lumbricos
⁊ qualitas alia abstergēs ⁊ uentrē le
niens qn̄ inficit sunt uīmes ut n̄ remaneat
in intestinis minno expellat eos. Et scd'
hanc formā oꝫ ut sint medie ⁊ subti
liatiue calefatiue exsiccatiue inficien
tes lumbricos ⁊ expellentes eos p clistē
⁊ empl'a ⁊ suppositoria q̄ attrahunt et
extre faciunt lumbricos. Qd' aū attra
hunt ⁊ extre faciunt lumbricos. Qd' aū
attrahit ⁊ extre facit est aut dulce ā
unctuosum q̄ euacuat eos qn̄ ipi n̄
obediūt euacuatōi deīn ꝑmanet in
uita sꝫ tenent in intestinis scd' dispo
sitōm ē dissolutō est difficil' qua ꝓp necē
est ut inficiant in pūmis aut ponas

f plinii n

eos inte mortuos et uiuos ut non inefi
ciuntur cum rebus amaris in extractione
cum lumbricorum longorum rotundorum suffi
ciunt absinthium et sticha et epithimum et cen
taurea lupini amari aut aqua eorum et cala
mentum fluuiale et condimentum et semen
assere et proprie de basara et nigella et aqua eo
meduntur et aqua ponitur super uentrem deforis
et folia persici que teruntur et ponuntur super
umbilicum et ruta et calle et cepe et radix lilii
celestis et cattum quando accipitur cum decoctione
petrosilini et decoctione corticum granatorum dul
cium et acetosorum et aqua lilii et costi amari
et cimini et capparis et cortices radicis mori
et que sunt illis similia. habentes autem uermes
puros clisterizentur cum aqua alkerutha et alke
tran et decoctione alcaleadis et centauree
que clisterizatur cum unoquoque eorum per se et co
niunctis et post est aqua oliuarum saltarum que
clisterizatur ex ea cum abanuri. Et clistere
factum cum decoctione absinthii que clisterizatur
ex ea cum oleis salitis et assicher fiat cum sa
le et nitro et pulpa coloquintide est iuuatiua
ualde. ascarides autem et indigent medicinis
fortibus ualde sicut sunt sinues et costus a
marus et cortices radicis mori et berengi et cam
bil et ita est compositio earum **Medicamen ad lumbricos.**

Recipe costi amari
℥. iiii. nigelle ℥. ii. medulle alberegi
℥. iii. siries ℥. iiii. cambis ℥. v. turbit ℥.
x. summa est. vi. terantur et cribellentur et detur
ex eo pondus ℥. iiii. cum lacte recenti mulso
aut cum aceto aut uino et antequam bibat hoc
medicamen maneat quin multum bibat ipsum ie
iunus et in mane diei sui suscipiat ipsum.

Recipe eius quod est **Aliud ultimum.**
Mediis alberengi et turbit et siries et
sal indi omnium ana ℥. ii. costi amari ℥. vi.
terantur et cribellentur et detur ex eo pondus
℥. v. cum lacte recenti mulso. **Aliud ad id.**

Recipe sticha lupinorum alberengi ex cortici
bus siries cambil omnium ana ℥. v. turbit ℥. xv.
terantur et cribellentur et detur ex eo pondus
℥. v. cum lacte recenti mulseto. **Medicamen ad solutionem educens lumbricos sine angustia.**

Recipe radicis
Remule montane tritur
et exprimatur aqua eius et detur ex ea
℥. iii. ipsa namque extrahit lumbricos.

Capitulum xxi de yleos et est genus colice passionis

Ca. xx. i. de ylios et est genus colice passionis

Egritudo
Yleos accidit quando opilatur intestina gracilia aut ex apostemate interiore
aut ex stercore duro aut ex humiditate
grossa uiscosa. Inquid galienus per se est
grossitudo et apostema in illicium et coarta
tio sanies constringunt meatum intestinorum
ita ut non descendat aliquid inferius sed quod
illud accidit ex humiditate est longinquum
quando stomachus dominus permanet sed dispositionem na
turalem attrahit desuper a meri et expellit
et facit currere inferius. cum ergo egreditur a
non ascendit ad ipsum et aliquid ab inferiori
bus quod est quod clistere fortasse multotiens
ascendit ad uentrem ita quod uomitu expellitur.
Et in egritudine yleos quando est perdens uo
mitu expellitur stercus. Et nos non ambigi
mus quin stomachus in hac dispositione non attrahit
quod ascendit ex intestinis ad ipsum immo non
recipit illud quod ascendit ex intestinis in
nocumento quod est quod de non intestinorum est ut fa
ciat currere quod contineatur in eis inferius
cum ergo est egritudo aliqua et incipit ab in
ferioribus motus fortis tunc fex retenta in
intestinis uadit uersus superiora quod est quod
aliquid humoris quod uadit uersus anum
et prohibet ipsum aliquid redit ad superiora
Et similiter quando prohibetur exitus uentositatis
tis cum redit ad superiora. Et propter hoc accidentia
ia fit motus intestinorum horribilis. Et
fortasse accidit cum motus eorum propter aliquod
malicie complexionis. scilicet ut destruatur et fi
at yleos ex hac causa. scilicet ex malicia com
plexionis fit cum hec egritudo perdens ex uiciis. Item
omnem egritudinem que accidit proprie feti
da et non nominatur fetida nisi quando cum le
quod euomit inferius enim est stercus et similiter
quando est anhelitus eius fetidus aut est totum
corpus fetidum eius quod est quod uidi iam
hanc egritudinem accidisse multoti
ens et non euasisse ex ea nisi paucos et no
minatur hec egritudo hyduria quando ap
paret ad aperitionis in intestinis graci
libus uim quod quasi iam dirumpitur cum corda.

Si autem hec egritudo est ex apostemate quod fit
flegmone tunc incipiamus a flobotomia
uene deinde demus aquam solatri et aquam
alkekengi et aquam alubilet cum oleo

egritudine

cum oleo de amigdalis dulcibus et cassiafistula et si apta est fiat dari oleum infirmo in potu de keruha cum aqua de radicibus et cassiafistula et ponantur desuper si apta est aliud emplastra infrigidancia et expellencia sicut emplastrum factum de rosis et sandalis et sumac et [illegible] menthe et farina ordei et que sunt illis similia et si est factum emplastrum ipsum cum emplastro facto ex camomilla et mellilloto et foliis caulis et foliis lauri et semine lini et fenugreco et si est ex humore flegmatico grosso damus ei pillulas de aloe et de serapino et pillulas de yera et demum oleum de keruha aut oleum de sesama cum aqua de radicibus et si est ex stercore duro tunc incipimus cum administratione clisteris lenis et comprimimus solutionem ventris cum clistere et dico sermonem sufficientem nos administramus omnia que conveniunt illi qui habet egritudinem colicam illis modis in quibus non evacuantur cibi ex vehemencia vomitus dantur ciminum cum mentha cum sumac et est sic de gustatis facto ex mentha.

Ca. xxii. de egritudinibus colice pas.

Egritudines que accidunt in intestinis et colica non accidunt nisi aut ex apostematibus que sunt in eis aut ex humoribus viscosis fixis in rugis eorum aut ex humoribus acutis mordicantibus secundum aliquem modum difficilis dissolutionis fixis in eis aut ex ventositatibus grossi vaporis retentis in eis. Et accidentia communia que comitantur cum hac egritudine renum sunt nausea et vomitus et dolores et retentio nature vel magna et ventositates quarum non sunt ut egrediantur sonus vel inflatus. Verumtamen ista accidentia in hac egritudine sunt vehemenciora et plus continua quam ipsa sunt in dolore renum et non figitur dolor in loco uno sed permutatur permutatione et in dolore renum sunt debiliora et sunt in loco uno et urina est in principio egritudinis aquosa clara deinde post illud fit grossa et habet sedimen et in fine fit sedimen in harenosum [illegible] et proprie quando est dolor colice ex apostemate quod est flegmon tunc cum necessario sequitur ipsum febris et dolor gravius et sensus inflationis et sitis et secuntur ista accidentia illum qui habet hanc egritudinem propter humores mordicantes cum dolore mordicativo et siccitate in lingua et sentit [illegible] cum acuitate urine. Et si hec egritudo est propter flegma grossum viscosum aut ventositatem et inflationem tunc dolor accidens in ea est fixus inferiorum et dolores eorum magis grossi propter spissitudinem humoris ipsius et extensionem membrorum in quibus est contentus. Et propter quod si est ex humore grosso viscoso tunc est cum gravitate tensio et si est ex ventositate vaporosa et inflatione tunc est gravitas absque tensione absque gravitate et si expellit natura fecem declaratur quod in ea sunt ventositates et fortasse natat super aquam et simulatur in substantia sua stercori vaccino. Est ergo necesse si est hec egritudo ex flegmone ut fiat flebotomia si non prohibeat ab ea aliquid quod si flegmon est [illegible] pone extractionem sanguinis ex iunctura et si est magnum donec difficilis fiat [illegible] cum lesione loci ex membro ex quo evacuatur [illegible] ut ponas extractionem sanguinis ex vena que est inter duos calcaneos. Et post hoc pota infirmum aqua solatri et aqua alkekengi et aqua [illegible] et aqua foliorum altee cum cassiafistula et clisterizetur cum aqua ordei et oleo camomelino. Et administra desuper emplastrum ex mollificantibus humidis et foliis altee et foliis solatri et foliis alkekengi postquam tunduntur et miscentur cum mollificantibus siccis et altea et farina ordei et floribus camomille et mellilloto et oleo mollificativo et que sunt illis similia. Si autem egritudo est ex humoribus acutis ingeniabimur in evacuatione humorum mordicantium et in equatione cum unctione. Et incipiamus dare in potu aquam ordei et post ipsam cum oleo in quo decocta sunt altea et fenugrecum et pinguedo anatis recens. Si autem humores sunt mali valde et sunt recepti in intestinis inferioribus intestinorum damus infirmo scamoneam cum pillulis de aloe si sunt subtilissimi fixi in rugis tunc [illegible] et cibentur cum rebus infrigidantibus non calefacientibus propter acuitatem humorum et non sint ex eis que alterantur velociter.

Illi quibus advenit colica ex humoribus grossis frigidis aut ex ventositate et inflatione oportet ut curentur cum rebus incisivis subtiliativis parve caliditatis. Et clisterizentur ex ventositatibus grossis cum clistere facto ex oleo subtili in quo decoquitur semina resolutiva ventositatum et

et egritudine

Cura

clisteri

Emplastrum

siccatiua sicut cinnamomum et semen ruthe et
semen apii et anisum et carui et que eis
sunt similia. Et est necesse ut coletur
oleum in quo decoquuntur et liquefiat cum
eo pinguedo anatis aut pinguedo gal
line. et non sit salsa nec antiqua. Et si
non confert hoc oleum et remanet dolor. tunc clis
tere cum hoc oleo et primisce cum eo castoreum
aut euforbium et sit quod accipis ʒ. x. et ex
castoreo et euforbio quantitas fabe et mi
nus et primiscent quidam cum hoc clisteri sem
pinum et asam et gummi balsami et oleum
ruthe et decoctionem alhasseh et aneti
quoniam clistizatur ex ea cum oleo de rutha est
iuuatiua valde quod est quod sedat dolorem
et resoluit uentositatem. Quod si propter difficul
tatem doloris non penetrat clistere administra
in loco clisteris suppositorium factum ex pulpa coloquin
tide et sale et melle et baurac et se. ruthe et
inungantur cum oleo ruthaceo fricando
... iuuamentum. Et administra emplastrum
cum milio et est iuuatiuum valde et da in potu
et desuper oleum de keruha cum yerapigra. cum aqua de
coctionis aneti et fenugreci et anisi et masticis
et seminis apii et ameos et cordumeni et
se. ruthe et dauci et similium siccatiuum mundi
ficatiuum et que sunt eis similia et soluant naturam
eorum in omnibus tribus diebus cum potione
ex pillulis de serapino et pillulis fetidis cum yere
neromusceleke et confirmant et iste pille. modus

Recipe serapini pill. ad dol. colice ex ue[n]
bdellii opopanaci tosi[tatibus] et hu[moribus] fri[gidis] fue[n]
et seminis se. apii et se. ameos tosis
et cordumeni et se. ruthe et ʒʒ. et se. aneti et
macropiperis omnium ana ʒ. iii. yerapigre et turbit
omnium ana ʒ. x. coloquintide ʒ. vii. mirab. cit.
ʒ. v. se. altee ʒ. iiii. terantur et cribellentur et
resoluantur serapinum et bdellium et opopanac
cum aqua rute et conficiantur cum eis reliqua
medicine et fiant ex eis pillule et dentur ex
eis ʒ. iii. cum aqua anisi. Et ubi quoniam conueni
unt simplicia que subtiliant. Et est ex eis magis
iuuatiuum est allium quoniam resoluit valde uen
tositates. verum oportet ut detur ex eo quando non est fe
bris nec caliditas et ex eis que conferunt valde est de
coctio facta cum anebir et ysfidebigi que fit ex
gallo antiquo farcito cum aniso et ameos
et apio et rutha et aneto et porris et que sunt

illis similia et confert et decoctio facta ex decoctione
porrorum de semine. Quod si dolor est ex hu
moribus grossis uiscosis tunc nos incipi
mus et damus in potu res masiuas subtili
atiuas humorum sicut oleum de keruha cum
aqua decoctionis subtiliantibus calefacientibus et post
deinde euacuamus cum clisteri acuto sicut est illud
quod fit ex centaurea et coloquintida et camo
milla et mellilotho et hasebs turtis omnibus
cum aneto et fenugreco et se. lini et ficubus
et furfure et bdellio et opopanaco et se
rapino et oleo de keruha et oleo de spica et
felle taurino et felle ... Et confert et
decoctio cucumeris asinini quando miscetur cum sal
nitri et melle et clistizatur cum ea. Si
non minuitur dolor faciamus sedere infirmum
in tina in aqua in qua decocta sunt ca
momilla et mellilotum et ssonsam et ama
racum et anetum et folia lauri et caules et
inungimus locum dolentem cum oleo de spica
et camomilla et oleo de rutha aut oleo de
lilio. Si autem accidit colica ex stercore
sicco tunc oportet ut incipiamus dando cibos
humectantes deinde moueamus solutio
nem stercoris cum clisteri ex aqua in qua decocta
sunt camomilla et altea et sebesten et o
leum sisaminum et penidie et sal contritum
et nitrum et damus in potu decoctionem factam
cum mundatis passulis et ficubus et sebesten
et cassiafistula et yerapigra et oleo de keruha et
ex eis que conferunt per naturam ad reliquos
dolores colice quod non est apud est stercus
ad hib album quod bibitur et quod suspen
ditur de eo et bibitur et solum cum uino aut
aqua aut cum turbit et aniso sil. et sus
penditur cum filo lane que sit ex lana
arietis quoniam conuenit ad id autem pau
co ex eo dato. Completus est tractatus iii.
Biuarii filii serap. Incipit tractatus iiii.
Biuarii filii serapionis et sunt xxx.
capitula. ......

medie.

al. cinamomum ma.

Capitulm p̄mu de debilitate epatis.

Debilitas fit in epate
pp ad malicie complo
nis q̄ iuuenit in suba
eius au in instris suis
au i meatis retentis
i instris suis. Et ipsi q̄
dem st. iiii. uirtutes. s.
illa que attrahit suco
sitate ciboru p̄ q̄m digerunt in stō ai
testinis a illa q̄ retinet ea don alteram
tur a illa q̄ depoit ea fece a altata
ad sanguine a illa q̄ absegit supflui
tates gnatas in eo. Si aut debilita
t uirt attractiua tunc fex fit moll'.
Et si stōs est debil' tunc fex est indiga

descendit. Et si corrupi uirt retentiua
que est in eo. a fit q huor n tardat in
epe spacio q necm est i digoe eius per
uenit ad mbra indigest a accid' extenuatio
i toto cor. Et qn corrupi uirt mutata
tunc qn mutat cib; q uenit ad ep ad
qualitate horribilem a qnz remanz
s; nim sua spacio longo pter q reci
piat digonem a qn digitur media
digone a deterior haru triu est pma [hitudo]
q est qr sanguis altatur ad dispoem
que est mala a puenit ad corruptionem
comunem a secunda est minoris cor
ruptonis qm prima a tcia e minoris
corruptonis qm ille ambe a ca ea p
uenit cib; ad spem rufedinis ex spe
b; sanguis. Et secunt duas spes p
cedentes euacuato a uomit spcrum
multaru diusoru coloru a fube a seqr
spem tciam euacuato simul lotture car
nis alis ex ppinquo tempore decollati
a qn corrumpi uirtus retentiua expl'
siua que est in epate peruenit ad mb
sanguis immudus a secunt ipam ma
licia complonis a actucia a q a accidit qr
corrumpitur q apparet de corpe. Et mali
cia quide complonis au calida au frida au
humida au sicca au composita ex istis. uel
unum si est calida tc ipa sanguine ig
nit a combuit ipm a sequitur ipm
liqfco a excoriatones a principiu illi
est liqfco in humorib; a p h caro ipius
epis excoriat a liqfit a euacuat ex pte
stoi cola uehementis fetoris a grossi
tudinis a est pa i colore suo a accid' uo
mit colicus a destructo appetitus cibi
perit a sitis uehemens a fe fortis. Si
au est frida tunc ponit ipa sanguinem
grossum difficilem in cursu suo. Et so
lutio que uenit ex sto no est consecuti
ua nz multa nz fetida a est appetit cibi
uices a sitis diminuta a q p u e i firm
n febriens. Cu g extendi dies i uad eu
fe. qn corrupi san. q est i epe: malicia au
cplonis sicca ponit humores siccos g
sos ualde a ponit cor totu fuscu siccum
a ponit faciem mutata a ispissat fece
a minorat eam. Id est qr fex descend'

in hoc dispositione sicca et sequitur illud sitis. Ma-
licia autem complexionis frigide et humide sequitur
contrarium harum causarum quod est quia non fit ce-
ca sitis neque fex est sicca neque apparet in corpore
fuscus color neque extenuatio neque facies mutatur
sed ponit humores subtiles aquosos valde
et propter illud fit fex humida. Unum ergo oportet ut signi-
ficetur secundum maliciam complexionum simplicium
que vincunt super epar. Suppositis autem sic ac-
cipis plures significationes et illud quod diximus
possibile est et significatio cum istis eidem signis
componuntur. Et nunc vero redeamus ad re-
memorandum rectificationem harum complexio-
num quando corrumpuntur. Dico quod necesse est ut sint
nobis due intentiones in cura malicie
complexionum que sunt in epate scilicet rectitudinis conventus
speciei ex qua vincit malicia complexionis et confortatio
epatis ipsius. Et prima quidem completur cum
eis que sunt contraria cause vincentis. Et secundum
cum medicinis bonorum odorum que admiscentur vina-
us et extractus. Illud est quod diximus multociens
non oportet ut sit studium tuum in destruendo
causam que facit corruptionem tantum sed etiam ad conserva-
dum subtilitatem ipsius membri lesi et propter-
quod leditur aliquod membrorum principalium cum
illud autem est operatio communis sicut epar. In contrariis
autem oportet ut consideres ad hec accidentia. In
principiis vero cum est lesio si fit epatis propter mali-
ciam complexionis calide. Et administramus res
infrigidantes extinguentes caliditatem
ipsam extrinsecus et intrinsecus et deinde in fine aquam
ordei et reliquas species endivie et propter cam-
rum ex eis quod est quia quamvis in hac non sit cali-
tas apparens tamen cum ea est aperitio opilationum suf-
ficiens et hoc est quod est necessarium in omnibus egri-
tudinibus epatis. Et conveniunt et lactuca
et holus iamenium et crisolocana et sicla
quando fit cum aceto et si virtus est debilis et indi-
get sustentatione cibi tunc da eis carnem
coturnicum et galline et caveant ab omni
decoctione in qua cadunt tinguebil. i. species que
admiscentur cibo pro condimento calido. Et
conveniunt eis ex piscibus et cetera ad hoc et hi
et ex fructibus granata et mala citonia et
uva et azaharur et pira sed quod dicitur ex
eis propterea quia multociens nocet administratio
eius quod expellit spiritum. Et ponatur super epar extri-
us emplastrum factum ex extremitatibus vitis et
foliis rose et spinatia et mirta humida et que
sunt sicut illa. Et quod misceatur cum eis aliquid
ex folio et mastice et spica odorifera et cera
et oleo de citoniis factum cum arbore masti-
cis et oleo mirtino et oleo ... i. de flori-
bus dactili. Ita ergo est cura malicie com-
plexionis calide. Et si vincit super epar ma-
licia complexionis frigide tunc oportet ut detur
panis infusus cum vino et candido et cau-
les decocti tribus vicibus et condiantur cum
tinguebil (i. species ...) et detur ex carnibus quod est velocis
digestionis sicut perdix et pulli avium et ex pis-
cibus autem oportet ut prius prohibeatur et similiter
ab omnibus fructibus. Malicia autem complexio-
nis humide aut sicce que sunt in epate
oportet ut medicentur cum regiminibus convenientibus
et eligantur ex eis res de proprietate quarum est
ut humectent vel exsiccent preter quod appare-
at calefactio earum et ipsarum infrigidatio et
hoc in inceptione nam ipse cum magnificatur
faciunt cadere in ydropisim carnosam
et hoc quando prolongatur pervenit ad marasmos
et eius inventio est eminentia umbilici
propter illud ergo fortasse sunt utreque similes quibus non
est cura. Et si curantur tunc humida est
propinquior ad sanationem quam sicca et secundum
similitudinem hoc oportet ut cogites in cura
malicie complexionis. Illud est quod tamen erit
pis consimilibus causis quas dixi propterea est tibi
ut resistas unicuique specierum malicie com-
plexionis compositarum cum prudentia et
cognitione. Cap. ii. de apostematibus que accidunt epati

Apostematum que accidunt in epate
alia sunt que sunt in gibbositate et alia
que in ipsius concavitate. Unum si apostema est in gib-
bositate est tunc facilis est eius cognitio propter
tactum precipue quando apostema eius fit magna
et macri qui sunt super ventrem sunt repleti et
si est in concavitate est tunc cognitio per accidentia que se-
quuntur ipsum et sunt gravitas in latere dextro
et tussis parva et est color lingue ipsius rubedo
in principio in fine denigratur et destructio sompni
et sitis que non sedatur et vomitus colere pu-
re que similatur vitello ovi deinde in fine
fit ut erugo eris et cum illo accidit dolor
donec in ipso mirach totum attrahitur
sursum et fortasse consequitur dolor usque
ad furculam et extendit inferius usque

q miscent in rebus

complexionis

q posite

Ydropisis ... est eminentia umbilici

ad cinnam̄ ypocundriarū. Et ista acciden
cia n̄ sunt communia apostematib; q
accidunt in gibbositatib; epatis qm̄ a
postemata q̄ fiunt in gibbositate epis
distinguunt ab apatib; que fiunt in co
cauitate eius qm̄ dolor in eis fit fortior
ap anhelitū et excitat tussim plus et
extendit dolor ex eis usq; ad furculam
dextram plus donec quasi extrahatur
extius. Et apata que fiunt in cōcau
tate eius diuisa sunt ab illis que fiunt i
gibbositate eius p destructōm appetit⁹ et
p nauseam et uomitū colē et uehementia
sitis. Et aduenit h' actua q̄ diximus
ei in c̄ epte fit almesitre cum fe. uehem
tis caliditatis incensiua et siti uehemti
Si aūt apata sunt in epe p̄terq; q̄ sit
debile tunc uent⁹ constringit. Et si apa
est cū debilitate epatis aut stoi nō con
stringitur et nō fiunt ista apata in carne
epis sola immo fiunt et i in panniculo sp
so sr ipm̄ et in lacertis q̄ sunt sup ipm̄ sz
diu̇ est inter ea p figuram apostematis
ipius et p qualitatem doloris. Siam ap
temata que fiunt in lacertis qui sunt
in epe n̄ fiunt elongata ul longa. siā
si sunt extensis i longitudine. Et si sūt
in lacertis obliquis et lacertis qui sunt
in latitudine est eorū extensio. Et in
longitudine tunc extensio eorū ē ad
latus aut in latitudine. Et apatū qui
dem que in epate fiunt figura est de
cliuis ad rotunditatē et similiter si apa
ē i carne ei⁹ tunc dolor ē grauis et si est in
panniclo qui est sr ipm̄ et [illegible] q̄ sūt
in eo tunc dolor est acut⁹ et in apatib;
epis calis in p̄n̄. si uir⁹ est fortis et cor⁹
est repletum indigens euacuatōne
et consentit sr illud etas et hora et temp⁹
et consuetudo tunc flō de basilicā ex dex
tra uinctura. Et p⁹ h' in sum regimē
cū studio. Qd est q̄ necitas regiminis
ei⁹ est ē sic epar apatum qm̄ indig;
tunc cib. et potib; et medis de q̄puenie
quorum est ut apiant. Et illa que sūt
scdm hunc modū nō sunt uiscosa
immo in sba sua sunt subtilia et i
qualitate sua nō mordicatiua que

nō
aū sunt scdm hunc modū mordicant
imbuunt grauatū et stimulāt ipm̄ ap illud
ergo nocet necitas ad medicinas sb
tiliatiuas in quib; non est mordicatō
et aq̄ mell' est cum h' nō. Vinum tn̄ sas
q; omne dulce opprimit splenē et ep
Illud ergo ad q̄ puenit regimē sanū
est aqua ordei. Qd est q̄ abstergit et
nō mordicat. Et ex medis secanabi
aq̄ aū malorū granatorū et reliqua
q̄ stiptica sunt tunc ipā sunt ex eis
que opilant os stoi. s. ea in quib; est
stipticitas et ponticitas qm̄ phibent
colam euacuari tunc addunt i ap
temate epis et ypue qn̄ est in conca
uitate eius q; est q̄ omne q; mordi
cat aū omne q; opilat facit accidē
supfluitatē corruptōnis qn̄ apa est i
concauitate eius sz qn̄ est in gibbosi
tate eius tunc corruptō est minor
qm̄ sit in dispōnib; quas diximus qm̄
res q̄ sumitur alterat⁹ anqm̄ pueni
ant ad gibbositatē epis et qn̄ apostema
est in gibbositate epis tunc confert ei
aqua ordei qn̄ descendit. Et ultimam
tn̄ rerū q̄ puocant urinā cū equalita
te nō est pium sicut aq̄ in qua decocte
sūt radices apii. Si nō dolor est cū i
flatōe uehementi tunc accipiat infu
aqm̄ solatri et aqm̄ endiuie ē secana
bin. Cum ergo extendit temp⁹ et matu
ratur⁹ apa tunc amiscea in curōe apa
tū q̄ fit in gibbositate epatis q̄ puocant
urinā ē iuuante sic asar et fu. et dicit spica
q; spica romana et petrosilinum et centau
rea et tunc squinanti et mac̄ et eupato
riu et ab sinthiū et ameos et pitheos et reli
q̄ q̄ consonant istis. Et currit et h'
cursu trocisci de bbis et amiscea ei i
concauitate epis cū est apa res q̄ sol
uunt uēm et pmisce in cib eorū q; sit
sic sicla et ulleb et amiscea ap decli
natōm egritudinis medias fortes sic
aloes et agaricū et turbit et mamb. et c.
et q̄ sunt ill' similia. Et oz ut euacu
es et p clistere et amiscea in ultō ex
eis aqm̄ mell' in q̄ pmixta sunt sal
et nitrū. Et in descensione egritudis

lacertis

extensio etiā
longitudinem

et q̄caut

nō

nō. Ey

spica

succ

R

Si remansit ex apostemate epatis ad fundum durities in la-
pis permisce in illis medicinas fortes valde: si-
cut est ysopus et calamentum et colloquinti-
da et centaurea minor quod est quia lapideitas
que remanet in epate aut in splene quando ne-
gligit obliviscitur medicus omne utriusque
et dat infirmus cibaria viscosa aut non dat
ei quod abstergat et aperiat. Et pone super ipsum ex-
terius emplastrum et ceroneum composita ex medicinis
resolutivis et mediocribus frigidis cum speciebus conglu-
tinativis facientibus et incipe in primis cum
cerato ex oleo rosaceo et emplastrum quibus fit hec
eadem virtus sicut emplastrum factum de duobus
sandalis et factum cum sempervivum et post in ma[illegible]
nem amistra ceroneum et emplastra fortia val-
de. Et si in earum quam amistras exterius in ma-
ceptione farine ordei et [illegible] et [illegible] et
mastix et absinthium et rose et camomil-
la et mellilotum et semen lini et cera et o-
leum purum ex oleo de camomilla et oleo rosaceo et
in fine egritudinis amistra storacem et lili-
um celeste et mirram et asarum et usnee et
polium cum oleo de lilio celesti et oleo de
spica et anetino oleo et oleo nasturcino (*margin:* et oleo camomille)
albo et oleo de lilio albo. Si autem remansit
ex apostemate ad lapideitatem tunc oportet ut cu-
remus ipsum cum eo quod dicemus post paululum.
Almeslire aqua que fit in epate est apostema calid[um]
[illegible] horum eorundem in [illegible] est con-
veniens et superveniente. Si almeslire est in
convexitate epatis tunc oportet ut amistrentur
medicine que evacuant colam cum faci-
litate. Et si in gibbositate est eius tunc
oportet ut amistrentur res que provocant uri-
nam cum facilitate. Quod est quia quando febris
fit fortior in infirmis cum istis medicinis oportet ut
contineantur cum eis que sunt apparentis
frigiditatis. Et oportet ut dentur ei res infri-
gidantes que non faciant opilationem
sicut aqua ordei et que sunt illis similia.

Scias quod capitulum iii de lapideitate in epate
de superveniente apostemati melancolicorum re-
colicorum que sunt in epate est ut medicentur
in principio cum epaticis emplastris mollificantibus cum
quibus permixte sunt medicine cum quibus
medicantur apostemata epatis sanguinea.
Cum ergo extenditur egritudo diebus mul-
tis et figitur durities non est possibile

curare ea sicut dixit Gal. ad Glauconem in tractatu suo
quod est quia ex necessitate est usus ut sequatur hi-
durities ydropsis. Et illi ergo qui infir-
mantur hac egritudine sunt qui mo-
riuntur velociter per solutionem nature
quoniam quando opilantur orificia venarum que defe-
runt cibum ex concavitate epatis ad
latera eius in alio ad gibbositatem eius tunc cibus
necessario descendit ad inferiora ventris. Et ex
eis sunt qui moriuntur in spacio longi
temporis. Et in cura illorum qui curan-
tur modus est ut aperiant meatus epatis
et abstergant eos quod est quia illud super quod signi-
ficatum est in causa huius egritudinis est
indigentia horum. Et quoniam interiora in quibus
est lapideitas ex humoribus viscosis
viscosis grossis sicut sunt in corporibus
suis fortia tunc necessarium est ut egritudo sit
firma. Et non sunt necessarie medicine nisi res que
subtiliant et incidunt grossitudinem
humorum et resolvunt illud quod subtiliatum est
et iste sunt sicut medicine calide subtiles
et modus curationis cum istis rebus est ut membrum
interius in quo est lapideitas sit preparatum ut
medicine iste quas dixi in ipsum pene-
trent et hoc fit quando prius permiscentur eis res
mollificantes. Quod est quia interiorum induratum
sicut lapis si non est preparatum recepti-
oni operationum medicinarum subtiliancium
et non resolvit medicina ex eo nisi quod est subtile
ex [illegible] faciente accidere lapideitatem [illegible]
cum appropinquant ei iste medicine. Grossum autem
non induratur nisi sicut lapis super quem accen-
ditur ignis et remanet et non resolvi-
tur propter victoriam virtutis siccitatis
super lapidem [illegible] isti modi sunt [illegible] et
reliquis interioribus et [illegible] non oportet ut
sic magis [illegible] in medicina [illegible] ei non quod
calefacit et subtiliat quoniam [illegible] non est [illegible]
res generata ex humiditate coagulata et
[illegible] medicinarum quibus implentur [illegible]
quas dixi iam in eo quod premisimus est de [illegible]
[illegible] et dicemus causam [illegible] et ad reme-
morationem eius. Scias quod ex medi-
cinis simplicibus que subtiliant grossi-
tudinem aperiunt et abstergunt sicut
herba absinthium et grana [illegible] et sisim-
brium et [illegible] et mastix et grana alfagdi et

radix rubee et radix pionie et sive eupato-
rii quod est quia ipse confortant epar. et oleum de
spica et oleum de mastice et radix centauree
minoris quando bibitur et quando ponitur extra et radix ar-
noglosse et folia eius sicca et melius est illo se-
men eius et cortices radicis lauri quando bibi-
tur ex eis cum vino odorifero quantitas medii aurei
et decoctio lupinorum amarorum et fit eorum
quando ponitur extrinsecus et radix centauree et ra-
dix serpentarie vel spume alhadid quia est
quoniam hec abstergit et mundificat omnia viscera
et subtiliat omnes humores grossos visco-
sos et polium ramid semen et lacca et camedre-
os nam ipse incidunt grossitudinem hu-
morum et agaricum et capit et mundat. Cam-
omilla vero quando ponitur deforis resolvit
cum facilitate plus quam relique medicine.
Et ex istis medicinis compositis sunt medicamina
de lacca et dyacurcuma et athanasia et
dyacostum et oportet ut scias quod non est in omni-
bus compositionibus quod conferat malicie complexionis
calide. Et non conferunt nisi malicie complexionis
humide aut sicce aut composite ex utrisque. Si
autem in eis est quod confert malicie complexionis
calide tunc non confert nisi ei sicut quando inter-
hendiatis et est pauce caliditatis. Et confe-
runt etiam in infirmitatibus et oleum de keiri-
ba cum decoctione eupatorii et oleum duarum
amigdalarum scilicet dulcium et amararum cum aqua de
radicibus. Medicine autem que certius ponun-
tur et mollificant duriciem sunt sicut bdellium
et medulla et adipes et que similantur eis. et
est necesse ut misceantur cum istis medicinis
mollificativis medicine que provocant urinam
sicut ... et est semen baucie silvestris et semen
cuminum et anisum et petrosilinum et semen
apii et siseleos et mirra et relique medicine
quas diximus ante. Et conferunt etiam res que con-
fortant stomachum et epar sicut extremitates vi-
tis et rose et oleum et folia et que sunt eis si-
milia. Ca. iiii. de exitura que fuit in epate.

Cum in epate est exitura facit necem
collectionem saniei et ruptionem. Cum ergo a-
ministrantur apta cum fit in ea cum vehemen-
cia magna et est impossibilis. Oportet ergo ut
adiuvetur sicut ruptionem in emplastris
farina ordei et ficus decocte et fimi columba-
rum et nitrum et preparantur infirmo ut

comedat mel decoctum et ficus siccas cum
ysopo aut calamento et sorbeat aquam ordei
aut aquam farine ordei decoctam cum melle
et accipiat species res que provocant urinam donec
descendit sanies versus renes et vesicam
plusquam ei evacuatio cum solutione ventris
naturalis et vomitu et propter illud oportet ut acci-
piat in omni quod est inter dies ex decocti-
one althee et ysopi aut decoctione cala-
menti aut decoctione centauree aut decoc-
tione psillii et hec medicamina nunc sunt ex eis
que experta sunt et probata. Medicamen conferens
eis qui habent dubelati. Recipe marciaton

sicce pondus ʒ. v. i. seminis almaru ʒ. i. et
s. fenugreci contriti ʒ. i. misceatur cum ʒ
iii. lactis asine aut lactis capre quod sit
mulsum statim cum pondere ʒ. iii. zucari.
Si autem constringitur non timeo eam cum pillulis
de aloe aut cum clistere. Cum ergo erumpit
sanies tunc si declinat evacuatio versus
renes et vesicam tunc cave ab eis que faci-
unt eam currere versus vesicam multum et cave
et ab omnibus acutis que ponit ut non ledatur ve-
sica et ledantur membra propter lesionem eius. Sed acci-
piant semen cucumeris et semen citruli excor-
ticati et radicem liquiricie et dragaganti et peni-
dii et que sunt illis similia. Et utantur cibis
mollibus temperate complexionis sicut mel
quod decoctum est cum misura et pinguium est
aliquid de amido et lac et aquositas ex-
tracta est et sorbeat ova et cibetur mal-
vis elixatis cum decoctione ordei mundi aut
cortice quod nominatur candarusi et aqua
ordei et ministretur in hora post horam et cum
melle decocto dulci et comedat. Habentes
hanc egritudinem pisces arundinhi-
puos et carnem avis deliciose mollis
carnis. Et si evacuatur sanies ad ven-
trem et ad intestina tunc oportet ut comeda-
tur ex cibis que non constringunt ventrem neque
humectant multum sicut candarusi cum sirupo
de malis antiquo aut cum sirupo de citoni-
is factis cum melle et bona recencia elixata
statim et lac caprarum decoctum et triticum et
sorbicio temperata et si ruptio est in pan-
niculo epatis et evacuatur sanies in loco qui
nominatur phroneon et est locus distinguens
inter membra superiora et inter membra inferiora et

membra in loco in quo agregatur aq̄ iy
dropisi et nominatur ad amisteriandum stium
et faciendum aptorium puid sit indicetur egre dextre
q nominatur inguine et emunctuorum usque ad pro
fundum donec apiat paniculis distinguens
membra inter superiora et inferiora q nominatur pe
ritoneon. Cum g egredi sanies curatur
epar cum emplastris et regibus. locum autem perforationis
cura cum emplastris consolidativis. Cap. v. de opi

O pilationis que lacione que fit in epate.
in epate fit causa non est
nisi humores grossi uiscosi qui aggregant
et coartant in extremitatibus illorum
diuisorum in epate uene q nominant porti et
secuntur eam ex accidentibus grauitas et
dolor absque febre. Cum ergo agregant in
epate uentositas grossa et non est exitus eis oppilo
nem penetrando abscindere et prohibet et aggatur
in ipso in mesaraicas et iste uene graciles q per
dictas euacuant ex epate in emunctoria. Et scilicet
h et uehementia apatis et perum in quibus ag
gatur autem putrefactio humorum q in scaphica
est. Et sequitur eam qui putrefiunt et apant febre.
pauldubio ppter hoc g oz ut sollicitudo sit de
epate sit summo studio cum rebus q euacuant uel
consumant humorem et subtiliant grossitudi
nem eorum et abstergunt et mundificant et non cum
eo tamen qui in potu sumunt l3 et eo q extra appo
nunt. Medicine autem simplices que in potu su
munt in hiis egritudinibus et q sunt scilicet seccaiabi
semen et aceto squillitico et eupatorium et de
coctione lupinorum amarorum et decoctione corti
cum cappar et lilium celeste et mastix et anisum
et cuminum semen et lacca et rubea et ferrugine et
cassia lignea et passule mundate et fiat cum olio de
amigdalis dul. et amar. Agaricum uero et su
cco eupatorium non est minoris aptionis et mundi
ficationis q ea q dixi. et siler herba absinthii aut
succus eius et pulvis et radix rube et spica et siue ce
taurea minoris et gentiana et acetum squille
et sirupus factus ex eo. Ex medicinis autem compositis q
conferunt sunt diaslacca et dyacurcuma et de
cocto factum cum epate adibus q nominatur athanasia
Et qui uolumus mundificare epar et aperire uias
strictas q sunt in eo preter q calefaciantur ipsum et
infrigidamus ipsum tunc incipiamus medi
camine bono cuius amaritudo uincat in eo
ualde. Et in medicamine q subtrigit stiptice

anneepithos et h eadem uirtus q est q h non est
amarum. Non est ergo mirum si ostendit anne
pithos malitie compluribus epatis et accipitur ex eo
et cum radice endiuie amare et [^margin: i alio siluestris]
medicamen factum ex spica romana et iuuatiua
ualde et cum ei proprietas q spice romane [^margin: R.]
ptes iii. absinthii ptes i. et terantur et cribellen
tur et conficiantur cum melle despumato et
ministretur. Spica uero non est uirtus fortissima
hiis egritudinibus immo ple est ut curet
cum ea epar q infrigidatum est et induratum
et non est iuuamentum troiscorum de absinthio et
troiscorum de lacca et troiscorum de rumice et
troiscorum de anisio qui bibunt est iuua
mentum paruum. Et ex eis q conferunt et est confectio
de murte et qui accipitur cum aqua petrosil.
et quidam dant in potu lac camele et medicis
quas diximus sic q sit pastus camele feniculum
et apium et endiuia et sicha et camomilla
et qui alacon alba et radix squinanti et costi
et solo natum cum yerapigra et absinthio et
polipodio et agarico et qui accipiunt cum ani
so et seseli et apii et mastice et asaro et tunc neccesse
quam nos uti hiis medicaminibus solutiuis non ad
das eis q sunt de medicinas q prouocant
urinam. Et cum fit opilatio uehementi
precedenti extremitatibus sanguinis et qui fit sto
mia ex iunctura dextra et accipitur cum in
sum flobotomie uel medicinis et conferunt et cata
emplastra facta cum farina lupinorum et polio et
rubea et semina prouocantia urinam et de
scriptionem in curatione opilationis est q diximus.

Cap. vi. de malicia humidi
S cias quod malicia [illegible] tatis in spiritu ydropisis. [^margin: humoris]
est humiditas quidam que est in inceptione ydro
pisis et h humiditas est illa quam sequuntur
accidentia q narrabimus et primum q appa
ret ex illo est inflatio uel excitatio in
toto corpore et apparet in digitis manuum et pedum
et in facie deinde fit color faciei et corporis
totius deductus ad albedinem et post illud et
accidit malicia digestionis et uehementia
appetitus et mollificatur corpus totum et inflatur
et fit quasi massa fermentata et inflatura
accidit solutio nature mordicatiue fortasse
cum soluitur super mensuram et fortasse stringitur
ex toto et minoratur sudor urine et sequitur
illud grauitas et motus pigritia et grauant in

[^margin: et radix squinanti et ra
dix feniculi et radix capparis]

nentre uetositates multe et accid' ulcus
multa i mirac et inflatio in duob; tes
ticul' et caliditas   cu gingiua et
cu illo fit diffical' consolidatio ulceru
si accidat ut fiant in corpore ulca i q
pp corruptione huoz retentoz ul' pp
malicia acuitatis huoz retentoz i eo
et corruptione humiditatu que attrahur.
Cura ergo malicie humiditatis est n inuen
ta in reb; euacuantib; sic ipa e i alentis
Que est q illi e qb; est malicia humiditatis
ex emorroidib; de consuetudine q est
ut accidat pp mansionem cu fro multo
ciens. Et illi qui elongant a sanitate do
n aggat in corpib; m mala multa opt
u flometur et euacuatur sangs p minura
tone i trib; dieb; au· iiii· reliqs aut ab ill'
no extrahatur ab ill' sangs penit sin e
necitas ptingens pp agregatione mate
i cor. Et n facit necem illud etis et tpe
et regimen et uirt et q sunt ill' similia.
Et est nece ill' quorum pcessit rem emorro
it uitant euacuatoe cu yerap· an extre
tone sanguis et post ipam q est q ex
hit rem tribilem nature plus qm ex
hat rem ppria nature et t i est u amis
tres et reliquas me alias solutiuas et ene
tee p euasione n amittres res exsiccati
nas soluetes humiditate in menbris et pst
i h multu ablutio c aquis salsis et alu
minosis et nitrosis et sulphureis et ceti
cu tempatu et descensus i mansionib; ppi
qs mari et pst eis plus q oms res uom
tus an cibum. Et iuuant et cu clisti
acuto liqdo. Et oz ut qutum plus uri
studia ad phibendu q agregetur i cor
infirmi aliquid ex supfluitatib; immo
amistrum sp q soluit humiditate e terne
am c pill' fetis c e pulpa coloquintide et po
lipodio et agarico et epithimo et scamo
nea et aloes et reliquis q euacuat humidi
tates c terneas. Cura ergo q consti hunc
egritudi ppe e q dix. Ca· vii. de ydropisi.

Et nos dicem expositone i modo sr ydp.
ydropisis fit au ex cause qm forte fit frig e
au ex sangne fro q aggatur i reliq corpe
et fit et ex multitudie fri alioz mbz de ppe
tate q est u infrigidet cor· vm cu inf
gitur ep an ex apate selirutico et ea pa mite
a ex mutatoe magna q seqr oplone subi
to sic seq illu qui bibit aq fri· multa mala
i n sua subito hora na i e ex eis q infrigi
dant ep p pcomtate cordi et mbra quidem
q infrigidant ep a i frigidat uenas q st
in gibbositate e i pmis et mutant ep tot
c illo i spato tepis longi et st sic plmo et
uelam et renes ou i frigidat uenas q
st i pcauitate e et st sic splen et stos et in
testina uia de psuetudie eoz e ut ledat
qm uenit ex eis fritas ad ep scdm i eq
litatem et fit ydropisis et ex euacuatoe
sanguis sr flua qm infrigidat ep frigo
re supfluo et debilitat sic e eius sanguis
mstruoz qm e egrediens ab eqlitate
et qui euacuatur ex emorroidib; qm e
sr flue qntitatis. Et aliquociens fit ex
egritudinib; acutis vm tn n no fit abs;   *ultu*
medio. Cu g medin est egdiens ab eq
litate toni   w   accidat i epe malicia con
plonis calide sicce s malinia et ipm dis
soluit uirtute eius et accid ydropisis.
Spes uo ydropisis st· iii· una quidem
eaz fit ex multitudine humiditatis q ag
gat int pitoneon et est uelam q e int
mb inferiora et superiora et int intestina. Et
a fit ex uentositate q replet ista loca
Et in tcia ut cor totu sicut corp mortuu
q ia inflatu est et pma eaz noiat aschi
tes. Scda au timpanites. Et tcia yposar
ca. Et inflatio pedu i oib; spb; ydrop est
accides que. Et i est qm caliditas innata
i eis e debil' et n expellit uapores ad i q
apparet de cor pp illud ergo fit q uenit
ad pedes scdm   ad   modis cibi resol
uitur i et mutat ad sr fluitates malas
q si dixis qr inflat mari dicem qm mai
st ppinq cordi et qm cor e fos caloris n e
uiuant a caliditate illi et n pseqr eas h
corruptio et nob e ut dicam q h e cu a
et e qr man st facilioris mot qm pedes
pp multitudine g motuu suoz resolu
q effundr ad eas et est h cu tcia et est q
ex uaporu grossoz e ut descendat inferius
pp i ergo punt pedes inflatos. Et dyar
ria est accidens coe in ydropisi q accid
in locis uacuis uiscerum qm accid eis

   de ppetate.

yemp· bo c

apa. Et si leditur per apa tunc est egritudo ydro-
pisis et hec fit ex duabus humiditatibus, cum hominum
locorum autem quorum in eis est malicia complexionis
prave et significant dolores qui sunt locati in umbili-
co et in ventre et in ilibus et non resolvuntur
potu medicarum nec evacuatione autem propter a-
pa militum que fit in eis et sequitur ipsum dyar-
ria que est quia cibus non pervenit ad epar propter oc-
cultationem actionis eius ex apatibus et repletione
venarum quibus fit penetratio cibi et ex ne-
cessitate quando cibus generatur sicut intestina expelle-
re statim ipsum ad inferiora et adiuvat super i-
mordicatio que generatur ex corruptione ho-
rum ciborum. ¶ Ydropisim autem que fit propter apa
epatis sequitur motus tussis et diminutio in eo
quod descendit ex fece et siccitatis. Si autem
est tussi sunt sputum et fetor tunc non separatur de
infirmo sicut dixit ypo. in tractatu vii libri
affor. et iste est sermo est de omni ydropico cum
accidit tussis desperatur. Quod est quia hec
significat quod pulmo iam re... pletur istis
materiis propter illud ergo velociter moriuntur
quando anhelitus eorum constringitur et prefocatur. Et
differentia inter ydropisim que accidit ex apate et inter
spiritum que fit in locis vacuis viscerum quando est in-
flatio que fit in epate descendit sub digitis quando
tangis eam sicut mollicies et remanet locus
eius submissus et post paululum redit ad hu-
miditatem primam et non est aliter sed hec que est quia
inflationis illic est flatus et hic causa eius est ven-
tositas. ¶ In ydropisi autem que fit propter mb
anhelitus ... inflatio ...
... in ydropisi que fit ex ... omni-
bus autem speciebus ydropisis si est in aliquo
viscerum apa tunc necesse est ut sit studium tuum
in primis conversum ad rectificationem apatis et
rebus quas diximus in precedentibus. Et ad-
ministrentur emplastra et ponentes que conveniunt
donec resolvatur apa et maturetur quod si
in aliquo ex visceribus non est apa
tunc est studium in rectificatione egritu-
dinis ipsius. Et administrentur in speciebus ydro-
pisis generatives evacuativas medicinas ex-
siccativas exterius et intus. Et in ydro-
pisi aschite propter quod si non est possibile administra-
re medicinas autem quando tempore non consentit autem quando
infirmus terretur ex illo, tunc oportet non administrentur
attractione et ferro sed consensu temporis et etatis
et possibilitatem virtutis et non evacuatum
ad in ...una sed paulatim donec non debili-
tetur virtus. In ydropisi autem carnosa li-
cet ... tamen est propter abscisionem sanguinis que fu-
erit ex emorroidibus aut prohibito sanguinis
menstruo autem ex causa aut ex causa repletionis san-
guinee tunc oportet ut procurentur statim cum
extractione sanguinis et sicut in igne quando pre-
hiemitur sicut ipsum ligna multa humida et
autem appropinquat ut extinguatur est res magis
iuvativa removere ligna ab eo similiter in
calitate innata quando appropinquat ut extin-
guatur propter multitudinem sanguinis ve-
hementis frigoris est magis iuvativa
extractio sanguinis in quacumque hora
anni fuerit quando possibile est per extractionem
sanguinis oportet ut administrentur omnes species evacu-
ationis alias quando humiditates innecteles
sunt fixe in omnibus membris corporis
et sint indigentes reliquis speciebus evacuationis
et propter id est necesse ut administrentur solutione
ventris et excussionem vel pressionem
nature et gargarismata et resolutio-
nes reliqui corporis totius. Qualiter ergo sit
necesse ut administretur unaqueque harum rerum
et cum tamen conveniat illud ego distinguam
nunc et incipiam a regimine. ¶ Dico ergo quod
exercicium convenit multis infirmis plus
quam omnes res, scilicet cum necessitate absque labore
vehementi. Immo sit infirmus iacens sicut illud
quod vehitur accubans vel sedens et post hec ambu-
lat sicut tamen parum et sit terra sicut quando incce-
dit plana et multiplicet in ea. Prius
autem arena et sint cum infirmis qui assi-
due iungunt fricando crura eorum et
revolvant manum suam sicut ea cum fricatione
que sit in iungendo corpus suum cum manibus
suis et quando humiditates grosse que sunt
in eis subtilientur hac operatione et resolvun-
tur. Et est necesse medicanti prudenti ut
misceret quantitatem motuum et qualitatem
eorum secundum quantitatem virtutis et fortitudinis
et quod tollat infirmus et secundum quantitatem necessitatis.
Deinde redeat post exercicium ad administra-
tionem calefactionis quod est quia in ea ydropisi
est iuvamentum magnum. ¶ Si autem sol est
calidus valde tunc oportet quod eligatur calefactio
cum eo quod est quia caliditas eius penetrat

usq3 ad pfundu corpis cu equalitate donec ex
siccat humiditates quasda 7 attrahat quasda
earu ad supficie corpis 7 subtiliat quasda
eaz 7 ponit eas velocis resolonis 7 mundi
cat corp 7 eingilat virtute animalem
que in cor 7 augmentat caliditate innatam
qm virt solis nata fac i in reliquis cor
porib3 i quib3 e vita. Cl est q ipa e fac
nasci plantas 7 nutrit eas 7 maturat fruc
tus 7 gnat chimos 7 pp i facit redire
cor in quib3 debilitata e virt innata
ad sanitate 7 in loco in quo sedent i sole
n oz ut ventus fiat 7 sit hora in qua calefi
ant ap cursu sol 3 cap 7 oz ut cap sit tec
tu 7 dimittant reliq mbra nuda detecta
7 oz ut fiat i si arena 7 sit infirm ia
cens sr eam 7 coopiatur reliquu corp
ei q est q harena qm calefit caliditate
solis exsiccat 7 sugit sic spongia humitates
Cum ergo currit ex eis sudor ex calefcone
tunc oz ut inungant vice una 7 oleo
antiquo aliquo 7 vice a cum nitro
9tritu assatu cu sale assato 7 pulurizet
sr cor. q est q calefco in balneo humec
tat 7 facit ad qurere humiditate 7 molli
ciem. vn no indiget q est in hac egri
tudie n calefcoe exsiccante n q humec
tat pp illd g nece est tunc u utant ablu
toe cu aq calida salsa qm indiget quiete
ex labore exercitu au angustia calefcois
amistrato au ablutois cum aq maris
fri 7 natato in ea fit pp diminuitom eg
tudinis. slam e amistratoe haru reru
duplicat iuuamitu magnu 7 i ablua
one e aqs termaz resolvuntur egtudi
nes ydropicoz qm 9seqr egtudo timnu
siui. Et oz ut ex thermis eligant calidi
ores in a fortiores 7 acutores eoz sic ille
in quib3 est baurac au alum. Et ex cib
dent eis illi qui sunt velocis digonis
7 qui no gnant sr stom 7 allevianiu
eoz descensus p q altent ad aqsitate
velocit sic panis furni in quo st qdam
sema resolventia ventositate sic seme
feni au sem an au ameos. Et oz ut phi
beant a 9mestione panis multi. q e
q qmuis bon fiat panis ei tm n est p
sibile ut extrahatur ab eo grossitudo

tritici 7 opilo eius pp illd ergo si ple e
ut sit 9mestio eoru cu msura l pondere
n abreviant in illo 7 comedant ipm
cu aq ciceis. Si au nolunt comede aliquid
ex olib3 absolvantur eis campestria ex eis
calida sic sicer calamitu 7 olus q dr debu
ne 7 folia cairu 7 folia baucie 7 apiu 7
reliq olera calida subtilia 7 p mittit in qui
b3dam horis 7 ut accipiant in hora ex
spagis 7 ficla 7 ad ex malins 7 porris 7 ke
felot 7 sunt radices porroru anabari 7 u
comedat ex avib3 silvestrib3 sicut sunt co
turnices 7 perdices et turtures et cana
bir 7 q st similes eis aut accipiat ex aial
b3 q ambulat sic st hedi 7 gazelos pq
decoquunt ista e quib3 da reb3 ex teguabil
que subtiliant 7 si desidat infir ut come
dat ea assata n est i eo malu. Et cibent
ex iure piscu arandradhi puoru. In iure
eni horum piscu n est aliqd ex supflui
tatib3 p aqua phicant in decoctoe ciminu 7
cinamomu 7 pip 7 phicant a 9mestioe
gnoru 7 pp ne illi qui hnt ydropisim ti
panite 7 comedant ex nucleis fisticoz
raro 7 ex uva 7 dactil tarde vice aliqua
De vino au ut utant aliq re an cibu   n oportet
nz cu ipo sz expectent p comestione spatio
longo deni bibant pu vice una ex de
cocto ex antiquo vino claro mundo q
est q h vinu puocat urina 7 9servat
virtute 7 augmentat caliditate innata
7 abscidit sitim 7 est medicami magnu
ydropisis melius oib3 reliqs me. Jta ergo
oz ut sit regimu ydropicoz 7 oz nunc ut
veniam ad res q 9veniunt eis. Ordina
bo ergo eas. Dico ergo q ex iuvamentis
nobilib3 in pu h egritudinis e vomit
7 oz ut amistret scdm modos divisos
qui3 eni amistratur au cibu 7 alia vice
post cibu. Et mag 9veniens e ille q fit p
9mestione in phanu 7 oz ut amistret
frequent assidue i pu hu egritudinis
an agregatom humiditatu 7 multitudine
earu 7 ante qm debilitet virt 7 an q
attrahatur mirach ad infiora resol
ei cu vomitu q est q humiditates qm mul
tiplicant fit difficil tunc vomit 7 n pos
sunt res que resolvunt resolvere egritu

dinem pp illud ergo necesse est ut redeamus
ad administrationem medicinarum que evacuant
aquam secundum quod ex eis sunt que deducunt super
fluitates citrineas cum urina et ex eis cum reso
lutione ventris. Et medicine simplices que
educunt aquam et solutionem ventris sunt sue
herbe que nominatur has haustu et est alha
aatir. Quod est quia hec evacuat ydropisi
am virtute quando bibit ex eo quantitatem ÷
tal. iij. iiij. et 5. et conferunt folia eius et quando ponuntur
desuper loca inflata elevata et oportet ut po
nantur dum sunt humida quod est quia resolvunt
humiditatem et stringunt et inspissant corpora
que mollificata sunt et confert apud hanc dispositio
nem et aqua oleris quod nominatur kakille
quando sumitur ex ea quantitas medie libre cum
zucc. alhosar. Et confert et holus quod nomina
tur illidarne in calefactione intestini et est
almezerion et aqua alkekengi et alii utun
tur succo radicis lilii celestis et tubel eris
et quando accipitur ex eo pondus ℨ i. cum vino
bono puro aquam evacuat evacuatione
sufficienti secundum hunc modum et similiter
es adustum et oportet ut sit quod accipitur de
tubel eris quantitas iiii. daguanik usque
ad ℨ i. et qui est fortis accipiat ex eo aur.
i. s. sunt nociva ambo stomacho quapropter oportet
ut conficiantur a nocte cum quibusdam
rebus conferentibus stomacho et succus coloquin
tide quando accipitur evacuat evacuatione
sufficienti et similiter scamonea. Et similiter
vinum dulce in quo infunditur coloquinti
da. Et ex eis que minuunt aquam citrinam
ydropicorum et est almezerion quando infun
ditur in aceto et exsiccatur et accipitur
cum eo sabrcin cum quantitate necessitatis
et euforbium quando accipitur ex eo aur. cum
melle decocto despumato minuit a
et fla. quam citrinam et similiter armoniac
um quando accipitur ex eo quasi du
tal. aq. mellis o aurei cum melle et sempiuiua et
et semen urtice quando excorticatur
et conteritur et conficitur cum mel
le despumato degluttitur ipsum enim
minuit aquam ydrop. verum oportet
ut non tangat linguam et epiglotum ut
non adurat et iam dixerunt quidam
medicorum quod carrohericum confert hunc

ydropisim carnosam quando exsiccatur et
teritur et bibitur ex ea et omnes [illegible] res
quas narravimus evacuant aquam ydro
picorum cum solutione nature. Ille autem
que provocant urinam sunt sicut calamen
tum quando decoquitur cum aqua aut cum aqua
mellis et bibitur asarum et ameos et petrosili
num et indie apii ortolani et siluris et spa
gus et daucus et umen et fu. et acorus et
spica indica et spica romana et polium
et camepitheos et semen feniculi et que sunt
illis similia et est necesse ut permute
tur ab invicem. Quod est quia illud quod
consuevit homo accipere multotiens
fit sicut cibus et oportet ut teneantur is
te medicine multum quantum possibile est
quod est quia quando accipiunt secundum hanc hi
tudinem sunt facilioris penetrationis et
ad loca lesa donec subveniunt eis
Iste ergo medicine simplices sunt et
componuntur ex istis medicinis simplici
bus medicine alie iuvative ydropi
cis valde ex quibus sunt que sunt pill. et ex
eis que sunt confectiones et ex eis que sumuntur cum re
et ex eis que sumuntur cum lacte camelarum ex
pill. autem convenientes ydropicis pill. filagri
us et pill. de semp. et meliores istis duobus
sunt pill. hoeren et pill. que dicuntur pill. simesar
edrnos et emendacio earum et medicorum et reliq.
pille que conveniunt huic hitudini ex ill. que sunt
fixe in tractatu postremo huius libri. et illa que
confirmit ex confectionibus sunt diacurcuma maior et minor
et confectio indica que nominatur kelkelungi et atha
nasia et confirmantur ex istis medicinis contritis.

Recipe tubel eris al.

Recipe foliorum almezerion et anisi omnium ana partem i. terantur et detur ei ex eo cuius virtus est debilis aur. i. et ei cuius virtus est fortis aur. i. et s. al.

Recipe cortices eris pond. ℨ i. teratur et
Recipe misceatur cum medulla panis et pill. fiat et degluciant ipsum n. et exhit aqua cum virtute.

Recipe eris usti pond. aliud ℨ i. et tantum folia rute et fimi columbini pondus ℨ i. et aliquid salis masse detur in potu hoc totum cum vino. Si autem infirmus non recipit et prolongatur egritudo et non obedit damus ei lac camelarum diebus

al. medicamen quod scripsit filagrius
Recipe tubel eris et foliorum almezerion et
cauk. omnium ana partem i. terantur et detur
ex eo illi cuius virtus est debilis aur. i. et
s. et illi cuius est fortis aur. ii. et s.

multis postquam precepimus infirmo ut abstineat a cibo et a potu si est illud possibile et damus ei cum lacte camelarum et aqua de urinis earum cum innumerabilibus citrinis et aniso et semine apii et sale indo et que sunt illis similia. Cum ergo potabimus eos secundum hoc tribus diebus dabimus eis potionem ex pillulis de serapino. Illud si virtus est debilis et non potest sumere ex pillulis de serapino nec tollat infirmus multitudinem medicinarum et evacuationem multam damus eis lac cum melarum cum pondere ℥ ii de serapino. Et quidam aministrant in ydropisi yposarca et carnosa potum urinarum caprarum. Aministrant in solutione ventris medicinam que nominatur retedomah et eius intentio est admirabilis et exterius aministrant emplastra de proprietate quorum est ut resolvat quod est in visceribus et leniat omnia membra que sunt in concavitate corporis totius et resolvat humiditates que sunt sub panniculo sicut emplastrum factum cum gummi pini et iuniperi et nitro et adipibus vacce et cum armoniaco et farina thuris et que sunt illis similia et confricant et liniunt in combustione quando tingunt cum coclearis suis et ponunt super ventres ydropicorum ita ut adhereant annexione qua facit difficile nunc evellere eas. Ipse namque exsiccant exsiccatione sufficienti et oportet ut dimittantur donec cadant per se. Et sunt qui illiniunt ydropicos stercore vaccino solo cum scamabin et precipiant eis ut iaceant in sole et quidam utuntur linimento cum stercore caprarum solo aut cum medicinis aliis. Illud si in capite est ad aparitis tunc oportet ut fiat emplastrum cum herba absinthii et gummis alben et spica et ciro et extremitatibus vitis et mastice et mellilolo et cammomilla et rosis aromaticis. Et si in reliquis est imbaulesium fiat ei emplastrum cum semine lini et fenugreco et farina ciceris et passulis mundatis et farina fabarum et que sunt eis similia. Et quando in infirmis sunt qui non tollant aministrationem medicinarum solutivarum et provocantium urinam et minuentium aquam ydropicorum et eligunt sicut potum medicine bezel necarium suorum tunc est necesse ut loquamur in hoc parum. Ex multo. Nos quidem iam vidimus multos quibus factum fuit bezel et non evasisse ex eis nisi paucos. Et ipsi quando per bezel usi fuerunt motu et exercicio et erant virtutes eorum remanentes et corpora non erant extenuata multum propter illud ergo evaserunt sicut puto. Illud propter oportet ut non aministretur albezel nisi in corporibus in quorum virtus est firma et sanitas eorum est secundum quantitatem necessitatis sufficiens et non descendunt ad extenuationem et macilentiam. Et quod necessarium est ut aministretur albezel in illis cum cautela vehementi quando curamus eos et faciamus eos cognoscere vehementiam que est cum bezel et timorem in quo est mors.

Ca. viii. de ydropisi cum febre

Si cum ydropisi est febris non oportet ut aministres res que calefaciunt neque exterius neque in viscera neque cum cibis et potibus. Immo est necesse ut dentur infirmo aqua alkekengi et aqua apii et aqua alkakille et lacca abluta et rivant seu et croco et mirabolanis citrinis et confectione propria species endivie amare. Et non oportet ut in potu sumat confectiones calefacientes neque medicinas solutivas multe caliditatis quoniam ipse confortant febrem et confortant sitim vel forte faciunt et adurunt viscera apatis. Illud est quia ydropisis que fit ex egritudinibus acutis non provenit nisi ut sit cum apate sanguineo quod nominatur flegmon propter illud ergo non est ei sanitas quoniam non est possibile nobis ut calefaciamus in ea neque ut infrigidemus quod est quia res que infrigidant nocent ydropisi. Et res que calefaciunt addunt in nutrimento igneitatis propter hoc ergo est necesse ut curemus illos cum rebus temperatis per quas restringimus quod ex utrisque timamus. Si autem si febris est magis nocens aministremus res infrigidantes quod est quia de proprietate febris est quoniam sedatur et fit caliditas naturalis equalis ut fiat virtus fortis mutativa et generativa sanguinis et generat sanguinem laudabilem quo sanatur propter illud ydropisis. Febris enim non est possibile ut destruatur nisi per illud quod resistat ei et ydropisis non quiescit penitus donec quiescit in primis caliditas extranea quoniam caliditas in quantum prolongatur possibile est ut sit causa generationis ydropisis. Iam igitur oportet

ut consideres omnes causas quas prescripserunt
et fuerunt et que ex eis sunt presentes. Cum igitur fuerit
sic corruptio complexionis vincentis tunc
presume secundum rationem eius et non audias consi
lium quorundam qui convenerunt in hoc quod non
ut calefiant omnes ydropici. Hoc enim non
est verum. Et ego cognovi multos ex illis qui in
firmati sunt ex ydropisi ex caliditate et sana
ti sunt curatione infrigidativa. Et iam certifi
catum est ei qui considerat illud cum intelligentia
quod illud est possibile ut sit verum. Quoniam non est equale
infirio virtutis ... est cum sanatio
tunc manifestum est quod corruptio complexionis
est cum debilitate virtutis. Et quando accidit
in epate caliditas egrediens ab equalita
te tunc corrumpitur virtus eius nutritiva
et non mutantur cibi ad sanguinem sicut oportet
quare accidit tunc ydropisis. Cum vero curatur
caliditas extinguente donec redeant membra
omnia ad equalitatem et refrenatur caliditas
egrediens a natura tunc generatur in epate san
guis conveniens post quod adhibeat ipsum
ad ... necesse est sicut dixi ut laborem
semper quaeras secundum causam facientem egritu
dinem. Hoc enim est unum ex canonibus et cano
nes artis ypocratis non destruuntur et contrarium
sanat non contraria. Ca. ix. de yctericia.

Nyctericia non est nisi colera citrina victoria
in toto corpore nisi quando aut non mundat
ex ea corpus secundum quod necesse est aut quia ipsa genera
tur sicut illud quod necesse est aut ex agregatione
duarum rerum simul et causa prima non est nisi ex
egritudine que accidit in epate aut in felle.
Quod est quia quando aparatur in durum sicut
lapis aut opilatur meatus eius donec opi
lant materie meatus quibus mundificat
fel ipsum et coartant ipsos tunc necessario
permiscetur sanguis cum felle et effunditur
sanguis commixtus cum felle ad omnia mem
bra corporis accidit ex eo yctericia et fellis
fortasse ledit totum corpus et fortasse
in uno meatuum eius scilicet aut in meatu
superiori qui recipit colera ab epate vel
in inferiori in quo descendit fel ad intestina
et unumquodque eorum leditur aut propter debilitatem
quas sequitur eum ex malicia complexionis aut ex ali
qua repletione quod accidit in eo et prohibit a
penetratione quod est quia meatus superior quando

debilitatur aut opilatur donec non attrahat
coleram ab epate et mundat ipsum tunc fel apud
illud permiscetur cum sanguine et spargitur in re
liquum corpus et secundum hanc formam ... in
meatu inferiori quando non expellitur ad intesti
na fel secundum consuetudinem naturalem tunc
ipsum redit ad superiora cum acuitate et figitur
in reliquo corpore et in ipso corpore fellis
fortasse accidit quod accidit in vesica recipien
te urinam quando impletur sicut minimum quod est quia
quando ipsum extenditur ex multitudine fellis
quod agregatur in eo mollificatur adeo do
nec non potest expellere coleram ad inferiora
sed redit ad superiora econtrario rei naturalis
et iam accidit hic yctericia ex doloribus sple
nis et quod est quia splen quando aparatur aut de
bilitatur donec non potest attrahere sup
fluitates melicas ad se tunc ille super
fluitates permiscentur cum sanguine et perve
niunt ad omnia membra et faciunt yctericiam.
Quod si accidat et apparet mundificationem co
rporis egritudo aliqua vasi mundificanti ac
cidit yctericia permixta ex colore citrino
et colore nigro. Hoc est ergo res colere quando non
evacuatur propter debilitatem mundificantis.
Causa autem que facit ipsam generari plus quam
necesse sit est autem ex aliqua lesione in e
pate aut in venis aut in utrisque simul
aut propter aliquid quod pervenit ad utrumque simul
deforis. Quod est quia quando in toto corpore malicia
complexionis vehementer calide et sicce aut
in venis aut in utrisque simul donec mutet
sanguis qui est in utrisque ad coleram tunc
accidit yctericia necessario ex sanguine colerico
qui effunditur ad membra. Quod autem accidit de
foris tunc ipsum aut est eis que comedunt
et aut ex medicinis aut ex veneno quod
est quia de pervenit cibariorum dulcium et
unctuosorum est ut alterent velociter ad
eo et sunt secundum hanc formam medicine calide
sicce acute quando accipiuntur assidue sed et
venenum aliquod bestiarum quando perveniunt ad cor
corrumpit omnes humores qui sunt in
eo et mutat eos ad acuitatem veneno
sam. Verumtamen totum quod narravimus de istis
rebus non facit semper yctericiam nisi secundum semitam
accidentis et hoc est causa tunc hyctericie et hoc for
tasse yctericia accidit secundum semitam crisis

pter quod sit an eius aliquid eorum alio que
narrauimus quando expellit natura eo. ad exteriora
corporis et facit accidere hanc yctericiam in
principio egritudinis est illud malum ualde
sicut dixit ypo. in tractatu quarto libri aff.
et hic est sermo eius ycteritia facta in fe. ante
vii. diem est mala. sed si appareat yctericia
post digestionem tunc ipsa significat complementum
egritudinis et mundificationem corporis et uir
tute nature. et tibi in est ut cognoscas dicam
tibi utrumque secundum hunc modum quando ac
cidit yctericia in fe. et resoluitur fe. apud appa
ritionem eius statim tunc est crisis bona et quando
remanet fe. post apparitionem eius et non resoluitur
tunc yctericia non est nisi secundum sequelam acciden
tis non secundum modum crisis. Et uero yctericia que
accidit ex flegmone in epate aut in duobus
meatibus mundificantibus fel sequitur
grauitas in latere dextro et fe. yctericiam uero
que accidit ex opilatione sequitur pauldu
bio grauitas sed febris fortasse accidit cum
ea et fortasse non accidit et similiter quando est
in latere dextro ebullitio absque grauitate
tunc significat corruptionem complexionis il
lorum membrorum ipsorum. vnaquaque omnes iste
species yctericie quasdixim fiunt subito.
Illa uero que accidit ex corruptione complexionis
ueniat aut ex cibis qui sumuntur adde
secundum dies paulatim et tibi ergo inest ut dicam
facias inter yctericiam que fit ex epate et inter
illam que fit ex felle quando diligenter consideras
urinam et ceteris quod autem est quia si tingitur egestio
cum felle tunc non est egritudo in felle
et in meatibus eius immo in felle epatis.
Et si egestio est alba tunc ipsa significat lesio
nem duorum meatuum mundificantium
fel. Et si urina est remanens secundum colorem
suum naturalem tunc non est in epate egritu
do. Quod si color urine est colore acutus tunc
significat lesionem epatis et si fuerit declinis ad
nigredinem significat dolorem splenis. Et e
gestio facta et in yctericia ex splene non est
multe albedinis quod est quia non retinetur et
exsiccatur multum mixtis humoribus eius. Cura
yctericie
Et si yctericia est
secundum sequelam crisis tunc non est ne
cessitas uehementis curationis cum medicis
quod est quia sufficit in curatione eius ablu

tio cum aqua calida dulci temperata et in
unctione cum aliquo ex oleis resoluentibus
subtiliantibus sicut est oleum camomelinum
et oleum anetinum et oleum de lilio. Si autem yct
ericia est ex modo alio tunc si accidit cum apo
stemate calido facto in epate tunc est necesse ut extra
hatur ex uena basilica titillicarium ma
nus dextre. Quod est quia non est magis iuuati
uum in apostemate epatis sicut est extractio sanguinis
et post illud accipiat aquam solatri et aquam en
diuie et cuscute cum secanabin. Cum ergo
appareat digestio in urina tunc oportet ut acci
piat ex aloe bono cum aqua holerum que
dixi et suco eupatorii. Quantitatem uero
cuiusque eorum ut tu discernas secundum quantitatem
uirtutis et cetera. et aqua ordei cum quibus
dam rebus que prouocant urinam cum faci
litate sicut radix apii et aqua mellis sub
tilis et ponatur super epar extrinsecus emplastrum ex
duobus sandalis et emplastrum factum ex spinacia
Si autem cum generationis yctericie est malicia com
plexionis in epate aut in uenis aut in utris
que simul tunc attrahat sanitas ad ma
liciam complexionis cum rebus quas fecimus mentionem
in sermone semper super epar et euacuetur simul
colera cum decoctione mirabolanorum citrinorum et fumiterre
et absinthium et pipero et tamarindorum
et herbe eupatorii et radicis apii et radicis feni
culi et passularum mundatarum ab interio
ribus suis et agarici et turbit et yerapigra.
et sale indo et reliquis que sunt eis si
milia et confert illis potus aque casei coa
gulati cum secanabin quando accipitur cum mi
rabolanis citrinis et sale indo et zuccaro et alhosu
et post illud iuuant balneatione et medicis
que prouocant urinam. Si autem yctericia est
ex opilatione tunc oportet ut administrentur
res que abstergunt in primis et aperiunt
opilationem epatis ut sunt trocisci de ami
so et semen apii et amigdale amare et a
sarum et absinthium postquam miscentur cum
eo turbit et agaricum et sal indi et fi
ant ex eis pillule et sumantur et nutri
antur ex cibis et potibus qui currunt h
cursu incidunt et subtiliant gros
situdinem humorum et post illud administre
tur medicamen quod euacuat colam. In
illis autem qui iuuant potu medicine soluti

Sanguinis

i. oximel. et alios succo
ro. uel mel ro.

ne oz ut attenuetes dando eis in potu me
dicamen quod sit magis ultimum illo medi
camine iuxta scedula et sit forte apium. Et
oz ut evacues eos scedo secundum quantita
tem quam collat virtus et confert in hac spe
ycticie et vomitus fortasse enim apitur
opilatio per motum laboriosum quam facit
accidere vomitum. Et confert eis quibus acci
dit ycticia ex opilatione apparatus condit
cum aceto quam comedit et feniculum et sicla
et apium et carnes avium silvestrium accep
te cum aceto squille et anisum et ciminum
et bibant ex vino quod est subtile medi
um inter recens et antiquum quoniam recens ge
nerat opilationem et humores grossos et
forte antiquum convertitur ad coleram ve
locitur et oz ut caveant in omni regi
mine suo a sacietate et pauciate di
gestionis. Colera autem quam multiplicatur ex s
ceptione ciborum aut ex medicinis ca
lidis colicis tunc oz ut evacues ipsam
cum medicinis solutivis et regimine tem
perato. Illis autem quibus advenit yc
ticia ex malicia complexionis calide.
oz ut nutriatur ex cibis cum eis que infri
gidant et humectant cum equalitate
sicut aqua ordei quod est que sugit equaliter
et sunt cum eo absinthio et apio et non opi
lat et papaver quam miscetur cum eo ad
ex aceto et confert illis et aqua cucurbite
assate quam bibitur et endivia silvestris
et pisces et cardiadi decocti cum aceto
et apio secundum hanc dispositionem carnes
pullorum et coturnicum decocte cum aqua
agreste et aqua granatorum acetosorum
cum apio et medulla citruli quam come
dit aut medulla cucumeris et est quoniam
eis ex pane in quo est illi qui habet
ycticiam cuius fermentatio bona est post
quod sit mundus ut sit digestio eius velox
et non corrumpat et confert ei ex carnibus
caro hedi. quod est que provocat urinam
Hoc est ergo regimen eius qui habet yctici
am et confert eis ex medicinis illud in quo
est virtus que subtiliat et apit et p
rovocatio urine est illud quod est in hac pro
prietate ex medicinis simplicibus ex eis que
conveniunt illis qui habent ycteritiam sunt

p motum laboriosum quam facit accidere vomitus

squille

virt. que subtiliat et aperit et provocat urinam est quod est contra hanc ycteritiam ex medicinis.

fe. (...)bi est genciana et apium et costus et aris
tologia et polium et centaurea et arthanita
et fumaria illis. Illis autem qui cum ycticia ha
bent febrem conferunt acetosa et endivia et sola
trum et semen atriplicis et succus absinthii et
radix rubee et capillus veneris. Et iuvamentum
horum omnium in ycticia est iuvamentum
magnum. Et similiter confert et folia ra
phani et acetum et non est infra ea in iuva
mento et ursina cornu cervi quam bibit ex
ea pondus ʒ. i. cum quantitate ʒ. iiii. vini p
uri confert ycticie iuvamentum magnum
et amigdale amare cum aqua ordei et sulph
ur quod teritur et pulverizatur super oculi vene
brefit et sorbetur vinum. In emplastris autem
que amministrantur ex herba absinthii et cimus
squinanti. Quod est que resolvunt apostemata et a
periunt opilationes. Medicine autem solutive
que conveniunt ad ycticiam sunt aloes
et scamonea et succus cucumeris asinini et agar.
et ellebori nigri et mirabolani citrini et similia illis
Si autem iuvat eos vini. et tunc conveniunt eis e
pithimum et lapis armenus et mirabolani indi
et polipodium et illis similia componuntur ex istis
pillule iuvative sicut ille quas narro.

Recipe. modus pillularum ad ycticiam conferentium
Agarici ʒ. vii. yerepigra valde
cuscute ambarum ana ʒ. vi. mirabolanorum citri
norum et seminis atriplicis amborum ana
ʒ. v. epithimi mirabolanorum nigrorum amborum
ana ʒ. iiii. salis indi et seminis raphani et
scamonee omnium ana ʒ. iii. anisi et seminis apii
et feniculi omnium ana pondus ʒ. ii. summa me
dicinarum est xiiii. tunc terantur et cribellentur et con
ficiantur cum aqua pluviali et aqua foliorum
raphani non decoctorum et fiant pillule si
miles piperi et sumantur sitque dosis ex eis
pondus ʒ. ii. aut plus pauca omni homini
secundum mensuram sue virtutis. Et sicut
diffecatur corpus ex colera et est in epate
et felle egritudo et remanet in oculis
in que in cute ycticia et reliquo corpore
citrinitas tunc oz ut curemus cutem cum
oleis resolutivis et abstersivis sicut est oleum
laurinum et que sunt eis similia et exhibe
amus ablutionem cum aqua dulci. Et cum
cura oculorum cum medicinis fortibus que
subtriguntur cum quibus fit caput urgen

in al. contrarii

ex eo

in larem dentes oz ut pharmacum.

in al. laxativi

in al. que fuerit durum sunt.

fiunt sicut arboris marie id est athanasia et sicut cucumeris asinini quando solvuntur unumquodque eorum et miscetur cum lacte et fit cum eo clistere purgium et confertur sicut siccle quod est quia omnes eradicant citrinitatem et evacuant eam grossam ammixtam capiti et movent eam et eradicant citrinitatem.

Capitulum x. de egritudine splenis.

Scias quod in splene fiunt et egritudines et cause earum multe diverse sicut fiunt in epate quod est quia accidit in eo debilitas in hora et apostema in alia et sunt ei quattuor virtutes sicut et epati. Una earum est que attrahit sanguinem melancolicum ab epate et secunda est virtus digerens hunc sanguinem quo nutritur et tertia est virtus que subtrahit expellit superfluitates melancolicas ad stomachum et quarta est virtus que retinet melancoliam et sanguis grossus qui effunditur ad ipsum donec recipiat digestionem. Dum ergo virtutes iste permanent remanentes secundum suam dispositionem naturalem tunc corpus mundificatur a superfluitatibus melancolicis sicut epar oportet et splen et est sanus nec est egritudo in eo. Et quando debilitatur una earum tunc nocumentum ingreditur secundum operationem quam complet per eam quod est quia si debilitatur virtus attractiva que est in eo tunc effunditur sanguis melancolicus ab epate ad corpus totum preter quod sit mundus propter quod denigratur color eius et accidit ab eo yctericia nigra sicut diximus in sermone secundum ycteriam. Et si debilitatur virtus nutritiva que est in eo tunc secundum quantitatem qua mutatur ei melancolicus humor qui effunditur ad ipsum fiunt accidentia in corpore quod est quia si est declinans ad acetositatem facit accidere virtutem appetitivam cibi quando effunditur ad os stomachi et si advenit facit accidere tristiciam melancolicam et fortasse facit accidere subversionem stomachi et fortasse facit accidentia multa alia quando fit ei dispositio melancolica. Virtutis autem retentiva que est in eo quando debilitatur tunc sequitur illud evacuatio humoris melancolici indigesti quandoque per vomitum cum nausea et quandoque per solutionem ventris secundum declinationem superfluitatis et quantitatem eius et ista quidem accidentia virtutis expulsive quando expellit natura hunc humorem et evacuat ipsum secundum servitutem mundificationis quando multiplicatur in corpore supra mensuram sicut diximus quod accidit in epate quando expellit sanguinem ad mundificationem et discernitur inter utrumque per superfluitates que continuantur cum eis ex eis quas facit accidere natura et per facilitatem tolerantie eius qui habet hanc egritudinem et ... per maliciam evacuationis ipsarum.

Debilitates autem virtutis expulsive faciunt solutionem ventris que est in eo facit accidere diminutionem appetitus quod est quia superfluitas melancolica effunditur ad os stomachi ex splene per venam donec excitat appetitum et commovet ipsum. Propter illud ergo quando abscinditur ista superfluitas debilitatur appetitus. Apostemata autem que fiunt in splene non sunt secundum plurimum nisi dura lapidosa propter grossitudinem humoris qui venit ad ipsum et fortasse in eo est flegmon id est aliud apostema calidum quod est quoniam in eo sunt arterie multe continentes sanguinem calidum valde et iam extenditur et coartatur et expanditur et splen est ex ventositate inflatum que continetur in eo et significat in pluribus super apostemata calida que fiunt in splene pertinentium proprie quod est quia propter duriciem ipsorum consequitur ea tactus velociter et in quibusdam hominibus ex dolore qui accidit in furcula et spatula sinistra quod est quia quando dolet velamen id est dyafragma propter dolorem splenis quando tunica continent in dolore quando dolor pervenit ad furculam et spatulam quando pervenit tunica ad dolorem secundum viam continuitatis que propter omnis quibus in splene corpus accidit apostema magnum spirant in spiratione veloci frequenti incisa sicut pueri quando plorant quod est quia quando pectus dilatatur movetur cum eodem splen apostematosus propter illud ergo dolet et propter illud quiescat paulatim ... illud quadam tranquillitate spatio quodam quando addit in dilatatione donec impletur quod diminutum est ex eo propter illud ergo duplicatur attractio aeris et cognoscitur apostema et sita in splene ex gravitate que accidit in latere sinistro ubi est splen. Et si apostema est flegmon tunc accidit ebullitio et dolor ex gravitate et tensione et si apostema est melancolicum est absque ebullitione et non est caliditas nec dolor immo accidit gravitas in duricie fixa. Communitas autem in dolore splenis ad epar quando dolet facit accidere ydropisim et sicut diximus autem ventositas que inflat splenem et apostemat ipsum et oppilat

.i. dyafragma

tal. equitatem comprimere tactum. eum et cognoscitur per hoc quod ipsa expellit tactum et tensionem absque gravitate.

vehementer.

Si autem sint egritudines que fiunt in epate et splene simul similes propter similitudines horum duorum membrorum scilicet unius eorum cum alio tunc significationes ambarum sunt plurimum non sunt nisi significationes unius et eius cum et eadem est curatio utriusque. Verumtamen oportet ut medicine quibus curatur splen sint vehementioris fortitudinis quam nutrimentum eius est grossius nutrimento epatis quando comparatur cum epate et propter illud sunt plures medicine quibus medicatur splen amare donec agant in ipso et similiter cum aceto et miscentur in eis et gumis stipticorum donec conservetur operatio membri. Illud est quod de consuetudine splenis est ut attrahat sibi fecem sanguinis ab epate quando ergo non potest abstrahere fecem sanguinis et effundit sanguis ad reliquum corporis preter quod colatur propter illud ergo est necesse ut conservetur virtus eius donec attrahat quod convenit ei et assimilat ei ex cibo et per hanc operationem spargitur sanguis in reliquum corpus et colatur est iam et non est possibile ei ut non expellat superfluitates que generantur in eo ad ventrem donec egrediantur per solutionem ventris cum superfluitatibus ciborum. Si autem in splene accidit opilatio tunc oportet ut administrentur medicine omnes quas diximus in curatione opilationis epatis et addantur res fortes valde et secundum hanc formam et oportet ut faciant in corruptione complexionum simplicium in eo et est necesse ut administremus in eo illas res quas diximus in sermone superiori et addantur in virtute earum. In curatione autem apostematum calidorum que fiunt in splene oportet ut incipiatur a flebotomia vene basilice axillaris manus sinistre deinde infirmo detur in potu aqua solatri et aqua apii et aqua extremitatum thamarisci et aqua extremitatum salicis et aqua foliorum algirrab et aqua endivie cum extremitatibus capparis huiusmodi et sacamabin. Ad ventositates autem grossas que coartant splenem et apostemata ipsius emplastrum quod fit ex alumine et sulphure et nitro et helkalimbat et pice et opopanaco. Et solliciti simus ut sit virtus stiptica potica magis vincens in rebus quibus utimur in curatione et sit virtus resolutiva minor. Si autem apostema est lapideum tunc est necesse ut sit virtus resolutiva in medicamine quo utimur magis vincens stipticitate faciens ... Que autem non sit hoc non ex medicamentis simplicibus et flos salicis hic enim sanat lapideitatem splenis quando cum eo fit emplastrum de foris et confert in apostematibus mollibus et ventositatibus grossis vaporatio cum furfure decocto cum aceto et aneto. Illud est quod in natura sua est ut resolvat quod est in splene resolutione mirabili et mundificat grossiciem eius. Et confert et vaporatio facta cum aceto vini fortis in quo decocta sunt ruta et calamentum fluviale et usnee et baurac que confert valde ex eis est vaporatio cum aceto in quo decocta sunt folia capparis tenera et caules et folia agni casti et nux cipressi et fructus tamarisci et que sunt illis similia. Si vero non est caliditas et ... in vaporatione amoniacum et bdellium et propter illud administrantur emplastra facta ex ficubus decoctis cum aceto contritis primitus cum mellioto et urtica et nitro et confert ad ventositates proprie factas in splene. Ventose que ponuntur super splenem et in eis flamma ignis et attrahunt valde cum vehementia et confert etiam ad punctionem ventositatis sub splene.

Hoc medicamen et modus eius. Summantur nasturcii albi ʒ. xxx. terantur et cribellentur et conficiantur cum aceto vini fortis et fiant ex eo trocisci subtiles et ponantur in furno vel panis autem super patellam donec exsiccentur et non comburantur. Deinde terantur et cribellentur et misceantur cum eis granorum agni casti ʒ. x. et fructus tamarisci ʒ. v. scolopendrie ʒ. vii. aggregentur et cribellentur et detur ex eis pondus ʒ. iii. cum sacamabin.

Lapideitas autem facta in splene in hac dispositione non fit nisi ex sanguine grosso aggregato in apostemate et non est possibile ut hec evacuetur velociter propter grossitudinem suam nec fit facilis ei resolutio et propter illud indiget medicinis que resolvunt et subtiliant et incidant preter quod in eis sit caliditas apparens quod est quia aggregatio humorum ... cum eo et grossitudo eius non sit fortis.

et inflationem que fit in eo excedunt. Oportet ut incipiamus ab unctione cum oleo de absinthio. Deinde ponantur super eam

in cat. ... ad ... in grossatis ... huius ... exsiccatur.

et minuet non exgeratio illius et multiplica
tur ei exsiccatio et ppter illud dixim quod nos mis
cem in medicinis quibus utim ad splenem duas
spes simul l. s. amaram que est calida et stipti
ca et pmiscent cum istis medicine alie que
sunt convenientes in rectificatione earum
donec fiant ex eis empl'a et unguenta sicut
pix et galbanum et aspaltum et raciemici et ca.
et que sunt illis similia. In aceto autem et se
camabin et ppter acetum squillitico et secam
nabin facto ex eo. Jam pcessit sermo et nos
amistrum in primis acetum et secamabin
in curatione splenis lapidei. nisi quod de ppri
etate ambor est subtiliare et incidere gros
situdinem humorum et viscositatem pter quod ca
lefiant et non est nocive ut sim contenti sup
illud quod curamus splenem durum cum medi
cinis fortibus deforis cum sed curem et eum in
trinsecus. Quod est quod tollat illud facile absque
angustia et nocumento et medicine simpli
ces que sunt in hac ppruetate sunt cortex radicis
cappar et scolopendria et fruct tamarisci
et eius salicis et sem agni casti et acor et
sile centauree minoris et camedreos et
camepithos et armoniacum et decoctio lu
pinorum amarorum quod est quod omnia ista que
pmiscent cum aceto squillitico et accipiunt
et confirmant splenem lapideo iuvamentum
maximum multum. Et confert et hec medicam.
Quod nominatur alsadulur et epsium et con
sunt et alnyl silvestre et fructus tamarisci
et botin et psilium que accipiunt cum aqua in qua
extinguit ferrum fervens ignitum ipsa enim resol
vit duriciem splenis valde et facit similiter
illius hec aqua et que sumunt ex ea sola que
v. ʒ. pmixta cum aceto et delet splenem.
et camedreos et ex eis que confirmant ex me
compositis sunt trocisci de cappari et qui
dam trocisci qui conferunt huic morbo quos
descripsimus in tractatu postremo huius libri et ty
riaca dyatessaron et cum hac decoctione.
Recipe seminis Decoctio ad spleneticos et c.
agni casti et fruct tam me minutina val
tica et floris. i. algnetum alaulasi de.
qui est extremitas eius et foliorum cappar
et fruct eius et calamenti montani fluvi
al' et libre eupatorii et absinthii et scolopen
drie omnium ana ʒ. x. rubee ʒ. v. lacce ʒ. iii.
tamarisci seni ʒ. iiii. nuc cypressi ʒ. xx. summa
est. xii. decoquatur cum aceto forti et coletur
et detur ex ea ʒ. ii. sit ieiunium decoctio.
Decoctio alia ad opilationem que fiunt in splene.
Scolopendria folia decoquatur cum succo
foliorum tamarisci et detur in potu aut
aqua in qua decocta est qrenula et detur in po
tu aut accipe qrenulam et ablue eam cum aqua
bis aut ter deinde pjiciatur in ollam et decoq
tur cum ʒ. ii. secamabin. aqua bene et coletur ex il
la aqua sexta libra cum ʒ. ii. secamabin et detur
in potu aut sumatur radix cappar et radix
agni casti et infunde ambas in aceto vi
ni fortis die ac nocte deinde exsiccentur et detur
ex eo omni mane pondus ʒ. iii. cum secamabi
et ex eis que conferunt et iuvamentum magnum
est hec medicam. Medicamen ad splenem.
Recipe scolopendrie ʒ. v. polii ʒ. iii. succi
absinthii ʒ. ii. spodii et lacce ambarum
ana ʒ. iii. tamarisci seni ʒ. ii. cc ʒ. i. summa est
vii. terantur et cribellentur et detur ex eo pon
dus ʒ. ii. cum secamabin. Si ergo resolvitur
lapideitas splenis cum istis rebus quas dixi
quas amistrum eas secundum quod oportet et sanatur et
indigent medicinarum fortiorum eis amis
tremus eas secundum quod oportet et sanatur non indi
gent amistratione et si remaneret durici
es in splene tunc oportet ut apponantur sup
splenem ventose post scarificationem ve
ne et flomat algnedegi lateris sinistri et co
fert et cauterium quod cauterizam ipsum in v.
locis aut vi. et custodiam locum cauterii
spatio longo ut non consolidetur. Illi enim
qui expectant sic hac non indiget curatione
alia. Quod si infirmus non suffert ignem fac
stare medicas acutas loco cauterii sicut sunt
empl'a facta cum sinapi et corticibus radicis
eupatorii et corticibus radicis cappar et mur
et calce que non est extincta et aceto et illis
que sunt illis similia. Etiam pbatum est ex
pimento in curatione lapideitatis splenis hec
medicam et c. Et est modus eius.
Sumat tabula tam seni sed mensuram sple
nis et liniatur mel fum et pulverizet sup melle
ipsam sinape contritum et fiat cum eo emplm
splenem et dimitte illud dum tollat infirmus
et expectat sic ipsum deinde ablue ipsum cum aqua
tepida si aut non resolvatur lapideitas

Marginal notes (left margin): ...ntrarees; scamabin sal; Jat. se. cane

p amistracom hui medie tunc oz ut de
mus ei lac camelaru cu hys pill. pille
Recipe yerep. q dant c lacte camelor
mirab. cit. et ind bit omn ad splene
an. ʒ. x. agarici et foliorum algarab sicor
omn an ʒ. vii. scolopendrie fruct tama
risci amboru an ʒ. x. poli anisi amonia
ci bdelliu omn an ʒ. iii. sal indi ʒ. ii. su
ma est. xii. terantur medie sicce et infun
datur amoniacu et bdelliu cu aceto iu
ni et tamt et conficiant cu eo medicine
et fiant ex eis pille et detur ex eis pond
ʒ. ii. cum lacte camelaru et oz ut sit pas
tus camele apiu et feniculu et folia al
garab et folia thamascirisci et radix sq
nanti et ssleha et q sunt illi silia et cibi q
conueniunt lapidei tati fcē in epe ipi
queniunt lapideitati in splene. Similiter
diuise fiunt in paucitate et multitudine
Si autem magnificat opilatio adeo donec non
sit possibile splenem ut attrahat fece que est
in sanguine ab epe tunc apparet yeticia
nigra quando remanet illa fex in sanguine
et generat yeticiam nigram propter illud ergo
oz ut rememorem eius. Emplm ꝯfens
Recipe clinie pireti, lapideitati splenis.
Rhuris omn an pte. i. terant et cribelle
tur et decoquntur cu aceto et ponat sup
splenem et sinnatur in prius ex terra po
dus ʒ. ii. et ex oleo et aceto quantu necesse est
et decoquatur et inungat ex eo lat sinis
tru et ponatur sup ipm ex medicamine
decocto cu aceto sup tarsen. Liniat sup
ipsam et ponatur sup splenem quantitate
hore uni aut plus deinde remoueatur
et cooperitur deinde sedeat infirmus donec
sudet in tina na qn tu facis illud cu eo
tribus diebus tunc ipse mingit sanguinem
et sanatur. Ca. de yeticia nigra.
Et quando yeticia nigra non accidit nisi ex
lesione epis tunc est necesse ut inqui
ramus in primis unde est nobis ut sci
amus quod yeticia nigra quando accid ex lesione
epis et ex lesione splenis. Dico ergo illud
quod noscimus illud ex istis significationibus. Illud
est quia si yeticia est uehementis nigre
dinis tunc est ex egritudine splenis et
si est eius nigredo leuis tunc est necesse
ex lesione epatis. Et significationes secunde
sunt quia si ego est nigra uehementis ni
gredinis tunc egritudo est in splene
et si est paruce nigredinis tunc ep est
lesum illud est quia fex sanguinis non est eua
cuatur non ex epe sed ex splene non euacua
tur non humor melicus propter illud ergo est ego
in doloribus splenis uehementioris nigre
dinis. Et significatio tertia non est quia si sple
est diu lesus significat quod yeticia non accidit
nisi ex eo et si non est diu tunc epar est cu
faciens yeticiam et hec est species alia hicti
cie et est illa que est composita ex eo. Citrina
et nigra et fit quando ista duo membra sunt lesa
simul. s. epar et splen. Et quia iam ostensa
est diuersitas yeticiam nigram factam ex le
sione splenis et factam ex lesione epatis
nunc dicamus curationem illius. De cu
Huius quidem ratione yeticie nigre.
sperii cura in inceptione est cu flomia
uene que nominatur basilica man
sinistre et post illud solue eos cum decoctione
facta secundum hunc modum. Recipe mirab. citri
ni ʒ. x. kebuli ʒ. vii. et rad. apii et fe
niculi amboru an ʒ. x. et fumiterre ʒ. vii.
fruct cappar et scolopendrie ambor
an ʒ. v. et ellebori nigri an ʒ. i. et poli
podii ʒ. iiii. passularu enucleataru
ʒ. xx. pruna. xxx. numero iniubas. xx.
numero tamarindoru ʒ. xx. summa est x
iiii. decoquntur cu v. libris aq donec
remaneat libra. i. et proiciatur desi
du est calida epithimi cretensis ʒ. v. co
fricentur manibus et coletur ex ea me
dia libra cum pondere ʒ. i. de yerap. et
aur. i. de agarico et equali ei de tur
bit et est necesse ut euacuetur eos mul
totiens et si aliquid prohibet potare illud
ex debilitate uirtutis aut aliis ex p
hibentibus et est illic febris et caliditas
superflua dentur aquam solatri et aquam endi
uie et cuscute et aquam feniculi et aquam
apii et aquam extremitatu algarab et
aquam foliorum cappar recentis et aquam
foliorum raphani et scenabin. Si autem
non est illic caliditas tunc oz ut demus
lac camelarum post euacuationem sufficie
tem cu decoctione predicta et suscipiatur

na spargit in corpus totum

splene

ñ lesus

lac cum mirabolanis nigris et epithimo et sale
indo et agarico quod si lac non assit tunc oportet
ut detur aqua casei cum medicinis predictis et fiat
aqua casei ipsius cum scamonea accepto ex
radicibus feniculi et indicos squinanti et (apii)
aniso et polio et scolopendria et fructu cap-
paris et fructu tamarisci et semine feniculi
et semine apii et que sunt illis similia et nutriamus
eos cum pullis tenuis et cum mundo melle et bibat se-
canabin tenuem secundum quod narravimus et ponatur
super splenem desforis unum ex emplastris convenien-
tibus huic speciei et nos dicemus ea in tractatu
postremo. Capitulum xii de apatibus que fiunt in renibus et vesica.

Scias quod apata fiunt in renibus et vesica.
Sequitur dolor in locis vacuis secundum hoc
tamen quia si apata est in substantia renum carnosa sen-
titur cum eo gravitas in loco et si apata est in
panniculo continente eas aut in concavitate
ipsorum aut in viis urine que procedunt ex eis
tunc dolor est acutus et sequitur illud quod infirmus
non potest stare recte neque ambulare. Et si est
ei motus voluntarius aut involuntarius sicut
sternutatio aut alius ex illis que sunt ei si-
miles tunc clamat infirmus et conqueritur
et aliquando non potest curvari et fit ei facile non
dormire super ventrem suum immo plurimum quie-
tis ei est in resupinatione super dorsum suum. Illud est
quia membrorum apatorum quies est ut sint cu-
bitum quieta ut non sint suspensa et propter
illud plurimum quietis eorum est in resupinatione
super dorsum suum et dolor qui accidit ex apate
renum quandoque tenditur usque ad epar et quandoque exten-
ditur ad hanchas et vesicam et virgam quod est
quia si apata est in rene dextro quoniam est propinquus
epati existens in eo quod est inter extremita-
tes eius est sensus doloris in loco in quo
est epar. Et si apata est in rene sinistro tunc
plurimum extenditur dolor usque ad inferiora et quando
apatantur similiter ambo pervenit dolor per continuitatem
eorum usque ad vias urine que oriuntur
ex eis utrisque et ex illo loco pervenit dolor
ad vesicam in quam aggregantur et in vesica quando
apatatur dolet cum ea virga annexa collo
eius et non forsitan sentitur descensus huius
doloris et nocumentum eius ad hunc locum
semper neque frequenter immo interdum et dolent
cum ea et hanche et infrigidantur extremi-
tates membrorum et propter crurium et pedum

Urina autem fit in principio subtilis aquosa et nigra
in fine et rubet quando apata renum sunt vehemen-
tiora et sunt velocis lapidescentie tunc ex
eis sunt quibus omnino non est cura sed firmantur
et prolongantur et infrigidant corpus et interim
dant. Cum ergo pervenit causa ad hanc eg-
ritudinem subtiliantur hanche et liquefiunt
et spasmantur et debilitantur crura et ex eis sunt
que perveniunt ad collectionem saniei in renibus
post hoc primum. Et cognoscitur apata fieri in vesica ex
dolore qui accidit in loco et ex coartatione
que sentitur in anchis et pectine et ex inflatione
vehementi et vomitu specierum colere non permix-
tarum et ex difficultate urine sequente illud
et asmate et siti vehementi et frigore
manuum et pedum quamvis forsitan non calefiant et
ista quidem accidentia sunt in iuvenibus
sed plurimum et eis qui sunt infra eos sicut
eorum quibus non nascuntur pili in pectine
et qui sunt infra illud sicut est etas ado-
lescentium et cum illud parum sibi sequitur. Hec
ii membra quando apantur scilicet renes et vesica febris et
soda et vigilie et rubedo oculorum faciei et
sequitur ledi a rebus calidis ex cibis et poti-
bus et modis. Cura apatum que fiunt in renibus et vesica.

In principio quidem si est in
corpore repletio sanguinis multi et virtus
et etas et tempus et que sunt illis similia conveniunt
ad hoc oportet ut flebotometur venam cum ap-
tematum calidorum huius duobus accidentibus
membris scilicet renibus et vesice et post evacuatio-
nem sanguinis non sufficit ut sciamus ex dentibus
ex membris lesis tantum secundum quod oportet nos facere
sed ex diversitate doloris qui accidit in utrisque
tantum. Illud est quia istis duobus membris simul est
virtus operationis que mundificat superflu-
itates aquosas permixtas sanguini qui est
in venis propter illud ergo est necesse ut declare-
tur qualiter sit hec aquositas retenta in
venis que sunt in corpore toto. Iam si est ca-
lida prohibetur ab administratione vel evacuatio-
ne medicinarum que provocant urinam
et mundificant. Evacuatio autem superflui-
tatum est cum iuvamento reliquo corpori per
medicine calide que provocant urinam et evacu-
ant superfluitates nocive sunt renibus et
vesice valde quod est quia urina transit per hec
duo membra necessario qua propter nocumentum eius

in aceto et apio ... oribus ... de ... cum aceto ... cum aceto.

resupinatione

et nos narrabimus sermonem super collectionem saniei in renibus

niens ex acuitate harum medicinarum est maior quam iuvamentum. et evacuant superfluitates quod consequitur mundificationem earum apostema enim ex quibus fiunt dolores in istis membris non fiunt nisi ex sanguine qui resudat venis. Est ergo necesse ut procedamus et inquiramus an apostema quod est in istis membris quando est ex sanguine qui inspissatur in apostemate ipso an sit subtilior colericus an grossius melancolicus an viscosius flegmaticus an sit vacuus ab istis qualitatibus sed si spissus est naturalis remanens secundum similitudinem suam naturalem et post illud oportet ut consideremus in quantitate et multitudine spissitudinis ipsius ex paucitate eius. Quod est quia si est subtilis in qualitate sua diminuitur in quantitate sua et est eius spissitudo pauca tunc evacuatur cum pauca medicatione velociter aut per illud quod facit natura per se tantum absque medicina et si est multum grossius vehementis spissitudinis tunc indiget medicinis que subtiliant et aperiunt et cum virtute virium plures medicinarum que sunt cum hoc modo fiunt calide et ammixtione medicinarum calidarum velociter exeunt apostemata propter illud oportet ut eligatur medicina que incidat et subtiliat absque mordicatione et absque labore donec evacuentur ea ista membra apostemata et hoc est sicut aqua mellis ex qua quantum in primis sedes illud quod sumit de ea secundum quantitatem spissitudinis apostematis et multitudinem eius lucens id de quo est studium absque labore et detrimento. Quantitatem vero eius quod bibitur oportet te ponere per mensuram spissitudinis qualitatis humoris mali permixti cum sanguine. Quod est quia non in firmitatis facit nocumentum prohibitionem ab eo quod bibitur ex toto donec remaneant membra apostemata tranquilla quieta quando non tussit sed et ad omnino cum non sit aliquid magis inimicum eis tussi vec cius quam hec. Cum ergo operatio horum membrorum sit involuntaria et propter illud non sit possibile prohibere eam et servare ea donec quiescant tunc oportet ut inquiramus de humore retento in eis. Nam si est aquosius minimum ex potu quod possibile est et redeamus ad reliquas curationes que administrantur cum rebus que sunt intrinsece et si invenitur sit humor malus retentus in eis

acutus mordicativus tunc oportet ut demus ex eo quod bibitur quod sit multum conveniens quod est quia humor superfluus acutus mordicativus quando permiscetur cum eo quod bibitur melius conveniens est nocumentum quod ex eo pervenit membris apostematis prius dicimus ergo in hac hora propter humoris malitiam sorbitionem subtiliantem equantem malitiam humoris secantem acuitatem eius et ponimus e quod bibitur propter aquam claram et ordinem regimina ponimus secundum quod exigit apostema calidum et febris et faciemus illud usque ad horam digestionis. Cum ergo videmus apostema iam maturatum damus medicinas provocantes tussim et si indiget non solutione ventris tunc non oportet ut leniamus eam cum medicis laxativis verumtamen oportet ut sit plurimum evacuationis cum clisteri lenitivo et faciamus hoc clistere cum aqua in qua decocta sit altea et malve et semen lini et fenugrecum et oleum sisaminum et post hec aqua ordei subtilis quando clisterizatur ex ea cum oleo cum quantitate qua non ledatur membra lesa in [illegible] medicina cum ergo lenitur natura pone super locum lesum lanam inunctam oleo calido in quo decoctum est anetum aut oleum in quo decocta est altea. Et emplastra oportet ut fiant ex farina que decocta sit cum aqua mellis et post maturationem et oportet ut misceantur cum emplastris alfasfora et polium et camepitheos et camedreos et squinantum et fiant ex farina quatuor partes et ex medicinis quas diximus pars una et decoquatur farina cum vino dulci aut cum aqua mellis et oportet si apostema est in ipsis renibus ut ponamus emplastrum et reliquas curationes posterius per partem et si apostema est in vesica tunc amplius et quando egritudo pertransit dies primos et apparet in ea crisis laudabilis tunc eam administramus in ea. Et si convenit urina cum mixta grossa et est secundum grossum bonum et si urina non est secundum hunc modum modum et formam immo est tenuis aquosa clara luminosa tunc scias quod egritudo est difficilis resolutionis et quia extenditur diebus multis et convertitur esse eius ad sclirosim aut ad cancer apostema aut lapidea fiunt ex illa et ad ulcerum hi perveniunt aut

ad collectionem saniei et intrinsecus aut ad la
pidem ante. Ca. xii. de apostematibus in renibus

Et significat super coartationem
saniei in renibus extensio que est
in locis vacuis et sequitur eam dolores an
charum et qui iacet in firmo super faciem suam
sentit gravitatem in testiculo superiori
quasi res gravius sit suspensa in eo et accidit
febris et erratica et inordinata et sequitur
inflatio multum vehemens et compilatio
et urine est color ignis inequalis. Cum ergo
maturatur exitura et disrumpitur diminu
untur ista accidentia que diximus diminu
tione. Et significatio necessaria est cognoscendi
si apostema est salvum cognoscitur illud ex albedi
ne saniei que evacuatur ex eo et mundi
ficatione eius et equalitate grossitu
dinis eius et quod est non fetidi odoris et
dolor tunc et febris quiescunt quiete com
pleta apostemato autem si est ex eo quod sequitur ve
sicam tunc facilior et velocior ad mundan
dum saniem et ut infirmus tolleret eam
et si non erumpit sanies versus vesicam
immo ad intestina tunc est hoc deterius primo et
difficilius super infirmum in hoc ut tolleret eva
cuationem saniei verumtamen est facilior illa que
aperitur ad loca vacua et minoris malicie
in evacuatione saniei et deterius hoc toto et
difficilius est ut remaneat sanies in
renibus et non evacuetur et est necesse te
in evacuatione eius prudens autem cum cauteri
o aut cum incisione cum exituram
fecerit in renibus oportet ut tu advertas natura
cum toto ingenio super maturationem exiture
et apertionem eius cum medicinis que administrantur
extrinsecus et intrinsecus et dentur res que matu
rant et agregant saniem et post maturationem admi
nistremus res de proprietate quarum est ut a
periant et mundificent saniem cum urina
et illa que conveniunt vel confirmunt in in
ceptione sunt vaporationes continue cum spo
gia et emplastra facta cum farina et sicla et decoc
to ficuum cum aqua mellis. Si vis autem addere
in virtute emplastri plus hoc pone in eo ab
sinthium et radices lilii celestis aut almeze
rion et dentur extrinsecus medicine que provo
cant urinam sicut semen agni casti et acorus
quod est quia ista duo adiuvant ad eruptionem

saniei cum urina quod si non disrumpatur exitura
cum istis rebus tunc oportet ut administrem clistere
acutum et non tardemus et in administratione va
porationum et emplastrorum que diximus primum ad
dimus in virtute eorum et assiduationem administra
tionis eorum. Cum ergo disrumpitur apostema tunc
administra medicinas de proprietate quarum est
ut mundificent saniem cum urina sicut
aqua decoctionis fenugreci et apii et quando sequitur
collectionem saniei inflammatio vehemens
que est in locis et absciditur propter illud adventus
saniei et cursus eius. Illud est quia caliditas in
spissat saniem et induit eam in modum
lapidis quod prohibet eam currere tunc ergo oportet
ut administres clistere quod sedat et infrigidat
inflammationem sicut aqua ordei sub quo et alaca
sessionem in aqua calida. Quod si evacuetur
sanies tota tunc oportet ut colligentur simul due
ulcerationes donec sigillentur sigillatione forti ve
loci. Nam si cadit in diuturnitatem fit egritu
do cui non est cura. Ca. xiii. de ulceribus

Ulcera que fiunt in renibus et vesica et cura eorum.
que fiunt in renibus aut in vesica aut
in viis urine et sequuntur ex accidentibus
communibus eis utrique sequuntur currunt cum urina
sanguis multus et saniei et accidit eis diffi
cultas urine donec prohibeatur illud quod
currit. Si autem absciditur illud quod curri
erit in eis ista accidentia propter predicta in situ
et operatione et speciebus solutionis ventris et
virtute in situ quidem quoniam si ulcus est
in renibus est sensus doloris posterius et in
anchis et in alchatom et si ulcus est in ve
sica versus duo emunctoria tunc dolor
sentitur anterius versus pectinem et si est
in viis urine tunc dolor est in medio
dicta autem in operatione [illegible] si dolorem sequitur
difficultas urine quod [illegible] stillatio eius tunc
ulcus est in vesica aut in viis urine et
si descensus urine est secundum equalitatem
absque lesione et sine difficultate tunc ulcus est
in renibus. In specie autem eius quod evacuat quoniam
si est ulcus in renibus egrediuntur cum urina
lacerne lamine et folia carnosa et urina est
equalis in grossitudine. Et si ulcus est in vesi
ca egrediuntur cum ea cortices similes pa
niculis ex vesica cum urina fetida. Et si est in
viis urine tunc cortices qui descendunt

ne est quoniam
ne autem distillatio.
lesione.

cum urina sunt sine odore fetido et discernun
tur iste spes per virtutem. Nam vesica sentit re
sensu forti et renes sentiunt sensu debiliore
primum et tunc urine sensu medio propter istud ergo et
sunt dolores qui fiunt in vesica acuti vehemen
tis tensi et illi qui fiunt in renibus secundum for
mam sunt ab hiis alia ab hac sicut qui sentiunt
dolorem cum gravitate et illi qui fiunt in viis mediis
sunt similes doloribus in vesica. Dolores non quando
accidunt ex ulceribus in quibus sunt leviores eis
et minoris tensionis. Sanguis autem qui exit
cum urina si mingitur in successione egritudi
nis que precessit tunc significat quod in membris urine
est aliquid ex herpete esthiomeno. Et si ac
cidat subito absque causa manifesta tunc si
cursus eius est multus significat eruptionem quo
rundam instrumentorum que sunt in renibus et si e
sus eius est aliquando post aliquando significat apertionem orificiorum
venarum et plenitudinem et est ut sit evacuatio sang
uinis et saniei in urina propter eruptionem saniei in
quibusdam membris superioribus et cognoscitur hoc ulcus
ex hoc quod est exitus sanguinis et saniei per
mixtorum cum urina permixtione vehementi
Sanies autem et sanguis qui currunt absque urina
significant quod ulcus est propinquum canali vir
ge aut in ipsa virga aut in vesica sed discernun
tur ista per sensus doloris et oportet ut scias quod
ulcera que fiunt in vesica sunt difficilis
curationis propter illud quod currit ex superfluitate aqu
osa acuta salsa super et illa que sunt in renibus sunt
facilis curationis quod est quia de substantia renum est ut
fiat sanatio ulceris quod accidit in eis velociter
quoniam est carnosa et illa que fiunt in vesica sunt
difficilioris sanationis quoniam ista propter assidua
tionem cursus eius quod currit ex superfluitatibus quas
diximus et quoniam substantia corporis vesice est nervosa
et ulcus in membris [illegible] nervosis est dif
ficilis sanationis [illegible] valde et quoniam dif
ficile generatur caro ulceris in eis et quoniam ul
cus in eis est difficilis consolidationis. Cura ul

In inceptione ceris que fit in renibus et vesica vir.
quidem oportet necesse ut mundificetur
ulcus mundificatione sufficienti cum medicinis
de proprietate quarum est ut abstergant et mun
dificent saniem et sordiciem aggregatam
in eis deinde perveniunt ad res desiccantes
facientes et stipticitatem facientes in car
nativarum et similiter si ulcus est sanum suffic

et ut fiat curatio vel mundificatio cum rebus le
nibus sedativis sicut semen malve aut melle aut
semen melonis cum aqua mellis aut ipsum mel
aut semen altee cum aqua mellis aut mel ipsum
permixtum aut cum decoctione quarundam medicinarum
provocantium urinam cum quiete sicut decoc
tio facta cum radicibus apii et semine feniculi
et squinanto aut aqua feniculi aut aqua squinanti
Si autem non sufficiunt iste curationes sicut expe
da cum aqua mellis capillus veneris et micellium
ovi qui sit resolutus cum decocto dulci et hel
halimbat postquam dissolvitur cum aqua et colatur
aut petrosil. cum vino suavis odoris et ex eis
que mundificant hec ulcera cum superfluitate vir
tutis sunt radices lilii celestis que comedun
tur et accipiuntur cum aqua mellis et similiter persillum
et ysopus siccus datur secundum hanc formam
Et autem confert ulceribus salus est emplastrum quod
fit ex farina ordei et thure et oleo de alcanna
et oleo de arbore mastices et tamen item emplastra
que fiunt cum farina alkesue decocta cum
vino et melle aut cum rosis siccis et lentibus
et melle aut ex granis mirti quibusdam rebus
quas diximus. Et est quod ista omnia prohibent
putrefactionem ulceris et est necesse ut ponas em
plastrum super alkerim et super loca vacua dum
ulcus remanet ita quod non consolidatur et si in
firmus non tollat prohibitionem a comestio
ne tunc cibus ipsum carnibus avium monta
narum que non sunt pingues et sint aut
fixe aut assate ad mundificationem autem ul
cerum convenit et sorbitio facta ex farina alke
sue quia iam est abstersa et pistata facta secundum hunc
modum et quod fit in iuvamento in pauco sorbitio
facta ex ordeo et amilo et farina adarma
che decocta cum lacte et tri. decoctum cum
pinguedine galline. Et si est ulcus
malum natura et sciatur illud ex fece que
egreditur et viriditate eius et fetore eius
quod egreditur ex eo et ex inquietudine infirmi
et paucitate tollerantie eius aut paucita
te iuvamenti eius cum medicinis et vehementia
dolorum aptus evacuationi tunc ipsum in
diget duobus generibus curationis cum medicinis
intrinsecis et extrinsecis. Quarum una est
ex medicinis vehementis mundificationis et ex
siccationis et altera ex illis que faciunt stip
ticitatem exsiccativis que prohibent ulcus

perambulare ad loca multa propter illud ergo oportet
ut detur ex rebus que bibuntur scilicet alkesthe cum
vino dulci et de foris amistraturum emplastrum ex fa
rina alkessie decocto cum vino et melle et
confert ulceribus que ambulant et serpiginantur et
cliste de quo diximus autem quod confert usure in
testinorum. Ex cibis autem oportet ut detur illos qui sunt
temperati extinguentes sicut aqua ordei et olera
temperata sicut sunt malue et attriplices et
portulaca et cucurbita et cucumeri et bareka
mani et lactuca cocta et que sunt illis similia
et post mundificationem saniei et purificationem
ulceris bonam oportet ut aministrentur res consolidantes
que incarnant et conglutinant ulcera et dentur
potui rob de agresta et succum barbe yrcine et
etiam sigillatum et corallos et reliquas me
dicinas que habent virtutem stipticitatem facie
tem incarnativam et permisce cum eis amidum
et dragagantum et semen bareke et semen altee do
nec perveniunt ad profundum cum facilitate et
confert ad id et cortices radicis capparis man
dragore et papaver nigrum et semen iusquiami
et opium et propterea si currit ex ulcere aliquid ve
neni et dolor est vehemens valde et oportet ut mis
ceatur cum eis et una ex illis medicinis acutis
velocis penetrationis ut perveniant ad loca
lesa cum agilitate et facilitate et ut non ledan
tur cum eis membra in quibus penetrant et iste
medicine sunt sicut apium et dauce et petrosili
num et reliqua que sunt eis similia et ex medicinis
compositis et confert in illo propterea et trocis
ci dyascorides et trocisci andromachi et tro
cisci asclepiadis et hec medicina quam narro.

x sc̄ie tact.

Recipe seminis *medicinam ad ulcera acci*
bareke et citruli et cucu*dencia in renibus vi*
re mis et cucurbite dulcis excorticatorum omnium
seminis propriis ana ʒ iii. et gummi amigdali ax
et dragagantum et amidi et seminis portulace et
seminis malue et seminis altee et lacce
ablute et mundo semini omnium ana ʒ v. spodii
ʒ vii. boli ar. ʒ x. granorum pini magnorum
et pinorum excorticatorum seminis alkeken
gi montani omnium ana ʒ iii. succi liquiritie et
zuccari tabarzed et psillii omnium ana ʒ xx. te
rantur reliquie medicine deinde misceatur
cum eis psillium et zuccarum et dentur ex eis
ʒ v. cum rob aut iuleb et sibibant cum lacte
asine est magni iuvamenti et si ulcera sint in

canali virge tunc oportet ut iniciatur in ea cum
aqua plantaginis cum oleo violato autem
ex chiesfalbo sicco ad dolorem oculi postquam
dissolvitur cum lacte mulieris autem cum albu
mine subtili. Si autem accidunt in vesica
aut in canali virge ulcera propinqui temporis
iniciantur cum medicinis quas diximus emachi
tem autem chimoleam aut cerusam aut
vidasengi conditum aut calcem ablu
tam. Si vero ulcera sunt antiqua indiget
mundificatione confert ergo eis ut iniciantur
trocisci andronici aut trocisci facti cum car
this combustis postquam dissolvuntur cum
aqua ordei aut cum lacte mulieris. Si
autem accidit eruptio sanguinis ex vesica iniice
iniice in virgam succum arnoglosse aut
aquam virge pastoris aut portulace aut
aquam in qua decocti sunt sumac et mirti
et rose et pone desuper corpus bolum ar. et
terram sigillatam et gummi arabicum et semen
portulace et dragagantum et balaustias et rosas
et cornu cervinum adustum et succum barbe
yrcine aut quosdam trociscos abscidentes
tes sanguinem iniice in virgam et confert
et isti trocisci quos dicemus iuvamento mag
no. *Trocisci ad sanguinem qui exit in urina.*

Recipe aluminis iameni ʒ i. dragagantum ʒ
ii. gummi ʒ s. sanguinis draconis balaus
tiarum amborum ana ʒ i. summa est v. con
ficiantur cum aqua portulace et aministren
tur. Recipe dragagantum sex propriis luti lacune
succi barbe yrcine gummi prunorum nigrorum
carabe omnium equaliter summa est sex et tunc
conficiantur cum aqua arnoglosse et
dentur et sedeant in aqua in qua de
cocte sunt medicine stipticitatem facientes
sicut mirtus humida et balaustie et galle
et nux cipressi et rose sicce et cortices grana
torum et undex rampini et que sunt illis similia
et pone super duo emunctoria emplastrum
ex lentibus excorticatis et citoniis malis
et piris stipticis et gallis et mirti granis te
rantur omnes iste medicine bene et mis
ceantur cum eis rose pulverizate et propter
triticum et conficiantur cum aqua mirti humi
de et fiat ex eis emplastrum. Si autem non
tollat infirmum gravitatem emplastri fac
ei linimentum secundum hunc modum.

Alii conferentes ad hanc egritudinem.

Post sumat et rad. iunipri et pruna silvestri
a decoquantur sicut oportet. cum ergo remanet ex
ex aqua parum cola ipsam et proice super
ipsam gummi conterendum et balaustias et rob
de agresta et acaciam et amilum donec fiat
eius substantia mollis et liniatur super duo emunctu
oria et pectinem semper et alleviatur et quotiens
exsiccatur primum pone secundum ipsum liniamen
tum aliud. Si autem indigent cum illorum
qui habent ulcera in membris urine evacuati
one tunc oportet ut utantur vomitu et non est
necesse ut leniantur nature eorum nisi cum
cibis tamen et si est necesse ut secundum eos non sit diffi
cilis vomitus tunc quando indigent eo in illis
sumant ex cibo et utantur ex eo illo quod pro
vocat vomitum sicut sunt res dulces unc
tuose donec non ingrossetur vomitus secundum
eos. Cum ergo volunt vomere tunc non
multiplicent ex cibis sed oportet ut sumant ex
eis illos qui excitant vomitum sicut sunt
res dulces et unctuose et batecca matura
si autem illud non est inventum tunc sumant
batekee et terantur et misceantur cum melle
et decoquantur et detur ei ex ipso et post hoc
da in potum decoctionem multe dulcedinis et
ego non narro laudem vomitus propter evacu
ationem replectionis viscerum tantum immo puto quod
quando homo utitur eo assidue sanatur ex
ulceribus que sunt in renibus velociter sanatione
completa et ex dolore alio si est in eis et oportet
ut caveant sibi ab omnibus motibus quantum
tum possibile est. Quod est quia non est in renibus
omnibus nocivum magis ulceribus quorum necesse
est consolidatio que indigent consolidatione
quantum motus quia propter quod adherent tranquilli
tati et quieti sanantur ex eis et oportet ut non
utantur coitu penitus quod est quia est nocivum
omnibus speciebus ulcerum que sunt in renibus
et quando extenditur tempus et quiescat se quiete
completa et incarnetur vulnus tunc sumat
carnes edi et galline et si desiderent aliquid
ex fructibus siccis autem humidis tunc sumant
ex illis amigdalas dulces corticatas cum melle
et grana pini et passulas et fisticos et alcalbi
et caveant sibi a ficubus siccis cautela com
pleta quod est quia in eis est virtus qua fit ab
stersio. Quare timetur secundum ulcera ex eis ut non
exaltentur super ea et prohibeant ipsa incar
nari propter illud ergo sunt male et sumant
ex fructibus recentibus mala et pira et zaha
rur et citonia et melones et citrullos matu
ros. Iam ergo oportet ut curentur ulcera que sunt
in membris urine. Sermo de modo generum

Et etiam puerum ad lactis quod convenit
loquendum sicut lac cum sit illis egritudi
iuvamentum ex rebus quibus curantur ul nibus
cera que sunt in hiis membris et est magis
iuvamentum curationibus omnibus et gloriosio
ris portionis et honorabilius et iuvamentum
cum eo et lucrum ei est plus et dico quod ordines
generum lactis sunt tres unum eorum est sub
tile sicut lac asine et aliud est grossius
eo sicut lac vacce et tertium est medium
inter ista duo sicut lac caprarum. Si ergo
videris ulcus quod est in istis membris indigere mun
dificatione et coque illud ex rebus que evacua
ntur cum urina tunc est necesse ut des in primo
lac asine quod est quia est ex eis vehementius mun
dificans ulcera et est plus quam ea preparans
ut alleviatur eorum consolidatio et temperat
cum illo superfluitates que currunt ad ea et rec
tificat eas et propinquum in hac virtute
est lac equarum. Quod est quia substantia huius est
substantia subtilis et si ulcus non indiget medicinis
mundificantibus et corpus est extenuatum
et indiget ut impinguetur cibo tunc est
necesse ut detur ei lac vaccinum quod est quia hoc quod
nutrit corpus nutrimento sufficienti et impin
guat ipsum sit facile regimen eius et ordinatio
eius et impinguat ipsum et temperat superfluita
tes que penetrant in membris in quibus sunt
ulcera et sedat acuitatem invenientem in eis
et si necessitas vocat ad ambas res ita ut sit
corpus indigens impinguatione et ulcus sit in
mundum est necesse ut detur lac caprarum quod
sit medium inter hec duo genera lactis et sit ple
ne efficax operationem utriusque et oportet autem quod detur
lac ut sit unum studium in mundificatione
corporis cum rebus que non nocent et exsiccant
ulcus. Cum ergo datur ipsum non oportet ut detur
aliquid ex cibis aut ex medicinis donec
digerant ipsum digestione completa et descen
dat a stomacho et quantitas lactis oportet ut sit iii. ℥
aut v. et plus cuius sit x. et detur cum eo
quasdam medicinas de quibus diximus antea
que conveniunt ad mundificationem ulcerum incarnationem

avellanas

sicut sunt dragagantum et amilum et corallus et cara
be et semen citruli et que sunt illis similia et
misceantur cum eis et aliquid ex medicinis une
tuosis penetrationis donec faciant ea penetra
re sicut sunt anisum apium et semen apii et dau
cus quod si tardatur lac in stomacho et non penetrat
velociter tunc oportet ut demus cum eo aliquid
loco salis. **Ca. xv. de dicere quando fit in renibus et**
Quando accidit in renibus **cum eius.**
aqua uiliciam s. lapideum durum tunc
non est cum eo dolor immo sentit infirmus gra
uedinem uehementem suspensam cum rene
infirmo et est plurimum illius grauedinis siue
et apparet ypostasis et sequitur hanc dispositionem debili
tas in duobus cruribus et stupor duarum ancha
rum. urina non que euacuatur ex istis est
prope quantitatis in quantitate sua subtili qua
litate sua indigesta quod est quia quando renes debili
tantur et coartantur meatus qui sunt in
eis non attrahitur aquositas ex uenis sicut
oportet et quod attrahitur et non alteratur prius propter hoc quod
quando penetrat aquositas cum sanguine ad mem
bra facit euenire in eis mollitiem et principium
primum ydropisis et propter illud ergo oportet ut caueamus
hic cum rebus que leniunt duritiem et resol
uunt aquam paulatim et accipiamus in curatio
ne eorum cerotum quod diximus autem et amistremus
cum uaporationes et unctiones sicut oportet et est
necesse ut amistremus cum clistere lenitiuum ex
deinde ex illis que bibuntur ex medicinis illa
que prouocant urinam paulatim et facile et
quiete et ad ultimum oportet ut caueamus eos cum rebus
quas diximus s. autem donec euadant ex ydro
pisi. **Ca. xvi. de debilitatibus renum.**
Scias quod amplitudo meatuum in quibus
uadit aquositas que currit ad renes do
nec ipsi attrahunt eam facit quod non possint
eam colare immo cum ea ingreditur aliquid
sanguinis autem humiditatis alterius. Illi enim
non sentiunt dolorem et si est prius ualde et
descendit cum aquositate aliquid sanguinis
et descendunt ex eis humiditates alie grosse
ita quod quando urina descendit in quibusdam ho
ris residet et eleuatur super eam aliquid si
mile spume maris et hoc fit quando sunt ueno
salue. Si autem alacrid sunt debiles tunc non
residet in urina aliquid nec apparet in ea
digestio et causa in illo est quod cibus non miscetur cum

potu et non alteratur ad sanguinem propter de
debilitatem uirtutis membrorum corporis que sunt
super renes et fortasse expellit non huiusmodi su
perfluitates ex corpore toto et ex capite ad renes h
ora mundificationis et nobis est ut distinguamus
inter hoc et hoc ex eo quod sequitur euacuationem de tran
quillitate et difficultate et cum ex hoc quod corpus non
extenuatur autem non extenuatur quod est quia sic
uacuatur urina mixta cum his superfluitatibus
secundum semitam mundificationis tunc sequitur
euacuationem eius iuuamentum magnum et tran
quillitas et remotio inquietudinis. Si autem est
descensio eius propter amplitudinem meatuum
et debilitatem renum in se ipsis tunc accidit contra
rium illius. Si autem euacuatio que fit ex operatione
uel operatione nature que mundificat corpus sine
non debilitat et tenuatur cum ea corpus
et fit secundum plurimum cum resolutionibus determi
natis sicut fit illud in apertione orificiorum
uenarum que sunt in ano quarum causa est de
bilitas renum non corpus extenuatur propterea quod per
tempus longum percipitur quoniam est quod euacuatur
ex eis est sanguis non secundum ordinem. glo
riosior ergo curatio debilitatis renum est tran
quillitas et quies quod est quia motus dilatat me
atus et excitat illud quod currit et oportet ut acci
piant ex cibis illos qui sunt stipti
ci sicut sunt pira et citonia et ex habb
et zahauar et albusir et alkesb et lentes et riz
et reliqua que sunt illis similia. Et sit potus
eorum decoctum nigrum ponticum et prohibeatur
ab omnibus que prouocant urinam penitus
et a coitu et quando rarificant corpus et clarificant
et medicantur intrinsece et extrinsece cum rebus
facientibus stipticitatem prohibentibus sangui
nem quas diximus in euacuatione sangui
nis et sint ea que bibunt sicut sic uirge pas
toris cum bolo armeno et gummi et ponatur
super pectinem et cum uentuosa de foris emplastra et
humectata fiant cum sumach et albal et citoni
is et sucis facientibus stipticitatem retinen
tibus sanguinem sicut illud quod fit ad dyar
riam et sputum sanguinis et in fine sumatur in
potu cum lac ouium quod est quia est iuuamentum
in regimine corporum extenuatorum et conale
scentium conualescentium iuuamento bono
quoniam impinguat corpora eorum et adquirit
eis iuuamentum magnum et accipiatur cum

E

eo aliquid ex medicinis que retinent san-
guinem et oportet ut administrentur iste eadem res
et quando incipit hec evacuatio et est multa ma-
la superflua cum qua est acuitas et remanet
diebus multis et debilitat corpus et extenu-
at ipsum. Si autem hec egritudo accidit cum reno-
vationibus solis veniam ante horam prodi-
tam administra res quas diximus et si hec non accidit
non subito absque hora determinata tunc oportet
ut resistas ei statim ut non attrahat ve-
hementiam mali et debilitatem virtutis et prin-
cipium malicie complexionis. Ca. xvii. de dyabe-
te et multitudine urine et ve-
hementia sitis.

Scias quod renes cum infirmantur
egritudine cui sunt tria nomina quorum est
quod nominatur dipsacos et eius intentio est siti-
re faciens quoniam accidit cum ea sitis vehemens
et nominatur et dyabetes et eius intentio est
penetratio ex eo quod penetrat in ea quod bibit
et currit et non figitur et nominatur et [illegible]
vel aggratio aque mensure quoniam urina accipit
continue in vasis que recipiunt urinam
illorum que nominantur [illegible] et [illegible]
et fit hec egritudo quando debilitatur virtus retenti-
va in renibus. Cum ergo attrahit virtus
attractiva que est in eis attractionem vehemen-
tem donec accidat inde sitis vehe-
mens tunc propter illud fit hec egritudo [illegible] ex
duabus causis scilicet ex debilitate virtutis rete-
tive et vehementia virtutis attractive que sunt
in renibus et cum in debilitate virtutis retentive
in renibus ipsis est multitudo materiei que attra-
hitur ad ipsos. Quod est quia ipsi gravantur ex mul-
titudine eius que attrahitur ad eos non
figitur virtus retentiva propter pondus illius. Cum
ergo leditur per illud virtus retentiva move-
tur post virtus expulsiva propter debilitatem
quando gravat super eam et evacuat. Et cum
vehementie virtutis attractive que est
in renibus est caliditas egrediens ab equa-
litate. Iam ergo exposuimus quod virtus attractiva
confortatur et fit fortis ex caliditate et hec
caliditas aut est cum materia aut pura absque
materia quando in renibus est corruptio complexionis
calide tamen sicce tamen et hec quidem egritudo
est similis egritudini lubricitatis intesti-
norum et extensione desiderii et velocitate
evacuationis ut sit cibi in lubricitate in-

testinorum evacuantur sicut accipiuntur simi-
liter hic et sic est illud quod bibitur aqua mellis
aut secanabin aut vinum decoctum aut aqua.
Quod est quia evacuatur sicut bibitur non muta-
tur nec diversificatur a lubricitate intestinorum
accidit ex egritudine ventris et totius cor-
poris et dyabetes fit ex egritudine renum tantum
et hec quia appetitus caninus attrahit cibos tantum
et dyabetes attrahit potum et evacuatio lubri-
citatis intestinorum fit cum appetitu canino
quando est cum resolutionibus incognitis et in dya-
bete quod evacuatur est cognitum in urina est.

Et est egritudo. Cura dyabetis.
Efficacis sitim et quando hec egritudo fit ex cor-
ruptione complexionis calide sicce sicut diximus
tunc est necesse ut solliciti simus in contrari-
etate malicie complexionis et ponamus curationem
totam huius egritudinis secundum hunc modum
ut infrigidemus renes infirmos et con-
fortemus eos et acquiramus corpori toti equa-
litatem et quando corpus natum exsiccatur propter mul-
titudinem eius quod evacuatur de humiditatibus
et propter susceptionem siccitatis et caliditatis tunc
oportet ut demus ex eis que bibunt plus quantitate
consuetudinis currentis et non dimittamus
eum sentire sitim omnino et demus ex cibis
quorum difficile est alteratio ut non subtilietur
et calefiat et comburatur. Expavescunt quando est cali-
dum caliditate acuta sicut cum eo non quando
attrahit et fiunt ex ea humiditates ciborum.
Est igitur necessarium ut detur illis cibus multe consi-
stentie ut remaneat in stomacho sicut sorbitio
que fit ex [illegible] et ex tritico et ordeo et a-
qua cucurbite et citruli et cucumeris et que
sunt illis similia et sint omnia que bibunt
aqua cucurbite assate et aqua [illegible]
acetosorum et aqua [illegible] et rob [illegible]
aut rob citoniorum acetosorum et rob de agresta et
consimilia illis ex medicinis psillium quod
accipitur cum aqua citruli et lacte vaccino
de quo extractum est butirum et [illegible]
arabice et trocisci de spodio cum aqua cucur-
bite aut aqua granatorum. Trocisci confortativi
magistri isti. Recipe acacie [illegible]
ʒ. ii. rosarum siccarum ʒ. iii. balaustiarum
ʒ. iiii. gummi ʒ. ii. dragaganti ʒ. s. terantur et
cribellentur et conficiantur cum muscillagine
psillii et dentur cum aqua frigida. Et oportet non ca-

neant sibi ex medicinis provocantibus uri
nam. Immo ingenietur ut attrahatur ma
tia ad illud quod apparet de cute propter quod non eva
cuetur per sudorem et exterius aministrentur emun
ctoria et alcatrin emplastrum factum ex farina ordei
et aceto et oleo ro. et confricentur extremitates
nucis et citonia et mala et extremitates salicis
et portulaca et virga pastoris et spuma et
alto holub et que sunt illis similia. Si autem
emplastrum gravat sic ipsum. Tunc fiat lini
mentum secundum hunc modum. Recipe oli
bani ℥ ii. acacie ℥ iiii. succi barbe hirci
ne et ladani et ramech ana
℥ ii. gallarum ℥ i. terantur et cribellentur et conficiantur cum aqua mirti humide et liniatur
cum eo et adulterinum fiant emplastra extingue
cia omnia convenientia dyarrie cum inflamatione
multa conferunt huic egritudini. Ca. xviii.

Scias quod lacertus — de distillatione urine et lap.
annexus collo vesice quando extenditur autem de
bilitatur virtus retentiva que est in eo acci
dit distillatio urine et debilitas hominum diu
orum fit autem ex egritudine instrumentali
autem ex malicia complexionis et cum fit de proprietate
vesice ut fiant in ea omnes species malicie
complexionis tunc illud quod plurimum accidit in
ea assidue pluribus hominibus est mali
cia complexionis frigide. Quapropter quando debilitatur
virtus retentiva ex malicia complexionis quam
diximus non potest tollerare gravitatem super
fluitatum nec spacio brevi immo expellit eam
cum distillatione paulatim et fit distillatio ur
ine ex acuitate qualitatis urine ipsius quod
est quia quando accidit in renibus aliqua egritu
dinum apostematum vel aut ex nimia acuitate autem
sanie que currit ex membro alio ad venas autem
ex humore malo aggregato in venis donec
mordicat acuitate sua tunc egreditur
urina ante horam necessariam et fit distillatio et propter
ulcus quod accidit in instrumentis urine. Si
autem cum difficultate urine est dolor tunc non
fit nisi autem propter apostema autem excoriatione saniei aut
propter ulcus autem ex malicia complexionis composite
inordinate autem ex ventositate inflativa
grossa si autem non est cum ea dolor tunc est in
illo est autem ex diminutione sensus vesice
ipsius autem ex debilitate virtutis expulsive
que est in ea et utreque accidunt ex retentione urine

in vesica spacio longo autem ex malicia complexionis
frigide et apparet in omnibus istis dispositionibus in vesica
desio sicut accidit ut opiletur collum vesice
propter humiditates grossas autem sanguinem consimiliter
congelatum autem lapidem quare accidit difficultas
urine et expulsio. Si autem accidit difficultas
urine et expulsio vacua ab attractione vesice
et coarctatione post tensionem ipsius significat oppi
lationem in renibus autem in viis urine et istud
non accidit nisi ex aliqua egritudinum
quas diximus ex eo quod premissum est ex ac
cidentibus et significationibus que dixi. Sanguinem
autem congelatum cognoscimus ex erup
tione que precessit sanguinum et ex accidentibus
propriis que sequuntur illud quod est quia sanguis quando
coagulatur et congelatur et non in vesica tantum
immo in stomacho et intestinis et pectore et accidit
pacienti illud pavecitas anhelitus et citri
nitas coloris et parvitas pulsus et dities
eius et consecutio ipsius in nausea et tristicia
et extenuatio donec non evadunt nisi ra
ro in omni hora ex illis in quorum interi
oris membris coagulatur sanguis et fit con
gelatus maliciam autem complexionis debili
tate virtutis vesicam et reliqua alia tunc in
est ex significationibus quas diximus multo
ciens. Cum distillationis urine. Causam si
distillatio urine est propter acuitatem sui aut
acuitatem alicuius humoris qui currit in ea
aministrentur res temperatas sicut sunt aqua
ordei et lactuca et endivia et cucurbita
et malva et que sunt illis similia et vi
nant et ex ablutione cum aqua dulci calida
et unctione cum oleo ro. et prohibe eos ab omni
bus rebus calidis acutis et conserva eos cum cibis
et potibus et tranquillitate et quiete et pau
citate tristicie et rege eos regimine se
cundum acuitatem et temperate et da eis in potu
assidue psillium cum oleo ro. Quod si causa distil
lationis urine est malicia complexionis frigide
ex qua debilitatur virtus retentiva que
est in vesica utantur potu parvum vini et aliarum
rerum calefacientium et accipiant confectionem
anacardina et metridatum et yeragal. et
etiam fac eis triferam minorem que quando miscet
cum sarcocolla et glandibus et thure. Recipe

Recipe granorum — [illegible]
mirti et glandium et corticis thuris

Sup

et lapidi

ut cognoscatur

P a

⁊ cimini carmeni ⁊ cipi om̄ an̄ p̄te
i· tantur ⁊ detur ex eo· ʒ· iii· cū uino a
tiquo aut sumat foliorū extremitatū mir
ti sicce ⁊ aluminis ⁊ foliorū alcanne et
mirre ⁊ thuris ⁊ balaustie ⁊ glandium
om̄ an̄ p̄tem· i· coquntur ī uino ⁊ det
ex eo ʒ· i· in mane ⁊ h̄ iuuamentū
ad sanguinē qui currit ex renibus ⁊ ve.
Sumantur glandes ⁊ est confert ī h̄ medica
⁊ infundantur in aceto uno die et mē
nocte deīn frixantur sup patellam ⁊ tan
tur ⁊ sumantur ex eis ʒ· x· ⁊ ex mirabol. ke
bul. ⁊ emblice ⁊ bdell. torrefactis om̄ an̄
ʒ· vii· cortic thur. ʒ· v· ⁊ granorū mirti ʒ·
x· tantur ⁊ cribellentur ⁊ dentur ex eo
ʒ· iii· cum aq̄ in qua subrigitur ferru fe-
ignitū· Et confirmat ī h̄ medicamē.
℞ mirab. kebul. bdell. embl. om̄ an̄
ʒ· x· glandiū infusarū in aceto uno
die ⁊ nocte ⁊ torrefactar. ʒ· vii· cipi gra̅no
rum mirti thur. masculi ⁊ enule ⁊ sto
racis sicce ⁊ coralli om̄ an̄ ʒ· v· mirre
ʒ· iii· tantur ⁊ conficiantur cū melle et
sumantur in potu ex eo ʒ· iii· ⁊ ex eis que
experti sumus ⁊ p̄bauim sunt iste pille
℞· mirre castorei ⁊ costi amari ⁊ hahas
se ⁊ cuppulorū glandiū ⁊ piretri om̄ an̄
p̄tem· i· tantur ⁊ conficiantur cum aqua
mirti humide ⁊ fiant pille ⁊ detur ex eis
apud sompnū pondus ʒ· i· ⁊ minus ⁊ pl̄
sc̄dm quantitatem uirtutis ⁊ q̄ sunt similia
eis. Quidā u̅o dant nigellam ⁊ aliū dicūt
sem̄ rute. Quod si distillato est ex ulcere
in uiis urine curetur cū rebus q̄s dixi
ī sermone de ulcerā fcā in istrumētis vir.
⁊ q̄n est difficultas urine tunc si est
ex parte aut lapidis q̄ coartant meatus ur
⁊ faciunt accidere difficultatē tunc op̄t
ut sedeat dolorem cū effusione aq̄ cali
de in q̄ decocta sunt camomilla ⁊ ane
tum ⁊ radix altee ⁊ inungatur cū assi
due cū olō de alhaſsek ⁊ olō camome
lino assidue. lapidem u̅o curamus cum
medicinis q̄ frangunt lapidem ex eis q̄s
diceimus post ⁊ similiter si meatus opi
lant ex humiditate grossa aut uisco
sa aut saniē humore fecem ⁊ sedim tunc
oportet ut medicent cum rebus q̄ apiunt

⁊ abstergunt cū uirtute sicut sunt meu.
⁊ fu· ⁊ anisum ⁊ spica odorifera ⁊ semē
feniculi ⁊ sem̄ apii ⁊ dauci cū aq̄ in q̄
decoctū est petrosil. aut siseleos aut aq̄
apii ⁊ costi ⁊ amomi ⁊ spice aroma
tice ⁊ se· apii ⁊ anisi ⁊ petrosil. aut det
ex semine raphani siluestris aur. i· ē aq̄
almagdunis ⁊ aq̄ apii ⁊ aq̄ feniculi
p̄ q̄m bulliatur ⁊ colatur unicuiq̄ ʒ
ii· ⁊ cibentur pane cū aq̄ rafani de
cocti ⁊ aq̄ ciceris nigri ⁊ cura eos ē cū con
fectionibus calefacientibus subtilantibus
sicut confectō noiata sagzenea aut cū qui
busdā confectionibus provocantibus urinā ⁊
confert ē squilla ⁊ secacul abm feūs cū ea
⁊ medicantur extrius ex embrocis cū aq̄s
calis in quibus decocta sunt folia lauri
⁊ altelengesif. ⁊ sisimbriū ⁊ camomil
la ⁊ anetum ⁊ mellilotū ⁊ fenugrecū
⁊ caul. nabati ⁊ alharmel ⁊ fimus co
lumbinus ⁊ fiat eis emplm̄ cū emplis
q̄ fiunt ex fenugreco ⁊ amoniaco et
galbano ⁊ confert ī p̄prie ei cuius egritu
do est ex flate grosso· Hoc medicam
⁊ est modus eius· ℞ baccarū lauri
⁊ aluminis om̄ an̄ ʒ· x· mellilote ⁊ fari
ne ciceris nigri ⁊ camomille om̄ an̄ ʒ· x·
seminis bancie siluestris ⁊ raphani ⁊ apii
orcolani ⁊ montani om̄ an̄ ʒ· vii· amoi
ʒ· x· tantur ⁊ cribellentur ⁊ conficiantur cū
aqua caul. armeni ⁊ olō de lilio ⁊ oleo
de balsamo ⁊ fiat emplm̄ cum eo plus
⁊ pectini ⁊ dentur ī potu post ipm̄ aq̄
apii ⁊ aqua foliorū raphani p̄paria p̄
nent ⁊ colentur aut decocto ciceri ē olō
de amigdal. dulcibus ⁊ inungantur duo
ypia sp̄ cum olō de scorpionibus· Si aut
cā difficultatis urinē est sanguis coagu
latus tunc oportet ut dem̄ medicinas frange
tes lapidem cū secanabin assidue q̄m
acetū est incisiuū ⁊ mel cū calitate ē
resolutiū eius q̄ incid. acetū p̄p̄ illud ergo
fit iuuamentū ad sanguinē coagula
tū ualde. Difficultas aut facta in fe· op̄t
ut curetur ita ut inungatur pecten ⁊ duo
emunctoria cum olō anetino ⁊ olō ca
momelino aut olō de raphano aut oleo
rutaceo ⁊ si retinetur natura oportet ut lenias

medicam̄ ad illum qui mingit ī lecto
suo inuoluntarie quemens

pille quas tenuet ꝑ ad mulie̅rē uris

⁊ sūt pos. infirmi sec

eam cum clisteri statim ex decoctione fenugreci et altee cum oleo camomelino aut oleo ruta ceo et sedeat in ea tina in aqua in qua deco quuntur camomilla et radix altee et altha felh et consimilia et radix altee silvestris quum deco quuntur cum oleo sucionino et iungantur cum eo ylia. Si autem causa difficultatis urine fuerit inflatio et ventositates grosse tunc dentur ei olea de keruha cum aqua de radicibus et in ungatur pectinem et ylia cum oleo balsami aut oleo sambucino aut oleo de spica et inviscatur in urgam ex istis oleis solum aut cum aliquantulo castorei et aqua ruthe et mico et que sunt illis similia. Capitulum xix de generatione lapidis.

Materia ex qua generatur lapis est humor grossus viscidus qui descendit ad renes et vesicam cum aquositate que attrahitur ex sanguine in venis et causa efficiens ipsum est caliditas et hec caliditas secundum plinium est ignea et forsitan est incomperata. Et causa huius propter quam fit est amplitudo superiorum meatuum et constrictio meatuum inferiorum fortasse est propter egritudinem que accidit post id. Quod est quia humor grossus crudus quando generatur aut est ex gulositate et in mutatione cibi sicut fit in pueris aut ex debilitate virtutis digestive in decrepitis et descendit ad renes et vesicam cum urina. Et caliditas efficiens in istis membris est ignea aut propter illud malitie complexionis accepte cum eis facilis resolutionis et hoc fit aut propter illud quod currit ex felle ad ea aut ex apate quod est flegmon que fit in eis. Si ergo virtus expulsiva est in renibus et vesica est fortis et vene in quibus evacuatur urine sunt per vesicam ample tunc urina que evacuatur est grossa quod si vie sunt stricte et virtus est debilis tunc necessario tarditur tempore aliquo et evacuatur paulatim clara et subtilis et quod remanet in fine in eo tamen colatur per resudationem et remanet illud quod est grossum fex. Quapropter quando attenditur hoc residuum exsiccatur et aduritur ex vehementia caliditatis que est in istis locis et fit ei substantia lapidea et incipit coagulari propter hoc ergo invenimus semper in eo quod evacuatur ex urina in principio adventus lapidis grana arenosa quando damus infirmo

aliquid ex medicinis frangentibus lapidem provocantibus urinam aut natura movet ea cum acuitate et expellit humorem agregatum in his membris et expellit. Et ista grana harenosa quando remanent spatio temporis et uniuntur adinvicem et adherent agregantur grossum totum et fex que est in urina cum eo quod percellitur et coagulatum est et fit lapis cum quantitas est in magnitudine et accidit in aquis tinax. Et vasis in quibus calefit aqua in omni die simile hoc lapideum ti et coagulationi quando residet in aqua generatur et adquirit ex caliditate que est in ea coagulationem et vehementiam semper retinetur illud quod residet et coagulatur et hoc quando remanet tempore aliquo induratur et magnificatur sicut lapis. Causa generationis lapidis sunt iste cause quas diximus. Causa generationis lapidis in pueris in vesicis et in senibus in renibus est secundum quod narro quod est quia complexiones iuvenes omnes in pueris sunt fortiores et caliditas in eis est naturalis est fortior et plus est grossitudo humorum qui descendunt ad renes eorum liquida resoluta et resolutio grossitudinis ipsorum et fortitudo complexionis renum penetrat in eis facile et expellitur ab eis ad vesicam velociter et quoniam vesica ipsa est sua natura quoniam est nervosa pauci sanguinis et cum frigiditate sua et sunt in ea raritas multa et concavitas in quibus agregatur reliqua grossitudo que venit ad eam et coagulatur illuc secundum semitam quam diximus. Et ex eis que iuvantur super hanc viscositate sunt ille superfluitates et grossitudo eorum quod est quia superfluitas in pueris est velox propter vehementiam eorum caliditatis naturalis. In senibus autem quoniam iste cause sunt contrario fit generatio lapidis in renibus eorum quod est quia grossitudo in superfluitatibus eorum et multitudo eius in renibus ipsorum sit vehementioris coagulationis et soliditatis et propter debilitatem renum et diminutionem caliditatis naturalis non pervenit hec grossitudo ad vesicam immo moratur in renibus post quod resolvatur nec spergitur et in spatio temporis alteratur substantia eius et coagulatur et fit lapidea dura sicut diximus quod est quia quando nos volumus in rebus istis que componuntur extrinsece liquare aliquid ex materiis grossis sicut est cera aut pix aut

raceum tunc quando effunditur illud a caliditate currit cum facilitate et post facilitatem cursus eius si non calefacimus illud nec subtiliamus nec calefit ipsum in se ipso non resolvitur sed remanet in loco suo. Maior autem earum et magis vincens in generatione lapidis est ergo grossitudo urine. Caliditas autem sufficit ut sit temperata in generatione lapidis quod est quia aqua thermarum quamvis sit tepida non apparet in ea generatio lapideitatis et lapidis. Et cum in grossitudine ipsius urine est multitudo eius quod sumitur ex cibis grossis natura et susceptio eorum in non sua hora que est necessaria et propter hoc sufficit in pueris qui sunt ex illis qui lac sugunt et in grossatione urine eorum donec coagulatur et in lapideitatem vertitur quantitas cibi quod est in eis de lacte grosso. Si autem sunt maiores hac quantitate tunc gulositas et motus egrediens ab ordine post acceptionem ciborum cum rebus quas diximus est ex causis que ingrossant urinam et generant lapidem. Et in illis quorum adolescentia iam completa est multitudo comestionum ciborum grossorum est causa grossitudinis urine et generationis lapidis sicut testificatur in illo qui multiplicat comestionem casei recentis. Unde non oportet ut opinetur quod grossitudo urine sit sufficiens in generatione lapidis immo quando aggregatur illud cum natura ignea egressa a natura equalitatis. Causa autem in hoc quod hec egritudo non accidit puellis est quia collum vesice in puellis est breve amplum et est propinquum vulve propter illud ergo penetrat in ipso urina grossa valde facile et non retinetur et non tardat quare non coagulatur et ingrossatur. Causa ergo prohibens hanc dispositionem scilicet amplitudo meatuum in pueris propter constrictionem colli vesice et longitudinem eius et accenditur ex caliditate ignea illa superfluitas sufficit in generatione lapidis et cognoscimus hoc ex evacuatione urine aquose et sedimine urine arenoso quod est in eo usque quo fiunt. Unde signa que significant generationem lapidis et sunt pruritus continuus in canali virge et tensio eius et eius mollificatio sine mensura et dolor qui accidit in anteriori parte ylii (?) ad inferiora pectinis et fortasse accidit difficultas urine quando cadit lapis in collum vesice et quando ca-

dit in foramine canalis virge. Et distinguitur inter lapidem generatum in renibus et inter illum qui generatur in vesica per magnitudinem et substantiam. Quod est quia ille qui fit in renibus est minor et levior et non fit minor nisi propter parvitatem latitudinis que est in renibus et quia non est possibile ut morentur multum propter spissitudinem corporis ipsorum et quia lapis non forsitan figitur in eis per tempore longo et factus est mollior propter paucitatem more sue. Lapis autem generatus in vesica est maior et vehementioris duritiei. Quod est quia concavitas que est in vesica est maior et extensio eius et est plus propter subtilitatem eius que similatur panniculo et quia est nervosa figitur ergo in ea lapis tempore longo.

Capitulum xx. qualiter est necesse premittere cautelam a generatione lapidis.

Quia iam scivimus causam generationis lapidis non sit nobis difficile scire qualiter homo premittat cautelam ne generetur lapis et causa generationis huius egritudinis sit ex duabus causis scilicet humore grosso viscoso permixto cum aquositate que attrahitur ex renibus et caliditate ignea que adurit hunc humorem et exsiccat ipsum. Tunc quando nos abscidimus utrumque et destruimus eas et abscidimus causam ambarum sic et abscidimus lapidem generationem et abscisio horum fit per cautelam et custodiam a causis facientibus ea et destructionem rei ex qua generatur et eradicationem eius scilicet humoris grossi generationem ante omnem rem prohibent penitus ciborum et cautela a malitia digestionis. Quod est quia de proprietate sacietatis vel malitie digestionis procul dubio est attrahere hanc egritudinem. Si autem accidant et iam incepit hec egritudo excitant eam vehementer et oportet ut adhibeatur cautela et custodia post illud a reliquis rebus grossis viscosis de proprietate quarum est tenere cum renibus et generare lapidem quia propter hoc est necesse ut fiat prohibitio ab administratione reliquorum ciborum grossorum ex lacte et ex omnibus dulcibus et semita (?) i. simila et tri. et adarmatha (?) et canditum (?) et oportet ut caveant omni cautela a caseo recenti proprie et non fiat abbreviatio illis in cautela a piscibus

caliditate

recentibus et nocent eis. Et cum carnes de genere quadrupedum et proprie vaccarum et yrcorum montanorum et que sunt illis similes. Et etiam hec forma et fructus difficilis generationis sicut mala et persica inmatura et caro citri et reliqua que sunt illis similia et custodiantur a motu laborioso inordinato post cibum et a comestione panis azimi aut fermentati qui non est bene coctus et similiter a vinis vehementis nigredinis grossis. ipsa enim adiuvant generationem nimium magno. Illud autem quod agregatum est ex humore grosso et incipit coagulari oportet ut evacuemus et solutione educamus ipsum cum absinthio et medicinis que non sunt vehementis calefactionis. Quod est quia omne quod calefaciens est fortis addit in materia grossa siccitatem et iuvat ad generandum lapidem propter illud ergo quando nos cavemus nobis ab administratione harum rerum administramus in primis vomitum post comestionem multociens. deinde post illud damus in potu eis decoctionem absinthii potatione continua diebus multis ipsa enim alleviat multum diebus multis et damus eis etiam ex cibariis que sunt pauci nutrimenti et non sunt difficilis digestionis et damus eis etiam aliquid ex oleribus provocantibus urinam apium quod abstergunt sicut baucie recentes et apium et anetum et feniculum et endivia et calamentum campestre et fluviale et consimilia et carnes avium montanearum que non sunt multe pinguedinis quoniam iste pauce sunt caliditatis quare penetrant et non indurantur ut lapis quoniam non calefiunt et medulla citruli et quod est in concavitate batekhe et ficus humide et sicce et uva alba et utentur in potu etiam vino albo quod est pauce caliditatis subtile et permixtum cum aqua dulci fontis clara. Quod est quia aque turbide limose que in glutinositate imbibuntur ex fluviis et lacunales et feculente et ille in quibus est sapor horribilis extraneus adiuvant ad generandum lapidem et oportet ut administremus etiam in diebus decoctionem pullegii cimini et polii et cum epitheos et virge pastoris et radicis alchetil aut decoctionem radicis alhassech et capilli veneris et scolopendrie et cimini silvestris et seminis altee et sanniredunie et est arbor granorum alsonoati quod est quia ista omnia generationem lapidis magni prohibent et frangit lapidem parvum et extrahit eum cum urina et oportet ut misceamus etiam cum istis rebus aliquid ex medicinis calidis provocantibus urinam ut attrahatur cum acuitate cursus urine harena preparata ad generationem lapidandi quod fractum est ex lapide qui est illic et consimiliter proprie hunc intentionem decoctio apii et baucie et seminis citruli et seminis cucumeris et seminis batekhe et acetum squilliticum et secanabin factus cum eo et est necesse ut decoquamus has medicinas quas diximus cum aqua quam diximus et decoquimus eas in hora etiam cum vino subtili aut sumatur cum secanabin facto cum squilla et sint decocte et et administrantur etiam ex circuitu temporum et unguamus reliquum corporis et proprie alcatani et quando faciemus unctionem cum oleo aliquo aliud absque alio et quando cum medicinis resolutivis que abstergunt sicut abrotanum et fex combusta et nitrum et non oportet ut tardemus in lenificatione nature donec non remaneat in corpore materia grossa que descendat ad locum in primo et incipiamus cum medicinis que evacuant et solvunt eum facilitate in omnibus diebus. Si autem non apparet in renibus caliditas ignea et non est in corpore materia grossa multa et non est quod prohibeat a medicina forti permittemus motionem materiei cum eo quod abreviat ei evacuationem et obedienciam medicine in attractione sua et dabimus medicinas que solvunt cum virtute per subtiliationem et apparitionem digestionis absque timore et absque pavore. Hoc est ergo regimen conveniens in prohibitione humoris grossi ex quo generatur lapis et ad mundificandum illud quod agregatum est ex eo in corpore absque caliditate apparente. Sed iam caliditas ignea que generat lapidem non est ei non autem ex apparente calido ex genere almeslire aut ex genere flegmonis quod fit in renibus aut in vesica aut propter illud quod sumitur in comestione et potu et ex rebus vehementis calefactionis fortis sicut mesta et bibita calida aut ex administratione medicinarum calidarum egressarum ab equalitate extrinsecus aut intrinsecus quando prolongantur egritudines in istis membris aut propter laborem vehementem consecutivum quod propter curamus quosdam eorum cum quo curamus flegmonem et almeslire et erisipilam et mutamus medicationem medicinarum in quibusdam eorum sicut mutamus susceptionem ciborum

Nota urinam provocantia

anetum

cum eo

et potum acutorum calidorum que sumuntur conti-
nuum in quibus datur eorum sicut sunt medi
cine calide quas administrauimus exterius et in
terius et in quibus datur eorum prohibeamus exterius
et interius eas et dimittamus sicut in reni
bus inuenientibus labore uehementi continuo
redit caliditas que est in renibus ad equali
tatem et prohibetur a generatione lapidis. Si
ergo est hic ex malicia complexionis ex a
postemate calido et est apostema hoc absque
duricie oportet ut liniamus illud et extinguamus
cum ceroto facto ex oleo rosarum aut oleo camomillino
cum aqua endiuie aut lactuce aut spine
aut uirge pastoris aut portulace et administ
remus emplastra cum rasura cucurbite et
farina ordei et altee et alcaclub et ponamus
ea super loca apparata et demus ex cibis aquam
ordei cum seccanabin. Et oportet ut permisceamus
q reb; quas de foris administramus acetum quoniam iuuat
ad subintrandum et facit apparere operatio
nem earum et iuuamentum ipsarum. Si autem
apostema calidum cum aliquantula duricie tunc
oportet ut administremus res lenientes duriciem
refrenantes inflationes et ille que sunt cum
hac proprietate sunt camomilla et ane
tum et olea facta ex eis et altea et fenugrecum
et semen lini et medicamen factum cum muscilla
ginibus quod nominatur dyaquilon. Hoc est
ergo quod administretur in principio. In fine autem
·maturas quando apparet in apostemate maturatio et lenit
illa duricies tunc nos damus medicinas
que prouocant urinam intus et miscemus cum
rebus quas administramus ea que leniunt et resol
uunt cum equalitate sicut armoniacum et
racienici et storax et pinguedines ut
cerebella et medullas et reliquas medi
cinas lenitiuas et misceamus cum eis
castoreum et mirram et nitrum et oleum bal
sami et que sunt illis similia. Si autem cum ma
licia complexionis calide ignee est continuatio
administrationis medicinarum que administrantur
exterius et interius tunc si inuenerimus admi
nistrationem ad dimittendam administrationem
earum ex toto est melius quam aliud et non si
prouocat necessitas ad administrandum eas. Est
necesse ut queramus medicinas alias de proprie
tate quarum sit efficere operationem earum
absque caliditate apparente aut minuamus

ex medicinis calidis et administremus eas in
omnibus diebus et laborem continuum qui
facit maliciam complexionis calide oportet ut per
mutemus ad contrarium eius. Ita ut administre
mus quietem et tranquillitatem et ocium et regi
men temperatum conueniens eis. Et qui et potus
grossi tarde digestionis quoniam ipsi proprie super plurimum
sunt causa generationis lapidis. Propter hoc tunc si non ab
sciderimus eos et non posuerimus regimen in eis sanum
et secundum quod conuenit speciei malicie complexionis ip
sius et discernimus uirtutem ciborum et potuum
utrum est corruptio ex eis maior quam iuuamen
tum cum medicinis conuenientibus quod est quia
comesta et bibita sumuntur omni die ne
cessario et non est de proprietate hominis
ut accipiat eas semper quod si possibile est illud quibusdam
hominibus non est tamen in medicinis de natura
iuuatiua que fiet cum oppositione regiminis noci
ui. Scias ergo oportet ut caueatur a generatione la
pidis donec non generetur in corpore omnino aut non
moretur quando generatur neque magnificetur pe
nitus.

Capitulum xx.i. de illis causis quibus generatur lapis. Et magnificatur. Facture

Illorum quidem in quibus lapis generatur et magni
ficatur lapis et magnificatur est
necesse in initio ut esse perscrutetur cum signifi
cationibus quas diximus autem quia significant egri
tudinem et loca lesa. Et propter illud si declaratur
nobis quod lapis est in renibus et quod ipse est fixus
in loco uno proprie ex quo non permutatur
et hoc cognoscitur ex assiduitate inquietudinis
infirmi et ut non sit dolor seu eius tranquillitas
tunc non oportet ut presumamus super extractionem la
pidis neque super mundificationem eius cum medi
cinis prouocantibus urinam frangentibus la
pidem nisi inprimis liniamus ipsum adhiben
do uaporationes et emplastra cum ceroto mol
lificatiuo solutiuo. Secundum hoc tamen quod oportet ut est ha
rum rerum administratione et facias cum uehe
menti cautela quod est quia non oportet ut multiplicet
administratio harum rerum que mollificent et
leniunt ut non dissoluatur uirtus membri
et non possit expellere a se illud quod in ipso est ex
traneum aut elongare illud a se. Et oportet ut
non tardetur in illo et proprie si declara
tur quod aliquid ex eis peruenit ad membrum
ex humore malo in corpore aut ex membro
alio apostemoso aut alia ex egritudinibus
que sunt cum eis et si lapis non est retentus in loco

uno momento permutatur de loco ad locum uel extensum illud ex uehementia doloris quoniam et quiete eius alia uice et non currit ad cibrum lesum aliquid ex eis et confert ad illud vaporatio cum spongiis infusis in aqua et oleo et calefiat et exprimantur et exponantur et inunctio cum expressione statim cum eo quod narrauimus et ponatur super locum doloris et sed hec forma est et est effusio olei rutacei super locum postquam miscentur cum eo galle contrite et camomilla. Si autem est illic aliquid ex fractione uehementi tunc oportet ut misceatur cum oleo castoreum et confert et emplastrum factum cum oleo quod decoctum est cum gireno et aggregatum cum oleo camomelino et emplastra que fiunt ex pane secundum hunc modum et que fiunt ex farina tritici et decoquitur cum aqua et oleo sisamino et sale et fiunt unguentum magnum valde et oportet ut continuetur mutatio emplastri in hora post horam et non infrigidetur autem ut calefaciamus ipsum extrinsecus donec remaneat calidius et ipsa dum permanet super locum et est necesse ut administrentur ista emplastra et vaporationes et effusio oleorum et inunctiones proprie super stricturam dorsi et loca uacua uentris et ylia et pectinem. Quod est quia quando ista loca mollificantur et dilatantur in ea meatus qui sunt in eis est leuior egressioni lapidis quando expellitur cum uirtute medicinarum prouocantium urinam. Quod si dolor est uehemens et non quiescit per administrationem harum rerum redimus ad res que fiunt cum corticibus papaueris et iusquiamo et apio et miscemus ex eis in emplastris que premissa sunt de foris partem et damus in potu et ex medicinis leniuis compositis in quibus cadunt iste medicine que narrauimus sicut est filonium et que sunt eis similia et post administrationem medicinarum stupefacientium tunc uentosa uacua quando ponitur super locum permutat lapidem statim permutatione mirabili et sedat acuitatem doloris. Oportet ergo in initio ut ponatur uentosa proprie renes deinde post illud facimus eam descendere paulatim et dirigimus eam ad anteriorem partem et ad inferiorem uersus concauitatem in loco in quo sentit infirmus dolorem et fortasse sentiunt infirmi dolorem in plus quam attingitur lapis ursus vias urine et propter magnitudinem suam aut propter suam asperitatem non potest permanere in eis immo tenetur in eis et stat in eis et facit accidere dolorem uehementem tunc oportet ut sedemus dolorem ita ut administremus sessionem in aqua fenugreci et altee et camomille et aneti cum quo permixtum est oleum ut sedetur dolor et alleuietur lapidis descensus. Si autem restringitur non oportet ut solliciti simus in lenificatione eius ut non perueniat infirmus ex difficultate doloris lapidis quando tenetur in uiis urine et uesica ad uehementiam uehementem et sincopim et penam laboriosam ex duritie lapidis et ponamus solutionem eius per clisteria quod est quia illi infirmi non tollerant administrationem medicinarum soluatiuarum et sit clistere ex quibusdam clisteribus lenibus et effundantur in eis oleum sisaminum et adeps galline recens aut oleum anetinum aut oleum de altea aut adeps anatis et oleum de fenugreco. Quod est quia ista mollificant corpus et amplificent poros eorum et cursus ipsorum. Et iuuamentum cum eo per clistere factum ex oleo accepto cum decoctione fenugreci et seminis lini cum quibusdam adipibus et quibusdam oleis que diximus. Cum ergo sedatur dolor per ipsum cum vaporationibus et oleis et emplastris que diximus tunc est necesse ut abstineamus ab istis medicinis que soluunt propter illud quod diximus et simus contenti super administrationem clisteris quod sit cum oleo anetino aut oleo camomelino de altea et super cerotum factum cum succis et adipibus quos diximus et oportet ut mensuremus et ponderemus illud quod prohicitur ex una quaque harum rerum in horam et horam administrationis earum mensuratione artificiali donec si perseuerent et prolongatur dolor prolongamus nos et horam administrationis earum et si prolongatur diminutio doloris tunc secundum quantitatem illius redimus ad administrationem medicinarum frangentium lapidem prouocantium urinam donec egrediatur lapis. Iste ergo sunt res conferentes in esse lapidis qui est in renibus.

Si autem illic est egritudo alia aut aliquod accidens oportet ut incipiamus cum eo quod opponitur difficiliori eorum et uehementiori postquam nos permiscemus cum rebus que conueniunt lapidi et quod conueniunt illi egritudini alii quod est quia fortasse accidit cum lapide apostema quare magnificatur dolor et fortasse accidit uentositas propter illud. Ergo oportet si accidit dolor ex apostemate uel

capiamus cum flebotomia vene si infirmus est
sane virtutis multi sanguinis et si prohibet
ab illo aliquid est necesse ut incipiamus cum
emplastris et effusione olei et vaporatione quam diximus
ante ut adveniat ad maturationem vel inmu-
tationem apertionis et resolutionem vel aliquid ex eis
que sunt contenta in eo antequam effundatur ad
ipsum. Cum ergo maturatur apostema oportet ut
misceamus cum rebus que aministrantur extra et in-
tus medicinas lenitivas cum aliqua re ex medi-
cinis resolutivis et accipiamus quantitatem aminis-
trationis utriusque ex specie substancie earum. Quod est quia si
infirmus indigens resolutione est multa et est cum illo
dum difficilis resolutionis oportet ut sit illud quod pro-
hicitur ex medicinis lenitivis in emplastris
et linimentis quantitas maior et ex resolutivis
minor et si res est secundum contrarium huius donec
infirmi retentio sit multa si est levis facilis reso-
lutionis oportet ut misceamus ex medicinis reso-
lutivis plus et ex lenitivis minus. Si autem
necesse est nobis aministratio etiam ex medicinis pro-
vocantibus urinam et ex solventibus natu-
ram donec mundificetur corpus mundifi-
catione completa sufficienti. Si autem cogno-
vimus quod illic est ventositas grossa retenta
que addit in dolore commisce cum istis medicinis
que confringunt lapidem res que resolvunt vento-
sitates sicut sunt rutha, ciminum et anetum
ameos et amomum et semen cauri et nigella.
Et est possibile ut quando permiscentur ista pro-
misceamus cum eis farinam decoctam
et faciamus ex eis emplastrum et est possibile etiam ut
decoquamus ista cum aquis et oleo cum quibus
rectificantur emplastra que diximus et non de-
mus ex eis ad bibendum cum secanabin
de melle et quando decoquuntur cum aqua ex
rebus quas convenit ad frangendum lapidem
et ad provocandum urinam et ut detur in potu
ex decoctione earum. Quod si in vesica est lapis
magnus tunc non forsitan fit dolor difficilis
vehemens quoniam non adheret nec coartatur
propter latitudinem et concavitatem vesice immo quando
pervenit ad collum vesice et cannam virge non potest
penetrare in eas propter magnitudinem suam. Quod
est quia infirmus tunc pervenit ad propinqui-
tatem perditionis propter compressionem et vehemen-
tiam doloris qui sequitur hanc egritudinem
et quando vesica est vehementis frigoris et non sua

pauci sanguinis tunc est indigens curatione
fortiori propter illud ergo oportet ut sedeat infirmus
in aqua in qua decocta sunt anetum et melliloti
et camomilla et radix altee et semen lini et fe-
nugreci et spica et capillus veneris et folia agni casti
et media que nominatur dens lionis et vir-
ga pastoris et semperviva et sanguinaria et rose
ab alto proiciendo et embrocamus locum lesum
cum quibusdam oleis lenitivis mollificantibus
sedantibus dolorem et permisceamus ex istis oleis
cum linimentis que fiunt ex cera et adipibus
et fortasse hic faciamus galbanum et picem aut
armoniacum in quibusdam horum oleorum et li-
niamus cum eo et melius quod aministretur in hoc
est bdellium de mecha aut iudaicum et est necesse
ut misceamus in emplastris capillum veneris et folia
virge pastoris et folium et polium et alteam
et radicem scolopendrie et radicem althee
et demus in eo quod bibitur medicinas fortes
frangentes lapidem et provocantes urinam
mel vero cum aqua dulci in incensione vel
inceptione sedat dolorem accidentem propter la-
pidem in renibus et vesica et post paululum
fit fortis et fit difficilis dolor plus et corrobo-
ratur quoniam mel cum aqua calida mollifi-
cat membra lesa propter illud ergo volumus aminist-
rare hoc oportet ut aministremus illud cum cautela vehe-
menti in eo quod est inter dies cum embrocis
ex oleis de proprietate quorum est ut conservet
virtutem in membris lesis sicut oleum de lilio et
oleum de alcanna quando decoquitur cum eis utrisque
spica nardi et misceantur. Quod si lapis in transi-
tu suo inter renes et vesicam facit accidere
ulcus in via urine tunc oportet ut in potu de-
tur lac cum melle et aministretur regimen conve-
niens ei qui habet ulcera. Si autem tenetur lapis
quando pervenit ad radicem virge donec adhe-
reat et stet et non possit exire oportet ut inge-
nietur ad egressionem eius et ipsius ad attrac-
tionem cum alchathathir instrumento. Quod si non
egreditur cum hoc tunc oportet ut findatur desuper
in longitudine donec extrahatur et ob hoc
si non est eius necessitas propter exaltationem sua
sive perditionem oportet ut abstineamus et caveamus
illud nisi cogat nos ad illud res magna
et labor difficilis. Quod est quia secundum plurimum
convertitur locus fissure qui est in cursu
urine in fistulam et ex ea currit urina

hec est ergo cura eius qui habet lapidem primum
cum egressio apparetur cum urina. Quando generatur
lapis in vesica. Illis autem in vesicis quorum
generatur lapis magnus et non sufficit in eis
administratio medicinarum frangentium la-
pidem cum prope sectura cum amore velo-
citatis sanatoris oportet ut curentur cum ferro
cum quo absciditur lapis et fortasse egreditur
lapis cum instrumento et post extractionem lapidis sit
sollicitudo completa de loco fisso donec
consolidetur et sigilletur. Et est necesse nunc
ut rememorem omnium medicinarum sim-
plicium et compositarum ei qui habet lapidem et fa-
ciam sequi illud aliquid ex medicinis
compositis que probate sunt multotiens et cog-
noscentur per experimentum. Et ille que conveniunt
ei in cuius renibus est lapis in ordine pri-
mo sunt medicine que conferunt iuvamentum
primum et sunt medicine frangentes lapi-
dem cum equalitate sicut radix alcheil
et scolopendria et semen sanctuirune(?) et se-
alree et capillus veneris et virga pastoris et
apii et radix alhasceh siluris et cimini
silvestre et semen citruli et bateka et aqua
decoctionis radicis agni casti et aqua fraxinorum
et acetum squilliticum et aqua decoctionis sicle et
fortior omnibus istis lapis qui invenitur in spon-
gia et camepitheos et pullegium cinnamum et polium
et aqua ciceris nigri et radix sparagi et bdellium et
de metha et semen apii egipcii et radix canne
et virga pastoris et cortices radicis lauri et semen
raphani. Ex illis autem que frangunt lapidem qui
est in renibus est lapis qui invenitur in spon-
gia et vitrum combustum et lapis romanus et lapis qui
asportatur de terra iudee et dicitur lapis iudaicus
et grana alcolb et est medicina indica et cum hoc
reliquie medicine predicte et sanguis yrcini
postquam siccatur et teritur et accipitur cum
zelezabin de melle et cinis scorpionum et
melior et fortior istis omnibus non ad lapidem
in renibus tamen immo ad frangendum lapidem
factum in vesica est avis que nominatur car-
guliduncis et est avis minor in forma sua
reliquis avibus preterquam que nominatur basili-
ca et intencio eius est regulus. Quod est quia
ista est maior alia avi parum et color eius est
medius inter cinereum et colorem citrinum et
sub alas suas habet pennas aureas et rostrum

minimum et in cauda eius sunt puncta alba et mo-
vet eam semper et sibilat et est parum volatus et
habitatio eius est in parietibus et tentoriis lane
et plurimum invenitur in hieme et est ei virtus mira-
bilis in frangendo lapidem generatum et prohi-
bendo illum de quo timetur ut generetur.
Et iuvamentum eius ad illos qui indigent uti
ea est duplicatum quia est quod fortasse datur ex
cinere quando infrigidatur cum pipere et folio in-
do et fortasse accipitur cum vino cocto clari co-
loris et fortasse accipitur cum melle confecto
et oportet ut scias quod medicine que frangunt lapidem
in vesica et frangunt ipsum sunt superfluitates
in bonitate sicut medicinas que frangunt lapidem
qui est in vesica et ille que frangunt lapidem
qui est in renibus non in omni hora frangunt
sicut illum qui est in vesica et misceantur
et cum medicinis frangentibus lapidem et
medicine alie de proprietate quarum est ut pro-
vocent urinam grossam multam et ille
que sunt cum hac proprietate sunt sicut radix
rubee quando teritur et bibitur et cortices radicis
cappar. Si autem non est in corpore humor quem necesse
est evacuare qui invenitur in spongia et
vitrum combustum et lapis romanus et lapis qui as-
portatur de terra iudee et dicitur lapis iudaicus
et grana alcolb et est medicina indica et cum hoc
reliquie medicine predicte et sanguis yrcini postquam
siccatur et accipitur cum zelenzabin de melle
et cinis scorpionum et melior et fortior istis
omnibus non ad lapidem in renibus tamen immo
ad frangendum lapidem factum in vesica est
avis que nominatur car. et egreditur cum uri-
na tunc oportet ut misceantur cum medicinis que
leniunt lapidem et medicine que provocant uri-
nam tamen post quod evacuetur cum eis materia grossa
ut sunt cum multitudine transit sui sicut
renes et vesicam frangentes lapidem sicut
acorus et dauci et ameos et asarum et semen
apii et baucie et feniculum et anisum et alkei-
sim et siseleos et semen agni casti et squinan-
tum et cordumeni et petroselinum et meu et
fu et reliqua que sunt illis similia et cantari-
des sunt huius generis sed est necessaria in administratione
harum cautela vehemens et hic sunt me-
dicine alie que movent virtutes natura-
les et oportet ut misceantur ex medicinis cum eis
quibus curantur isti sicut scordion et camedreos

In alio non generatur ... in urina

adiuvantes

et cor eius et fortasse datur

In alio urina quod necesse sit evacuare est medicinis ... ex illis que provocant urinam in corpore

in alio ectio

ratio medie q

Frangens lap q e i renib;

et kemeidheki et est cois gns camomil
le et ex mutates alfasfure et hic sunt medi
cine alie q proficiunt cum istis et non sunt
in natura sua velocis penetrationis sed con
figunt et confortant et faciunt tardare
medicinas que frangunt lapidem donec
agant in lapide quam prolongatur mora
et sunt sicut spume alsi albefenugi et
prunne et ex eis que sunt sic iste sunt
piper et folium. Illud est quod ipse faciunt pene
trare medicinas que consumunt lapidem velo
ci penetratione et acuitate cursus secundum quod
ipse sunt in natura sua subtiles. Spica autem
aromatica et calamus aromaticus et amom
et cordumeni et reliq medie aromatice et
cum abstersione sua et cum provocatione sua
que provocant urinam faciunt lucrari mb
urine virtutem et conservant quod est in eis de
virtute in natura et propter illud miscetur ex
eis aliquid cum medicinis quas diximus propter
illud quod est eis ex operationibus quas diximus
et propter illud quod faciunt eas adquirere exaro
maticitate. Medicamen ad lapidem ex pertu

Recipe seminis bateke excorticati mi
lii silis. mit adusti dauci omnium equales
partes tantur et cribellentur et dentur ex eo
ʒ. iii. cum aqua decoctionis ciceris nigri.
Aliud. Recipe lapidis qui invenitur in spo
gia scolopendrie capillis veneris se. altee
petrosilis. omnium equales partes terantur et
cribelletur et detur ex eo ʒ. iii. cum aqua
raphani cum aqua apii. Aliud ad lapidem q e i

Recipe fimi columbini et vesica
stercoris galli et condisi omnium equaliter terantur
et detur in potu cum aqua raphani aut cum
aqua apii. Aliud. Recipe condisi ʒ. i. fimi
columbini ʒ. i. et semis scarabeorum danich ʒ. i.
et s. terantur et detur cum vino. Item
dentur pondus ʒ. ii. et s. capilli veneris cum aqua
apii contriti et aqua raphani et sumat
in potu. Aliud. Detur in potu ex se
guesire pondus aurei. i. cum aqua tepida.

Recipe sem bate al. ad lapidem q e i renib;
ke et citruli et cucumeris et vesica sublime
excorticati omnium ana ʒ. v. se. raphani
et se. napi silvestris dauci petrosilini o
nium ana ʒ. ii. se. apii se. feniculi omnium ana
ʒ. iii. gnorum regie nere ʒ. iiii. stercoris
uacce pascentis involuti cum oleo sambu
cino ʒ. v. terantur et cribelletur et detur ex eo
pondus ʒ. iii. cum apii aqua et cum aqua folio
rum raphani bullita colata. Decoctio ad

Recipe milii lapidem in vesica croco
sol contriti ʒ. xv. capillis veneris ʒ. vii.
scolopendrie ʒ. v. basech ʒ. x. dauci petro
sil. amborum ana ʒ. iiii. ficuum schegeni. vii.
nino decoquuntur cum. iiii. libris aque do
nec remaneat libra et bibatur ex ea omni
die tertia libra post exitum a balneo. Al. decoc

Recipe scolo tio ad frangendum lapidem in vesica.
pendrie ʒ. i. gnorum nere sublimium
excorticatarum ʒ. s. funditur super eam
ex aqua quod submergat ea et superfluat di
gito suo et decoquatur bene deinde cola
tur ex illa aqua quantitas sanati sacro
lati. i. et detur in potu est enim bona iuva
tiva valde. Ad lapidem in renibus.

Recipe gnorum nere excorticatorum aur
ii. et cc. aur. i. aristol. contrite aur. s.
conficiantur cum melle despumato dosis
eius sit ʒ. iiii. cum vino est enim sublimis

Recipe gnorum Hec confectio e ad lap. i re. et ve. et a
nere mualeb nigelle amborum ana ficultate
ʒ. v. castorei storac. liquide ana unde oli
balsami omnium ana ʒ. ii. terantur gnia al
muleb et nigella et castoreum et liniatur
ex oleo balsami et storace et conficiantur
cum melle despumato et detur potio ex
ʒ. ii. cum aqua cimini et aqua rute et ra
phani est enim sublimis sana experta.

Recipe seminis al. ad lap. i renib;
raphani gnorum alcolb equales partes
terantur et conficiantur cum oleo sambuci
no et detur ex eo quantitas avellane cum
vino bono. Confectio scorpionum frangens

Recipe scorpio lapidem qui fit in vesica
num conbustorum ʒ. iii. et s. gentiane ʒ.
iiii. et s. ʒʒʒ ʒ. i. melano piperis macropiperis
amborum ana ʒ. ii. et s. radicis alkeken
gi ʒ. v. et s. castorei ʒ. iiii. terantur et cri
bellentur et conficiantur cum melle et reservet
nentur. vi. mensibus deinde ministretur et sit
dosis eius pondus danich. i. et prius da
nik. s. cum aqua indici sapii. Alia que fit con scorpio

Oportet ut capiantur preservas illum qui eo utitur
x. scorpiones. non generetur in eo lapis

iiii et prohiciant in ollam figuli nova
et liniatur olla ex massa tritici et calefi
at furnus in quo coquuntur tortelle de
lignis aneti calefactione bona deinde extra
hatur cinis totus a furno et ponatur
olla in ipsum et sit stricta linita ex massa
et opiletur porta furni bene et dimittatur
tota nocte deinde extrahatur olla in mane
ex furno et dimittatur donec infrigidetur
deinde accipiantur scorpiones et serventur
in vase vitreo. Cum ergo necessitas vocat
ad illud comeduntur ex illis due kirates et detur
in potu cum candido. ipse enim frangit la
pidem et mingitur super illud quod est percutibile
frustratim. Aliud frangens lapidem.

Sumatur bauracarmeni
pondus ℥. v. teratur et conficiatur cum
melle et dissolvatur cum suco raphani quan
titas ℥ ii. et detur ex eo in omnibus tribus
diebus. Ad hunc modum aliud ex libro x. tractatu
viii

Recipe asari et rubee et seminis apii
rom. ana ℥ ii. ani et dauci et acori et carpo
balsami et dragag. et se. melonis omnium ana ℥
iii. terantur et cribellentur et conficiatur cum melle et
detur cum aqua raphani. Medicamen sic ad lap.

Recipe carpobalsami et tractatu iiii. x.
lapidis inventi in spongia tractatibus
et calamenti campestris sicci et se. malve et in
alia descriptione se. granati silvestris et est grana
alkikil et lapidis bedharegi sicci omnium ana equa
les partes et terantur et cribellentur et conficiantur
et detur ex eo coclearium unum cum ℥ i. vini
puri. Medicamen cum sanguine hirci
ad dolorem renum et lapidem et non est ei simile mi
rabile valde quoniam frangit lapidem qui iam
generatus est donec mingitur et prohibet generati
onem et facit exire quod fractum est cum urina
et ipsum sedat dolorem qui est in renibus
sicut sunt autem ex aperatibus autem ex lapide et
modus iste est. Quando incipit uva de
nigrari sumatur olla nova a figulo et
funditur in eam aqua et fiveat donec au
feratur ab ea terreitas que est in ea. deinde
decolletur yrcus et accipiatur ex medio san
guis qui currit ex eo in ollam et non accipia
tur primus sanguis neque postremus eius et dimit
tamus eum donec coaguletur deinde incidimus
ipsum in partes parvas et eo existente in concavitate olle

et cooperiamus ipsum in rete stricto autem cum pa
no subtili raro et dimittamus ipsum sub ce
lo donec recipiat radios solis et tunc
et dimittamus ipsum donec exsiccetur bene
et cave ne eveniat ei humectatio ex rore
deinde teratur multum et servetur et detur
ex eo coclearium unum cum decoctione dulci
apium quietem doloris vide tu miraberis
ex operatione eius. Aliud est quod ego expertus sum
illud et est illud quod dixit filagrius in prohemio
suorum sermonum necesse est ut sit yrcus iu
venis in etate sua ex eis quibus advenerunt
quatuor anni et prohiciantur in medicamen
in folium indum et amomum et spica et que sunt
illis similia donec aromatizetur odore eius.

Et quoniam ne Ca. xx. ii. de extractione lap. et cathetizatione quod catharatur .s. radio conicavo qui intromittitur in virga
cessitas fortassis vocat nos ad extra
hendum lapidem cum perforatione et non fortassis con
tentum ut fiat illud in omni hora fortassis
cum indigemus quando retinetur urina aut
alleviatur egressio eius catharizatur autem propter
lapidem qui cadit in collum vesice et
opilat ipsum autem propter sanguinem congelatum
qui coagulatur et facit simile illius te
oz ut loquar in illo sermone abreviam
dum. Scias quod quando lapis generatur vel cum
generetur extractio eius cum ferro est timor
magnus perveniens ad vehementiam. Iam
tamen illum qui ex eo fit in renibus quidam
antiquorum sapientum preceperunt extrahere
cum ferro ex perforatione incidentes renem
sive latus duorum ylionum in loco renum
Ego autem video quod hoc est audacia difficilis
vehemens sublimis sive mortem propter illa
tam per animositatem curationis huius in lapide
autem qui generatur in vesica si nos aministre
mus extractionem cum scissione non est in ope
ratione illa vehementia similis illi quoniam eva
dunt quidam ex illis ex quibus extrahitur
lapis et ex eis sunt quorum ulcus consoli
datur et ex eis sunt in quibus remanet
in loco in quo extrahitur lapis via ex
qua currit urina semper. Aliud est quoniam illi ex quibus
aperitur locus illis absque aperitione magno
evadunt et consolidantur vulnera eorum
Reliqui autem indigent eo quo convalescunt
et non fit vehementia curationis illorum
ex quibus extrahitur lapis per incisionem

et facilitas eius nisi secundum quantitatem etatis et com-
plexionis et quantitatem magnitudinis et figuram
eius. Quod est quia pueri sanantur cum facilitate propter
humiditatem corporum eorum et cum facilitate
consolidationis vulnerum eorum propterea quod in illo est
etas est quatuordecim annorum. Quod est quia
tollerancia illorum est plus propter virtutes eo-
rum ex reliquis autem decrepiti quorum calidi-
et quorum sanguis diminuit — tas diminuta est facilioris sanationis quam
flegmon non forsitan fit in eis. In iuvenibus
autem et illis qui sunt in prima senectute est
difficilior sanatio quia est quia apa calidum festi-
nat ad eos propter multitudinem sanguinis in eis
et quoniam complexiones eorum sunt adhuc
in alio decipitur — calide aut propinque calidis et illorum vulnera
non forsitan consolidantur qui vero ex lapi-
dibus magnus est fit difficilis eius retentio et
ipsius extractio et fit difficilis sensus pueri et fit
facilis eius extractio quando scitur locus eius et equa-
lis in magnitudine est medius inter hos duo-
os veruntamen iacondius est facilis egressionis et est
sectatus e contrario illius et oblongi introi-
tus in collum vesice et est eius in eo est dif-
ficilis cum ergo ingreditur collum vesice
egreditur cum facilitate. Illi autem in quibus
fit lapis asper sunt magis tollerantes dolore
accidente ex incisione ferri ad extrahendum
eum et propter illud facilis fit eorum sanatio. Quod
est quoniam consueti sunt tollerare istos dolores
et apata. Illi autem in quibus fit lapis lenior
sunt per contrarium illi quod est quia isti et apata non accidet
dolores — eis multum nec expectatur sed dolores qui fiunt
in hora sectionis et non est necesse ut administret
siringa id est alchatatir nisi quando non est illic
aliquid apatis quod stimulet aperire introitum
eius. Vincitur significationes lapidis sit
inveniente autem precessit eruptio alicuius rei ex
sanguine et coagulatum est ex eo oportet ut fiat
tunc alchatatir secundum quantitatem que convenit
etati infirmi qui curatur et ligetur lana
et stringatur cum filo forti et intromittatur
in concavitate alchatatir cum ergo fecerimus
alchatatir cum prudencia intromittimus
eum trahamus filum in quo ligata est la-
na ex eo cathatir sic ut quando extrahitur
lana egrediatur cum ea urina per virtu-
tem illius extractionis. Si autem opilat eos
alchatatir aliquid et non currit ex eo urina
tunc oportet ut intromittamus in foramen ali-
quid quod est intus equale ei in magnitudi-
ne et impellatur cum ea vesica donec ex-
pellatur cum ea vesica donec expellatur
illud quod opilaverat ipsum et antequam intromit-
tatur alchatatir oportet ut subungamus ipsum
cum aqua calida consulta cum oleo donec
sit introitus eius facilis absque dolore. Si autem
accidat illic apata difficile et timemus ex ipso
timorem magnum tunc oportet ut administremus
perforationem in loco qui est inter testiculos
et anum et intromittimus in locum ipsum can-
nulam et faciamus ut currat in ea urina
et similiter et quando accidit expulsio nature vel
difficultas ex percussione aut re aliqua et se-
quitur ipsum dolor donec contrahatur ca-
na virge et attrahatur donec non cur-
rat in eam urina tunc oportet ut perforetur
et intromittatur cannula donec sanetur
illud quod est in circuitu loci et fit cursus
urine assidue ex ea. Quod est quia oportet ut admi-
nistretur cum omni ingenio ea que contra-
ria sunt istis causis ex quibus timetur
perditio vel mortem et eligamus ut vivat homo in
qualibus prave mali et non moriatur statim.

Capitulum xv. iii. de dolore iuncturarum sciatica et podagra.

Scias quod in omnibus iuncturis
separatis ut accidat eis aliquid ex egri-
tudinibus que fiunt ex materiis necessarium est
ut agregentur iste due cause scilicet multitudo
superfluitatis et debilitas autem est naturalis
in principio aut accidentalis propter aliquid
lesionis cum evenerit precessit ex multitu-
dine cum superfluitatis secundum repletionem
agregantur et in dolore iuncturarum
et podagra iste hee eedem due cause et necesse
non sufficit una earum donec sit causa egri-
tudinis nam si nos ponimus quod causa doloris
iuncturarum non est nisi debilitas tamen
tunc oportet ut egritudo sit super dum permanet
debilitas et si dicimus quod causa generationis
egritudinis est repletio tamen tunc non oportet
ut appareat egritudo iuncturarum tamen
immo occupant reliquis membris equaliter
et quando fiunt isti dolores in iuncturis tantum
et non fiunt cum prodiis et quando non inveniun-
tur in urina superfluitates que pervenerunt
ad iuncturas tunc cause effusionis ma-

teneritum sunt ille quas diximus ꝛ sunt p
parato mbri ad q effundunt materie ad re
cipiendu eas ꝛ hoc fit pp teneritatem subs
tantie in quib currit ꝛ amplitudine ea
earu au pp multitudine attractonis aut
pp locum naturalem ꝛ que ex eis sunt ex am
plitudine uiaru aut raritate subs au sr
natur sicut caro moll ꝛ glandule q acci
dunt in collo ꝛ titillicis ꝛ in gui ib aut
accidentales sunt ille que sunt int iunc
turas cerebri ꝛ euacuatorius q non sut po
sita motu ꝛ multitudinem attractois ꝛ h
fit au natura sicut fit in carne aut per
accidens sicut fit i iuncturis ꝛ illd est au
pp dolorem uehementem qui accid in mbr
ꝛ excitat natura ꝛ opprimit eam au ex
motu laborioso inueniunt iste due hu
tudines in iuncturis qm n sunt multi mo
tus ꝛ ad ultimu dico q ipe sunt instrumenta
ta motuu. Cum ergo accidit in eis egritudo
q moueat dolorem tunc attractio earum
fit fortis pp locum naturalem qr mbru
fit facile ad suscipiendu illd q effunditur
ad ipm qa situs eius est in inferiorib sicut
sunt pedes pp illd ergo scdm plurimu acci
dit podag illis qui non reguntur regimine
q est necm qm de pprietatib humiditatu e
descendere ad inferiora natura ꝛ sit pes
est in omnib mbris cum ergo generantur
i corpore superfluitates tunc de pprietate
earu est ut deueniant ad eos scdm assi
duatonem si n resistat eis in corpe mbru a
uehementius pparatu ad recipiendu eas ex
quibusdam causis qs narrauimus. Cause au
q generant superfluitates sunt sacietas ꝛ pau
citas digestionis ꝛ inquietudines longa ꝛ ocio
sitas assidua ꝛ coitus transiens mensuram et
ebrietas ꝛ paucitas euacuatonis eu quibus
currit consuetudo sicut emoroidis hominib
accidit ex quib confluenit currere sanguis
fleu qm phibetur illd ex eo q currebat ex
eo repletur corpus ꝛ est illd eu generationis sup
fluitatum ꝛ oz ut scias q ista minuunt
caliditatem naturam qr humectat corpus et
minoratur resolutio superfluitatum ex eo ꝛ
multiplicant materie et similiter sacietas ꝛ
paucitas digestionis minuunt caliditatem in
natam sicut ligna multa ꝛ adiuuat sr

generatonem harum superfluitatu ꝛ complo
corporis sui ꝛ hoc quidem est au pp etatem
sicut illd q accid decrepitis au pp aliquam
egritudinem cronicam ꝛ simulr mos post
cibum inordinatus ꝛ balneatio q continue
tur scdm similitudinem illius ꝛ ulr dico q
omnes res q generant super malicia digestionis
sunt iuuantes sr generationem superfluitatu
in dolorib iuncturaru ꝛ potus uini misti
ꝛ puri an cibum est adiuuans sr generatione
superfluitatu in dolorib iuncturaru et
potus uini multi ꝛ puri an cibum e
adiuuans sr generationem huius egritudinis
ꝛ euentu qm absolute est nocius uinis
pp uelocitatem sue penetrationis ad ipos
multu eu ex eo ꝛ puru mutat complexiones
eorum uelocit ꝛ minuit caliditatem in
natam ꝛ adiuuat sr euentu egritudinis
podagre hereditatio ex patrib ꝛ causa quod
est qr h egritudo est mala qm effunditur
cum spmate ponit ipm pparatu ad re
cipiendu eam ualde cu materia ex qua fi
unt iste tres egritudines fortasse est ex
caliditate aut sanguinea au colica et
fortasse est ex frigiditate sicut humor crudus
qui n digitur qm aggregatur in iuncturis
ꝛ iste in essentia sua est simul sanies grosse
ꝛ cu moratur i iuncturis tempore longo n
solum ingrossatur sz adquirit uiscositatem
multam siccam ꝛ fortasse est qu cu huius
egritudinis humor mixtus e iuncture
au qs consequitur h egritudo scdm plurimu
n redit aliqua earum ad forma suam
naturalem ꝛ plurimu accid h in sciatica
in duab anchis ꝛ podag dolores au iunc
turarum reliquarum fortasse resoluuntur re
solutione completa ꝛ ppue qm sunt ex superflui
tate sanguinea nã cõmunius redeunt iunc
ture hancharu aut pedu in sciatica egri
tudine aut podag in hora ad dispositiones
naturales cu egritudo redit ex quibusda
causis pp pparatonem illaru ad recipiendu
materiam uelocit ꝛ significat sr materia
facientem hanc egritudinem ex causis q pre
cesserunt ꝛ ex eo q est pprium ꝛ ex eo
q consequitur illd cognitio tua de eo q preces
sit est qm inquiris de regimine precedente
ꝛ cognitio tua illius ex eo q est pprium

amen

est quando tu experieris illud ex repletione in fir-
mi et hora et regione et etate et causis re-
liquis. Et de eo quod consequitur illud est
ex nocumentis et iuvamentis et ex rebus que
administrantur cum curatione et adiungantur ad illud
significationem ex colore loci quod est quia mu-
qui ligatur ipsum non fit in eis egritudo poda-
gre nisi quando implentur ex materia et pervenerit ad a-
postema quod si est rubeum significat sangui-
nem et si est declive ad albedinem et plum-
beitatem significat flegma et si est viride fuscum significat
melancoliam si est citrinum significat coleram.

[illegible] cum doctrina gal.

Scias quod **Capitulum xiiii. de cura doloris**
curatio harum egri- **ancharum et sciatice et iu-**
tudinum secundum quantitatem est **podagre.**
cum evacuatione humoris ledentis ex quibus ex
modis fiunt et secundum proprietates si est sanguis
et sint cause quas necesse est considerare scilicet etas
tempus virtus et reliqua que sequuntur eas fa-
cientes illud necnon tunc non oportet ut tarde-
tur extractio sanguinis et non est necesse ut flo-
mentetur ipsum locum lesum in tribus egritudi-
nibus quas diximus sed secundum situm membri
quod est lesum et ponentur attractiones super ad
loca que opponuntur ei ut declinet illud quod
remansit in corpore ex humore ledente
post evacuationem eius quod evacuatum est ex
eo et quiescat membrum lesum scilicet illud in
egritudine podagre flobotometur ex vena
opposita pedi infirmo. In sciatica autem scilicet
dolore duarum ancharum ex duabus venis
que sunt scilicet calcanei scilicet vena extrinseca cru-
ris que est in inferiori parte calcanei et est pluris
iuvamenti. In reliquis autem doloribus iunctu-
rarum omnium fortasse leduntur et quedam membra
alia intrinseca sicut epar et splen et membra
reliqua oportet ergo ut fiat evacuatio ex du-
obus lateribus simul. Et eligimus ut flobotome-
mus propria membro leso et si non est humor
nocivus sanguis immo est humor aliquis
reliquarum tunc est necesse ut evacuemus
ipsum cum rebus convenientibus ad illum humorem
proprie superius et inferius. Incipiamus et demus
illud quod removet vomitum quadam motio-
ne et quod solvat naturam cum facilitate sicut
sunt cassia fistula et tamarindi et que sunt illis
similia et post illud quando incipiunt humores
vincentes digeri tunc oportet ut administremus

illud quod faciunt due proprietates iste contrarie
et non oportet ut faciamus illud nisi post terminatio-
nem hore et secundum quod oportet ex administratione
cum quantitate cuius mensura conveniat et alia ex eis
que oportet nos considerare quod est quoniam species
que administrantur secundum viam aliam aut provocant
egritudines difficilis sanationis aut faciunt
pervenire ad illud cum permixtione non est curatio
et fortasse generant egritudinem aliam ad
quam oportet convertere studium donec removeatur
et postquam evacuavimus corpus totum oportet ut redeamus
ad iuvamenta particularia que administrantur intrin-
secus et extrinsecus et ex eis que comeduntur
et bibuntur et cum quibus fit emplastrum et cave-
atur omni cautela a reliquis rebus de proprie-
tate quarum est ut exsiccent humorem reten-
tum in iuncturis et iste sunt omnes res in qui-
bus sunt due virtutes active in victoria
scilicet caliditas et siccitas que sunt in ultimo quod est quia
res que calefaciunt in ultimo quando admi-
nistrantur ante horam in qua digeritur materia et corpus
est plenum aut administrentur super mensuram aut
equalitatem aut in loco non convenienti
tunc ipse adiuvant et inducunt humorem
qui fecit egritudinem donec ponunt eam
difficilis resolutionis et ille que infrigidant
in ultimo et in hoc quod ipse ingrossant humo-
rem et infrigidant ipsum adquirunt mem-
bro leso stuporem et difficultatem motus et pau-
citatem sensus oportet ergo ut devitetur ipse
administratio hic tertium in dolore hanchar(um)
scilicet sciatica illud est quod humor nocivus retentus
in profundo membri indiget ut adquiratur
ei subtilitas et facilitas cursus et velocitas
resolutionis et non acquiratur ei siccitas. Cum
ergo subtiliatur iste humor et attenuatur et in- et resolvi
tificatur membrum in quo est retentus et non
est in corpore materia multa quam iam mun-
dificavimus est per species evacuationum diversas
tunc si administras medicinas fortes non
times nocumentum earum et non intelligo me-
dicinas stupefacientes immo medicinas in-
cisivas quod est quia conveniens non est ut administre-
tur nisi ad sedandum dolorem accidentem in
manibus et pedibus tamen usus istarum administratio
non est conveniens ipsi ad incidendum et mun-
dificandum et species harum curationum non complentur
nisi per potus et emplastra de foris et linimenta

sicut de uno desiderio est paululum post ut
narrem illud in locis suis. et oportet ut sit compositio
harum medicinarum secundum quantitatem speciei illius
et materiei ad quam componuntur. Quod est quia si uincens
ex humoribus est sanguis tunc oportet ut eligan-
tur res infrigidantes plus quam humectan-
tes. et si humor uincens est colera citrina est
necesse ut eligantur contrarie earum. et si uincens
humor est flegmaticus aut melancolicus tunc
ipsi utrique indigent curationibus calefacienti-
bus. et non oportet ut sint humectantes aut exsicca-
tes in forti una. Quod est quia si medicine quibus
curatur fla sunt calefacientes exsiccantes in
nativitatem fit cum eis in egritudine cuius causa
est ipsum magnum humorem tantum nimium medi-
cine exsiccantes exsiccant et indurant propter illud
ergo fit eius resolutio difficilis et evacuatio eius
et res humectantes faciunt acquirere resolutio-
nis velocitatem et evacuationis facilitatem.
et si humor faciens hanc egritudinem est per
mixtus compositus tunc oportet ut componas medi-
cinas quas ministras secundum quantitatem compositionis hu-
moris. Quod si humores sunt adinvicem me-
quales tunc oportet ut sit multiplicatio illius ex
quo contrarium est illi uincenti et ministratio
medicinarum subtiliantium sedantium dolores
facientium eos quiescere est communis in omnibus
istis egritudinibus apud vehementiam doloris
et cum pervenit infirmus ad sincopim et timo-
rem. tamen oportet ut ut ministrent iste medicine
cum equalitate terminata et regimine artifici-
ali cum prudentia. Quod est quia in egritudine facta
ex humoribus calidis subtilibus quamuis acui-
tate eorum in frigiditate infrigident tamen
ipsa nocent ex parte alia. Quod est quia ipsa ingros-
sant quod effunditur ad eos et faciunt eos ac-
quirere tarditatem in penetratione et diminu-
tione subtiliationis. In egritudine autem facta ex
humoribus grossis non adquirit eis aliquid
ex istis rebus que dicte sunt ideo non conveniunt in
hac egritudine nisi uno modo quoniam ipsa quando stu-
pefaciunt sensum sedatur illud quod timebatur
de vehementia doloris et propter illud quando ministras
ex medicinis calidis que permiscentur ad is-
tos dolores et est contentus in eis quod faciunt
pervenire uirtutem earum ad profundum non erras
hic. igitur oportet ut permisceas cum eis ex subtilibus me-
dicinis calidis quantitatem que minuat

ex nocumento facto ex frigiditate earum et non oportet ut
sit contentus secundum prudentiam in regimine
medicinarum quas diximus tantum immo
ministra simile illius in eis que comeduntur
et bibuntur. et uniuersaliter dico in reliquis regibus
quod est quia iste modus oportet ut distinguatur
secundum speciem egritudinis et consistentiam et illud
quod exigit hora eius et cause quas diximus
ex hiis quarum conseruatio necessaria est. Curo
igitur horum dolorum que coniacet eos sed hanc
sententiam oportet ut sit quod nos proprium est unicuique
curabimus cum eo quod narrabo.

Scias quod illud Capitulum xx · 6 · de curatione do-
quod esse est huic egritudini loris uniuersalis iuncturarum propria.
cum egritudine que nominatur podagra est hu-
moris nociui effusio ad loca lesa propter illud
ergo oportet ut inquiramus in primis et considere-
mus an effundatur ad illud membrum le-
sum nunc autem non. deinde post illud consideremus quis
humor est qui effundit illud. Deinde conside-
remus adhuc currit ad membrum lesum quoniam
corpus est plenum ex humoribus tunc oportet
ut consideremus curationem eius per duos modos quorum
unus est incisio eius quod currit et ipsius pro-
hibitio et alter confortatio illius membri quod
recipit illud quod effunditur ad ipsum. et pri-
mus horum duorum modorum completur scilicet cum
prohibitione a cibis qui accidere faciunt re-
pletionem in corpore et propter eius ex cibis generanti-
bus illam speciem nocentem ex humoribus et
evacuatione repletionis que est causa egritudinis
et incipiam cum flebotomia vene quia in ea est
iuvamentum magnum ad expellendum le-
sionem factam ex repletione et post illud ministre-
mus res que confundunt illi humori proprie-
et locis quibus oportet. Si autem dolor iuncturarum est
ex humore colerico acuto tunc oportet ut deinde
decoctionem duorum mirabolanorum scilicet et aquam de
coctionis absinthii et fumiterre et passularum
mundatarum et prunorum et tamarindorum
et que sunt illis similia. Si autem illic est febris
et id factum est in uenis apta calidum mun-
dificabimus illud et evacuabimus illum cum
medicamine solutiuo et cum aqua solatri
et aqua alkekengi et aqua endiuie cum
cassia fistula mundata a canna sua et aqua alu-
blet cum mollificatis et iuuamen cum ergo quies-
cit febris et apparent significationes di-

nam si tamen

pille

et pille fetide

et cortices granatorum

gonis et consentiat virtus et ostensum est tibi
quod remansit in iunctis aliquid ex superfluitate grossa adde in sucis quos diximus et
aquam apii et aquam feniculi postquam cum infundis eas in sero cum an. ii. ex yerapigra.
Si autem egritudo est ex humore flatico conveniunt ad illud que ducunt absque angustia et tristicia et pille de serapino et
pille facte cum turbit et agarico et yera et pulpa coloquintide et hermodactilis et methel sahara et duzideu et serapini et harmel
et ruba et alassora et fassorasten et sale indo et piretro et bdellio et amoniaco et que sunt
illis similia. Quod si est unum membrorum illud
quod generat materiam que effundit ad membrum
infirmum ponimus studium in hoc membro donec
rectificetur malicia complexionis vincens in
eo propter quam generatur materia et effunditur. Deinde
post illud redimus ad confortandum membrum
lesum cum linimento et emplastris de proprietate
quorum est [illegible] ut confortent ipsum et incidat
superfluitates ita ut evacuent illud quod
collectum est in ea. Si autem causa egritudinis est
humor sanguineus tunc oportet ut curemus ipsum cum medicinis infrigidantibus membrum resolventibus illud quod collectum est
in eo sicut sunt spinna et sumac et
farina ordei confecta cum vino stiptico potico quod est quia ista prohibent illud quod currit
ex malicia ad membrum et resolvunt illud
quod est collectum in iunctis et exsiccant illud
et oportet ut decoquantur cortices granatorum
cum vino aut cum aceto decoctione ultima
deinde terantur cum sumac et spinna decoctione bona ultima et misceantur cum farina ordei et faciamus cum eis emplastrum
temperatum cum humiditate et emplastretur cum
eo membrum lesum et oportet ut fiat emplastrum
cum eo in estate dum est frigidum et in hieme dum est tepidum parumper. Si autem infirmus non tollat ut emplastretur et generat
membra emplastra super membrum lesum tunc non
est malum si administrentur curationes alie
que confortant membra lesa et leniuntur cum eis
locis sicut linimentum factum ex acacia et licio et sandalis rubis et sieffinecavte et
faufel et bolus armenicus qui solvuntur cum aqua
solatri et liniuntur cum eis locis et conferunt

et lentes excorticate trite cribellate confecte
cum aqua coriandri humidi cum camphora et si est causa egritudinis humor flaticus
conveniunt emplastra facta ex camomilla et melliloto et fenugreco et semine lini et foliis lauri et harmel et foliis caulis et radice almu
gath et gummi albatim et oleo despica et ex hoc
numero est. Recipe nitri ʒ iii. aloes ʒ ii.
 ʒ i. foliorum lauri ʒ v. costi aristolochie rotunde
omnium ana ʒ iii. terantur et cribellentur et conficiantur cum cereno et vino et ungantur et linimentum ex licio solo quod teratur et conficiatur
cum aqua caulis armeni et confert et iuvamentum
magnum est. Linimentum ad apaciam flaticam et ventositates et inflationem et sanguinem et humiditates virulentas. Recipe mirre aloes licii sandali rubei sieffinecavte omnium ana ʒ ii. sulphuris combusti ʒ iiii.
terantur et cribellentur et conficiantur cum aqua
solatri et aqua endivie et liniatur cum eo
et oportet ut intendamus ad regimen et mensuremus ipsum secundum virtutem et infirmitatem
et caveamus ex cibis qui generant humores laudabiles. Iam si nos ponimus intentionem
nostram ad quedam horum que diximus
donec appareant ea cum curatione et regimine
et dimittimus reliqua tunc nos nocemus
aliis. Quod si virtus indiget curatione multa sicut
sana incolumis detur in uncia et si virtus
est debilis tunc in multis membris. In infirmitate autem parum cibi est necessarium nos namque considerамus ista duo simul donec accipiamus ex eis significationem non super quantitatem
et tempus et ordinem et speciem cibi tantum immo
sicut exercitium et sicut balneationem et reliqua que
ingrediuntur in regimine tunc nos resistimus egritudinibus cronicis difficilis sanationis resistencia artificiali et non cadit nobis
error in administratione curationum. Capitulum
xx vi. de curatione sciatice passionis.

Scias quod dolor
sciancharum qui nominatur
sciatica est de genere doloris iuncturarum et
differentia inter utrosque est quod cum faciens
accidere dolorem iuncturarum est retenta
in reliquis iunctis aut in pluribus earum
et in hac non est nisi in inferioribus iuncturarum anchearum proprie tamen et dolor qui accidit in ea non est nisi in revolutione du

Linimentum ad podag

arũ anchar(um) et loci ꝓpinquis duob(us) eminentioris s(cilicet) in inguinib(us) et radicib(us) coxarum et fortasse extenditur usq(ue) ad genua et tinnos pedum. Ergo oz si cũ egritudine est multitudo sanguinis grossi feculenti adusti ut appareret infirmi cũ flobotomia deinde sequamur eam p(ost) illud cũ curationib(us) aliis et si nõ consentit infirmus .... tũc oz ut incipiam(us) et confortem(us) infirmũ dieb(us) multis aut trib(us) deinde flobotomem(us) eum. Illud si remanſerit ex egritudine reliquie postq(uam) euacuauim(us) sanguinẽ quantum conueni(t) sum(us) in curatione eius h(oc) t(ame)n timeo flobotoment(ur) uenam q(ue) est s(upe)r calcaneũ q(uonia)m s(upe)r calcaneũ sunt due uene illa q(ua)m diximus et uena posita retro in p(ro)fundo loci. Si ergo potest inueniri tunc oz ut phlebotometur a cito de uno aũ duob(us) dieb(us) deinde flobotomemus ei hanc uenam. Flebotomia illud est ex eis q(ue) co(n)ferunt iuuamentũ magnũ cũ attractione superfluitatis ex p(ro)fundo membri infirmi deinde post h(oc) reuertim(ur) ad euacuationẽ humoris residui et consideremus in primis s(ecundu)m q(uod) si humor residuus est acutus euacuam(us) eũ cũ aqua eudiuie et aq(ua) feniculi et aloe et si non est calidus n(ec) forsitan humor quis s(ed) in anchis est acutus necesse est ut mundificemus eos dando in potu medicinas q(ue) conferunt huic mõ sicut sunt pill(ule) fetide et pill(ule) de serapino et pill(ule) h(er)modactil(orum) et pill(ule) inde q(ue) nominant(ur) alnaia et cũ clisteribus lenib(us) et incipiam(us) in primis cũ administratione eius cũ q(ui)d euacuerit consuetudo ad euacuationẽ superfluitatũ deinde administrem(us) post illud clisterẽ uehementis uirtutis sicut clisterẽ factũ de centaurea minori et centaurea maiori et pulpa coloquintide et aneto et furfure et ficub(us) citrinis et cartamo contrito et hasech et bdellio et cimino et mel et olẽo de spica et olẽo de costo et muri. Et confert m(u)l(tu)m

Recipe mei **iuuamentũ magnũ forte h(oc) clisterẽ** zahara et fluagua for(tis) **ei q(ui) h(abe)t sciaticã.** et centauree minoris oĩm aũ pondus ℥ .i. et radicis cappar(is) et elli m. ʒal. et harmel et h(er)modactil(orum) et pireti et coloquintide et agnocastũ et mezerion et medulle cartami et ẽ intrinsecus et aneti decoquantur oĩa cũ aq(ua) bñ et sumat(ur) ex aq(ua) decoctionis eorum quantitas lib(re) et fundat(ur) desuper olẽi de spica quantitas ℥ .ii. et clisterizetur cũ ea dũ est tepida. Si aũ infirmo accidit p(ro)p(ter) curationem inflamatio clisteriza eum in successione clisteris primi cũ clisteri leni extinguente postq(ua)m tu uaporas eum cõmune calefaciente uaporatione donec remaneat inter tempore longo et euacuet sicut oz euacuatione sufficienti q(uod) est q(uia) s(e)c(un)d(u)m plurimũ curantur cũ hac curatione q(ua)n egrediuntur humiditates uiscose p(ro)pter congelate et fortasse euacuat(ur) cũ ea et sanguis et sequit(ur) h(oc) iuuamentũ magnũ deinde liniatur s(upe)r hancham lesam p(ost) euacuationem h(oc) linimentũ. Recipe foliorũ lauri ʒ .xx. pireti ʒ .v. costi ʒ .vii. nasturtii uiridi ʒ .iii. tarcar et cribellentur deinde sumatur picis romane lib(ra) .s. et liquefiat in q(uan)titate ℥ .ii. olei sambacini et puluerizent(ur) desup(er) medicine puluerizate et aceti et liniatur ex eis s(upe)r corium et annectatur s(upe)r locũ lesum. **Et ex eis ici. q(ue)**

Sumat(ur) **conferunt ualde est h(oc) medi**cina: lana munda et sumat(ur) **cũ tenent aceto** cum olẽo de rucha aut olẽo de alcanna aut olẽo sicionio et misceant(ur) cũ ea nitrũ et acetũ et piretrũ et ponat(ur) s(upe)r locũ. Si aũ p(ost) administrationem horũ omniũ n(on) sanat(ur) infirmus n(on) tu tamen cessabis ab iteratione administrationis eorum p(ro)p(ter)q(ua)m facis quiescere infirmũ diebus aliquot a curatione et cauere ne accidat egritudo alia et cogat te illud dimittere egritudinẽ q(ua)m incepisti curare et p(er)uenias ad intentionem egritudinis lenientis et doloris qui accidit aũ curatione euentus accidit enĩ h(oc) multociens ei qui administrat curationes cũ excitatione et confert et iuuamentũ magnũ in hac egritudine uomitus et administret in principio egritudinis h(oc) post repletionem ex cib(is) deinde post cibũ in fine uomitus qui p(ro)uocatur cũ medicinis q(ue) attrahunt uomitum. Vomitus aũ post cibum quem comedit homo in comestione sua res diuersas et expectat paululũ deinde uomit s(ed) uomitus cũ medicinis oz ut fiat in primis cũ debili sicut alcamarzed et nux uomica et semẽ raphani et semẽ atriplicis cũ aq(ua) in qua decoctũ sit anetũ et sal et semen albi semẽ cũ aceto squillitico et confert et raphan(um)

Marginal notes: = linimentum h(abe)ntib(us) sciaticam. — iterantis

qui infundi in secanabin sqllitico qn
commedintur et si post illud est nobis necesse pro
nocare vomitum cum medicinis fortibus
sicut est elleborus et que sunt eis similia in virtute et
qn apprimat infirmus ut phiciatur arena
vel conuectionem comprehendat res eius ad hoc
ut egrediantur humiditates omnes ex locis suis
oportet ut ponantur cauterium super duas hanchas
in tribus locis aut iiii. et non dimittantur ul
cera que fiunt ex cauteriis consolidari velociter
sed sustineantur ea diebus multis cum medicinis ca
pitiuis que corrodunt carnem donec currit
tota sanies virulenta aggregata in iuncturis
deinde curentur ulcera post illud. Regimen autem
huius sciatice oportet ut sit cum cibis subtilibus
velocis digestionis et administrentur in hora que
oportet ut nutriantur cum eis et caueat sibi ab
omni cibo de proprietate cuius est ut generet
in corpore repletionem multam et multos hu
mores crudos indigestos qui non digeri
tur in corpore sicut commestio fecis non si
mul dissolutionem et sacietatis et ebrietatis et cop
tus et motus pertinens equalitatem proprie post
cibum et non secundum ordinem. et que sunt illis similia.

Capitulum xxvii. de curatione podagre que est ex humore sanguineo.

Inspiciamus in hac egritudine ab ex
tractione sanguinis deinde cum
medicamine solutiuo qui conformis est hu
mori in sanguine. Si autem est decliuis ad
coleram citrinam administrentur medicinas
que sunt ex mirab. cit. et prunis et tama
rindis et fumo terre et absinthio et aloe et
scam. quod si sanguis est decliuis ad fleu tunc
medicinas de proprietate quarum est ut at
trahant fleu cum velocitate sicut sunt tur
bit et agaricum et pulpa coloquintide et
grana nil. et que sunt illis similia in virtute et post
ista ponentur super locum lesum res subtiliati
uas sicut emplastra facta cum foliis caulium
decoctis contritis et vitello oui elixatis et fe
ce aceti vini cum oleo ro. aut ex foliis rosarum
recentibus cum farina ordei quod est quia hoc emplastrum
confortat membrum lesum cum infrigidatione
et administrentur secundum hunc modum et folia vitis
recentia cum farina sanich ordei quod si fortis
sit dolor et ledit infirmum administrentur quod
infrigidat plus sicut virga pastoris et fa
rina ordei et oleum rosarum purum et administre

mus folia solatri quando fiunt secundum hunc
modum quem diximus. Et magis iuuatiuum hoc
et maioris effectus et quod iam multociens proba
tum est quod est psillium quando infunditur in aqua
et oleo ro. et misceantur bene et fit emplastrum
cum eo et est eius opus plus quando fit cum aceto
propter virtutem que est in aceto et est in mune
ri in aceto fece quamuis acetum sit diuisum
a fece in dispositione una quando acetum est plus
subtile quam fex et fex est vehementioris gros
situdinis postquam ergo in aceto sunt duo
iuuamenta equalia in virtute oportet ut sit ma
ius amborum in sublimi loco aque. Quod est quia secundum
hanc dispositionem sedat dolorem sedatione
mirabili et extinguit inflamationem et ebul
litionem que accidit in membro et oportet ut
fiat emplastrum cum eo deinde est fenum et permittetur
super donec remaneat siccus eius. Jam quam
uis stipticitatem faciat tamen quando miscetur
cum psillio fit ex utrisque emplastrum magni
iuuamenti podagre nobile quando acetum
propter vehementiam sue virtutis et sue subti
litatis et non prohibet ipsum ad penetratione
usque ad profundum membri donec repercuti
at et extinguat et exsiccet psillium propter
viscositatem suam prohibet acetum a mordi
catione propter grossitudinem suam ut sit opus ei
fortior in eo quod apparet de corpore. Et possibi
le est etiam ut inspissetur acetum cum altea
donec fiat ex eo emplastrum quod confert podagre
propter proprietatem que est pure calliditatis si autem dolor
est difficilis vehemens quem tollere non est
possibile tunc ponentur ei res stupefaci
entes sicut lactuca et lac papaueris et corian
drum humidum et mandragora quando miscetur
unumquodque cum farina ordei et oleo ro. et ponitur
super locum. Verumtamen oportet ut caueatur a multitu
dine administrationis harum rerum stupefacie
ntium et non sit earum multiplicatio quando nocet
nocumento magno et si vocat necessitas ad
administrandum eas propter vehementiam doloris et in
flamationis tunc oportet ut administrentur secundum hunc
modum tamen donec sedetur dolor superfluus
Cum ergo incipit dolor alleuiari et quies
cere prohibeamus nos ab administratione earum quando
ipse faciunt accidere in iuncturis stuporem et
difficultatem motus propter illud ergo si accidit et
sequatur hoc accidens tunc oportet ut administretur

emplastrum ex fellibus dissolutum cum oleo camomille
lino et ideo est quod hoc adquirit iuvamentum
magnum et maturat et facit redire caliditatem
innatam ad membra que infrigidata sunt ex
usu medicinarum stupefacientium et non secundum quod
necesse est. Capitulum xviii. de curatione podagre facte

ex humore colerico.

Regimen quo curatur
podagrica ex humore colerico facta a causa ca-
lida est evacuatio illius humoris postquam
incipimus et humectatio et temperamentus acui-
tatis eius et ipsius mordicationis. Deinde evacua-
mus eum non vice una immo in vicibus multis
quando indigemus illo donec mundificetur ex super-
fluitatibus et cetera. Et ideo est quod secundum hoc servandum
in iunctura quod non agregatur in eis aliquid
et sit medicina separata solutiva simplex
lenis cui non admisceatur ex medicina ca-
lefaciente nisi parum sicut medicina facta ex
suco rose et mille et scamonea que dicitur sirupus rosatus
confortans et medicinam solutivam factam ex carne
citoniorum et reliquis medicinis solventibus
humorem colericum et oportet ut ponantur super membrum
et extinguat et temperet ipsum et refrenat
acuitatem humoris colerici et mordicationem eius
sicut portulaca et athulub et lactuca et psillium
et rasura cucurbite et folia salicis et nenu-
far et viola humida et virga pastoris et cerotum
infrigidans factum ex cera et oleo nenufarino
cum aqua virge pastoris et aqua cucurbite
et aliquo ex sucis infrigidantibus. Si autem
dolor est magnus vehemens tunc oportet ut miscean-
tur cerotum opium et suci mandragore et effusio
aque frigide et super locum lesum semper non est prius nocumen-
ti et ad summum oportet ut non simus contenti super
hoc quod narravimus tantum immo administremus omne
de proprietate cuius est ut infrigidet et confortet
donec sit regimen totum frigidum humidum et quo
regimus in egritudinibus calidis factis ex co-
lera. Capitulum xix. de curatione podagre

facte ex flegmate frigido et cetera.

Si accidat podagra ex flegmate frigido et causa
et humore grosso facto flatico tunc oportet ut
inquiratur in primis de quantitate illius humo-
ris ipsius et qualitate eius. An est vincens
in reliquo corpore ex eo quod effunditur ad membra
pedum aut agregatur in pedibus tantum scilicet propter
debilitatem eorum et est reliquum corpus cali-
dum in complexione sua aut temperatum. Si autem est
multus in quantitate sua et non est in corpore

tantum immo in duobus pedibus et cetera, tunc oportet ut ipsi-
us ut evacuemus eum evacuatione communi
sicut cum vomitu et infusius per clistere acutum
et potum medicinarum solutivarum et administremus
vomitus in primis post comestionem ciba-
rium ex cibis multis diversis et potum vini dul-
cis et precipiamus infirmo ut accipiat ex super- (eo)
saturitatem et intromittat post horam in os suum
pennam et moveat illam donec evomat. Si autem
non fit ei facilis vomitus subungat pennam in
oleo sisamino et intromittat aut digitos
suos et vomat et faciat hoc bis aut ter. Et fi-
at illud die et die non. Et post illud moveatur
vomitum cum raphano infuso in secanabi-
facto cum aceto squillitico aut eius et evacu-
emus infusius per clistere quod fit ex centaurea
et decoquitur cum aristologia et baurac et mit-
te oleo de spica et melle colato. Et si humor
est fetentius in iuncturis et reliquo corpore
est grossius viscosius est necesse ut proicias
in clistere cucumerem asininum et decoctio-
nem coloquintide cum nitro et melle claro.
Supius re opoponacum et pillule de hermodac-
tilis et pillule indis que nominantur pillule anacar-
dinorum et similes iste medicine apud cursum superflu-
itatum in principio et apud declinationem in
ea hora tranquillitatis prodest et quinesse fiat
inter eos et oportet ut sit continuis ut dentur eis
in potu vice una immo dentur eis in multis
vicibus. Et ideo est quoniam superfluitates grosse
viscose non est possibile ut attrahantur
subito immo ad post ad et paulatim et
subtilietur humor grossus per continuationem
[illegible] donec facilis fiat attractio eius
et ipsius evacuatio plus. Cum ergo evacua-
tur corpus et non est in eo tantum cui cursus et ef-
fusio ad membrum infirmum noceat. Et oportet
ut solliciti simus de membris ipsis lesis proprie
et cetera. Communiter autem tale quidam confortatio-
nes narravimus et medias ad hanc egri-
tudinem et non sit nostra intentio confortatio
membrorum que debilitata sunt et facta sunt
preparata ad recipiendas superfluitates que
effunduntur ad ea tantum et ut faciamus
ea adquirere virtutem qua expellant illud
quod effunditur ad ea ex superfluitatibus immo
prohibeamus ne hic humor generetur in corpore
et iste quidem confortationes sunt sicut confortatio

ut bibat pillulas fetidas
aut pillas

non

Vomitus ut solet
[illegible]
[illegible]
[illegible]

metridati et confectio keced regis et confectio himotis et tyriaci de nupis proprie. Autem oportet ut solliciti simus de pedibus eorum cum emplastris et linimentis et ceratis et embrocis que eis fundantur super pedes de proprietate quorum est ut subtilient et resolvant et nos dicemus embrocas compositas que ex eis sunt famose in tractatu ultimo de medicinis compositis. Sed simplices ex eis dicemus nunc hic. Scias quod caulis quando coquitur et ponitur super iuncturas lesas ex flate confert iuvamentum magnum et similiter emplastrum quod fit ex tortellis siccis et vitellis ovorum et alnugath et croco et quidam ponunt emplastrum ex farragine et farina alkesine decoctis cum vino ponticis cum oleo de spica aut oleo laurino aut oleo de rutha et in declinatione egritudinis conferunt folia lauri et nigella et cammomilla et harmel et mellilotum et que sunt illis similia in virtute. Et conferunt illis qui patiuntur dolorem iuncturarum et podagram factam ex flate cerotum quod fit ex euforbio et piretro et nitro et reliquis medicinis in quibus est virtus resolutiva calefactiva subtiliativa. Si autem ponis emplastrum et non sentit infirmus sedationem doloris cogeris tunc ministrare embrocam dissolutivam refrenantem et unum ex eis que faciunt illud est hec curatio. Sumatur acetum vehementis acetositatis et decoquitur in eo alhasse et calamentum et origanum et harmel et folia lauri et cammomilla et mellilotum et amenum et radix cappari et centaurea. Cum ergo decocte sunt medicine bene cola aquam et effunde ipsam super membra lesa non vice una tantum immo multociens in omni die si indiges illo. Si autem humor ledens est grossus valde donec putetur quod est ex humore melancolico tunc non oportet ut ministrentur medicine de proprietate quarum est ut calefaciant et exsiccent ut non addant ei siccitatem super siccitatem et fiat difficilis resolutionis immo non sit ei sanatio. Nos autem quando estimamus super loca aquam calidam ponimus super ea emplastrum ex medicinis que calefaciunt cum equalitate et leniunt locum et resolvunt sicut atriplex silvestris et bulbis qui est cepa silvestris et evacuamus eas cum me

dicinis solutivis factis ex epithimo et polipodio et ellebro nigro. Si autem est humor compositus permixtus cum alio tunc oportet ut ponatur curatio similiter. Conversio enim horum humorum diversorum ad invicem probatur a significatione sana et quod est mirabilius hoc curatio aliqua confert multis vicibus in doloribus iuncturarum et vice aliqua excitat eos. Hoc est ergo significatio super commixtionem humorum effusorum et ... dico quod quando vincit materia frigida tunc oportet ut componam eam ut calefaciat et resolvat. Cum ergo materia nociva et qualitas eius fuerit calide tunc oportet ut caveam eam cum eo quod infrigidat et extinguit. Et species regis eius qui habet dolores iuncturarum et podagram ex flate medicetur cum curationibus predictis resolutivis.

Cap. xx. de permissione cau[sarum ad dolorem iuncturarum et podagram]

Scias quod omnis egritudines que accidunt in membris similium partium aut fiunt ex causa extrinseca extrinsecarum a corpore et dicuntur primitive et contingentes et accidentes extrinsecus aut ex causis quarum materia est intra corpus et dicuntur cause intrinsece aut antecedentes quod est quoniam aut laborat super mensuram equalem aut errat in quantitatibus ciborum aut qualitatibus eorum aut in horis utendi eis aut continuitur in aliqua arcium secundum diversitatem eius. Oportet aut errat in quantitate sompni aut in usu coitus super coitum aut liquefit cor eius et atteritur cum tristicia et angustia absque necessitate vocante illud. Aut adducit super eos egritudinem propter aliud ex causis. Nos enim dicimus quod egritudines eorum sunt ex causis que accidunt extrinsece non ex malicia complexionis eorum corporum. Illi vero qui infirmantur semper propter quod errant in aliquo eorum que numeravimus egritudines accidunt ex malicia complexionis corporum eorum et quicumque talis est super rectificationem illius indiget arte alia longa et tempore sufficiente in rectificatione eius et confortatione ipsius et corporum illorum qui infirmantur semper propter aliquam causarum quas diximus et proprie cuius egritudo est ex superfluitate venenosa ex qua fiunt dolores iuncturarum et podagra necesse est ut sint egritudines ex una duarum habitudinum aut ex repletione aut propter maliciam humoris propter illud ergo quando infirmatur

cepa silvestris

homo ex replone et signa et significatones
p̄sentes. Q̄ p̄cessit ex regimine significat si illud
sit intentio tua in toto regimine ut sint
humores qui sunt in eo tempati sp̄ lau
dabiles cum cibo et regimine sano preterea
cuatom. Qd est q̄ p̄missio cautele h̄ contra
tem et custodie ab egritudinibus factis ex sup
fluitatibus et replone n̄ est n̄ scdm hanc dis
positonem tm̄. Si aūt accidat ut infirmet
homo sp̄ pp̄ humore malum et sunt sig
nes et signa sup illud manifesta tunc sit in
tencio tua ut sint humores qui sunt i cor
laudabiles et ad ultimum scdm hac spēm est
p̄cessio et cautela n̄o in podag̃ et dolore iunc
turarum tm̄ sz in reliquis egritudinibus q̄ fiunt
ex malis et replone sed p̄uentu n̄o cu rebus
que sunt contrarie istis. s. cu ministratone
mediarum n̄ solutiuarum sz contrariarum et cu una
quaq; rerum quarum rememoratio p̄cessit sit
p̄suatio ab egritudinibus. q̄ accidit s. q egri
tudines facte ex replone n̄ accidunt n̄ qn illud
q resolūit ex corpe ē minus q̄ illud q ingredit
ad ipm. pp̄ h ergo oz ut euacuet ex eo qd
contrarium est. Egritudines aūt q̄ fiunt ex humo
re malo n̄ accidunt n̄ qn est illud q ingredit
cor. illaudabile. et n̄ est conueniens nz ostendit ei.
Et si n̄ est quantitas nō eius mita s quantitate
necessarium ita ut sit quantitas eius q ingredit cor
cu quantitate eius q egredit ex eo conueniens
comparum est tunc p illud adquirit conseruatio
sanitatis. Illis aūt in quorum corporibus festi
nat aggregatio replonis donec sint corpora
eorum p̄parata ad suscipiendas egritudines
et pp̄ illud festinat eis egritudo podagre et
dolores iuncturarum et reliq̄ egritudines q̄ fiunt
ex supfluitatibus et materiis tunc si de consuetu
dine eorum fuit exercicio et unctio aūt balnea
tone p̄cipimus ut addant in exercicio parum
et iunctone et minuunt in eis p̄u ex quantita
te cibi aut ex qualitate ei aut ex utrisq;
simul donec qn tu scis q iā agregata ē re
pletio multa tunc oz ut fiat euacuatio ex
utrisq; simul. s. ex quantitate cibi qui suscipie
batur an̄ et ex qualitate ei. Ex quantitate qui
dem qn tu minuis in eis parum a quantitate
qm recipiebat scdm q apparet tibi ex gros
situdine corpis et ex facilitate replonis. Ex
qualitate uo qn nos damus eis ex cib illos q

nutriunt nutrimento pauco. Si aūt n̄o facit
sit agregatio replonis nz multiplicatur suf
ficit ut minuam unum ex eis tm̄ p illud qd
est contrarium ei q nutrit et est illud de quo
declaratur tibi q indiget diminutone
et de quo eligit infirmus ut minuatur. Nam
si est ex illis qui consueuit comedere carnem
porcinam et bibere uinum et reliquos cibos
multi nutrimenti et n̄o obedit t ut mutz
cibos suos p cibis pauci nutrimenti tc
oz ut minuat ex quantitate ei q recipit
ex illo sed q indiget ex eo egritudo et qd
tollat infirmus et addit in ea ut minuat exer
cicio et iunctone et fricatone ei cu ungo
cu additone et si eligit infirmus ptem al
teram tunc oz ut reducas eu ad olera
et semina et gña pauci nutrimenti aut
ad pisces et aues quorum nutrimentum n̄
est grossum multum et elige in his omnibus
ut sit cibus quo nutritur totus laudabil
humoris et chimi et ex eis a quibus prius
supfluitas n̄o gñatur et si gñatur sit res
pura. Intentio aūt in regimine hominum i quo
rum corporibus gñatur humor malus n̄ est
una sic in regimine illorum in quibus ag
gantur supfluitates ex replone ē una
qm humor malus gñatus in eis n̄o ē speci
unius. Qd est q corporum alia sunt in quibus
humor colericus calidus et alia in quibus
humor malus aquosus et alia in quibus humor
mlicus. Oportet ergo ut phibeatur unus
quisq; illorum ab omnibus cibis et potibus et
reliquis regiminibus q̄ gñant humore
malum qui multiplicatur in corporibus eorum
et ex iuuamentis et que conueniunt in illo ē am
ministratio eorum leuetu ūm si ergo ammis
tratio tua ex cib q̄ leniunt uentrem equaliter
qn comeduntur an̄ cibum cu muria et
olo et in omnibus diebus ammistra medica
men solutiuum leue q euacuat illam
spēm humoris uincentis scdm facilita
tem sicut narrauimus aute et contra h regi
men p̄ue ei cui natura stomachi est sicca n̄
liter ualde. Et ex iuuamentis omnibus eis
nō est equalitas i exercicio et iunctone fri
cando et est nēce ut uentur ille i cuius
corpore humor uincens est fla malum et
exercicio et fricatone plus qm alii. Ille uo

in quibus agregatur humor colericus malus
contrarium eius quod diximus. Illis autem
in quorum corporibus agregatur humor me
lancolicus non confert aliquid illorum duorum
que diximus quoniam exercicium multum et forte
exsiccat et ingrossat humorem qui decli
nat ad hoc propter illud ergo oportet ut conseruet
equalitas quantitatis exercicii et qualitatis eius
et regiminis. In contrario autem diximus illud quod fuit de
iuuamento et nocumento oportet ut referamus
hic illud quod remansit sicut nos decet eius. Di
co igitur quod illi in quorum corporibus agregatur
repletio multa non nocet illud nocumento
multo si utantur eo quod diximus in hora que est
necessaria cum equalitate et est nocivum reliquis spe
ciebus humoris mali. Quod est quia infrigidat et
replet membra debilia et exsiccat reliqua propter
illud ergo nocet nocumento magno ualde
de eis cuius corpus est expositum preparatum egritu
dini podagre et proprie si dolor iam incepit
in eis. Et ex eis que custodiunt hominem
ne accidat eis podagra sunt embroca cum aqua
salsa quando funditur super duos pedes super et sal
trium et quando agregatur cum oleo et fit ex eo
emplastrum pedibus hoc est ergo regimen quod
conseruat corpora ne accidat in eis dolor iunc
turarum et podagra et rectificat et cautelam
a reliquis egritudinibus que fiunt ex maticis
et humoribus multis malis. Completus est
tractatus quartus breviarii Johannis
filii Serapionis. Incipit tractatus quintus
eiusdem et sunt xxxvii capitula.

Primum de egritudinibus in cute faciei
accidentibus. Secundum de impetigine.
Tercium de barras. Quartum de egritudi
ne ex qua excoriatur cutis et albaras et
nigra et pruritus. Quintum de morphea
alba et nigra. Sextum de pruritu accidente
in corpore. Septimum de scabie.
Octauum de sfare. Nonum de puluibus
aromatizantibus odorem corporis.
Decimum de fetore oris et albatam.
Undecimum de obustione ignis. Duo
decimum de sputo sanguinis facto ex sangui
suga que deglutitur. Tercium decimum
in rore id est madefactione que fit ex spermate
et in cursu sanguinis spermatis. Quar
tumdecimum de eo quod stimulat desiderium coy
tus et facit exire sperma et addit in illo.
Quintumdecimum de lepra. Sextumdecimum de spebus
hime et est abkil. Septimumdecimum de erup
tione sanguinis exeuntis. Octauumdecimum de
cane rabioso. Nonumdecimum de punctura
uesparum et apum. Vicesimum de punctura
scorpionum. Vicesimum i. de morsu uiparum
masculorum et feminarum. Vicesimum ii. de
curatione communi ad omne quod momorderit repti
lia uenenosa et pupugerint. Vicesimum
tercium de flegmone et almeshre et igne per
sico et uariolis. Vicesimum iiii. de tethe
bugi id est quando incipit homo grauari aliquantu
lum et tumefieri et inflatione et apatibus
lapidosis. Vicesimum v. de cancris.
Vicesimum vi. de scrophulis. Vicesimum vii.
de prefocationibus matricis et sunt uentosi
tates matricum. Vicesimum viii. de gib
bositate. Vicesimum nonum de apatibus
matricum. Tricesimum de cancris accidenti
bus in matricibus. Tricesimum i. de re
tentione menstruorum. Tricesimum ii. de fluxu men
struali sanguinis ex matrice. Tricesimum
tercium de mulieribus que non impregnantur. Tricesim
um iiii. de mulieribus que aborciunt. Tricesimum
v. de mulieribus quomodo sciatur quod ipse iam conce
perunt et quid conueniat eis. Tricesim
um vi. de illis quibus partus fit difficilis. Trice
simum vii. de lubricitate matricis.

Capitulum i. de egritudinibus in cute faciei acci
dentibus.

Cause dolorum et impressionum que accidunt
in superficie faciei et reliquo
corpore sunt expulsio
superfluitatum malarum
que expelluntur ex profun
do corpore et hoc fortasse
est ex uirtute naturali
que uult mundificare membra principa
lia quibus sunt operationes nobiles necessarie
ut expellat superfluitates ad membra extri
seca pauci iuuamenti et fortasse est ex
superfluitate preparum multitudine quando
agregantur in corpore et expellit eas natura
ad exteriora cutis et corrumpunt superficiem
exteriorem et accidit hoc aut ex corrup
tione regiminis aut ex malicia complexionis
aeris qui est malus aut ex tempore anni

aliud ex eo quod accidit in tempore antiquo
ex diuersitate. Aliud si egritudines iste quas
diximus acciderint in eo quod apparet de corpore
et facie ex uirtute nature tunc sunt mi
noris malicie et facilioris sanationis. Et si
sunt ex multitudine superfluitatum mala
rum tunc sunt magis praue et difficiliores
et in illis que accidunt in facie est unus
uerum quoniam facies est nobilior superficie corporis
quoniam est detecta oportet ut demus studium
in mundificatione eius et limpiditate ipsius. Si
autem accidit in facie ex expulsione nature ali
qua ex egritudinibus que corrumpunt colorem
eius aut ponunt superficiem eius inequalem
et mutant figuram eius tunc non oportet ut amministre
tur in illo nisi linimentum quod abstergit tantum
quod est quia nos sumus indigentes euacuatione
nature quoniam natura facit illud per se. Etiam non
est possibile nobis ut mundificemus corpus plus
quam mundificat ipsum natura per se. Et si iste egri
tudines sunt ex uictoria superfluitatum agrega
tarum incipiemus cum euacuatione earum in primis
siquidem est sanguis uincens cum extractione
sanguinis. Et si unus humorum est uincens
tunc cum medicamine solutiuo et eligimus
medicamen quod extrahit illud idem nocumen
tum deinde regimen conueniens. Et est possibile ut cognos
cas causam efficientem egritudinem ita ut cognos
cas eam ex eo quod precessit usus ex cibis et potibus
et reliquis regiminibus ex eo quod testificatur ex
colore loci lesi et que sunt illis similia et post a
ministrationem mundificationis et regiminis secundum
quod oportet est necesse ut redeamus ad curationes proprias
in una quaque egritudinum secundum quod nos osten
suri sumus nunc. Linimentum uestigiarum cicatricum.

Et pannum et alkeilen magnarum lentigi
num et uirrucarum et lentiginum paruarum que
fiunt in facie. Linimentum ad illud.

Recipe spinam maris et baurac armeni a
rborum ana partem .i. amigdalarum amararum
mundatarum a cortice suo partes .ii. terantur et mis
ceantur et administrentur cum uino. Aliud.

Recipe farinam lupinorum et uirre bone et spume
maris aduste et baurac rubi assati equaliter
liniatur cum oleo narcissino et liquefiat cum aqua
calida et amministretur. Ad uestigia ui[ti]orum [cicatri]cum in facie.

Recipe farinam lupinorum
et farine ordei et farine fabarum et radicis li

li celestis omnium ana ℥ .v. salis armoniaci omnium
ana ℥ .ii. resoluantur hec duo cum aqua calida
et celeá conficiantur alie medie et fiant tro
cisci. In hora necessitatis soluatur unum ex eis
cum albumine oui et liniatur super faciem li
niatur cum musscillagine fenugreci per se. Li
niatur cum musscillagine granorum citoniorum
citrinorum. Aliud ad lentigines aggregatas in facie mi[nores].

Granorum cucurbite et contere ipsum cum aqua
fenugreci decocti et line cum eo faciem.
Confice farinam alkeline postquam teris eam
cum aqua in qua decoctum est mellilotum et line
cum ea. Agregentur amigdale amare
excorticate et nutriantur cum aqua in qua infusa
est mirra et liniatur cum eis facies. Agrega
serratum eboris et farinam lupinorum terantur
et dissoluantur cum melle et liniatur super locum.

Recipe cerusse. Ad emendicandum uestigia ci[catricum]
et mandsengi abluti. Abstergit faciem.
Et serratice eboris omnium ana ℥ .iii. salis armoni
aci ℥ .ii. saponis ℥ .v. confice cum melle et
liniatur super locum. Ad lentigines magnas

Recipe fimum columbinum et pannum ad keile
et baurac equales partes omnium in facie
et cribellentur et conficiantur cum melle et li
niatur cum eo facies multociens. Linim[entum]

Recipe kesues tantum ad aliud quod abstergit
et farine fabarum et farine faciem cicatrico
ordei excorticati omnium ana ℥ .iii. lupinorum
radicis narcisci amborum ana ℥ .ii. radicis lilii gummi
arabici omnium ana ℥ .i. terantur et conficiantur
cum aqua et fiant trocisci et resoluantur ho
ra necessitatis cum aqua concauitatis bate[dunchi] .i. dauci
ke et liniatur. Aliud quod abstergit et colorem fa[ciei]

Recipe amigdalarum ciei efficit bonum.
dulcium excorticatarum ℥ .v. dragagan et
gummi omnium ana ℥ .iii. farine fabarum et radicis
lilii et rubee et glutinis piscium omnium ana
℥ .x. liquefiat gluten cum aqua et cum eo confi
ciantur omnia et liniatur. Linimen[tum]

Recipe condisi partem .i. tum ad pannum. et lentigines magnas
arsenici citrini partes .ii. conficiantur
cum oleo et liniatur post egressionem de bal
neo et post horam unam expectet super ipsum
et abluatur. Teratur terra zephani (?) in lauri (?) Aliud
et conficiatur cum aceto aut cum lacte ace
toso et liniatur cum eo facies. Recipe cornu cer
ui contriti ℥ .i. fe. bareke alhermei ℥ .i. Aliud

fabarum egipciacarum et ybi omnium ana ʒ. ii. et
contingitetur semen bateke et decoquatur
cum aqua ordei cum ybo et exsiccetur et infu
dantur fabe in aceto forti et exsiccentur
et sumatur amigdalarum excorticatarum ʒ. ii.
nigarum alfossam ʒ. iii. medulle tis arazi
ki et gummi et dragag. omnium ana ʒ. v. seminis
melliloti et costi omnium ana ʒ. i. terantur omnia
et cribellentur et misceantur et cum cum istis
tur ut cum eis abluatur facies mulieri
ens in omni die. Aliud. Recipe farine kesne
et lupinorum et ciceris et amili et stercoris lac
ti et radicis cepe nerusen et seminis eius
in descriptione alia medulle lilii et seminis ei
lactis almezerion et radicis canne et alfasi
re et fassuiraften omnium equaliter terantur et
conficiantur cum aqua aque ordei et linia
tur cum eis. Aliud ad lentigines magnas
Zardagi tincto et abstergit faciem et fa
rium quod libra x. decoque ac eum splendi
dam singulariter donec remaneat dim.
lib. i. deinde sumatur ex stercore pisarum
amini ʒ. v. et lupinorum siccorum excortica
torum ʒ. ii. et ciceris excorticati ʒ. i. et seminis
bateke excorticati ʒ. ii. terantur et confi
ciantur cum aqua azardagi que fuit decoc
ta et liniatur in nocte et abluatur in ma
ne cum aqua in qua decocte sunt amomil
lam et viola sicca. Aliud quod bonam effi
Recipe ybi et farine ordei. cit faciem.
excorticati et lupinorum et ciceris excortica
torum radicis narcisci omnium ana ʒ. vi. farine sa
nudi ʒ. i. terantur totum et conficiatur cum albo al
buminis ovi subtiliter et liniatur cum eo fe
cis galline teratur et liquefiat cum aqua bate
ke et liniatur cum eo. Aliud quod eradicat
Recipe ossium vestigia que accidunt in
dactilorum antiquorum facie ex ulceribus que di
vetustorum que sunt cum variole et ali
in parietibus et ossium vetustorum pruere is.
feorum antiquorum amborum ana ʒ. x. radicis
canne pfice sicce ʒ. xx. teste alte ex vi
treoleo novo ʒ. x. lupinorum ʒ. xv. se. ba
teke excorticati ʒ. xx. ablutorum mulieri
eris kesne ʒ. x. granorum alben excorticato
rum ʒ. xv. ciceris excorticati ʒ. i. terantur et cri
belletur et conficiatur cum aqua bateke et
aqua ordei et liniantur cum eo vestigia

ulcerum et abluatur cum aqua in qua de
cocta sunt viola sicca et ordeum et si amas
ut addas in abstersione plus pone cum
medicinis quas diximus ex costo amaro
ʒ. i. et aristolochie longe tandem. Linimentum quod
Recipe cortice ovorum et fa abstergit faciem et clarificat
rine ordei et fabarum et farine risi et lupi colorem
norum omnium ana ʒ. iii. amigdalarum amararum
et dragaganti omnium ana ʒ. ii. uvalebs tritorum
cribellatorum amborum ana ʒ. xvii. terantur
totum et conficiatur cum aqua bateke et liniatur
cum eo facies. Linimentum ad vestigia et
pannum et lentigines magnas et abster
git faciem et albificat et colorem facit bonum.
Recipe farine lupinorum siccorum se. bateke
excorticati amborum ana ʒ. iii. farine faba
rum farine ciceris et farine kesne omnium ana
ʒ. ii. farine ordei farine lenticum excortica
tarum et amili omnium ana ʒ. ii. et se. raphani et
dragag. amborum ana ʒ. s. terantur et cribelle
tur et conficiantur cum lacte mulieris et pau
co croco et liniatur sic faciem in nocte et
abluatur in mane cum aqua in qua decocte sunt
semen bateke et viole sicce. Capitulum secundum
Scias quod cause impetiginis que ac de impetigine.
cidit in forma faciei et ceteri superficie
corporis secundum sententiam est virtus nature que ex
pellit superfluitates malas et movet eas
a membris principalibus ad exteriora et causa
faciens materiam est humores acuti subti
les qui perurunt humores terreos grossos et
propter hoc declinat egritudo hec ad duo latera
similiter quoniam acuitas humorum et eorum subtili
tas ponit materiam acutam velocis penetratio
nis et grossitudo humorum terreorum et tardi
tas eorum contrarie sunt ei quod diximus
et ponunt egritudinem difficilis motus tarde
sanationis. Si ergo vincentes in hac egri
tudine sunt humores acuti tunc ipsa mo
vetur tempore parvo et resolvitur velociter. Quod
si in ea vincunt humores terrestres tunc spa
tium eius est longum et cum labore resolvitur.
Si autem humores omnes in ea sunt equales
tunc egritudo est media in hora sua et
sua curatione. Quia ergo curationis hec egritu
dinis est ut sit composita sicut diximus et quoniam hec
est egritudo composita similiter modus in curatione
eius est diversus in quo unum est contrarius aliquam

acuitas humorum subtilium indiget rebus
sedantibus extinguentibus et grossitudo humo
rum crassorum ex eis indiget medicinis
fortibus subtilibus vehementis resolutionis
et expirationis terminationis ergo ista sunt
contraria illis quapropter quando vincit humor
ex eis convertimus studium nostrum ad illum plus
et ponimus ad illud intentionem preter quod dimit
timus in alio et negligimus illud et si sunt
equales in egritudine ponimus curationem
prius et incipimus cum attractione materiei
ad inferiora deinde evacuamus eam cum medicinis
solutivis et cum clisteri deinde administramus post
regimen temperatum et balneationem cum aqua
dulci. Quod est quia non est aliquid magis iuva
tivum huic quam balneatio cum aqua dulci ca
lida quia calid, tas eius aperit poros et subtiliat
materiam et non prohibet eam resolvi immo
ponit eam facilis resolutionis et humiditas
aque extinguit et temperat humorem malum
et post balneationem administremus linimentum
Quod si impetigo est multe humiditatis
ponimus linimentum exsiccativum et si humidi
tas non est multa administremus linimentum
quod abstergit et non exsiccat multum. In
impetigine autem estivosa non oportet ut administre
mus ex medicinis nisi illud in quo est mor
dicatio cum quantitate necessitatis. hec est ergo
curatio universalis ad impetiginem. Oportet
ergo ut rememoremus nunc curationum particulari
um et incipiamus a simplicibus earum aqua ordei
excorticati sola quando [illegible] cum ea fricatur locus
in quo est impetigo pauce humiditatis in bal
neo sanat sanatione forti et similiter farine faba
rum et ordei et uniuscuiusque eorum per se una et
sola et quando [illegible]. Et confert et simile huic
iuvamentum sicla decocta et furfur [illegible]
et semen batoke excorticatum et farina lupino
rum et ciceris et confert iterum semen raphani et ami
lum quando aggregatur cum aceto et melius eisque
diximus est adustio tritici quando miscetur cum
expressione acetositatis citri et linitur cum eis
utrisque. Impetigini autem puerorum si est in cor
poribus humidum confert sputum eius qui in die
illo non comedit et gummi prunorum silvestrium et
succus acetose et secundum hunc modum galle ag
grate cum aceto et mirabolani citrini. Impe
tigini autem multe humiditatis que indiget

medicinis fortibus valde confert [illegible]
[illegible] et duo elli simul et stercus alguarul et stercus
lacerti et stercus cardi qui comedit rizam et
folia agni casti et semen eius et folia cappa
ris et semen eius quod est quia unumquodque amborum quando
miscetur cum cera et [illegible] et quando aggregan
tur et liniatur. Impetigo autem estivosa aspera
est illa in qua non competunt res que abster
gunt nisi que exsiccant cum equalitate et res
tuat velociter ex medicinis calidis valde
oportet ut agregentur in ea medicine fortes
valde que non mordicant sicut stercus menthe
cum thure et spuma maris aut dragagant
aut sulphur et alpaltum et gummi et rubeleris
et baurac aut senken sebubati i. cortex
cortolani cum aceto. Si autem impetigo est
propinqui temporis confert in curatione eius
hec medicine. Si autem prolongatur eius mora
et indiget medicinis fortibus fortioribus
istis oportet ut administres in ea istas medicinas
compositas. **Medicina ad impetiginem antiquam.**
Recipe elli al. ℥ iiii. farine thuris ostrorum
robustorum omnium ana ℥ iii. terantur et misceantur
et fricetur cum eo sicco locus lesus. **Aliud.**
Recipe armoniaci **ad impetiginem in facie.**
farine kesue farine lupinorum omnium
ana ℥ i. baurac rubei et est armenum ℥ ii.
gummi eundem resolvatur armoniacum cum aceto
forti et liniatur cum eo locus et post illud ab
luatur cum aqua calida fiat illud septem
diebus. **Cap. iii. de barras.**

Albaras alba fit ex debilitate virtutis
assimilative quando mutat illud quod pervenit
ad eam ex sanguine ad albedinem. Cum ergo
nutritur caro ex sanguine flatico visco
so [illegible] difficilis mutationis ad colorem
album tunc propter illud fit caro mutata et re
manet alba flatica quando non potest virtus
mutare nutrimentum ad rubedinem et quando
currit ad membrum humor aliquis fla
ticus et quando non sanatur omnis barras tunc
oportet ut cognoscatur illa que sanatur ab
illa que non sanatur propter hoc ut pungamus
locum cum capite acus tali ut non perfo
rat cutem. Si ergo videmus sanguinem
currere ex eo tunc est ex illa que sanatur
et non currit ex eo humiditas levis non est
ei sanatio et est ex ea que non sanatur. Et

oz ut scias qd' illa que accipit corporis loc
amplum et illa q pcessit et antiquatur
nõ hnt curationem actibe. In illa uõ cur
sperantur sanatõ et curo oz ut incipiam
cu rectificatõe ciborum imprimis et caue
amus a reliquis cibis fris et humidis
s. piscib; et lacte et q fiunt ex lacte et
regimus eos cu cibis calidis siccis et po
tib; similib; eis ut rectificetur cu eis in
crimentu q puenit ad cibu et uomatur
et in hora post horã uomitu p' ciborum
subtiliantiu curõnem ĝmestione qui
abstigunt deinde post illud amistrem' ei
tos ca. sic. et simile ill' ex potib; et amis
trent' illos post medicinas q rectificat
hanc egritudinẽ sic yeru. G. et yeru
archigen. et yeralogodion et theodo
ricon et accipiatur una qz istaru cu
aqua decoctonis mirab. iii. et epithi
et passillaru et salis indi et polipodii et
q sunt ill' silia. eld' si ictus nõ tollat
potus yeraru amistra pill' que mu
dificant humorem flaticu sicut st
pill' de aloe et h medicam q narro.
medicam solutiuu expellens barras
Rx cinamomi et spice et carpo nobile
bals. et masticis et asari et croci et folii et
calamenti fluuial' pulpe coloquintide
om an ʒ. i. aloes ʒ. xviii. cerñt et misce
antur et detur et dosis ei' pond' e ʒ. i. cu a
ceto et melle cu aqua ca. au ex secania
bin de melle cu aqua ca. et post mundi
ficationi pcipe ifirmo ut utatur assidue
hoc medicamine. Est enim pbatu et iam
expertu est et e modus eius. Rx confectõis
inde alcamkeugi q d. ʒ. ii. et mirab. iii.
ʒ. i. epithimi ʒ. ii. misceatur totu et su
matur in potu si possibile est poto to
ta est eius iuuamen. Et iuuantur et ex
hoc medicamine. Rx semis azufere
et seminis charmel amborü an ʒ. ii.
et seminis urtice pcem. s. et aloes q̃r
tam ptis. i. terantur et cribellent et iun
antur cu melle despumato donec ag
getur medicam et dentur ex eo ʒ. iii.
au minus aut plus unicuiqz hoim
scdm complexionem suam. Et h medi
cam n confert iuuamentu mini p.

Et seminis azefure et est gns elli qd' est
chiuurasten ʒ. x. amili ʒ. iii. acori ʒ.
ii. epithi ʒ. iiii. mirab. nigrorü ʒ. v. pas
sularü mundatarü ab interiorib; suis ʒ. ii.
ii. pmisce oia et amistrentur. Et confe
rt iuuamentu magnu h medicam et est ex arte
gabriel. Rx nucis muscate et mar machir
et schariunetu et costi et genciane et aristol.
iv. triu piperu opopanaci amoniaci et sem
pini et bdellii et scordeon et prassii et carne
dreos et cammepitheos et meu et fu. et dauci
et elli iii. et euforbii et ypqi et est medici
na inda et squille assate et folii indi et spi
ce et ʒʒ. et petrosil. et amomi et sticados et ci
namomi et calamenti montani et floris squi
nanti et cassiel. et xylob. et castorei et ameos
et seminis apii et seminis porri et polipodii
et cordumeni et cortic cappar. et galbani
om an ʒ. ii. oli balsami et aloes et mirre
epithimi om an ʒ. v. scamonee et aga
rici et pulpe coloquintide et epithimi oi
u an ʒ. vii. et s. terantur et cribellentur et co
ficiatur cu melle et amistretur summa e l.
hoc confcõ est ex arte gabrielis
Rx elli iii. ʒ. v. squille ʒ. vi. ind' cicurrus
asinini aut siti ei' ʒ. iiii. agarici ʒ. x. tur
bit ʒ. xv. epithimi ʒ. x. polipodii tindem
yerep. ʒ. xx. seminis azufe et ʒʒ. et sinapis
et nigelle om an ʒ. v. mastic. ʒ. x. sal' indi
ʒ. viii. sene ʒ. xx. mirab. kebul' et nigroz
et est emblicoru et bellilicoru om an ʒ. vii.
ysopi sicce et origani siluris et amideni ni et an
gri et siseleos om an ʒ. viii. ameos ʒ. x.
terantur et cribellent et liniant cum olo
albotin et sunt gna uiridia aut olo de
nucib; et qficiatur cu melle de fauis et
passiul. mundatis ab interiorib; suis con
tritis contricõe multa et detur dosis eius
ʒ. iii. cum aqua calida summa medicaa
ru est xv. Et confert hoc medicamen
et est gabriel. Rx triu piperu et cinamoi
et gariof. aromaticoz amomiloru et ga
riofiloru et eppi et ciri excorticati et nucis
muscate om an aur. i. granoru mil.
aur. vi. et zuccari albi om an aur. xxiiii.
terantur una queqz medicinaz p se et
cribellentur et agregentur et misceant cu
zuccaro et qficiantur cu melle despumato

et detur ex eo in principio sed semitam
solutiui aureos octo aut vii aut v secundum
hominis secundum uirtutem eius deinde inter
polatur tribus diebus et detur ex eo omni die
aureus i in ieiunio cum aqua calida diebus
multis. Summa est xi et amministretur extrin
secus linimentum cum medicinis uehementis
abstersionis sicut hoc. Comburatur elleborus niger et
misceatur cum galla et conficiatur cum aceto ui
ni et liniatur cum eo. Aliud. Comburatur sse
ntragi uel tapsia et teratur et conficiatur cum
aceto et liniatur cum eo aut comburatur
sseutragi et decoquatur cum oleo mirtino
deinde conficiatur cum oleo zegi contrita et i
nungatur cum eo locus. Recipe elleboris nigri et radicis
cappari et condisi et sseutragi psilotri et lupinorum
omnium equaliter terantur et conficiantur cum aceto
et liniatur. Linimentum aliud nobile.
Recipe sinapis et mezerion nigri et radicis ser
montane et rubee omnium equaliter conficiatur
cum sanguine scorpionum aut sanguine ara
chnarum aut sanguine yrundinis et liniatur.
Aliud. Conficiatur ostracum tritum cum sangui
ne nigri crocodili aut cum sanguine serpe
ntis uiridis aut cum sanguine serpentis et
liniatur. Aliud. Recipe ellebori nigri sulfuris uiridis
et sseutragi indi et piretri et radicis cappari
et nasturcii et stercoris muris et spume ma
ris et staphisagrie et baurac armeni omnium
equaliter terantur et conficiantur cum aceto et lini
atur. Aliud ad barras mirabile. Recipe sulfuris
combusti et euforbii et ellebori nigri omnium ana ʒ ii
anacardi ʒ v piretri et sseutragi psilotri omnium
ana ʒ i et ʒ s terantur et conficiantur cum aceto
uini et liniatur. Aliud karamati et est uir
qui uigilare fecit paganos et passus est
barras et curauit se ipsum hoc. Recipe mellis
anacardi ʒ vii piretri et ruthe montane
et est acetella omnium ana ʒ iii euforbii combusti
ʒ iiii sseutragi psilotri ʒ ii terantur et confici
antur cum aqua et liniatur. Aliud. Recipe squil
le assate et ruthe montane et euforbii et
anacardi et sseutragi psilotri et aristolochie longe
et gentiane et ellebori nigri et seminis urtice
omnium ana ʒ iii terantur et cribelletur et ammi
nistretur. Aliud. Recipe anacardi combusti et
sulfuris combusti et ellebori nigri et aristolochie
rotunde combustorum ana ʒ i terantur et cribelle
tur et conficiatur cum melle et amministretur.
Aliud et est rectificans pannum.
Recipe amigdalarum amararum et lupinorum
omnium ana ʒ v seminis raphani ʒ iiii de
gagante tandem ellebori nigri et aristolochie longe
et costi amari aut dulcis omnium ana ʒ ii
terantur et amministretur. Linimentum ad
barras et inpetiginem cronicam.
Recipe sinapis et se. eruce et seminis caulis
et nasturcii omnium equaliter terantur et conficia
tur cum aceto forti. Aliud. Recipe foliorum
fici siccorum foliorum ruthe et baurac omnium
equaliter terantur et conficiatur cum aceto
et liniatur in sole. Si autem acciderit ulcera
tunc accipiatur ex cineribus alseigi et
antiquis caulis terantur et ponantur su solus
per ulcera donec sanentur. Aliud. Recipe ellebori
nigri et condisi et sinapis et conficiantur
cum aceto et liniatur. Aliud. Recipe galla
cum mezerion et gummi et sseutragi psili
ci omnium ana ʒ i terantur et conficiatur cum
lacte mulieris aut lacte recenti muscho
et liniatur est enim bonum expertum mira
bile non est quod sit sicut ipsum. Capitulum
iiii de inpetiginibus in quibus finditur cu
tis et accidunt ex humore. Sunt albaras
nigra et pruritus.
Iste due egritudines simul fiunt aspiritas
in superficie corporis extrinseca cum pruritu
in quibus excoriatur cutis et accidunt ex
humore melancolico. Uerumtamen inpetigines
excoriabiles ambulant et reuoluuntur
in concauitate corporis secundum resolutiones
et cadunt ex eis cortices rotundi pruriti
autem et pustule que sunt in eo quod apparet de
corpore et figurantur cum coloribus et expel
luntur ostracum furfurea et est necesse in
istis duabus egritudinibus ut amministretur
extractio sanguinis quando est in corpore repletio
uehemens deinde amministretur medicine
post illas et sunt mouentes mundificantes
humorem melancolicum multotiens et postquam
mundificatur corpus mundificatione sufficien
ti redimus ad res que ponuntur extrinsecus et ex
eis quorum congruit rectificatio sunt duo
elleborum simul cum calce abluta et fit hoc
preparatum et reseruatum apud te postquam
abluitur et exsiccatur resoluatur ergo

cum aqua apud necessitatem et aministret.
℞ resine ʒ. viii. corticum radicis cappar. et
gummi arabici amborum ana ʒ. v. terantur et cri
bellatur. confice cum aceto et liniatur cum eo. Al.
Anacardi combusti et aristol. et elli con
bustorum omnium ana ʒ. v. terantur et cribel
letur et conficiatur cum aceto et liniatur
cum eo. Al. ℞ amigdalarum amararum ex
corticatarum et lupinorum amborum ana ʒ. v.
seminis raphani et dragag. amborum ana
ʒ. iiii. aristol. lon. et elli nigri amborum
ana ʒ. ii. terantur et liniatur cum eo. Linimen
tum ad barras et impetiginem antiquam et ex
eis que delent impetiginem excoriantem. Accipe
Flores spinis rubi et radix vitis albe et alsfa
stine contrita cum aceto et liniatur cum
utrisque locis. In pruritu autem proprie sunt iste
medicine. Sumantur folia oleandri recen
cia et decoquantur cum oleo olive quantitate
lib. i. donec dissolvantur et separat oleum
et teratur et plicatur super ea. Aliud et
tere ʒ. iii. et liquefiat cum oleo et expectetur
donec liquefiat cera et infrigidatur et pl.
viza similiter illo sulphur non combusti ʒ. iii.
et liniatur cum eo assidue in balneo aut
in sole. Cap. v. de morphea alba et nigra.
Species morphee sunt alba et nigra. Albaruum
que est in utrisque est conformis in specie
sua et equalis specie albaras albe et divisa sit
ei inter quod albaras submergitur in profundo
et propter illud nascuntur pili in loco albi et
morphea secundum plinium non mutat nisi in
quod apparet de corpore tantum et fortasse est mu
tatio eius usque ad profundum corporis. Verumtamen
non est sicut albaras immo nigra ea morphea
vero nigra est ex genere impetiginis excoriate
scilicet albaras nigre et divisa sunt ab ea. per hoc
quod est in superficie corporis tantum. Et con
ferunt morphee albe si est antiqua quam
submersa est iam ad interiora corporis medi
cine quas diximus in curatione albaras albe.
Et si est recens in exteriore cute tantum tunc opor
tet ut aministrentur in ea iste medicine. Aliud
Recipe mi medicam valens ad mor
aristol. iii. et emblicorum et phea albi.
bellir. omnium ana ʒ. x. terantur et cribelle
tur et sumantur passul. mundatarum a gra
nis suis ʒ. xxx. terantur et liniantur mixtum
cum melle secundum quantitatem. Necessitatis ad con
fectionem medicarum et misceantur simul misceantur
et detur in omni die ʒ. iiii. in ieiunio.
Recipe spice nardi. Confectio ad morpheam
racis et nuce muscate et sauine albam
risceha et ʒʒ. et calamenti fluuialis montani
et costi amari et cassie. et asari et se apii et ani
et ameos omnium ana ʒ. v. epithi et passularum mun
datarum ab interioribus suis et mirab. nigris
et bellir. et emblicorum omnium ana ʒ. x. mellis de
spumati quantum necesse est. dosis ʒ. iii. summa est
xviii. medicine. Al. gabrielis
Recipe masticis pond. ʒ. ii. cassie. et cinam
ʒʒ. omnium ana ʒ. iii. passularum ablatis inte
rioribus ʒ. xxiiii. mell. quantum necesse est. potio ʒ.
iii. summa v. ℞ ʒʒ. costi asari masticis
omnium ana ʒ. s. camedreos et scordion et cassie.
omnium ana ʒ. ii. epithi et origani montani et ca
lamenti campestris omnium ana ʒ. iii. summa est
xii. Et conferunt ad morpheam nigram omnes
curationes predicte inter impetiginis excoriante.
Et est necesse ut aministrentur etiam in hac egritu
dine ex istis medicinis assidue mirabol. in.
et kebuli et bellirici et embl. et epithimum
et polipodium et sal indi et sticados et agaric
et lapis lazuli et que sunt illis similia. Et est
necesse ut ponatur super locum in ambabus
speciebus morphee linimentum ex duobus ellis
simul cum aceto et decoctione lupinorum
et corticum rad. cappar. cum aceto et radix
rubee cum aceto et sisemingi pistati cum
aceto et radix lilii cum melle et est conveni
ens ad morpheam nigram proprie arsenicum
rubeum quod miscetur cum nitro et sul
phure quod non est combustum et linitur in sole 3
postquam fricentur locis cum nitro. Et ad
morpheam conferunt medicine. Linimentum quod est pro
prium morphee est gabrielis et commi
nitum. ℞ costi amari et gentiane
et aristol. ro. et piretri omnium ana ʒ. i. se. ra
phani ʒ. iii. terantur et cribellentur et conficia
tur cum aceto et kitrum dissolutum cum aceto
et liniatur summa est v. [illegible]
℞ sulphur combusti ʒ. iiii. cum [illegible]
forbii combusti ʒ. vii. anacardi combusti ʒ. iiii.
s. euforbii elli nigri ʒ. ii. terantur et conficiatur
cum aceto et kitrum quod decoctum sit cum
aceto donec consumptum sit acetum et rema

+ aloes agarici ana ʒ. viii. mell. quantum
necesse est. dosis eius est ʒ. iiii.

fit. curatio morphee albe

albe

Al' ad morpheam

neat alkitrã ⁊ liniatur cũ eo summa · in-
[P]ruritus qui accidit in corpore fit ul' ex
superfluitatibus que **Ca. vi. de pruritu**
expelluntur ex uenis aut ex membris aliis
ad cutem ⁊ figuntur illuc ꝓpter multitu-
dinem earũ aut ꝑaru grossitudines non
possunt penetrare in eam. Remanent
ergo sub ea ⁊ putrefiunt ꝓ longitudine
more sue ⁊ mora eorũ elongatur ꝓ debilita-
tem uirtutis expulsiue. Cuius ergo alius est
qui fit secundum senium debilitatis continentis
q̄ accidit ꝓ etatem sicut accidit decrepitis
⁊ alius est qui accid' ex humore malo cui
est qualitas mala acuta mordicatiua et
salsa ⁊ baurachia. hic quid est ille qui fit
in hora retentionis sub cute tamen ⁊ in hora e-
ruptionis cum sanguine. Et cognoscitur unus
quisque modorum prurit' humorum facientis
ipsum ex etate ⁊ regimine ⁊ reliquis causis hu-
morum ⁊ accidentibus significantibus secundum unum-
quemque eorum. Et cum pruritus qui accidit se-
nibus fit ꝓ magnitudine etatis secundum ueri-
tatem non est possibile nobis quoniam non possumus
permutare eos ad etatem aliam immo extin-
guimus ipsum ⁊ sedamus eum cum curatione. Secundum
uero genus mitigationis est possibile ut cure-
tur cum medicinis quas dicemus post. Et ille
qui accidit ex uictoria superfluitatis nociue
tunc si superfluitas est in uenis curamus
eum in primis cum extractione sanguinis ⁊ post
eam per euacuationem cum medicinis solutiuis
conuenientibus sicut sunt mirab. ⁊ fumus terre
epithimum ⁊ ellis nig' ⁊ pulpa coloquintide
⁊ que sunt illis similia ⁊ post hec administremus
medicinas que abstergunt exterius in balneo
Si autem humor malus non est in uenis in-
mo sub cute tamen tunc post mundificationem
cum medicinis solutiuis redimus ad medi-
cinas que abstergunt exterius ⁊ incipimus
cum eo qui habet egritudinem in balneatio-
ne deinde medicamus pruritum cum linimento se-
dante pruritum ex medicinis expertis probatis
sicut est aqua sicle ⁊ aqua maluarum siluestri-
um uel campestrium uel ortolanorum ⁊ succus
acetose ⁊ fu fur sanidi confectis cum aceto
quando fricatur cum eo corpus ⁊ farina fabarum
⁊ intius bateke. Quod si prolongatur egritu-
do fricamus corpus cum aqua apii ⁊ aceto ⁊
oleo ro. ⁊ balneatur ⁊ cum aqua decoctionis o-
leandri ⁊ si est eius generatio ab humore al-
baurakii conueniens est tunc ut fricetur
corpus cum farina fenugreci ⁊ melle mun-
do ⁊ suco cucumeris asinini ⁊ suco cappar'
⁊ aqua ⁊ granatorum ⁊ aq decoctionis coloquin-
tide. Et ex eis que confiunt unguentum mag-
num sunt rose al. quando accipiuntur ex eis ʒ. ii.
⁊ terantur cum aceto forti donec fiat sub[stanti]a sor-
dici balnei ⁊ misceatur cum eis sulphuris
ʒ. i. quod fuit tritum solum ⁊ fricetur cum eo
corpus in balneo ⁊ si misceantur medicar-
um duarum quas diximus partes equales erit
fortius ad operationem earum. Et ex eis que confiunt
ad pruritum ualde est apium recens quando terit'
⁊ fricatur cum eo corpus in balneo aut mix mag.
quando fit cum ea simile illius. In quid sig-
nifico per cortices nucis recentes ⁊ reliq-
medicine de proprietate quarum est ut ab-
stergunt preter quod generent ulcera. Si autem
pruritus est ꝓ duriciem confert balneatio
assidua cum aqua dulci calida in qua de-
cocta est nitrum ⁊ fricetur cum eo algu-
ers ⁊ non est iuuamentum in sethesabrem
quando fricatur cum ea corpus in fine illud. Quod si
pruritus est in uirga uirili tamen. Quod est
q' de consuetudine hominum est sed plu-
rimum ut accidit eis illud tunc quotiens
est eis hoc linimentum. **⁊ est modus eius.**
℞ ceruse de plumbo ʒ. vi. sulphuris albi
ʒ. i. opii ʒ. s. misceatur ⁊ liniatur cum aceto
mixto. ℞ ceruse ʒ. viii. sulphuris combusti
ʒ. ii. staphisagrie ʒ. i. terantur ⁊ conficiatur
cum aceto ⁊ administretur. Si autem pruritus
est in ano aut mulierum receptaculo confert
ei hoc linimentum. **⁊ est modus eius**
℞ aluminis rotundi lameni assati ʒ.
ii. kitran ʒ. i. conficiatur cum aceto ⁊ liniat'
⁊ ponatur super locum si est interius aut
exterius. **Aliud ad pruritum in duobus testi-
culis ⁊ uesica [illegible] aq expertum**
℞ acacie menithe omnium an ʒ. s. aloes
scotentis ⁊ sumach ⁊ sal armoniaci omn-
ium an kirates iii. ce. parum ⁊ ustrem q'
cum sunt medicine terantur ⁊ cribellentur
⁊ conficiatur cum oleo sambucino ⁊ admi-
nistretur. **Ca. vii. de scabie**
[C]onuenientis huius sanguis egritudinis fit

ex sanguine grosso qui putrefit qua propter
fit inceptio curationis eius cum flebotomia et post ipsam
solutio uentris cum decoctione duorum mirabolanorum
multociens deinde post illud soluitur eos cum
aqua fumiterre hiis et mirabolanis citrinis et
zuccaro et post euacuationem sufficientem ammi
nistretur hoc linimentum. Scabies autem
humida cum medicinis multe exsiccationis
scabies sicca cum medicis que sunt pauce ex
siccationis et ego describam tibi duas species simul
donec quum indiges curatione fiat facile tibi sic
hoc linimentum.

Linimentum ad scabiem

ꝝ condisi. ʒ. ii. argenti uiui tridem aris
tol. lon. ʒ. iiii. scorie argenti. ʒ. vi. venarum
tinctorum. ʒ. iii. terre argenti uiui. ʒ. ii. tere
et conficiatur cum aceto et oleo ro. et liniat
in sole calido. Aliud. Sumatur condisi et
mag. et teratur contritione bona et confi
ciantur cum aceto forti et liniatur. Aliud.
ꝝ duorum arsenicorum simul et merdasengi
et spaphan et scorie argenti et terre argenti
uiui et uenarum tinctorum et condisi et folio
rum oleandri et sal armoniaci et aristol. lo.
omnium ana ʒ. iii. argenti uiui ℥. i. teratur
et cribelletur illud et conficiatur cum aceto
uini et oli et amministretur. aliud
ꝝ aristol. lon. et nigelle et condisi et len
ticum et nitre et amoniaci ana partem i. mer
dasengi et scorie argenti amborum ana partes
ii. teratur et cribelletur cum ozali et permis
ceatur cum oleo ro. et aceto uini et liniat
cum eo scabies. linimentum ad inpetiginem et alsa
ꝝ pulpa coloquintide hasafati et scabie
et condisi et sulphuris et zegi omnium ana ʒ. iii.
m dasengi et menuthe amborum ana ʒ. viii.
se. harmel tourefici et nimes alcannel et
nitre et oli omnium ana ʒ. xii. argenti uiui
ʒ. ii. dantur sicca et [illegible] unius alcanni
alcarniz cum oleo et misceatur cum argento ui
uo et medicinis siccis permixtione ultima
et teratur et liniatur cum eo locus expertum.
aliud ad scabiem humidam
ꝝ sulphuris albi inqbusti et condisi et sal
masse et ciuis yliceis et piretri et kambil o
mnium equaliter conficiantur cum aceto uini et
oleo ro. et liniatur cum eo. aliud
ꝝ scorie argenti et condisi et nitre sicce et
aristol. lon. et chali et eris conbusti et arge

nti uiui et uisnem tinctorum et scoris ciuis albi et
merdasengi et fullaginis domus furni et sulphis
citrini et duorum arsenicorum et ceruse plumbi
et gallarum et zinzam et granorum alteri omnium
equaliter terantur et conficiantur cum oleo ro. et oleo
laurino et amministretur est enim mirabile ualde
et non est simile ei in medicinis que conueniunt
ad hunc modum. flam ipsum et eradicat uer
rucas et uestigia nigra et pruritum et alsaha
fati. aliud ad scabiem humidam
ꝝ scorie argenti et merdasengi et uenarum
tinctorum et ciuis ylieis et sal masse et condisi
et ostrucorum furni et sulfuris omnium equaliter
teratur et conficiatur cum aceto et oleo anti
quo et liniatur cum eo scabies. aliud
ꝝ celidonie scorie argenti cambil merda
sengi uenarum tinctorum omnium equaliter et con
ficiantur cum aceto uini et oleo ro. et liniatur cum
eo. Ca. viii. de ssara

Si est euentus eius ex sanguine colico sic
quod significatur ex caliditate corporis in
firmi et acuitate eius et ex rubedine que ap
paret ex eo et ex estuatione eius in die secundum
plurimum tunc oportet ut incipiatur cum flebotomia
in curatione eius et extinguatur post ipsam cum
decoctione tamarindorum et prunorum et aqua
granatorum acetosorum et acetositate citri deinde
euacuatur post hoc cum decoctione duorum mirabolanorum
et cum hac medicamine. Expositio hec est
ꝝ mirab. citrinorum. ʒ. ii. yerep. ʒ. i. conficia
tur cum scamabin et ponatur potio eius una
et amministretur et ssere. ʒ. i. ex flate salso al
baurake sic quod significatur ex estuatione
eius in nocte et ex paucitate eius in nocte
rubedinis que apparet ex eo tunc detur infir
mo aqua in qua est cepsti humide cum anisi ℥. i.
cum pondere ʒ. i. aloes et postea aqua almagre
qua bibitur aut aqua lactis noui qua bibi
aut simantum galle et tinctum bu. conficiatur
cum aceto uini fortis et detur in potu ex se
mine agni casti pondere ʒ. iii. cum lacte recenti
mulso. Et confert iuuamentum magnum et est
ut sumatur ex eis quantitas ʒ. i. cum zuccaro
ʒ. iii. Et ex eis que probata sunt et expertum est hoc
medicamen cum peruinio
Recipe calamenti pondus. ʒ. i. spodii et ro. ru
bearum tritarum omnium ana ʒ. s. camphore ka
rat. i. detur cum aqua granatorum acetosorum

et amigdalarum amararum et uenarum tinctorum omnium

liquefiat

aut cum aqua citruli et cucumeris aut infundatur
sumac cum aqua et coletur aqua eius et sumatur
ex ea ʒ. i. et teratur ex sandalis pondus ʒ. i. et
liquefiat cum illa aqua et detur in potu in ieiu
nio aut detur in potu ex hoc medicamine modo
quod nominatur albeia pondus ʒ. i. cum tribus
unciis albi cum aqua frigida duobus diebus aut tribus
est enim mirabile valde. Ca. ix. de pulveribus a

romatizantibus
Speties quidem medicinarum rerum que aro
matizant odorem corporis [et] rectificant odorem corporis
sunt plante et species et fructus et sicca aromatica
boni odoris qui boni sunt per se non per accidens et
omnes res que exsiccant corruptionem que accidit in lo
cis multis sudoris sicut sunt titillica et ungui
nes coxarum et que prohibent sudorem ex toto corpore
et exsiccant ipsum et abscindunt fetidum odorem
et faciunt acquirere corpus odorem bonum per acci
dens non per se. Et iste sunt sicut alumen humidum
et scoria argenti et scoria plumbi et thucia et
mirdasengi et reliquae res que exsiccant cum virtute
Species autem acceptionis earum non oportet ut sit una
quoniam corporum aliud est quod est calidum et aliud quod est
frigidum et aliud quod est humidum multi sudoris et
aliud quod est siccum pauci sudoris propter illud ergo necesse
ut sint species medicinarum acceptarum ad illud
ex modo boni odoris diversarum variarum secundum qua
litatem quia indiget unumquodque corpus ex eis
cum quantitate diversitatis complexionis eorum propter
hoc ergo facte sunt compositiones que accipiunt diversa
rum specierum donec utatur unusquisque hominum
eo quod convenit ipsi secundum quod narrabo nunc.
Pulvis aromaticus bonum faciens odorem corporis
congruens corporibus humidis complexionem calidam
Recipe cipi et folii indi et floris squinanti et sto
racis humide omnium ana ʒ. x. rosarum siccarum et
foliorum mirti omnium ana ʒ. xx. sandali rubei ʒ. xv.
infundatur cipi et squinantum et folium indum in vi
no odorifero et exsiccentur et terantur deinde terantur
cum reliquis medicinis cum aqua rosarum et exsiccen
tur in umbra et terantur tertio et pulverizentur super corpus
post balneationem et ablutionem cum aqua in qua
decocta sunt sisimbrium et amomum et mirti
et rosae et alusnet et calami aromatici et sticados et
que sunt illis similia. Aliud abscindens odorem fetidum
ex sudore corporis. Recipe amomi et costi et
spice omnium ana ʒ. ii. scorie argenti ʒ. iii. floris
pulegii omnium ana ℥. i. foliorum mirti et rosarum
siccarum et foliorum persici omnium ana ʒ. iiii. thuris

boni ʒ. iii. et dimidium et calami aromatici amborum
ana ℥. i. climie ℥. iii. abluantur climia et
scoria argenti cum aqua pluviali et terantur
reliqua cum vino odorifero et solvantur cum aqua
malorum et conficiatur totum et exsiccetur in
umbra et administretur. Aliud abscindens odorem
fetidum titillicorum. Recipe aluminis humidi aurei ii. a
momi aurei ii. mirre aurei v. terantur et admini
stretur sub titillicis. Aliud abscindens odorem sudo
ris titillicorum congruens mulieribus quarum est frigida
complexio. Recipe spice gariofilorum
et darselsahan et amomi omnium ana ʒ. iii. cos
ti et bacce balaustie et spice indice et cinna
momi omnium ana ʒ. ii. saniei sisimbrii sto
racis liquide omnium ana ʒ. iiii. mellis lubne
ʒ. v. et dimidium ʒ. i. terantur et conficiatur cum aqua si
simbrii et administretur. Aliud ad fetorem titil
licorum. Recipe plumbi conbusti extincti
cum vino partes iiii. et mirre partem i. decoquantur
cum vino donec inspissetur et fiat in substantia
mellis fiant et administretur. Recipe mirdasen
gi et scorie argenti et scorie ferri et mirre
et amomi et spice omnium equaliter terantur
et conficiatur cum aqua sisimbrii et linatur.
Recipe aluminis humidi et amomi mirre et spice
omnium equaliter terantur et conficiatur cum vino et
administretur mirdasengi conditum et sandali
albi et folia sisimbrii sicca et camphora et
muscus terantur et conficiatur cum aqua sisim
brii et linatur cum eo in descriptione non alia
cum vino et non dicitur sisimbrium. Ca. x. de fetore
oris et albatie
Contingentis
Fetoris oris ex humiditate putrida que
accidit in stomacho aut ex putrefactione in radice
dentium et gingivis quia propter sicut est in eo
ex stomacho administrentur mundificationem stomachi ipsius
per vomitum post cibos incisivos qui abster
gunt os stomachi deinde per potum pillularum de aloe
et mastice et pillularum alsanfel et hoc est opus eorum.
Pillule alsanfel conferentes ad fetorem oris.
Recipe sanfel et gariofilorum et galange omnium ana ʒ. i.
musci et camphore omnium ana danich
ii. piretri ʒ. i. aloes ʒ. iii. sinapis ʒ. i. terantur
et cribellentur et conficiantur cum vino et
fiant ex eis pillule et dentur ex eis in omni
die in ieiunio v. pillule cum vino antiquo
Recipe sandali al. Et quod fiunt et iste pillule
et maratis et costi et cardamomi et heil et mirre

mirti et gariofili omnium ana ʒ. v. cubebe et camphore ꝯ tinum ana ʒ. i. et s. similiter et conficiantur cum aqua rosacea et ammistrentur postquam fiunt pillule sicut cicer et dentur ut teneantur in ore. alie

Recipe cinamomi et gariofilorum pillule

et usnee et salis indi et sisamini et enhil et cardamomi et spice et ligni aloes crudi omnium ana ʒ. i. aloes ʒ. iii. et quidam proiciunt ex aloe pondus reliquarum medicinarum omnium et conficiantur cum uino et fiant ex eis pillule et ammistrentur. aliter contra fetorem pillule multum

Recipe feremianusech hin et foliorum citri et spice et nucis mirti et gariofilorum et neremusech et hehil et ʒʒ et cubebe et macis et cipi omnium ana ℈. i. musci ʒ. i. conficiantur cum uino antiquo odorifero et fiant ex eis pillule magne et dentur omni die in mane due pillule. Si autem fetor oris est ex putrefactione dencium et carnium gingiuarum retineantur dentes ipsi cum modis quos diximus in capitulo dencium et gingiuarum in sermone qui est secundum dolorem dencium. Capitulum xi de

cap xi

ignis

cerias que ad adustione

Adustio ignis indiget medicinis que abstergunt cum equalitate preter quod appareat eis calefactio aut infrigidatio et illud quod conueniens est ad hoc est inuentum in luto uiridi et de luto leuis ponderis quod ex eo liniatur cum aceto quod non est uehementis acetositatis aut commixtio cum aqua et ex eis que faciunt in hac operatione bona et prohibent adustionem a uesicatione est albugo oui quando conmiscetur cum oleo ro. et liniatur statim super locum cum penna quod est quia hoc infrigidat cum equalitate et exsiccat absque mordicatione et confert iuuamentum magnum ad adustionem ignis. hoc medicamen.

marmor

Recipe foliorum altee hin dorum aut foliorum maluarum lib. i. et decoquitur cum aqua donec dissoluta sint deinde colentur et terantur bene et extrahantur ex eis fila dura et proiciantur super ea merdasengi conditi et ceruse amborum ana ʒ. ii. et s. et olei ro. ʒ. iiii. et aqua coriandri humidi et solatri omnium ana ʒ. i. misceantur totum commixtione bona et fiat emplastrum cum ea et confert hoc cum apostematibus calidis. In illis autem iam uesicatio est combustio decoquantur lentes excorticate et rose decoctione

bona uehementi deinde terantur cum farina ordei et oleo ro. et fiat emplastrum cum eis et confert contra hoc

Recipe ostreas postquam abluuntur cum aqua dulci [illegible] et exsiccantur ℈. iiii. et cere ℈. ii. et olei ro. ℈. vi. hoc fiat cera cum oleo et misceatur cum calce bene et liniatur et quidam faciunt linimentum ex calce abluta tantum absque cera et permiscent cum ea oleum ro. et album oui et ex cerusa rem modicam et quidam accipiunt linimentum ex encaustro confecto cum aceto super adustionem uero ex aqua bulliente similiter dantur autem quando uesicantur aqua oliuarum salitarum aut aqua ciceris tinctura aut sumac et liniatur super locum et postquam uesicantur confert ei unguentum de cerusa aut unguentum de calce et est hoc operatio

sepacl

eius. unguentum de calce ualet ad adustionem et

Recipe ex calce postquam abluitur exsiccatur uel ... quantum uis et funde super ipsam puluis aque et agitatur agitatione bona et funde super eam ad pondus eius ex oleo et agitatur donec egrediatur aqua quam fudisti super eam deinde exprime ipsam bene et permisceatur cum oleo donec fiat unguentum et ammistretur. Si autem non alleuiatur uesicatio et difficilis fiat eius consolidatio ammistra medicamen siccum factum ex foliis alhetil non combustis et est arbor similis tamaristo aut ex foliis aliam bus combustis. Et confert et iuuamentum manifestum ista alecuren. Puluis alecureni confert ulceribus difficilis consolidationis et igni inflamato et sacre pustule et labiis et naso et reliquis ulceribus humidis

Recipe rasure eris et ferri amborum ana partem i. conficiantur cum uini rubei quantitate que necessaria est et misceantur et conterantur et ponantur forme sperice et obturantur in furno et reseruentur cum ergo indigeas eis tere unam ex eis et iunge locum primus cum oleo ro. deinde puluerizea super ipsum ex ipso Est enim bonum expertum et confert ad uariolas que egrediuntur in pueris. Capitulum xii de spi

Illum qui ro sanguinis ex sanguisuga que deglutitur

expuit sanguinem

propter sanguisugam quam deglutiat degluti

ut fac stare in directo oculi solis et precipe ei ut accipiat os suum et preme linguam eius cum meillaro pari et aspice in iuisam bene Si igitur uides sanguisugam suspensam in faucibus tunc cape eam cum tenallis minutis

et non ꝓperes intentionem eius ut incidat sed ante
te eam facile paulatim donec resoluatur in quo
suspensa est. Quod si aspectus tuus non cadit super
eam amittet has medias. Et modus earum.
Recipe aceti uini ℥ ii baurach ℥ iii allium
ortolanum tere allium cum baurach contritione
bona et resoluatur cum aceto et gargarizet
cum eo aut sumat sinapis ℥ ii baurach ℥
iiii terantur bene et insufflentur in gutture sicca.
Si autem in stomacho est sanguisuga. Confectio huius me
dicamenti. Recipe squilla et absinthium romanum
et nigelle et lupinorum et costi maioris citri
.xx. [illegible] omnium ana ℥ i terantur et cribellentur et
dissoluantur cum aceto permixto et detur et si ca
sum sanguisuge sanguis sequatur erup
tio eius amittetur medie stiptice que absci
dunt sanguinem. Capitulum xiiij. de gomorrea

Scias quod euacuatio spermatis extra uoluntatem fit ex
spasmo instrumentorum spermatis sicut accidit
in epilentia et est corruptio sensus et molli
ficatio aut ex debilitate uirtutis retentiue
que est in instrumentis spermatis donec non pot
retinere sperma et totum hoc accidit et quoniam mo
uet uirtus euacuatiua que est in istis instrumentis
motu malo. Vincentius alius in est non dicat
quare fit quod in egritudine epilentie prohibetur
egestio stercoris et urine et euacuatur sperma
Dico ergo quod in hora epilentie spasmantur instrumenta
spermatis cum reliquis neruis et leduntur et cum
istis lacerti assiregi id est perinei que sunt in termi
nis ani et uesice que prohibent exitum stercoris
quando spasmantur lacerti assiregi et hoc attrahit se
minum et quando spasmantur lacerti constringentes
collum uesice prohibent exitus urine. Instru
menta uero spermatis quando spasmantur accidit
fluxus spermatis et exit eius. Curetur ergo
hec egritudo in regiminibus subtilibus leuius
et fortiora ueniunt. Si in corpore est repletio et est
mundificatio secundum quod prius prenominauimus quam ne
cessitas uocat ad illud et ordinetur ut prohibeat
ab euacuatione per polutionem non. Nam eua
cuatio per polutionem attribuit ad tribra uim
per uentositatem et prohibeatur in ex medicis
que prouocant urinam. Et iaceat in infir
pro stratum fortiter et ut iaceat super latus suum
dextrum et ex medicinis infrigidantibus
que ponuntur super dorsum et alcatim inferius
sicut cerotum factum cum oleo rosato et assato

cum aqua frigida et coriandro humido et aqua
portulace et lactuce et solatri et alcalib
et salicis et lamine plumbi quando ligatur
est super alcatim et ponitur super ypia et curatur. Et
ille cui aduenit pollutio in nocte mul
tum et sumat in potu ex medicis illas quibus
est proprietas in curatione huius egritudinis
ex illis quia cicatrizet sic uenustare
uino nigro stiptico et aqua decoctionis lenticule
cum et aqua portulace et seminum eius cum
simile semine lactuce et cum aqua carne humide
et si non est calliditas apparens permisce et se
men agni casti et rute recentis in cibo eorum
et ordinetur ut non ipsum amittet sed in fine
Quam calefit ualde et filii semen asschede
rungi cum petrus quando comedit multum
exsiccat sperma. Et confectio huius me
dicamenti ad exsiccandum sperma. aliud
Recipe radicem carne persice et calamenti mo
tani nusquamum et seminis lactuce et seminis
apii et seminis rute et semen agni casti et rosa
rum rubearum omnium ana ℥ ii terantur et cribelle
tur et detur in potu ex eo cum aqua frigida et
cum aceto permixto dosis sit ℥ ii. aliud
Recipe seminis rute et ana amborum ana ℥
ii castorei et iusquiami seminis albi
amborum ana ʒ ii rosarum rubearum et ba
laustiarum amborum ana ℥ iii terantur et
cribelletur dosis eius ℥ ii cum aqua frigida. aliud
Recipe seminis lactuce ℥ iii scheden
gi ℥ iii et ß. seminis rute ℥ i ℥ ß. terantur et detur
dosis ℥ ii cum secanabin. aliud
Recipe seminis agni casti et rute amborum ana
℥ i terantur et cribellentur et detur cum aceto per
mixto et post istos potus fiat ut in fine
utatur exercitio donec fugiat coitus et loci s
lesi s sit uirtus. Capitulum xv. de rebus que ualent ad coitum. et faciunt emissionem spermatis

Semen urtice et bulsinis et est cepa cal
pestris et semen napi ipsi et bautie
et semen earum et tritici et erucha et ciceris et fa
be et piscis quod dicitur multorum pedum et gra
norum pini et calamenti et radix serpen
tarie plane quando coquitur et comeditur
et locum quod fit est carauium tertium stichi et
omnia predicta addunt in coitu et costus
et quando sumitur cum zelenzibus de melle
et testiculi uulpis et quando accipitur ex
eis coclearium unum addunt in erec

coe et cepe et spagi et cerebella passer et que
sunt ex silva et medicine composite quas dicam faci
unt coitum fortem. Suffuf quod additur

Recipe seris spagi coytu expertum
et seccacul et zz. om an 3. v. budum
gi rubi et albi et behen. ru. et al. om an
3. iiii. seris hiude et rapham et se alha
bat alkadra et baucie et eruce et urtice
om an 3. ii. cepe squille assate et sal cau
de stincorum om an 3. iii. nasturcii 3.
viii. lingue passerum pond 3. i. zucari 3.
xl. terantur et cribellentur et misceantur et de
eo dosis eius 3. ii. cum rob aut cum lacte recenti
mulso summa xviii. medicine. adidem.

Recipe se. eruce et raphani et seminis
urtice om an 3. viii. costi piretri. am
borum an 3. ii. zz. et seccacul amborum an 3.
iii. galange 3. x. budemgi al. et ru.
amborum an 3. v. terantur et cribellentur et mis
ceantur cum penidiis qui sunt illi ponderis
omnibus sunt medicine et detur ex eo et sit omnis
dosis 3. iii. cum rob summa est. xi. Elin

Recipe seris hiude quod multiplicat sp
et eruce et nasturcii ma
et baucie et spagi et albumgi al. et ru.
et ben al. et ru. et se. apii et se. eruce et
se. napi et caul' et bareke et cepe et d
gag. om an 3. v. cinamomi et galange
et seccacul et zz. et macropiperis et heil et
cinami om an 3. x. terantur et cribel
lentur et sumatur ceramabin mine ii
et infundantur in nocte et colentur in
mane ex spiritus quod sunt in eo et decoquatur
super ignem lenem donec inspissetur sicut mel
et removeatur ab igne et pulverizentur
super ipsum ex medicinis que preparate sunt contritis et cri
bellatis et prius secat bene et detur ex eo
pond 3. vii. cum lacte vaccino aut cum
lacte caprino aut cum rob summa est
xxiii. medicine. al' quod addit in sperma

Recipe semen spagi et te mirabile val
eruce et baucie et seris de
cepe om an 3. v. testiculorum vulpis 3.
vii. zz. et seccacul et macropiperis om
an 3. vii. se. feni et hiude amborum an
3. vi. sal stincti aut quod est in circuitu re
num 3. x. budemgi rubi et al. amborum
an 3. vi. cinami 3. iii. et s. et se. napi

pond 3. vii. sisami excorticati et agnorum
kilkil om an 3. xv. terantur mediante
per se et terantur sisami et grana alkilkil per se
deinde misceantur utraque cum medicinis
et line eas cum sisamo et confice eas cum
melle despumato aut cum tereniabin et
detur ex eo pond 3. iii. cum aqua eruce et
comedat super ipsum cepe elixatum et eruca
et passeres aut carnes arietis cum cepe aut
carnes pedum et napi et baucie summa est xi.

Semine ex hasseech aliud
Siccato quantum vis terat et cribellet et su
me hasseech humidum in tempore suo et tritur
et exprimatur aqua eius et infundatur super hasseech
siccum contritum et exsiccetur in sole. Cum ergo
exsiccatum fuerit funde super ipsum ex aqua hasseech al
terius donec fiat alhasseech siccum duplum
et si est plenius ut mutatur alhasseech siccum
cum aqua alhasseech humidi donec fiat triplum est
melius. Est enim res mirabilis. deinde sumatur
ex eo res tres partes et piretro pars i. et zuc
caro tabarzed partes iiii. terantur et cri
bellentur et detur dosis eius 3. ii. cum aqua calida et
est bonum addens in spermate et stimulat
ad coytum et est nobile. Confectio confor

tans virgam et magnificans ipsam.
Re. zz. et testiculorum vulpis om ana
aur. viii. caude stincti et urtice et asari
et petrosilini et coriandri et siseleos
om an aur. iiii. cinami et se. eruce am
borum an aur. iii. seminis budamgi al. et
piperis al. et se. urtice om an aur. ii. flo
ris squinanti et spice aromatice om an
3. i. sanguinis yrci lib. quartam detur ex eo aur.
ii. ei qui est debilis coytus cum lacte recenti
mulso summa xvi. al' ad coytum et desiderio

Recipe galange et se ani scorie feri addes
seccacul et ben. rubi et ben in sperma
deinde et hasseech et alasafir et macis
et piretri et sisami excorticati et bude
rangi citrini et macropiperis et zz. et radicis
liquiritie et se. urtice et ciceris et se. eruce
et tripe et napi et spagi et cepe om an
aur. x. scorie feri basari quantum est me
dietas medicinarum humane medie cum
butiro vaccino deinde conficiantur cum
melle et amministrentur summa est. xx. aliud ad desiderium coitus
Sumatur cepe album et teratur et exprimatur

Bilfala

hatur aq̄ ei ⁊ sumat ex ea q̄ntitas medie
libre ⁊ p̄hiciat̄ sr̄ ipm̄ q̄ntitas libre mell'
⁊ decoq̄nat̄ lento igne donec ↄsumatur
aqua ⁊ cepe ⁊ remaneat mel ⁊ sumat̄ et
reponat̄ in uase uitreo. Cum ergo u[ti]s sa
mixture ipm̄ det ex ipo ap[u]d somp[n]ū
coclearia duo cū aqua calida. medica
Recipe se. eruce m̄ ad coytu
⁊ se. napi ⁊ raphani ⁊ batekhe oim̄
añ p[ar]te. i. teratur unūqq3 p se ⁊ cri
belletur ⁊ det̄ ex eo 3. iii. cum lacte re
cent̄ mulso ieiunio expertū est. aco
Sume ex mille q̄ntum uis ⁊ auf[er] spumā
ei ⁊ p̄hice sr̄ ipm̄ granoz pini mundatoz
p[ar]tes. ii. ⁊ se. eruce ⁊ se. batekhe excor
ticati añ p[ar]te. i. postq̄m bullierit c̄ bu
tiro uaccino ⁊ piperis par[u]m ⁊ cinamom̄ ⁊ i
formet̄ tortelli ⁊ dimittant̄ ⁊ ex eis ac
cipe post cibū q̄ntū uis expertū est. Tro
Recipe ex cice cisci a ddentes in coytu ual
q̄ntum uis ⁊ infunde in aqua q de
donec inflent̄ ⁊ ferueat sup patellam
cū butiro uaccino igne lento ħ leuita
te ita ut nō combur[ere]t̄ dein terat[ur] ⁊
sumat̄ ex ea p[ar]s. i. ⁊ ex granis pini p[ar]tes
tes. ii. ⁊ conficiat̄ cū melle despumato
q[uo]d iā decoctū sit donec ispissatū fuit ⁊ p
hiciatur sr̄ mel cū caliditate sua ⁊ ad
mastic[e] ⁊ cinam[o]m̄ ⁊ informent̄ tortelli ⁊
dimittant̄ ⁊ detur ex eo añ cibū q[uantum] uis.
Recipe farīe al' q[uod] add' in desidio
⁊ fenugri p[ar]tes. iii. macropip. p[ar]te. i.
ↄficiatur cū melle ⁊ det̄ ex eo pond. auri. i.
Sumant grana al' q[uod] add' i desidio coytus.
Sinridia ⁊ terant̄ ⁊ decoq̄nt̄ c̄ uino
bono decoctōe bona donec dissolu[a]ntur
⁊ colet̄ ex aq̄ ei[us] libra. i. ⁊ fundant̄ sr̄
ipām ex oleo amigdal' dulciū ℥. ii. ⁊
detur i potu fiat illud vii. diebȝ ↄtinu
is ⁊ comedat̄ albū solum. sal q[uod] ad
Sumat̄ sal sepium ⁊ aīus dit in coytu.
Siccat̄ cū eo 33. ⁊ macropip ⁊ abūdantī
gi[n]g[iber] ⁊ al. ⁊ mittat sicca ⁊ ↄsecat[ur] ⁊ fit
sal ex illo q[uod] est in uentre stincti. Sin[gu]la
Sumat̄ napi mouet desidiū coyt[us] ⁊ mit[ti]
Sirbancie ⁊ ficus ⁊ decoquit p̄hciat spma.
cum aq̄ decoctōe ultima ⁊ colet̄ ⁊ deco
q̄ntur in illa aq̄ passule mundificate

a suis interioribȝ decoctōe bona deīn
colet̄ ⁊ p̄hiciant̄ sr̄ ipām penidū ⁊ di
mittat̄ donec ingrosset̄ ⁊ fiat nimium
passū ⁊ bibatur. al' ad coytu
Sumat̄ sal stincti ⁊ semī eruce ↄtri
ta cribellata ⁊ p̄hiciant̄ sr̄ ea oua
menēbrest. i. sorbilia ⁊ sorbeant̄.
Sumat̄ cap clistē ad coytu q[uod] add'
Sarietis ⁊ pedes ⁊ con[f]ortat ⁊ i[m]p[re]gnat s
rene.
tīmt̄ ⁊ p̄hiciat̄ in ollā ⁊ p̄hiciat̄ ad
sr̄ eam exiaci. incisū ⁊ t̄tici pinguedo q̄ est ↄtra caudā
⁊ ciceris amboz añ pugillū. i. ⁊ aneti
⁊ camomille ⁊ sansuci oim̄ añ ℥. i.
⁊ hasseek ℥. ii. decoq̄ntur cū x. libris
aq̄ donec dissoluat̄ caro ⁊ coletur ex illa
aqua ⁊ pinguedine q̄ntitas medie
libre ⁊ fundant̄ sr̄ ipām 3. ii. olei
sisamini ⁊ ℥. i. ⁊ 5. butiri uaccini
⁊ oleo nardini ↄnis recent̄ mulsi ℥ — in alio deben lactis
ii. añ lactis uaccini recent̄ mulsi 3.
ii. ⁊ p[ri]ncipius aromatici ⁊ cāne aroati
ce añ 3. i. fiat cū illo clistē ⁊ fiat illud
tribȝ noctibȝ sequentibȝ. Et si uis man
dificare intestina añ clistē mundifi
ca ea cū ħ medicamine. medicamē
Recipe hasseeh ad intestina — mordicans
⁊ carthami ↄtriti amboz añ 3.
ii. ⁊ fic. vii. nuo ⁊ camomille ⁊ aneti
⁊ fenugri ⁊ sem̄ lini oim̄ añ ℥. i. coq̄n
tur cū v. libris aq̄ donec remaneat lib
⁊ accipiat̄ medietas ei[us] ⁊ misceant̄
cū ea ℥. ii. olī sisamini ⁊ 3. i. zucari ru.
⁊ 3. i. muri. Cum ħ fiat in nocte sua
amistra clistē p[ri]mū. Cap. xv. de lep[ra].
Scias q[uod] lepra fit ex supflui
tate cole nigre. Qd' est q[uia] dū ī per
manet grauis par[s] humoris in licī
⁊ cibȝ adiuuat sr̄ illud ⁊ splen ... atr
hit illud q[uod] generat ex illo sicut oȝ aīe nō
generatur i corpe hī supfluitas. Cū ergo
agregant̄ aīe ↄtrarie ei q[uod] dixim[us] añ
oms aīi q̄dā earū agregat hī[c] supflui — in corpore
tas i uenis ⁊ generant egritudines de
quibȝ sollicitatus sum ut narrem[us] eas ⁊ aīe
q[uae] sunt contrarie eis q̄s dixim[us] sunt p[re]pa
rato epatis ut generetur i eo hī[c] supflui
tas ⁊ cibi de p[ro]prietate quoz est ut ge
nerent sanguinē grossū feculentū ⁊ ci

debilitas splenis et ista que agregantur in corpore faciunt hereditare sanguinem qui est in venis et grossitudinem eius grossitudinem et corruptionem multam propter illud. Ergo fortasse expellitur et evacuatur sanguis ex venis ipsis et evacuatur cum exitu eius ex orificiis venarum que sunt in ano. Quod est quia venis non est virtus expulsiva per quam expellant superfluitates terreas sicut est reliquis membris et fortasse non possunt vene expellere eas quare effunduntur a virtute sua ad loca alia et fortasse effunduntur ad debiliora membra et fortasse expelluntur ad reliquum corporis. Si igitur pervenerit superfluitas ad membrum unum et figitur in eo donec fiat difficilis eius resolutio facit accidere in illo membro apostema melancolicum aut cancrum. Quod si adheret cum eo cum dispositione facilis resolutionis accidit egritudo que resolvitur velociter sicut ulcera et morphea nigra. Si autem effunditur hec superfluitas ad reliquum corporis facit accidere egritudinem que nominatur lepra. Et in principio sive inceptionis occulta sunt signa eius. Cum ergo extenditur tempus detegunt significationes eius et cognoscuntur. Cum igitur confirmatur non debilitatur in ea aliquis. Omnium in principio sui est mutatur color faciei. Quod est quia color faciei et reliqui corporis totius alteratur ad nigredinem et apparent accidentia significantia victoriam humoris melancolici sicut sompnia terribilia mala et mores mali et dolus et res alie que cognoscuntur ex significationibus quas posuerunt. Cum igitur extenditur propter hoc cadunt pili cum naso. in naso et incipit inflari facies et tempus fit aspectus eius et sequitur illud fetor odoris anhelitus et sudoris et corrumpitur armonia vocis et alteratur ad grossitudinem aut ad subtilitatem. Deinde cadunt post illud pili superciliorum et pili palpebrarum oculi. Cum igitur confirmatur egritudo cadunt pili omnes integre et precipue illi qui sunt in facie et cadit iunctura membrorum et ulceratur quod apparet de corpore et apparet in corpore et in facie tota eminentie dure lapidee et denigrantur facies ulcera et fedatur color corporis totius et debilitatur vox quare audit occultum. Et quoniam humor melancolicus egressus a natura dividitur in duas divisiones quarum una est illa que fit ab adustione colere citrine et altera est illa que fit ab adustione humoris melancolici ipsius tunc est lepra facta ab eo nigra difficilior et deterior et plurimis morte et vehementius adurens corpus et ulcerans quod est in eo quod apparet de corpore et est altera facta ab adustione superfluitatum colericarum est levior et minoris malicie tamen faciens faciens accidere adustionem et curatio illius est facilior et curatio huius est difficilior. Si est hec egritudo ex colera simplici citrina est facilioris sanationis quia humor faciens eam est facilioris obedientie attractioni cum medicinis solutivis et pauce grossitudinis. Facta autem ex adustione colere nigre est egritudo quod est quia humor generans eam est pluris feculentie et grossitudinis et post laborem obedit evacuationi aut non evacuatur penitus et omnis spes lepre absolute in inceptione generationis sive susceptio curationis. Cum ergo confirmatur et figitur non sperant eius curationem. Et intentio prima in curatione lepre est evacuatio humoris vincentis et hoc in principio sui et antequam induretur et in duritiem lapidis transeat obedit medicinis que attrahunt ipsum et evacuant eum et resolvunt eum medicinis que abstergunt eum. Cum ergo pervenerit res ad grossitudinem terrestrem omnino non completam non evacuatur omnino neque resolvitur. Et oportet ut fiat evacuatio in initio huius egritudinis cum extractione sanguinis multi in primis sic sentit virtus et etas et tempus et alie et si nos flobotomamus apud rectitudinem virtutis duas gigedos et sit valde decem ... per illud medias solutivas que evacuant humorem melancolicum et eo iste ex simplicibus sicut epithimum et polipodium et mirabolani nigri et elleborus niger et lapis lazuli et lapis lazuli et sticados et que sunt illis similia et ex compositis conficiunt pillule et confectiones que fiunt ex medicis quas diximus et confectiones que fiunt ex polipodio et cum epitheos quoniam igitur superfluitas faciens egritudinem est declivis ad eo. tunc conficiunt res que fiunt cum pulpa coloquintide et aloe et [illegible] et [illegible] et mirabolani et [illegible] et post mundificationem cum istis medicis res magis innativa cum qua curatur est ut cibentur cum carnibus viperarum et sumatur in potu tyriaca de viperis cum reliquis medicinis quas dixerunt primi ex illis que conveniunt ad hanc egritudinem sicut trocisci de viperis soli quando

accipe ex eis pond. aur. i. cum vini antiqui
quantitate ℥. i. et ʒ. et similiter et faciunt ero
casi squillitici et hec est descriptio confectionis lapidis ieronis (?)

Oportet ut scias **Cap. xvi. de diversitate hirnie**

Quod secundum ventrem sunt duo **et est rupture acci-**
panniculi quorum intrinsecus nominatur **dens intesti-**
natur afidis et eius iuvamentum est regens **cirbus**
viscera et est cirbum circumdans viscera et eius est
iuvamentum quia defendit ventrem quoniam eius spissi-
tudo non permittit caliditatem que est in eo disso-
lui et propter untuositatem que est in eo addit
eius caliditatem et alter nominatur peritoneon et est
iuvamentum est extensus secundum ventrem et est sifac et
iuvamentum eius est quia occultat et regit viscera
intrinseca et est panniculus qui est super eum et la-
certi defendentes ea velamine inter lacertos qui sunt
super ventrem et inter intestina ut non perveni-
ant intestina ad loca vacua que sunt inter
lacertos et vacuitates eorum et operit velamen
quod nominatur dyafragma et continuus cum eo
ventrem donec descendit sursus velociter ex
eo et ut non apparant intestina et ventris facia-
le et ut ligent cum eo et occultent et regant
reliqua viscera intrinseca que sunt inferiora
velaminis propter quod extensus est secundum ventrem totum
et viscera omnia et quoniam pervenit hoc velamen
versus intestina et duo emunctoria procedunt
ex eo duo foramina sicut via in duobus
emunctoriis et descendunt versus duos tes-
ticulos deinde dilatantur et expanduntur et fit ex
eis utrisque res una que est sicut nasus congregans
duos testiculos et ista duo foramina quando
dilatantur propter humiditatem que facit ea sudare
et humectat ea et mollificat ipsa aut propter sal-
tum magnum et fortem vocem et motum aliquem
alium nocivum et propter repletionem cibi et potus
descendit velamen intrinsecum expansum secundum ven-
trem et fortasse descendit cum ea intestina ad
cutem duorum testiculorum et fit ex eo hirnia et
si istorum intestinorum descensus est ad duo
inguina tantum et hic fit ex paritate illius fora-
minis et nominatur ramex ex duorum inguinum.
Si non foramen est magnum donec egrediatur
ex intestinis pars magna et pervenit ad
cutem testiculorum nominatur ramex intesti-
norum. Si autem agregatur in locis ad que perve-
niunt intestina aquositas nominatur egri-
tudo ramex aque et cura ramicis quando est
magna et accidit in corporibus duris est cum
ferro aut cum ligamento quod stringit secundum duo in-
guina et propter illud de consuetudine aliquorum
est scilicet mediatenum cum ferro quoniam volunt cau-
terizare illum qui habet ramicem ut elevant
intestina ad superiora deinde cauterizent inguina
ne lesum donec compleatur amplitudo
foraminis per ulcus quod est de cauterio et ramex
intestinorum si est magnus tunc quando ipsi elevant
intestina sursum tunc faciunt stare stric-
turam secundum duos testiculos stricturam ut non redes-
cendant intestina iterum et dimittunt eam
cum dispositione sua per annum usque quo
sanetur ulcus factum cum cauterio et si est parva
et accidit in corporibus humidis levibus cu-
ratur cum medicinis stipticis de proprietate
quarum est ut agregent et contrahent et co-
forteat et constringant mollificationem et
foramen sicut est nux cipressi et folia eius et est
quia utraque exsiccant et fortia faciunt corpora
que mollificantur ex humiditate et acacie et sue
barbe hyrcine et cortices granatorum et
capita eorum et aloes et mirra et sarcocol-
la et mastix et cortices thuris et galle imma-
ture et simac preparatorum eorum et est alir-
dedi. et balaustie et sematarid et mirta
rose et alumen et gummi et ciperi et atratich
et que sunt illis similia et misceantur cum eis medicine
que resolvunt ventositates et fugant eas
et leniunt duritiem et resolvunt eam et
sedant apostemata si accidant sicut samia
cuminum et piper et aletna et helskalmikar
et muceruingi et bdellium et cetera et que sunt illis similia.
In ramice vero aque fit ex [illegible] quod perforant
locum et extrahunt aquam cum medicinis acutis
que corrodunt et faciunt accidere in loco ul-
cerationem deinde consolidat et stringit locum
et mediatur illud vas in quo est aqua agre-
gata ita ut non redeat et agregetur i-
terum in eo deinde preparant ad curationem
loci lesi cum eis que consolidant et sigillant
et ex eis est qui incidit post panniculi qui
comprehendit testiculos donec non agre-
getur in eo aqua iterum immo resolvitur
cum aere. **Emplastrum ad intestina quando des-**
Recipe amoniaci **cenderint ad ingui-**
thur et aloes omnium ana ʒ. iii.
in. bdellii ʒ. ii. acacie et sarcocolle omnium

humoribus [illegible]

emplm al'

Talio crea ortolani
Al. gallu

añ ʒ. i. terantur in mortario et infundantur
in aceto a vesperis deinde mortificentur in
mane et terantur multum deinde coentur
saniua et conficiatur desuper et misceatur
totum et stuctrum toti subtrigatur et ponatur
super locum et stringat stricte. Recipe mastic
et thuris et glutinis carpentariorum et sar
cocolle et aloes et bdellii et lacii et acacie
et memithe et balaustie et sanguinis dra
conis omnium añ ʒ. i. terat totum et conficia
tur cum aqua solatri et ponatur super. Recipe acacie
et nucis cipressi et aloes et corticis granatorum
omnium equaliter terantur et conficiantur cum aqua
gummi et emplastretur et stringat. ad idem.
Terantur bdellium narum et resolvatur cum a
ceto forti aut cum vino et ponatur super
locum. Terantur zaharur sicce et resol
vantur cum aqua glutinis piscium et liniantur
super locum. [illegible] et cetera amborum añ partes i.
et cum calcamenti aduste et vitellos duo
rum ovorum misceatur totum et fiat emplastrum
cum eo. Capitulum xvii. de eruptione sangui
nis ex venis et arteriis.

Si eruptio sanguinis est amplior eum in cause eius
unam medicinarum que abscidunt sanguinem
et earum meliores sunt ille que adherent et
adstringunt et componuntur ex gummis decoctis
sicut conveniunt decoctum et pulvis thuris et terre
sigillate et amilum et egipsum et que sunt illis similia.
Quod si eruptio sanguinis est ex arteriis tunc
non est res magis iuvativa quam hoc
medicamen et est ut misceantur partes thuris
et medietas partis aloes cum ergo voluerit
necteris aggrega ea cum albumine ovi do
nec fiat medie substantie mell. deinde subtrige
ex pilis leporis molliores et ponantur
super fissuram ex qua egreditur sanguis et stri
gatur extra cum linimento ex panno lini
deinde solvatur post tres dies. Si ergo vi
deris medicinam auferam vel continentem
ipsum pone in circuitu et ex media itum
carminata pilos leporis et tu teneas super ipsum
ligamentum cum ergo cadit medicina per
se ex ulcere tunc preme locum digitis tuis
donec non exeat ex eo aliquid et tu tene super ipsum medicamen
vice alia et non cessas facere illud donec nas
catur caro in circuitu ulceris et tibi quidem
est ut medicis cum hoc medicamine secundum

modos divisos fortasse enim sic dixi quia est
quam miscuerint cum parte i. aloes partes ii. thuris
et fortasse miscuerunt cum equalitate et for
tasse miscent farina thuris loco thuris. verum
tamen farina thuris stipticitatem facit plus
quam ipsum thus et thus est vehementioris ad
herencie et agregationis. Oportet autem ut animad
vertatur in corporibus duris ex aloe plus et in cor
poribus lenibus plus ex thure quoniam una ea
rum duarum medicinarum est vehementioris adheren
cie et oportet ut eligas ex thure quod est vehe
mentius viscositatis sive tenacitatis et fiat
illud quoniam vis ut medicamen sit vehemento
ris adherencie et non prolongavi sermonem in
hoc capitulo nisi quia scio quod non est in reliquis
medicaminibus que conferunt in hac egritudine
medicamen magis iuvativum eo. et confert erup
tioni sanguinis ex venis et arteriis et hoc medicamen
cccccommmm. Recipe col[...]tura et tele
aranee et zegi et alesekulati omnium equali
terantur et agregentur et ponantur super locum.

Capitulum xviii. de cane rabioso

Canes incurrunt in rabiem secundum plurimum in calore vehementi
et multo continuo et qui rabiosi fiunt prohibe
tur ab eis que comedunt et bibunt et
siciunt et non bibunt et nunc latrant secundum pluri
mum et movent caudas suas et macrescunt
et deponunt caudas suas inter coxas suas et emit
tunt spumam multam que sibilatur spume
aliu et non est eis vox perfecta et sunt qui in fur.
don ipsi fortasse non cognoscunt dominos suos
et propter quod latrent mordent et suspendunt eam
omni cui occurrunt ex animalibus et hominibus et mor
dent et non apparet in morsu nocumentum nisi do
lor qui est in loco morsure et in fine accidit
egritudo que nominatur timor aque et est illa que ac
cidit cum spasmo et rubedine corporis et proprie
faciei et sequitur illud permixtio et alienatio et
sudor multus et terrebuntur ab aqua quando videt ea
et quando appropinquant ei et ex infirmis est qui
tremit ex omni re humida et ex eis est qui
latrat sicut canis et mordet hominem et
ex hiis egritudinis et cum illo est quod vene
num quod effundit in morsu canis rabiosi
profluit in membra totius corporis de timore
autem eorum existimaverunt quidam quod causa eius illud
quod advenit eis ex siccitate intemperata
donec quasi iam evacuata est ab eis substantia

vehementioris ... ad

sic dicitur
et in fuga
vehementi

hundinaris ex toto. Et rursus quidam dicunt
quod hec egritudo est una ex speciebus melancolie quoniam
venenum ipsum similatur humori melancolico et hec causa est
propinqua ei quod quidam dicunt quod formatur eis forma canis
qui momordit eos in aqua quare timent ex ea. Et
ego non cognosco aliquem evasisse in hac egritu
dine et evasisse ex ea cum non quando confirmatur
egritudo et figatur. Vidi multos ex eis quos mo
morderunt canes rabiosi evasisse et propter hoc est
necesse nobis ex hora una adhibere curationem cum
eo quod sanat. Verum fortasse existimant inter
ea antequam confirmetur egritudo timoris ex aqua
quod morsus non est canis rabiosi. Quod est de con
suetudine istius est hoc plurimum ut accidat post
xl. dies et in quibusdam post vi. menses et dixerunt quod
advenit eis illud post vii. menses et propterea quod pu
tant quidam medicorum quod canis qui momor
dit eos non fuit rabiosus student in cura eorum
et eis quod consolidant vulnera quare fiunt cum confirmationis
egritudinis et ex eo cum quo securantur circa
principio egritudinis et sciatur an rabiosus sit
canis aut alterius est experientia illius propter hoc
ut teratur nux bona et rogatur multum et po
nas ipsam super vulnus stanti deinde accipe eam
et prohice ipsam galline aut gallo. Si ergo non
cepit comedere ex ea tunc ipsam quam patietur famem
necesse comedere. Si ergo canis qui momordit
non fuit rabiosus vivet gallina et si fuit
rabiosus morietur post paululum et hoc plurimum
in die secundo. Tunc ergo oportet ut properes in aperiendo
vulneri deinde post paululum amittas hanc expe
rientiam. Cum ergo non moritur gallina tunc oportet
ut amittas illud quod consolidat quoniam tu es
securus a timore qui advenit infirmo tamen
cum hac experientia idem cum fuerit sanum
et quando est sanus quod canis qui momordit fuit ra
biosus dilatatur vulnus cum medicinis exsicca
tivis et medicis que attrahunt et egredi faciunt
venenum sicut cepe aut allium aut sinapis aut
nasturtium aut bezaar aut eruca aut ruta que
aride cum sale aut avellana cum cepe et ma
gis iuvamentum hoc est medicamen factum cum opo
nato. Et iste est modus eius. Recipe opo
panacis ℥ iii. partes lib. i. et s. misceatur to
tum et cantetur et detur in potu ex medicinis
simplicibus hec et absinthium et genus alan
dee et scordeon et camedreos et polium et ex
medicis compositis. Et hoc medicamen.

℞ cancrorum fluvialium combustorum sex [sextar.] xii. unc.
alte partes x. radicis gentiane
combuste partes v. thuris parte i. terantur et cri
brentur et detur ex eo cocleare i. cum
vino puro antiquo quantitate ℥ iii. fiat
ad illud spacio quadraginta dierum. Illi
autem qui non bibunt medicinam a primo die
sue consequitur eos morsus oportet ut detur
duplum potionis aut triplum aut sumatur
ex ea in potu bis in omni die et iuvatur
cum ex tiriaca [illegible] iuvamento magno
et iuvant. Et cum hoc regimine quod sedat
et frangit ex virtute veneni et extinguit
simili cum quod prohibet ipsum subingi ad profund
corporis et ex proprietate vini antiqui dul
cis fortis puri et potus lactis ut faciat
istas duas proprietates et hec hanc formam
cum est commestio cepe et alliorum et porrorum
Cum advenit eis timor aque qui est cum
predictis tamen ingenia ut hic non faciat
eos potare aquam hoc hunc modum sumatur
mel mundum et decoquatur donec coagu
letur et fiant ex eo trocisci subtiles et
imple eos aqua et cooperiatur cum melle coa
gulato et prohiciant in os tunc autem
fundatur aqua in vas figuli aut plumbi
aut sit cannula longa et introducatur
eam in os eius usque ad radicem lingue
eius et coge eum bibere eam. Cap. xix. de
Sciendum quod in illis quos punctura vesparum et apum
pungunt apes sequitur illud dolor vehemens
in loco et rubedo eius et apparet ipsi et celeriter
ipsius pena que sunt [illegible] punc
ture et remanet aculeus apis in punc
tura. Et illos quos pungit vespe secun
dum hec accidentia et fiunt vehementia continua
sed aculeus non remanet in loco puncture. Confe
runt eis vero simul linimentum luti putei
confectum cum aceto et stercus vaccinum confectum cum
aceto. Est enim in eo virtus exsiccativa et
attractiva et ex foliis albederagi tritis
confectis cum aceto quando emplastratur ex eo locus
aut ex malvis aliis aut [illegible] co
ctis cum farina ordei et confectis. Viriditas
que est lactucus et [illegible] aqua quando conficitur
cum aceto et linitur aut terra alchorum et
[illegible] decoquitur [illegible] cum aceto
et linitur super puncturam aut folia [illegible]

aut sisamu ipm qui timet qui sunt naturam
sua et faciunt simile illius non capita ter
ereu q ab sadir et fricantur cum eis loc. *Cap.*
Accid illis quos *xx. de punctura scorpionum.*
pungit scorpiones ut induret loc
statim et afectur et rubat et extendatur
cum dolore difficili et senciunt quandoque infla
maconem et quandoque frigiditatem et quandoque accid dolor
subito et quandoque minuitur dolor et fortasse ex
tendit et sequitur ipsum sudor et sitit punctus
corripulacionem et tremorem et frigus extremita
tum et erinnaceum unguium et extensionem vi
rilis membri. Cura illud ergo oportet non preter
mittam ad similiter in potu confectiones esse
facientes sicut est tyriaca de tyris et
tyriaca dyatessaron et sagzenica et confectio
de asa et ex eis que confiunt iuvamentum
magnum est hec confectio. *Confectio experta ad punc*
Recipe castorei corticis *turam scorpionum*
cappar et ramid et piretri et aristol lo.
omnium ana pondere i. terantur et cribellentur et con
ficiatur cum melle despumato et detur ex ea
pondus z. ii. cum vino antiquo summa est v.
Recipe piretri et aristol. *Confectio alia*
lon. pondere i. terantur et cribellentur et
conficiatur cum melle despumato et detur
ex ea pondus z. ii. cum vino antiquo summa
est duo. Confectio piretri aristol lon. alorum
ana z. iiii. piperis albi z. ii. cimini et al
tilo omnium ana z. i. terantur et conficiantur cum melle
et ex eo detur quantum est lupinus cum aqua rute bo
num expertum quod si medicine iste presentes non sunt
dentur vii. bodegar vino quas primus se
cum tunica sicca contrita ex ficubus aut alliis
cum vino et oportet ut fiat embroca super locum aqua in qua
decocta sunt furfur et andagoga et linatur
postea cum linimento ex castoreo et aloe et mirris
confectis cum oleo antiquo aut aliter infuso
cum saliva hominis aut sulfure aggregato
cum helhalumbat aut bezard et ex eis
que confiunt iuvamentum magnum sic dixit
paulus argentum quod ponitur statim sub
locum punctum et confert et ligamentum strictum
quod ligatur super locum donec non ambulet
venenum in corpus totum et confert et sudor corporis
multus et balneatio cum aqua ca. et potus vini
mixti diu cum aqua. *Cap. xxi. de morsu vipa*
rum masculorum et feminarum

Confectio alia

Illis quos mordent vipere et que eis sunt similia
ex ceteris reptilibus habentibus venenum sunt et dolor
in primis in ipso loco morso deinde perambu
lat dolor in corpore toto et apparent in loco
duo foramina propinqua ex quibus currit sanies
et humiditas virulenta oleagina et hec sunt signa
dentis veneni reptilium et sequitur illud quod excita
tio que accidit in loco puncto declinat ad
viriditatem et viriditas reliqui corporis et p
uritas anhelitus et fortasse accidunt quibusdam
vomitus colericus et difficultas urine et in ipso
loco fiunt vesice sicut accidit ex adustione
ignis et sperant ut sanent et evadent illi
quos mordent vipere femine absque difficul
tate plus quam illi quos mordent masculi ho
et ex illis morsis sunt quos regunt medici
cum cibis convenientibus et medicis iuvantibus
secundum quod ut eis et quod separavit ex vehementia et
fortius iuvamentum est in comestione alleorum
est enim calidum fortis valde et potus vini puri
donec si tollat virus morsus super hec non indiget
curationibus alius et comedit et porros et cepas
et quando cibant ravus decoctis istis habe
git et plus iuvamenti quod hec est tyriaca de vi
peris que recens est ex ea preuenona et ex ei
que confiunt et est hec medicina. *medicamen*
Recipe ana et *confectus morsu viparum iuvamentum mira*
piperis omnium ana z. iiii. cassiel. et cortic aristo. *bile.*
lo. et castorei omnium ana z. i. terantur et confici
atur cum rob et fiant forme similes lupinis
et detur ex eo secundum quantitatem virtutis. *al' expli*
Recipe mirre et castorei *bro lice*
et aristol. et arsenici rubi et piperis omnium ana
z. i. semis aneti z. i. tamen et conficiantur
cum careno et detur secundum primum modum.
Quem mordet *Cap. xxii. de illis quos mor*
aut pungit de *dent reptilia habencia ve*
reptilibus venenum habentibus *nenum et quos pung*
oportet ut suggat statim et sit ille qui *secundum quantitatem*
sugget eum ieiunus qui non diu sit cibatus et
collivat os in primis cum oleo ro. et vino et p
illud si membrum est possibile in quo sit mixta
flamma et scarificent locum propinquum puncture
et suggant quod est quia venenum ipsum att
hit cum attractione sanguinis et vento sica
tis flamma cum ut inflamentur partes expanse
apte et adiuvant et fortasse incidit illud
membrum punctum si aliquid quod preter est malignum.

pniciosum sicut dipsas ⁊ est serpens qui nõ
audit ⁊ serpens cornut⁹ laboriosus ⁊ i(m)p(er) siles
istis sicut narrat. Gal' optimũ de nunitore
quẽ momordit vipa v' dixit q(uod) cũ morsus fuit
⁊ aspexit vipam ⁊ cognouit eã abscid' digi
tũ suũ cũ fel cultro statim et euasit ex ti
more magno. Qñ' si incipit venenũ ꝑfluere
i reliquũ corp. extrahatur sanguinẽ statim ꝑ ꝑe
si illic est repl'o ⁊ detur p' abũ ⁊ alliũ cũ
vino forti duro bibat ipm purũ ut ele
uent ex illo vapores et caliditates omogenee
corpi quib(us) calefiat cor. deinde ponant sup
locũ post h' empl'a de ꝑꝑetate quorũ ẽ ut calefaciant
⁊ excoriant ⁊ ulcerent autem sic ci
nis caulium aut cinis lignorum fici mixtũ cũ a
ceto aũ malacemia aũ aq̃ calcis ⁊ calsis ⁊
eplentur cũ eo loca aũ nuci ⁊ cepe cũ ha sancta
hec aũ calx aũ pix calida mixta cũ sale gemma
aut cũ butiro ⁊ ꝑ st ẽ ut embrocet locẽ
aceto acetoso calido i q̃ decoctũ ẽ calamentũ
fluuiale ⁊ ponantur s' locũ punctũ galli ã
galline habẽtes venter scissũ calidi aũ ꝑꝑ
has duas spẽs alliũ ex alib(us) ipe enĩ extrahit
venenũ ⁊ sedat dolorẽ ⁊ amstruunt ẽ epla
ex sale ⁊ spuma maris facta sic emplm fcm
ex cardamomo ⁊ alla h' uoki ⁊ ẽ spuma q̃
gñat in circuitu cautẽ i mari ⁊ ad stũ
curat cũ omni re calida forti ⁊ oz ut sumat
i potu quẽ pungit aial venenosũ aut
momord' ipm si nocumtũ nõ puenit ad
pfund' corpis aq̃m acuuzato aũ bdelliũ
iudaicũ aut curtute decoctã ẽ aceti salle
q̃titate aur. u. cũ vino aũ sanguinẽ tes
tudinis aut castorei q̃titate aur. u. ẽ
vino aũ baccas lauri aũ cancros fluui
al'. assatos aut elixatos aũ tyriacã de uipis
aũ hanc tyriacã. Tiriaca ad aialia brutã
Recipe burunie ⁊ est veneni ⁊ pot̃ med' ꝑ
alfessire ⁊ castorei ⁊ rad' enim ⁊ mordica
lilii celestis ⁊ rad' meu ⁊ ℨℨ oui tõi scorpio
aũ ℨ. iiii. aristol' ℨ. v. thuris ⁊ rute nũm.
siluestris ambo(rum) aũ ℨ. iii. farine beslie ℨ.
ii. conficiant cũ aq̃ ⁊ fiant trocisci de
ẽ ex eis aur. g. cũ vino ⁊ ꝑstẽ i mundifi
cato s' sudore cũ reb(us) q̃ mouet ipm. Ca
Quando efficit xxiii. de flone ⁊ almessire
dit ad cor(porum) mbũ(ra) ⁊ ignẽ psico ⁊ va
aliq̃ sang(uis) mixtus i ut no riolis

capiat ipm uasa eius vinnio egredi' sil'
residatõi ad mbra q̃ appinquant ei ⁊
scot ipm accid' tũc subito apã ex vehe
mencia repl'onis ⁊ ꝯtinuat cũ h' ẽ ex
tensio cutis tocius ⁊ dolor in mbro cũ per
cussione ⁊ ꝯtrietas tactus. s. q(uod) q(ua)n(do) tangit
h' o illud apã expellit tangẽtẽ ⁊ apparet
se. vehemẽs ⁊ caliditas ⁊ h' qm cutis colorat
i eo q(uod) ledit lacti qui fit i h' c. ⁊ h' egritudo
nõ est nisi m(aterie) q̃ gñatur ex sanguinẽ ad
usto ⁊ fit ꝑꝑe i corpib(us) carnosis p'r q(uod) est
h' egritudo alia q̃ gñatur ⁊ fit ꝑꝑe i cute s.
extrinseca que est coopimtũ ẽ omine me
brorũ ⁊ fit in uelamine cõphendẽte
unũquodq' mbro(rum) q̃ sunt ꝑfundo q(uod) ẽ
subtile sicut panniculus ⁊ sicut illa egr
tudo p'ma capit cũ carne in aliq̃ pte cu
tis sic h' egritudo s(ecund)a accipit ẽ cũ cute i
aliq̃ pte cutis q̃ est sub ea ⁊ noiat hec
messire aũ ẽ ulcẽ ⁊ noiat ambulatiua
sic h' pes estiomen'. Cũ g' humor faciens egr
tudinẽ hãt ẽ vehemtis grossitudinis
⁊ acuitatis tunc ipa excoriat s' ficiẽ cu
tis extrinsecã ⁊ post spaciũ eradicatur
ulcato ad minora cutis subiungi ⁊ egr
tudo p'ma noiat flegmõ. s. apã calida q(ui)
g' m' nõ est colica n' sanguinea ponit
egritudini nomẽ ex illo humore dñante
i ea donẽ fortasse noiat ⁊ almessire ap
calid'. q(uod) si ãs hoium duo(rum) nõ uincit tũc
egritudo nominat noie medio i' al
messire ad apã ca. q(uonia)m de ꝑꝑrietate al
messire ⁊ flegmõis s' ebtio ⁊ calitas ve
hemẽs ⁊ dña mẽ utriq(ue) ẽ q(uod) color rubeus
sigt flegmonẽ ⁊ citrinitas sigt almessi
re ⁊ sil' clar' ⁊ rufus ⁊ sigt almessire
⁊ pcussio nõ h' et apã calido magno
q(ui)a illud puenit usq(ue) ad pfundũ corpis
almessire n' h' plim fit in cute ñ in pfũ
do q(uonia)m humor colie est subtil' sube ꝑꝑ illud
ergo curr' cũ facilitate usq(ue) ad cutẽ ⁊ ptũ
sit carnosas cutes ⁊ remanet fix i cute
⁊ h' ẽ egritudo ã q̃ noiat alubrati ã ua
riola aũ ignis psicẽ ⁊ eius gñō ẽ ex humore
grosso qui fuerit ⁊ accid' ẽ almessire h'
plim vesicato ⁊ fortasse incip' absq(ue)
vesicatõe ⁊ h' plim vesicatur ⁊ q(ua)nq(ue) fit
dispõ ipa incip' cũ motu ⁊ vesicato ca

⁊ apã calid' ⁊ eõ

nõ

nuatur autem hec et quando rumpuntur iste vesice remanet locus earum ulceratus et non accidit in membris quando fricatur vehementer fricatione vesicarum tantum immo vesice proveniunt multe sic milium adustum annexe membro et quando abrumpuntur iste tunc secuntur eas ulcera sicut que fiunt escare et escare ipse fortasse fiunt citrine et fortasse fiunt nigre et est in carne continente ulcera in omni tamen accidit hec egritudo inflammatio vehemens et non est color eius similis almeschire immo sed plurimum est color eius color flegmonis sed est declivus ad nigredinem valde sicut cum inficitur aliqua res multe rubedinis res nigredinis pure sic fit color eius et causa propter quam fit color eius est sanguis eius niger grossus acutus. Veniunt igitur post hec est qui faciat accidere in carne pustulas cum velocitate et ille qui moratur in velamine et ivus moratur spacio temporis longo donec fit flegmon et almeschire prurita et corrumpuntur loca que fiunt in lesione et in multis hominibus quibus convertuntur res ad collectionem sanie et cum exit quibus secuntur hec febres. Cura flegmonis

Scias quod flegmon hec plurimum accidit ex causa primitiva aut ex causa antecedente non de consuetudine nostra est ut nominemus primitivam causam extrinsecam sicut est percussio lapidis. Si igitur hec egritudo est ex causa primitiva sicut casus lapidis aut percussio lancee aut res alia ex eis que sunt eis similia et non est in corpore repletio. Incipimus cum evacuatione humoris contenti in eo cum medicinis mollificativis et resolutivis et si est in corpore repletio incipimus evacuare ipsam. Et si est ex causa antecedente scilicet ex materia que currit ad membrum ex repletione contenta in membro vel corpore tunc non oportet ut incipiamus cum medicinis mollificativis resolutivis quando attrahunt ad membrum superfluitatem multam plus quam illud quod resolvitur ex eo. Sed cum illis que refrenant et prohibent et exsiccant et ut non faciamus redire superfluitatem ad membra principalia sed incipiamus cum extractione sanguinis de vena ponamus post illud super membrum medicinas de proprietate quarum est ut refrenant et exsiccant et reducant ipsum ad equalitatem donec prohibeant cum refrenatione sua materiam currentem et cum exsiccatione sua firment quod aggregatum est in membro et cum equalitate quam faciunt extinguere caliditatem et confortare ipsum membrum donec sit ei possibile mundificare illud quod aggregatum est in ipso et prohibere quod currit ad ipsum sicut est emplastrum quod fit de spinna et corticibus granatorum et simach et farina sanich ordei que decocta est decoctione ultima cum vino aut aceto permixto cum vino quando autem quando indigemus confortatione membri plus tunc aceto quando volumus extinctionem plus. Et si quando grandine faciat emplastra super membrum et nocet ei faciamus ei linimentum sicut est medicinis quibus est hec eadem virtus sicut sunt acacia et sief amemithe et sandali rubei et faufel et ciperi confectum cum aqua solatri et aqua virge pastoris et quando hunc egritudinum fiunt principium augmentum et status et declinatio sicut reliquis egritudinibus oportet ut incipiamus administrare medicinas facientes stipticitatem expellentes quas diximus et in declinatione quando alleviatur caliditas et resolvitur illud quod est in apparatu ex subtili et remanet res grossa. Curamus tunc ipsum cum medicinis resolutivis sed in duabus horis mediis scilicet in augmento et statu oportet ut administremus medicinas compositas ex duabus speciebus simul scilicet ex stipticis et resolutivis. Verumtamen nos in principio et augmento multiplicamus ex medicinis facientibus stipticitatem et in declinatione et in statu ex resolutivis plus. Hec autem intentio generalis est curationis flegmonis. Cura almeschire

Et almeschire et si est ex causa primitiva indiget in principio medicinis que mollificant et evacuant sicut est emplastrum factum ex farina ordei et si est ex causa antecedente tunc oportet ut evacuetur corpus cum medicamine solvente eam et si autem indiget flebotomia primitivam illam et non tardamus ipsam deinde infrigidamus membrum infirmum quando humor faciens egritudinem non fortasse nocet cum quantitate sua tantum immo cum qualitate sua et quando accidit in eo inflammatio vehemens quare indiget tunc extinctione plus quam indigeat ea in flegmone et oportet ut ponatur etiam intentio in infrigidatione eius mutatione coloris eius medicinae autem quibus oportet ut infrigidet sunt sicut solatrum et arnoglossa et portulaca et spinna et psillium et tengi et lactuca et rasura cucurbite et alchalhalub et cerotum factum cum aqua que sunt vehementes frigiditatis et que sunt illis similia sicut opium et mandra

in alia ex sanguine

gora et poma mandgore et iquiamu et fiat
cerotu cu cera alba et olo ro. Et mod ei.

Recipe ol ro. triplu cere aut qdruplu e
et sit olm ex olo omfacino expsso absqz
sale et funditur sr ipm aq fri paullatim
una uice post alia p qntitate qua ple e
ut recipiat eam donec rectificet et simile
ac cerotu cu ea par aceti rectificat cerotu
cu g sedat inflato mbri tunc pone sr ipm
aut qm uirde fiat empltr ex farina ordi
ipm eni est medicamtu magnu iuuam
ti ad messire et in hac hora et h q dximt
quida q ipi expti sunt h emplm ex far
ordei cu coriandro e medicam mirabile
ad messire et alii susceperut cu eo et fuit cu
nocumti magni accidentis sr infirmu
et dico sermone unilem qroz ut po
nant sr membru medic qnueientes ad ex
pellendu illd q currit sic res infrigidates
et resoluat illd q agregatu est cu reb que
calefaciunt et humectant cu equalitate
aut qm uirid fiat aut deungat mbru et oz
ut conserues limitu hiidu sp et mutes
ipm mutatoe continua uice una p alia
et abluat in prius q est qu multitudo in
flatois mbri uehementis pp illd q eleuat
ex uaporib cu uelocitate et qtinuatoe ex
siccat limitu et sic a messire prius secur
cu flegmone multocies sil prius secut cu
eo aterehul et nomiat q qiuseet ex istis
duob almessire et almagemaebil et sil et
qn indurat et infrigidat et difficil fit ei re
solutio nomiat messire in hais et sic oms
egritudines qposite indiget curib qtus et
sil fiat i hac egritudine et i ea pp e eo qd
resistit egritudini uincen difficilior ex eis
et nd oz ut dimittas i q fac ideo qtraxto e eo
h est ina curois almessire. Curo uariole

Intentio in curoe uariole i prius est euacu
atio illi sanguis grossi infec a quo gnatur
et p illd oz ut amistret curo qposita qm in
flamato q accid in mbro indiget medi
cinis infrigidantib extinguentib et pp gs
situdine humorosa et in malicia sue dispois
p q e ni oz ut fiat i u n infrigidet in a noce
aut mbra sque sunt in intiorib corpis et n
oz ut dimittas ea cure omino oz ut in
generes i me. de pprietatib quartu est u re

uoluat cu expulsione pauca sit emplm
qd fit ex arnoglossa et lentib decoctis qn
miscetur cu eo aliquid ex pane furni
et oz ut sit panis nd mund multi fur
furis q e qu munda subaxe est grossior
et oz ut ponat sr ille ipm ad ex medicis
fortib sicut medicam ptines ad andaro
aut medicam ptines ad filion qn sol
uis utruqz cu aliquo potiu dulciu sic
rob et conse et shef memithe cu aceto
au arnoglossa sola au solatru. Ca. xii
n. de timore ui

Quando sr fluuius flatoe et apare
que effundit ad mbru millior.
est flatica accid apa molle et no
minat ydimia. Et qn humor qui cur
ad mbr lesu est ultimu i grossitudine
et siccitate accid apa lapideum et noiat
ysleuros. i. sclirosis q [illegible] uento e q si aggaret
sitas in flatiua situs. s. h's estimatoe
in hora mot sub cute aut sub pannicls
continentib ossa au sub panicul qtinen
tib lactos nominat illud apa tumei
flato et fortasse agregaut uentositates
multe i uentre et in intestinis et me in
testina que clam nominatu pitoneon
et est extrinsecu sr uentre et dra inc hanc
in flatoe et inc apa molle e q n descen
d sub digitis qn pmit sr ipm nz rema
nent uestigia eoru in ipo et e ei sic ugr
timpanu et fortasse sentit et q uentosi
tas retenta in [illegible] concauitatis q in cauitate
sentit et h cauitas fortasse est multa ualde.

Scias qd Curo ydmie et e inceto e mol
ydimia est apa molle cu quo n e do licies.
lor et curo e est h mod q narro qd e q
h ex uentositate uaporosa est sicut illd
q accidit in pedib ydropicoru et ex qu
h e psim aut i malicia forme uehem
ti n indiget multa curoe ppria qm mol
hacies est accidens seques egritudinem
q fit in corpore. Si ergo consequet eam
studiu tunc resolutio eius fit facil cu i
unctoe ex aceto qmixto cum olo ro. ep
au aliqntulo sal q si est de humore fla
tico currente ad mbru. Incipiam cu
curoe eius cu medicis de pprietate q u
est ut coarcent et resoluant sil. Qua pp
fit ancessio in primis cu uaporatoe est

cum spongia noua submersa in aceto propter
hoc quod est quia spongie noue est virtus resol
uendi quam adquisiuit ex aqua maris que re
soluit propter illud ergo si non habetur ex ea ad no
uam oportet ut abluatur cum nitro et aqua calidis
donec adquirat virtutem proprie noue spon
gie et subiungitur in aceto quoniam agregat
et confortat coartat et oportet si est apostema
in principio et corpus est humidum ut sit
acetum forte in complexione sua et si est iam anti
quatum hoc et non iuuat et corpus est durum tunc
oportet ut sit propinquius puro. Si autem iste dispositiones
sint medie tunc oportet ut acetum sit temperatum
sicut res quam possibile est hominem bibere.
Si autem egritudo est cronica amisceatur illud
de proprietate cuius est ut mordicat et resol
uat tamen scilicet cum oleis resoluentibus et cum va
poratione et pone spongiam infusam aqua calidis
sicut est aterehil in manu aut pede pone
spongiam desuper et aliam subtus et sit illa que est
subtus stricta vehementer et que est superius
mollis donec non recipiat membrum ipsum
aliud ex materia distemperatum. **Cura inflationis**

Curatio autem inflationis que accidit ex ven
tositatibus oportet ut sit intentio tua communis eva
cuatio eius quod est egressum a natura ex eo quod
est retentum in quocumque membro fuerit et
sit intentio tua propria ut evacuetur cum
medicinis subtiliorum partium et que sunt fortioris
caliditatis. Et quando remanet inflatio in ventre
et in visceribus tunc est cura eius cum oleo sub
tili in partibus suis ex eo in quo decocta
est ruta aut quedam semina calefacientia
sicut ciminum et petrosilinum et fortius est po
nere super umbilicum ventosa magna cum flam
ma multa absque scarpellatione et si est infla
tio in iuncturis aut in lateribus que sunt sub
cute aut uno panniculorum continentium ossa et
non est cum ea dolor tunc cura ipsam cum
ipsam cum aliqua humiditatum subtilium cum
mistura sicut est aqua calida que nominatur
sanitaria. Quod si est cum ea dolor tunc oportet ut
inungatur membrum cum oleo quod mollificat ipsam
deinde in fine amisceatur emplastra lenientia et
cerotum factum cum ysopo sicco et oportet ut liquefiat
cera et oleum anetinum deinde puluerizetur super
illud ysopus sicca postquam terit et cribel
letur cum omni [illegible] et amiscetur.

Cura ystarnos et est apostema vulticum

Apostematis vulticii sunt
due species quod est quia dolor eius
autem sentitur cum difficultate aut
non sentitur. Ille vero qui non sentitur non est curandus
et ille cuius difficilis est sensus est ex eis que curantur
sed cum difficultate et gravitate vehementi. Quod
est quia humor qui generat hanc egritudinem
aut est viscosus aut grossus aut sunt in eo ambe
proprietates simul et propter illud cura eius est cum
medicinis lenientibus et oportet ut sint calide in or
dine secundo aut tertio. Quod est quia ille que sunt ve
hementis caliditatis resoluunt velociter illud quod est
subtilius resolutione vehementi. Illud autem quod est
grossius aduritur et in duritiem lapidis vertitur
donec nullo penitus resoluitur ingenio et oportet
ut sit siccitas earum in gradu primo. Quod est quia si
ipse sint humide et si sunt vehementis siccitatis — et resolui
adurunt illud quod est grosse materie et ponunt ipsum
irresolubile et etiam oportet ut sit in eis aliquid ex eo
quod adheret et ex eo quod coartat sicut illud quod aggregat
saniem donec non resoluitur apostema resolubile. Mul
ta autem exsiccant et indurantur et oportet ut sit visco
sitas que coartat modicum illa que agregat sa
niem quoniam oportet ut evacuetur et medicine que sunt huius 3
modi sunt duorum generum. Quod est quia ex eis sunt
leniores et grossiores et humidiores sicut me
dulle humide non salite et earum melior est salium
medulla cervi que est subtilior earum et post illud
medulla vitulorum que sequitur eam subtilitate
et adipes recentes non salite sunt huius generis
et. Et ex istis adipibus sunt adipes avium et
iam ex adipibus avium melior est adeps anatis
quoniam est subtilis valde non acuta et post ipsam est
adeps galline arietis et melior. Quoniam est ma
ioris siccitatis quam adeps arietis et melior
adipum quadrupedum est adeps leonis quoniam est
subtilior eorum et post ipsum est adeps ursi silvestris
vincta est minoris subtilitatis et post adeps vac
carum si tamen est vehementioris siccitatis et est
grossius terrestris et siccior hircorum acutior est adeps
caprarum et ex mediis sunt que sunt plus virtutis
et subtilitatis et exsiccationis sicut armoniacum
et due species et bdellium simul et proprie bdellium
narum quoniam est humidius et est ex eis que curant
hanc curam sicut est storax liquida et iste medicine
que sunt noue recentes sunt meliores et
oleum anetinum et oleum olfanicum. Et quando ex
membris in quibus fit hec egritudo sunt quedam que sunt

in alio et meliores avium adipibus sunt adipes
yrcorum quoniam plus sunt siccitatis et acuitatis

in alio et meliores avium adipibus sunt
adipes yrcorum quoniam plus sunt siccitatis
et acuitatis

pluris resolutionis natura et ex eis que sunt vehe-
mentioris spissitudinis tamen indigent necessario in
evacuatione eorum in stercoribus aliis medicinarum. Et propter hoc in-
duxit Galienus. Cum ego medicarem fui ligamenta
et corda in quibus est apostema durum membri indi quod
melius est ut misceatur cum medicinis lenificativis
et acutiori illarum medicinarum et fortiori earum est acetum
et propter illud utimur eo multotiens in curatione membro-
rum in quibus accidit apostema membri sicut narrabo tibi
paululum in curatione cordarum et ligamentorum. Vide
ergo ipso hunc modum igne lapidem in igne
et extingue ipsum cum aceto et sit lapis simplex
ille qui nominatur marchasita. ipse enim est
melior. Quod si iste non invenitur tunc sit lapis
molaris et postquam vertitur super ipsum acetum quando ex
eo elevantur vapores calidi cum inclinatione corde
eius aut ipsius ligamenti in quo est apostema durum
super illos vapores donec resolvantur superfluitates
et postea hoc completur cum medicamine leniente
ut infundatur super ipsum in principio sue curatio-
nis et usque ad finem curationis ei embrocatio cum aliquo
oleo non cum aqua et non oportet ut sit in hoc oleo vir-
tus faciens stipticitatem penitus immo sit sicut
oleum de sisamino et fortasse decoquitur oleum
in hora cum radice altee et in hora cum radi-
ce sicadeis (?) et oleum anetinum et est magis iuvamen-
ti et similiter de ex illis quibus hoc iuvat est ex oleis. Cum
ergo incipit lenire apostema durum cum equalitate
tunc oportet ut resolvatur cum aceto forti cum modi-
cum pingue et lenitur super membrum diebus
multis et curatio cum aceto et convenientibus est propter quod
prolongatur egritudo in principio autem eius curetur
membrum in primis cum medicis lenientibus quas dixi-
mus. Si ergo homo utatur aceto cum equalitate et in
hora in qua oportet confert in hac egritudine
quoniam incidit et resolvit humores grossos viscosos
cum ergo permiscetis (?) ... in administratione eius cum
equalitate autem non in hora sua tunc ipsum
quod resolvit ex humoribus quod ex eis est sub-
tile dimittit illud quod remanet durum indurat
eo hoc spatio temporis tunc ipsum nocet. Verbi
... quare propter hoc non oportet ut sit multiplicatio
administrationis medicinarum fortium cum aceto
in curatione administrationis cordarum vel nervorum nisi
curetur cum prius (?) nisi tempore longo. In curatione autem
splenis autem in apostematibus lacertorum carnosorum
quod est in eis apostema membri administramus istas
medicinas non timentes ex eis aliquid quod est quia

sunt rare in natura sua neque timetur ne cor-
rumpantur ad extremis per virtutem aceti. Hoc ergo
in capitulo isto sufficiens. Capitulum xxvi.

De cancro

Quando provenit humor melancolicus
... ad aliquod membrorum tunc si est
paucus in quantitate sua et non est acutus ...
quod si in ipso est cum multitudine acuitatis et
est in membro alio carnis mollis et glandulosa
multarum sicut sunt mamille accidit tunc
huius egritudinis ... plurimum est ut accidat
in istis partibus propter hanc ergo cum plurimum sit in
mamillis et fit in membris aliis quorum non
est hoc. Cum ergo incipit hec egritudo tunc
multi medicorum hesitant in ea sicut in
plantis que oriuntur ex terra. Quod est quia non cognosci-
unt eas nisi que ex agricolis sunt prudentes tamen
propter illud quod apparent in ea accidentia oc-
culta decepit multos. Cum ergo integra-
tur et completur et confirmatur apparent in ea
accidentia magis apparentia manifesta unius-
cuiusque non sunt occulta prius et nominatur hec
egritudo cancer ... inflat ...
bra quod consequitur. hec egritudo et extendit sic-
ut pedes cancrorum ... et quidam dix-
erunt non nominatur hoc nomine nisi propterea quod ipse tenet
cum membro valde et non separatur ab ipso
sicut faciunt cancri et non confert in eo extinctio neque
forsitan resolutio neque obedit in evacuatione
corporis neque alleviatur per medicinas debiles penitus
que ponuntur super ipsum et vilipendit eas neque cu-
rat de eis et medicine in quibus est virtus ... excitant
ipsum. Cum ergo incipit cancer fortasse possibile est
ut prohibeamus ipsum ab hoc ut magnificetur
et augmentetur. Cum ergo impletur et perficitur tunc
sanatio eius est impossibilis in eo. Qua propter dum
permanet cancer in inceptione et volumus pro-
hibere ipsum ab hoc ut magnificetur oportet statim
ut evacuemus humorem generantem egritu-
dinem sicut est evacuatio sanguinis et propter illud
si plurimum oportet ut prohibeamus hunc humorem aggre-
gari in venis si autem eius evacuatio non est possibilis
tunc oportet ut confortetur membrum ... non effundi-
at ipsum ad ex superfluitatibus humorum et donec
possit expellere superfluitates que effunduntur
ad ipsum et fiat evacuatio cum aliqua medici-
narum simplicium de ... quarum est ut fa-
ciant illud sicut epithimum quando accipi-
tur ex eo solo aureus unus cum aqua casei et non oportet

accidit apostema quod nominatur

quando

K

ut sit conueniens euacuatione in ea .i. immo in[ter]
torciens. Cum autem mundificabis cor[pus] mundifica
tione sufficienti tunc intendendum est ad resolu
tionem cum qua euacuatio est parua tunc oportet ut
sit medicamen quod comixtus prouincium ex ui
tute resolutiua et uirtute expulsiua et stip
tica et elige ex medicinis illa que est tem
perata in uirtute ut non uincat propter debili
tatem suam et ut non ingrossetur sanguis uehemen
ter propter uehementiam sue operationis et est necesse
cum hoc et ut medicina non sit morditiue penitus.
Quod est quia de consuetudine huius egritudinis
male est ut excitetur ex medicinis morditatis
Quia propter oportet ut administres in ea medicinas te
peratas in uirtute absque morditatione ipse
enim conueniunt ei et in hanc medicinarum est exer
medicinis que fodiunt ab hiis. Quod
si tu presumis in hora et uis curationem
cancri cum cancro tunc incipe in primis
cum euacuatione humoris nihil. Eorum que
medici cancrum tunc radicitus abscide in
membrum totum donec non remaneat ex eo
neque radix una et dimitte sanguinem currere
ex eo et non prohibeas ipsum prohibitione uehemen
ti et comprime uenas que sunt in circuitu eius
donec exprimatur sanguis grossus qui est in
eis et cum [curatur] ulcus post illud sicut curatur reli
qua ulcera et si ulcerantur cancri ipsi tunc
confer eis absque falsitate quam ponitur super locum
lesum emplastra ex aqua solatri quam in
fundis in ea pannus linii duplicatus et oportet
ut ponas eum super ipsum et pone super lana le
ue infusa cum illo emplastro et et fundere non
exsiccetur ita ut fundis super ipsum ex suco
solatri cum continuatione. Et iuuantur et ex
medicamine facto cum tutia et cancri qui
de quibus sunt in interioribus corporis et sunt
occulti anti quos ypo. Gloriosus dicit ne
curentur. Scilicet quam curatio excitat eos et est cum
perditionis infirmi et est iste sermo eius
in tractatu sexto libri afforismorum illi qui
bus accidunt cancri occulti oportet ne cu
rentur. Quod est quia quando curantur properant ad per
ditionem et quando non curantur remanent tempore
longo quoniam curatio stimulat eos et est causa
perditionis uelocis ut sit sollicitudo et de ci
bo donec sit laudabilis bonorum chimo
rum frorum sicut ordeum excorticatum et

pisces aradrachi et lac de quo extractum est
butirum et alcarras et atriplex et alesfidalegi
et que sunt illis similia. Similiter si ipsi regantur regimine
alio preter hoc tunc cibi grauant qui est loco eius
quod mundificatum est cum medicinis et remanet
egritudo cum dispositione sua preter quod addatur in iu
uatur. Cap. xxvi. de scrophulis

Scias quod scrofule sunt caro glandulosa que
prominatur et eius intentio est quod fit
in ilia et sunt plurimum in collo et in titillicis
et in emunctoriis. Curatio autem ipsius egri
dinis est ea a qua curatur apa[?] nilicum
quod fit in reliquis membris. Quod autem contingit in
membro est quod oportet ut addatur in curatione eius quod
confert egritudini et consimile membro leso
quo non destruitur cum consumptione egritudinis et
non destruitur nisi quando abscidimus totum
locum apostemosum et perforatione et quando pu
trefaciunt ipsum cum medicinis acutis et est rectum
ut ponatur super ipsum propter farina lupinorum co
ctam cum secamabin aut stercus uaccarum de
coctum cum aceto hoc enim resoluit omnia apostemata
dura in ilia. Et ex eis que resoluunt scrofu
las est emplastrum factum cum nuci sellaginibus
dyaquilon et confert emplastrum asellaria
bin et facit operationem bonam. Hec medicamina
sunt et eius modus est ut sumantur in dioce
caulis et sumatur prius et hoc fiat super pumas cum
ergo resoluitur per hiiza sicut eam caules quos
abussisti. et grue eos et confice
ipsos et emplastra. Cap. xxvii. de gibbositate.

Gibbositas fit autem ex causa que accidit extrinsecus
sicut est percussio aut casus aut impressio
aut causa intrinseca aut extrinseca. Extrinseca
sicut sunt excrescentie que egrediuntur in osse
dorsi aut intrinseca. Et omnis sunt ex uiscosi
tate uiscosa que infundit ligamentum spondili
ii donec expellit eas et extrahit ipsas et fit
ex uentositate grossa que retinetur sub
spondilibus donec expellit eas extra et cura
tio eius que est ex casu aut percussione aut
obiectione est cum restauratione et ligamentis
iuuatiuis que confirmant eis cum emplastris
conferentibus que ego narrabo. Illa autem
que fit ex exituris spondilium dorsi curantur
cum curatione earum que faciunt exire ipsam
et illa que est ex humiditate que lubricare
facit spondiles est cum medicinis calefa

acentibus exsiccantibus sicut sunt pillule de capsia
et post decoctionis indi cum yera p. et illa que fit ex
ventositatibus grossis que veniunt sub spondili
bus curatio eius cum potu pill. de serapino et potu
olei de benzina cum decoctione aque indicum et seminum
calefacientium subtiliantium et confert unciam et
et hec medicina composita est. medicina gabel. ad

Recipe acori spice et asari mastic. gillositatem.
Recipe cinamomi omnium ana ℥ v. mirre ℥ x. zedoarie
doronici omnium ana ℥ iii. seminis apii et se hat
mel ambor. ana ℥ iii. terantur et conficiantur cum
melle dosis eius ℥ i. cum aqua ca. aut lactis asi
nini tercia lib. summa ℥ x. Epithima ad gillosi

Recipe storacis tatem accidentem ex ventosita
sticados et mel. alubne i. romane tibus
omnium ana ℥ viii. costi et calami aromatici et sa
vine ana ℥ i. euforbii ℥ i. cere ℥ i. olei nardi
ni et est de spica quantum necesse est misceantur et
admisceantur. summa est v. aut decoquatur vi
e aut acorus aut empleatur loco eius tyriaca di
atessaron. Si autem non confert curatio hic cum medicamine
tunc oportet ut admisceatur cautum ut exsiccet humi
ditatem et confortet cerebrum et stringat ipsum et p
hibeat ... ut addatur et effundatur.

Scias quod suffocatio Cap. xxviii. de suffocati
matricis est ascensio eius one matricis.
ad superiora donec ponat principalia membra gre
lesa sicut sunt arterie que nominantur parotide et
earum intentio est separare et sic corpus et principalis
rogens cerebrum quod meninga nominatur et intentio
que est vere et plurimum quidem accidit hec egritudo mu
lieribus viduis et illis quarum menstrua absci
duntur. Eveniet igitur eis non est nisi ex abscisione
spermatis et abscisione menstruorum. Verumtamen
ego vidi eam et plurimum accidere viduis quarum
non abscisa erant earum menstrua et vidi etiam acci
dere hominibus quorum abscisa erant earum menstrua
Sig. ergo nobis hoc quod evenit eius est ex abscisio
ne spermatis proprie. Quod est quia quando menstrua
fluunt accidere accidentia multa scilicet egritudi
nes multe et sincopis et nausea et constrictio
anhelitus et accidentia alia multa. Verumtamen non est de
proprietate eorum ut faciant accidere abscisionem
anhelitus sicut est de abscisione spermatis et sic
spermati est virtus magna in malicia ... Quod est quia
est adiuvans ad regimen generis et assiduationem
plus sibi si est egressum a natura est virtus ei ma
gna in malicia et consequitur illam cum advenerit

illud quod appropinquat hora post debilitas et silu et
pigricia et corruptio cogitationis et debilitas
crurium et citrinitas faciei cum quod locatur egritudo
fit accidit stupor i. profunditas sompni et p
inpressione et destructio sensuum et destructi
one vocis et spasmus crurium et rubedine du
arum maxillarum et quod appropinquat hora resolutionis
egritudinis et mollificatio incipit apperire humiditas que dicitur ad partes
que sentiunt tactu deinde solvitur intellectus earum recipientis
et redeunt sensus earum. Quod est quia hec egritudo
movetur cum periodis quibusdam sicut epilepsia
et est alsara oportet ergo apud estimationem huius
egritudinis ut stringantur pedes cum ligami
nis fortibus et fricentur pedes fricatione forti
cum oleis et emittatur vitis oportet ut approxi
mentur naribus res fetidi odoris sicut sunt ca
pilli adusti aut licinium lampadis extinc
tum aut castoreum et butum i. genus arboris que fici
unt galbanum cum unguine et non putrefiunt aut
lana combusta aut galbanum solutum in aceto
aut allium aut calamentum et alia ex rebus ca
lidis subtiliativis incidentibus humores gros
sos putridos cum cerebro et quod calefaciat mali
ciam complexionis fit virtuositas et caveat matrix
ab inferioribus ita ut ponat super os ei illud
cui est odor bonus delectabilis et mollificet
et calefaciat cum eo de complexione est ut confortet
et resolvat ventositates sicut medicamen quod
dicitur medicamen de xx speciebus et muscelladra
et oleum de ben et que sunt illis similia cum reliquis
emplastris quod leniunt dicitur sicut emplastrum aloe
lolunio et emplastrum filagrius et secrati metod.
quando solvitur cum oleo camomelino aut oleo
de lilio aut oleo de calamento aut oleo ruteo
aut uno ex oleis lenificantibus boni odoris
Quod est quia pervenimus nos ista ad os matricis do
nec moveat eam ad inferiora quoniam matrix
declinat ad odores aromaticos et nocet ei in
eo non est odor aromaticus propter quod autem admitti
mus in divisione matricis ad superiora olfacere
odorum fetidorum ut ex eo refugiat matrix
ab istis partibus ad inferiora et appropinquamus
ad os matricis omne quod est boni odoris
ut declinet matrix ad inferiora. Si autem
dixerint aliqui si matrix letatur ex humo
ribus bonis et facit eam fugere odor fetid
tunc oportet ut matrix sit virtus olfaciendi
et si res est secundum hoc tunc matrix est al.

⁊ uēto nominauit eā p(ro)p(ter)lo. alij. Videmus
ill' q(uo)d matrix delectatur reb(us) bonis n(on) q(ua)m ip(s)a
sit al' uno q(uo)m est ei p(ro)prietas natural' sic epi
⁊ splen est p(ro)prietas natural' ut declinēt ad
res dulces q(ua)muis non sit i eis uel uirtus
gust(us). sil(ite)r ⁊ matrix h(abe)t sensitū hac delectatur
istis bonis reb(us) ⁊ q(uo)n(iam) sunt ill' uentose sūt scari
ficatōe q(ue) ponunt(ur) s(upe)r duo emunctoria et
mirach cū flāma ignis igni similia. Cū
g(ra)o plongat(ur) ponis mus confect(us) ⁊ ... q(uo)d resoluit
uentositates q(uo)n supponit(ur) i ano sic ciminū
⁊ rutha ⁊ nitrū cū melle decocto ⁊ o(portet) ū
euacuet(ur) ... cū clistri ut n(on) coartet ...
tē sua ex ea ⁊ p(re)cipim(us) obstetrici ut inungat
os mirites cū digitis suis qui sūt submersi
i quib(us)dā oleis aromaticis q(uo)d est q(uo)d spirat
calefit cū his (con)motionib(us) ⁊ motib(us) ⁊ matrix
descend' q(uo)d si deficiunt in ill' eas uocabi
m(us) eas nominib(us) suis uoce alta ⁊ faciam(us)
eas odorare medicinas obtārmicas sicut
castoreū ⁊ condisi ⁊ pip(er) ⁊ aristol' ⁊ q(ue) sūt
ill' silia. Cū ergo quiescit in firmitas ap(ro)
do cogim(us) i firmā mouē ⁊ ... eas a ci
bo. aū cibarim(us) eas re p(ro)pria ⁊ sedeant in tina
i q(ua) aq(ua) decocta s(un)t folia lauri ⁊ calamentum
⁊ bothor mozen ⁊ assaguasora ⁊ camamilla ⁊
camomilla ⁊ radix altee ⁊ radix lilii ⁊ cēt
aurea ⁊ q(ue) sunt ill' silia ⁊ ponat(ur) s(upe)r caput ind
hora sessionis in tina olm ro. p(ro)priū ē aceto
i quo decocta sunt ruta ⁊ folia lauri ⁊ aliq(ui)d
castorei ⁊ mundificent(ur) loca earū post diem
vii. cum yera ⁊ rhodoxion ⁊ ... mundifica
tionē sufficientē confect(us) ... castorei assidue
cum decoctōe assaguasora ⁊ in hora cum aq(ua) (i calamento p(ro)la)
mell'. Et q(uo)d est q(uo)d in curatōe multarū mulierū
ab hac egritudine sufficit illud q(uo)d narrau
mus solum donec sanent(ur) sanatōe integ(ra)
completa ⁊ o(portet) ut sit pot(us) illius s(ecundu)m cum ace
to squillitico. s(e)p(tim)um eni(m) efficit in hac egri
tudine op(er)atōm mirabilem ⁊ ex eis q(ue) facia
nt op(er)ationē fortem est confectio q(ue) no(m)i(n)at(ur) dya
marthe q(ua)m accipitur ex ea aur(ei) .i. cū aq(ua)
almazamacur: aut cū aq(ua) assaguasora a(ut)
cū aqua in q(ua) decocte sunt q(ue) exsiccat spina
⁊ faciunt descendē sanguinē menstruum
sic sūt agnus castus ⁊ folia ruthe sicce ⁊
alsedenigi ⁊ si inuenis agnū castum hu
midū da medicamē cū suco eius ⁊ confect(us)

unguentū maxim(um) confecto p(ro)fica q(ue) nominat(ur) ke
sekebenici q(ue) accipit(ur) cū aqua anisi ⁊ spice ⁊
masticis ⁊ fenugreci ⁊ ficuū ⁊ alhasseb et
cinci ⁊ q(ue) sunt ill' silia ⁊ confect(us) ⁊ olm de keiri
ha q(uo)d bibitur cū decoctōe radic(is) apii ⁊ feni
c(u)li squinanti ⁊ assaguasora ⁊ anisi ⁊ spice et
mastic(is) ⁊ fenugreci ⁊ hasseb ⁊ ficuū ⁊ ... eis
q(ue) sunt unguentū magnū p(ro)fecatōm mat(ri)
cis pond' ʒ.i. oppopanacis cū .ii. d(ragm)is ex cas
toreo cū uino aut cereno forti ⁊ illarum ē q(ui)b(us)
plongatur h(ec) egritudo ponatur p(ri)ncipium cu
ius extractio sanguinis ex uena q(ue) est sup(er)
calcaneū ⁊ ... accid' h(ec) eg(ri)tudo ex rete
tione menstruorum ⁊ ... repletū ... ei'
locum .i. fortis ... lauident(ur) loca earū cum
yera fcā cū pulpa coloquintide. Et confect(us) ... ye
ra q(ue) no(m)i(n)atur pigra q(uo)d das ex ea pond' ʒ.i.
i alio ʒ.ii. q(ua)ndoq(ue) das ex ea pondus ʒ.i. confect(us) ē
... dissoluta cū aqua in q(ua) decocta sunt 3
rutha ⁊ anetū. Et q(uo)d si n(on) quiescat h(ec) egritudo
cum istis reb(us) tunc pone s(upe)r umbilicū ⁊ duo in
guina emplm fcm ex seminib(us) ⁊ emplastra
fcm ex lauro ⁊ empl'a duas coxas ⁊ pedes ⁊
ylia ⁊ hanchas ⁊ pectinem cū emplo q(uo)d ē
ex eufobio ⁊ piretro ⁊ sp(eci)ebus q(uo)d agregāt
i ... i mari ⁊ pipe. Et q(uo)d si egri
tudo n(on) obedit cum istis curationib(us) tunc op(or)te(t)
ut iteres admi(ni)stratōem earū multociens donec
resoluat(ur) egritudo uiolenter ⁊ ministret in
hora post horā ... q(uo)d fit cū aq(ua) in q(ua) de
cocta s(un)t camomilla ⁊ mellilotū ⁊ anetū
⁊ q(ue) s(un)t ill' silia ⁊ confect(us) unguentū ... pa
nus lini s(upe)r que sunt aliq(ui)d ex medicis leni
tiuis calefacientib(us) ⁊ olm ⁊ supponit(ur) h(ec) q(uo)d
signabo tibi in seq(ue)ntib(us) ⁊ passariū ex lana
... inuoluta sic ē sp(eci)a aū sic figa
digiti ⁊ cū eo p(ro)miciunt(ur) medie ad uirice
le. Si euenit h(ec) egritudo mulieri q(ue) est p(re)gnās
tunc n(on) o(portet) ut ministret(ur) flora nec uentus
solo imo contenti sim(us) tunc i unctōe cū olo
accepto ex oleis calefacientib(us) resoluentib(us)
sicut est olm de ben ⁊ q(ue) sunt ill' similia
Et ad ultimum n(on) dico h(ar)moniē absidentē q(uo)d
o(portet) ut caueant mulieres quib(us) accid' hec
egritudo ⁊ n(on) sunt p(re)gnantes h(ec) q(ua)ntita
tem (com)plexionis earū ⁊ humiditatis corporū
earū. s(ecundu)m illas ex eis quarū color ē lene
album curam(us) cum medicis debilibus

et ille que ex eis fiunt secundum contrarium illius donec
nec fiunt earum corpora sicca et rugosa. Curantur
enim mecum fortibus et secundum hunc modum curantur
ventosae et ille que senciunt inflationem ex ventositatibus
inflantur cum eis que resolvunt ventositatem
et ex illis que senciunt gravitatem dantur
res que incidunt et subtiliant et ille que senciunt
acuitatem curantur cum rebus quibus est virtus
extinctiva. Quod si accidit in initiis earum spasmus
aut apatia tunc oportet ut curetur cum eis que conveniunt
speciei illius egritudinis cum rebus convenientibus
ad provocationem matricis. aliud

Recipe pinguedinis anatis ℥ iii. cere bone
et spice amomi masticis omnium ana
℥ i. olei balsami olei lilii celestis amborum
ana ℥ iiii. terantur sicca et liquefiant humida et
misceantur omnia et inmittantur ex eo in pessarius. pessarium aliud

Recipe cere albe colate ℥ iii. pinguedinis
anseris et gummi amigdalarum omnium ana ℥ vi.
masticis et storacis liquide omnium ana ℥ iii.
olei de spica ℥ vi. cere aurei iii. misceantur et
inmittantur in pessarius. aliud nobilissimum expertum

Recipe storacis ℥ iiii. thuris et piperis amborum ana ℥ i. et
s. cere albe ℥ vii. pinguedinis anatis et
pinguedinis anseris omnium ana ℥ iiii. pinguedinis
galline ℥ iii. olei balsami et olei lilii
albi et olei lilii celestis et olei spice omnium quantum
te necesse est. Si autem vis ut sit fortis tunc adde in
eo cordumi et seminis urtice ℥ iiii. misceantur
et inmittantur. unguentum quod fit in inunctionem ad dolorem matricis.

Recipe olei balsami lib. x. semis agni casti
℥ v. ruthe et cassie ligne omnium ana ℥ iiii. terantur
et in morterio contundantur grossa et proiciantur super oleum et
suspendantur in sole in loco orientali ad assandum alba
arbor. i. cuius xl. diebus deinde inmittatur postea
et iungantur cum eo manus et pedes et coxe et inguina
et ylia. Si autem non est oleum hoc preparatum tunc
decoque in hora qua volueris quousque consumatur postea
... non sit fumus in vase duplici et inmittantur illas.
Si autem vis facere ipsum fortius adde in ipso
euforbium et castoreum et addebat. In aliquo
butirum vaccinum et piper et piretrum aut bacas
lauri et misceas quantitate coram hora presentie
et horis autem et applicatione ipsius et speciem egritudinis.

Recipe helleborum aliud quod levius et calefacit et ... bat et olei mastice et. unguentum ad provocationem matricis.

spice et olei laurini omnium ana ℥ v. olei lilii celestis et aneti omnium ana lib. i. ... et adiungantur
ciperi omnium ana ℥ iiii. piperis et mellilotii et
cassie ligne et nigelle et calamenti campestris et
... omnium ana ℥ i. terantur in sicco sicut pulvis
et liquefiat halbelk cum oleo et misceantur
omnia et inungantur cum eo aliquando que est
sub umbilico et almeterenem et hanche et
pedes. Capitulum xix. de apatie matricis

Scias quod apatia accidit
in matrice propter causas multas. scilicet ex percussione
et ex casu et ex retentione menstruorum et ex repletione et
ex frigore vehementi quod non resolvitur et inspissatur
locus et apatur et ingrossatur et inflatur et
fortasse accidit ex aborsu propter partum quod obstetrix
facit laborare mulierem et quando apatur matrix et ex
multitudine cohitus quod est supra mensuram et egrediens
eius ab equalitate et sequitur apatiam matricis febris
acuta et sodi et tremor et dolent radices
oculorum et spasmus interiorum et digitorum et colli
et dolor urine. Quod si flegmon ipsa est debilis
non est dolor matricis vehemens et si apostema
est magnum tunc matrix dolet et sentitur
in ea percussio et si apatur ex ea pars et sentitur
dolor in illa parte et si apatia est in partibus posterioribus
eius est dolor in dorso et retinentur
... per coartationem intestini recti et si apatiantur
partes eius anteriores est dolor in pectine et sequitur
illud distillatio urine et difficultas eius quoniam vesica
ipsa coartatur ex apatie quod quando apatur
latera matricis extenduntur inguina et gravantur
coxe et quando apatur concavitas matricis
est dolor in umbilico et quando apatur orificium
tunc partes eius que postremo dolent et ille
que sunt stricte et quando tangitur cum digitis
invenitur orificium eius durum lapideum. Cum ergo
magnificatur apostema et adducitur sequitur
ipsum febris acuta et dolor fortior et inflatio almirach
et sequitur illud flamma magna et dolor
almeterem et inguinum et genuum et sudor
et corripilatio et pulsus arteriarum fit parvus
frequens et constrictio et retentio ventositatis
et prohibitio urine et stercoris. Cum ergo prolongantur
illa accidentia sequitur et sincopis. Cura
ergo incipiatur cum extractione sanguinis. Incipiatur
cum flebotomia vene si non prohibeatur ab illo
aliquid et flebotomatur in prius basilica vel
... ut attrahat materia ad inferiora et si

remanet in fine eius residuum stomacaui uena
q appingatur locis q est sup aliameum et pillo
si uiruis est remanens ammistrum medicam
solutium et postquam mundificatum corp mundifi
catone sufficienti faciunt emplastra matricis
cum emplastris que expellunt et refrenant in
incepcone egritudinis. In statu uero eius ipsi
uehementia tunc miscent eis medicis que re-
frenant et expellunt res in quibus cum sedati
ua et in declinatone non conueniunt nisi illa que resol
uunt tamen sed in desceptionem conueniunt apatibus
calidis generatis ex sanguine et maior pars
medicinarum que refrenant et expellunt et
stipticantur faciunt sunt sic rose et lentes ex
corticatae. granatorum et arnoglossa et cime
uitis et solatrum et endiuia et psillium et semen
portulace et fructus rapini et uirga pastoris et
spinia et altahabuc et rasura cucurbite et
farina ordei et que sunt illis similia et in statu eg
ritudinis nos miscemus cum istis medicinis ea que resol
uunt sic fenugrecum et altea et camomilla et
mililotum et anetum et cetera plus molendinum
et que sunt illis similia. Et in declinatione apatis p
munient per ordinem ad hoc quia cale faciunt et resoluunt
plus. Et que conueniunt apatibus frigidis et sunt amo
niacum et bdellium et storax et galbanum et ca
et helchalibium et pinguedines et medullae
omnes et olea calida que resoluunt et allenauit
et subtiliant quam si apa non resoluitur et puenit
ad agregacionem saniei maturatur ad ipsu
cum istis eisdem medicinis quas diximus et adiun
gimus ad eas quod est uehementioris caliditatis
quam ipse. Cum ergo prolonga saniei collico
fertim uelocitate maturacioni eius emplastrum
quod cum fenugreco fit et farina tritici decocta
cum aqua ficuum et miscatur cum eo ad ex fimo
columbino et ammistretur assidue pessari
ut fetum cum helkalumbat et mirram et ysopo
et seccam et zuba. Cum ergo erupit saniei effu
sio eius est ad uesicam ammistretur potum lactis
et psillium et semen portulace et semen bathe
ke et dragagantum et amilum et zucare et si er
pit sanies ultius intestinum rectum clistiza
et infir. ex decoctione lenticum cum rosis et ba
laustiis et rusi et psicio et que sunt illis similia
et si erumpit ultius recipiens et sanies est
spissa clistiza cum oleo rosarum et emplastro basili
con fiat cum .iiii. medicinis et butiro uaccino re
cenei et sanies est subtilis fiat clistere cum eo in quo
est stipticitas plus et si est continuatio apatis in
orificio matricis et non erumpit per medicinam subtilia
cionis quae ponit sic ipsam perforam ipsam post
subtiliationem et aterminationem corporis. in quo est
sanies cum ferro et mundificationem saniei cum medicinis
conuenientibus ei. lana que resoluit apa matri
cis et sedat dol.

Infundantur fenugrecum ab
luatur tribus uicibus deinde coquatur decoctone
bona et extrahatur. ex eo mussillago ipsius
cum pano mundo et fundatur super ipsam ping
uedo anatis aut pinguedo galline aliquid fiat si-
perimas et deponat ab igne. Cum ergo in
frigidatur pinguedo lini ipsam cum manu ui
a aut in mortario leniter bona et ammistret
cum lana sub mitsa in oleo ro. al' ad idem

Decoquatur papauer cum
uino cocto ad alsufaleti .i. uino cocto ad
tertiam donec decoquatur et sit inuolutum ut rete
et exprimatur et extrahatur aqua eius et liquefiat in
illa cerebrum cerui et pinguedo anatis aut
pinguedo galline aut cerebrum uituli et per
misce eam mixtum et ammistra illud. aliud.

Fenugreci contriti ana .iiii. decoquatur cum care
no aut rob uine donec resoluatur deinde li
quefiat gummi amigdalarum et pinguedis anseris o
mnium ana aureus .iiii. in uase duplici et admis
ceatur omnia et ammistrent cum pessario facto
ex pireos. al' ad apam que iuua et attrahit. siuuu

Sumantur ex papauere medio cl. a. .iii. et infundantur
in ... .z. ca tenens die et nocte et decoquatur
donec sint discocti et exprimatur papauer et
ponatur super expressionem eius mirre et thus
et opii omnium ana .z.i. et cassiel contrite pondus .z.
iii. et cerebri cum et pinguedinis anatis omnium
ana .z.iiii. olei ro. quantum necesse est resoluatur
illud quod mortificatum est cum careno in quo decoc
tum est papauer et liquefiat pinguedo cum oleo
et misceantur cetera et ammistretur cum lana
fusca tepida. al' ad apa matricis

Sumatur sucus lilii et pinguedo anseris
et olei ro. misceantur omnia et ammistrent
cum lana. al' ad dol' matricis difficilest.

Sumatur papauer album .iii. et decoquit cum pas
so tunc mulsum et misceantur cum pipe cis ro le
sicce et croci et ceto .z.i. et conficiant cum uino
et oleo ro. et ea ammistrant cum lana. al' ad dol'

Recipe rosarum siccarum. matricis cum fetu.

loco s.

Acoticies

ad

i. butirum coctum et crudum

sanies si

fecid

...

ʒ. iiii. se. lactuce ⁊ camilli omn an ʒ. i. ce ʒ. ii. tūc ⁊ celle c̄ g̃ficiat c̄ uino ⁊ olo ro. ⁊ lacte asinino ⁊ amistret. Al' ad apata dā ⁊ ileī
Tucē i fundi i aq̄ ⁊ exp̄mg. ut leni. mifa
tatē ps pani i fusi i fir uill. ualde
⁊ ad ex ēplo ex basilicon ⁊ ad ex ēplo dyakilō ⁊ ex olō de spicis ⁊ pinguedie galline cū equali ⁊ liq̄ fiat i uase duplici ⁊ ag gent ⁊ tunc ī uoluat sr lana ⁊ amist ē calidū ⁊ q̄d ap̄hicauit loco panis uche mitis fumtatōis ī eo est sal. al' ad apata
Recipe medulli om assati ⁊ fetina cōne
ʒ. vi. cebu elu ʒ. iiii. ce. mricis
⁊ ysopi om an ʒ. ii. ce ⁊ helkahimbar ⁊ pinguedis anatis om an ʒ. i. viii. d'las ⁊ oli de spica q̄m necē ē liq̄fiant ⁊ misceātur oīa ⁊ amistrent. al' q̄d dyxim' ex eg'
Recipe pinguedinis an cudinib.
Rseris ⁊ pinguedis porci om an ʒ. ii. cerotū fc̄ cū olo ro. aut olō de lilio ʒ. iiii. vitelli om assati ʒ. i. ce ʒ. i. mirre ʒ. iiii. opii. pond' ʒ. i. misceāt totū ⁊ amistret cū lana. aliud
Recipe. ce ʒ. vi. pingu'dis aletis ʒ. iii. ⁊ pinguedis porci ⁊ helhalimbar om pō
d' ʒ. vii. dyacodion ⁊ e [illegible] de ppe spis sum simile melli ʒ. iiii. oli ro. q̄ntū necē est misceāt ⁊ elistizet in pessariū. al'
Simat ē empli ad apata mricis.
P dyaquilon q̄ntū necē est liq̄fiat ē olō ro. in uase duplici ⁊ misceat ē suco endiuie aū arnoglosse aū solat' ā uge pastoris aū camil' cū lacte mlris teratur ⁊ amistret pessariū fcm ex eo dū ē calidū.
Simat ē femugri ⁊ lini ⁊ altee fiē g̃sius ⁊ liq̄fiant ē eo pingued' anatis ⁊ pingued' porci ⁊ misceatur cū eis tunc ⁊ ītē ea ⁊ a mistra ex eo pessariū ⁊ oz ut caueas et obseruas q̄n pmitit apa ad statū amul ciare ad ex eis q̄ ceciūt ea ⁊ puocāt sanguine mstruū in hora aū declinatōis egritudis ⁊ postq̄m sedāt apa pū si idiget ut puoces sanguine mstruū tunc oz ut facias illd'. Si aū i corisio numtis sr ulcā ex quib currit sanies cūm ea cum medis q̄ cofunt ulcib ⁊ mūdificāt putredines. Eld' si ī ipā mrice ē apa q iam i duratum ē ⁊ q ulcātur ad cancrū cum

ipm cū istis me. q̄ uas narro. Ca. XX. de cancris que fiunt i matrice
Sciās q̄ ex cancris q fiunt in mrice.
Alii sūt qui fiunt ē ulcātōe ⁊ alii q fiūt abs ulcātōe os mricis durū apostematū ⁊ est inequale in figa sua feculent' ī colore suo rubeū ⁊ fortasse est decliue ad uiriditatē ⁊ dolent inguina ⁊ uelam et ylia ⁊ dorsum ⁊ recipiens ⁊ pectē ⁊ alta ē strictū et dol' qui hr̄ hanc eg'tudinem ex qualz re ⁊ cū ⁊ ex amistratōe mediarz diuisarū. Cū g° cancer cū ulcē est sequitur ipm dolor uehemēs ⁊ durities ⁊ ulcera corrodencia īequal' figē ⁊ h' plimū est sordidus cirens declinis ad albedinē ⁊ ex eo qui est ī colore suo turbid' aū uiridis aut rubeus ⁊ egrediātur ex eo sordicies nig'. fetidi odoris ⁊ forcasse currit ex eo sanguis ī. ⁊ egritudo h' sicut dixit. ypō. nō fortasse sanat' rege g° cū p sessione ī aq̄ in q̄ decocte sunt fenugcum ⁊ malue ⁊ empl'a cōueniencia ad hanc eg'tudinē ⁊ iuuatur ualde ī q̄ uib' dā hoīs ex altea ⁊ maluis decoctis infus' de nisse dū sunt discote ⁊ q̄ tūnt cū aliq̄ntulo oli ro. ⁊ ponunt sr locū ⁊ q̄sr uinaciū magnū ppr tunc q̄d ponit' sr ipa cū aq̄ coriand' humidi aut uirge pastoris aut solatri ⁊ p' illd' amistretur cerotū fcm cū olō ro. ⁊ ex eis que sedant dolorē intiu' est olm ro. ex quo elistizat' recipiens cū lacte mulierū ⁊ aqua arnoglosse ⁊ aq̄ solat' tepidis cum aq̄ porculace aū aq̄ uirge pastor amistretur cū olō ro. tepido. Si aū currit ex eis sanguis mult' mulceri cū istis siccis cerusam plumbi ⁊ bolum armenū ⁊ suc barbe yrcine ⁊ q̄ sunt silia ill'. Ca. XXI.
Quandoq̄ retinent de retent' mēstruorum
Menstrua q̄d cortorū ⁊ eius
est sanū ⁊ q̄nq̄ retinent q̄nq̄ mrice apa est ad ppriū sic apa ⁊ fortasse retinent multocies pp̄ grossiciem sanguinis mstrui ⁊ pp̄ opilatōm ī uenis ī quib' currit sanguis mstrualis ⁊ pp̄ constrictōm q̄ accidit ī orificiis eorū ⁊ h' contingit pp̄ frigiditatem aū siccitatē aut stipticitatē ⁊ accidit multocies pp̄ abortum. Et retinet' sanguis mstrualis ⁊ pp̄ eg'tudinē

i. uulua
i. ledi
sp
mstruorum

aliquando que accidit in quibus dicitur membris principalibus sicut epar et renes quando cum aliquo eorum est egritudo continua et retinent et propter fluxum sanguinis narium aut eruptionem sanguinis ad viscera aut ex pinguedine superflua et grossicie corporis et quando opilat venas et prohibet emissionem menstruorum et fit quibusdam mulieribus in orificiis matricis earum aliquid quod est sicut panniculus prohibens sanguinem menstruum currere et ulcera et que accidunt in matricibus quando consolidantur fortasse opilant viam sanguinis menstrui et Et sequuntur ipsas quarum sanguis menstruus retinetur gravitas corporis totius et paucitas desiderii cibi et dolor dorsi et gravitas ancharum et cervicum et dolor qui accidit in nucha capitis et in radicibus oculorum et febris cum horribilitate et urina nigra [illegible] vel habens colorem [illegible] et fortasse accidit eis in aliqua hora difficultas urine et siccitas ventris et fortasse adveniunt eis egritudines melancolice et curatio harum egritudinum est cum remotione causarum facientium eas et remotio earum est cum convenientia. Si ergo fuerit menstruorum retentio propter causam aut ex declinatione eius tunc oportet ut studeamus primus in curatione harum egritudinum. Quod est quoniam sanantur removentur ea que sequuntur ipsas. Si retentio menstruorum est ex retentione vel constrictione orificiorum venarum et accidit illud ex vehementia frigiditatis aut ex stupefactione tunc sufficit in eorum provocatione vaporatio cum speciebus sicut dixit optimus ypocras in tractatu .v. libri afforismorum et iste est fumigatio eius quod calefacto cum rebus aromaticis et ex eis que provocant sanguinem menstruum et iam confert in rebus aliis multis si non fuerit in corpore pinguedine scilicet illa que fit cum cassia lignea et costo et amomo et flore squinanti et aliis ex eis que sunt similes illis in virtute et aromaticitate. Quod est quia vaporatio cum hiis speciebus subtiliat grossitudinem sanguinis et incidit eam et aperit opilationem que accidit in [illegible] menstruorum et calefacit [illegible] sanguis [illegible] in quibus est retentus et humectat ut ros ex siccatione [illegible] eius. Si autem cause que prohibent cursum menstruorum fuerint magne fortes non sufficit tunc calefactio cum istis rebus aromaticis in provocatione

et carpobalsamo

menstruorum. Alia propter quod oportet ut administret regimen subtilians et mundificatio cum medicinis subtiliantibus de proprietate quarum est ut evacuent humorem propter quem ingrossatur sanguis aut opilantur orificia venarum in quibus descendit et potius speciem subtiliantium incidentium quas describam in sequentibus. Ille autem que non menstruant propter pinguedinem superfluam que opilat venas curantur cum eis que minuunt ex grossitudine corporis sicut exercitium frequens continuatum et cibi subtiliativi et incisivi et clisteria acuta cum pessariis et emplastris subtiliativis que provocant sanguinem menstruum. Ille autem quibus accidit hec egritudo propter extenuationem propter multitudinem egritudinum [illegible] post remotionem egritudinum balneatio cum aqua dulci et unctio cum oleis humectantibus resolventibus et ex cibis que sunt multi nutrimenti et potius vini antiqui et quies et tranquillitas et delicie iocorum et emplastra facta cum medulla et pinguedinibus. Et si prohibitio sanguinis menstrui est propter fluxum sanguinis narium aut eruptionem sanguinis ex loco alio. Tunc oportet ut attrahatur ille sanguis usque inferiora cum ventosis que ponantur super crura et super calcaneos et ventosentur vene [illegible] post illud administrentur medicamina que provocant sanguinem menstruum. Illarum vero quibus accidunt panniculi in orificia matricis earum curatio est ut incidantur. Et opilatio que accidit propter consolidationem ulcerum que fuerint in orificio matricis quando consolidatio est difficilis [illegible] valde et fortasse est de sanatione desperatio. Quod si impellis ad curationem illius tunc cum emplastris lenientibus aperientibus oportet ut curem eam et ex hoc ex abbreviatione curationis causarum retinentium sanguinem menstruum. [illegible] nunc ut narrem virtutes medicinarum simplicium et compositarum que conveniunt ad hanc egritudinem ut sit leges eas perdiens cum [illegible]. Medicine simplices que provocant sanguinem menstruum quando bibuntur.

Sunt euforbium et epithimum et castoreum et piper et [illegible] et petroselinum et sinapis et nasturcium et nigella et calamentum montanum et calamentum fluviale et alhasse et est alforaha et acorus et asarum et radix lilii celestis et ciperi et radix serpentarie et flos squinanti et spica et cassia lignea et cinamomum et mirra et decoctio caule et decoctio pulegii [illegible] et armoniacum

serapium. Essilis uo quoru stoi dolent dolo
re. uehementi ost. opoponacu qui bibatur
cum aqua mell. Et vh. oe q provocat u
rinam et apit opilatones et provocat sang
uem mistrum qu bibi et qu supponitur
cum lana et qu miscetur cu emplis et opo
nitur ex eis que dyamus medicie nobile
sicut iste. medicam sublime magnum
Recipe faseleoru mti provocatiue mst.
rubeorum et fenugrei dessem amboru
an pugillu .i. anisi ʒ .v. rute sicce ʒ .iii.
rubee ʒ .v. decoquitur cum tribus libris aque
donec remaneat libra .i. et confricentur manu
bus et coletur et detur tertia libra tepida. al. ad
Recipe faseleoru pugillu idem
R .i. keresi ʒ .x. se. harmel ʒ .v. petrosi
lini ʒ .vii. decoquitur cu .vii. libris aq donec
remaneat quantitas libre et colet et detur ex
ea tertia eius cum pondere ʒ .i. dyamarthe fa
cte cu apatoiu bona. al. provocat mistrua.
Recipe rubee ptes .ii. faseleoru parte .i.
R ...phicietur ex ea ex aq q sufficit ad decoc
tionem eoru. Cum g. decoquitur bn acci
piatur ex aq eoru quantitas satiati et ex su
co ruthe humide medietas satiati et ex
olo balsami ʒ .v. misceantur simul et su
mantur in potu. al. q calefaciat matricem
Recipe epithimi et uocat san. mst.
R euforbii et agarici piperis et dauci et an
et petrosilini oim equaliter terantur et co
ficiantur bn et detur ex eo pondus ʒ .ii. cu
decocto pruyrto. Terantur nux cu ruta
et dentur ex eo cum uino puro in mutuo
ʒ .v. ex calamento montano detur quantitas
cocleari. au quantitas ʒ .i. cu uino pruyr
to post balneatoem in balneo. Terat
ex castoreo pondus ʒ .i. et detur cu aq de
coctionis anisi et petrosilini. alse ʒ .i. co
ficiatur cu sirupo de melle et fiant ex ea
pille. et dentur infirme. ad degluciendu
cu uino puro. Rx euforbii et petrosilini
equali terantur et detur ex eis pondus ʒ .i. cum
aqua asari. Rx cassie costi equali te
rantur et cribelletur et dentur ex eo ʒ .ii. cum
uino complexo. Rx opoponaci et ab
sinthii amboru an ʒ .i. detur cum uino.
Sumatur in potu castorei trite pondus ʒ .i. et
medie cu aq rubee. aliud Rx
castorei ʒ .s. detur in potu cum cum aqua ru
bee calamenti fluuial quantitate ʒ .ii. mod
pione aur .i. detur in potu cu aq mellis.
Rx agni casti decocto provocans san. m
ʒ .v. calamenti montani ʒ .iii. fortius et unum.
rubee tinctorum .vii. ʒ . coste ʒ .vii. absin
thii et spice nardi amboru an ʒ .iii.
decoquatur cum .vi. libris aq donec rema
neat libra et coletur et detur ex ea omni die — in alia media
tertia lib. tepide et liquefiat cum ea mellis
albi colati ʒ .i. et bibatur dum est tepida
Rx aristol. lon. et stagnasora oim ana — al.
ʒ .v. sauine ʒ .iii. terantur et cribelletur
et conficiatur cu melle et detur cu aq rubee
Rx cortic radicis mori ʒ .x. seminis bau — al.
cie ʒ .vii. ameos ʒ .iii. seminis apii et
seminis feniculi amboru an ʒ .v. de
coquitur cum .iiii. libris aque donec
remaneat ex ea libra .i. dentur manibus
confricentur et coletur et bibatur sic sepis
simus in primis. pessaria q deponunt san.
Castoreum et tanse liquefiat mistruu.
cum olo de ben et ponatur in lana
munda et detur ad supponendu. Aliud
Rx elli nigri et mod. coloquintide de ca
pestris et condisi oim equali terat et
cribelletur et conficiatur cu felle tau
ri et ponatur in lana munda q iam
fuit infusa cu olo balsami et detur
ad supponendu. Rx fuci cologntide — al.
campestris et baurac rubei oim an ʒ .
iiii. mirre ʒ .ii. terat et conficiat cum
aqua ruthe et teneatur pessariu. al.
Rx mirre et calamenti oim an ʒ .iiii.
passularu emundatarum staphisagrie
mundate ex granis suis oim an ʒ
ii. ruthe ʒ .vii. et fiat pessariu. al.
Rx amili cordumeni ameos et baurac
et aristol. lon. et calamenti oim equaliter
terantur et cribelletur et conficiatur cu
olo de spice et teneatur suppositoriu
pessariu al. q apit opilatoem
Recipe baurac armeni et passularu
R kisimeeni mundatarum ex granis
suis et iusue tulloniu oim an ʒ .vii. ta
gelle ʒ .ii. ficum dessem fusarum in olo
sisamino decocto ʒ .viii. terantur tote
et fiant ex eo stiel longa et amuttur

Suffumigatur al' q' aperit opil'one matricis
herba absinthii et provocat san. mens.
et sticha recens et folia capilli et lupini
sicci et rutha humida equaliter ficuum
siccarum et cerenu quantum necesse est conficia
tur cum eo omnia et administret. aliud
Agrelli iii. et suci absinthii omnium an. ʒ.
ii. mirre ʒ. iiii. amomaci ʒ. i. terat
et conficiat cum felle tauri uno recente
et si non inveniatur recens tunc sit siccum
et infundatur in vino et terat totum
bene et administret sicut longa et suppo
nat in recipiente. Aliud
Suffumiget suci cucumeris asinini et
mirre et cumini omnium equales partes
terant et cribellent et conficiant cum felle
tauri aut cum suco cepe et porri et admi
nistretur. Suffumigantur ruthe recen
tes et pulpe coloquintide et absinthii
omnium equaliter partes terantur et conficiantur
cum felle tauri et administret. al' q' aperit
Recipe ruthe matricem et stitticam quam prolongat
sicce et bauracii foliorum et spaciu.
coloquintide et pulpe eius et nigelle et
mirre et opoponaci et bezad et bdelli
uaru omnium an. ʒ. ii. fellis tauri ʒ. iiii. si
inveniatur recens et si non infundatur si
cum cum rob tantum sicca et cribellentur
et resolvatur quod resolvitur cum rob
et conficiat et detur cum lana. al' q' aperit
Recipe pulpe orificia uterum et apil'. an
coloquintide absinthii tiq' et provocat m
et nigelle et asari et thuris et achori et m
die sicl' amomi et calamenti montani an
ocl'. et ind' bdellii celestis et ruthe sicce
et piperis omnium an. ʒ. ii. amomaci et
bdellii et mirre et aliud. et bezard omnium
an. ʒ. i. fell' scabuti et fell' galline et
aqua cepe et aqua anisi omnium an. coclea
rium. i. terantur et resolvantur ea que
resolvuntur et liquefiant et thethalem
bat. ʒ. iii. cum melle et misceantur et fi
at cum lana bonum expertum. aliud
Teratur cinamomum et conficiat cum
bezard et involvatur cum lana in
fusa in oleo de spica et detur. al' q' pro
Recipe mire et matricis menstrua retenta. vii.
et calamenti montani anis

omnium an. ʒ. iiii. passularum mundatarum ab in
teriori bus suis ℥. ii. mirre ruthe recentis ℥.
iiii. savine ℥. vi. teratur et conficiatur cum
felle tauri et administret. al'
Suffumatur galbano et castoreo partes equales et
conficiatur cum aqua rute et administretur.
Aliud. Staphisagria conficiatur cum felle tau
ri et administret pessarium ex eo. al' expertum.
Recipe fell' tauri et nigelle omnium an. dragma
Rtich. iii. euforbii et mezereon et opo
ponaci omnium equaliter an. dantich. ii. commis
ceantur omnia et administrentur cum lana fus
ca. Suffumant suci cucumeris asinini. ix. cata
paci conficiatur cum felle tauri et administre
tur. ipsum enim extrahit fetum sive sit vivus
sive sit mortuus.
Recipe castorei et acori
et an. et seminis apii omnium an. ʒ. i. terantur
et cribellentur et bibat cum vino primo po
na si est gravida calefacit fetum et confortat
ipsum et non nocet ei et si impregnata non est
cum retentionis menstruorum aperit ea et provo
cat ipsa et est iuvamentum magnum.
Medicine provocantes menstrua que non aperiat cet'.
sicut opoponac condisi thus bacce blacce
bizancie lignum aloes et storax sicca. vapo
Decoctio in aqua aneti et ca rationes ad eas que
armoniacum et squinantum absceisa sunt
et camsuciam et mellilotum et sulph. menstrua.
et rutam et calamentum nigellam
et semen apii et origanum et ferula et calamis
asse et flagina sora et abrotanum et cordii
menti fiat sedere mulierem super sedem et po
ne cannulam in orificio vasis in quo est
aqua medicinarum decoctarum et cooperi
ipsum ab omnibus lateribus et fit cap camule
aliud in directo vulve mulieris et cale
fiat cum eo quantum possibile est et mollescat ut cale
fiat est enim iuvamentum valde et si vis ut
sedeat in aqua hac dum est calida confert
ei iuvamentum mirabile. Ca. xxxii. de e
Eruptio sanguinis ruptione san. ex matrice
ex matrice est propter debilitate
vasorum in quibus est retentus. s. venarum
et arteriarum et fortasse est propter acuitatem sang
uinis donec non remanet in eis propter subti
litatem suam et fortasse est et ex multi
tudine sui donec implet vasa et egreditur

al'

al'

plongat

al'

al' expt

Medicamina provocantes menstrua uterum et fetum educunt tactus q' gravida

continuitatis
ea. et fit et ex solutione singularis que accidit
in matrice ex ulcere aut corrosione aut scissa
et multociens accidit propter aborsum donec
ex ea pacietur ipsam comprimit perditionem et fit
etiam quando parit mulier partum completum et sequitur
tur illam cum evenit hec egritudo mutatio colo
ris et tumor pedum et inflatio reliqui corporis
et ut corrumpatur digestio cibi. Curatio vero erup
tionis sanguinis ex matrice est cum destructione
cause facientis eam. Nam si est propter debilita
tem vasorum in quibus est contentus est propter confor
tationem eorum cum cibis et potibus et medicinis
et emplastris facientibus stipticitatem exsiccan
tibus et si est eruptio eius propter acuitatem san
guinis subtilitatem eius sufficit in eo extinctio
et equatio et si est ex ulceribus et corrosione
et scissura que sunt in matrice est studium tuum
ad ulcerum medicinis convenientibus ei et hanc
habitudinem oportet ut mensuremus preter eam extinctio
nem et ruptionem que fit in venis et ma
trice et si est eruptio ex multitudine sangui
nis donec impleat vasa et extendat ea tunc
oportet ut bene consideremus an sanguis sit commix
tus cum humore alio aut non. Nam si non
est commixtus cum humore alio administra fle
botomiam ex vinctura et si est permixtus cum hu
more alio tunc oportet ut incipiamus cum mundifi
catione illius humoris nocentis et significa
cionis super illud ex etate et ex colore et ex forma
aspectus infirme et reliquis causis natura
libus et non oportet ut addamus in experiencia ut tribu
amus ei que habet hanc egritudinem parvum hmi et pre
cipiamus ut recipiat cum eo illud quod currit
ex matrice deinde precipiamus exsiccari parvum
et consideres tunc si vides colorem eius rubeum
clarum tunc oportet ut scias quod humor vincens
est sanguis et si est viridis vel citrinus tunc vin
cens est co. ci. et si est niger aut pulverulentus
fuscus tunc vincens est co. nig. Et si est ru
fus aquosus tunc vincens est fla. et hec quanti
tatem que declaratur ex humore vincen
te curetur donec quando sanguis est ille qui vin
cit eam cum flebotomia vene sicut diximus et
si est vincens aliquis humorum aliorum tunc
oportet ut mundificemus ipsam cum eo quod convenit ad
evacuationem eius deinde redeamus post mundifica
tionem ad administrandum medicinas que abscidunt
sanguinem et sunt per duos modos. Nam illeque

conveniunt apertionem venarum et arteriarum et
scissure sunt ille que infrigidant et stiptici
tatem faciunt sicut sunt rose et lentes excor
ticate et mirtus et solatrum et arnoglossa
et sumach et virga pastoris et balaustie et rosam
et kessem et sunt cortices glandium et cortices
granatorum et alumen et succus barbe yrcine
et que sunt similia illis. Ista ergo omnia sibi
bunt aut decoquuntur cum aqua aut cum
vino primo pontico et sedeant in aqua
eorum patientes hanc egritudinem aut suppo
nuntur cum lana aut administrentur in emplastris
tunc ipsa abscidunt sanguinem et materiam.
Et alie ex medicinis sunt ille que conferunt
eruptionem sanguinis ex corrosione sicut
aloes et thus et ipse cortices eius et sanguis
draconis et coralli et carabe et mirra et
et album et menuch et amilum et ceru
sa et rindasengi et acor et colcocar et terra
sigillata et bolus armenicus et que sunt illis
similia. Hic et sunt medicine alie que restringunt
sanguinem et mundificant ulcera et sunt galle
aduste extincte in aceto et carte combuste
et ostraca combusta et cornu cervinum com
bustum et res multe similes istis et hec
curatio sanguinis ex matrice secundum continuitatem. eruptionis
Secundum proprietatem vero illa que rectificant sunt
trocisci dyacitron et confectio que nominatur
filonium persicum et sumuntur utrumque istorum
cum succo quarundam rerum stipticitatem fa
cientium sicut est decoctio de granis mirti aut
aqua rosata. Et ex eis que conferunt una
mentum magnum est hec medicina. Medicamentum retinens sanguinem fortiter.
Recipe sedengi
R. sanguinis draconis et carabe
et coralli et aluminis iameni et balaustiarum
et boli armeni et terre sigillate et seminis
portulace omnium autem partes equales terantur
et cribellentur et dentur ex eo. ʒ. ii. cum aqua
sumac infusi aut cum aqua ammoniaci cor
ti quod sit infusum die et nocte aut aqua arnoglosse.
R. zegi alefekesiti et carabe cortarum
et cupularum glandium partes equales teran
tur et cribellentur et conficiantur cum aqua mirte
humide et fiant ex eis pillule et detur ex eis
ad deglutiendum in nocte pondus ʒ. i. et fiant
ex eo in stiref et dent in lana et supponatur
cum ea et retineat illud sicut pessarium

et est expertum et distillet matrix cum
distill' ex aqua succi virge pastoris et decoc
tione corticum granatorum et extremitatum
mirti et iune capilli et gallarum et rosarum
et balaustiarum aut succi arnoglosse solum
aut cum aliqua ex medicinis facientibus stipti
citatem. Et galienus quidem optime dixit quod cum
vidit eruptionem sanguinis ex matrice retina
re quatuor diebus continuis et amisit
vit in concavitate eius medicinas retinentes san
guinem abscidentes ipsum exterius et interius
secus et non contulit aliqua ex eis amisit
succum arnoglosse et distillavit in matrice cum
eo quod abscidit sanguinem et fecit ipsum
stare statim et ita ut sit in quo distillatur
ex eo quantitas ℥ ix. At vero de consuetudi
ne nostra est ut intromittantur cum istis
succis aliquid ex medicis retinentibus
sanguinem donec quam sit aptum et fissura
in quibusdam vasis magnis misceantur cum
eis quasdam medicinas stipticas fortes sicut
sunt acacia et balaustie et barba yrci
et galle immature et zegi et que sunt illis similia
et si est egritudo in quibusdam vasis parvis
tamen sufficit ut intromittantur cum arnoglos
sa aloe et terram sigillatam et que sunt illis similia
et emplastra stiptica que ponuntur super pecti
ne et dorsum et sunt iuvativa valde. Sicut
illa que fiunt cum cassab et citoniis et
corticibus granatorum et glandibus et gal
mitibus et alhausigi et de arbite a
lanik et foliis arboris mastice et balau
stiis et acacia et barba yrci et galla et
laudano et altramich et albelach et
cuppul' et alumine iameni et corall' et
similibus illis ex eis que conferunt dyarrie et ex
pessariis ex eis que fiunt cum acacia et bar
ba hirci et cortice thus aggatis cum aceto.
aut limata karabe et cuppul' et zegi
et mirra et es ustum et ladanum et sangui
nis draconis et galle et alhausigi et
camphora et altramich et cathe combuste
et ceruse et balaustie quam conficiuntur cum
aqua mirti. Et confert et muamum
mastin et spongia quam intingitur in pi
ce liquida quam supponitur autem cum spon
gie qui adurunt et agregatur cum ace
to aut aqua mirte humide et conferunt et

iste medicine. Sic retinet eruptionem sanguinis

Recipe alumi iameni et acacia
et galle immature et farina thus summa
tum et terantur et cribellentur et conficiantur cum
aqua mirti humide et fiat pessarium. Bonum.

Recipe ssedeguaran et cornu cervi aduste
et cathe aduste et galle et pessarium
summe et iuvat. Aliud retinens eruptionem san
guinis. Scorium de lacha et sandali valde
albi et alumine iameni et hostracorum figli
nonorum et thei et gallarum adustarum extinc
tarum cum aceto et sanguis draconis et cal
cadis et calcatar cuius color est viridis vena
quam antiquatur sit calcadis coloratur et su
mac et antimonium quod sit lotum est cum oleo
et sedenci et spongie combuste extincte cum
aceto et hostracorum combustorum et corticis thus
omnium earum partes equales conficiantur cum aqua
sumach et succo arnoglosse et succo virge
pastoris aut aqua albela et supponatur
cum lana et est expertum. Aliud

Summantur euforbium et papirum combustum
et alumi iameni conficiantur cum aceto
aut succo arnoglosse. Recipe carte combuste
et acacie et thei et succi barbe yrci et rosarum
et gallarum et papiri combusti omnium equales
partes terantur et cribellentur et conficiantur cum
aqua mirti et amistret. Summatur sive
aleurth et iarmich et caspha et ladanum
liquefiat cum aqua spinarum recencium et detur
Summantur grana siluria et sunt grana albeil
beil lata et ostrata combusta et zegi. Aliud

Recipe cuppularum et antimonium et opoponaci
et zinzar omnium autem equales partes mirti hu
mide contrite partes v. involuatur in lana
fusca et subrigatur in aqua mirti et aqua
sumac et amistret. Si autem amistres ista omnia
et non absciditur eruptio sanguinis pone
mamill' ventosam magnam. Quod est quia
hec attrahit sanguinem ad superiora mamil
larum propter continuitatem venarum mamillarum
cum venis matricis vnum ipse ponunt sub
mamill' non super eas ut non recipiat super
fluitates quas attrahunt ad eas quia ipse sunt
ex substantia carnis moll' ut capiat vento
sa loca magnarum venarum que sunt inter
matricem et mamillas propter hanc egritudi
nem ita ut sit ventosa magna ut capi

equaliter teratur et conficiatur cum aceto et amist
ratur

at locum magnum ex venis et si potuerint ven-
tose super mamillas non esset possibile ut
attraherent quoniam locus qui est super mamillas
est vacuus ab istis venis. Cap. xxxiii. decimi

Cum prohibetur impregnatio in hominibus que non impreg-
propter complexionem matricis nam si complexio earum natur-
est equalis tunc et mulieres impregnantur et pariunt et
si non sint complexiones earum temperate et sint
male complexionis tunc si malicia complexionis est
parva diminuta generatur ab illa difficul-
tas impregnationis et si est fortis homo eam est
sterilis et non fit sterilis nisi ex corruptione complexionis
sed autem ex strictitudine que accidit in orificiis
vasorum matricis donec non aperiuntur vulve
et quoniam non adherent ei non mittunt ad eam
nutrimentum cum quantitate necessitatis. Sed et ma-
licia complexionis humide faciat mulierem sterilem
quoniam sperma extinguitur in matrice illarum sicut
extinguitur semen in terra multe humiditatis. Et cor-
ruptio complexionis sicce prohibet impregnationem
quoniam prohibet a fetu illud quo indiget ex nutri-
mento sicut accidit seminibus que cadunt in
arena scilicet deserto aut in terra inculta. Complexio
autem calida prohibet impregnationem quoniam adurit
sperma et exsiccat ipsum sicut accidit seminibus
que seminantur in hora ortus canis aliabat scilicet
assatam alhabor. Et sufficit in significatione
scilicet malicia complexionum suffumigatio cum mediis
quam dixit ypo. que non pervenit ad nares. Ipse
enim dixit in tractatu vi. libri afforismorum quod ipsa
mulier non impregnatur et vis scire an impregnetur
an non, tunc tege eam cum pannis et subfumiga
sub ea tunc si vides subfumigationes pene-
trare per totum corpus eius usque ad nares ipsius
et os eius impregnationis non est ex parte ei-
us. Ergo non ascendit vapor ad nares tunc id
est propter vehementiam frigiditatis et siccitatis quam
coartant orificia vasorum que sunt in ea quoniam
frigiditas et siccitas quando opilant matricem et
orificia vasorum que sunt in ea prohibent va-
pores penetrare in corpus et humiditas sic ipsa
extinguit semen sibi et facit inequalitatem
vaporis et caliditas mutat medicinam et
corrumpit eam. Et si nolis contentus esse istis sig-
nificationibus tunc sunt tibi et significa-
tiones alie que significant hoc sicut subtilitas et nigre-
do et multitudo spermatis et malicia complexio-
nis calide non accidit mulieribus in terra

Et fortasse prohibetur impregnatio non propter sperma
viri ipsius. Quod est quoniam malicia complexionis si-
ne eo est pauca aut cadit in matricem contrari-
am illi et pariter et si malicia complexionis est ve-
hemens quoniam si est frigida valde non paritur propter
cruditatem suam et si est calida valde non paritur
propter adustionem suam et si est sicca valde non
paritur quoniam non expanditur in concavitate conca-
vitatis matricis et si est humida valde non generat
quoniam non moratur ut effundatur in concavita-
te matricis. Et oportet ut scias quod complexiones tem-
perate quando occurrunt complexionibus temperatis
tunc necesse est ut generent sed non procul dubio.
Si autem non sint ambe temperate tunc iam fit
ratio et non sunt in complexiones egresse ab equa-
litate sed quando inveniunt contrarias eis generant
et quando invenerint similes eis non generant et iste est
sermo abbreviatus in causis que faciunt accidere
prohibitionem impregnationis et quando scitum est cum
prohibitionis impregnationis tunc curatio eius est
cum mutantibus calidis et si cum prohibens est
caliditas tunc infrigidatio et [illegible] convenientia et or-
dinatio ciborum et potuum et oleorum et electuariorum
et pessariorum et reliquum regiminis est secundum
illud et resistentia malicie complexionis inve-
nientis et si cum istis rebus est repletio in corpore
et administrentur in primis mundificationem re-
liqui corporis deinde post illud mundificationem
matricis cum medicinis convenientibus. Quod si in matrice
est apostema curabimus ipsum cum eo quod convenit a-
postemati et curabimus vulnera que accidunt
in ea exemplis et unguentis convenientibus
ad illud predictis ante. Et ultra dico quod oportet ut inten-
damus in curatione ad causam primam precedimus
in ea et studeamus cum curatione corporis totius
deinde ponamus studium nostrum in fine eius cu-
re matricis et administremus post illud medicinas
de consuetudine quarum est ut impregnent
sicut sunt iste quas dicemus. Pessarium que
facies mulieribus que non impregnantur

Recipe ciamomi
spice et melliloti omnium ana — mirabile
ʒ. iii. et s. folii indi cordumeni omnium ana
ʒ. i. et s. pinguedinis anatis et galline et ca-
pitum et cere et vitelli ovi omnium ana ʒ. ii. — electuarium
olei balsami ʒ. ii. terantur medicine sicce et
liquefiant humide et permisceantur et conficiantur
et supponat sibi mulier unum post mundificatio-
nem eius in lana fusca tribus diebus deinde coeat

Recipe ce. et spice al' succies ill' que n. i
mastiçis storacis om. an. pregnan
ʒ. ii. folii indi pond' ʒ. i. cere ʒ. iiii. tur.
oli de spica et oli ro. q. tm necesse est misceat
et amnistret. al' impgnans et puocans me
Recipe bdellii ʒ. iiii. oli balsami strua.
ʒ. ii. rad' opoponac et rad' narcisci om.
an. ʒ. i. mell' coclearium. i. et est aut. ii. re
soluatur bdellium cum uino et misceantur
cum eo medie alie et conficiantur et distil
lent si ille aliquid ex oleo balsami et am
nistretur. al' impgnans et sedans dol' matricis.
nacconi Recipe cebri an et ysopi humide et butu
ri cocti caponum et butiri recentis et
omnium et gm amigdal' et storac albe liqui
de et mellilotij om. an. ℥. i. oli de spica ℥.
ii. gallarum mastiçis spice om. an. ʒ. ii.
tunc sicca et liquefiant humida et miscea
tur et conficiantur et amnistrentur in lana t
bus dieb. et deinde coeat ipa enim pgnatur.
Sumant coaguli al' ad mulieres que n. in
leporis et secondis eius et mell' pgnantur.
mundi ptes equales teruntur et oficiantur
et misceantur et sumant in lana tribus dieb.
ceruicina et bibat mulier tribus dieb. in omni die
[illegible] eloris ipa enim impgnatur et si
sit sterilis et ofert iuuamentum et pessaria croa
tica facta cum spebus confortantibus et post coeat
quoniam ipa impgnat. al' ad mulieres que n. ipg.
Sumantur coaguli leporis ptes. ii. aluis
siamenum ps. i. et misceantur cum melle bn
et amnistret illud totum p' mundificationem
menstruorum ipius. al' ad idem
Recipe mirre ʒ. iiii. rad' lilii celestis et
secondis leporis et gm om. an. ʒ. ii. oficiantur
tur cum aqua et fiant forme glandium
longe et supponantur in recipiente p' mu
dificationem a menstruis aut conficiantur cum
melle et amnistrentur. vii. dieb. continuis et
inuicet eas in omnibus tribus dieb. postea
coeat. al' impgnans et stringens matricem.
Recipe aluis iamenii ʒ. iii. sumac et mirre
et ce. et ligni al'. om. an. ʒ. i. mell' q. sufficit
sufficit misceatur et amnistret cum lana
que mungas cum oleo ro. et exprime eam
manibus tuis donec egrediatur inde me ne.
ad exteriora lane et supponatur p' mundi
ficationem a menstruis dieb. tribus continuis

deinde coeat. fumigatio impgnans al'
Fel piscis supponatur cum lana et impgnat
impgnatione bona. fumigatio impreg
Sumant cicaunne et pi nans
lorum leporis et ruce sicce om. equales
ptes teruntur et misceantur cum caudal'
et conficiantur bn et fiant trocisci et subfumiget
cum eis post mundificationem ex menstruis. ab
Sumant arsenici citrini al' ad obstetrices
cannelisci capilli et storacis et bezard et bacca
lauri om. equales ptes et conficiantur cum ui
no et fiant in pillule et subfumigetur cum eis p'
quam abluitur mulier ex menstruis. al' ad id'
Limetur cornu capre
et sumatur illa limatura et oficiatur cum
oleo de spica et supponatur in recipiente i aliq
subfumigetur cum eo recipiens postquam mundi
ficatur tribus dieb. et coeat et hoc fit certe d'
et est pbatum. lana ad illas que n. impgnatur
Recipe mell' mundi pp pinguedinem pp mundifi
et olei de lilio et mirre cat' cor' e solo e ucris et
om. an. ptem. i. serapini et bdelli om. in extr me
pte. 5. misceantur et detur in lana et abluat ede lau.
recipiens assidue cum aqua decoctionis co
loquintide aut sumatur media nomine q
nominatur cancianzard et obuuitur et in
uoluatur in lana et supponatur ipa enim ab
scidit humiditatem extraneam in matrice to
tam et mundificat ualde et ofert iuuamen
tum multum et h medicamen. electe ad mulier
Recipe cortic que n. humectatur ap conubium
ebis et capi contriti et mundif. matrice et
cambonan an. ʒ. xxx. et mirre bone confortat.
ʒ. x. decoquatur cum. iii. lib. aq. donec rema
neat ex ea lib. i. et coletur et clisterizetur
ex ea in matrice tribus dieb. continuis omnib.
dieb. terci libre. i. et si est phibitio impreg
nationis ex ulceribus que sunt in matrice ofert h.
Sumatur aq lana confortans et stringens
gallarum et celidonia et mundificans ulcera
et trocis et nette tinctorum existentia in matrice
croci. et est humor croci misceantur omnia
et subingatur in eis lana et supponatur. Si aut
abluat obstetrix mulierem infirmam tribus
uicibus et mutatur sanguis qui currit tunc
oz ut conforces in cognitione tua in ea que
est in eo que currit ex ea est ulcere n. o menstrua
Si aut currit ex matrice quoniam amnistras hoc

medicamen res nigra fetida tunc scias quod est
hec perfectio menstruorum tunc ergo oportet ut administre-
tur calidi con cum melle et administretur cum
cautela et si non est plene ut supponatur hoc
medicamen aut non tollat sed ipsum tunc oportet
ut abluatur locus assidue cum aqua misce.
Scias quod mulieres [Capitulum xxiiii. de illis que ab]
aborsum paciuntur in mense [orciunt orsum pa]
sibus precedentibus scilicet primo secundo et tercio propter ve [ntu-]
ositates que expanduntur in matricibus et ab-
orciunt in mensibus mediis scilicet quarto quinto
sexto propter multitudinem humiditatis. Quod
cum que fetus tunc gravatur et lubricatur et aborci-
unt in mensibus postremis scilicet vii. viii. ix.
propter siccitatem que invenitur in matrice et quandoque acci-
dit aborsus in mulieri temperate in forma
sua ex egritudine sicut febre difficili et al-
messire qui fit in ipsa matrice et accidit ab-
orsus et propter accidens ventris sicut dysenteria et
eruptio sanguinis et motus vehemens aut
corporeus sicut saltus fortis aut casus aut per-
cussio aut vociferatio aut malum sicut ira aut
timor. Mulieres autem que leduntur ex vento-
sitatibus oportet ut curentur cum hoc medicamine scilicet cum oleo de
keruha cum aqua de radicibus et potu pill.
de serapino et nasturcio torrefacto de savina
et semine apii cum zuccaro antiquo et dyamar-
the et sagzenea et ello fetido cum castoreo et zeo-
duaria doronici et ameos et zuccaro et clisteri et
subfumigatione et calefactionibus et suppositori-
is factis cum nasturcio nigro et origano et oleo bal-
sami et ameos et sit subfumigatio ex nigella
et bdellio et que sunt illis similia. Quod si egri-
tudo est ex replecione corporis tocius tunc admi-
nistra in primis evacuationem reliqui corporis
deinde mundificationem matricis et est conveni-
ens ut mundificet viscositates existentes in ma-
trice. [Clistere ad mulieres illas que aborciunt in]
Summatur colo [misce hoc autem ... mundificat]
Sequunt de capellis [humiditate mulierem]
equalis in magnitudine sua [matricis.]
et concavetur caput eius et evacuetur semen eius
et impleatur oleo de lilio et reducatur super
foramen cortex qui accepit fuit ex ea et line-
atur cum massa aut luto et ponatur super pru-
nas et decoquatur donec ferveat ebullici-
one una aut duabus deinde coletur in oleum
cum panno et clisterizetur matrix cum toto illo

et est calidum et non remaneat ex eo aliquid
et iam deinde est de hac media que confert
illis que non impregnantur propter frigiditatem et humidita-
tem. Et confert etiam istis ut supponant sibi
lanas que evacuantur et sunt cum fellibus
et iam preter modum earum in curatione illarum
que non mundantur ex menstruis. Et confert iu-
vamentum magnum hoc medicamen [Medica-]
Recipe olei [men ad mulierem que habet repletionem]
balsami ℥ ii. [sic ventositates matricis]
tyriace de [illegible] ℥ i. [et non impregnatur et si impreg-]
et s. [illegible] ℥ i. [natur aborcit.]
zeodarie et doronice omnium ana
℥ ii. castorei ℥ ii. et s. musci [illegible] ii.
[illegible] ℥ ii. blacce bisancie ℥ ii.
terantur sicca et resolvatur tyriaca cum oleo
oleo balsami et misceatur bene et conficiatur
et detur in lana quantitas avellane et detur
in potu in omni die in pondere ℥ s. quinque diebus
deinde coeat. [Medicamen ad mulierem que conceptum non]
Recipe cere ℥ x. [... si impregnacionem non per-]
nasturcium et seminis mente [mundificans ...]
omnium ana ℥ i. seminis feniculi ℥ ii. proiciat [mixta]
in vini quantitate librarum ii. et decoquatur [ample-]
donec consumatur medietas deinde proici-
antur super sarcocolle et [illegible] omnium ana ℥
ii. [illegible] et mellis [illegible] ana quan-
titate [illegible] deinde [illegible]
partem et detur ex eo ad bibendum et [illegible]
in hora vespertina faciat illud tribus diebus
Sciatur illa [Capitulum xxv. de mulieribus que signi-] xxv.
in quo impregnate est ex [ficent que ... impregnates.]
hoc quod non currit ex muliere post coitum sperma
et ex hoc quod sentit in hora coitus horripi-
lationem parvam et dolorem medium infimus
sub umbilico aput vulvam et est vulva
tota ex siccitate et os vulve compactum vel col-
lectum absque asperitate et sine duricie et pristas
res significatur et ex hoc quod non desiderant coy-
tum et ex hoc quod non menstruatur in hora menstrui
et ex hoc quod color mamillarum est viridis sed
colorem porri et ex hoc quod elevatur plus quam
fuit et viridia et fiunt alba oculorum et deni-
grantur facies pariter et accidunt in eis
lentigines et barmus et desiderant cibaria
horribilia et advenit eis subtristitio [illegible]
et non est eis appetitus et non leduntur mulieres
ex nausea nisi ex multitudine sanguinis [illegible]

qn respuit ipm embrionem ascendit ad stom
et secundum quantitatem illius humoris desiderant
ipse cibaria horribilia et prendunt hanc egritudinem
in eis usque ad mensem quartum in mensibus primis
sufficit embrioni parvus sanguis ut nutriatur
eo. Cum vero magnificatur tunc indiget san
guine toto propter augmentum nutrimenti sui quod
propter non accidunt eis ista accidentia et hoc est signi
ficatio que sup impregnationem et illa quam dixit
ypo. in tractatu quinti libri aphorismorum cum dixit
quando vis scire an mulier sit pregnans tunc da
ei in potu apud somptum aquam mell. Si igitur
consequitur eam punctio in ventre ei tunc est preg
nans et si non consequitur eam tunc non est pre
gnans. Aqua autem mell facit punctionem quoniam
generat inflationem et ventositates et non est eis
possibile penetrare intestinum rectum quoniam
coartatum est et strictum propterea quod coartat ipm
matrix. revolvitur ergo ventositas et in in
testinis et facit accidere punctionem et propter
illud oportet ut sit aqua mell que datur cruda
non cocta ut generat ventositates plus et sic
mulier postquam accepit ipm quietum re
pleta cibis. Et sunt et hic significationes an
embrio sit masculus aut femina et sunt
ille quas dixit ypo. et estimavit quod quando mu
lier est pregnans ex masculo est color eius bonus
et si est pregnans ex femina est contrario illi et quod
non sit impregnatio ex fetibus masculis sed plurimum
nisi in latere dextro et feminis in latere sinistro
et tu discernis huiusmodi ex motu embri
onis ipsius quod est quando motus embrionis ipsius
masculi sit semper in latere dextro et femine
in latere sinistro et impregnatur ex masculis
in latere dextro quoniam est vehementioris calidi
tatis propter propinquitatem sui loci epatis et vicinitatem
suam ei et quoniam vena in qua currit
sperma ad latus matricis dextrum est ex vene
dextro et quoniam testiculus mulieris dexter ex quo
egreditur sperma ex latere matricis dextro
est vehementioris caliditatis et impregnantur
ex feminis ex latere sinistro propter causas que
sunt contrarie istis et mulieribus quidem
que sunt pregnantes si est eis desiderium
ciborum horribilium convenit in primis ex ciborum
temperatum deinde aquam potent decoctionis a
neti cum melle mundo donec facilius fiat vo
mitus humoris nocivi et sedatur nausea et co

fert eis ex cibis panis coctus et carnes avium
decoctarum cum sunt condito delectabili non unc
tuoso feruntur et sit potius usus citrinum
suavis odoris antiquum et ex fructibus passe et
granata et citonia et pira et mala et teritur
eis loco luti ut comedat ipsm amplius frixum
et cicer frixum et fabe frixe et triticum frixum et come
dant ex olibus endiviam et lactucam et amygdalas
et erucam et ponantur super stomacum defensivi [illegible]
tiones et empla et olea que stringunt et confortant
stomacum sicut cerotum factum cum cera et mastice et
spica et rosis et absinthio et oleo de spica et que fe
runt nunc autem non prius et empla predicta in
cautione debilitatis epatis et stomaci. Si autem leduntur
ex ventositatibus et calis alvus in hora impregna
tionis accipiant quasdam harum medicinarum
quas narro. Elect. dyamargariton inventum pregnantibus et dol. matricis

Rp. margaritarum non perforatarum puri omnium
ana pondus ℨ. i. zinziberis et masticis omnium ana
ʒ. iiii. zedoarie et doronici et seminis apii et acori et
sclariagi et cardamomi et nucis muscate et heil
et cinamomi et gariofilorum et macis omnium ana ʒ. ii.
piperis et macropiperis ambarum ana ʒ. iii. cina
momi ʒ. v. ʒ. zuccari mundi quantum est pondus
omnium terantur et cribellentur et detur ex eo coclear
unum aut duo coclearia et ista autem. iii. cum vino
puro. summa est decem et novem. Al. pregna
tibus et quorum stomaci sunt debiles et ipsarum epata
et generant ventositatem Rp. seminis apii et ci
mini infusi in aceto et frixi amborum ana ʒ.
℥. i. amcos et zinziberis amborum ana ʒ. iiii. cas
torei ʒ. ii. zuccari ʒ. xx. terantur et cribellentur
et detur ex eo coclear unum cum vino puro
summa est sex. Al. pregnantibus et eis que abhorrent sp.
Rp. zeodarie et doronici et castorei et muscata et
ali et [illegible] et est heil et ligni et spodii omnium ana
ʒ. i. zinziberis ʒ. x. zuccari ʒ. xx terantur et cribel
lentur et conficiantur cum melle ipsm quantum est
necesse dosis pondus ʒ. i. cum aqua rosata summa
est. x. Al. mulieribus impregnatis et capiunt vento
sitates et dol. stomacis. Rp. castorei
ʒ. i. zeodarie et doronici et seminis apii omnium
ana ʒ. ii. zuccari ʒ. xx. iiii. terantur et cribellentur et
ministrentur et dosis sit ʒ. i. cum aqua anisi et mas
tice summa est. v. Al. ad ventositates que eveniunt
pregnantibus et ad dolorem nate et noiam [illegible]
nas et done Rp. castorei et nucis muscate et

9 [illegible] embrionis

zedoarie et doronici omnium ana ʒ. v. ameos et seseli
apii carui dauci ana pondus ʒ. i. seminis iusquiami
albi et margaritarum non perforatarum omnium ana
ʒ. i. zuccari triplum omnium misceantur et detur pro
dosi ʒ. i. cum vino. summa est xv. Alia pregnantibus

Recipe zedo et ventosis et conservat in initiis et bone
arie et doronici omnium ana ʒ. ii. margaritarum perfora
tarum et bdellii et coralli et ambre et serici crudi co
mbusti ana ʒ. i. castorei ʒ. i. et s. nucis et spice omnium
ana ʒ. i. musci quantum necesse est dosis pondus ʒ. i. cum
vino puro cum zuccaro et detur sicut siccum.
Summa est xiii. Iuvamentum ad apostemata curvos

Recipe convenit ad illud quod patitur in pedibus pregnantium
partus quod funditur in aceto et ponitur
super ipsum et oleum rosarum quod miscetur cum aceto
et conquassatur et unguuntur cum eo pedes et sal
... cum aceto et lumnoela et est marmor
in luto viridi quod ponitur cum aceto et linitur
et canis caulis et sal frixum quod teritur cum oleo et li
nitur cum eo et conferunt folia caulis et quod eh
antur et emplastrantur cum eis pedes et licium tritum
resolutum cum aqua caulis et aloes et fel et sa
ndali rubei quod linitur cum aqua solatri.

Difficultas Capitulum xxvi. de mulieribus quibus
propterea fit ex parte eius difficilis est partus
que parit et ex parte nati autem ex
parte secundine et fortasse est prohibens ex
strictio quod est quia est ex humore grosso et pin
guedine autem propter strictitatem matricis loci. Et
propterea quia ipsa non est assueta dolore aut propterea quia
ipsa est timorosa aut propter flegmonem que est
in matrice eius in ipso in uno membrorum aliorum
autem propter egritudinem preter istam aut est in muliere
debilis quia non potest compressionem facere et expulsionem
propter debilitatem in ea naturalem autem propter concessi
onem partus ante horam que est naturalis et diffi
cultas partus ex parte nati autem est propter magnitudi
nem eius autem ipsius grossitudinem aut est parvus
valde levis autem quoniam caput eius est magnum autem est
eius forma mutabilis sicut ille qui duo habet capi
ta aut quoniam est mortuus autem est vivus sed est debilis
et non potest extendi autem quoniam sunt in eo multi si
cut dixit Albucasis quod vidit v. nasci in ventre
aut quoniam est ei figura egressionis autem non que est que figura
eius qui nascitur in partus est ut egrediantur super
caput suum manus eius extense super coxas suas
et non declinat super orificium matricis et figura
secunda est ut egrediatur super pedes in primis

absque declinatione ad unum duorum laterum et
Relique figure diverse ab istis duabus sunt
egresse a natura et quando fit difficilis partus ex parte
secundine aut quoniam non rumpitur propter grossitudinem
suam aut ipsa ante horam suam propter suam
subtilitatem quod est quia humiditas que est in ea
quoniam evacuatur ante horam suam non labitur cum
lapsu embrionis in exitu propter victoriam
siccitatis et difficultas partus propter res egres
sas a natura autem est propter constrictionem vehe
mentem aut propter caliditatem inequalem que
dissolvit virtutem et iam accidit et diffi
cultas partus ex doloribus animalibus. Si ergo
est difficultas partus propter opilationem aut ex
debilitate embrionis reducemus ipsum ad
mollificationem et ita ut fundamus in ma
trice oleum sisaminum calidum cum decoctione
fenugreci aut aqua decoctionis malve autem
aqua in qua decoctum est semen lini cum aqua
mellis autem cum aqua et oleo sisamino et faciemus
eam sedere in tina in qua est aqua in qua
decoquuntur camomilla et fenugrecum et se
men lini et caulis et mellilotus in qua sunt illis si
milia et quidam committunt motus fortes et
medianas obstetrices timida autem os
ut teneatur donec quiescat acuitas ti
moris et robusta fiat et confortetur. illi autem
que consueverunt et non est ex parte partus precipimus
ut retineat anelitum suum vehementer
aut impellat ipsum ad partem mirach et illa
autem minoratur anhelitus et fluent ei sin
copis mediamus cum odoribus bonis et cum
confortatur virtute cum equalitate ei
bamus eam cum paucitate ciborum et illam
que est pinguis valde faciemus iacere super ven
trem suum et faciem suam et reducemus genua
eius versus coxas eius donec quoniam confricat matrix
ipsa attrahit matricem ad partem vulve donec est
in directo orificii vulve et si declinat
versus velamen quod distinguit inter membra fri
oris et inferiora confortamus os eius et
mollificamus os eius orificii matricis cum
ceroto aut cum oleis aliis quod si in aliquo me
brorum est egritudo curetur et ut solliciti
simus de ea et si est in intestinis stercus sic
cum recentem extrahimus ipsum cum clisti
lem et quando secundina que non rumpitur inci
dimus cum digitis aut cum cultello

no
ac? gru
mentum
abortu
ilus
rumpi

z in Boetia vidi secundum ... uno partu
egredi quinque ... sicut ...
ex quibus ... fuerunt ...

R

ponimus eam inde digitos intromittamus
i(n)peramus manum strictam intromitti-
mus ad concavitatem matricis et clisterizamus
eam cum aliquo ex humiditatibus oleaginosis uis-
cosis et si figura embrionis est egressa a natu-
rali figura reducamus eum ad naturalem figuram quia
eum impellimus ipsum et quando complicamus ip-
sum et quando facimus ipsum descendere. Si ergo
egrediuntur in primis pedes eius tunc non
inclinamus ipsum cum vehementia que est qua
tenetur. Quando autem non egreditur aut inclinatur
sicut accidit hic impellimus ipsum digitis nostris
cum facilitate et reducimus in rectum quem
exiuit ad locum suum rectum et si embrio-
nes sunt multi in ore tunc oportet ut impellamus
eos ad inferiora et extrahamus unum et unum
et oportet ut faciamus istas res omnes cum fa-
cilitate absque corruptione et effundimus
in hunc locum oleum multotiens et si est pro-
hibitio embrionis ab egressione quoniam
mortuus tunc redimus ad attractionem
eius cum ferro aut cum istis medicinis.

Recipe mirre, Sacchar quod contrahit embrione,
et ellebori nigri et velocitatis minus sit autem
opoponaci et fellis tauri omnium moratis
equales partes terantur et fiant siefer
longi et supponat ipsum sibi mulier des-
cendet enim tunc vivus sit autem mortuus.
Bezard et mirra aliud ad hanc intentionem.
B... fustes caulis et fel tauri misceatur
et subfumiget eam cum eo sub ipsa ipsum enim
proiciet eum statim. Ca... de lapsu

Si lapsus matricis ad exteriora matricis.
Est ex dolore partus aut ex causa alia
tunc oportet in primis ut evacues intesti-
na ex stercore cum clistere leniente et provoces
urinam donec sit in vesica aliquid de
inde precipe mulieri ut dormiat et sit ca-
put eius inferius et ancheque eius altiores eo
et colligeo omne eius cum coxa sua et disti-
gue inter ea et funde super locum egressum ex
matrice et ex oleo rosato mixtum tepido
subvinge in hoc oleo lanam et pone eam iux-
tam vulve et super partem que egressa est ex
matrice et subvinge pannum lini in aca-
cia aut succo barbe hirci ne dissolo cum
vino autem cum aqua in qua decocte sunt gal-
le et mirre humida et pone ipsum super partem

que egressa est et sit ea sedere ad umbilicum suum
in tina in qua est aqua decocta sunt mirre
humida et galle et nubule glandium et sumac
et folia olivarum et mirti et myrtus ipsius et ad
hanc mediam ut supponat eam. Lana quod
Stimant. Que vivit mulieri quod lapsa est matrix a lo-
co suo.
Sacacie et mirre et thuris et laudani
et balaustiarum et mirti humidi et lenticulam excor-
ticatarum et gallarum omnium partes equales te-
rantur et cribellentur cum vino pontico et in-
volvant cum lana munda et sub... ligantur
in oleo mirtino et detur mulieri ut supponat eam
si autem ledit eam aliquid ex pruritu in orificio
matricis dum quorum folia rumpun et folia
granatorum et lentes excorticatas cum zuccaro
et da ei cum lana ut supponet illum. Com-
pletus est tractatus v. iohannis filii serapionis
incipit tractatus vi. iohannis filii serapionis
et sunt viginti capitula.

Primum de causis febris effimere. Secundum de
fe. effimera accidente ex calore solis et venenosis
fis diebus et cura eius. Tertium de febre effimera
accidente ex frigore et cura eius. Quartum de
fe. effimera accidente ex balneatione cum aquis
stipticis et cura eius. Quintum de febre effi-
mera accidente ex cibis calidis et cura eius.
Sextum de fe. effimera accidente ex labore cor-
poreo. Septimum de fe. effimera accidente
ex labore animali et cura eius. Octavum
de fe. effimera accidente ex tedio et tristicia. Nonum est
sionum de fe. effimera accidente ex dolore ingui-
num et cura eius. ...decimum de fe. ethica et
est aldich et cura eius. ...decimum de fe. sino-
ca et est febris sanguinis et cura. xii. de
fe. tertiana et est tertiana colica et cura eius. xiii.
de fe. effimera et est flatica faciens paroxismum
omni die et cura eius. xiiii. de fe. detricea et
est fe. quartana et cura eius. xv. de fe. emi-
tritea scilicet medietatis fe. tertiane et cura eius.
xvi. de febribus epialos et liparios scilicet que
igniunt quod apparet de corpore et infrigidant
intrinsecus eis et cura earum. xvii. de febribus ac-
cidentibus cum locis dolorosis et cura earum.
xviii. de sincopi et cura eius.
...de corporibus que resolvuntur et
sudore et cura eorum.
Ca. i. de causis fe. inquit iohannes filius ser.

aut duo
qui est
nun.

Scias quod cause facientes accidere febrem effimeram sunt .iiii. quarum est quod ex causis occurrunt sunt fortiores aut balneatio in aquis sulphureis et ex eis sunt que ingrediuntur sicut cibi et potus et medicine et que sunt illis similia et ex eis sunt que inferunt passiones sicut isti motus ipsi namque aut sunt corporei sicut labor cum ambulatione multa et aquitatione assidua aut animales sicut vigilie et tedium et tristitia et ira et ex eis sunt que accidunt sicut dolor in aliquo membrorum.

Capitulum .ii. de febre effimera accidente ex sole et ventis

Scias quod illorum quos invadit febris effimera ex sole et ventis ignitur capita et cutes eorum plus quam igniuntur speciebus aliis febris effimere et illorum qui in sole tempore longo igniuntur capita plus quam eorum corpora et fit in capite soda et dolor quando febris effimera hic ledit spiritum animalem propter et oculi eorum igniuntur et rubescunt quod propter oportet ut effundatur post resolutionem febris super capita eorum continue aqua tepida dulcis in qua decocta sunt camomilla et violasicca et flos nenufaris et rosa et inungantur capita eorum oleo violato aut oleo de nenufaro et rosis et fac eos dormire in domo frigida strata ex salicibus et ciba eos cum cibariis et potibus frigidis humidis. Cum ergo redeunt ad consuetudinem post resolutionem febris oportet ut caveant sibi a reliquis rebus que calefaciunt.

Capitulum .iii. de febre effimera accidente ex frigore

Scias quod febris effimera accidens ex frigore exsiccat corpus et arefacit ipsum et solidum efficit sicut illud quod fit ex balneatione cum aqua aluminis et aqua sulfuris et inveniunt illi quos invadit hec febris gravitatem in capitibus suis et in reliquis corporibus suis et sunt urine eorum albe aut declines ad citrinitatem parum quoniam caliditas que est in eis non complevit tincturam urine et pulsus eorum sunt parvi veloces continui parvitas eorum est propter frigus et velocitas eorum et spissitudo propter diminutionem quoniam caliditas iam submissa est ad interiora et propter illum confert post resolutionem eius balneatio cum aqua calida in qua decocta sunt camomilla et mellilotum et sansucum plures ponitur sub eis hec aqua bulliens et inungimus eos cum oleis resolventibus et sedantibus sicut oleum camomillinum et oleum anetinum et oleum allieum et utuntur oleo postquam sudant quod est quia non oportet ut vinciantur aut sudore ut non opilentur pori per viscositatem olei. Cum ergo egrediuntur ex balneo ciba eos cibis calefacientibus parum sicut aliis ... et potu aliquantulum olei cum aqua calida et ponimus inter manus eorum prunas et accendimus inter manus eorum lignum masticum et confortamus spiritum animalem cum olfactu odoramentorum et speciebus aromaticis sicut sunt sansucum et narcissus et allieum et alnestum et citrum et lignum aloes et que sunt illis similia.

Capitulum .iiii. de febre effimera accidente ex balneatione

Cum significatur super febrem effimeram accidentem ex balneatione cum aquis stipticis [margin: aquis stipticis ex] ... quoniam cutis est dura subtilita solida extenuata sicca arida plus quam illorum quos invadit febris effimera ex frigore et assimilantur ... illis qui subingunt manus suas propter hoc in aqua ... gallarum aut corticum ... granatorum et que sunt illis similia tempore longo et quando ponis manum super corpus ubicumque sit sentis in primis diminutionem caliditatis et post illud quando expanditur cutis sub manu ostenditur caliditas et sentis vehementiam eius postea et fit urina declinis ad albedinem cum aci... trinitatem et hoc accidit quoniam superfluitates a quibus se depurare conveniens quarum est ut evacuentur retinentur propter soliditatem cutis et oculi eorum non sunt submissi et fortasse sunt inflati et pulsus alterum non est parvus sicut illorum quos invadit febris ex cogitatione et tedio et vigiliis et labore quoniam virtus est remanens et caliditas est submissa in corpore et non resolvitur neque finitur et oportet ut scias quod non omne corpus quando induratur accidit ei febris ex corporibus ex quibus non resolvitur vapor calidus humidus sanguineus quando induratur aggregatur in eis repletio et quorum vapor est calidus siccus quoniam non est in eis nisi que

putrefiat invadit eos febris effimera. et si est
istic m̄ que putrefiat invadit eos fe. put
da et cum illorum quos invadit h̄ fe. s. effimera
fit cum rebus quibus curatur febris que est ex
frigore et eisdem. verumtamen isti tardant in
balneo plus quam isti. Illorum enim magis indiget
resolutione et non tardant in tina multum
et sic olim quo vanit parum inunctio sit mi
ta lenis donec leniatur cutis et resolvatur
superfluitas retenta in corpore et oportet ut veniat
cibis velocis digestionis cum equalitate et
parum vini si duricies est pauca et si duricies
est multa non utatur vino quod est quia de proprie
tate est vini ut ponat superfluitates extra (?)
sas plus et excitat calorem. Ca. v. de fe. effi
6 Hec febris plus mera acci. ex cib. calid.
accidit in spiritu naturali
est in nobis quam cibi et potus ledunt epar plus quam
membra alia propter hoc scilicet quia eorum declives ad
caliditatem plus et sentit ille quem invadit ad
caliditatis incepte. propter hoc oportet ut dentur ea que con
ferunt epati et provocant urinam sicut serum ab
batum cum zuccaro et aqua granatorum acetosorum
cum zuccaro et aqua granatorum acetosorum et que
sunt illis similia et ponatur super epar extrinsecus
emplastrum factum cum san[illegible] dal. et cafo
ra et aqua lactucis et ro. et sibi Ca. vi. de fe.
effimera acci. ex labore corporis.
Illorum qui laborant in ambulatione et
vectigatione aut pugna ignivunt membra
omnes et similiter spiritus animalis et proprie animal
que est quia cor et cerebrum quoniam sunt superius elevata
ad ea vapor plus et secundum continentem corpora
illorum qui laborant sunt arida extenuata
ta sicca et propter appropinquationem si non est labor vehe
mens tunc siccitas apparet in eis et propter
tum deinde egreditur de corpore humiditas que
est sicut ros aut vapor caliditas que accen
ditur humiditas humorum et humectat sicci
tate eius et aridum facit eam et si est la
bor multus tunc ipse ponit eos siccum in de
clinatione egritudinis et est pulsus parvus
et si labor non est multus pulsus est magnus
secundum quod est quia indiget attractione aeris
propter caliditatem et siccitatem que continentur
eos et non est subtilis acuta propter laborem et
resolutionem. Subtilitas quidem eius est
propter motum qui ignivit cor et senciunt ad
dolores in iuncturis propter fricationem eorum adinvicem
apud motum et oportet ut curemus illos in primis cum
quiete et tranquillitate et post resolutionem febris
sedeant in tina cum aqua sit tepida donec humecte
tur et non oportet ut tardent in balneo nec isti nec
illi quos invadit febris effimera propter venena
quod est quia egritudo amborum similis est siccitas et
inungantur corpora eorum si tempus est calidum sicut
et complexio infirmi est declivis ad hoc dico cum
oleo violato et cum oleo nenufarino aggregatum
cum aqua pauca quod si iste dispositiones sunt eis inun
gantur cum oleo delieri et oleo camomillino et hoc
cum inunctione levi valde temperata in lenitu
dine donec humectet eos et post olim et faciamus
eos sedere in tina aque tepide donec recens fiat corpus
et addatur humiditas que resolvit ex eo et post
tinam amuistrent olim donec conservent
humiditatem quam acquisivit corpus cum aqua et post ex
perimentis ut caveant sibi ab eis que exsiccant
et proprie a coitu quoniam exsiccat et debilitat spiritum
et nutriant eos cum cibis humidis multum superflui
fluentibus facilis digestionis et accipiant eos in tina
ab multis et demus eis in potu vinum non anti
quum et permixtum ut humectet corpus. Ca. vii. de
fe. effimera accidente ex festinatione ac
ficit in.
Illorum quos invadit febris effimera ex in est
oculorum motus velox et egrediuntur et eminent
exterius quam caliditas innata movetur ad ex
teriora ut vim dicentibus et nocentibus et facies
eorum rubent propter sanguinis motum ad illud quod
apparet de corpore et ostendunt corpus plenum pi
gue et forte fit color exterior permixto cum cetrinitate
ta et urina eorum est citrina non acuta et
pulsus eorum est velox [illegible] magnus propter
motum et accendi caliditatis et ingenium mentis
ad istos in primis ut sedeant in tina et tonum faciat
in anchelitum eorum cum deliciis et delicie non de
lectant veniunt quoque eorum non cum eo bonificant
actum eius plus et post illud regimen eos cum cibis bonis
in complexione sua frigidis humidis et non oportet ut po
tenus eos donec sedetur caliditas que est quia de
proprietate vini est ut excitet iram et simili
ter ut prohibeant a balneo nam de proprietate
te eius est quod adiuvet materiam que est in corpo
ribus eorum ad putrefiendum et attrahit febrem
aut figit eam ad quandam membra et faciat acci
dere apostema et oportet ut addatur in studio cum

accidentis. quoniam huius febris non est origo in incepti
one nisi ex cordis. Ca. viii. de febre effimera accidente
Illorum autem quos invadit ex cogitatione
febris effimera ex tristicia et cogitatione oculorum
fortasse motus addunt et spiritum aspectus ad
exteriora et fortasse quiescit et videntur quasi sint
submersi. Illorum vero qui cogitant fortasse est co
gitatio in eo quod contristat. Cum ergo soliciti sunt
de eo quod timent ut consequatur eos submerguntur
cum dictis eorum et nata et mbra eorum que mo
ventur plus ad interiora propter illud ergo submerguntur oculi
gunt eorum et fortasse est eorum cogitatio de eva
sione quod accidit eis contrarium illius et pulsus
eorum cum profundantur nam ad interiora est parvus
et cum expanditur ad exteriora magnificatur et est
urina eorum acuta donec mordicat in beatum per
quod transit et oportet ut curentur isti cum contrario eius
quod consequitur eos scilicet gaudio et spebus [illegible] et inge
niatur in remotione eorum a multitudine cogi
tationis omni ingenio quoniam est que multitudo cogi
tationis festinat animam sicut est sermo iudici
sapientis philosophorum et post resolutionem febris faciamus
eos sedere in tina aque dulcis tepide donec hu
mectetur parum et tunc ungantur corpora eorum cum
oleo cui est virtus humectationis et infrigidationis
sicut est oleum violatum et oleum nenufarinum et non
sit unctio continua ut non exsiccet corpus et
alemus eos cum cibis humidis laudabilis humoris
sicut est caro pullorum et coturnicum et caro he
dorum et piscium cardrudhi et alcatafe et atri
plex et cucurbita et his similia quod est quod depre
hendere rei animalis est ut exsiccet corpus val
de et oportet ut significet super illud ex hoc quod illi qui
non cogitant neque tedium paciuntur digerunt
totum illud quod comedunt ex cibis quamvis sit facilis
digestionis parve quantitatis et sic illud quod bibunt
vinum cum mixtum in quod limpidum non antiquum et
accipiant ex eo parum donec non exsiccet
corpus ex multitudine eius quod administratur
ex eo quod est quasi quando accipitur cum mensura remo
vet vigilias et attrahit sompnum quia propter
humectas et letificat tristes et sedat tedi
um paciencium et dico ulterius oportet ut sit regimen
totum in frigidativis humectativis et elongentur
a reliquis rebus exsiccativis ipse enim nocent
valde et proprie coitus ut non perveniat ex fe
bre effimera ad febrem ethicam. Ca. ix. de febre
effimera accidente ex vigilia.

Scias quod pacienti febre effimera accidente
ex vigiliis accidunt in significationes
scilicet citrinitas faciei et coloris propter motum co
leram ex vigiliis et propter paucitatem digestio
nis sompni et excitatur corpus propter paucita
tem digestionis et profundantur oculi propter mul
titudinem motus qui resolvit et gravatur
motus palpebrarum et pulsus est parvus
ex debilitate virtutis et urina quamvis sit acu
ta tamen est indigesta turbida oportet ergo ut cure
mus et illum quem invadit hec febris cum rebus
contrariis vigiliis incipiamus et ingeniemur
in attractione sompni eis cum embrocatione
aque dulcis tepide in qua decocte sunt camo
milla et viola sicca et rose [illegible] ris et
ordeum excorticatum et super ipsum sunt caput et
fricemus manus et pedes donec attrahatur
humidum ad inferiora et descendunt vapores retenti
ti in capite et alemus eos cum cibis humi
dis velocis digestionis et potum vini insipidi
quod non est antiquum et prohibeamus eos a re
liquis que exsiccant corpus et proprie a coitu
et irrigamus eos cum his rebus donec redeat
corpus ad humiditatem suam prima et sompno
no noctis attrahit tranquillitatem plus
secundum propter consuetudinem et secundo quia caliditas
naturalis propter humiditatem noctis et frigidi
tatem profundit ad interiora et fit calidum con
plementum digestionis et ideo quia tenebre noc
tis attrahunt sensibus quietem et sompnus
diei propter contrarium harum rerum efficit con
trarium illius et sompnus quod inter mane
usque ad iii. horas est medius inter istos duos.
Scias quod Ca. x. de febre effimera accidente ex
dolore inguinum est dolore inguinum.
dolor almagabun et lactorum qui sunt in ma
dicibus coxarum quod est quia accidit ad ulcerum in
pedibus et in cruribus propter venit in ad ulcus donec
rectificat ipsum et trahit secum sanguinem
et ventositatem cum ergo transit per in
guina replentur propter vanitatem eorum et ipsorum
spongiositatem quod accidit apa. Si autem
illa cum incipit sit ulcus tunc attrahit febrem
effimeram et si est ex causa procedente sit reple
tione accidit febris putrida et significat super
hanc febrem et ex pulsu quod est quasi magnus
valde velox consecutivus et ex hoc quod elevatur
post ebullitionem ex profundo corporis interius

quedam calida mordicativa et ex hoc quod rubet
facies secundum plurimum inflatur unicuique ru-
bedo et sequitur colorem sanguinis et inflatio ip-
sius plus et ex hoc quod urina est declivis ad albe-
dinem. Cum inveneris ergo illum cui accidit hoc cum
incipiunt et introitum faciunt eos in balneum
et precipiunt eis ut tardent ibi et fricant eum
equaliter et non appropinquant oleo quod est quod hu-
mectat corpora et oppilat poros eorum et ungi-
mus eos cum aquis subtilibus que penetrant eis
carnem. **Capitulum xi. de febre ethica et adich.**

Scias quod febris ethica et est extra diversas dividitur
in duas species quarum una est que acci-
dit ex adustione caloris et sequitur eam febris a-
dich sp. et altera est que fit in corporibus senum
absque febre quando extinguitur caliditas naturalis que est
in eis. Nos iam vidimus multos quos hec egri-
tudo invasit ex senibus et plus adolescen-
tibus propter quod fuerunt calitas eorum naturalis
cum extincta fuit ex multitudine egritudinum
et confusione in doloribus. Species vero prima in
tres dividitur species quod est quia humiditates que
sunt in nobis quatuor sunt secundum apparentiam
cognitam, scilicet illa que est in instrumentis, et illa
que est in locis vacuis ex nobis, et illa que
est in carne que fabricatur nova et
retinens aggregans substantiam uniuscuiusque mem-
brorum. Cum ergo calefit illa humiditas
que est in instrumentis scilicet in venis et arteriis
calefit cor et si putrefiat et corrumpatur acqui-
rit febres que fiunt ex putrefactione in venis et
arteriis, et illa que est in locis vacuis ex
nobis si calefiat et minuatur accidit species prima
febris adich, et illa que est in carne que fabri-
catur recens si calefiat et minuatur acci-
dit species secunda febris ethice que nominatur
proprie marasmos et est intentio eius in congelatione
et arefactione et illa que aggregat membra solida si ca-
lefiat et minuatur accidit carvugas
marasmos et eius intentio est extinctio
et contractio. Harum autem specierum prima est facili-
oris curationis et separabilior et secunda est
difficilior et media in specie et tertia est cuius non
est curatio propter incarcerationem. Vero quorundam anti-
quorum dividuntur iste species tres, una quod est que
ipsi dicunt quod quando complexio naturalis cordis in-
flammatur et non consumitur humiditas
que est in ipso ad hoc quod apparet in ipso que

ebullitio nominatur tunc prima species ethice et cum
accidit in ebullitione eius consumptio et siccitas
tunc accidit species secunda ethice et cum ledunt
membra similium partium scilicet nervi et melancolia et
que sunt eis similia et incipiunt in eis calidi-
tas et siccitas est species tertia ethice. Significa-
tiones autem omnes specierum ex his speciebus sunt ille quas
diximus nunc. Si incipit febris estimatio ex in-
anitione aut cogitatione multa et remanet
usque ad diem secundum et non quiescit permanet neque
addit super illud quo incipit et apparet in colore
eius nigredo et extenuatio et attenuatur
os ut scias non quod hoc est prima species ethice. Si autem
additur caliditas et fortior fit cum istis signi-
ficationibus quando datur eis cibus [illegible] in quacumque hora
fuit donec putes quod ipsa non est nisi quia ipsa magis
inflammatur et fit ei revolutio oris tunc ut scias
quod febris tunc iam pervenit esse eius ad speciem
secundam ethice et oris firmes in consideratione
tua in ut videas ex cibo illum qui est temperati
humoris duobus diebus aut tribus et in bonis
dulsis. Cum ergo facis hoc et illud quod diximus
accidere est eum dispositione sua tunc iudicas con-
fidenter quod est species secunda. Significationes autem speciei
tertie sunt manifeste cognite sunt iste
quod oculi sunt subtiles et videntur quasi sint positi in
profundo et videntur margines spatularum in-
di a carne et apparet in oculis limpitudo
siccitatis et color infirmi [illegible] est quasi sit ipsum
sit pulvis et cutis faciei et frontis extensa ari-
da et elevantur superiora supercilii et palpebrarum
cum gravitate. Cum vero iacent aperiunt et clau-
dunt eorum oculi propter quod ipsi sunt dormientes
sed accidit eis debilitas et ingrediuntur tempo-
ra eorum et fiunt absque carne et unitur venter
eorum quasi sint sine intestinis et absque umbili-
cis et cutes eorum fiunt aride sicce et quando tangis
eos digitis tuis invenies eos digitis tuis sic-
cos et actio est parva debilis dura consecutiva
et quando tangis eam est sicut corda debilis vero
et ipsius pulsus fiunt propter debilitatem virtutis
et duricies eius est propter siccitatem et consecutio eius
propter caliditatem et urina eorum est oleagina in qua sunt
quedam similia laminis propter liquefactionem eorum
et quando funditur membrorum et liquefactionem eorum
et quando funditur urina eorum in vas aque apparet vapor
eius sicut vapor olei et significationes quarum specierum
speciei proprie ethice sunt hec. Significationes autem

Species ethice accid[...]

spei sede que accidunt ex distemperantia et
siccitatis sunt ille quas diximus nunc scilicet pulsus
debilis tardus dispersus et urina alba subtilis
sub. Cura autem ethice si est absque febre alia ex
putredine et absque materia preparata ad putrefactionem
est lactis asine et sit asina flava iuvenis que in
qua tempore partus et sit lac eius album leve tem
perate sub donec distillat super unguem aut
speculum non expanditur usque ad latera
quia est quod lac generatur ex hac asina est
magis nutritivum et cibetur infirmus de messe
que fuit decocta cum atriplicibus aut cum holere
iamenio aut lactuca aut cucurbita et de
tur ei in potu aqua granati muzi et aqua cucur
bite et faciant eum sedere in tina in qua decocta
sunt folia cucurbite et ordeum excorticatum
et viola et nenufar et que sunt illis similia et quando
egreditur ex ea ungue ipsum cum oleo nenu
farino et oleo de semine cucurbite dulcis
et oleo violato cum cera alba colata. Quod est
quia ista humectant corpus et conservant humidita
tem quam acquisivit ex aqua et si adiuvat eum inter
ea quando sedeat in tina mulgeant super corpus eius lac
mulieris aut asine aut capre quia est quod lac hu
mectat corpus valde quando mulgetur super ipsum
quod si est debilis prius detur lac cum aqua in ne que
deprimatur et non sedeat in tina multum ut non debilitetur
et mollificetur et extenuetur et antequam introducatur
in tinam inungatur ut non opilentur pori corporis
eius per mixturam olei et prohibeantur humiditas
aque ingredi in ipsum et sedeat infirmus in tina u
na vice post lac in mane et vice alia post cibum et
potum in vesperis donec attrahat caliditas tin
na derivans humiditates quas acquisivit ex cibis
et elevet eos et dividit eas super corpus. Si autem cali
ditas ethice est diuturna et corpus est mundum
ex materia preparata ad putrefactionem detur et lac
vaccinum mundum a butiro et unctuositate
et detur ex ipso in initio quantitas ʒ. x. et addatur in ipso
gradatim usque ad xxx dragmas et si adiu
vant virtutem et digestionem et das additionem super hanc
quantitatem non crescas et da ipsum cum ʒ. i. et f. ex is
tis trociscis. Trociscus qui dantur cum inalkidh
et sp. spodii ʒ. iiii. rosis ʒ. vi. seminis / in fe ethica.
citrulli et seminis oleris bundei et seminis cucur
bite dulcis omnium ana ʒ. iii. boli armenici ʒ. iiii.
carabe ʒ. iiii. summa est vii. terantur et cribel
lentur et conficiantur cum aqua arnoglosse
et nutriatur asina herbis humidis et frigidis
sicut coriandrum humidum et altea plantago que
nascatur super flumina et endivia et ordeum
decoctum album et aqua dulcis bona

et fiant trocisci et detur ex eis isti enim trocisci
prohibent febrem ad hoc ut fiat. Si autem illic est
febris autem non est corpus mundum a materia
preparata ut generet febrem ex putredine tunc eorum
ut custodiantur a lactibus et detur loco eorum
aqua ordei decocta cum cancris fluvialibus
et sunt recentes in vita et abscindunt pedes eorum
et ipsorum dentes et ablue eos cum aqua frigida
et cinere et sale masculi cribus vicibus donec remo
veatur fetor eorum deinde ablue eos cum aqua
frigida sola et contere eos et decoque ipsos
cum aqua ordei excorticati et da ex aqua ordei
lib. i. postquam dederit infirmo aurem unam ex istis
trociscis. Trociscus qui confert febri ethice et extenuatis
et arnoglosse ʒ. iii. boli armenici ʒ. iiii. pu
veris albi ʒ. v. spodii ʒ. iiii. ros. ʒ. vi. seminis
cucurbite dulcis excorticati et seminis oleris
bundei et seminis citruli excorticati omnium
ana ʒ. vi. seminis citoniorum excorticatorum
ʒ. vii. liquiritie ʒ. x. gummi et dragaganti et
amili omnium ana ʒ. iii. seminis barceke et cucumeris — i. melonis
amborum ana ʒ. vii. summa cum xv. terantur et
cribellentur et conficiantur cum muscillagine psillii
et fiant trocisci et detur ex eis cum aqua gra
natorum et citruli super ieiunium aureum unum et
detur post horam aqua ordei scilicet quod
narravimus et cibetur ex cucurbita et att
phoe et holere iamenico aut cum messe ex — et granum parva faseoli parva
corticatis cum oleo de amigdalis dulcibus — est nigra linea colorata in
permixto cum oleo de semine cucurbite dul — medio sicut oculus faseolorum
cis et inungatur corpus in vesperis cum aqua gra
natorum muzorum et oleo nenufarino et
oleo de semine cucurbite dulcis et sedeat
si tempus est calidum in domo frigida strata
cum salicibus et rosis et mirto et nenufare et
sisebestabrum et illorum salicibus et si accidit
ei sincopis tunc pone super umbilicum eius linime
tum factum ex aqua mirti et aqua rosarum et
sandalis et camfora et rosis tritis et lignorum
aloes crudo et roretur superficies cum aqua sicut sata et
ingenia in genio ut non resolvatur ex
corpore eius aliquid et cibetur in pullo ovi so
bili aut medullis panis cum vino insi
pido non antiquo et da ei in ex hac decocti
one et est eius modus. sumatur caro rubea
ex subtilitate edi et ex costis eius et ma
datur minutim et decoquatur in olla
nova et limpida leviter cum aliquantulo salis

donec egrediatur aqua eius deinde coletur et
fundatur super ipsam equale medietati eius ex
aqua malorum et equale decime omnium vini boni
odoriferi et tepidi ipsum et da illud ad potandum
quod si vides virtutem iam debilitatam et imbecillam
veteresentem et eliquescentem donec videantur ve
ne vacue ex sanguine et iam innovantur
acutudines manuum et pedum cave a curatione
eius quia est qui curat est labor timorosus et in
genia omni ingenio ut non resolvatur natura
eius qui habet febrem ethicam et ptisim et dissolutus di
mus eius loco aque ordei savich ordei decoctum cum
milio excorticato assato assatione pauca et
iam pulverizatum super ipsum gummi assati et consti
tue hanc mediaminam. Trocisci qui conveniunt ei qui habet e

Rp. boli armenici ʒ v. ethicam qui solvunt naturam.
castanearum assatarum ʒ iiii. spodii ʒ iii. seminis
acetose excorticati assati ʒ vi. rosarum ʒ iiii.
berberis ʒ vi. carabe ʒ iii. summa est vii.
teruntur et cribellentur et conficiantur cum aqua
citoniorum aut aqua malorum et fiant trocisci
et detur ex eis cum aqua pirorum in mane et de
tur in vesperis psillii assati aurei i. et cancro
rum combustorum pondus ʒ i. boli armenici aureus
medius misceantur et detur cum aqua malo
rum et cibetur acetosa elixata autem cocta in
patella cum amigdalis dulcibus torrefactis
cum cortice suo et iterum lentibus excorticatis
et torrefactis decoctis cum aqua una vice et de
corticatione eadem decoctis in vice secunda cum aqua gra
natorum et aqua sumach et aqua citoniorum cum
cortice in potu savich de mespilis aut de nabac
et savich de granis granatorum et savich de ma
lis absque zuccaro et si cogeris da suffuf de granis
granatorum cum coriandro et carachie et granis in
ti si non est tussis et da gummi arabici et bo
li armenici et psillii et castaneas et gra
nata et sirupum mirtinum. Si autem accidit
intestinis excoriatio curamus eos cum clisteri
predicto in regimine excoriationis. Species autem sede
ethice nominata senectus ex egritudine
quorum ut curetur ita. Ingeniemur in primis
in calefactione corporis et incipiamus cum rebus
temperatis deinde cum rebus fortibus in calefa
ctione propter illud quod dicimus ut deinde in inceptione
mel enulegi aut et zinzibis conditum et
deinde eis cum exalibeger ipsis et cibemus eos
cum essidabegi facto ex carne ovis et pul

lorum et demus eis in potu vinum antiquum
mixtum et faciamus eos sedere in tina cum aqua que sit de
cocta cum camomilla et sansuco et alio quod sit illis
simile. Et confortemus eos cum olfactione odorum de
lectabilium calidorum sicut sunt narcissus et cro
cus et sambuc et sansucum et lilium et que sunt illis similia.
et suffumigemus eos assidue cum ligno aloes re
cente et si debilitatur corpus parum post deinde ei
in potu tyriacam aut dyamuscum aut mitridatum
et caveamus eos a coitu et medicemus eos cum
clisteri et est illud. Sumantur capud arietis et pedes
eius et contundantur et proiciantur in ollam limpidam
et fundatur super illud aqua et ex tritico et ordeo de
uno quoque pugillus unus et ciceri et camomil
le ambarum autem ʒ i. hasech ʒ i. ficuum sicca
rum nigrarum xx. novo decoquatur totum donec re
deat ad terciam et colletur et sumatur ex aqua eius
media libra et misceantur cum ea butiri vacci
ni ʒ i. et olei sisamini ʒ ii. et olei citrini ʒ i.
et misceatur totum et clisteriza cum eo tribus diebus
et adspectemus quinque diebus deinde curabimus hoc
clistere idem donec [illegible] corpus et impinguetur
et inungatur corpus in nocte ex oleo narcissi
no cum cera alba et deinde in mane vitellum
ovi et sorbeat ipsum et panem unum insipidum deinde
ingrediatur balneum et non dimittatur tarda
ri in eo et post exitum ex balneo detur ei in
alissidabegi conditum cum zinzibere et spica et
cinamomo et galange et que sunt illis similia. Deinde
dormiat et regatur hoc regimine donec rede
at corpus eius ad naturam suam. Capitulum xi. de febre sinocha

Febris que et est febris sanguinis.

Febris que
generatur in homine [illegible] scilicet est ab inceptione sua
usque ad horam sue consumptionis sicut periodus un
us ... generatio eius est ex sanguine qui quando calefit ca
lefactione non nocet febris similis febri ephemere
quando autem putrefit in proprie in instrumentis mag
nis accidit febris que est acuta et illa et illa
que nominatur vere sinocha et hinc quidem
ipsi sunt tres differentie quia est quia ipsa aut incipit cum
quiete et deinde additur paulatim quando illud quod
putrescit est plus quam illud quod resolvitur aut in
cipit cum difficultate deinde diminuitur pau
latim quando illud quod resolvitur est plus quam illud
quod putrefit aut remanet cum forma sua quando
quod resolvitur et quod putrefit sunt qualia et signi
ficationes huius febris sunt rubedo faciei et oculorum
et inflatio tympanum et repletio tocius corporis.

et pigritia et gravitas et sodalium inflamatione et grunitus et caliditas corporis et humiditas eius et pulsus eius est magnus fortis plenus levis et est subito urine subtilis cum colore sanguinis conchilorum et fortasse accidit asma ex ex multitudine sanguinis et caliditatis et ex hoc quod ascendit aliquid ex vaporibus ad pectus et pulmonem. Febris autem que est similis eius in hiis que accidit quando ignitur sanguis nos curamus eam cum rebus que similantur illis et illam quam nominamus nominat vere sinochus. Incipimus in eis cum flebotomia vene et si adiuvat virtus evacuamus infirmum usque quo superveniat ei sincopis quod quidem in hac evacuatione est iuvamentum multum in sedatione febris et fortasse sequitur eam dyarria et solutio ventris ex colera et sudatio reliqui corporis statim autem sudor. Est ergo hec causa ad extinguendam febrem et non oportet ut consideres in numero dierum quando virtus est remanens quod est quia quando est vehemens cum non oportet ut sis contemptor ut flebotomes in tertio aut septimo immo in reliquis diebus. Si autem cogeris in hora aliqua prohibente extractionem sanguinis administra regimen quod aperit oppilationem et incidit et sedat ebullitionem caliditatis. Evacua ergo cum decoctione prunorum et tamarindorum et psilliorum mundatorum et sectanabin et cassiafistula. Quod si non lenit natura cum hac administra clistere leve factum ex camomilla et malvis siccis et asech et senecione et ordeo excorticato et altea et zuccaro rubeo et pentadis cum oleo violato aut sisamino et sale et baurach pauco et postquam lenitur venter da aquam ordei quod si non est declivis ad siccitatem damus eam cum aqua granatorum dulcium aut cum iuleb aut cum zuccaro et si non cum aqua granatorum aut cum sectanabin facto cum zuccaro et damus eis lentes excorticatas cum atriplice et olere iamenico cum melle excorticatis aut cucurbitam cum spinachiis cum oleo de amigdalis dulcibus et oleo omfacino abluto. Si autem non possit comedere panem cum hiis rebus detur eis sawich ordei quod fuit infusum in aqua calida horarum decem fuit ablutum cum aqua frigida ut non generet rugitum aut inflationem cum zuccaro pauco et sawich tritici ablutum similiter et sawich deinde sawich de siligine et dentur eis ex fructibus pruna vetucia et granata muza et mala et medulla cucurbite et cucumeris et iomaz palme et cucumis et uva alba et que sunt illis similia et sit potus si non est declivus ad siccitatem aqua prunorum et aqua

cucurbite cum zuccaro et iuleb et aqua granatorum mizorum et aqua citruli. Si autem est declivus ad lenitatem cum sectanabin et rob granatorum parum et quando solvitur infirmus solutione vehementi tunc da ei in potu aquam sawich ordei cum trociscis de spodio constrictivis et elonga ab ipso iuleb et zuccarum et da ei in potu rob granatorum et rob malorum et rob citoniorum purum acetosum. Et si accidit soda tunc funde super caput oleum rosatum purum permixtum cum aceto vini forti aut cum oleo de salicibus et aqua rosata quod est quia hec prohibent materiam et restringat eam et infrigidat. Et si autem volumus extractionem tantum preter quod expellamus tunc ponamus super caput aquam oleris burdi et aquam salicum et aquam rosatam et oleum rosatum aut oleum nenufarinum et confricentur succi bursae pastoris quando miscentur cum oleo violato aut oleo de semine cucurbite dulcis et aceto vini pauco et camfora et si non sunt emplastra conferunt et salices recentes quando terantur et agregantur et misceantur cucurbite et spinachia et farina ordei quando conficiuntur cum aqua rosata et sandalis albis et aceto pauco. Et linitur frons cum linimento ex sandalis albis et camfora confectis cum aqua citruli et aqua rosata et re modica aceti. Si autem cum illo fuerit vigilie conficiemus linimentum cum aqua lactucarum et foliis papaveris recentibus et fiat emplastrum ex foliis violis recentibus et nenufare et lactuca et papavere contritis valde et misceatur cum farina et modico altee et conficiantur ex aqua cucurbite cum oleo violato. Si autem non quiescit dolor propter hoc propter hoc et fuerit in capite estus et vapores calidi sicci coartati administra embrocam ex floribus camomille et violis siccis et rosis et ordeo et foliis nenufaris et que sunt illis similia et foliis papaveris aut semine eius aut semine lactuce et si non quiescit soda cum ista embrocatione et non est febris acuta quiete emulgeamus super caput lac quod si virtus est debilis mulgeamus lac mulieris et si est fortis mulgeamus lac capre et post administrationem lactis emplastremus ipsum cum emplastris quas diximus ante et expectemus hora una donec sedetur infirmus deinde faciamus ei capipurgium ex oleo violato aut oleo nenufaris cum lacte puelle et si non quiescat propter hoc et pone super caput ipsum emplastrum ex

Soda

vigilie

ex soda non quiescit

camomilla et mola et quod fit ex silia. Si autem
illic sunt vigilie adde in emplastro cortices
papaveris et semen lactuce et mandragoram recen
tem conficiatur cum aqua lactuce loco aque et non
oportet ut coques cum istis cerotonibus nisi quando so
da est ex vaporibus calidis siccis. Quando autem
caput est plenum vaporibus grossis humidis
tunc oportet ut caveant lac et cassipurgia que est
quia iste modus sode duplicatur cum his accidentibus
et magnificatur super ipsam ex gravitate que est cum
dolore oportet ergo tunc ut curetur vapore aque
camomille tamen ut resolvantur vapores per
resolutionem quam acquirunt pori capitis ex aqua
camomille et si indiget embrocatione faciam
eam ex illa post vaporem eius et quod ut elon
getur (?) oleo quando in capite est gravitas
aut subet quando retinet materiam intus et
funde super pedes et manus aquam calidam in qua
decocta est camomilla quia si sentit infirmus
apud effusionem huius aque vaporem cum materia
descendere in dorsum et spondiles tunc so
da quiescit et si non sentit illud tunc non qui
escit quando materia adhuc est sursum et propter hoc oportet
ut stringas manus et pedes donec ledantur
et doleat et si tibi necesse est stringe testicu
los etiam. Si autem accidant infirmo constrictio
pectoris et inflammatio tunc ponantur super os
stomachi eius et ventrem ipsius emplastra facta ex ci
nere arundinum cum altea et sandalis albis et
camphora confectis cum aceto et confice cum ra
sura cucurbite quando teritur et coniunge cum fa
rina ordei et altea et aqua rosarum et aceto sil
bolus (?) baden quando teritur et misceatur cum rosis
confectis cum aqua rosarum emollitis et sandalis albis
confectis cum aqua rosarum. Aut folia salicis recen
tia et virga pastoris cum aceto et aqua rosarum.
Aut rabalub (?) quando misceatur cum sandalis albis
et camphora et aceto et iaceat infirmus
in domo frigida que sit strata ex foliis salicis
recentibus et mirto et alschesabre (?) et rosis
recentibus et violis recentibus et floribus ne
nufaris et lauretis cum aqua frigida et primum
tur quotiens igniuntur et verum cerotum
fiat ex oleo rosarum et aqua citruli et cucurbite et
nusquam ipsum cum extinguit quando ponitur
super stomachum et ventrem extinctione ultima
et item elixate fiant ex aqua olis (?) bud ... mus
sellagine psillii cum oleo rosarum extinguit inflam
mationem et alcafacam (?) id est tremor cordis. Et secundum
hanc intentionem administra etiam aquam virge pas
toris et salicis et psillium cum oleo rosarum et aqua cu
curbite decocte et aqua citruli et oleum vio
larum. Et si accidit in lingua siccitas vehe
mens et asperitas tunc oportet ut administrentur gra
na citoniorum et psillium et semen altee et sumatur
musillago eorum et misceatur cum oleo de semine
cucurbite dulcis et zuccaro et lambiat infirmus as
sidue et fricetur lingua quando denigratur et exas
peratur cum istis seminibus predictis contritis li
gatis in panno lineo donec rubeat color eius et ac
cipiat infirmus post hoc aquam citruli et oleum viol.
et aquam granatorum muzorum cum oleo de semine
cucurbite dulcis etiam. Si autem accidat infirmo
subet multum donec rubeat non aperiat oculos
nec loquatur non ponat super caput eius oleum re
emplastra cum sucro ordei sed funde super ipsum embro
cationem ex oleo rosarum et aceto quia si videris infirmum
quando fortior est egritudo eius proice super ipsum
huc atque illuc et inflatur venter eius donec
quando percutis ventrem eius palma tua audie
ris vocem eius sicut tympani et accidit
ut solvatur natura eius et non quiescat inflatio
tunc scias quod moritur et propter hoc si exeant in
eo variole viriles et purpuree si sunt late am
ple et currit ex ore corporis sudor multus quia si ac
cidat fluxus sanguinis narium et eveniat secundum
terminum crisis tunc oportet ut suscipias ipsum cum
gaudio et non abscidas eum. Si autem fiat fortis
adeo donec debilitetur virtus curatur ipsum
cum rivamentis cum rivamentis predictis in cura de
fluxu sanguinis narium in sermone qui est
super nasi.

De cura almesire

Si hec febris est propter almesire apta curamus
ut primus almesire cum abia (?) vene et media
solutiva que fit ex duobus minimis et prunis
et tamarindis et fumo terre et si nobis necesse est
dandum et aquam solatri et aquam alubleb et aquam
endivie cum cassia fistula dandum et post illud aquam
ordei cum aqua granatorum muzorum et ponimus super
apta linimentum ex sandalis rubeis et fautel (?)
et bolo armeno et sief memithe et aqua
solatri et aqua coriandri humidi et camfora.

De cura variolarum

Et si febris est cum ulcerum que nominantur variole administra
flobotomiam vene. Quod si virtus est debilis tunc cum ventosa
sa et stude cum oculus adeo donec non egrediantur

Constrictio pectoris

in eis ulcera et fricet eos assidue cum aqua ro. et
aqua sumac et aqua granatorum et quidam inun
gunt oculos cum aqua que exprimitur ex semine
et ex pulpa granatorum. Cum ergo apparet ulcera
distilla in oculos alcohol quod sit solutum cum aqua
coriandri humidi et sicci infusi in aqua pluui
ali colata et dentur eis in potu ut appareat ulcera
velociter absque constrictione pectoris et sine angustia
et absque sincopi et sine nausea ex lacte ℥. v. et de se
ro non excorticatorum vel ablutorum ponderis ℥.
vii. draganti ℥. iii. decoquantur ista cum libra
i. aque donec remaneat tertia et coletur et de
tur deinde detur in potu quod aque ordei in omni
die et decoquatur in omnibus duabus partibus ordi
pars i. lenticularum et comedat mes. et atriplices
et olus iamenum cum oleo. Et si indiget in
firmus ut leniatur venter leniam eam cum decocti
one prunorum et iniubarum et passularum et ta
marindorum et cassiafistule et continuabitur usque ad di
em vii. et post diem vii. oportet ut caueat sibi
a solutione ventris. Siquidem de his egritudinibus
consuetudine est ut accidat in fine eius solutio
ventris. Quod est quia de consuetudine cum aliquid re
manet intus et non egreditur ut faciat ac
cidere dyarriam que excoriationem propter acuitatem suam
propter illud ergo post vii. dies dantur lentes que
iam torrefacte sunt et decocte cum aqua granato
rum inzorum et loco cucurbite excorticate
lomar palme et comedat ex fructibus v
uam albam et granata et mala que sunt illis
similia et pira et citonia et si tempus est hi
emps accendimus ante eos ligna tamarisci
aut sarmenta uitium. Cum ergo inceperint ul
cera exsiccari lauatur sicut cum pena farina
et ciceris et sief aut farina milii cum radicibus arun
dinum siccis et lente confectis cum aqua ro. et alii li
niunt infirmum cum sale trito qui solutus sit
cum oleo sisamino et quidam fricant eos cum
aqua in qua decoquuntur ficus et sal et furfur ti
ci et expandunt sub eis stratum id impletum
milio. Quod est quia exsiccat ulcera velociter. Et
si egreditur in naribus aut in ore aliquid ex ulceri
bus et inungunt nares cum oleo uiol. et dragagant.
et cera alba et os. tunc quiescunt cum mussilla
gine granorum citoniorum et mussillagine psil
lii. Si autem soluitur natura dantur trociscos
de spodio et trociscos de seminibus cum semine
acetose. Modus trociscorum et de febre acuta.

Recipe spodii ℥. iiii. rosarum ℥. v. seminis acetose excorti
cati ℥. vi. gummi et balaustiarum omnium ana ℥. v. bo
li arm. ℥. iii. terre sigillate et berberis omnium ana ℥. v.
amili mollis cere ambrum ana ℥. iii. granorum
mirti amborum ℥. iii. carabe ana ℥. v. tamen
et cribellentur et conficiantur cum aqua citoni
orum et fiant trocisci et exsiccentur cum aqua pi
rorum recentium et si indiget clisteri tunc cum eos
cum clisteriorum uno predictorum in eandem excoriationis
et tunc comedat coturnices vel pullos donec
exsiccentur et mundificetur corpus a febre et co
medant milium excorticatum quod sit decoc
tum cum ordeo emollito aut cum sanich ordei.
Quod si remanet aliquid ex sinocho dantur eis istos
trociscos. [illegible]

Recipe spodii ℥. iii. seminis portulace ℥. v. se. ci
truli ℥. iii. se. cucurbite dulcis ℥. vii. terantur et cri
bellentur et conficiantur cum mussillagine
psillii et fiant trocisci et dentur cum aqua gra
natorum aut aqua citruli aut aqua endiuie
et quiete. Ca. xiii. de febre terciana.

Sciias quod quando febris in terciane est ex venas
arterias, tunc ipsa incipit cum tremore
difficili et si est intra eas incipit absque timo
re et accidit febris terciana assidua aut febris co
burens que nominatur causon. Sed differentia inter tercianam
assiduam et inter comburentem est quod terciana assidua
fit ex inflamatione colere et ebullitione eius
in uenis et in omnibus membris et in reliquo corpore
equaliter et in comburente est inflamatio
proprie in membris que sunt in circuitu cordis
et quia accidit causon sicut dicitur in libro egritu
dinum sine uehementium ex flatu salso et est
tremor in febre terciana similis punctione acu
um que pungunt corpus aut simul aque ebullienti
que funditur super corpus subito et corripilatur
quod est quia colera citrina que est subtilium partium
ignearum est adueniens eius usus illud quod appa
ret de corpore. Cum quando cadit super membra sen
sibilia mordificat ea quia subintrat calidas
naturales cum sanguine usus profundum quia fit
tunc tremor propter frigiditatem membrorum exterius
propter mordicationem membrorum sensibilium et
fit tremor in propter frigus quod constringit membra
sensibilia sicut sunt in febre flaccis et febre inlie
uintur in febre flaccis sed plurimum non fit in in
ceptione propter grossitudinem flatus et uiscosita
tem eius. Cum ergo subtrahatur humor uentri

Trocisci qui sunt propter reliquias febre sanguis

tremor in terciana

Dif̃ tremoris febrium duplex

additur donec fit fortis. et in fe. melie fit h
plurimum in inceptione debilis. aliud illud quod constrin
git in ea ex humore melico est res pura
quoniam est grossus et non subtiliatur adhuc caloris
donec constringatur. et fit in fine eius vehe
mens quoniam subtiliatur humor ipse. et vehemen
cia tremoris in fine eius est laudabilis signi
ficatio. In tremore autem qui est in fe. terciana est
sicut mordicatio sicut acus et nominatur tremor
simplex. et tremor in fe. flaticis est cum frigore si
cut nix. et nominatur alterisella. et in tremo
re in fe. melie est gravitas et dolor ossium
et nominatur tremor faciens laborare ossa et
sentitur in fe. terciana et vomitus colicus et
solutio ventris colica. et periodus eius quoniam est mag
nus et est purus est xii. horarum et quies eius
xxxvi. horarum. et periodi eius scilicet viii. et accidit
in ea sitis et inflammatio et sodа et non desi
derant illi quos ipsa invadit ut loquatur
eis aliquis aut moveat eos et vigilant
propter quod gravitas fit in capitibus eorum. et
fortasse infrigidantur manus et pedes et secundum
resolutionem eius sudor quoniam humor subtilis
resolvitur cum facilitate et pervenit ad superfici
em cutis. et etiam subtilis ignea propter commixtio
nem colere et propter multitudinem caliditatis ig
nee pulsus est in inceptione parvus quoniam cali
ditas ignea non expanditur adhuc sicut corpus.
Cum ergo status fit magnus velox et conse
cutivus magnus autem et velox est hoc quod vocat ne
cessitas. Consecutivus autem est propter caliditatem
et non est in eo diversitas nisi diversitas fe.
quoniam non est in ea que ledat virtutem sicut hoc est
in rebus extra naturam. Ex naturalibus autem signifi
catur super hanc febrem quoniam ipsa fit proprie
secundum plurimum in statu adolescencie et in
complexione calida colerica et in tempore estivo
et regionibus calidis siccis et accidit ex te
nuitatis et habitibus corporis macra et significa
tur etiam in illis. scilicet eam quoniam accidit proprie
ei qui utitur multitudine ciborum
calidorum et potu assiduo et exercitatur multis la
boriosis et sublimat in coitu et usque videmus
eam accidere gentibus multis in illa hora
et oportet ut sciatur quod si non est fe. terciana pura tunc
iste significationes quas dixi non apparent in ea
ne immo diverse secundum quantitatem permixtionis. aliquando autem ge
ri. i. humor commixtus ex sanguine et flate. al

ius flegma ipsa ei prolongatur et non in pluribus tamen ut
moretur plus xii. horis sed in periodo certum est quoniam
sunt plures vii. Et proprietas huius febris est quod
illi quos invadit sentiunt in epate suo ad
ebullitionis et caliditatis et fusionis. et oportet ut in
quiratur et de colera citrina quando est plus ut
putrefiant cum ipse sunt sicce. et cum dicatur esse
in hoc quoniam illa que dicuntur sicca aut sunt sicca
in corporibus suis diversa in complexionibus suis sicut
lapides et ferrum et que sunt illis similia aut si
sicca in complexionibus suis humida in corporibus su
is resoluta sicut mel et vinum et co. ci. et cola
nigra. Que enim putrefiunt propter humiditatem
corporum suorum et eorum resolutionem non propter com
plexiones suas et suas virtutes. In fe. autem ter cia
na pura ea que fugere sunt due res. scilicet mali
cia complexionis eius et multitudo eius et ergo cogeris
adhibere contraria simul. Quod est quia contraria que ad
hibes malicie complexionis sive calide sicce per
illud quod infrigidat et humectat. et adhibes con
traria multitudini eius. per evacuationem. et propter
illud oportet post solutionem vini aque prunorum tamarindorum
et terminabin ut detur ante periodum tribus aut
iiii. horis aqua ordei autem post resolutionem febris
quod si ab illo prohibeat aliquid. detur aqua cu
curbite aut aqua granatorum maiorum aut
secaniabin de zuccaro et cibarium ipsum est cum
infrigidantibus humectantibus sicut lactuca
et citrulli. et que sunt illis similia. Cum ergo
declaratur digestio in urina tunc oportet ut evacuetur
materia ex parte ad quam declinat. Si ergo est de
clivus ad partem oris stomachi oportet ut evacues
eam per vomitum cum aqua calida et secaniabin
et si est in intestinis tunc per clistere leve
et si est declivus ad partem de corpore proprie oportet
ut evacues eam per sudorem et si est declivus
ad fusus venas et epar tunc preter quam provocat
urinam sicut decoctio feni cum ysopo apio et mu
rab. et absinthio. Quod est quia absinthio sunt
due virtutes. scilicet solutiva et constrictiva. et propter
hoc oportet ut det post digestionem non ante quod ipse confortat si
fe. est pura tunc oportet ut balneetur infirmus
non ante quam ostendatur digestio et precipue si est ei con
suetudo illius. Et si non est pura et est flatica
aut melica tunc non oportet ut balneetur ante quam
appareant significationes digestionis. Et in
fe. terciana non pura quoniam virtus est remanens

cibetur infirmus in omnibus duobus diebus et comedat
et sp nonne post cibos subtiliatiuos qui ab
stergunt. Oportet si non est sicca tunc os uentris constringat
ur et clisterize acutum quia humor qui facit hanc
febrem est uiscosus glutinosus difficilis
euacuationis propter commixtionem flatis. Oportet si
prohibeat a clisteri aliquid et uolumus euacua
re ipsum superius euacuamus ipsum si uirtus est
debilis et caliditas uehemens ualde cum aqua
algelemabin et tirtimabin cum aqua alubleb
et molarum sicarum. Si autem uirtus est remanens
tunc cum medicamine de eupatorio aut cum istis
pillulis. Pillule que dantur in febre terciana quando
non est pura.
Rp yere ʒ v. succi
absinthii et succi eupatorii amborum ana ʒ iii.
se. apii et mirrab. ci. et nigrorum amborum ana
ʒ iiii. sal. indi ʒ ii. trocis corum de rosis ʒ v.
turbit ʒ vii. summa est ix. terant et cribel
lent et conficiantur cum aqua apii et infor
mentur pillule et dentur ex eis ʒ ii. cum aqua
tepida. Oportet si non est leuis et non indiget me
dicinis solutiuis damus eis aquam algelemabin
cum secanabin tantum. Oportet si indiget aqua ordei
decoquatur cum eo radix feniculi et ciceri
eos si non est uincens cum aqua ciceris et si cali
tas est magis uincens tunc cum siela et spagis
et post diem septimum detur eis decoctio absinthii
sicut precepit gal. in epistola ad glauconem.
Oportet est quod subtiliat urinam et confortat stomacum et
post diem quartum decimum et aqua feniculi et aqua
apii cum zelemabin et uinatiue et trocisci
de rosis. Si autem prolongatur et protenditur damus
eis et decoctionem eupatorii et caueant ne
balneantur ante digestionem. Oportet est quod quando facimus
illud attrahimus tres res malas quarum una est
quia hec febris quoniam in ea est materia grossa permixta
cum flate quoniam effunditur per corpus antequam digeratur et re
soluatur facit opilationem et putrefactionem
et secunda est quod materia putrefacta retenta in membris uno
quoque calefit et effunditur preualetur et humidi
tate reliqua que non est putrefacta et putre
facit eam et tercia est quoniam id quod subtiliatur et
euacuatur remanet grossum inde insolubile
Scias quod fe. Ca. xiiii. de amphimeria et est fe

Amphimerina accidit ex flate flatis
quod iam putrefactum est autem intra uenas et alauirid
autem extra eas. scilicet stomacum et locis uacuis que sunt in nobis
Illa autem que fit intra uenas et alauirid non
facit frigus. Illa que fit extra uenas sentit
ille cum aduenerit frigus propter partem flatice
que non putrefit adhuc in fine fit corrupti
latorem propter flatica quod iam putrefit et ignit et
caliditas habitum hanc febrem est tortida
cum quia est aliquid caliditatis quod cum ele
uatur ex hoc humore uapor sit eleuatur
ex lignis uiridibus et pulsus est primo ual
de pulsui illorum quibus accidit fe. milie
uenientibus huius flatice non dissoluit natu
ram cum flate sua tantum immo cum multitudi
ne sua et quia multum est spissus. Oportet est
quod diminutio uirtute aliquantulum attrahit
spissitudinem et urina in inceptione est sub
tilis alba et hoc est propter cruditatem humoris
flatici in fine autem eius apud declinatio
nem fit rubea grossa et hoc quoniam recipit huius
digestionem et euacuatur et quando prolongatur
egritudo tunc facies inflamatur et splen
magnificatur et hoc propter grossitudinem materie
et fit color corporis declinis ad uiridita
tem propter finem flatis et facit paroxismum ut plurimum — in uesperis autem plurimum
in ea est soluta propter flatica si non est completo in
firmorum calida et est inuasio eius xviii.
horis et dimissio eius est sex horis et urina
est inmunda propter grossitudinem materie et acci
dit eis dolor stomachi et nocumentum multum absque su
dore et est in orificiis eorum humiditas hor
rida et minoratur sitis eorum et si sicut propter flatica — vel mali saporis, hoc non est
sed propter putrefactionem. Iam igitur cognoscitur hec febris in
dispositionibus que sunt extra uirtutem. Ex parte autem dispo
sitionum uirtutum cognoscitur ipsa secundum hunc modum. Oportet est
quod ipsa accidit secundum plurimum in opilatione flati
ca et etate puericie et senectutis sed in puericia
propter gulositatem et in senectute propter frigus et accidit
secundum plurimum propterea eis qui sunt uehementis glutino
sitatis et in regionibus et in regionibus frigidis et
humidis. Significatio autem sumpta ex rebus extra uirtutem
est quoniam ipsa accidit secundum plurimum eis qui sunt
multe ociositatis et qui non digerunt cibum su
um et eis qui laborant assidue et post cibum
et proprietas huius febris est dolor stomachi et uentris
et oris ut scias quod hec febris est longa et non
est absque uehementia quoniam ipsa ledit tamen in
omni die et non permittit eam quiescere die inte
gro et quoniam os stomachi et hoc plurimum est lesum et de
consuetudine huius dispositionis est ut attrahat
nauseam et prohibitionem a cibo et paucitatem

digestionis. Et cum dominus huius febris inchoat in inceptione per
tres dies aut .iiii. est cum rebus que subtiliant
et incidunt sicut secanabin et provocant urinam et
in hora status eius oportet non quod intendas studium ad os
stomachi et hoc propter ut administretur usque ad
diem .vii. algelenabin et aqua calida et post
septimum detur algelenabin cum aliqua ex
medicinis que confortant stomachum et provocant urinam
cum virtute sicut sunt mastix et anisum et ut
accipiant eedem et fuerint in aqua et detur in
potu ex aqua earum et oportet ne prohibeantur ab
aqua frigida et administretur loco eius aqua cali
da in inceptione periodi quoniam sedat frigus quod
accidit in hac hora et subtiliat materiam
et resolvit sitim et extinguit sitim. Si
autem necessaria est lenitas nature tunc oportet ut
fiat in cum aqua algeniabin et cassia fistula propter quod
ferveat et pendous et quidam dant in aqua
alublebi medullas cartami et alii dant vi
olas siccas cum zuccaro et fit inunamentum cum eis
in inceptione et cum aceto in fine. Si necessaria est
aqua ordei decoquatur in ea ex radice a
pii et iuniperi. feniculi quantitas ℥ .i. et detur cum se
caniabin de melle. Quod si accessit aqua ordei
in stomacho damus loco eius aquam mellis decoctam
Si autem accidat in febre vomitus non oportet ut ab
scidas ipsum et precipue in inceptione periodi et si p
tam fecit mensuram donec debilitet virtutem
tunc abscidimus ipsum cum siruppo de citoniis
qui nominatur miva et siruppo de granatis et
mille foliis et mirta. Et confert ei hec medicina

Recipe granorum granatorum ℥ .x. thuris albi et
mastices amborum ana ℥ .v. mente ℥ .vi. decoquan
tur cum .ii. libris aque donec remaneat me
dietas et coletur ex ea aliquid post aliquid in omni
hora. Et hic quidem non oportet ut dentur aqua pru
norum et tamarindorum et rob de agresta et que
sunt illis similia propter frigiditates eorum. Quod si non
accidat eis vomitus ex parte nature tunc oportet
ut attrahamus ipsum cum arte et cibemus infir
mum rapham in infuso in secaniabin et demus
ei in potu aquam calidam in qua decoctum sit ane
tum et calamentum et aliquid salis et primus
cibamus eam cum secaniabin in quo infusus fuit
raphanus et post vomitum demus eis ad masti
candum aliquid ex mastice et aniso et min
ta. Quod si accidat eis soda administramus eis
vaporem aque in qua decocta est camomilla

et precipimus eis in fine ut ponat pedes suos et
manus suas in hanc aquam dum est calida et stri
gimus crura fortiter et non administramus oleum
Et oportet etiam ut administremus cibos subtiles et precipue
si virtus est sana propter statum egritudinis et post
statum tunc addimus in cibo quantitatem que mi
nuimus ante statum et sit hora cibi post quietem
febris aut ante statum eius .iii. aut .iiii. horis
et sit cibus aqua ciceris aut sicla aut sparagus que
decocta sit et condita cum muri et oleo ablu
to et sit potus si urina non est congelata multe
grossitudinis cum secaniabin. Et si est grossa
congelata detur aqua mellis et aqua zuccari et
dentur post .xiiii. dies aqua feniculi et aqua apii et
aqua endivie cum aqua zelemabin et trociscis de
rosis et aqua endivie cum aqua mellis. Et evacue
mus eos assidue cum pillulis de aloe aut cum illis
in quibus est eupatorium aut cum illis in quibus sunt
species aromatice aut cum istis pillulis. Pille
que conferunt febre flatis et mundificant caput et stomachum

Recipe reubarbari ℥ .vii. turbit ℥ .x. mirab. in.
℥ .v. trociscorum de rosis ℥ .iiii. herbe eupato
rii ℥ .v. salis indi ℥ .iii. bedeguard et sichala
omnium ana ℥ .iiii. anisi ℥ .iii. summa est .x. te
rantur et cribellentur et conficiantur cum aqua apii
bullita colata et fiant pille et detur ex eis
per quantitatem virtutis. Quod si mediteris cum
illo et non resolvitur febris da hanc decoctionem.

Decoctio confortans ad febrem flammaticam
antiquam. Recipe rad. apii et feniculi et mi...
omnium ana ℥ .ii. masticis ℥ .ii. herbe eupatorii
et rosarum et absinthii omnium ana ℥ .vii. sicaiha
℥ .iiii. bedeguard ℥ .v. passularum mundata
rum ℥ .xx. mirab. citrinorum mundatorum ℥ .
x. et nigrorum ℥ .vii. decoquantur cum duabus
libris aque donec remaneat libra et coletur
et detur ex eo quantitas tercie libre .i. cum uncia
cum ℥ .i. gelenabin aut cum secaniabin febrem.

Decoctio alia ad febrem antiquam. Recipe eu
patorii ℥ .xx. absinthii et sicaiha coriandri
sicci omnium ana ℥ .vii. mirab. mundatorum et
fumiterre omnium ana ℥ .x. decoquantur cum tribus lib
aque donec remaneat libra .i. et coletur
et detur. Quod si frigus est vehemens confert hec decoctio.

Decoctio alia que confert ad febrem an
tiquam et frigus. Recipe herbe eupatorii ℥ .v.
ameos ℥ .iii. seminis apii et feniculi amborum ana
℥ .vii. mediane que nominantur grece assagen.

ʒ. vi. rosarū. ʒ. v. origani. ʒ. iii. decoquitur cū
iiii. lib. aq̄ donec remaneat lib. i. et coletur ⁊
detur ex ea. ʒ. iii. ⁊ ʒ. de tepida et confert iuua
mentū multū h decoctō. Decoctiō cōferens
ad fe. antiquā flaticam ⁊ sedat frig. uehe
mens. Rx origani ⁊ ameos ana. ōm aā
ʒ. iii. coriandri sicci. ʒ. iii. calamenti fluuial.
ʒ. v. passul. mundatarū. ʒ. vii. ʒʒ. ʒ. iii. decoquā
tur cum tribꝫ lib. aq̄ donec remaneat lib.
i. ⁊ coletur ex ea tēia eius ⁊ sedat frigus in
hac fe. ⁊ aqua calida qm ponit eam ī firmi
sub se postquā decoquitur in ea camomilla
⁊ mellilotū et sansucū ⁊ q̄ sunt eis similia
⁊ si inungatur corpus ī eū olō de sseha ā oleo
de costo. Et non oꝫ ut comedant pullos uꝫ
coturnices donec quiescat febris ab acui
tate ⁊ sua uehementia ⁊ minuatur nisi
debilitetur uirt. Et si accidat in pedibꝫ tu
mor aū in facie dant eis ex istis trocistis.
Trocisci qui cōfirunt ad exitatiōm ī facie
⁊ fe. flaticā ⁊ frigus. Rx aā. ʒ. v. amigdal.
excorticatarū. ʒ. iiii. floris squinati. ʒ. iii. lacce
ablute. ʒ. v. rauid. ʒ. vii. cē. ʒ. iii. perep. ʒ.
vii. suci eupatorii. ʒ. iii. ⁊ s. se. apii amborū
aā. ʒ. v. s. summa est. x. ēmē ⁊ cribellent ⁊ cō
ficiantur cum aq̄ solatri ⁊ fiant trocisci. ⁊
dent cū aqua calida aut cū aqua de radici
bꝫ. Et si exigit necessitas detur ī potu ī dyaci
citrina ⁊ omozusia ⁊ dyacostū ⁊ dyalacca.
Et conferunt ī iuuamentū magnū. Trocisci
qui sunt in x. trincatibꝫ ⁊ iste est modus eorū.
Trocisci ex x. meñ ualentes ad fe. aāq
⁊ tumore in facie ⁊ manibꝫ ⁊ pedibꝫ. Rx.
anisi. ʒ. iiii. folii ⁊ asari absinthii ⁊ spice a
romatice ⁊ amigdal. excorticatarꝫ ōm aā
ʒ. iiii. aloes. ʒ. iiii. suci eupatorii. ʒ. iii. sēis
apii. ʒ. i. masticis. ʒ. i. ēmant ⁊ cribellent ⁊
dent cū aq̄ apii aut cū secaniabin. Et oꝫ ū
scias q h fe. qñ nō est pura qm fortasse co.
ei. puiscetur mī eī tunc oꝫ ū scias caueas
a rebꝫ calefacientibꝫ ualde ⁊ si pruiscet
ea co. ni. tūc da res q̄ calefaciūt sicut trocisci
de absinthio cū aqua de radicibꝫ aū cōfectō
nē de cimilibꝫ aū cōfectōnem dyapipereon
⁊ tyriacā ⁊ elēm dyacinnamū ⁊ q̄ sūt illi silia.
Scias q fe. Ca. xv. de milia.
Emilica ē cognoscit ex rebꝫ ex nīm h huic
mod. q est qr p̄cedit eā euenit erraticaꝫ

febrium scdm plurimū. Qd est qr huōr faci
ens eam non ē nisi ex adustione humorū
aliorū ⁊ fortasse incipit sicut leditur splen
⁊ non attrahit sicē oꝫ qr remanet co. nig
⁊ qm multiplicatō fit ex comestis q̄ generant
co. ni. donec generetur co. ni. s ī q plē est
splen mūdificatiue ⁊ accid in īceptiōe pіodi
febris tremor fatigans cor ⁊ ledit ipm ⁊
est piod. xxiiii. horarū qm est pura. Qd
si puiscetur cū ea co. ci. minuit piod
eius ⁊ si puiscatur flā plongatur piod
⁊ oꝫ ut scias q piod longitudo piodi nō
ē nī aū pp grossitudinē materie aū pp eius
multitudinē qm resolutō ei est difficilis aū
qm uirt debilitat qr nō pot expellē aut
pp spissitudinē corporis ⁊ pp temp ē plō
gatur sicut contingit in fe. q fit ī hyeme
⁊ abreuiat piod pp eas q̄ sunt contrarie
istis ⁊ dimissio huī febris est. xxiiii. hora
rum ⁊ est corpus mūd qm ī ei est sicut
circus. Et est in inceptiōe sua uir subtil al
cruda ⁊ in declinatiōe nig h plurimū ⁊ ex
eis q̄ addunt ī uerificatiōe illi est qr appa
rent in hac fe. urine diuse h q̄ntitatem
colorōnis humorū ex quibꝫ fit ⁊ pulsus
est in initiō piodi pu tardus ⁊ inēsectus
⁊ est in statu magnus cōsecutiu ⁊ appet
ī eo diuisitas multa ⁊ magnificat splen
pp multitudinē mīe ⁊ fit color uiridis ⁊
similatur colori plūbi ⁊ denigrat cutis ⁊
arescit ⁊ desiccat stetis multū ⁊ est color eī
subtil declius ad nigredinē ⁊ minorat
sudor ⁊ significat sīr eam ex pte rerū nīli
um qm accidit scd plurimū in natura mīli
ca ⁊ etate media ⁊ complexōnibꝫ frīs ⁊ sic
cis ⁊ in illi qui utunt cib qui generant co.
nigrā multam sicut sunt caro uaccina
⁊ pisces saliti ⁊ lentes ⁊ caules ⁊ caseus
antiquus. Et oꝫ ē in hac fe. si uides sang
nē ī inceptiōe uniuersē ut flobomes uenā
ex manu sinistra ⁊ si nō uides sanguinem
uiscerem in initiō qm huōr nō ū liq̄t ⁊
ē cōpact grossus difficil euacuatōis tūc
nō oꝫ ut attrahatur ipm uiolentē ad eu
cū ⁊ euacuatōm qm qū facim h ponim
humorē ledentem uehementius cōpac
torus. Illd aū qd est conueniēs ad eua
cuatōm ⁊ euacuatur ipm p est q qm

Et oꝫ ut
odoꝫ

uidemus significationes digestionis tunc oportet
ut demus medicinas que soluunt humorem
melancolicum sicut epithimum et ellebor nigrum et sticados
et mirab. ind. et agaricum et lapis lazuli
et sene et que sunt illis similia et amministremus
cibos laudabilis humoris qui minuant humo
ris maliciam et quoniam malicia humoris est frigida
et sicca oportet ut sint cibi qui dant calidum et humidum
subtiliativum dissolutivum inflationis leniente
tes ventrem. Quod si non lenitur venter hoc quod oportet tunc
oportet ut amministremus clistere et incipiamus cum le
ni et postea illud continuo et utantur comestione
ovorum tamtorum et sinapis non secundum servi
tium ciborum sed secundum servitium medicine in omni
die donec subtilient grossitudinem humo
ris qualitate sua. In summa autem sua non facias
aliquid tamen longum secundum ea et sed hanc serviciam
amministrent et confectiones calide in omni die
et deambulatio et fricatio temperata quoniam est
possibile cum his rebus ut rarificentur cutis
et subtilietur materia et ambulatio autem non amm
inistretur autem sit sufficiencia in ea secundum pan
cum. Quod est quia accidit ut quoniam materia liquefit per
misceatur in partibus res innatativa cum eo
in quo non est innatativum et corrumpat eam
et item quia quando resolvitur id quod subtiliat fit
reliquum difficilis evacuationis et etiam quia res gros
sa quando currit in meatus strictos opilat
eos. Cum ergo appropinquet status amministremus re
gimina subtiliativa et quiete et medicinas
que evacuant humorem melancolicum assidue
quoniam humor quando maturatur et subtiliatur
preparatur et obedit evacuationi cum facili
tate. Et demus eis tyriacam et medicinas ali
as sicut medicinam de asa. Et oportet ut scias
quod iste medicine quando dantur ex eis ad initium
egritudinis et antequam declaretur digestio
tunc non possunt evacuare humorem
quoniam medicine movent materiam motione tamen et
faciunt eam currere. Cum ergo currit prius
corruptio cum humoribus innatativis et mutat eos
ad naturam suam et si remanet in loco uno ponit
febrem magis vehementem plus quam fuit et
si remanet in duobus locis adquirit du
as febres melancolicas et si fit in tribus locis
tunc oportet ut sit sollicitudo de epate proprie
et splene. De epate quidem quoniam ipsum est calidum ad
ustionis et inflammationis. Et de splene
quidem quoniam ipse recipit feces eius quod aduritur
et accenditur et sit sollicitudo nostra in inceptione
de utrisque cum secanabin et quando digeritur egritudo
cum istis trocistis. Trocisci conferentes epati
et splenem et dantur in febre quartana et ad ad
ustionem eorum et sanguinis post xx dies.
Recipe succi eupatorii ℥ iii scolopendrie ℥ v
lacce et mamid ambarum ana ℥ iiii spodii ℥ v
seminis citruli et olei bdellii omnium ana ℥ iiii seminis
feniculi ℥ iii cost ℥ ii agnocasti albi ℥ iiii
radicis capparis et seminis apii et anisi omnium ana ℥ iiii
summa est xv teruntur et cribellentur et conficiantur
cum aqua apii et fiant trocisci et detur ex eis
cum secanabin aut aqua feniculi et endivie
et cuscute et conferunt trocisci de spodio ab
sinthio et amministrent eis res que vomere faciunt
et faciant ieiunare infirmum in die paroxismi et
vomere proprie illos quibus advenit hec febris
ex adustione flegmatis. Cum ergo prolongantur
et apparent significationes humorum frigidorum
grossorum demus eis hanc decoctionem. Decoctio conferens febri quartane que accidit proprie
ex adustione flegmatis. Recipe seminis apii et
anisi et cordumeni omnium ana ℥ vi ameos
℥ iiii origani campestris calamenti fluvialis
ambarum ana ℥ v passularum mundatarum ℥ xx
decoquuntur cum iii libris aque donec remaneat
lib. i. ex ea et coletur et detur ex ea tria libra
tepida et non accipiat in die paroxismi quoniam in die
paroxismi non oportet nisi ut sudet et evomat et venit
net et quando confert in hac febre quando prolongatur est
hec medicina. Medicina conferens febri quartane
post digestionem. Recipe ameos ℥ x carvi
℥ vii piperis ℥ iii zinziberis ℥ iiii anisi ℥ iiii spi
ce ℥ x ase ℥ v calamenti montani ℥ v cassie
ligne ℥ viii teruntur et cribellentur et conficiantur
cum melle et detur ex eo pondus ℥ i cum aqua
apii et feniculi. Et confert etiam ut detur eis in omni
ebdomoda ex his pillulis. Pillule conferentes
febri quartane post digestionem. Recipe epithimi
℥ x ameos ℥ viii anisi et seminis feniculi et
brionie ana ℥ iii turbit ℥ x salis indi ℥ x polipo
dii ℥ vi yere pigre ℥ x agarici ℥ viii terantur
medicine et misceantur cum yera et conficiantur
cum aqua mite et fiant pillule et detur ex eis pon
dus ℥ i et s. cum aqua calida aut sompnum
in nocte et quidam amministrant eis pondus piperis
solum in nocte et in declinatione egritudinis.

Haec febris est Cap. xvi. de emitritea febre s.
composita ex flate media ... ana interm-
ineo. cum que putrefit intus fla. et cola extrinsecus et
hec est illa que nominatur emitriteus pa. et no-
minatur non puta que accidit omnibus horis verum
cum ergo sint ambo extrinsecus aut intrinsecus tunc
fe. que est secundum hunc modum non nominatur
emitriteus. Quod est quod ypo. dixit in tractatu pri-
mo epidimie de emitriteo quod non separatur peni-
tus. s. quod in reliquis rebus est assidua cum quibus-
dam eorum diminuitur. et hec quidem fe. est trium specierum.
Quod est quod aut vincit super eam cola citrina pa.
aut fla. sunt cum equalitate. et hec quidem fe. est
in die prima vehementes et in secunda est quieta et
causa in illo est quod sunt in die primo due febres
s. que est ex co. citrina et illa que est in fo. Que est
ex flate tantum. Et cura huius fe. est secundum quantitatem
humoris vincentis in ea. Quod si vincat duo
humores facientes eam similiter cum equalitate
tunc cura eius est cum rebus competentibus. et si est
cola magis vincens et indiget lenificatione fe-
cum ... et cassiafistula et cum aqua prunorum
que datur cum aqua ordei cum secaniabin et decoq-
tur mel cum atriplicibus et oleo iameneo et si
est vincens fla. tunc detur aqua alubleb cum gele-
mabin aut detur zelenabin cum aqua feniculi
et apii. et si sunt equales componimus curationem
simpliciter. Cap. xvii. de duobus fe. que nominantur
Scias quod fla. vitrea facit epialos et lipparia.
Quale est inter species flatis cum vincit in toto
corpore cum in uno membro et illud quod vincit in cor-
toto aut putrefit totum cum non putrefit ex
eo ... aut ex eo est quod putrefit et ex eo quod
non putrefit. si autem totum est ita quod non putre-
sit tunc ipsum generat in corpore frigus quod non
calefit absque fe. et si totum putrefit tunc
putrefit ex ... et venas et facit fe. que
dicitur effimera huius ... aut putrefit in
... et ... et facit fe. assiduam. Si
autem putrefit pars eius et non putrefit accidit
fe. que vocatur epiolos et ipsum quidem facit interius
frigus et exterius calorem et urina quidem illorum
quos hec invadit febris ... caliditatis
est quam in illorum quos capit fe. effimera
et est et grossior ea et pulsus est grossius
... et fortasse fit fortior in omni die
et fortasse fit fortis in omni quarto die et ...
... super eam ... ex accidentibus eius ...

ex dispositionibus ipsius et eius paroxismis et fortasse est
eius paroxismus. iiii. horarum et fortasse est plus ... et
... xxiiii. horarum et fortasse est plus secundum quantita-
tem grossitudinis eius et spissitudinem corporis
et grossitudinem eius et debilitatem virtutis et ...
plus autem ... fe. epialos hec quidem non permanet
multum quod est quod fortasse moratur xx. diebus
et fortasse addit super illud parum et minuitur febris
cum que fit in .v. diebus aut in omnibus vii. diebus
cum in omnibus x. non accidit nisi ex flate grosso
aut ex eo. ... secundum quantitatem grossitudinis ma-
terie et spissitudinem eius ex qua generatur prece-
dit paroxismus eius et postponitur et urina et pulsus
secundum quantitatem sunt. Et illa que dicitur lipparia si-
cut dictum est a gal. est illa in qua infrigidantur
extremitates membrorum et apparent ex corpore
et adveniunt in ea profunditas co. et ...
cum siti vehementi et asperitate lingue et est
pulsus parvus levis et lipparia quidem est con-
tra epialos est frigus intus et inflammatio
exterius et in lipparia accidit contrarium illi-
us oportet ut sollicita sumus in epialos ... de
... s. cum vomitu et potibus qui infrigidant
et ... et provocant urinam sicut
aqua feniculi et apii cum zelenabin et se-
canabin et deinde in potu cum infusione de
aloes et yerap. et pill. de eupatorio et pil. de
aloe et ... clistere in quo est quiddam
acuitatis sicut clistere quod fit ex camomilla et
mellilo et furfure et medulla cartami et
centaurea minori et aneto et ... et ...
et comedat ... et ... et ...
oleum de amigdalis dulcibus et sicla et spag. ...
... in inceptione lipparie gelenabin et se-
canabin et in fine infusio de aloes et yerap.
et aqua feniculi et endivie et apii ... de
rosis et mastice ... oportet ut administret in hac
fe. ... minoris caliditatis quam res que admini-
strentur in epialos. Cap. xviii. de fe. que accidit
Quando accidit fe. ex ... dolorosis
dolore alicuius membrorum sicut illa que accidit
ex dolore capitis et splenis et lateris et renum
et cum cerebro tunc oportet ut ponatur studium to-
tum in membro leso et curemus ipsam donec quan-
do abscidimus causam abscidimus quod ipsam facit ac-
cidere. Capitulum xix. de sincopi
Sincopis est res una et cause eius sunt multe
... illud oportet ut componatur cura secundum quantitatem

in aliud vehementia eius

... est quod in

cuius caruum eius. In illis ergo quibus aduenit sincopis ex colica passione et dyarria et reliquis euacuationibus egredientibus a recepto oportet ut rorem super faciem eorum aquam frigidam proiciamus et teneamus anhelitum eorum et inuingamus os stomachi et cogamus eos ad uomitum per intromissionem digitorum aut penne et stringamus manus et pedes eorum stricturis fortibus. Quod si euacuatio est inferius stringamus manus et si est superius stringamus pedes. Et tunc confert illi quem consequitur sincopis ex hac dispositione uinum mixtum cum aqua frigida. Balneatio autem est nociua dyarrie. Illis autem quos consequitur sincopis cum eruptione sanguinis aut euacuationis per sudorem, scilicet infirmitatem, balneatio est contraria ualde, quoniam necessitas uocat in tempore

ad infrigidacionem

eorum ad strictionem et non ad mollificationem et uinum permixtum cum aqua frigida est eis conueniens et non confert eis constrictio uentrium eorum neque ut uomant neque ut moueantur penitus. Immo conferunt eis infrigidatio et constrictio, quia propter hoc ingeniandum est in inuitatione uentorum frigidorum ad domum in qua iacent et inmutatione aeris eius ad qualitatem frigidam constrictiuam, et stringamus extremitates eorum cum mirta et rosis et ramis uitis. ¶ Et quibus fit sincopis propter repletionem oportet ut fricentur manus eorum et ipsorum pedes multum et calefiant et stringantur et prohibeamus eos a uino et cibo et ablutione et demus eis aquam mellis in qua decocta sunt calamentum montanum et campestre et tunc aut ysopus et hasse et demus eis secaniabin et thi. Oportet ut caueamus res quas consequitur sincopis cum materia excepto secaniabin. Non enim oportet ut

pedes

detur eis et stringantur crura et fricentur eos et caueamus stringere uentres scilicet mamillas earum quas consequitur euacuatio multa ex matrice et illarum quarum matrices trahunt ad superiora aut declinant ad latus sunt cum electuaria et coxas et faciemus odorare res fetidi odoris ualde calefacientes mollificantes. Et si sincopis est propter debilitatem stomachi ponamus super membrum emplastra confortatiua facta ex calabe et uino et sauich ordei et croco et aloe et mastice et inungamus eos cum oleo de absinthio et mastice et citoniis et spica permixtis cum uino. Et si in stomacho sit caliditas et inflatio tunc prohibeamus eum et eis quasdam

res infrigidantes sicut succum cucurbite aut succi lactuce aut aque solatri et confert eis iuuamentum multum fricatio manuum et pedum et. Cum ergo curantur cum istis rebus bone fiunt dispositiones eorum ualde. Et illis qui habent inflationem precipimus ut abluant cum aqua calida dulci salsam et illis qui sentiunt frigus damus confectionem trium piperum et piperis contineme et sirupum de absinthio. Quod si cum sincopis sunt humores mali mordicatiui damus eis in potu aquam calidam solam aut cum oleo aliquo et faciemus eos uomere. Si autem uomitus est difficilis sunt eos calefaciemus in primis locum propinquum stomacho et pedibus et manibus. Si non uomunt cum istis et intromittimus digitos aut pennam. Si ergo non possunt uomere cum istis damus eis oleum calefactum quod eger hic uomitum uomet multum. Vtimur leniente uentris et lenitas nature talibus quales sunt illi est iuuatiua ualde propter hoc. Igitur quando non lenit est necesse nobis ut adiuuemus cum suppositoriis super 3

positorum in euacuatione. Et quando mediante cum istis rebus et bone fiunt eorum habitudines ualde damus eis aliquid ex herba absinthii postquam decoquimus eam cum aqua mellis et confortamus stomachos eorum in omni die et in omni hora cum rebus que ponuntur desuper et rebus que recipiuntur intus corpus et non oportet ut administremus in tempore res constringentes sed post euacuationem humorum malorum. Quod si cum sincopis est multitudo flans frigidi aggregati in stomacho curamus eam cum embrocationibus et oleis cum oleo de absinthio et damus post illud aquam mellis in qua decoquitur ysopus et ad aliud ex eis que sunt illius similia et detur secaniabin et piper quod est quia oportet ut sit cibus eius totus incisiuus ualde. Et si cum sincopis est fortis uehementes nature iuuamentum in ea est ut calefaciamus ipsum in omni dispositione et demus ei in potu uinum permixtum cum aqua calida et tractetur cibis calefacientibus et fricetur super ignem continuatione harum rerum in illis in quibus caliditas multa est cum sincopis quando mansiones eorum sunt in loco quieto aeris stricti aut tardatur in balneo quod est quia ista hora qua debili-

flabellum

tantur oportet ut detur aqua frigida quam bibant et flemus in eos et faciamus eos sedere in locis in quibus flant uenti et iungamus stomachos eorum et demus eis post illud uinum et cibum. ¶ Et si cum sincopis est uehementia flegmonis aut malicia producte febris et intercisis in tempore sui periodi

quando infrigidantur manus eius et ipsius pedes et cum
eis ut calefaciamus eos et fricemus eos virtuo
se et stringimus eos et prohibeamus eos a sompno
et alienamus eos a comestione et potu et sic eos
cadit ut consequatur eos sincopis cum siccitati
in incepcione prodi et infundimus ad panis
in vino et damus eis cum prodium quod est quod si in
das ex eo sextarium parum aut das eo difficultatem di
gestionis et tunc plus et plus est fortis sic eos
sincopis quod si cum sincopis est propter vehementiam
que est in aliquo membrorum principalium da
secaniabin et aquam vel in qua decoctum
est calamentum campestre cum mentastro et prohibe
et cibos subtiliatos valde et fricentur manus
et pedes et constringentur et que provocant urinam
ipsi enim non virtute istis bone fiunt dispositiones
eorum et bibant vinum ponticum album quod non
antiquatur multum et si est cum sincopis e
vacuatio colere subito confer eis qui sunt secundum
hanc dispositionem ut confortemus eos cum odori
feris et abstineamus eos cum solutionibus facilis
digestionis. Quod si cum sincopis est vehementia
tristicie aut ire aut timoris aut hesitatio
nis aut delectationis conforta eos cum odoram
tis et retine anhelitum et coge eos vomere.
Et illis quibus accidit sincopis cum doloris vehe
mentis ex colica aut dolore ventris aut alicuius aliorum
membrorum tunc sincopis quiescit cum calefactione
et fricatione. **Cap. xx. de illis quos debilitat sudor.**

Oportet ut prohibeatur sudor illorum quorum re
solvitur virtus cum rebus facientibus stipti
citatem et rebus exsiccantibus ex quibus sunt lutum
quod asportatur de samos et midasengi et gal
le et amilum et thus et alumen et folia mirti que
terantur et pulverizentur et oleum de floribus mirtinum
aut oleum rosatum aut oleum de citoniis aut oleum
de arbore masticis quando fricatur corpus
et confert eis farina thuris que teritur et
pulverizatur sic eorum et quando iste tinctatur id
provenit in mensuratione sternum ubi provenit.
Completus est tractatus sextus breviarii filii serapionis. Incipit tractatus vii.

Primum de rebus quas oportet premittere et quas oportet pre
cognoscere illum qui est voluntarius sic componere
medicinarum compositarum per viam rectitudinis.
Secundum est quod sit necessitas medicinarum
compositarum. Tertium est in quo rememoratio in
tentionum complexionum in proiectione medicinarum.

Quartum in quo dicitur via in qua oportet in
cedere in quantitatibus eius quod prohibetur ex medicinis
simplicibus in compositis medicinam. Quintum
in quo narratur iuvamentum medicinarum omnium que
in membris lesis. Sextum de egritudinibus
compositis secundum viam exempli. Septimum
de medicis compositis cum acceptis ex in
tentionibus compositis. Octavum de arte
tyriacarum confectionum. Nonum de yeris.
Decimum in quo dicitur qualiter solvunt
medicine solutive. Undecimum de ca
none in compositione medicinarum solventium.
Duodecimum de medicinis solventibus coleram
et quantitatem ponderis cuiusque earum cum rememora
tione rerum quas oportet miscere cum unaquaque
earum que expellunt nocumentum eius.
Tertiumdecimum de medicinis solventibus co. ni.
Quartumdecimum de medicinis solventibus a grossitudine fla.
Quintumdecimum de medicinis solventibus aquositatem.
Sextumdecimum de ellis et confectionibus solutivis.
Septimumdecimum de pillulis variarum generum
diversorum. Octavumdecimum de trociscis iuva
tivis egritudinibus diversis. Nonumdecimum de suffuf.
Vicesimum de elis. Vicesimum i. de locar.
Vicesimum ii. de decoctionibus. Vicesimum iii. de sir.
Vicesimum iiii. de gargarismis. Vicesimum v. de oleis.
Vicesimum vi. de clisteribus. Vicesimum vii. de catapla
smatibus. Vicesimum viii. de emplastris.
Vicesimum nonum de linimentis et unguentis
Tricesimum de pulveribus qui pulverizantur sic rubea.
Tricesimum primum de caputpurgiis.
Tricesimum ii. de dentifriciis. Tricesimum
tertium de medicinis confectentibus dolores oculorum.
Tricesimum iiii. de quantitate spacii quo
moratur unaqueque medicinarum compositarum
servans virtutem suam secundum sententiam alhade
siburos. Tricesimum v. de conditis. Tri
cesimum vi. de medicinis nominibus. Tricesimum
septimum de mensuris et ponderibus.

Capitulum primum.

Necesse est illi qui vult
componere medicinas
scire quod oportet ut sit sciens
virtutem cuiusque earum
et non sit contentus
in illo sic cognitione
virtutum earum que sunt
in loco generum sicut
in quo est rememoratio rerum quarum cognitione
indiget qui diligit compositionem medicinarum et quod oportet
et precognitionem simplicium earum cum ordina
tione earum et ipsius compositionem tractatus vii breviarii
arii Iohannis filii serapionis et est antidota
rium et habet xxxvii capitula.

faciunt quidam ex editoribus librorum ipsi
tamen narrant in libris suis quod hec medicina
calefacit et hec medicina infrigidat et hec desiccat
et hec humectat. Immo cognoscunt uirtutes e
arum sed distinctionem et determinationem et sciat
in quo gradu sit opus cuiusque earum ex magis
earum uirtutum et operationum. Illud est quia ex
medicinis sunt que faciunt unam et unam
earum operationum quas diximus operatione
occulta ualde. Et ex eis sunt que faciunt
illam operationem forte manifestam. Et ex eis etiam que faci
unt operationem illam forte. Et ex eis etiam que fa
ciunt illam completam integram. Et cum medicine
diuersificentur secundum gradus suos uidetur ut sci
at ex esse earum quod hec medicina calefacit aut
infrigidat. Immo oportet ut sciat quantum est de proprie
tate medicine ut calefaciat aut infrigi
det. Cuius exemplum est quod gummi omnis calefacit
et hec est res omnibus eis. Verumtamen inter ea
in calefactione est diuersitas que non est minor
et similiter etiam multa ex lactibus. Et lacar
bons que calefaciunt et inter ea in calefactione
est diuersitas multa ex via additionis et dimi
nutionis. Item est quod quod tu comparas et opponas
cum asa et cum serapina est tunc hec uicta et que
necessitas nobis est dicere illud quod nobis facit scida
et nos prohibet dicere diuersitatem inter res quarum
uirtus est uirtus una et res quas comedunt ho
mines et quas bibunt in omni die. Iterum est
quod anetum et cepe et ruta omnia omnia calefaciunt
verumtamen inter ea in calefactione est diuersitas mul
ta ualde cognitione gradus de ordinibus medicinarum est et
uirtute uniuscuiusque earum in mediatione egri
tudinum usque quo sit et constat secundum membrum quod
infrigidatum est ultimo frigore non medi
cetur ipsum cum medicamine quod est in ultimo
caliditatis et quando stat secundum membrum et non con
sequitur ex frigore nisi quod quantitas parua
medicetur ipsum cum mediatione quod calefaciat
calefactione quod calefaciat et quando stat secundum membrum
quod infrigidatum est multum ualde medi
cetur ipsum cum mediatione multe calidita
tis. Cum ergo res sit in hoc secundum quod narrauimus
iam minuimus in narratione uniuscuiusque
reliquarum rerum que calefaciunt aut fa
ciunt unum reliquorum horum capitulorum
quatuor gradus discreuimus ergo et separa
uimus per illud inter res que calefaciunt calefactione

pauca et inter res que calefaciunt calefactione ma
nifesta et res que faciunt illud actione comple
ta et res que faciunt illud operatione forti multe
uirtutis ualde donec ipse cum illo adiuret
et diuisimus hanc distinctionem eandem in reliquis
qualitatibus aliis. Scilicet unicuique uni gradui
tres mansiones. Illa enim est ex medicinis que
est quasi in principio gradus et ex eis que est
que in fine eius et ex eis que est quasi inter illa quod est
quod medicine que uincunt calliditate sua sicut medicine
que ex eis nominantur putrefactiue et sunt
ille que putrefaciunt illud cui obuiant ex corpore
Quarumdam earum ostenditur uirtus hora
qua occurrit corpori et quedam earum indiget
ut morentur die suo toto aut plus illo
donec ostendatur uirtus earum. Et sic indiget
qui uult comparationem medicinarum sed quod oportet
ut sciat decesse medicinarum calefacientium
illud quod narrauimus. Similiter indiget ut sciat
in medicinis infrigidantibus et in medicinis humi
dantibus et in medicinis exsiccantibus. Item ergo
medicinarum sunt trium generum quedam earum
sunt ex plantis et quedam earum ex mineris et
quedam earum ex animalibus et nos iam satis uir
tutes earum omnis in compositione mediarum simpli
cium per distinctionem et determinationem ex libris
qui sunt editi de uirtutibus medicinarum.
Et sicut uos cognitione indigetis uirtutum
medicinarum simplicium id est exquisite omnia cum
perseuerantione talium ut sit nobis possibile prius non
componatis in omni loco ex rebus quas inueni
tis proprie medicinas que conueniunt corporibus
que indigent a nobis medicationibus. Similiter
necesse est nobis ut scientes sitis res accidentes
in corpore ex eis que fiunt extra et intra. Et iam sciuistis
quod intentio prima in medicina ad quam intendi
mus in mediatione non extrahitur nisi ex superbis
rerum egressarum a natura. Et ergo significat super
hec substantia membri infirmi et compositio aeris con
tinentis et multa ex prudentibus medicis non
considerauerunt cum suis considerationibus in istis
rebus quas diximus in etate infirmi et hora
presenti ex horis anni et dispositione aeris in hora
presenti et regione et quid sit illud quod infirmus
consueuit et cum eo cum eo ex artibus et quod
pertinet de assuetudine eius. Manifestum est ergo no
bis ut sitis seruantes omnes istas res si uultis
ut attrahatis in omni loco et regione illud

suffic hoi ul

q̄ dō ge calefacit

pauca

calidi

quo indigetis ex simplicibus et compositis. donec
non occultetur nobis medicina. Et oportet ut sciatis quod est hic
quod multotiens est medicina una simpliciter hoc ex creata
est nature. scilicet in sanatione egritudinis. et aliorum ex eis que accidunt
in corpore ex rebus accidentibus a natura. et multotiens
est indigencia ex illo medicinarum compositarum. Et ergo sum enarrans tibi causam quare fit in hoc.

Si possibile esset **Capitulum .ii. de necessitate medicinarum compositarum quod sit.**
ut mediarentur omne quod
accidit in corpore ex speciebus rerum egressarum a natura
cum medicinis simplicibus non indigeremus penitus in
aliqua horarum medicina composita. verumtamen res
non est ita quod est quod multotiens indiges calefactione
corporis tali que perveniat ad aliquam mensuram
Et tamen non potes invenire medicinam que calefa
ciat illa mensura. Et non oportet ut medicina qua medi
catur egritudo sit nisi secundum egritudinem eius. Nam
si in corpore est egritudo frigida qua elongatur
corpus a complexione sua naturali quatuor nu
meris tunc res manifesta est quod necessarium est ut
sit medicina qua medicatur hec egritudo in quan
titate caliditatis addite a complexione naturali
equalis huic quantitati. Et multotiens quando nos non
possumus invenire medicinam simplicem cuius
calefactio est huius quantitatis. Et non invenimus
duas medicinas quarum una sit calidior complexione
temperata quatuor numeris et altera calidior v.
numeris permiscemus ambas et ponimus complexionem
compositam mediam inter utramque est ergo calidi
or complexione temperata quatuor numeris et in medicinis
simplicibus sunt medicine multe de quibus
impossibile est ut administrentur nisi misceantur
cum alia re. sicut illud quod accidit. Sicut nobis
est necesse ut medicemur aliquid membrorum et teratur
et liniatur super ipsum quod sit sicut emplastrum. Cum
ergo volumus non invenimus aliquam ex medicinis
simplicibus que sit conveniens ut administretur sola
in hoc modo neque aspaltum neque cera neque gummi pini
neque pix neque sordicies alcaguarum neque ladanum
et plus longinquum illo ad hoc ut sit conveniens
ad hoc est amarum et cerusa et mardasengi et alia
ab illis ex aliis medicinis fodiendo extractis ex
mineris et similiter ex medicinis que ex genere plan
tarum non est possibile ut facias ex ea simpli
cia sola linimentum quod liniatur sicut emplastrum.
Cum ergo res est secundum hoc tunc iam invenerunt
antiqui compositores emplastrorum in hoc quod ipsi
permiscuerunt olim in quo decoquuntur medicine

que fodiendo extrahuntur in emplastris. et ablatione
eorum. et qua hoc fecerunt illud quod liquescit
ex eis cum oleo et prefectione eorum in eis que per
hiciuntur in illud quo indigent ex medicinis
que sunt ex genere plantarum sicut cribellata
rum. Et hic et sunt egritudines alie ex eis in
quibus necessarium est medicina una simplex sic
creata est natura. verumtamen nos permiscemus cum
illa medicina medicinas quibus quando volumus frangere
violenciam eius. Et quando volumus cum eis
expellere horribilitatem saporis eius. Sicut
dixit ypocras in libro suo qui est de regimine acu
tarum egritudinum. Ubi dixit quod si dolor est in
feriori velamine et hec species ipsum non invenit
motum ex in furcula tunc oportet ut leniatur
venter eius cum ellebore nigro aut cum semine
plante que nominatur felletum. et
portulaca silvestris permiscentur cum ellebore dauce
et siseleos et est kesin campestris et semen a
pii montani aut cimini aut amisi aut alia
ex medicinis subtilibus et cum semine et lac arboris
alamden et in descriptione alia gummi alamide
et in hoc quidem sermone ostendit ypocras quod
necessitas non est nisi medicine solutive. verumtamen
indiget propter abhominationem suam et hor
ribilitatem saporis sui reque faciat eam bo
nam ut sit possibile homini bibere eam
et sit possibile homini ut moretur et re
maneat in stomacho multe enim medicinarum
que bibuntur perveniunt ex abhominatione et
horribilitate sui saporis et vehementia illi
us bibentem ipsas in hora qua bibit eas
accidere faciant et nauseam donec evo
mat eas statim. Et quedam earum quamvis
sit possibile ut morentur in stomacho parum ve
rumtamen post illud excitant vomitum propter illud
quod accidit ab eis ex eructuatione mala. Et
sicut iste medicine quas dixit ypocras permiscet
cum medicinis solutivis ut bonum faciant odorem
earum. Similiter et permiscent cum medicinis
que dicuntur sedative et doloris medicine
alie ut frangant ex virtute earum et expel
lant violenciam earum sicut est illud quando vo
lumus ut in potu detur opium aut iusquiamus
aut cortex radicis mandragore hic ergo est
unus modorum necessitatis medicine com
posite. Et maior modorum necessitatis compositionis
medicinarum est quo indigent in egritudinibus

Felletum

que indigent medicinis in quibus aggregantur virtutes contrarie similiter. sicut egritudines que indigent medicinis que prohibent. Et sunt fluxibus materiei et resolvunt aut medicinis que abstergunt et leniunt aut medicinis que ingrossant humores et subtiliant eos similiter. Et in illis que ex medicinis sunt composite plurimum iuvative et nobiliores earum et sunt in ordine secundum oris quantitatis tamen inveniuntur virtutes contrarias sicut ostendam illud. Et hic quoque est modus alius ex modis necessitatis compositionis medicinarum. Et est quia nos forsitan volumus ut sit nobis medicina resistens et expellens venena multa ex veneris malum habentium venenum. Et medicinas multas ex medicinis inefficientibus. Et iste modus ex modis necessitatis est compositionis medicinarum. Provenerunt homines ad hoc ut facerent tyriacam. Et ante tyriacam fecerunt medicinam quam dicunt metridatum et alias ab istis ex medicinis compositis multas confectiones. Et necessitati compositionis medicinarum sunt alii modi multi quarum quantitas est minor quantitate istorum quos narravimus verumtamen coegerunt nos ad compositionem medicinarum. Et ego faciam vos scire illa capitula omnia in hoc libro postquam narravero vobis intentiones secundum quas fabricantur res in compositione medicinarum. Capitulum iii de intentionibus compositis cum quibus

m Medicine simplices prohibentur ad quas intendit in medicinarum compositione propter ceterum medicinam tamen propter eas divisas simplicium in medicina. Quedam enim earum prohibentur propter egritudinem propter quam componitur illa, carnes viperarum in tyriaca et in descriptione alia autem propter qualitatis nocive mutationem que est in ea sicut prohibentur piper et anisum cum scamonea. Et quedam earum propter medicinas alias que prohibentur in illam medicinam propter medicinas que sunt in medicina composita et alie sunt per quas queritur confortatio illarum medicinarum sicut sunt radices lilii celestis et acorus et agaricus in tyriaca et alie sunt per quas queritur ut adiuvent reliquas medicinas secundum velocitatem penetrationis

media

composita

in corpore sicut ruta in tyriaca. Et alie per quas queritur rectificatio eius quod est in illis medicinis ex qualitate mala et expulsio malitie eius sicut prohibentur cum scamonea piper et anisum. Et alie per quas queritur ut permaneat ille medicine virtus ut non resolvantur velociter sicut opium in confectionibus calidis aut contineant virtutes earum in corpore sicut mirra in tyriaca. Capitulum iiii de canonibus quos posuit

Canones de intentione rei in quantitatibus eius quod eorum primus prohibetur in medicinam compositam est quia oportet ut prohibeatur in medicinam ex simplicibus compositam ex omni medicina cuius virtus est illius vehementis quantitas parva et ex omni medicina cuius virtus est debilis quantitas multa ut consequatur per multitudinem quantitatem suarum illud a quo deficit virtus eius. Canon secundus.

Et quia oportet ut sit illud quod prohibetur in ea ex medicinis iuvamenta sunt multa aut sunt pauca sed sunt velocia quantitas multa. Et ex medicinis cuius non sunt nisi iuvamentum unum aut iuvamenta duo aut sunt ei iuvamenta multa sed non sunt velocia quantitas parva. Et in tertio sermonis mei medicina fortis quidem vehementis virtutis in cuius parva quantitate est qualitas vehementis. Et comparatio eius est fortis aut in calefactione aut in exsiccatione aut in humectatione sicut euforbium et opium et in tertio sermonis mei et multorum illorum plurimum iuvamentorum est de cuius proprietate est ut non conferat egritudinibus multis quamvis virtus eius non sit vehementis sicut agaricum. Canon tertius.

Et quia oportet ut sit quantitas medicine secundum situm membri ad quod intendit cum ea quod est quia medicina si confert membro longinquo a loco tunc oportet ut prohibeatur in eam quantitas multa quoniam virtus eius resolvitur et debilitatur antequam ipsa perveniat ad ipsum propter longitudinem vie super ipsam. Et si non intenditur per medicinam nisi ad membrum propinquum tunc oportet ut sit medicine quantitas parva. Canon quartus.

Et quia si iuvamentum medicine est iuvamentum nobilis quantitatis sublimis prohibetur ex ea quantitas multa. Et si iuvamentum eius non est nobilis quantitatis neque sublime sis contentus ex ea secundum quantitatem parvam. Canon quintus.

Et quia si illud quo non iuvatur ex medicina est inventum in alia ex medicinis que cadunt

in illam medicinam compositam. Sis conuenit
ex ea sit parua quantitate. Et si est ei iuuamentum
proprium inuentum in aliqua medicinarum aliarum
ponatur illud quod ex ea proiicitur quantitas multa.
Et ipse quidem facit necessarium. Canon sextus.
Dum iuuamentum si medicina proiiciatur eius iuua
mentis ad nocumentum autem in corpore aut in compositione neque
oportet ut sufficiat ex ea quantitas parua. Canon
Et ipse quidem facit necessarium esse ad septimum.
dictum quod si cum medicina sunt medicine alie que de
struunt virtutem eius et debilitant eam tunc oportet
ut proiiciatur ex ea quantitas multa. Capitulum v.
Est oportet ut inquiramus qualiter conueniunt medici
ne primum de eis propter quam necessarium conuenit
proiiciatur ex medicina multa in membris lesi
torum iuuamentorum quantitate multa et ex medicina
paucorum iuuamentorum quantitate parua. Et est
nobis necessarium autem inquisitionem de illo ut perueni
amus et sciamus qualiter est iuuamentum earum
medicinarum que sunt ad unamquamque egritudi
num membrorum. Dico ergo quod hoc procul dubio est
autem quoniam substantia illius medicine peruenit ad membrum
in quo est egritudo aut virtutes eius tantum aut
ambe simul. Et illud fit aut quoniam membrum lesum
trahit utramque ad se aut quoniam ambe currunt
ad ipsum ex seipsis. Necesse est nobis ut inquiramus
an substantia medicine perueniat aut virtus eius et
an aliud ab utrisque attrahit ambas aut tra
hantur ad illud. Dico quod substantia possibile est ut
attrahatur et quod virtus vacua a substantia impossibile est
ut attrahatur quod est quia similitudo propter quam attra
hitur res non est nisi per qualitatem quandam com
plexionis quatuor elementorum impossibile est igitur ut illa
qualitas simul separetur a substantia a qua generatur
est absque corruptione eius. Lapis sine magne
tes non attrahit virtutem ferri immo attrahit
ipsum ferrum. Et similiter carabe attrahit corti
ces tritici ipsius non virtutem eius et triticum
attrahit aquam non virtutem aque. Et similiter et
attrahit fel colera et renes aquositatem
et epar chilum et est sucus ciborum non virtutes
eorum quod si non peruenit medicina ad membrum
lesum nisi per attractionem tunc manifestum est
quia non attrahitur nisi substantia eius non ipsius
virtus tantum. Et si non membrum ipsum attrahit
medicinam immo non medicina nisi ex se
ipsa attrahit ad membrum tunc manifestum est
quod non nisi virtus tantum peruenit aut corporibus

que currunt ex substantia eorum subtilibus valde cur
rentibus quod si substantia medicine ipsius ex se ipsa
peruenit ad membrum lesum et facit in ipso
quod possibile est ut faciat et illud fit quia attrahit
ipsam sicut quod est in nobis et recipit vir
tutem eius. Et peruenit cum peruentione eius ad
membrum lesum propter inuentionem equalita
tis anhelitus in corpore sicut recipit aer o
dorem medicinarum et odoramentorum earum
Et peruenit cum ea ad loca longinqua tunc
manifestum est quod sequitur ex hoc quod non peruenit
ad membrum lesum tantum verum ad plura membra
sed ad ea omnia equaliter. Et cum hoc sit ita tunc
non est possibile ei ut faciat in membrum
infirmum operationem debilem et possibile est quia
quando permutatur membrum lesum ex dispositioni
bus egressis a natura ad dispositionem naturalem
permutentur membra et sana que sunt secundum dispositionem
naturalem ad dispositionem egressam a natura
Turpe est igitur ut dicamus quod medicina non
agit in membrum lesum nisi quoniam virtus eius
peruenit ex se ipsa ad ipsam. Remanet
ergo nunc ut dicamus quia per attractionem per
uenit medicina ad membrum. Et fortasse
se aliquis dubitat et dicit quod omnis attrac
tor non attrahit nisi quod simile est sibi
Et quomodo est possibile ut attrahat natura
membri medicinam et ipsa est contraria na
ture eius. Dico ergo quod membrum dum permanet
super dispositionem naturalem non attrahit nisi
quod ei similatur et quod sit sibi proprium secundum cibum
Cum ergo accidit ei dispositio aliqua egressa
a natura est contrarium illi dispositioni per desi
derium quiescendi a lesione taliter ergo
attrahit membrum medicinam quoniam accipit
quamuis sit contrarium eius. Et hoc quidem fit
quoniam non potest medicina attrahere vel agere ex longin
quo sicut medicina solutiua quoniam ipsa sola quoniam
est longinqua possibile est ei ut trahat
humorem cum attractione possibile est ei. Cum
ergo est propinquus annexus ei et dimittit at
tractionem eius et non attrahit nisi ad membrum
lesum sed ipsa attrahit humorem qui ledit
ipsum ex longinquo et reducit ipsum in vias
in quibus vadit cibus donec perueniat ad ip
sam. Cum ergo adheret ei grauat stomachum
tum stomachi et intestinorum quod est quia medicina
solutiua non soluit nisi quod est elongatum

non soluit nisi quando est elongata ab eo cum
quando ergo appropinquat ei et continuatur cum eo
cum quiescit ab attractione et non attrahit
nisi a membro leso attractione. Simo non atra
hitur ab ipso nisi secundum longitudinem hu
moris ledentis ipsum donec ipsa reducit ipsum
ad vias in quibus vadit cibus usque quo pervenit
ad ipsam. Cum ergo continuatur cum ea
et leditur natura sua et intestinorum ex
medicina et humore attracto expellit utrum
que et reicit ipsam scilicet medicinam et humorem
ledentem et evacuat utrumque simul. Et for
tasse aliquis dicit quod si membrum illud est ita.
Quare ergo fit quando substantiam medicine attrahit
membrum lesum quod non mutatur illud
membrum tantum sed multociens mutatur corpus to
tum simul. Dico ergo quod medicina procul du
bio quando dat ex virtute sua spiritum qui est
in nobis ergo pervenit cum ergo eo usque
ad totum corpus et mutatur ipsum. Verumtamen
propria est eius mutatio que mutat reli
quum corporis quantum ad mutationem suam qua
mutat membrum lesum quod est quia substa
ntia eius cum plurimo virtutis non attrahit nisi
proprie membrum lesum. Alia reliqua vero
membra attracta non mutat nisi rem par
vam. Quia ergo ostendimus has res tunc ma
nifestum est quod de medicina que confert membris
multis oportet ut pharmacatur quantitas multa
ut perveniat ex ea ad unumquodque membrorum
lesorum cum quantitate qua indiget. Et medicine
autem cuius iuvamentum est unum aut duo iuva
menta sufficit quantitas parva quando non divide
in membra multa. Ca. vi. de compositione intentionum

De istis ergo nunc intentionibus non secundum semitam
unius compositionibus componuntur intentiones exempli.
tiones alie que sunt vehementioris declina
tionis ad qualitatem suam autem plures earum exem
plum est quod quando medicina est fortis et iuva
menta eius sunt pauca aut membrum in quod
agit est propinquum aut non sunt operationes
sublimes aut non sunt iuvamenta eius propria
tunc oportet ut pharmacatur ex ea parum et quando
cum istis rebus quas diximus est eius iu
vamentum proprium aut est iuvamentum eius
rarum facile tunc oportet ut pharmacatur ex ea
quantitas parva. Et si est fortis et multorum
iuvamentorum aut iuvamentorum sublimium
aut membrum in quo est longinquum tunc oportet ut
pharmacatur in eam quantitas temperata. Et quando
medicina est debilis et est multorum iuvamento
rum aut eorum que sunt sublimia et membrum in
quo agit est propinquum tunc oportet ut pharmacatur
ex ea quantitas media. Et si cum illis rebus sunt
eius iuvamenta propria aut iuvamenta in rebus pau
cis tunc oportet ut pharmacatur ex ea quantitas mul
ta. Quando ergo est medicina debilis et est
iuvamentorum paucorum et non sunt iuvamen
ta eius sublimia scilicet propria aut membrum in quod
agit est longinquum aut iuvamentum eius sunt
in rebus multis tunc oportet ut pharmacatur ex ea
quantitas temperata. Et si est debilis virtutis
et iuvamenta eius sunt multa et est eius res propria
tunc oportet ut pharmacatur ex ea quantitas multa
Et si est vehementis virtutis et membrum in quod
agit est propinquum et iuvamenta eius [illegible] et
sunt in rebus multis tunc oportet ut pharmacatur ex
ea quantitas parva valde. Et tibi necesse est ut com
ponat has intentiones vehementiorum per servi
tutem quod has quando tu combinas eas et dupli
cas ipsas et triplicas eas et quadruplicas per
sas sed illud quod narravimus modo tibi ex istis quas
scripsi est secundum viam exempli. Cap. vii. de signifi

Intentio omnium earum cationibus compilacionibus
trium hec est. Si aggregantur acceptis ex intentionibus
gatur ex omnibus intentionibus compositis
que significant vel exigunt quantitatem mul
tam et minuitur intentio una tunc oportet ut
pharmacatur ex ea quantitas parva. Et quando aggre
gantur omnes que exigunt quantitatem parvam
aut minuitur una tantum tunc oportet ut pharmacatur
ex ea quantitas multa. Cum ergo permiscentur
quoniam iste intentiones que exigunt multitudinem
cum illis que exigunt paucitatem considerimus
tunc si ille que exigunt paucitatem sunt paucio
res illis que exigunt multitudinem pharmaca
mus quantitatem minorem et si sunt equales
in quantitate pharmacamus quantitatem equalem.

Et intentio communis hoc capitulum non est in
omnibus eius est hec ex partibus que descriptione alia.
significant quantitatem multam significant una
tantum quando aggregantur tunc oportet ut pharmacatur ex eis
quantitas parva. Cum ergo permiscentur species que significant
quantitatem multam ex rebus que significant
quantitatem diminutam tunc oportet ut pharmacatur
ex eis parum quod si fuit multum ex rebus que significant

agit

iuua

multitudinem tunc oportet ut ex eis multum (phicatur) Cum
si fuit ex eis multum quod significat multum tunc oportet
ut phicatur ex eis parum. Et si sunt in numero e-
quales tunc oportet ut perfectio sit media complementum
est capitulum hoc ex descriptione alia. Capitulum viii.
de permixtione tyriacarum et aliarum confectionum
Descriptio alia complens nobilis ex descrip-
tionibus tyriace et hec est. Trociscorum
squille aurei xlviii. ita perfecit andromacus
et omnes alii medici post ipsum. Viri autem ardum-
tius medicus tamen qui fuit in tempore Galieni minuit
ex hac quantitate aurei ii. tamen et trociscorum vipe-
rarum aurei xxiiii. et trociscorum andarunorum
et piperis nigri et opii omnium simile illius. Et cin-
namomo autem omnes antiqui perfecerunt aureos
xii. nisi magnus qui fuit rex medicorum in tempore
Galieni. ipse enim duplicavit hoc pondus predictum.
croci aurei xii. et seminis napi silvestris et scor-
dion quod est allium silvestre et radicis lilii silvestris
celestis et agarici et succi liquiritie. et olei balsa-
mi omnium equale huius ponderis et mirre et cinamomi
et zinziberis. et nardi et pentafilon et descriptione alia
albenraffilon et est quinquefolium et calamenti
montani et prassii et petrosilini et seminis
apii (medium) et sticados et costi et piperis al-
bi et macropiperis et aldharacomo et est pulle-
gium cervinum et thus et floris squinanti et gum-
mi albotin et cassie lignee nigre et est algigi-
aci et nasturtii albi et spice aromatice et
polii omnium ana aurei vi. et storacis liquide et est
melaludine et seminis apii et siseleos et seminis
azarum et ameos et camedreos et camepithe-
os et succi ypoquistidos et est barba hyrci
et spice romane et folii et meu et genciane
et seminis feniculi et terre sigillate et calcadis ustis
sed medietatem sine adustione et amomi et
acori et carpobalsami et ypicon et rubee et
descriptione alia et fu. et gummi et cordumeni et
est carui agreste et anisi et acacie omnium ana
aurei i. bdellii aurei iiii. et dauci et est semen bau-
cie silvestris et bezaard et est galbanum et aspalti
et opopanaci et centauree minoris et aristo-
logie omnium ana aurei ii. et aristologia non an-
tiqui perfecerunt longam. sed nobis videtur ut ex
ea phicatur rotundam de castoreo autem phi-
ciunt quidam aureos ii. et quidam aureos iii. et qui-
dam aureos iiii. de sarapino vero phicit andro-
macus aureos iiii. et hesitritis et demetius et
magnus perfecerunt ex eo aureos ii. et mellis mun-
di quod colligunt apes ex alhasse despumati
ti lib. x. et vini antiqui odoriferi acuti sufficien-
ter et secundum lib. iii. iste ergo sunt medicine ex quibus fit
tyriaca liquefiant que ex eis liquefiunt in vi-
no infundantur et contritis siccis et cribellentur et com-
misceantur cum melle et ponatur in vase de stag-
no aut de argento et non impleatur vas immo
sit in eo superfluitas ut expiret medicina et os non de-
tegatur assidue ut exspiret ei sit plus et ple-
sit vti ea velocius quoniam hec medicina indiget tempore
longo donec maturetur Et summa medicinarum
preter mel et vinum est lxiiii. De hora conveniendi
Invenenescit quidem hec medicina di tyriacam.
post xii. annos quidam autem noluerunt conve-
nire ipsam dum est propinqui temporis fortis
conveniunt ergo eam in anno viii. et plurimi
illorum quorum propositum fuit delere hominum venena et
potum medicinarum fortium inefficacium ma-
lica cum acceptis ex istis indiget fortibus medicinis
Iam ergo fecimus nos scire horam conveniendi eam
apud nos morsu serpentum et impetum et
morsu canis rabiosi et reliquorum animalium ha-
bentium venenum et apud potum venenosum conve-
nit hanc medicinam quando est propinqui tem-
poris in vitibus et reptilibus quando enim quando non
indigent hac virtute tota. Et hec quidem
medicina est recens usque ad tres annos et antiqua
ad complementum triginta annorum post hoc autem nec
nihil penitus agit aut debilem efficit operationem.
Sibi non possibile est probatio tyriace.
ut plures tyriacam alteram et que est propinqui tem-
poris ab antiqua et separes medicinam antiquam
ex ea et que est propinqui temporis et ut tu illam in qua
non est fallacia ex alio et probatio eius est
tribus modis. Modus primus
Ut intendat ad hominem qui in potu sum-
psit medicinam solutivam aut medicinam
vomitivam. scilicet elkin al. aut scamoneam aut
aliam ab utrisque medicinis fortibus et detur ei
in potu ex tyriaca quantitatis lupini et est quan-
titas medietatis aurei i. Si ergo destruitur
per ipsam actio medicine solutive in operati-
one sua tunc scias quod tyriaca est bona et
si solvit tunc scias quod est debilis non agit.
Ille in quo probatur Modus secundus.
leam galienus et est ut accipias gallum
silvestrem qui non est nutritus in domibus et

q̄ infundūt

fiunt corporis et incitant serpentum quedam alia huiusmodi venena et mordent ipsum et dant ei in potu ex illa tyriaca et antequam incitentur super ipsum aut hora qua mordetur. Si ergo evadit et vivit tunc scias quod illa tyriaca est bona et si moritur tunc scias quod illa tyriaca est mala aut non est optima. Modus tertius.

Est ille quo probant tyriacam quidam medicorum ex illis quorum tempus est propinquum. Et est quod accipiunt medicinam interficientem aut opium aut aliam et dant in potu ex ea gallo aut cani aut alii ex istis duobus ex animalibus deinde dant ei in potu postea ex tyriaca cognoscitur ergo per illud bonitas eius ab ipsius malicia. Iam ergo perfecimus sermonem expositionis probationis tyriace ergo loquamur nunc de iuvamentis eius et quantitate qua oportet in potu sumere ex ea de unaquaque egritudinum ex ipsis.

De iuvamentis tyriace ex rebus et quibus datur tyriaca

ex iii ex rebus et quibus datur tyriaca.

Primum est una ... Primum iuvamentum tyriace et nobilius eorum est iuvamentum quod facit ad morsus et punctiones et percussionem huiusmodi venenum et oportet ut sit quantitas eius que datur in potu illis ex ea sicut quantitas avellane scilicet iiii ℈ et s. viii. Et significo per medicinas fortes opium et iusquiamum et alberagi et aconitum et cantarides et reliqua que sunt eis similia. Et significo per huiusmodi venena viperas et serpentes in quorum capitibus est quod est simile ii. cornibus et facientes sitim et sunt illi in quibus sunt vestigia nigra et scorpiones et dracones et serpentes qui sunt dicuntur serpentes aquosi et sicci et querceti scilicet qui habitant in radicibus quercus et eis est odor fetidus et facientes fluere sanguinem scilicet facientes descendere sanguinem et rutela et genus aranee. In quo dixit Abiuniarbea post quod ei integra est aurei i. et media medietas aurei et minor est ei pondus carati et in eo quod est inter illud et non nominat quercetum nisi propter illud quod diximus. Et rectificat hec medicina illud quod accidit in corpore ex corruptione veneni huiusmodi venena et datur in potu ex ea illis qui habent illud ad pondus aurei i. antiqua et recenti in descriptione alia. Et datur in febribus ad rectificandam corruptionem accidentem similem qualitati veneni interficientis. Et recentissima recenti et antiquior et ei qui habet dolorem in pectore suo et sinus costis et datur ex ea istis quantum est lupini et ad dolorem pectoris et costarum quantitas lupini. Alii vero ex illis habent febrem bibat ipsam cum sirupo de malis et in descriptione alia cum iulep et qui non habet febrem bibat eam cum melle et sumat in potu ex ea qui habet inflationem in stomacho suo aut punctionem in intestinis suis aut dolorem colicum quantitatem lupini in mane cum aqua ei qui habet febrem ex eis et ei qui non habet febrem cum aqua mellis. Et cuius appetitus est fortis valde aut cuius appetitus est debilis oportet ut detur in potu ex ea illis aut cum aqua aut cum vino et non sit aque quantitas plus iiii ℈ et media vel minus tribus ℈ et expellit tremorem qui fit cum infirmitatibus et frigore et vomitum que accidunt in principio febris in receptione quando sumitur in potu hec quod narravimus et ipsa cum hoc provocat menstrua et extrahit fetus mortuos ex matricibus quando bibitur ex ea quantitas lupini cum secaniabin aut cum aqua mellis in qua decocta sint pulegium cuminum et ruta. Et confert et quando bibitur cum decoctione asari hydropicis. Et confert et ydropisi. Vincit quidem medicorum dat ex ea habentibus ydropisim ad non dissolvat ipsam post comestionem cibi et quidam eorum dat eam solum tamen in potu cum quantitate ℈ i. et s. ex aceto permixto. Et si bibit eam qui habet [illegible] nocivam cum gelemabin de melle aut cum coagulato vue sanat eum. Similiter si teneat eam in ore suo cum eo quod fit duplum ei ex dragaganto. Et confert et sputo sanguinis quando est ex pulmone aut ex pectore. Vincit quando est egritudo propinqui temporis tunc oportet ut bibat eam huiusmodi cum aceto permixto et sit quantitas potionis ex ea lupini aut aurei. Et si egritudo est antiqua oportet ut bibat eam cum iiii ℈ et s. aque in qua decocta sit sebesten et oportet ut detur in potu illis in mane aut in vesperis. Et confert et ad dolorem renum quando bibitur cum gelemabin de zuccaro. Et ad ulcera intestinorum et fluxum sanguinis ex vena quando bibitur cum aqua decoctionis sumac. Et ad lapidem generatum in vesica et renibus quando bibitur cum decoctione absinthii aut apii montani. Et ad constrictionem anhelitus quando bibitur et secaniabin facto cum aceto squillitico tribus quartis ℈ i. Et apparatum dum melancolica et apostema epatis et splenis antiqua quando bi-

bitur cum secannabin sicco cum melle favi. Et
confert ad epilempsiam quando ministratur eam in
gargarismo. deinde post illud datur in potu ex ea
quantitas ʒ. ii. cum aqua ani secannabin squilli
tici quantitate ʒ. viii. Et confert etiam ad sacietatem
nauseativam et cassatum .i. tremor cordis et co-
nitum. ista ergo sunt iuvamenta tyriace nobi
lia et propria. Et in ea etiam sunt iuvamenta que iustifican
tur consecuntur ea que diximus nos quod est quia si confert epi
lempticis tunc iam certificatur quia confert sode antique
et emigranee et vertigini et si dissolvit apostemata
que sunt in epate et splene tunc iam certum est quia etiam
aperit opilationem que est in eis et si provocat
urinam tunc iam certum est quia etiam sanat ex dif
ficultate urine et si valet ad sacietatem
nauseativam tunc iam certum est quia retinet re
solutionem nature. ista ergo sunt iuvamenta
tyriace in sanatione egritudinum. Et ex eis que
facit tyriaca et sunt operationes quas non effi
cit sua proprietate et sunt ex operationibus que sequntur
eius primas ex nocivitate sicut quia facit exire
ascarides. Et quia sanat illum secundum cuius stomachum fit
difficilis digestio cibi ipsa enim confortat stomachum et
epar et quia prohibet et retinet sudorem ex debilitate
eius virtute et quia aperit orificia emorroidarum
et provocat menstrua et sanguinem qui egreditur
ex inferiori parte quando retinetur retentione provocat
ipsum et retinet ipsum et prohibet eum quando super
fluit et debilitat hominem ipsum et res alie
multe similes istis. Et est ei iuvamentum
magnum in conservatione sanitatis quod est quia quando
bibitur cum ~~~~~~~~ abscidit quod incipit ex
egritudinibus sicut mordicatio reptilium
venenosorum. Et potus venenum medicine
tis et corruptio aeris et aque et prohibet egri
tudines antiquas ab hoc ut generentur ex eis
egritudines in corporibus. Iam ergo dedimus
complementum sermonis in operatione tyriace et iuva
mentis eius. Et oportet ut loquamur nunc de me

Cum nos recte dicimus compositis que caduntur in tyriacam (? Dicimus compositionis que cadunt)
Cdunnis a reliquis in ea sicut facta trocisco (in ea sic facta trocisco)
speciebus serpentium eligimus ex viii. de viperis
eis genus nominatum vipa et eligimus ex istis
feminas sine masculis. Et differentia quidem inter eas et
masculos est quia masculi habent duos dentes tantum et
femine plures duobus dentibus et color earum est
declinis ad flavitatem vel subalbedinem et mo
tus earum est velox et inde dicunt capita sua usus

altum et oculi earum sunt declines ad rube
dinem et est cum eis audacia et aspectus earum
est siluestris et capita earum sunt lata et ven
tres earum sunt collecti et aggregati solidi et re
liqua corpora earum secundum hanc formam sunt et gene
ratio earum est aput postremum caudarum
earum et cursus earum est velox agilis absque
quiete. Et oportet ut sit hora in qua capiuntur
et in medio veris aut in principio eius et locus
ex quo capiuntur oportet ut sit locus in quo non
appropinquant littori maris. Slam de eis que
ex illis capiuntur ex littore maris dicitur quod acci
dit ei qui utitur eis sitis vehemens que forsitan
interficit hominem eam. Cum ergo capiuntur
non dimittuntur. In primo abscidantur capita
earum et partum caude simul statim absque tarditate
Si ergo tunc dimittuntur et non currit ex eis
sanguis post abscisionem capitum et partium
et caudarum earum non conveniunt ad artem tyri
ace quod est quia sunt debiles et infirme et si rema
net motus in eis post abscisionem capitum ip
sarum et caudarum earum et currit ex eis sanguis
hora longa tunc sunt convenientes ad facien
dum tyriacam quod est quia hoc significat quod ipse sunt
fortes sane et mensura que absciditur a duobus
lateribus ex una quaque est quatuor digitorum et
excorietur tota cutis earum et extrahatur
pinguedo earum que est in intestinis earum
et reliquo ventre deinde proiciantur in ollam
figuli novam aut ollam eris stagnatam et fun
dantur super eas aqua fontis et sal recens et ramu
aneti. Et quidam modernorum super eas fundunt
oleum et ponuntur sub olla carbones quercus et
dimittantur super ignem donec decoquantur car
nes earum sicut oportet. Et mensura decoctionis
earum est ut separetur caro ex ossibus. Cum
ergo elevatur olla ab igne separentur car
nes ex ossibus et sit tecum manu tua scutella
vitream in qua sit de vino earum res modi
ca ut proiciatur in eam de carne que separatur
ab ossibus una pars post aliam. Cum ergo
completur separatio carnis ab ossibus tunc
exprime eam et tere eam in mortario quod
sit de lapide molari in alio de lapidibus
coctorum et tere eam et rora super ipsam ex vino
vipentium paulatim donec teratur contritio
one bona completa et pinsce cum ea bona
pane. Et andromacus quidem et est ille qui

a vino. postea pondera eam.

ingeniavit ut intromitterent carnes viparum
in tyriacam. non nominavit mensuram vero
ponderis carnis viperarum .iiii. Magni autem
et dometrie et gal. precepit de vna quoque parte
eam equalitate. Quidam autem modernorum eligit
ut sit illud quod proiciatur ex pane sit quarta partis
aut quinta sicut ergo ita et est operatio bona. Et
oportet ut panis sit de simila minuta vel munda
et proiciuntur in confectionem eius fermentum et
sal cum equalitate et coquatur in furno cum studio
addito et exsiccetur in domo arida in qua non
sit roris donec exsiccetur et sit possibile te
rere ipsum in mortario et oportet ut fundas panem
antequam primo secas ipsum cum carne viperarum
in parte cum vite viperarum deinde commisce
cum carne et confice illud et fac ex eo trociscos
subtiles et subunge digitos tuos in oleo balsa
mi deinde ponantur in vase vitreo et exsiccen
tur in domo calida et involve vel converte eos
omni die et absterge subtile quod invenitur
super eos et unge eos cum oleo balsami. Et sic
fac donec exsiccentur exsiccatione completa
et conserva eos in vase vitri in domo calida
hoc ergo est melius quod fit ex trociscis de yeris.
tyris. Opus trociscorum de squilla. cccccc

Et nunc loquamur secundum factum trociscorum
de squilla oportet ut eligamus ex cepa squille
illam que est grauis ·········. plena me
dia in magnitudine sua et non involuas
eam luto sicut faciunt quidam ut non
remaneat in ea sordicies sed involve
eam filtro et assa eam in furno sicut oportet
aut in sartagine in qua coquitur pa
nis aut in maiori qui sit iam calefactus
et caue cinerem eius. Et quando decocta est
accipe medius cepe leue post decoctionem
et tere eam contritione ultima cum summa
cautela et commisce cum ea farina rec
entem. ex farina hordei. Et andromacus
quidem quod proiciebat ex cepa partem unam
et ex farina partes duas magnus autem
quantum debat illud proiciebat .ii. ex cepis sq
uille. duas partes et ex farina partem u
nam Et demonstravit permiscebat ambas cum
equalitate et tere oportet ut comparetis quantita
tem mensurarum tuarum secundum quantitatem vir
tutis cepe sicut facit in quantitate carnium
viperarum quod est quia secundum quantitatem viperarum ve

hementie virtutis earum et operationis ipsarum oportet
ut comparetis. Cum ergo confecistis squillam cum
farina hordei cum superfluo studio fac ex
eis trociscos subtiles et subunge digitos
tuos in oleo ro. et exsicca eos et conserva
eos sicut fecisti de trociscis viperarum. Iam ergo
oportet ut facias trociscos de squilla. De cepe

Trocisci andaraci trociscorum de andaraci.
Andaron sunt divisi. Quod est quia de scriptura carron
ones artis eorum sunt divise in quantitate me
dicinarum et etiam in quantitate ponderum. Verum
nos signamus hic compositionem descriptionem
et que est ex eis melioris equalitatis secundum quod
sensimus eam ex sanitate ponderum eius et est
hec. Recipe corticis radicis tarssel sahan aur. vi.
et calami aromatici et costi et xylobalsami
et asari et mei et amomi et masticis et aco
ri. Spica alba et fu. sed hec pondere .iiii. a. et rubee
omnium ana aur. vi. et floris squinanti aur. xx.
et aristol. et in descriptione alia rotunde et cassie
lignee et cinamomi sed hec tempore et spice inde et
est spica alba aur. xii. et folii cinamomi et
mirre clare aur. xxiiii. et croci aur. xii. te
ratur una quaque harum medicinarum et cribel
letur per se deinde ponderentur istis ponderibus de
inde misceantur in mortario et conficiantur
cum vino antiquo odorifero dulci et fac
ex eis trociscos de viperis et trociscos de
squilla ista ergo sunt composita que pro
iciuntur in tyriacam et summa medicinarum
est .xviii. Quod mirabilis de tyriaca et iuua

Tenimentum eius in egritudinibus per
fortasse contradicat dicens pro quod est cccccc
nobis qui dubitat in quibus dicam illorum et di
cit propterea quod confert tyriaca in unaquaque egritu
dinum quibus confert an ex medicinis ex
quibus componitur sicut ex agarico in mordicatio
ne reptilium et costo in epate et splene aut per
commixtionem omnium earum quod si dicis quod constat
per medicinas ex quibus componitur tunc quis
conuenit nobiscum et quantitas parva valde
que cadit in unaquaque compositione ex medicinis sim
plicibus constat et in potione ex ea una ex una
quaque medicinarum simplicium est quantitatis par
ua. Et si proiceretur ex eis centuplum
ipsi non esset possibile ut conferret per quanti
tatem necessitatis. Et ex eo quod est negandum
et est ut cor sint divisa per partes parvas

et agregent̃ p humiditatẽ vini et mellis et
non pacatur una q̃z earu͂ cu͂ re sua et agat
i eam. Cum ergo alterantur om̃s et mutan
tur fit eis complo͂ cõmunis que nõ est unicuiz
medicinarum simplicium. Quod si dicas q̃ iuuamentu͂
tyriace est p cõmixtionẽ haru͂ tñ cũ iam
sequitur sermonẽ nr̃m cũ negande. Et
destruit hẽ sermonẽ illud q̃ respondisti ex
eo in proectõe uniuscuiz medicinarum. Opponit
ergo hinc dubitationi et dicam q̃ tyriaca hẽ
has operationes p cõplonẽ cõmunẽ reliquis
ex quibus cõponitur et hinc cõplonẽ. Sol est
virtus reliquarum operationum cuiusz medicinarum
de qua diximus quod possibile est ut efficiat
eam vna q̃z medicinarum simplicium. Et firmã
i opones simplices in cõpitã. Et fortasse ad
iungitur eis operatio cõmunis q̃ et est illa
q̃ generatur ex cõmixtione om̃ earu͂. Et
significationes s̃ illud sunt manifeste q̃ est
q̃ unaq̃z medicinarum simplicium que ẽ con
posita ex quatuor naturis alteratur et cũ
miscetur et acquirit cõplonẽ cõmunem
nõ operationes cuiuz naturarum ex quibus con
ponitur s̃ remanentes in cõplone eius
cõmuni ex qua componit̃ sic ro. Quod est q̃
acquirit siccitatẽ et stipticitatẽ ex sua terra et
caliditatẽ et subtilitatẽ ex aere. Ista ergo
acquirit ex naturis ex quibus conponitur et
acquirit ex cõmixtione earum cõmuni cõfor
tationem stomaci. Quod est q̃ h nõ est i aliq̃ medici.
simplicium et sim̃. et tyriaca ipsa cum acqui
rit ex unaq̃z virtutum omnes simplicium ex q̃
bus diuersa cõponi. Et cõmixtione aũ earum
est iste opones cõfortant̃ et duplicant̃ sic
cõfortatur stipticitas in callidis et ẽ coleo
car ex cõmixtione eius addit̃ ad stipticita
tẽ tre. Et gñatur ex complone tre. Et ge
neratur ex complone tyriace opo proprio
sicut stipticitas reliquorum q̃ egressa sunt
ab equalitate et reducto ei ad equalitatẽ
et a violencia q̃ ẽ in unaq̃z medicinarum
stringitur p agregationem earum ad inuicem
sicut caro uiperarum et opium q̃ est q̃ ista duo
qñ cõmiscentur cũ tyriaca temperant̃ et per
miscentur ista q̃ caro uiperarum nõ ẽ caro
nz opium h est tyriaca q̃ similat̃ carni in
perantium et acquirit operationem ei et q̃
similat̃ opio et acquirit operationem ei sicut
ignis in homine nõ est ignis nz aq̃ h q̃
similatur istis duobus .s. colere et flammati.

Modus tyriace dyatessaron cõfertis ad
duritiem i epate et splene antiqua et ad
egritudines stomaci et apoplie et amissioni
intellectus et vertiginẽ et mordicationem
reptilium malorum et alcasicon et vento
sitates q̃ interimunt. s. in visceri et corpori.

Rx genciane romane et baccarum lauri et
aristol. longe et mirre om̃ an̄ equales partes
cõtritus et cribellent̃ et cõficiant̃ cu͂ melle quanti
tate necessaria despumato et detur ex ea unicuiz
egritudinum quas diximus cũ eo q̃ cõuenit
ex potibus. Inquid abhuhabam minor
potõ ei ẽ auri ch et maior est aur. usz ad
iii. z. n̄ oz ut transcat illud oid. Modus cõfectionis

Scias q̃ medici dixerunt metridati ex descrip
tione qui posuit hanc cõ tõe galieni.
scriptionem om̃ medicinarum simplicium q̃ s̃ — studuit in plebe.
conveniunt venenis mortiferis nisi paucis
et expertus est virtutes earum s̃ malos ho
mines s̃ q̃s necare erant mori l' interfici. Ex
eis et s̃ q̃s inuenit cõferentes cum proprietate
sua mordicationi tirelle et ex eis s̃ q̃ cõfiunt
puncture scorpionum et ex eis s̃ q̃ cõfiunt mor
sui uiperarum et ex eis q̃ cõfiunt aconiton
et est strangulator adib et ex eis q̃ leporis
marini et ex eis que alius venenis. Ab istis
metridates q̃ presciuit om̃s istas et fecit ex
eis medicinam unã sperans q̃ sit cõferens
omnibus venenis predictis et p̃ i andinator — luo
rex medicorum i extron eu͂ addidit i uno me
dicinarum et minuit et fecit cõfectionem quam
nominauit tyriacam. Et metridates nõ
presciuit ad de carne uiperarum uel parum ẽ me.
alius q̃ n̄ sunt in hac cõfectione ppe illud tria est
tyriaca iuuatiua valde ad mordicationem
uiperarum s̃ iuuamentum metridati vim tamen
i egritudinibus alius nõ abreuiatur metri
datum a tyriaca immo est in quibus dam rebus
magis utilium quam ipsa. Cõmixtio metridati.

Rx mirre lilii aur. vi. et carath. xii. opii aur. — celestis
iiii. castorei aur. v. et carath. vi. polii aur. vi. et
carath. vii. costi aur. vi. et carath. piperis aur.
vi. et carath. x. et quidam ponunt ex eo ca
rith. xii. et quidam ponunt ex eo. ix. piperis
al. aur. vi. et carat. v. spice indice aur. vii.
et carath. ix. cassie lignee aur. v. et carath.

vii· thur' aur· vi· siseleos aur· v· ⁊ ...
vi· suci barbe hircine aur· vi· acori aur·
ii· scordion aur· ii· ⁊ carat vi· ⁊ quidam
pht ciunt aur· v· ⁊ carat· vi· folii aur· iiii·
sal' aur· v· ⁊ carath ix· Et quidā pht ciunt
aur· vi· cinamomi aur· vi· ⁊ carat· vi· serapini
aur· ii· ⁊ quidā pht ciunt aur· v· et
carath· vi· mirre aur· vi· In a· ii· dē aur·
vii· ⁊ carat vi· storac· aur· v· ⁊ carath· ix·
cinamomi aur· vii· ⁊ carat vi· se· bauine sil
uestris aur· vi· ⁊ carat ix· su· ex eo q aspirat
de terra ethiopie aur· ii· aristolog· aur· iiii·
petrosil· aur· iiii· feniculi ⁊ spice romane
omn̄ an̄ aur· iiii· ypicon aur· ii· ꝫꝫ aur·
vii· ⁊ carat· vi· acacie aur· ii· ⁊ quidam
pht ciunt aur· iiii· auellanarū romanaꝝ
mundatarū aur· ii· In descriptōe alia auella
narū alaui·bai hi romanarū aur· ii· scl
radic· lilii alaurki genciane aur· iiii· m
aur· iiii· pulilegii certuni ... aur· v· ⁊ carat
p· iii· meu q asportatur almuecilum aur·
iiii· ⁊ quidā pht ciunt aur· ii· rosaꝝ sicaꝝ
aur· iiii· squinanti aur· vi· ⁊ carat vi· gūi
aur· ii· cordumeni aur· iiii· ⁊ quidā pht
ciunt aur· ii· epopanaci aur· vi· gūi bal
sami aur· vi· ⁊ carat xii· bezard aur· vii·
⁊ carat· vi· secameor aur· ii· ⁊ carat· vi· ⁊
quidā pht ciunt aur· v· helbalunbat aur·
vi· ⁊ carat· vi· vini q̄ntū sufficit mell' de
spumati sit· p̄mīsce uniūz ⁊ admisce ea
sūma medicinaꝝ ē xlv· Mod' metridati

Et metridatus quid' sint descriptōe com
ter· Confert eis quorū infrigidantur cor
⁊ i aurisca ⁊ i decrepitis nō in hora senii
⁊ ill' qui hn̄t constrictōm anhelitus ⁊ tus
sim antiquā ⁊ ad sanien que ē i p tore
⁊ opilacōm i epe ⁊ putrefactōne humoꝝ
⁊ dyarriā ⁊ facit appetere cibum ⁊ facit
bonū colorem corporis ⁊ liquefacit lapidē i
renib; ⁊ a difficultate urine sanat ⁊ de
struit ɔstrictōm pectoris et refrenat
colicam ⁊ p hib; colicam in· nocere corpi
⁊ seruat fetū in matrice ⁊ sanat exsode
⁊ acuit uisum ⁊ p hib; oīa uenena p
niciosa nocē hominī ⁊ facit euadere
ab omnib; sp̄ib; ueneni mortis· Et p̄ p
postumū p bauit ipm̄ metridates q p auit
ipm̄ ⁊ q noīauit ipm̄ immortale· Centro

Ꝝ mirre cē aga an' permixtio hec est.
ric· ꝫꝫ· cinamomi dragaganti omn̄ an̄ ʒ· x·
spice ⁊ thuris ⁊ mescatamessir ⁊ ē mirra   ·i· pulegii cū
mess· ⁊ squinanti ⁊ xylobalsami stacados   tu
siseleos costi camepitheos galbani alda
limbar ⁊ macropiperis ⁊ suci barbe hir
cine castorei folii storacis opopanaci omn̄
an̄ ʒ· iii· ⁊ in descriptōe alia ʒ· viii· cassielig·
⁊ leucopiperis ⁊ melano piperis h' modicū
til'· polii scordion dauci ⁊ melliloti ⁊ i de
scriptōe alia carpob· genciane ⁊ oli balsa
mi ⁊ trociscorū corion bdellii omn̄ an̄ ʒ·
vii· ruche ʒ· vii· amoniaci spice cretensis
⁊ est romana ⁊ mastice ⁊ gūi ⁊ petrosili
ni ⁊ cordumeni ⁊ feniculi opii ⁊ rosarū
rubearū ⁊ mescatamessir ⁊ i descriptōe a
mescatamessir coctanarū omn̄ an̄ ʒ· v·
anisi acori meu sempini asari omn̄ an̄ ʒ·
iii· su· acacie ⁊ pinguedinis stinci ⁊ seris
ypicon omn̄ an̄ ʒ· iiii· ⁊ ʒ· vini antiqui
odoriferi ut īfundat' illd' q indiget ut
infundatur illd' q indiget ut īfundat'
⁊ mell' despumati q̄ntū necē est cū ea miscē
⁊ cū eis p̄misce reliqua ⁊ admisce ex eo
post· vi· mēses sitq; dosis sicut auellana ē
eo q confert ex potib; ⁊ sūma medicinaꝝ
ē· lvi· medicine· Et in hac descriptōe sunt
quedā medicine q nō sunt in descriptōne
galieni· xiii· ⁊ sunt agaricū h' modicū tili
rum ⁊ amoniacū ⁊ mescatamessir et
asarū ⁊ dragagantū ⁊ stecados camepi
theos mellilotū carpobalsamū pip nigri
⁊ bdelliū ⁊ in descriptōe altera gal· que n̄   ex me·
sunt i descriptōe ɔmuni sunt due me·
⁊ sunt radix lilii ⁊ sal· Descriptio colirio

Ꝝ passulaꝝ hē q ingredi iotionem
sunt mundatarū intus et metridati
extrus ʒ· iiii· helbalunbat ʒ· xxiiii· mire
squinanti omn̄ an̄ ʒ· xii· cinamomi ⁊ bdellii
blancie bisancie ⁊ spice romane cassielig·
melliloti cyperi baccarū lauri omn̄ an̄
ʒ· iii· calami aromatici ʒ· vii· cē ʒ· i· dar
celahan pondus ʒ· ii· ⁊ ʒ· iiii· ⁊ mellis
q̄ntū necē est sūma medicinaꝝ est· xv· Con

Que confert· scd' pht ciam q̄ dr hermogi
multis egritudinib; ⁊ p̄p̄ue egritudi
b; infancium ⁊ puerorū quib; aduenit
epilepsia ⁊ est sancta tortura ⁊ colica·

⁊ alcaçee ⁊ mulieri ipgnanti ex q̄ currit
sanguis mēstruus ⁊ p̄ fcatōnib' mēricū ⁊
mulierib; q̄ abortant sp̄ ⁊ leduntur a uētositatib; . *Et ista ē pmixtio eius cccccco.*

Rp cassielig ⁊ zafeirund ⁊ ē cindox mandgore ⁊ seīs harmel ⁊ feniculi ⁊ carpob.
⁊ aristol' rotunde ⁊ musci ⁊ ambre om̄
an̄ ʒ . iiii . opii costi nucis muscate mirab.
citrinorū om̄ an̄ ʒ . xii . gar' ʒ . xviii . cin
namoi ⁊ pmixtionis agregate q̄ dr̄ hes
renire ⁊ ar' semei citrini ⁊ se . lilii om̄ an̄
ʒ . ii . heil ʒ . iiii . ⁊ in descriptōe alia ʒ . xx . ⁊
in descriptōe . xii . acori ʒ . viii . ⁊ doronigi ⁊
serapini ⁊ in descriptōe alia ⁊ iiii . ⁊ ē acha
sen ⁊ nō dr̄ seniūs aradunewn om̄ an̄ ʒ .
vi . vehiser ⁊ neterunisek ⁊ macis ⁊ cipi ⁊ cē
om̄ an̄ ʒ . x . mugath ʒ . xv . storacis liquide
ʒ . v . se . man . et mardisacam ⁊ foliorū mirti
⁊ nuc cipsti ⁊ se . alhalen om̄ an̄ ʒ . iii . te
runtur ⁊ cribellent̄ et conficiant̄ cū melle
despumato ⁊ amīstretur sūma medicinar'
est . xxxiiii . *Descriptō hesreche q̄ dr̄ ī hes*

Rp calami aromatici blance bi *hermogi*
sancte thuris om̄ an̄ ʒ . iiii . usnee ⁊ cinnami
⁊ cē om̄ an̄ ʒ . i . storacis humde ē mel ⁊ sto
nc calamite ʒ . iiii . musci ⁊ ligni aloes am
borū an̄ ʒ . ʒ . conficiatur ē uino antiq̄ odori
fero ⁊ dimittatur donec exsiccetur ⁊ amīs
tretur sūma est . ix . *Confectō indi q̄ nōiat*
kebengi confert ad mollificatōne stōi ⁊
spleniis frigus ei ⁊ fe . antiqm̄ ⁊ sincopi et
difficultatē anhelit' ⁊ albaras ⁊ morphe
am ⁊ uigilias ul' inquietudinē ⁊ fractōm
⁊ tussim humidam ⁊ extenuatis qui non
hnt fe . ⁊ ei cui cor' infrigidatur ad emor
roidis ⁊ spleneticos ⁊ ad dubelati ⁊ coliā
⁊ ad ydropicos ⁊ p̄gnantes infirmas ⁊
ad p̄focatōm mātris ⁊ ad uentositates
ī iuncturis ⁊ ad inflatōm ⁊ dolorē an
charū ⁊ genuū ⁊ dorsi cuius pmixtio .

Rp mirabol' . iii . ⁊ bellilicor' sserenblegi
pipis ⁊ macropipis ʒʒ . ⁊ sehe ⁊ est media
indi ⁊ semugi indi ⁊ calcali ⁊ est media
india et salis indi ⁊ sal' rubei ⁊ sal' naphi
tici ⁊ salis gēme ⁊ sal' masse ⁊ lingue aui'
⁊ cipi ⁊ heil ⁊ cinnami ⁊ abrengi ⁊ origani
psici ⁊ nigelle ⁊ gnorū nil ⁊ cimini indi
⁊ est carmeni ⁊ folii ⁊ seminis apii ⁊ co

riandri sicci ⁊ inuenimus in descriptōe alia
additōm harū medicinarū ⁊ sc̄ dē kebil
⁊ est cassikebil ⁊ armut om̄ an̄ ʒ . iiii .
castorei ʒ . viii . turbith lib . i . ⁊ sextaria . iiii .
passularū mūdatarū aur' c . emblicorū
aur' ix . penidiorū lib . vi . ⁊ s . oli sisami
lib . iii . Et in descriptōe alia inuenimus lib
i . ēmetur medicine ⁊ cribellent̄ sicce et
decoquntur passule sole cum aqua ⁊ colent̄
⁊ infundatur ī ea castoreū et teruntur em
blici grosse ⁊ infunde eos in . xxiiii . lib aq̄
die et nocte ⁊ decoquntur donec remane
ant . viii . lib . aq̄ ⁊ colentur ⁊ pficiant̄ em
blici deīn reducatur aq̄ emblicorū ad
ollam et confricetur manib; castoreū
q̄ infusum fuit ī aqua passularū ⁊ colē
sr̄ aqm̄ emblicorū ⁊ pficiant̄ penidii
sr̄ eam lento igne donec liquefiant penidii
⁊ inspissetur aqua sicut mel deīn pfice
sr̄ ea olm̄ sisaminū ⁊ moue sr̄ ipm̄ ma
nu tua donec misceatur cū aq̄ bn̄ ⁊ non
adhereat ⁊ pmisce medicinas tritas cri
bellatas cū ocali ⁊ repone eam in uase
uitri potō eius sit . iii . aur' an̄ . iiii . om̄
hominum s̄ qn̄titatē sue etatis ⁊ sue uir
tutis sūma medicinar' est . xxiii . *cccccco*
Descriptō alia ⁊ ē kelkelengi qfē yd
picis ⁊ spleneticis ⁊ dolori epatis ⁊ hic
ticie ⁊ opilatōm ⁊ hūtib; adiubelati sa
na expta elcota permixtio eius . cccco

Rp mirab . citrinorū ʒ . xx . mirabol' . iii .
⁊ bellicor' om̄ an̄ ʒ . xv . emblicorū lib .
iiii . tamarindorū ʒ . i . passularū mūda
tarū lib . i . funde sr̄ eas . xxx . lib . aq̄ ⁊ de
coque eas donec remaneant . viii . lib .
⁊ colentur et sumat̄ ex cassia f' que fit m
data ex harundine sua ⁊ gnis sius lib .
i . ⁊ fundant̄ sr̄ eam . viii . lib aq̄ q̄s colas
ti ⁊ bulli eam ī ea bn̄ ⁊ cola eam ī cri
bello donec nō remaneat ī eo q̄d ex ro
tulis ⁊ sume lib . iiii . penidior' ⁊ pfice
eos sr̄ eam ⁊ decoq̄ eam donec liquefiat
penidii ⁊ fiat substantia eius sicut sba
mll' deīn funde sr̄ eam ex olō sisamino
recenti lib . i . ⁊ s . pmisce ea ⁊ bulli ea
duab; ebullitōnib; ⁊ remoue ea ab
igne deīn accipe ablute ⁊ spice ⁊ rosar'
⁊ mei ⁊ dauci ⁊ petrosilini ⁊ rubee et

rimit sem. et sal' indi et indie lilii celestis
et agarici omn an. ʒ. vi. camedreos et si
seleos et asari et mastic et aristol' longe
et xylobalsami et genciane et citri. et tice
ris excorticati et cassiel' omn an. ʒ. iiii.
succi eupatorii succi absinthii cipi floris
squinanti omn an. ʒ. v. semis cuscute se
minis atriplicis semis lilii samonice omn
an. ʒ. x. semis apii et costi acori semis
feniculi et ani omn an. ʒ. iii. turbit. ʒ. l. et
in descript. a. ʒ. c. turbit. et l. cimini carmeni
ʒ. iii. terantur et cribellentur cum omnibus. Et
sumantur mezereon bon. ʒ. xx. et pistentur
sicut ipsum lib. i. aq. et oli de amigdal. dr.
ʒ. iii. et decoquantur donec consumatur aq.
et remaneat oleum deinde cola oleum
et line ex eo medicinas et pistice eas sicut pendios
qui cocti fuerunt et permisce utraque simul
tum et pone illud in buccina viridi sitque
potio ʒ. iiii. cum lacte camelorum aut aqua
casei aut aqua solatri aut hekengi et
summa medicinarum est xlv. Modus confectio
nis socrugene et que confert egritudinibus
friis omnibus et ventositatibus grossis et
flatuis et fruti stomachi et malicie digestionis
et dolori colico et diacie? epatis et difficultati
urine ex flatu et frigore et illis qui mingunt
quasi minthos et dolori renum quando potatis ip
sam sicut locum convulsum et locum doloris eius
permixtio est hec. R. castorei apii et ci
namomi asari sp. meu dauci omn an. ʒ.
i. mirre piperis macropiperis galbani
costi omn an. ʒ. vii. et ʒ. s. Resolvatur quod
resolvitur cum rob. Et in descriptione a loco
rob aqua mell. et que sicca sunt terantur et
cribellentur et liquefiat galbanum cum melle
et permisce ea et recondatur eam per vi. menses
cum eo quod conveniens est ex potibus summa
medicinarum est xiii. Modus confectionis
dyamarte que confert ad opilationem epa
tis et splenis et frigus intrinsecis et inflatione
stomachi et provocat sanguinem menstruum et confert
febri quartane et tussi humide et constrictionem
anhelitus et vesice ex opilatione et mollifi
catione membrorum cuius permixtio est.
R. harmel lib. iii. thuris masticis car
pobalsami cassiel. mellilotii et piperis spi
ce omn an. ʒ. x. aristol. longe et aristolog.
rotunde omn an. ʒ. xx. zeodarii et doronici
omn an. ʒ. iiii. opii ℥ costi et cassiel. omn
an. ʒ. xii. gariofili ʒ. vi. elli al. rosarum siccarum
et nigelle omn an sextaria vi. cipi sexta
ria xx. aloes ʒ. xxiiii. Et in descriptione alia
cipi sextaria x. mell. despumati quantum
necesse est et recondatur per vi. menses potio sit
ʒ. i. cum eo quod convenit ex potibus
summa medicinarum est xxiii.
Modus confectionis nominate asfur seliq.
confert ad coleram nigram et vento
sitates et alcasuam et pueros et egritudi
nes nimiam. Et hec est eius permixtio.
R. piperis albi ℥ sal' indi omn an. ʒ. vi. opii
euforbii et castorei et gariofili et mastic pi
retri omn an. ʒ. v. costi ʒ. vi. alkisure et al
fusurethen cipi zedoarii doronici aristol.
lon. omn an. ʒ. ii. oli balsami et aq. cam
phore omn an. ʒ. iiii. terantur medicine
sicce et infundantur quas necesse est infundi
in vino et conficiantur cum melle despumato
et detur ex eo omni homini secundum quantitatem
sue complexionis summa medicinarum est xix.
Modus confectionis omocusie que confert ad dolorem
stomachi ex frigiditate et malicie digestionis et ing
rossati epatis et splenis in quibus est duri
cies et ad tumorem ... mulierum cuius
permixtio. R. dauci cimini carmeni
et carpob. cassiel. cordumi floris squinanti
semis apii anisi spice mente sicce ame
os et maratri omn an. ʒ. i. macropiper
leucopip. et costi omn an. ʒ. s. mirre ʒ.
iii. bacarum lauri x. in alio acori et omn
an. ʒ. ii. mell. despumati quantum necesse est
misceantur et recondatur sitque potio eius quantitas
avellane unius cum aq. ca. et vino permixto
summa medicinarum est xix.
Modus confectionis curcume conferentis ad du
riciem in epate vel splene in quibus est duri
cies et stomachi et egritudinibus antiquis et ydro
picis et bonum efficit colorem cuius permixtio.
R. spice romane et cassiel. omn an. ʒ. ii. cin
namomi costi mirre floris squinanti omn an
ʒ. i. mell. quod necesse est dosis pondus ʒ. i. cum aq. de
coctionis indie apii et mastic et anisi summa
medicinarum est vii. Modus confectionis lac
ce maioris que confert ad debilitatem et du
riciem antiquam in epate et splene et aperit

opilationem et provocat urinam et frangit la
pidem in renibus et ad inceptionem ydropisis
est iuvativa valde cuius permixtio est.

Rx lacce ʒ. viii. amigdalarum amararum excor
ticatarum cinamomi folii gariofilorum omnium ana ʒ.
v. epithimi et epitheos meu. fu. mirre ysopi
sicce omnium ana ʒ. iiii. spice ʒ. xii. genciane
aristologie ro. omnium ana ʒ. vii. aloes sicotrine
ʒ. iiii. dauci seminis apii petrosilini cimini
armeni ʒʒ. omnium ana ʒ. viii. costi ʒ. iii. asari
ʒ. vii. rubee ʒ. v. carpobalsami bdellii omnium ana
ʒ. vii. et cassie ligne mastice calami aromati
ci omnium ana ʒ. vii. thuris ʒ. vi. et s. macropipe
ris aristologie longe omnium ana ʒ. vii. succi liquiritie
ʒ. xii. et s. ramit. ʒ. xv. polii squinanti am
boni ana ʒ. x. siseleos. iii. piperis costi omnium
ana ʒ. x. siseleos et olei balsami omnium ana ʒ.
iii. terantur sicca et cribellentur cum oculi et resol
vantur que resolvuntur cum vino et conficiantur
cum quantitate mellis que necessaria est et administretur
sic quod potio quantitas avellane cum eo quod con
venit ex potibus summa medicinarum est xxviii.

Confectio dyalacce minoris que confert ad de
bilitatem epatis et stomaci et frigiditatem eo
rum et duriciem antiquam et aperit
opilationem que est in epate et splene et
permixtio.

Rx lacce costi baccarum
lauri et lupinorum et fenugreci et piperis
omnium ana pondus ʒ. ii. aristologie ʒ. iii. mellis
quantum necesse est sitque potio aurei cum aqua decocti
onis absinthii summa medicinarum est vii.

Confectio epatica mirabilis galieni quam ea e
nuit pro menum collectorem spermam cum infir
matum fuit epar eius cuius permixtio.

Rx costi aureum ii. i a mirre meu. asari fu. a
ristologie dauci petrosilini mirre omnium ana aureum
iiii. spice inde et spice romane omnium ana au
reum vi. costi cassie ligne flores squinanti omnium ana
aureum i. carpobalsami aureum iii. et s. rubee aureum
viii. et s. succi liquiritie scolopendrie polii
et eupatorii omnium ana aureum iii. olei balsami
aureum v. mellis quantum necesse est sitque potio quan
titas avellane vinus cum aqua mellis sirup
unciam unam zelemabin de melle
summa medicinarum est xii.

Confectio atha
nasie maioris secundum quam expertus adhibuit que confert
ad dolorem epatis et splenis et stomaci et
excoriationem et ventositatem et tussim an
tiquam et sputum sanguinis et est sedans
ab egritudinibus sic confectio philonii.

Rx costi mirre opii castorei seminis iusquiami
asbi costi cordumeni seminis apii spi
ce eupatorii et epatis adhibita et cornu
dextri et cornu capre combusti omnium ana
partes equales terantur que terantur ex eis et
liquefiant cum vino et conficiantur cum melle
despumato et administretur post vi. menses
sitque potio ex ea quantitas ciceris cum eo quod con
venit ex potibus. Et galienus quando loquitur
super epar adhibuit in libro suo de decem tracta
tuum sic. Simile autem videtur esse quod operatio
epatis adhibita est cum totum sibi a eius non de
qualitate una aut duabus quod est quia ego
iam probavi istud sufficienti probatione.
Et administratio eius est ut terantur in lanu
et detur ex eo aureum i. cum vino pauco dul
ce vadit ad epar suaviter et est preparatum
ad nutrimentum. Et est medium in caliditate
et frigiditate. Et quando non est iuvamentum
eius cum equalitate una tantum aut
cum duabus immo cum tota natura eius secundum
est quod iuvat ad reliquas species malicie
complexionis. Et non est iuvamentum eius in
malicia complexionis calide tantum. sed ipsum non
nocet malicie complexionis frigide. Illi autem
qui habent febrem occultam et in descriptione a
manifestam et corpora febre ethica sicut ac
cidit quibusdam ex parte epatis oportet ut acci
piant hanc medicinam cum aqua aut cum
vino succorum quorum primum fuit rememo
ratum sic est sine endivie minute.
Et dixit in libro suo de medicinis simplicibus
Ego pica ex epate adhibui multociens in
medicina que fit cum suco eupatorii et con
fert dolori epatis. Verum tamen ego non distinc
xi medicinam et medicinam illam quam commiscetur ab
sque epate cum rectificatione et non steti sic illu
minatione virtutis eius et cornu dextri non ad
usta summa medicinarum est xii.

Athana
sia minor ad has egritudines. cetera.

Rx storace costi et costi et spice et opii et cas
sie ligne omnium ana ʒ. iiii. succi eupatorii
ʒ. viii. radicis lilii ʒ. xii. mellis quantum tamen ne
cesse est potio avellana una cum eo quod con
venit ex potibus medicine sunt viii. sicut

Confectio amara nominata solenne

que valet ad duriciem epatis et tussim
et solatri .i. pleuresim. Et primi qui
dem qui hanc composuerunt medicinam
fuerunt egipcii et utebantur ea quando
suffragabantur ydolatria eorum promixtio.
Rx mirre et helkahimbar et ememith
omnium ana ʒ. iiii. spice et cinamomi cassie l.
omnium ana ʒ. i. floris squinanti calami a
romatici bdellii omnium ana ʒ. i. Et in descriptione
alia loco bdellii dantur sesaham passula
rum coralceiu mundatarum ab interioribus
et cortice ʒ. xxv. mellis quantum necesse est potio sit
pondus ʒ. i. cum decoctione ysopi infundantur
que infundenda et resolvitur ex medicinis
cum passulis cum vino odorifero teruntur
sicca et cribellentur et hanc fiat helkahim
bat cum melle et miscentur totum et remo
veatur summa est x. Confectio filonii
persici que confert ad eruptionem sanguinis
ex emorroidibus et solutionem menstruo
rum et que currit ex sanguine menstruo
pregnancium ex quibus descendunt men
strua et ventositates que fiunt in matrici
bus et conservat embrionem in ventre ma
tris sue et stringit os matricis eius
promixtio. Rx piperis albi et seminis
iusquiami albi omnium ana ʒ. xx. opii et
terre sigillate amborum ana ʒ. x. et ʒ. viii.
et in alio v. euforbii spice piretri mirre
omnium ana ʒ. xii. castorei ʒ. i. zedoarii do
ronici margaritarum, musci omnium ana ʒ. s.
caphore dankeni ʒ. i. et s. mellis colati despuma
ti quantum necesse est potio sit pondus ʒ. i. cum eo
quod convenit ex potibus summa est xv.

n̄ pforatar

Confectio filonii tarsensis et dicitur filoni
um romanum que confert ad dolores intes
tinos et propter ad dolorem colice et sedi
tiva doloris eius promixtio. Rx leu
copiperis seminis iusquiami amborum ana
aurei xx. opii aurei x. et aurei v. euforbii
spice piretri omnium ana aurei i. mellis despu
mati quantum necesse est potio sit quantitas
ciceris cum aqua calida summa medicinarum
est vii. Descriptio filonii romani
alia que confert ad colicam et dolorem
epatis et splenis et stomachi et vertiginem
et difficultatem urine et tussim antiquam
et constrictionem anhelitus et ad ventositates accidentes in matrice et ad mulierem
que non impregnantur. Rx piperis al
bi et iusquiami seminis amborum ana ʒ. xx. opii
ʒ. x. et ʒ. v. petrosilini et se. apii spice omnium
ana ʒ. iiii. cassie lignee folii euforbii pi
retri carpobalsami omnium ana ʒ. i. mellis quantum necesse
potio sit quantitas unius ciceris et ad dolorem
colice cum aqua decoctionis aneti et ad do
lorem epatis cum aqua decoctionis polii. Et
ad dolorem splenis cum seccanabin facto
cum cortice radicis cappari. Et ad dolorem
renum et difficultatem urine cum decoctio
ne feniculi et apii et ad asma cum aceto
squillitico et ad tussim assiduam cum aqua
ordei aut cum decoctione ysopi summa me
dicinarum est xii. Confectio de usnee
que confert ad debilitatem stomachi et epatis
propter frigiditatem eius promixtio.
Rx cinamomi et usnee calami aromatici
spice romane mastice cassie lignee omnium
ana ʒ. i. floris squinanti et costi et mirre
omnium ana ʒ. iii. heil nucis muscate macis
xyloaloes et musci omnium ana ʒ. s. tantum
medicine sicce et infundantur in vina et
crocus cum aliquo potimum convenienti et
conficiatur cum melle et ministretur summa
est xv. Confectio dyamusci dulcis que
confert ad cardiacam et constrictionem anheli
tus et ad reliquos dolores accidentes
ex eo in corde promixtio. Rx zedoarii do
ronici omnium ana ʒ. xii. margaritarum non
perforatarum carabe coralli omnium ana ʒ. i.
sete crude ʒ. i. et s. ben albi et rubei fo
lii spice cardamomi garioffili castorei
omnium ana ʒ. s. leucopiperis omnium ana dani
cos ii. musci aurei iii. terantur et cribel
lentur et conficiantur cum melle non decocto
et ministretur potio ex eo est quantitas ci
ceris cum vino odorifero summa est xv.
et in descriptione alia usnee et garioffilorum amborum
ana ʒ. s. summa est xvii. Dyamuscum
amarum factum est cum absinthio et aloe quod
confert ad cardiacam et apoplexiam epiglotti et humidi
tates multas in stomacho eius promixtio.
Rx absinthii et aloes omnium ana ʒ. vi. ra
mich ʒ. vi. amcos et seminis apii omnium ana
ʒ. iiii. musci spice folii mirre omnium ana
ʒ. ii. castorei ʒ. i. et s. terantur et cribellentur

tur et conficiant cum melle et admistream
summa est .xii. Confectio alia dyamici que confert
ad eo .iii. que est ex adinstione colerici epimie.
℞ masticis et omnium ana ʒ .v. floris absinthii
ʒ .i. et in descriptione alia masticis et ambo ana
ʒ .i. xyloaloes et sich omnium ana ʒ .i. et .v. macia
se. zeduarie doronice omnium ana ʒ .ii. marga
ritarum non perforatarum coralli carabe sete
crude omnium ana ʒ .iii. aloes ʒ .xxiiii. mellis quod
necesse est potio completa est pondus ʒ .ii. cum aqua ca-
summa est .xvi. Confectio que nominatur
keserce provocat urinam et aufert difficul
tatem eius et frangit lapidem inventa fuit
in thesauris regum cuius permixtio.
℞ opii euforbii aristolochie spice alub ci
namomi et macropiperis ʒʒ omnium ana ʒ .iii.
seminis iusquiami albi ʒ .ii. olei balsami ʒ .xx
x. terantur sicca et in fundatur opium et cetera
in vino et post siccant et liniant cum opio
oleo balsami et conficiant cum melle et ammis
treatur cum aqua ca. ana cum aqua apii ana cum aqua
anisi et in descriptione alia p. vi. menses summa est
x. Confectio alia que provocat urinam confert
illis quorum corpora sunt frigida et confert ad dolorem
epatis et opilationem que accidit in eo et ad illos
quibus non permittuntur coitus propter frigiditatem renum
et illis quibus est difficultas urine allevat pro
vocationem eius cuius permixtio. ℞ squi
nanti et dauci carpobalsami anisi asari petro
silini careiud spice et cassielignee meu.
fu. camepitheos cinamomi omnium ana ʒ .iii.
granorum pinearum ʒ .xx. mente ʒ .i. mellis quod
necesse est summa est .xvi. Confectio alia que
provocat urinam et frangit lapidem et sanat
apostemata dura que fiunt in renibus et vesica et difficul
tatem urine cuius permixtio. ℞ meu asa
ri fu. petrosilini ana ʒ .ii. acori dauci car
pobalsami anisi seminis apii dragaganti
omnium ana ʒ .i. terantur et cribellentur et con
ficiantur cum rob et detur sic quod potio pondus
ʒ .i. cum aqua decoctionis capillorum veneris
et modicum liquiritie summa est .x. Confectio me.
alib sulidis aut alib sulidos et est alkeke
gi que confert renibus et vesice in quibus sunt
ulcera et ei qui mingit sanguinem sanitatem
experta cuius permixtio. ℞ seminis ius
quiami seminis apii seminis feniculi omnium ana ʒ
vii. in alia .ix. seminis cucumeris ʒ .v. fumo

et est iusquiami nigri et seminis acetose
et apii pinearum torrefactarum et et abulse et e
avellana assata et amigdalarum amara
rum torrefactarum omnium ana ʒ .iii. granorum alke
kengi .xxv. numero et e et dragag.
ʒ .iiii. terantur et cribellentur et conficiantur cum
rob et detur ex eo pondus ʒ .i. cum andicon
cum aqua mellis per .vi. menses et quidam faciunt
trociscos ex eo summa medicinarum est .xiii.
Confectio dyarundinis que convenit ad pro
cessiones cuius permixtio. ℞ anisi seminis
apii et ameos et floris squinanti et bluce
lestis cinamomi amomi aristologie longe
et aluminis iameni et seminis harmel
minte radicis liquiritie cassielignee et omnium
ana ʒ .i. eo magnatis et est media confectionis
etenis descriptio est in sequentibus seminis
rosarum aut rosarum siccarum omnium ana ʒ .ii.
costi et ciperis cinis viridium rocentis ol
ium ana ʒ .iii. spice et amili omnium ana ʒ .v.
gallarum viridium medicinarum in magni
tudine .viii. numero terantur et cribellentur
et conficiantur cum melle despumato et
conmisceatur et sumatur ex ea quantitas galle
et dissolve eam cum aqua mellis aut cum aqua
ordei aut cum decoctione rosarum et lenticum
et modicum liquiritie et precipe ut gargarizetur cum
ea et illiniatur deforis tribus vicibus aut .iiii.
in die medicinae fiunt .xxi. Inquid abraham
quod hec medicina non bibitur et non fit ex ea
aliud nisi quod gargarizatur et liniatur exte
rius cum in fine apostematum gutturis quod
desperatur de aptione eorum. Et est fortior
stercore canis et fortior omnibus medicis
convenientibus et apta quod est in gutture dixit
gal. de virtute huius medicine quod medicina
quam diximus est composita ex medicis contra
riarum virtutum et non sunt contrarie
tantum sed sunt due species fortes insimul. sed meliore
resolutive sunt pluris virtutis quam con
strictive. Et sicut quidem quod quidem diximus est ca
lidum resolutivum nam sicut reliquarum
aliarum ad invicem addit unum super
aliud similiter cinis ei quod advenit et har
mel est in calefactione in ordine tertio per
illud ergo in eo est virtus resolutiva et in ci
namomo est virtus subtiliationis plus quam
in reliquis medicinis remanentibus

et est resolutiua et lilium et aristologia uel
ista sunt ex medicinis resolutiuis
sicut mirra. In ipsa enim est uirtus permix
ta ex resolutione et stiptic. et cassia lig. et co
et spica et amomo et costo. Et uincens
sed ea est uirtus calefactiuis et resolutiuis
et precipue in costo et in flore squinanti et e
non uirtus permixta vincens est debil in duabus
dispositionibus et calefactione et constrictione alia
littera in constipticitate. Et galle sunt ex
medicinis que constringunt ex quantitate et
stipticitate faciunt sicut constringit
alumen iamen in rosis stipticitas est debil
In arundo autem ind liquir est uirtus lenes
relaxatiua sed yrundines vero andromac
et albues locutus sermone occultum uel
clausum et loquuntur sed eas alii ex istis
duobus apertius quoniam sunt discrepantes
quia equi quidem eorum preceperunt comburi nidum
yrundinum plurimi et fibucanum est ex sed
core earum et quidam eorum sed qui com
burunt yrundines ipsas et quidam ea
rum sunt qui comburunt filios earum
Et oportet ut laudetur asclepiades quoniam ipse
loquitur sed eas planius et ostendit quando
oportet filios yrundinum comburi. Inquit enim
non oportet ut permisceantur yrundines in medicina
nisi sterctis earum deinde inquit et oportet ut co
burantur yrundines secundum hunc modum.

Modus comburendi yrundines. Suma
tur pulli yrundinum et puluerizetur super
eos sal et ponantur cum pennis suis in uase
figuli et stringatur caput eius cum luto
et ponatur sed pennas quarum accessio
est in statu opus croco magnitis quinque
tionis et quod cadit in dyarundine et confec
tiones alias. Rx et cinnamomi ambor
aur. ℥. ii. rosarum siccarum amomi costi
ana ℥. i. et in descriptione alia ℥. ii. mirre
℥. iiii. ind. lilii celestis et folii indi omnium
ana ℥. ii. et s. terantur et cribellentur et co
ficiantur cum uino et fiant trocisci et ex
siccentur in umbra et in inuenit remento
rium omnium ex permixtis phice ex hiis summa est
viii. Confectio dyasulfuris ualens ad
fe. que sunt cum prodis cum tremore et ad il
lum qui habet tussim et spuit saniem et
sanguis et constrictionem anhelitus et alleuiat

deponit lapidem ex renibus et uesica et confert
ydropicis et confert spleneticis ualde et pro
uocat urinam et confert mordicationi reptili et ydropi
um et resoluit uenena mortiphera eius fe
permixtio. Rx sulphuris citrini et semi
nis iusquiami albi et cordumeni storac
mirre omnium ana ℥. viii. ruthe costi ambor
ana ℥. x. opii et amborum ana ℥. ii. cassielig.
℥. vii. Et in descriptione alia ℥. xii. piperis al.
℥. xiii. terantur et cribellentur et conficiantur
cum melle et ammistretur post vi. menses et detur
ante prodii fe. secundum quantitatem cuius ifirmi
et uirtutis summa est. xi. Confectio utila
tione libans ex uenenis permixtionis et a mor
dicatione reptilium malorum sanat cuius
permixtio. Rx lini de lactuna et ama
tiros et est grauum nimpi uel cedri omnium ana
aur. ii. coaguli gazel aur. viii. coaguli
leporis aur. viii. gentiane baccarum
lauri aristologie rotunde seminis rute
siluestris mirre omnium aur. i. terantur et cri
bellentur et conficiantur cum melle despu
mato et detur poto ei sit quantitas fabe viri
cum eo quod conuenit ex potibus summa medica
rum est. ix. Tyriaca scorpionum.
Rx calamenti fluuialis et montani ambor
ana ℥. vii. gentiane ℥. viii. piperis opopa
nacis amborum ana ℥. i. conficiantur cum melle
quantum necesse est et detur poto sit pondus ℥. i.
cum uino puro. Confectio de asa conferens
ad punctum scorpionum et omnium reptilium
malorum et tremore in prod. fe. Rx
ase mirre piperis foliorum ruthe omnium e
quales partes conficiatur cum melle et detur
sitque poto pond. ℥. i. ad punctum scorpi
onum cum uino et ad fe. cum secanabin ante
prodium fe. per quantitatem hore. summa est iiii.
Confectio gal. que confert ad punctum scorp.
Rx aristol. aur. iiii. piperis aur. ii. opii
aur. i. piretri aur. iiii. conficiantur
et fiant pille cum quantitate pocionis et
dentur et degluciantur ex eis due cum uino
puro quantitate ʒ. iii. mediante. iii.
Confectio alia gal. ad scorpiones qui mor
dicant. Rx aristol. ʒʒ. amborum ana
aur. viii. et in ueniunt in descriptione alia
aur. i. calamenti fluuialis et amarum rute
siluestris omnium ana carat. ix. conficiantur cum

sanguine testudinis et fiant trocisci sit
pondus cuiuslibet trocisci caratum .xii. et detur
cum vino puro medicine sunt .iiii.
Confectio alia ad morsicationem scorpionum que
est galieni. ℞ cimini et herbi .iiii. in de
scriptione alia cimini ethiopici et non dicit herbi
et sulphuris quod non tetigit ignis piperis al-
bi omnium ana aur. .iiii. castorei aur. .i. et .s. an
nidon et andracorarum conterantur et conficiantur
cum vino et detur ex ea aur. .i. cum vino
puro medicine sunt .vi. Confectio alia ad
punctiones a scorpionibus galieni. ℞ ciminum
ruthe silvestris et cinamomi erucae .iiii. in descriptione alia
loco erucae baucie piretri storacis sulphuris
quod non tetigit ignis omnium ana aur. .vi. casto
rei aur. .ii. conficiantur cum sanguine testudinis
et detur pondus aur. .xii. cum vino puro
et emplastretur cum ea locus cum foliis lauri
decoctis cum vino aut emplastra ipsum cum radice
lilii. Et in descriptione alia liquefiant cum aceto
summa est .vii. Confectio de costo conferens ad
duriciem procedentem in capite et opilationem
venarum et alaurid que sunt in eo est proprietas
℞ costi et cinamomi amborum ana ℥ .viii. se
apii et anisi et cinamomi squinanti omnium ana ℥ .
viii. cassie lignee ℥ .vii. et .s. asari et abro
ana ℥ .iiii. nardi ℥ .iii. mellis quantum necesse est
summa medicinarum est .x. Confectio dya
firasicon conferens ad febres antecedentes est p
proprietas. ℞ nardi seminis succi absinthii
et succi eupatorii omnium ana ℥ .x. cinamomi
spice cinamomi squinanti anisi asari amig
dalarum et in descriptione alia amigdalarum amararum
excorticatarum et cassie ligne omnium ana ℥ .v. et
in descriptione alia amigdalarum amararum et cassie ligne
omnium ana ℥ .i. mirre et omnium ana ℥ .iiii. contun
dantur et cribellentur et conficiantur cum melle et
amministretur summa est .xiii. Confectio ad re
solutionem nature et solutionem eius et confert ad sple
nem et punctionem et tussim assiduam cuius
proprietas. ℞ castorei storacis et opii et
seminis iusquiami et asari et mirre omni
um equales partes mellis quantum necesse est apto
potui quantitas herbi summa est .vii. Con
fectio anacardini cuius descriptionem transmisit
salute gabriel filius ex civitate genuensis
sabor et curavit cum ea multos a contractione vel a
zemana cuius proprietas.

℞ mirabolanorum nigrorum bellericorum emblicorum omnium ana
℥ .xxvi. nigelle ℥ .xxiiii. spodii ℥ .vi. cur
bit. ℥ .v. hell. ℥ .vii. cipi ℥ .vi. anacardi
℥ .vi. piperis macropiperis ℥℥. fel gamune
ti et anisi omnium ana ℥ .xii. terantur et cribel
lentur et misceantur cum medicinis pondus io
rum ℥ . sexcente postquam habet eum aq
quantitate necessaria ad perfectionem medicinarum
et conficiatur et ponatur in vase et sepeliatur
in ordeo .vi. mensibus deinde amministretur. Si
ergo est hora albilli tunc oz ut sumat
in potu homo ante acceptionem olei de ke
ruha ℥ .v. in .v. diebus. Et detur in potu in
his .v. diebus ex pistillis de sertaragi et .
bis diebus deinde detur in potu ex hac medicina
diebus aliquibus omni die aur. .ii. et in non
albarsi detur in potu ex ea ℥ .i. et .s. sed
mensuram virtutis eius qui bibit eam
et etatem eius summa medicinarum est pe
nitus est .xiiii. Dyanacardinum
secundum descriptionem pauli cuius descriptio.
℞ anacardi et est albeladhor ℥ .i. casto
rei et aloes omnium ana aur. .lx. agarici
aur. .xxiiii. et cassie lignee aristologie lon-
ge asari omnium ana aur. .vi. costi semi
rute piperis albi omnium ana aur. .viii. xylo
aloes asari camedreos et meu omnium ana
aur. .iiii. spice aromatice aur. .iii. epi
thimi ℥ .i. mellis quantum necesse est sit pondus
aur. .ii. cum sirupo de melle summa est .xviii.
Descriptio anacardi alia que confert ad dolo
res stomachi omnes et ei qui est melancolicus vel maniaticus
et que incidit in vertigo ex egritudine stomachi
et ad quessegues et sodam antiquam et ad do
lorem pectoris et epatis et splenis et renum
et maliciam complexionis et podagram et
dolorem matricis et lepram et egritudi
nes que sunt ex melancolia omnis cuius
proprietas. ℞ spice et mirre et in de
scriptione alia loco mirre meu et costi et cas
sie lignee folii ℥℥. aloes bdellii mirre
epithimi et squinanti et granorum al
ben aristologie garioffili carpobalsami olei balsami
omnium ana ℥ .i. masticis et mellis anacardi
et agarici omnium ana ℥ .viii. margaritarum
℥ .ii. spice celtice ℥ .ii. cortice radicis feni
culi li. .ii. aceti lib. .vi. et in descriptione alia
loco libre asserit .iii. in fine de corticis

Margin, beside "vel maniaticus": ul' maniacus
Margin, beside "cortice": radic

feniculi in aceto tribus diebus deinde proi
ce illas in ollam et coque illas paulatim
et cola et exprime radices et proice eas
et proice super illas acetum lib. i. et media
mell' et coque illas super prunas cum facilita
te donec inspissetur paululum et misce
in eo medicinas et reponatur in vase et det
ur ex eo pond. ʒ. i. cum eo quod convenit ex po
tibus summa est .xxi. Confectio ad podagram
℞ hermodactil. ʒ. xx. agarici ʒ. ii. scam
monee damik. i. et s. alfessire et fulfulas
tem omnium ana damik. ii. foliorum cappar'
ʒ. iiii. piperis macropiperis ana cimini
omnium ana ʒ. i. et in descriptione alia ʒ. ii. ca
namoi damik. i. et s. been ʒ. i. et ssche
nezaharagi damik. ii. et in descriptione
alia damik. i. alcanne ʒ. ii. terantur et
cribellentur et conficiantur cum melle secundum
quantitatem necessitatis sitque potio ex ʒ. i.
usque ad iii. cum aqua calida medicine
sunt xiiii. Medicina alia ad po
dagram mirabil'. ℞ mirab. citrinorum
ʒ. v. pireti ʒ. iii. leucopiperis ʒ. i. h
modactilorum ʒ. v. cimini ʒ. vii. cumile
ʒ. iiii. ana ʒ. i. et s. opii ʒ. s. agarici ʒ. iii.
conficiantur cum melle et administretur sum
ma medicinarum est viii. Confectio a
ad podagram mirabil' effectus. ℞ h
modactilorum albrorum aur. xii. alanne
foliorum cappar' et piperis et macropiperis et
ana cimini carnei omnium ana aur. i. sal'
amoniaci sal' indi spume maris sto
racis sicce omnium ana quantum aur. i. terantur
et cribellentur et conficiantur cum melle
et dentur ex ea aur. ii. in hora sompni
cum aqua calida summa est xi. Confectio
ad co. nigram. ℞ mirab. ni. et
bellir' et emblic' omnium ana ʒ. iii. zedoarii
doronici omnium ana ʒ. i. margaritarum
non perforatarum sete crude coralli omnium
ana ʒ. i. et in descriptione alia ʒ. ii. gummi
dragaganti seminis nigri omnium ana ʒ. i.
camedreos asari masticis spice cinna
momi squinanti omnium ana ʒ. i. lapidis lazu
li ʒ. iii. agarici aur. vii. aloes abluti
aur. xiiii. epithimi cretensis aur. iiii.
terantur et cribellentur et conficiantur cum
melle et administretur summa est xxi.

Confectio alia ad coleram nigram.
℞ epithimi ʒ. iiii. lapidis lazuli et sal'
indi omnium ana ʒ. i. mirabol'. nigrorum ʒ.
v. turbith albi ʒ. xiiii. et conficiatur cum
melle et administretur summa est viii. ℞ epi
thimi ʒ. iiii. lapidis lazuli. Confectio
conferens colere nigre quando est timore.
℞ coralli et carabe alumnis iameni omnium
ana ʒ. i. sirici et rosarum ana ʒ. ii. seminis ni.
ʒ. iiii. mirab. ʒ. x. boli armeni ʒ. ii. terre
sigillate ʒ. i. terantur et cribellentur et
conficiantur cum dyacodion et est sirupus quod
fit et componitur sitque potio pondus ʒ. i. cum
aqua calida summa est ix. Confectio alia
que confert ad colam nigram.
℞ mirab. nigrorum ʒ. iii. epithimi ʒ.
ii. mastice damich. i. sal' indi ʒ. s. bunias
Et in descriptione alia loco bunias plubi
et passularum mundatarum a suis interiori
bus omnium ana ʒ. vi. terantur et cribellentur
et conficiantur cum melle sitque potio ʒ. iii.
cum aqua calida. Summa est vi. Confectio ad
co. ni. que est ex co. citrina. ℞ turbit
margaritarum carabe et radicis lilii omnium
ana ʒ. ii. eudibon et est buglossa ʒ. v.
epithimi ʒ. xxiiii. lapidis lazuli ʒ. iii.
zucc. ʒ. xxiiii. Et in descriptione alia ʒ. xl
iiii. terantur et conficiantur cum zucc. et detur
in potu ʒ. ii. summa est viii. Alia ad colam
nigram et timorem et alleviationem. ℞ mas
ticis et carabe ambarum ana ʒ. s. cinnamomi absin
thii pondus ʒ. i. bederendina et epithi
mi omnium ana ʒ. i. xyloaloes et lino omnium ana
ʒ. i. et s. musci ʒ. s. zurumbed et doronici
omnium ana ʒ. ii. margaritarum et carabe co
ralli et sete crude omnium ana ʒ. iii. aloes ʒ.
xxiiii. mell' quantum necesse est potio sit pond.
ʒ. ii. cum aqua calida summa est xv.
Alia que aperit opilationem et confortat
virtutem animalem et subtiliat co. nigram.
℞ asari et cinnamomi squinanti anisi spi
ce masticis omnium ana ʒ. iii. cardamomi ga
riofili amborum ana ʒ. ii. zedoarii doroni
ci carabe margaritarum non perforatarum in
ci omnium ana ʒ. i. camphore ʒ. s. mell' quantum
necesse est potio sit pondus ʒ. i. summa est
xiii. Confectio ad colam citrinam et datur
cum aqua casei. ℞ mirab. citri. et in.

grorum om̄ an̄ ʒ. i. epithimi ʒ. ii. salis
indi heil ambori an̄ ʒ. i. bucas ʒ. xii. Et
in descriptione alia eruce terantur et conficiantur
cum zucaro et detur sitis potio ex ea ʒ. iii.
cum aqua casei summa est vi. **Confectio
est ad ydropicos et datur cum lacte camelo
rum.** Rx lacce mundate seminis apii
et anisi dauci petrosilini spice aromatice
asari squinanti et hbe absinthii cassie lig.
mirre costi cimini et cinamomi aristol. ro.
gentiane polii siseleos calamenti montani
et mastice et succi liquiricie succi eupatorii a
migdalarum amararum excorticatarum ysopi
sicce et folii indi et seminis feniculi acori
om̄ an̄ ʒ. i. serapini bdellii et salis indi
om̄ an̄ ʒ. ii. aloes ʒ. xvii. et conficiantur cum
melle potio sit ʒ. ii. cum aqua ca. et lacte ca
melorum. summa xxii. **Alia ad incep̄tio
nem ydropisis ex caliditate et apertione epatis.**
Rx ramid folii rosarum asari om̄ an̄ ʒ.
ii. lacce mundate ʒ. iiii. petrosilini dauci
seminis feniculi et seminis apii et acori om̄
nium an̄ ʒ. i. licii ʒ. v. teruntur et conficiantur
cum zucaro quantum necesse est potio ʒ. ii. cum aqua
solatri et endivie quantitate sacniaci et cas
sie fistule ʒ. iiii. summa est xi. **Confectio ad
dolorem dorsi et renum.** Rx squinanti
et maiorane ssedenici et nucioris cepe squil
le et in descriptione alia loco medulle cepe
squille medulla granorum alkalambat se
minis apii et bdellii om̄ an̄ ʒ. ii. penidi
orum ʒ. xx. zucari tabarzed ʒ. xx. terantur et cri
bellentur et conficiantur cum penidiis et zucaro
et detur sitis potio ʒ. iiii. cum aqua ca. summa
est vii. **Confectio ad ventositatem grossam
et opilationem.** Rx trociscorum amararo
rum et similiter trocisci de absinthio yerapi
gre om̄ an̄ ʒ. ii. serapini ʒ. i. bucas ʒ.
iiii. terantur et conficiantur cum melle potio
sit pondus ʒ. ii. cum aqua calida summa est iiii.
**Alia ad ventositatem et inflationem et ad ven
tositates in stomacho et in intestinis et ano.**
Rx mirobol. nigrorum ʒ. xv. ameos seminis
apii om̄ an̄ ʒ. iiii. petrosil. ʒ. iiii. nas
tarcii ʒ. iii. bdellii serapini om̄ an̄ ʒ.
v. turbit ʒ. xliiii. mellis quantum necesse est ʒ. i.
cum aqua ca. summa est viii. **Confectio que
que confert ad opilationem que est in epate
et ventositates et inflationem et constrictionem in
anhelitus actionem in instrumentis anhe
litus Cuius permixtio.** Rx mirre hel
halimbat om̄ an̄ ʒ. i. spice aromatice
costi cinamomi cassie lignee om̄ an̄ ʒ. i.
et s. darseshahati et cinamomi squinan
ti om̄ an̄ ʒ. iii. kassimesi ʒ. iiii. lacce
mundate costi granorum iusquiami om̄
nium an̄ ʒ. iii. lupinorum et ramid semi
om̄ an̄ ʒ. ii. anisi asari seminis apii fo
lii om̄ an̄ ʒ. i. aloes ʒ. x. deinde terantur
et conficiantur cum melle potio sit pondus
ʒ. i. et s. ad pondus cum aqua passularum
et ficuum et capilli veneris et detur ipso tamen ad
opilationem cum aqua de radicibus apii fe
niculi et squinanti. Et ex eis sunt qui
dant eam in potu cum aqua calida summa est
xix. **Confectio que confert solutionem ven
tris ex co. citrina et tussi et facit appe
tere cibum bene.** Rx citoniorum mun
datorum ex granis suis lib. i. et malorum
acetosorum mundatorum minus lib. s. et
pirorum ponticorum mundatorum ex granis
suis lib. i. deinde decoquitur cum aceto
vini forti an̄ cum aqua simac iolla lapi
dis limpida donec sit bene decocta de
inde teruntur in mortario lapidis vel ligni
donec fiant similes emplastris et suma
tur ex melle tabarzed lib. ii. in alio lib
i. et bulliat et auferatur spuma eius.
Cum ergo incipit coagulari proiciantur
super ipsum citonia et poma et pira et move
illud super prunas donec coaguletur deinde
accipe succi berberis ʒ. ii. spodii et seminis
acetose excorticate om̄ an̄ ʒ. i. terantur
et cribellentur cum omnibus et conficiantur postea
proiciantur super ea et misceantur et reponatur in va
se vitri et detur ex ea pondus ʒ. iii. cum
aqua frigida an̄ cum rob agreste puro aut cum
aqua citri an̄ cum rob citri. summa est vii.
Confectio acetosa que confert ad debilitatem.
Rx seris canil. ʒ. vii. boli armeni arabe a
borum an̄ ʒ. vi. berberis et seminis cuscute et
granorum nabach excorticatorum et buglosse
om̄ an̄ ʒ. v. seminis portulace ʒ. iiii. cam
phore ʒ. ii. teruntur et cribellentur et confi
ciantur cum rob citri acetoso potio eius
ʒ. ii. cum aqua granatorum acetosorum aut

rob agreste aut cum aqua nucis. Quod si non est
sicca tunc cum rob prunorum aut cum decocti
one prunorum summa est .x. Confectio ace
tosa que confert ad calliditatem et rebuetate.
Recipe berberis et seminis cucumeris et citruli ortinorum ana ℥ iiii. rosarum ℥ ii. boli armeni
spodii et tabaxir ana ℥ iii.
℥ ii. et s. seminis acetose xyloaloes sandalorum ana ℥ vii. portulace ℥ iii et s. coral
mastic
li et margaritarum non perforatarum omnium
ana ℥ ii et s. buglosse ℥ iiii et s. confi
ce aut terantur et cribellentur et conficiatur
cum rob citri et detur cum aqua. Summa sui
ma est .xv. Confectio conferens ad vertiginem
accidentem ex flate et colera nigra et
mundificat stomachum et abscidit nocumentum
accidens ex flate et co. m. sana.
Recipe mirabolanorum m. bellericorum et emblicorum et mirabolanorum
kebulorum. sticados omnium ana ℥ iii. epithimi ℥
iiii. salis indi ℥ ii. yereperce ℥ x. agarici ℥ iiii.
terantur et cribellentur et misceantur cum se
canabin et detur ex ea ℥ iii in mane si
ieiunium cum aqua calida. Summa est .ix.
Confectio mediane ad fla. et nominatur halse
lithe confert ad egritudines que accidunt
ex flate et colera nigra multas sicut sunt epi
lempsia paralisis et tortura et apoplexia et
pruritus. Recipe musci et amomi seminis
harmel euforbii nasturcii et in descriptione
alia loco nasturcii asari seminis apii
seminis ruthe et stercoris vaccini et sto
racis urbini montani et sulphuris citrini
et camphore et elli al. et capitis strutionis celi
donie spice et nere et ambre kend. xylo
balsami et selkte et fessiresum omnium ana
℥ ii. margaritarum non perforatarum et folii
musce muscate castorei seminis eruce et in
descriptione alia baucie seminis et seminis
ysopi azufure et squinanti omnium ana ℥
x. et nifire et est berengi et dicitur zurub et
pedes locuste et alsifeigzenei ista omnia
sunt nomina unius mediane et carpobalsami
mastice et iregi et caleise kesitti et nigelle
et storacis stercoris vulpis et radicis cappar
et iere quadrum et nos porum loco iere cau
los iiii nucum omnium ana ℥ s. sete crude
combuste et zedoarii et doronici ℥℥ et leuco
piperis et seminis aneti et radicis eius et gen
tiane floris alsonegi et zinziberis marini
salis indi et heil et pireti et psillii et corasli
et citruli et origani omnium ana ℥ iiii. gariofi
li spice costi cardamomi nucum cipillus uene
ris omnium ana ℥ viii. macis radicis lilii celestis
et illagua sora et hacol et hase omnium ana ℥ v
iii. Et in descriptione alia omnium ana ℥ i. poma .xx.
mio casiclignee corticis casiclign. omnium ana ℥ v.
tinuarum squinanti ℥ x. seminis feniculi y
sopi sicce omnium ana ℥ vi. bedeguard et nucis
et ligni pinee et in descriptione alia et nodorum
palee
palee accepte ex parietibus omnium ana ℥ vii.
piperis et macropiperis et opii et aristologie
ro. et lon. et seminis iusquiami omnium ana
℥ xx. bondac inde ℥ iiii. et dinas tinas extr
minatum saltum et radicum alendelema et
audam et estimatur quod est sferedu guaram
et bedesadan. Et est medicina de qua estimatur
quod aspiratur eius adabrachan et est rotun
da omnium ana ℥ v. Et in descriptione alia ℥ iiii.
et s. et azamuden ℥ iiii et s. mellilota
seminis
℥ iiii et s. seminis citruli ℥ iiii et etiam
cucumeris
Et in descriptione alia loco citruli capillus
veneris et kesebarkust omnium ana ℥ ii. Et in
descriptione alia kestbarcost digiti algol
et ligni inoluti et nucum alcanne et se
range musculi et radicis alkerti citri
ni omnium ana ℥. terantur medicine sic
ce et cribellentur et infundantur que necesse
est infundi et miscentur et conficiantur
cum melle et ponantur in vase vitri et serve
tur .vi. mensibus et detur ex eo potio sicut ci
cer cum decoctione radicis feniculi et
apii aut decoctione radicis aneti et fiat ca
put purgium cum eo sicut granum tritici cum suco
assedenigi aut cum suco sansuci et os non fiat
in hora ortus assahati summa est .lxxvii.
mediane. Confectio kermoregis que confert
ad podagram frigidam. Recipe seminis ruthe
mor. albe et pinusii et scordion et camepithe
os et gentiane sticados opopanacis coi
dumeni et storacis omnium ana ℥ v. mirre col
ti et leucopiperis squinanti et aneti eufor
bii cortice radicis mandragore et amomi cati
et calamenti et seminis feniculi et fu. et rosa
rum siccarum. Et in descriptione alia loco
fu. dauci et carpobalsami succi eupato
olium at
rii et radicis eius et kallimi et handacoca
cinamo
et gummi assimar et gummi armoniaci omnium ana ℥ iiii.
galba

opii seminis iusquiami omnium ana ℥. vi. terantur et cribellentur et conficiantur cum melle despumato et detur potio ex ea sicut avellana. Et quidam inungunt ex ea sicut pedes infirmorum et dissolvunt eam cum aceto et sudant pedes eorum statim et quiescit dolor. Summa est medicinarum. xxxvii. Confectio hermetis que confert ad dolorem iuncturarum et podagram ex frigiditate et sciaticam et splenem et ydropisim et vesicam et vertiginem et epilempsiam et precipue dolorem iuncturarum accidentem ex viscositate ab prurytio. Recipe agarici acori condumenti seminis ruthe euforbii et cetera. Et in descriptione alia loco fu. dauci et ysopi sicce omnium ana ℥. i. ameos gariofili omnium ana ℥. ii. genciane ℥. vi. hasse seminis apii omnium ana ℥. ii. centauree minoris ℥. viii. cassie lignee costi aristologie lon. omnium ana ℥. iii. mirre calamenti montani et petrosilini omnium ana ℥. ii. opii et piperis polii omnium ana ℥. iii. camepitheos et camedreos et scordeon et est allium agreste omnium ana ℥. viii. mellis quantum necesse est potio ℥. ii. aut aureus. i. Inveni unam que catum sanat a podagra integre et hora qua accipiunt ex ea sudant pedes eorum. Summa est. xxvi.

Quod est quod multi Ca. ix. de veris compositione medicorum nominant eam earum opera medicine hoc nomine. Et alii nominant amare que fit ex aloe. eam picrum et cuius interpretatio est amara secundum descriptionem galieni. Nomen yere est absolutum medicine facte cum coloquintida et est yera rufi. et vivificant illud medici qui ante medicabantur rome et nominant medicinam yeram. Et distinxerunt inter eas per hoc quod est facta cum aloe et alteram factam cum coloquintida et scripserunt yeram coloquintidos et yeram aloes.

Et premiscetur Descriptio vere aloes.

Et hec yera secundum tres modos quidam enim componunt eam secundum quod composuit eam andromacus. componentes secundum omnes centum aureos ex aloe. vi. aureos ex unaquaque medicinarum aliarum que proibiciuntur in eam. Et medicine quidem reliqui sunt que vi. s. cinamomum xylobalsamum asarum et spica et crocus et mastix et in libro de conservatione sanitatis. Gal. loco xylob. carpob. et croci et mastix hoc est ergo vera picra. quam fecerunt omnes homines rome et andromacus quidem addidit istis sex medicinis aliam septimam et est semen squinanti et proiciebat aloem postquam abluebat ipsum. Et reliqui quidem fuerunt qui proiciebant ipsum ablutum et quidam qui non abluebant. Et oportet ut sciamus nos quod aloes qui non abluitur est convenientior in solutione ventris quod est plus solutivum et minus stomachi confortativum et ablutum est e contrario illius quod est quod est minoris acuitatis et calefactionis illo propter illud est minoris mundificationis et plus confortativus. Et confortat stomachum precipue aloes hec medicina enim confortat semper in dando eam ei qui habet febrem Et non oportet ut quando est febris acuta ut detur immo quando est debilis valde quod est quod aloes quamvis abstersivus sit tamen est contrarius ei qui habet malitiam complexionis calide et sicce absque humiditatibus malis. Et ego permisceo cum hac medicina duas medicinas alias et multiplicavi in una earum quantitatem medicinarum calefacientium et in alia minuo ex eis multitudo autem quantitatis earum est quam minuimus ex quantitate aloes donec nos proiciamus sicut octoginta aureos aloes ex unaquaque medicinarum aliarum. vi. aureos. aloes et minuimus ex quantitate earum quam multiplicamus quantitatem aloes et addimus super eam. xl. aureos donec proiciamus super centum. xx. aureos ex aloe vi. aureos ex unaquaque medicinarum aliarum. Et illa quam permiscent componentium aureos aloes est equata inter illam in qua cadunt octoginta et inter illam in qua cadunt centum et viginti Et oportet ut sciamus quod illa in qua cadunt centum et viginti ex aloe aurei vehementius solvit ventrem quam illa in cuius permixtione cadunt octoginta aurei. Et illa in cuius permixtione cadunt centum aurei est media inter utramque et fortasse minuit aureus. i. Et quoniam multi ex eis qui accipiunt eam donec ipsi leduntur ex odore eius tamen propter illud cogitavi quod melior harum compositionum est illa in qua cadunt ex aloe octoginta aurei et ex croco aurei. v. Et non administratur secundum hunc modum nisi illis qui non tollerant odorem eius et quorum venter cerebri repletur ex eo velociter et permiscetur hanc medicinam et proicimus in ea. iiii. aurei aut. ii. cinamomi et si non

d'aloe

aurei

R

[margin: debilis quod est cinamomum]

[margin: Recipe aloes ... iii ʒ ... et minor potio est ... aur. i.]

[margin: ... non lego]

reinvenimus cinamomum perfectum in ipsam ex cassialignea ponam duplum quod est quia in cassialignea est que est melior. Adeo dico nec est in virtute cinamomi bonum quod comparatur ad cassialigneam bonam sicut. tunc virtus eius est diminuta ab eo valde. Venit nos facimus sicut est actio eius qui non invenit panem mundum et comedit ipsum qui est cum furfure illum. Similiter nos assumimus cassiam ligneam electam quando non invenimus cinamomum et fit bona medicina. Et si precepimus loco asari kerkesele et est cubebe. Et ego quidem iam composui in quibusdam horis et precepi utrasque simul et potio integra ex hac medicina est aur. i. Et media quod est inter illas duas et misceam eam secundum quantitatem eorum et grossitudinem eius et quantitatem consuetudinis. Sermo de virtute huius medicine composite ex aloe.

Scias quod virtus huius medicine que est ex aloe est subtilis calefactiva aperitiva resolutiva cum qua sunt abstersio et apertio et solo proprie quod facta est resolutio materierum malarum et humorum grossorum qui inveniuntur in membris. De iuvamentis hyere facte ex aloe.

Et quoniam accidit ex aloe nocumentum stomacho humecto qui habet maliciam complexionis sicut contingit sit cum iuvamento et omnino est nocumentum eius cum advenit in uno membrorum suorum malicia complexionis simplicis qualitatis in commixtionibus suis quod est quia ex complexionibus malis indigemus medicinis que solvunt humores et educunt eos non est nisi illa que cum eis est cum aliquo humorum quoniam non curantur aliquis hominum complexiones males quibus non sunt humores cum yera facta est aloe tunc res pervenit cum ea ad aretcionem et quoniam res ita tunc yera facta cum aloe non competit nisi in locis in quibus est humor nocivus et propter illud fit preceptio eius in ea proprie quod iuvamentum huius yere facte cum aloe non est nisi ad humiditates malas que lubricantur in rugis stomachi quoniam ipsa mundat procul dubio humiditatem ex eo cum est hec egritudo et fortasse accidit et nausea vehemens aut debilis evacuatio huius humoris non est enim propter aloen solum sed ex medicinis que sunt in hac compositione quoniam virtus eius in evacuatione est debilis nimium quantitas virtutis eius est ut evacuat illud quod occurrit ex rebus quas invenit in stomacho et si adducitur in quantitate eius quod datur ex eo pervenit quod est virtus eius. Attamen non est aloes medicina evacuans reliquorum. Et ex medicinis quidem que cum eo commiscentur mastix non commiscetur nisi ut confortet stomachum et ut sedet pruritum aloes cum delectatione sui odoris et cinamomum perficit illa ut subtiliet partes bonitate sui humoris et aperiat meatus stomachi et abstergat et subtiliet humores si est in eis viscositas aliqua aut grossitudo quia est quia aloes non potest attrahere humiditates viscosas propter debilitatem virtutis que est in eo ad evacuationem propter hoc ergo fit bona medicina ei in cuius stomacho sunt egritudines ex colera donec fortasse sanat in die uno homines multos ex eis quorum leduntur stomachi. Et confert ad istas causas et ad reliquas causas et ad reliquas egritudines ex malicia humoris cum permiscetur cinamomum in hac medicina. Nam quoniam in eo est virtus alterativa malarum qualitatum et reducit eas ad naturam et cave digerit et confortat membra et digestio eius est cum equalitate in calididate et confortat cum stipticitate que est cum eo.

Et asarum est ex medicinis que deponunt humores malos cum urina. Et reliquis autem medicinis est quod ut confortent stomachum et ex eis que commiscetur cum ea quoniam est abstersiva subtilis. Et omnes quod huiusmodi egritudines accidentes in stomacho et ventre propter humores malos iuvantur cum medicinis factis cum aloe. Res autem stiptice cibi sint aut potus aut medicine nocent eis nocumento magno quando in membro leso est humiditas multa et est in eo res similis mollitiei et illud non leditur nisi quantitate sua tantum propterea quod illud fit malicia in humoribus et humiditas iam posuit os stomachi. quia fit res insula humecta tunc assumptio ciborum et potuum et medicinarum stipticarum est ex magis iuvativis rebus quod est quia membrum infirmum illa hora est mollificatum sicut iuncture mollificate quas non rectificat et redure faciunt nisi medicine stiptice in yera autem amara sicut cadit cinamomum

[margin: et miscet cum ipsa]

[margin: ... supius]

Similiter cadunt in ea reliquae medicine quedam enim earum preminentes sunt ex mirra qua est subtilis abstergit et omnis sunt debilioris virtutis quam cinamomum in tantum vincit operatio earum et operatio eius sunt unius generis. virtus huius medicine qua operatur est virtus subtilis et mundificat et abstergit et aperit ipsa ergo propter illud abstergit vitrius et humores qui inveniuntur in tunica et accidunt in eis ex hoc ergo modo fit quod ipsa confert ad istas egritudines quas diximus quoniam resolvit secundum quod dixi illud quod est in istis membris infirmitatis ex veneno et humoribus malis propter hoc confortat illud quod dixi contra egritudinibus stomachi in quibus agit yera amara ut solvat solutione equali quoniam hec medicina solvit semel sed exhibeatur in primis paulatim. Et quando res est in hac medicina hoc quod narravimus tunc yera amara est melior et magis ultima ipsa in huiusmodi egritudinibus.

Colores yere amare que dicitur picra hec descriptio usitata valet ad humiditates in capite et dolores iuncturarum et colicam et tortionem et gravitatem in inguine et mollificationem membrorum. Recipe masticis cinamomi spice carpobalsami asari et xylobalsami cassie lignee de unoquoque ana drachmam i. et aloes boni duplum medicinarum teruntur et cribellentur cum melle conficiantur potio ex ea integra pondus drachme ii. cum melle et aqua calida summa est x. Yera rufini facta cum coloquintida conferens ad fistulam et adustionem in cerebro quoniam evacuat humores grossos ex capite et confert ad soda et epilempsiam et paralisim et tortuream et permixtionem consilii et destructionem mentis et confortat stomachum sine digestionem et resolvit ventositates et solvit cum equalitate. Recipe coloquintide interioris xx. aur. camedreos et agarici omnium ana drachme x. Et in descriptione alia loco sermontani sunt drachme x. aur. xi. serapini opopanaci omnium ana drachme viii. Et in descriptione alia loco drachme v. aur. petrosilini aristologie rotunde et piperis albi omnium ana aur. v. Et in descriptione alia loco drachme v. aur. petrosilini aristologie rotunde et piperis albi omnium aur. v. Et in descriptione alia loco drachme v. cinamomi et spice mirre polii drachme iiii. omnium ana drachme iiii. teruntur et cribellentur et conficiantur cum melle despumato. Et detur ex ea cassia lig.

primum eius aur. iii. summa est xiii. Et palus algentie addebat in ea cassia lig. aur. viii. sticados aur. iii. Yeralogodion descriptio cognita usitata mundificat corpus ab humoribus diversis propter quod debilitatur et sanat ab infirmitatibus antiquis que sunt in capite sicut sunt emigranea et dolor cranei mania et taciturnitas et gravitas ronis et vertigo et surditas et epilepsia et asma antiquus et dolor renum et vesice et fractie et sciatica et dolor iuncturarum et podagra et tremor et mollificatio membrorum et lepra et varius et scabies et pruritus et furfures et scrofulas et cancri et rectificant complexionem corruptam et confert ad dolorem aurium et sanat dolorem oculi et provocat sanguinem menstruum et sanat a se antiquis allopicia et ycteria et ulceribus antiquis que sunt in capite et ulcera sanat ex reliquis egritudinibus que generantur ex colera et flate cum eius permixtio. Recipe coloquintide interioris drachme v. cepe scille assate agarici et sarmonee elli nigri et amoniaci et scordion omnium ana drachme iiii. et s. epithimi camedreos et mundi illirici et aloes omnium ana drachme iiii. hasse ypicon folii prasii cassie lignee et polii et piperum trium et croci et cinamomi et oppopanaci et polipodii et serapini et castorei omnium ana drachme ii. mirre petrosilini aristologie longe et suci absinthii et euforbii spice et amomi omnium ana drachme ii. genciane sticados omnium ana drachme i. et s. misceantur quantum necesse est. potio integra aur. iiii. cum aqua calida et cum decoctione epithimi et passularum mundatarum. summa est xxxvi. Yeralogodion hec descriptio filagrii. Recipe coloquintide interioris agarici et amoniaci et sarmonee et cortice ellebori nigri. In descriptione alia albi ypicon omnium ana aur. x. epithimi polipodii aloes camedreos prassii cassie lignee omnium ana aur. viii. piperum trium cinamomi et mirre oppopanaci et serapini castorei petrosilini aristologie longe omnium ana aur. iiii. teruntur et cribellentur et conficiantur cum melle despumato detur potio aur. iiii. a tribus ana aur. v. uniuscuiusque hec misceantur vitrius sive cum aqua mell. et sale summa est xxiiii.

confortat stomachum ex

in usu ...

piperis

et est bdellium

Yeralogodion descr. pauli alagenia.
℞ coloquintide interioris aur. xx. squille
assate agarici et amoniaci cortic. elli iii.
et scamonee et ypicon omnium ana aur. x.
polipodii epithimi bdellii aloes camedr
eos et prassii cassie l. omnium ana aur. viii. et
mirre et opopanaci et serapini et petro
silini et macropiperis et leucopiperis
cinamomi et castorei aristologie longe
omnium ana aur. iiii. mell. quantum necesse est summa
ma est xxv. Yera archigenis sed quia est
agregativa conferens ad egritudines anti
quas ex colera nigra omnes et ad scotomi
am quod non digitur et ad [illegible] et ad vertigi
nem et inceptionem aque in oculo et incubedi
nem noctis et squinancias et alcuzuz et ad
coliam et ydropisim et ad omnia que
fiunt in corpore ex humoribus grossis vis
cosis et impetiginem et furfures excor
ticantes et pruritum et morsum canis rabiosi
donec non timeat morsus ab aqua scilicet quod
misceantur ad morsum cum omni potione
ex ea cancrorum fluvialium combustorum
pondus ʒ. i. Et ad illos quibus iam acci
dit timor ex aqua misceantur cum ea sucu
coloquintide aur. iiii. cum permixtione
aque in qua decocta est res prima ex ag
no casto et est alsaguasora in descripti
one alia ex agno casto et ex alsaguasora
et ad dolorem stomachi et intericis cum aqua in qua
decocta est urtica et permisceatur cum ea
castorei aur. iii. et ad dolorem penitum
dorsi duarum cum aqua in qua decocta est
centaurea minor cum permixtio.
℞ coloquintide interioris ʒ. xii. prassii sti
cados elli iii. camedreos scamonii macro
piperis leucopiperis omnium ana ʒ. ii. cepe squil
le assate euforbii et aloes ana coloquin
tide. Et in descriptione alia ypicon loco
euforbii et loco coloquintide genciane
romane petrosil. amoniaci et opopa
naci omnium ana ʒ. i. polii et cinamomi et
serapini et mirre et spice sinati calamenti
montani aristol. rotunde omnium ana ʒ.
ii. mell. quantum necesse est potio sit aur. iiii.
cum decoctione epithimi et passularum
mundatarum summa medicine est xxiiii.
Yera archigenis descriptione pauli.
℞ prassii agarici et camedreos et coloquint.
interioris sticados omnium ana aur. xx. opopa
naci serapini petrosilini aristol. rotunde
et piperis albi omnium ana aur. v. cinamomi
spice aromatice polii et cetera omnium ana aur.
iiii. contere medicinas siccas et attere gu
mas et infundantur cum melle et misceantur
et detur potio aur. iiii. cum sal. potione ʒ. i. cum
aqua mell. summa est xiiii. Yera gal. de
scriptione sua quia est agregativa conferens ad tor
turam et spasmum et mollificationem et mundifi
cat corpus ab humoribus diversis preter quod ac
cidere faciat vehementiam vel debilitatem.
Et est conveniens ei qui inungit assidue
sine voluntate cum permixtio. ℞ coloqu
tide interioris et agarici et cepe squille assa
te et amoniaci scamonee elli iii. ypicon
euforbii omnium ana ʒ. xvi. polipodii et epithi
mi bdellii et camedreos et prassii et cassie l.
omnium ana ʒ. viii. mirre serapini aristol. lon.
et piperum trium et cinamomi et opopanaci cas
torei petrosilini omnium ana ʒ. iiii. Et in ho
minibus qui sunt qui percipiunt et aloes
ambarum ana ʒ. iiii. terantur et cribellentur
et conficiantur cum melle potio aur. iiii. cum de
coctione epithimi summa est xxvi. Yera
galieni secundum descriptionem pauli. ℞ camedreos
leucopiperis et macropiperis et agarici et
sticados et elli iii. et scamonee et spice aroma
tice et cepe squille assate et epithimi omnium ana
ʒ. vi. aur. mirre et cetera et amoniaci et ypicon
omnium ana aur. viii. mell. quantum necesse est summa est
xiiii. Yeralogodion secundum descr. aaron.
℞ coloquintide interioris ʒ. iii. camedreos
cere squille assate agarici scamonee elli
iii. sticados et amoniaci et ypicon omnium ana
ʒ. iii. et etiam epithimi polii et bdellii ca
medreos et prassii et aloes cassie ligni et sco
lopendrie et est nassengi omnium ana ʒ. i. et s.
piperum trium et mirre et cinamomi et cetera et
opopanaci et serapini castorei et petrosilini
et aristol. ro. et genciane et euforbio omnium ana
daguanik v. mell. quantum necesse est potio sit
de yeralogodion et amistriaco summa est xxx.
Yera theodoricon cum nuce muscata quia con
fert ad egritudinem capitis antiquam et ad te
nebrositatem in oculis et maniam et sodes et
alguelegriel et vagines lepram et scabiem

7 reliquas egritudines que sunt ex colera
7 ad se. antiquas et dolorem epatis 7 sple
nis 7 renu 7 colicam 7 podigram 7 dolorem
ancharum et ad mundificationem mulierum
a menstruis 7 post fecationem infancis 7 solvit
ventrem 7 evacuat absque angustia et permixtio.
Rx aloes ʒ. lx. agarici ʒ. xxiiii. ce. ʒ. vi. ra
mid ʒ. iii. asari 7 lilii celestis 7 abs silvestris
7 opobalsamum 7 carpob. 7 xylob. omnium ana
ʒ. iiii. costi ʒ. viii. Et in descriptione alia 7 a
cori et masticis 7 gariofili 7 cinamomi om
nium ana ʒ. vi. casiel. 7 nuce muscate omnium
ana ʒ. xii. epithimi ʒ. xviii. spice ʒ. vi.
camedreos ʒ. ii. in alia. viii. mirre ʒ. ii. 7 in de
scriptione alia loco mirre meu piperum trium et
euforbii omnium ana ʒ. iiii. cinamomi squinanti ʒ.
ii. genciane ʒ. iiii. amomi 7 sarmonice omnium
ana ʒ. xviii. mellis despumati quantum necesse est po
tio ʒ. iiii. cum decoctione epithimi. summa. xxvi.

Descriptio theodorici alnissolotoru.

Rx aloes ʒ. xi. agarici ʒ. xxiiii. masticis ʒ. vi.
ce 7 acori spice omnium ana ʒ. vi. ramid opobal.
carpob. euforbii 7 piperum trium 7 genciane
omnium ana ʒ. iiii. camedreos costi omnium ana ʒ.
viii. casiel. epithimi omnium ana ʒ. xii. meu
7 cinamomi squinanti 7 amomi omnium ana
ʒ. ii. sarmonice ʒ. xx. mellis quantum necesse est
ad ministrationem. Et quantitas potionis
eius sit sicut quantitas potionis eius que est
ante ipsam. summa est xiiii. Dico qualiter
oz ut in potu demus yeram magnam.

Oportet ut misceantur cum potione una ex
yeris magnis pondus ʒ. i. sal masse et
detur in potu cum aqua in qua decoctum est
pondus ʒ. iiii. epithimi 7 passulae mundatae a suis
interioribus ʒ. x. 7 mirab. indi date a nucleis
suis ʒ. vii. sticados ʒ. iii. quod est quod ista decoquan
tur cum tribus lib. aque donec remaneat ex
ea medietas libre. 7 colatur 7 proiciat
in ea yeram 7 sal 7 datur in potu 7 ante ebatio
nem accipiat ex aqua ea quantitatem ʒ. ii. 7 post ho
ram det semis altee pond. ʒ. i. 7 se malue
pond. ʒ. s. cum aqua tepida et repua ex
oleo de amigdal. dul. 7 detur zibiu sequentibus
diebus et detur in potu aqua sicut iiii vel quinque.

Scias quod Ca. x. de medicinis solutivis qualiter
medicina solutiva ante pervenit ad solutio
nem tunc attrahit cum virtute attractiva

que est in ea humorem proprium sibi quod
est quia non pervenit ipsa ad eum nisi lapis mag
netis attrahit ad ferrum immo ferrum ad
magnetem. Et si medicina esset illud quod pervenit
ad humorem remanerent ambo simul in
membro post quod evacuarent. At illa medicina re
manet in stomacho 7 attrahit humorem proprium
sibi in primis remanencia autem eius est
quoniam non est ad attrahat ipsam nisi attrahit quod est
quoniam non illic nisi rubeum proprium in ei. Et quia aggrega
tur isti humores in stomacho 7 non ledit virtus
expulsiva in stomacho ex qualitatibus eorum igitur
natur ex multitudine ipsorum tunc vadit
ad expellendum eos ergo evacuat primo hu
morem proprium ei illud quod est subtilior
humorum 7 evacuatur cum facilitate. Et propter
istud illi qui currit cum difficultate propter gl
stitudinem suam 7 in fine eius sanguis
quoniam est proprius cum prohibitione plus quam re
liqui humores. Et quia quando medicina que eva
cuat coleram tunc primum quod evacuat
est colera ei. 7 post in flegma 7 post illud colera nig
ra 7 postremo eius sanguis quod si detur me
dicina que evacuat flegma evacuet in primis
flegma 7 post colera ei. 7 post illam co. in. 7 in fine
eius sanguis. Si autem datur medicina que evacuat
co. ni. evacuat in primis co. ni. 7 postea co.
ci. 7 post illam flegma 7 in fine est sanguis. Et exit
ex vasis sicut currit ex corpore non crescere
Cum hoc debilitantur virtutes in eo vehemen
ter pervenit ad laborem aliud. Erup
tio autem accidit propter vehementiam medicine
Et propter illud in accidit mordicatio. Debi
litas autem vasorum est propter vehementiam 7 laborem
qui consequitur ea ex labore 7 medicine. Fugat
ea in evacuatione eius propter maliciam complexionis
ad quod pervenit quod est quia si evacuatur ali
quis humor vel sit fortior malicia complexionis
in evacuatione eius nocivo. expulsio eius

Indiget sermo quem dixi in ordine evacua
tionis ut verificetur secundum tres modos
primus quorum est quia non est necessitas
pervocans ad evacuationem quatuor hu
morum absque equalitate quod est quia non est
possibile quando evacuat ex eis unum autem duo
ut pereat animal. Et condicio secunda est
quia non est necessitas ut sit medicina solu
tiva inanitiva in solutione unius humoris

Q᷑ est q̄ hic sunt me͞ne soluentes duos
humores. Et condicio tertia est q̄ hic
ordo non conuenit procul dubio in om̄i
hora q̄ est humor colere citrine qui
est retentus in stō͞ ut in intestinis et
humor uiscus coartatus in uasis lon
ginquus a stō͞ et datur isti tunc medici
na euacuans coleram nigram tunc id q̄
euacuatur in primis est colera citrina
secundum seriem accidentis q̄ est q̄ stōs et
intestina quando leduntur per qualitates me͞ne
extraneas excitatur uirtus expulsiua in
eis et expellit coleram ei coartatam illic
antequam attrahatur com. per hanc mediam
necessitas ergo certificandi hunc sermo
nem cum istis tribus condicionibus contin
gens. iste sermo certificatur si uir
moritur usque quo euacuant humo
res ui. Et non est humor qui non appa
ret mediante solutiue propinquius ei
minus illo qui est proprius ei. Et me͞na
est simplex in spē͞ et actione et sermone uno
in sup solutionem per medicinam que mundi
ficat non est res sed q̄ coartatur quedam
q̄ me͞na solutiua quando peruenit ad stōm at
trahit humores ab extremitatibus corpo
ris ad stōm attrahit humores ab extre
mitatibus eo. Et post uero ad ostendendum q̄
res non est ita cum peruenerint ad stōm
tunc fit solutio et primum illius est q̄
attrahitur si peruenit ad uibeum q̄ attra
hit ipsam donec attingant se ad inuicem
tunc similiter est secundum illud q̄ uerum facit
sermo q̄ remanent in loco uno et mo
rantur ambo simul. Et secunda ratio quia res non
est ita propter illud proprie q̄ possibile est ut effun
datur intus q̄ attinbitur ad intestina
et euacuetur inde. Unde tunc leuius et
rectius et melius est ut euacuetur inde
quam ascendat ad stōm nimium tunc immo
est ei ut ledat ipsum et anguster eum
malicia dispositionis nocentis que est in
ipso post illud quod est stōs de multitudine
sensus si est humor exco. ei. a exco. in
ant est humor crudus colere enim citrine
in stō quando aduenit ei q̄ facit ipsum ac
quirere ex angustia et tristicia et uer
tigine et inquietudine et soda etiam

sed dominus fortasse est ex ea epilepsia et co. nig.
q̄ est plus malignorum accidencium domini fit eo. ei.
per comparationem suam ad eam salua medicina
pauca nocumenta et humoribus crudis quando perue
nerint in stō generacione inflationis et uentositatum
et stōi tensionis et capitis infrigidati
omnis utriusque quod non est occultum. Si autem
possibile est ut descendant humores con
tristantes ab intestinis et euacuentur et
expellantur per uirtutem expulsiuam que est
eis tunc naturalis que est in ascensione eorum
ad stōm quando non est q̄ cogit eos ad istud
et declaratur q̄ non hic est q̄ cogat eos
ad ascendendum et hac pre et illud est quia
inuenitur in stō uirtus expellens res contris
tantes est similiter non fit in stō immo melior ea
q̄ est in testina expellit superfluitates que perueni
unt ad ea cum duobus panniculis et stōs superflui
tatem que generatur in eo cum panniculo suo ex
trinseco. Verumtamen intestina consueta sunt
receptioni superfluitatum contristancium extrane
arum quas necesse est expellere sicut superfluitates
colice et que sunt eis similes. Iste sunt que quanto
plus remanent in eis acquirunt maliciam
additam et stōs non recipit nisi cibos
et potus delectabiles proprios isti sunt qui
quanto plus remanent in eo acquirunt
additionem et inuanitatem. Iam ergo apparet
quia non est nisi locus opinioni q̄ illud q̄
effunditur ad intestina ex partibus corporis as
cendit ad cerebrum nisi q̄ natura regens
corpus dimittat uiam facilem in qua non est ue
hemencia et incedat contraria eius in uia
longinqua in qua est uehemencia et ipsa est at
trahens cum sapiencia ut faciat totum
q̄ facit in una quaque medicinarum soluti
uarum quando iam data est ei a creatore
glorioso et excelso uirtus quedam propria que
attrahit humorem proprium sibi ex humori
bus qui sunt in corpore hominis cuius ex
emplum est quia datur sanmonee et aloe et
que sunt eis similia uirtus que attrahit coleram
citrinam et posita est uirtus que attrahit co.
nigram serapino et elleboro nigro et polipodio
et que sunt eis similia. Et uirtus que attra
hit flegma et reliquos humores crudos in cen
taurea et pulpa coloquintide et agarico et
que sunt eis similia. Et uirtus que attrahit a

quositatem ex corporibus in quibus est aquosi
tas nisi ex corticibus yspicorum est in mezerion
et tubel heris et que sunt illis similia. Cum non
ex omnibus duarum harum medicinarum sim
plicium aut pluribus duabus componitur aliquid
compositum virtutibus multis que solvunt humores
diversos donec medicina que componitur ex sca
monea et pulpa coloquintide attrahit humo
rem qui est ex flegmate et co. ci. Et quando accipitur medicina
composita ex elleboro ni. et scamonea evacuat humo
rem qui est ex co. ni. et colera ci. Et in quidem invenies
simile huic in reliquis humoribus in his autem hu
medicina composita ad evacuationem quantitas uni-
us medicinarum diversarum est plus aliquis per quan
titatem ponderis medicinarum simplicium ex qui
bus componitur et illi exemplum est quod cum ho
mo vult componere medicinam que solvat coleram ci.
et flegma ex scamonea et pulpa coloquintide tunc
ei necesse si vult evacuare ex co. ci. plus ut ad
dat in quantitatem quam ponitur ex scamonea
Et ei necesse similiter facere contrarium illius. Una
medicinarum solutivarum non est operatio quam
origo duarum medicinarum solutivarum componere
tunc oportet ut sciat cum illo quod medicine fa
cientes vomitum sunt cum eis. Et illud est quia iu
dicium super eas est iudicium unum secundum quod non est
inter utrasque in attractione differentia. Et illud quod
inter ambas est ex differentia est quod medicinarum so
lutivarum motus est quietior motu earum
que faciunt vomitum. Similiter et operatio earum
non. Et ille que faciunt vomitum sunt e con
trario illis et propter hoc non attrahunt medicine so
lutive attractione necessaria sicut faciunt que
faciunt vomitum attractione vehementi
Et medicine quidem solutive mundificant superflu
itates ex corpore propter hoc quod attrahunt eas ad
inferiora eius et inde evacuant eas. Et medicine
que attrahunt vomitum mundificant superflu
itates de toto corpore propter hoc quod ipse attrahunt
eas ad superiora quoniam virtus medicine que est in sto
macho vincit virtutem expulsivam que est in intes
tinis et superat eam propter illud quod est ei de ve
hementia quod est quia medicine facientes
vomitum sunt fortes velocis motus valde
et necessitas earum in humoribus ad quos non
pervenit mundificatio absque motu necessario
aut propter longitudinem loci in quo ipsi sunt
aut propter grossitudinem eorum aut propter viscosi

tatem ipsorum aut propter malitiam est ut superent
eos et extrahant ipsos a corpore. Verumtamen medicine que
faciunt vomitum possibile est ut hi in virtute
attrahant humores ad superiora et extra
hant eos ita. medicinarum autem solutiva
rum quando pervenit una ad stomachum tamen indi
get virtute que attrahat humores in
ferius quod est quia ego non sum indigens in
medicinis que faciunt vomitum ut dicam
humorem quando ipse est in partibus extrahere verumtamen
quousque sit ex corpore et quod sit locus eius propinquus
aut remotus sive longinquus in via per
quam pervenit cibus ad corpus. Quod si est in loco
extrinseco tunc ipse pervenit ad intestina
velociter et quando pervenit ad ista inveniunt eam
sicut rem extraneam et movent ad expel
lendum eam subito ad locum ubi ei est pro
ximum ut expellatur scilicet per inferiora et si est in lo ad
co longinquo spergitur paulatim dubio in ve
nis quando spergitur ex longinquo ad propinquum
paulatim donec pervenit ad intestina. Cum
ergo pervenit ad intestina facit operati
onem similem illius quod attrahitur ex propinquo operacionem.
et dolorem sicut est lesio eius et diversi
ficantur propter hoc quod humor qui attrahitur ex propinquo
est facilioris malitie et brevioris puncti
onis et angustie et extensionis et ille qui
attrahitur ex longinquo facit tortionem
et angustiam ex longinquo et lesionem
plus et vehementius quod est quia secundum quantitatem lon
gitudinis membrorum ex quibus attrahun
tur humores ad intestina et ipsorum propin
quitatem est augmentum et diminutio in
istis accidentibus. Virtus attractiva humorum
ex reliquis humoribus ab istis est unius
et eiusdem modi quod est quia effusio eorum ad intesti
na ex membris longinquis valde tunc ipsa
descendunt inferius et evacuantur inde
Et illud est quia sunt vene in manibus et in pedibus et in
aliis membris. Verumtamen si sunt in manibus
et ipsi non attrahuntur in primis et quarta penetrant
non in venis. iiii. que sunt in duabus manibus
et postea in duabus venis que sunt super spondiles
dorsi desuper et postea in venis que dicuntur hil. quarum
origo est ex latere gibbositatis epatis deinde
penetrant in venis que sunt in epate ipso
et post hoc in venis que nominantur meserai
ce et sunt minute. Et iterum quando transeunt

per orificia venarum aperta ad intestina ingrediuntur eas et perveniunt ad eas et que eis
evacuantur. Si autem in pedibus superfluitatem ip-
si penetrant et currunt in venis que sunt
in pedibus in primis postea post illud in ve-
nis que sunt scilicet spondiles dorsi subtus et post
illud in vena colli et post illud in venis que sunt
in capite et post eas in miseraicas. Et verum
quando egrediuntur in orificia venarum aperta
ad intestina expelluntur ad inferiora et evacu-
antur quod est quia superfluitas que evacuatur
per medicinam solutivam est in epigloto et in canna
pulmonis tunc ipsa quando attrahit medicina
que est in stomacho illud quod est in meri per continua-
tionem que est panniculo id mirisco stomachi cum
epigloto et membris que sunt in ea pervenit
ad stomachum per membrum attrahens ex pectore
et pulmone cum eo quod ipsa attrahit ex e-
pigloto. Cum ergo pervenit hec superfluitas
ad stomachum expellitur ex eo ad inferiora et non
est hec superfluitas multa neque acuta. Demus
quia non est possibile ut multiplicetur super-
fluitas in intestinis anhelitus et hoc totum
sicut multiplicatur in intestinis cibi neque est
acuta quoniam non generatur superfluitate acuta (cor)
neque acquirit dispositionem aliam. Quod est quia
hora qua generantur in eo superfluitates per-
venit animal ad medicum sive sint acute
sive non sint acute. Quando autem superfluitas est in capi-
te tunc possibile est quando attrahit ipsam et accipit
eam stomachus per meri non sic penetratione eius in
uvula et descendit ad stomachum et hoc non fit in
vigiliis nisi post laborem et penam quod est quia propter
lacertos voluntarios positos scilicet caput me-
ri tunc homo hora qua sentit in vigili-
is illud quod descendit ex uvula ad meri
mittit et proicit illud cum sputo. In sompno
non possibile est ut descendat superfluitas in me-
ri ad stomachum preter quod sentiat eam dormiens
verumtamen propter illud quod est superfluitas descendit
ex cerebro [illegible] et proprie nature est tunc est hec h
[illegible] subtilis viscosa non faciens calefactio-
nem angustiam neque nauseam. Verumtamen si non
movetur nisi motione medicine soluti-
ve aut excitatione humoris colerici quoniam mi-
nus sit paucus valde tunc ipsa descen-
dit inferius cum facilitate absque lesione
quod si non est aliquis excitans eam ad des-

cendendum indiget vomitu quod mundificet
[illegible] ex ea. Superfluitates autem que sunt in nasis (stom)
cerebri proprie sunt quando grosse declives ad
grossitudinem sicut reliquie superfluitates
que attrahuntur in corpore toto et earum attractio in
primis quando attrahuntur ex nasis cerebri in alaeduam
et post illud descendunt ad duo vasa posita
scilicet spondiles que sunt supra velamen et post
ea ad spondiles que sunt sub velamine et post
utrasque ad venam que nominatur kili et
et ex ea ad venas que sunt in gibbositate
epatis et ex eis ad venas que dividuntur ex vena
que nominatur porta in latere epatis con-
cavo. Deinde descendunt ad venas que
dividuntur ex istis in loco qui est inter intesti-
na et epar qui nominatur mesaraicon et
Et egrediuntur ex orificiis harum venarum
apertis ad intestina et evacuantur sicut reliquie
superfluitates que evacuantur ex omnibus membris.
Verumtamen attractio harum medicinarum solu-
tivarum est res que meretur quoniam ex genere
suo ut meretur et cognitione eius et hoc
non oportet ut rememoretur eius quod est quia medi-
cina solutiva quando ingreditur corpus tunc
ipsa non attrahit in primis nisi quod sibi proprium
est et post hec tunc si remanet in ea virtus
evacuat illud quod possibile est ut evacu-
at ex humore proprio sibi ipsa enim evacu-
at ex humoribus aliis subtiliores humo-
res et qui ex eis sunt vehementioris obedien-
tie ad evacuationem. Et narro in sermone
meo illud quod evacuat ex humore proprio
quoniam non est possibile ut evacuet aliquem (quando non est)
ex humoribus IIII secundum complementum ex corpore
et remaneat in uno homo et non permanet re-
manens in medicina virtus solutiva tunc
fuerit ipsa hanc actionem semper donec mortifi-
cat cum virtute sua illum qui accepit
eam et hoc est causa propter quam necesse est medicus
ut destruat actionem medicine solutive
quando non fit eius solutio cum equalitate quando
autem accipitur medicina que solvit coleram (colam)
citrinam tunc primum quod solvit est quod possibile est
ipsam attrahere ex humore colerico quod
si remanet virtus eius post evacuationem cole-
re evacuat flegma post coleram quod est quia istud quod est
subtilius in corpore ex humoribus reli-
quis remanentibus. Et si remanet et non

tus in ea post evacuationem eius quod possibile
est ut evacuet ex flate evacuat colam ni-
q si accipiatur medicina que evacuat flam tunc incipit
et solvit flam et post ipsam colam citrinam et
post ipsam co. ni. Si autem accipiatur medi-
cina que solum co. ni. tunc ipsa incipit et solum mihi
a deum p^s i co. ci. et p^s eam fla. et una queque
medicinarum solutivarum et remanet virtus
in ea et post evacuationem horum trium humorum
tunc ipsa evacuat sanguinem non quam iste
humor sit grossior reliquis humoribus et propter
hoc fiat eius solutio difficilis sed quoniam propinquior
nature et est magis necessarius propter hoc ergo est vehe-
mentius retinens et conservans ipsum et non
separatur ab eo preter donec debilitetur ut est in fine.

Quando Ca. xi. de canone compositionis medicinarum solutivarum
volumus compositionem medicinarum variarum et quantitate
ex medicinis simplicibus medicinam compositam potionis
volumus ut incipiamus ex una quaque medicinarum ex eis
simplicium potionem integram et ex tota compositione
accipiamus potionem que completur ex una simplici
si non fuerit nisi due accipiamus ex una quaque me-
dicina potionem et si sunt tres tertiam et si fuerint .iiii.
quartam et in hoc fit per ordinationem hanc quantitatis. Et sicut verum
medicinarum ex quibus componitur mixtio. Et exemplum
est ex eo cum fit medicina composita ex scamonea et
coloquintida et aloe et agarico tunc quantitas po-
tio ex scamonea est ex ʒ. s. et potio ex colo-
quintida .iiii. dagnauis et potio ex aloe
ʒ. ii. et potio ex agarico est ʒ. s. et quatuor
dagnauis et in descriptione alia agarici ʒ. ii.
tunc oportet ut sit potio ex tota hac compositione
ʒ. i. et dagnauis .i. et cussugi .i. Et in descrip-
tione alia potio ʒ. i. et danik .ii. exceptis du-
obus granis. Cap. xii. de medicinis solventibus

Ex medicinis eo. ci. et quantitate potionis ex una
solventibus colam que earum per quantitatem
oportet ut detur sanis qui sunt quam non vocat
fusci macilenti pilosi in tempore iuventutis et
proprie in estate et viris plus quam mulieribus et
illis quorum cibi corrumpuntur sepe et illis quorum
restringuntur nature propter siccitatem stercoris
et illis que vacant et quorum victus est pauca
et utuntur multum cibis calidis siccis. Et ex
infirmis illis qui habent ycteriam et alterationem
coloris ex colore et citrinitati et est apostema quod
fit in cerebro aut mania et est ex genere
epilempsie aut melsire aut ulcera com-
muniam aut formicam aut fe. et tertianam et propter pli-
nium et illis qui habent pleuresim aut dolorem
oculi aut sodam et vinum salis in egritudine
que generatur ex eo. citrina aloes oportet ut de-
tur ex eo aureus .i. cum aqua mellis et quod da-
datur ex eo in vesperis et quod oportet est ut detur in
mane. Et illi qui dant ex eo post cibum errant
et ipse quidem evacuat colam ci. gl. fla. in
non aquositatem quod si detur quantitas prima .s.
ix. erunt iii. dagnauis .s. solvit ventris
etiam mesium tota. Et cum medicine solutive fit
nocive stomacho aloes cum hoc quod non nocet ei confert
ipsi. Aloes propter confert illis quorum stomachus debilis
congregat superfluitates et illis qui sen-
tiunt gravitatem in capite et quibus ad-
venit obtalmia et eis qui sicut mihi
et illis quos consequuntur ymaginationes le-
dens in sompno absque se. Et illis qui sena-
tivit ambulationem horripilationis in corpo-
ribus suis. Et illis qui evacuat infusione
ventositates frigidas aut calidas et
mordicantur intestina eorum aut sena-
tivit in stomachis suis inflationem aut subversio-
nem animarum suarum. Et illis qui propter mul-
titudinem superfluitatum retentarum in eis
non possunt mediari cum differri et m-
dificant stomachum et ventrem et intestina et lo-
ca istis propinqua eorum aut movet totum non
evacuat nisi si detur ex eo quantitas maxi-
ma quibus .s. corpori. ii. aureus aureus. hec senten-
tiam antiquorum. Secundum modernorum vero
sententiam ʒ. ii. aut aureus .i. et curat ipsum
propterea quod commiscent eum mastix et reliquas medicine
stipticitatem facientes et ipse ideo nocet.
Absinthium deponit humorem colericum qui est
in stomacho et solutionem inducat ipsum infusus et
provocat urinam et proprietas eius est ut mun-
dificet superfluitates colericas que sunt in venis
et propter hoc et fla. quam est retentum in stomacho si detur
absinthium non confert aliquid et cum reliquis
speciebus absinthii sunt due qualitates et due
virtutes et hic quod apportatur ex ponto est qua-
litas faciens stipticitatem multam valde
et in reliquis speciebus absinthii remanentibus
est qualitas amaritudinis multa valde
stipticitatem autem quam tu gustas ipsum aut sen-
tis sensu occulto debili aut non sentis stip-
ticitatem penitus propter illud ergo oportet ut eligatur

Aloes

et illi qui evacuant

Absinthium

Absinthium de ponto

absinthium quod asportatur de ponto in long
itudine epatis et stomachi ex inflatione et folia eius
speciei et tunc est subtiliora valde reliquis
speciebus absinthii et in flore huius est odor aro
matizans eundem et odor reliquarum specierum
est fetidus quia propter hoc oportet ut fugiant ab eis
et annuntietur de ponto quia hoc confortat stomachum
et epar et aperit opilationem quamvis cum eo est virtus
amara et abstergit et subtiliat et potio
integra ex eo ut des ipsum cum decoctione
aut infusione ex v ʒ usque ad ʒ viii et
si accipiatur solum contritum tunc in
eo quidem est virtus autem usque ad ii ʒ. Elle

Elleb nig

borus niger solvit coleram citrinam gros
sam valde plus quam solvit scamonea
et datur in egritudinibus recentibus et in
egritudinibus antiquis que indigent
medicina que solvit coleram citrinam
sicut mania et soda et emigranea et macule
que descendunt ad oculos et egritudines
pectoris et ipse est iuvativus in mundifica
tione visceris valde et intestinis et vesice
et egritudinibus antiquis in cana pul
monis et yctericia et illis que senciunt sic
puncturam acuum ex melancolia aut scro
phulis aut bothor aut formice aut ul
ceribus humidis escaras excoriatis et solvit
ex reliquo corpore absque vehemencia et
sine angustia et proprie coleram citrinam. Solvit
enim ex ea multum et fortasse solvit
coleram nigram et solvit cum facilitate donec
datur ex eo ei qui non habet fecem difficilem
et oportet ut detur ex radicibus eius aureus i et
proprie cum aqua mellis secundum sentenciam
antiquorum modernorum. Moderni autem dant
ex eo ʒ s et quod ipsum efficit bonum est pro
miscere ei calamentum et origanum et reli
quas medicinas subtiles calidas conferentes
stomacho et oportet ei qui accipit ipsum ut
precedat et prohibeatur a cibis. Scamonea

Scamonea

solvit co. ci. plus quam ellis et est mala stomacho
plus quam medicine omnes solutive et evacu
at coleram retentam in sanguine. Et oportet
ut caveat eam ille qui habet febrem et qui
est debilis stomachi et potio integra secundum senten
ciam antiquorum est ʒ ix charact et secundum sen
tenciam modernorum est xii danik. Et oportet
ut misceantur cum eo medicine que conferunt
stomacho et illa que faciunt eam descendere a stomacho cito
sicut piper al zinzib. anisum et sal. Et si necessi
tas provocat ad hoc ut detur ex ea illi qui habet
debilitatem stomachi tunc oportet ut misceantur
cum ea medicine facientes stipticitatem sicut
aloes et mastix et rose et rob citoniorum.

pulp coloq

Pulpa coloquintide solvit co. ci. permixtam cum
humiditate viscosa non ex sanguine sicut
ellis nigri et scamonea et vino ex iuncturis et nervis
et venosis. Et oportet ut detur ex pulpa eius secundum senten
ciam antiquorum ix caract et secundum iiii danik
et s et quidam dant ex ea usque ad aureum i.
et secundum sentenciam modernorum aureum s et datur
cum aqua mellis quantitate ʒ ii in qua decocta
sit rutha et oportet ut teratur multum. Si autem sic non
teratur multum generat ulcus in intestino et
ledit venas. Et non nocet intestinis si
permisceatur cum dragaganto oportet ut detur
eam ei in cuius capite est egritudo aut in
miringis et est velamen quod est super cerebrum quod
in velamine quod dicitur algeningema id est tota capitis
sicut illis qui habent vertiginem aut emigranea
aut dolorem capitis aut epilensiam aut apoplex
iam et est affectum aut spasmum mandibule
aut reliqui corporis et ad humiditatem oculi
antiquam et dolorem iuncturarum et ad ex
pansionem anhelitus et asma et tussim anti
quam et ad sciaticam et ad egritudines que sunt
in renibus et vesica. Agaricum solvit sicut

Agaricus

coloquintida verumtamen debilius ea et operatio
eius tardatur et non nocet stomacho et oportet ut detur
ex eo secundum sentenciam antiquorum aureus ii
contriti cum aqua mellis. Et secundum senten
ciam modernorum ʒ ii. Et eligatur ex eo al
bum frangibile in quo non est lignum
nec grossum nec est perforatum corrosum.

Electar

Electuarium et est succus cucumeris asinini
solvit sicut scamonea et oportet ut dentur ex
eo secundum sentenciam antiquorum ii caracteh
cum lacte recente mulso ʒ i et s. Et secundum
sentenciam modernorum danik ii et s aut
ʒ s. Alhecula et est species mezereon et sol

Alhecula

vit sicut scamonea et oportet ut dentur ex eo
s ex lacte eius iiii grana aut v cum te
sameh aut ficubus aut passulis et oportet ut de
glutiantur ut non vesicet os et linguam.
Lacticees sal mendena aut fructus dictus cec
amarus solvit sicut scamonea et oportet ut

detur ex eo secundum sententiam modernorum v.
grana et secundum sententiam antiquorum a. vii.
granis usque ad xv. grana quod si stomachus est fortis
detur sana sed si est debilis detur contrita.
Radix lilii celestis solvit sicut agaricum
proprie ex nervis ipsa enim evacuat sicut aga-
ricum. Oportet ergo ut detur ex eo secundum
sententiam modernorum et antiquorum ʒ. ii.
Centaurea quando est recens viscosam mus-
cillaginosam colam citrinam solvit et
confert proprie eis qui habent sciaticam et bibitur
decoctio eius. Et oportet ut detur ex eo aurei. ii.
quando decoquuntur cum eo tres quarte libre vini aque
donec consumatur medietas. Almezerion
solvit sicut ellis et oportet ut detur ex decoctione eius
quando decoquitur aurei. i. cum tribus ℥. aque mellis et
absinthii duplo et quidam faciunt ex eo
pillas et miscent ex eo aurei. v. et ex absinthii
aurei. i. et v. Polipodium solvit sicut colo-
quintida scilicet humorem viscosum muscilla-
ginosum in stomacho et iuncturis et facit nau-
seam et oportet ut teratur ex radice eius quanti-
tas aurei. ii. et bibatur cum aqua mellis aut
cum aqua ordei. Aristologia huius rotunda
scilicet longa quando bibitur ex ea aurei. i. cum aqua
mellis solvit sicut coloquintida et est confert
visceribus. Mirobolani citrini solvunt co-
leram et potio integra ex eis est ut bibatur
ex aqua infusionis eorum aut aqua decoctionis
eorum ex ʒ. vi. usque ad ʒ. xx. quod si accipiantur con-
triti tunc ex ʒ. iii. usque ad v. ʒ. qui liniuntur
cum oleo de amigdalis dulcibus et miscentur cum
zuccaro et confert hominibus complexionis calidas.
Mirabolani indi solvunt colam adustam et
stringunt stomachum et ani (?) et forte faciunt et potio
ex eis est si accipiuntur infusi aut elixati est
ex vii. ʒ. usque ad v. ʒ. Et in descriptione alia
ex ix. ʒ. usque ad ʒ. x. Si autem accipiuntur contri-
ti tunc ex ii. ʒ. usque ad v. ʒ. Mirabolani
kebuli solvunt colam nigram cum virtute et
stomachum et ventrem valde confortant et conferunt
et emorroidibus potio ex eis est sicut mirabolanorum
indorum. Aqua granati dulcis et acetosi quando
accipiuntur et teruntur cum pulpis suis et bi-
bitur ex succo eorum quantitas libre. v. cum
xx. ʒ. zuccari solvit co. citrinam et confortat stomachum.
Aqua anabac dulcis solvit colam citrinam
agregatam in stomacho et intestinis et refrenat

et calorem et potio ex ea est quod est inter tertiam
libre usque ad libram v. cum zuccaro. Cassiafis-
tula solvit colam et sedat acuitatem san-
guinis et resolvit apostemata acuta et le-
nit pectus et potio ex ea est ex tribus usque
ad x. et ex xxx. ʒ. usque ad x. et resolvitur cum
aqua calida et bibitur. Assarum tamen
lenit ventrem lenitate bona debili. Et potio
ex ea est a. vii. ʒ. usque ad xx. ʒ. Et oportet ut
eligatur ex ea alba recens. Viole
sicce solvunt colam citrinam et sedant so-
dam et squinancias. Et potio ex eis est ex
tribus ʒ. usque ad vii. ʒ. terantur et mis-
ceantur cum equali mensura zuccari et bibantur
cum aqua calida. Aqua nobilibus (?) sol-
vit colam citrinam et potio ex ea est me-
dietas libre colata et non bulliat cum
pondere ʒ. xx. de zuccaro. Ca. xiii. de
medicinis que solvunt co. ni.

Ex medicinis
que solvunt colam nigram. Oportet ut detur
hiis quorum color ad nigredinem ten-
dit et sunt macilenti quorum corpora sunt
sicca et sunt villosi et sanguis quorum est
diminutus et eorum vene ample et eorum
etates primorum senium et illis quorum non
est illa ira et acuitas et edunt homines
et sunt eorum pectora stricta et illis qui
evadunt vel convalescunt ex egritudi-
nibus antiquis et sunt indigentes solutione
ex egritudine et illis quorum egritudines
sunt melancolice sicut lepra et cancer et
relique egritudines similes. Epithimum
est fortius ex medicinis solventibus
melancoliam omnibus et oportet ut detur quan-
titas multa nam si non fit illud non solvit.
Et nos quidem iam multociens dedimus ex
eo plus quam ad v. aureos secundum sententiam antiquorum
Secundum sententiam vero modernorum aurei. ii. et
datur cum lacte recenti mulso et aqua mellis.
Et in descriptione alia loco aque mellis aqua
lactis et confert et decoctio eius est ello-
ni. Calamentum campestre solvit co. ni.
et oportet ut detur ex eo aurei. iii. cum aqua
mellis. Ciminehalhasse et origani et
ipse et solvunt colam nigram verumtamen
debiliter. Quapropter oportet ut misceatur cum eis
sal et in hominibus et sunt qui dant ut
cum aceto. Lapis lazuli solvit

coleram nigram. et oportet ut det' ex eo aureus unus. postquam ablu-tur et datur non ablutus facit uomitum

Ca. xiiii de me. solventibus fla ex medicis

E solventibus fleuma oportet ut det' sanis eis super quem uincit frigus et humiditas et hec cum etas est etas senecta etiam in tempore hyemis. Et illis ex infirmis quib; est mollificatio et appoplexia uel qui habent extraccionem et apostema in carnib; generatur deinum et illis in quor stomachis et quor pectorib; aut quorum uenis aggregatur fleuma mult. et mulierib; q hnt fluxum sanguinis multum et quorum multiplicatur musilago et quor grosse sunt et ill quor destruitur appetitus et illis qui hnt egritudinem sciaticam qn est ex humore uiscoso quare resoluit uincturam anchar et extrahit ex illis qui hnt ydropisim carnosam et illis qui habent lepram ex humore grosso non calido. Mel ftoza as calamite. Soluit fla et oportet ut detur ex eo aureus unus cum aureo uno de helkalimbat secund sententiam antiquorum et modnorum. Agaricum. Et h soluit s hanc formam. et oportet ut dentur ex eo sedm sententiam antiquorum ʒ. ii. et danik. i. et s. et secund sententiam modernorum ʒ. ii. tantum. Cinu hellnec. Et inde est pode alia cum athalse aur. ii. et eis fit potio una cum aceto et aqua. Badix arboris magne marie i. achamalia. Et est facile potio ex ea e aur. i. et s. cum aqua mell. Camapitheos. Poco ex eo est aur. i. et s. quando teritur et fiunt ex eo pillule et deglutitur soluit fleuma grossum. Tuiler heris capris ... Quando teritur ex eo medius aureus et miscet ex ea cum helealimbat aureus unus et fiunt ex eo pillule solu fla gssu c uirtute. Cortex rad cucumis asinini. quando bibitur ex eo ʒ. s. secundum sentenciam antiquor et modernor soluit fleuma grossum cum uirtute. Alkeua. et hoc etiam soluit fleuma sd lucione debili. oportet ut excorticetur et detur ex eo xi. grana. et plurimu eius x. et grana vii. secundum sentenciam antiquor et sedm sententiam modernor xi. tantum. Bdellium soluit fleuma et oportet ut detur ex eo sedm sententiam antiquorum et modernor aur. ii. cum aqua mellis. et offert pprie illis quor oculos uel uisus absconduntur humiditates.

Ca. xv. de me. solventibus

Oportet ut cum ministrent medicine aquositatem. soluentes aquositatem ei qui habet ydropisim aschitem et mulierib; quib; est fluxus menstruor alborum et illis quib; fit ulcera et quib; egreditur sanies et illis in quor membris est inflatio i. quasi tumor et ad extractionem et ptisim. Tubel heris. oportet ut sumatur ex eo aur. unus et s. cum aqua mellis. et oportet ut odoret post potum acet ut non euomat ipm. Sem urtice. Quando excorticatur et teritur et conficitur cum melle decocto et deglutitur et soluit cum uirtute. et oportet ut non tangat linguam longe et caput mery pprie ut no adiuuet utrumq. et potio ex eo s sententiam antiquor et modernorum e xx grana. aut xxv. et plurimu eius xxv. Euforbiu quando sumitur ex eo aur i. et plus cum melle decocto soluit fla et aquam. Medulla cartami qn sumitur ex ea aurei v. et excorticat et teritur cum ordeo et aliquantulo salis soluit fla. Armoniac. quando bibitur ex eo aurei ii. cum aqua mellis soluit aquositatem et quida dic ex eo ydropicas cum aceto et myrto.

Ca. xvi. de solucionib; et eletuariis soluentib; ex pmis illi

Accipe Asi sindalur et est hell. an. ʒ. i. cinamomi. E medicina solutiua sal indi. scamonee omniu q fit illis alguer an. ʒ. s. macrop. danik. i. et s. zucari ʒ. iiii. teruntur et cribellentur et detur gueris et solu fleug

poc° ʒ. iiij. cum aqua calida summa me
dicinarum est. vii. ¶ Electuarium bonum
solutivum ℞ turbit albi triti cribellati
ʒ. ii. gariof. et nucis muscate croci xiloa
loes. caridi. omnium ana. danik. i. et s. cum
desc.p. alia danich. ii. scamonee danich.
s. mell. tabarzet. ʒ. iii. misceantur et da
totum eorum potio una summa est. vi.
¶ Medicina alia solvens ipsum cuius complexio est
calida ℞ turbit cum ... scamonee. danich
i. et in descripcione alia danik. i. et s. et rosarum sic
carum spodii croci omnium ana danik. i. et s.
mellis tabarzed. ʒ. iii. et si addis in ea ci
mini carmeni infusi in aceto torrefacti
danik. iiii. et s. erit bonum pmisce et da to
tum pocionem unam summa medicinarum
est. v. ¶ Medicina solvens colam [illegible]
bona ℞ zucari et bathasse. ʒ. x. scamone
e. ʒ. i. et danik. ii. terantur et cribellentur
et liniantur cum oleo de amigdalis dulci
bus et detur pond. ʒ. iii. cum iuleb. et quando
permiscent et in ea croci par. mediane
est. ii. ¶ Medicina solutiva que fit cum a
migdalis dulcibus sublimis ℞ amigd.
dulcium excorticatarum et duobus corticibus
suis. et cinamomi omnium ana pond.
ʒ. i. turbit boni ʒ. ii. scamonee danik.
ii. terantur et cribellentur et conficiantur
cum melle et detur poc° ex ea. ʒ. iii. in
estate cum aqua frigida in hyeme cum aqua
calida summa medicinarum est. quatuor
¶ Medicina alia solutiva que fit cum
turbit ad humorem musallaginosum
frigidum viscosum bona ℞ turbit
℥℥. zucari omnium equales partes terantur
et cribelletur et detur potio ex ea. ʒ. iii.
cum vino comixto summa est. iii.
¶ Medicina que nominatur baurisin
fortem efficiens stomachum et confert ad malici
am digestionis et punctionem in ano ℞
mirabolanorum citrinorum et nigrorum zu
cari omnium ana ʒ. i. et ℥℥. ʒ s. teran
et cribelletur et detur poc° ex ea ʒ. iii.
summa est. iiii. ¶ Medicina alia solu
tiva bona ℞ aque citoniorum. lib.
iii. mellis boni. lib. ii. aceti. ʒ. vi. de
coquantur super prunas donec fiat ei spissitudo
mell. deinde sumatur ℥℥. et pipis albi

omnium ana. ʒ. i. scamonee autem iiii.
terantur et cribellentur cum ozali et
pulverizentur super illud et detur ex ea in
potu. aur. i. et s. solvit enim coleram
citrinam quod si vis ut evacues flemma
tunc pmisce cum ea loco scamonee
cartami excorticati excorticibus suis in alio cathapucie
contriti pond. scamonee. Si autem vis
solvere colam nigram permisce cum e
a epithimum aut polipodium aut el
lebori nigri. Summa medicinarum est. vi.
¶ Medicina solutiva que fit cum ci
toniis ℞ Sumantur citonia et coope
riantur cum prunis et assentur et
sumantur ex carne eorum ʒ. iiii. pi
peris et ℥℥. amborum ana danik. ii.
et scamonee. ʒ. i. terantur et cribellet
et conficiantur cum melle et detur
potio pondus. ʒ. i. cum vino medici
ne sunt quatuor. ¶ Electuarium
diacitoniten. solutivum ℞ citoni
orum decoctorum et mundatorum secundum
modum predictum in operacione
electuarii diacitoniten firmati in ca
pitulo electuariorum libram. i. mell.
libras. ii. ℥℥ et macropiperis omnium
ana ʒ. iiii. cinamomi. ʒ. ii. cardamo
momi hell omnium ana. ʒ. iii. in
astias. ʒ. v. turbit ʒ. xx. scamonee
ʒ. x. misceatur et in eadem sitque pon
dus omnis masionis. ʒ. iii. et detur
cum aqua calida et qui vult accipere
eam moretur ieiunus. summa me
dicinarum est. x. ¶ Electuarium
solutivum ad illum in cuius stomacho
est flegma et ad illum qui non digerit
cibum suum et est natura eius frigida
tumid ℞ mirabolanorum nigrorum
ʒ. vi. piperis macropiperis. ℥℥. fel fel.
mumati omnium. ana ʒ. i. natis
ʒ. vii. terantur et cribellentur et su
matur ex penidiis quantum neces
se est et liquefiant et misceantur cum
medicinis. et detur potio ex eo per
quantitatem nucis cum vino summa
medicinarum est. viii. ¶ Descripcio
medicine dulcis ex parte de qua sumi
tur in potu. de. iiii. ʒ. usque ad viii. ʒ.

Rx scamonee ʒ. ii. excepta quarta t
bid arundinasi. ʒ. i. zinzibis hermo
dactilorum spice et dursus et cardamomi
omnium ana. ʒ. iii. teritur totum
et cribelletur et conficiatur cum melle
despumato et conficiatur cum caute
la. Electuarium quod confert ad tre
morem cordis et confortat stomachum
et digerit comesta et solvit ventrem.
Rx mirabolanorum kebulorum. ʒ.
xv. talisafar. ʒ. v. masticis ʒ. et dimidium
et doronici et cinnamomi. cum aliolo
co cinamomi cassie ligne omnium
ana ʒ. iii. turbit ʒ. xx. scamonee. ʒ.
iii. penidiorum. ʒ. xx. conficiatur cum mel
le potio ʒ. iii. et in descriptione alia. sca
monee. ʒ. iiii. summa medicinarum est
x Electuarium alsercutum. conferens
ad frigiditatem multam in stoma
co. et epate et ad ydropicos et reliquas
complexiones causis permixtio. Recipit
mirabolanorum nigrorum et bellerico
rum et emblicorum piperis macropi
peris ana omnium ana. ʒ. iiii. cina
momi ʒ. ii. cardamomi et gariofilo
rum et heil omnium ana. ʒ. i. et s. nucis
muscate. ʒ. s. sisertaragi. neremusch
omnium ana. ʒ. iiii. turbit ʒ. x.
scamonee. ʒ. iii. et ʒ. i. mellis quantum
necesse est aut zuccari per pondus reliq
uarum medicinarum summa medicinarum
est. xvi. Electuarium aliud descrip
tione anibram. Recipe heil cardamo
mi macropiperis. ana. neremusch cina
momi omnium ana ʒ. iii. scamonee
aur. v. turbit aur. xx. miscentur
et conficiantur cum melle despumato
et dentur summa medicinarum est. x.
Electuarium de dactilis quod accipitur in fe
bre et absque febre in estate et in hyeme
me et solvit absque lesione. Recipit ana
leucopiperis omnium ana. ʒ. i. scamone
e. ʒ. ii. et s. gireamarheiron aut alsa
braem. amigdalorum dulcium. excorticatarum
ex corticibus suis foliorum rute omnium ana.
ʒ. iiii. terantur medicine singulari
ter et infundantur dactili in aceto
vini fortis et terantur per se et colantur

et terantur cum eis. Et per se et misceantur et
post illud cum cautela et conficiantur cum
melle potio ʒ. iii. summa medicinarum est
vi. Electuarium solutivum. quod dicitur
masacina conferens ad podagram et dolorem
iuncturarum et egritudines accidentes ex
frigiditate et inflatione in iunctis. Rx sca
monee et cinamomi et sisertaragi omnium ana
ʒ. viii. piperis. ʒ. vi. turbit ʒ. x. macropiperis.
cardamomi gariofilorum seminis apii et anisi omnium
ana ʒ. iiii. salis amoniaci et salis indi. om
nium ana. ʒ. iiii. masacume. ʒ. iii. zuccari
penidiorum omnium ana. ʒ. xx. galbani ʒ. xii. et
s. terantur et conficiantur cum melle po
tio ʒ. iiii. aut ʒ. ii. cum aqua calida sum
ma medicinarum est. xvii. Electuarium
solutivum ad dolorem colice mirabile.
Rx mirabolanorum citrinorum et mirabola
norum nigrorum et sisertaragi. et ana et pipe
ris et macropiperis cinamomi gariofilorum
et heil et cardamomi et cinamomi et ne
remusch cumini cassie ligne. masticis anisi
seminis apii et seminis feniculi et ani
si omnium ana aur. vi. macis aur. ii.
epithimi aur. xii. scamonee aureos. x.
turbit aureos. xiiii. spice et mente sic
ce omnium ana aureos. iii. penidiorum ex zu
ccaro lib. iii. mellis quantum necesse est
terantur medicine et cribellentur et
conficiantur cum melle potio aur. iiii.
expertum sanum ad colicam et dolorem
stomachi cum siccitate nature sum
ma medicinarum est. xxvi. in quid ab
anibram compositio huius medicine est
compositio mala quoniam mirabiles sunt
facti quare fiunt materie colice et no
cent in sabbatis quando est in eis hec egri
tudo Electuarium solutivum ad dolo
rem colice et nominatur alandea. Rx sca
monee. aur. vi. turbit aureos. v. pi
peris macropiperis macis et cardamomi
ana. omnium ana aureos. iii. emblici ga
riofili cinamomi nucis muscate omni
um ana. aur. i. et s. zuccari tabarzet lib.
s. terantur et cribellentur et liniantur
ex oleo de keruha et conficiantur cum mel
le. et detur potio ex eo. ʒ. iii. aut ʒ. ii. secundum
quantitatem virtutis et etatis summa

medicinarum est .xii. dicit abuambram
quod hoc electuarium a saludi est bonum quando
ponitur in loco scamonee pulpa cologn
tide ipsum enim efficat in materia co
lice opinionem congruam bonam et ego ab bonū
horreo scamoneam. Electuarium de
radice lilii celestis et alaminden. ad ydro pigri
picos. Recipe .xx. radicis lilii celestis ʒ .xx
iiii. ʒʒ. ʒ. ii. anisi masticis seminis fe Zinzib
niculi. omnium ana ʒ. iiii. amideusii nolli
ʒ. xvi. ameos. se. apii. omnium ana ʒ. viii.
mellis quantum necesse est pocio quan
titatis nucis summa medicinarum est .ix.
Medicina solutiua alleuians uri
nam. et nominatur almodogium et
eius intencio est faciens mingere.
Recipe turbit radicis lilii celestis.
aristologie longe serapini. et origani
et cotorion. et iudeseppaone alia et est
cotrium et est sucais eupatorii. et ab
sinci et coloquintide et armoniaci et
opopanacis et seminis apii omnium
equales partes terantur et infundantur
cum zuccaro. et uino et ponantur in
sole et attustrentur. summa medicina
rum est .xi. Medicina solutiua que
abstergit ycteriaam. Recipe scamonee a
loes sucius. seminis atriplicis omnium equa
les partes. terantur et dentur in potu. ex
eo pondus ʒ. i. cum melle et aqua bulli
ente summa medicinarum est .iiii. Me
dicina alia solutiua ad ycteriaam mi
rabilis ualde. Recipe ʒ. iiii. scamone
e mirabolanorum citrinorum ʒ. vi. s
ucci eupatorii ʒ. ii. terantur et cribel
lentur et detur pocio ex eo ʒ. ii. cum
aqua endiuie et zuccaro summa me
dicinarum est tres. Alia ad icteri
am. Recipe aloes et sulphuris ambo
rum ana ʒ. iii. cassie lignee ʒ. ii. teran
tur et detur ex ea pondus ʒ. ii. cum eo
dem permixto cum aqua feniculi de
coctionis summa est tres. Alia ad
ycteriaam. Capillus ueneris teratur
et cribelletur et detur ex eo pondus ʒ
iiii. cum aqua decoctionis anisi et ali
qui miscent cum eo mirabolanos.
Medicina solutiua ad ycteriaam ex
perta certa. Succus aclaminus uiri
dis pondus ʒ. iii. sumatur et soluatur
cum tribus libris zuccari et decoque ip
sum donec remaneat tercia et detur
in mane certum expertum. Alia
ad ycteriaam et incepcionem ydro
pisis et detur cum lacte camelorum
et aqua casei et si est ibi caliditas cum
aqua solatri et endiuie et uolubilis. Re
cipe succi eupatorii ramnd cuca om
nium ana ʒ i. et s. lacte seminis cucu
rbite omnium ana ʒ. ii. cinnamomum
squinanti seminis citruli seminis
cucumeris seminis portulace scamo
nee anthiochene assate cum citonio
omnium ana ʒ. i. terantur et cribel
lentur et detur pocio ex ea pondus au
reus. i. cum eo quod uideatur ex cibis
predictis summa medicinarum est
ix. Alia que fit cum mezerion et
soluit coleram nigram. Recipe me
zerion infusi in aceto et exsiccati e
pithimi omnium ana ʒ. i. salis indi mi
rabolanorum citrinorum cuminum ar
meni omnium ana ʒ. ʃ. terantur et ho
detur pocio ex ea ʒ. ii. summa me
dicinarum est .vi. Medicina soluti
ua que fit cum scebrem soluit cole
ram nigram et fleuma. Recipe scebren
que ex eo est decliuis ad rubedinem
et est. ʒ. i. mirabolanorum ci
trinorum ʒ. ii. terantur et cribelletur
et pistatur cum illis aqua feniculi
recentis preter quod feruat donec co
operiet eos et ponatur in sole diebus
aliquod donec exsiccetur et reponatur
in uase. cum igitur exsiccatur et prouocat
necessitas ad ipsam tunc ex ea dabis pon
dus ʒ. i. aut ʒ. ii. secundum quantitatem
uirtutis eius eius qui bibit ipsam
et permisce eam cum zuccaro et da ea
cum aqua calida.
Capitulum .xvii. de pillulis conferen
tibus ad generem egritudinum omni
um ex illis sunt pillule conferentes ad
febres que sunt cum periodis et ad do
lorem epatis experte. Recipe aloes suc
ci eupatorii succi absinci mirabola

Semi

nor citrinor omnium ana. ʒ. iii. masti
cis pondus. ʒ. i. croci ʒ. s. reumd [illegible]
ʒ. ii. terantur et cribellentur et confi
ciantur cum aqua endivie et fiant
pillule pocio ex eis est. ʒ. ii. in sero
in hora febris. summa medicinarum
est. vii. ¶ Pillule aloes que valent
ad febres antiquas ex humoribus di
versis generatis a putrefactione visco
sa. Recipit reumd masticis succi ab
sinthii succi eupatorii et succi liquiri
cie omnium ana. ʒ. i. mirabolanorum
citrinorum ʒ. ii. et s. seminis apii semi
nis feniculi omnium ana dank. iiii.
et s. trociscorum de rosis pondus. ʒ. ii.
et s. yerepigre. ʒ. x. terantur et cribel
lentur et conficiantur cum aqua fenicu
li. et fiant pillule et detur pocio pondus
ʒ. ii. cum aqua calida. post occasum per
duas horas. summa medicinarum est de
cem. ¶ Pillule que conferunt ad fe
bres antiquas ex humoribus diversis
et ad dolorem epatis et inceptionem ydro
pisis iuvative valde. Recipit absin
thii et succi eius et succi eupatorii et
mirabolanorum citrinorum et aloes
et masticis et croci et reumd et lacce
ablute et anisi et in descripcione alia
loco anisi asari et sertamgi succi et
yerepigre omnium ana partem unam
terantur et cribellentur et conficiantur
cum aqua solatri et fiant pillule et de
tur ex eis pondus ʒ. i. cum aqua tepida
in nocte et si est tussis permisce cum
medicinis etiam ex succo liquiricie
quod sit equale medietati ponderis me
dicinarum. summa medicinarum est
xii. ¶ Pillule ad febres antiquas. Re
cipit trociscorum de rosis mirabolanorum
kebulorum omnium ana ʒ. iii. succi eupato
rii. bedagar omnium ana. ʒ. ii. absinthii
romani. sfuchaha. omnium ana. ʒ. i.
et s. mirabolanorum citrinorum seminis cus
cute omnium ana ʒ. iiii. turbit ʒ. x. a
garici aloes omnium ana ʒ. viii. salis gemme
pondus. ʒ. i. terantur et cribellentur et confi
ciantur cum aqua feniculi pocio pon
dus ʒ. ii. et s. summa medicinarum est xii.

¶ Pillule de eupatorio ad dolorem epatis
et ictericiam et febrem iuvative. Recipe a
loes succi eupatorii mirabolanorum citri
norum omnium equales partes terantur
et cribellentur et conficiantur cum aqua a
pii et fiant pillule et detur pocio ʒ. ii. ¶ P
illule ad febrem et dolores epatis et sple
nis. Recipit trociscorum berberis aloes suc
ci eupatorii succi absinthii. mirabolanorum
citrinorum omnium equales partes terantur
et conficiantur cum aqua solatri et fiant
pillule et conficiantur. pocio ʒ. ii. ¶ Pillu
le que conferunt ad febrem quartanam.
Recipe costi amari spice aromatice came
dreos cinamomi croci asari amari squinan
ti carpobalsami amomi scordeon. folii a
ristologie rotunde. Et in descripcione a
lia loco folii polii masticis gariofili. gen
ciane ellebori nigri. omnium ana. ʒ. s. epi
thimi cretensis et agarici polipodii mir
re omnium ana. ʒ. iii. aloes abluti. ʒ.
xx. terantur et cribellentur et conficiantur
et fiant pillule. pocio ʒ. ii. cum aqua ca[lida].
summa est xxi. ¶ Pillule alie ad febrem
quartanam. Recipit epithimi creten
sis mirabolanorum nigrorum ellebori nigri
succi eupatorii omnium ana ʒ. i. salis gemme
ʒ. s. aloes ʒ. vi. et s. terantur et cribellentur
et conficiantur et fiant pillule pocio secundum
quantitatem virtutis medicine sunt vi.
¶ Pillule que fiunt cum altit ad febrem
quartanam et tercianam. Recipe mi
rabolanorum nigrorum et succi eupatorii omni
um ana ʒ. ii. granorum nasturcii ʒ. i. altit
ʒ. s. terantur et cribellentur et conficiantur et fiant
pillule et dentur unicuique secundum virtutem
eius et ipsius complexionem summa medi
cinarum est. iiii. ¶ Pillule ad melancoli
cos et complexionem frigidam et ad fe. quar
tanam. et ad dolorem splenis. Recipe aloes
coloquintide mecereon omnium ana ʒ. i.
nigelle zeduarii sinapis mirabolanorum in[dorum].
omnium ana partem. i. altit partem s. terantur
et cribellentur et conficiantur cum aqua porri.
et conficiantur. summa medicinarum. vii. ¶ Pillule
ad ventositatem ledentem stomachum et epar
et ad febrem. Recipe aloes. ʒ. v. succi eupatorii pon
dus ʒ. i. absinthii romani. ʒ. i. et s. masticis

cinamomi. cariu. anicos seminis apii. anisi
omnium ana. danik. ii. Et in descriptio
ne alia. ʒ. ss. agarici ʒ. ss. fiant pillule et
dentur omni homini secundum quantitatem
virtutis sue. Summa medicinarum est. x.

Pillule valentes ad omnes febres cole
ricas et humiditates spissas et stoma
cho et puncturam appetitus et malicia
digestionis. Recipit rosarum pondus. ʒ. i.
medulle seminis citruli. rinnid seminum om
nium ana. danik. i. et ss. masticis ʒ. ss. suc
ci eupatorii ʒ. ii. mirabolanorum citrinorum
ʒ. ii. yere iacaris vii. Summa medicina
rum est viii. terantur et cribellentur
et fiant pillule et dentur omni homini
secundum quantitatem virtutis sue.

Pillule de mastice et aloe mundificantes stomachum
conferentes ad sodam et recipiuntur in
omni hora. Recipit aloes partes. iii. m
asticis partem i. terantur et cribellentur
et conficiantur cum succo solatri et fiant
pillule. pocio ʒ. ii.

Pillule que sumuntur
post cibum mundificantes stomachum
ex fleumate et confortantes ipsum et solvunt
humorem crudum absque nocumento. Re
cipe mirabolanorum nigrorum masticis anisi
anicos seminis lini apii omnium ana par
tem. i. salis indi partem ss. aloes secundo
pondus omnium. terantur et cribellentur
et conficiantur cum aqua citri viridis et
fiant pillule. pocio ʒ. ii. Summa medicina
rum est. vii.

Pillule que conferunt
stomacho et confortant ipsum. Recipit
absinthii romani. ʒ. v. trociscorum de ro
sis. ʒ. iii. masticis amari squinanti omnium
ana. ʒ. ii. salis indi. ʒ. i. aloes boni ad pon
dus omnium. terantur et cribellentur et con
ficiantur cum aqua foliorum citri boni
odoris et fiant pillule et administrentur po
cio ex eis. ʒ. iii. Summa medicinarum est
vii.

Pillule albeen que dicuntur pillule
auree. Recipit aloes. ʒ. vii. masticis. ʒ.
iiii. turbith. viii. rosarum ʒ. iii. mirab. cit.
ʒ. v. cc. ʒ. ii. terantur et cribellentur et a
ministrentur. Summa medicinarum est. vi.

Pillule nostre magne mundificantes stomachum
et caput et conferunt omnibus complexionibus
in hyeme et in estate. Recipe piperis macro
piperis. ʒʒ. omnium ana. danik. ii. mirabol.
citrinorum ʒ. ii. aloes scamonee omnium ana
pondus ʒ. i. turbith ʒ. vii. cc. ʒ. ss. terantur
et cribellentur et fiant pillule magne et ad
ministrentur. Summa medicinarum est. vii.

Pillule
que conferunt ad vapores elevatos ex stomacho ad ca
put et ad tenebrositatem visus et faciunt
descendere humores grossos deorsum. Recipe mi
rabolanorum citrinorum et mirabolanorum inda[rum] et mira
bol. nigrorum omnium ana. ʒ. i. mire succi liquiricie
liquiricii omnium ana. ʒ. ii. folii cassie lignee ama
ri squinanti ~~rosarum masticis~~ rosarum mas
ticis coloquintide agarici omnium ana. ʒ.
i. aloes. ʒ. xii. terantur et cribellentur
et conficiantur et fiant ex eis pillule et ad
ministrentur. Summa. xii.

Pillule alie
que sunt convenientes ad mundificationem sto
machi ex flate et expellit ventositates
grossas. Recipe aloes. ʒ. ii. et ss. anisi apii.
seminis anicos bdellii masticis sera
pini mirabolanorum citrinorum omnium
ana ʒ. ss. salis gemme turbith ana ʒ. iiii.
yerepigre pondus ʒ. i. terantur et admini
strentur. Summa medicinarum est. xi.

Pillule que mundificant stomachum et solvunt
eo. et inducunt humores grossos. Recipe
mirab. citri. ʒʒ. sarcocolle masticis omnium
ana. ʒ. i. indicas caparis. ʒ. ii. aloes. ʒ. viii.
et ss. mirab. iii. ro. citri. se. apii anisi
omnium ana ʒ. ss. terantur et cribellentur
et fiant pillule et administrentur. Summa me
dicinarum est. xi.

Pillule ad sodam anti
quam cronicam. Recipe yere pondus ʒ. i. se.
apii masticis omnium ana. pondus ʒ. i.
coloquintide melioris. ʒ. ss. scamonee
danik. ii. salis gemme danik. i. absin
thii. danik. ii. terantur et administrentur.
Summa est. vii.

Pillule que aperiunt
opilationes et auferunt humores grossos
et deponunt humorem mussillaginosum viscosum. Recipe folii indi. mire cina
mi squinanti. cinamomi absinthii mastice.
cc. omnium ana ʒ. ss. se. apii. anisi bdellii se
rapini omnium ana ʒ. i. aloes. ʒ. vii. turbith
agarici omnium ana ʒ. iii. et ss. terantur et cri
bellentur et fiant pillule et administrentur.
Summa medicinarum est. xiii.

Pillule
salunihzati. et sumuntur in omni momento.

Rx mirabo· cit· aloes· turbit omnium ana ʒ· xx·
ro· spic· mastic· omnium ana ʒ· v· anisi ʒ· iii·
croci ʒ· ii· terantur et cribellentur et fiat
pille· poco ʒ· iii· summa me· est· viii· P.
ille barzinati sapientis Rx aloes turbit
mirab· cit· omnium ana ʒ· iiii· ro· et mastic·
anisi sal· indi· et cit· omnium ana ʒ· i· fi
viii· ant pille summa me· est. Pille labor
regis Rx turbit ʒ· vi· aloes ʒ· iiii· sca
monee ʒ· s· rosarum ʒ· i· salis indi ʒ· ii·
mastic· anisi omnium ana ʒ· s· terantur et cri
bellentur et fiant pille dosis ʒ· ii· summa
medicinarum est· vii· Pille cedo Rx sca
monee bdellii omnium ana· aur· i· aloes aur·
ii· terantur et cribellentur et fiat pille sic
cit· poco· vii· numero· aut secundum quantitatem uir
tutis et etatis· Pille· cui· que uocatur cochie
Rx coloquintide mastic· aloes absinthii aut
succi eius et scamonee de omnibus istis equaliter
terantur et cribellentur et conficiantur
cum aqua solatri· et fiant pille magne
et dentur omni homini horas quantitatem
uirtutis eius· pondus ʒ· ii· summa medicina
rum est· v· Pillule lactilluha recipit medi
corum et soluunt sedim Rx turbit epithi
mirab cit· omnium ana pondus ʒ· ii· sal· indi
aloes scamonee omnium ana· pondus ʒ· s· cit· ʒ
s· terantur et fiat pille· poco ʒ· ii· summa
est vii· Pille ad solucionem danik filii
serapionis experte est Rx turbit ʒ· xxx
epithi ʒ· xii· granorum iiii· ʒ· x· sarcocolle
ʒ· viii· coloquintid nucleorum ʒ· vi· scamo
nee ʒ· vii· aloes ʒ· xx· terantur et cribel
lentur et conficiantur et fiant pille· poco
est ʒ· ii· et s· cum aqua calida summa me
dicinarum est· vii· Pille que soluunt hu
morem diuisum Rx turbit triti· partem· i·
granorum iiii tritorum partes s· aloes tertia parte quinta
partis· scamo· et coloquintid· tertiarum omnium ana partis
octaua· terantur et amministrentur summa est· v·
Pille que soluunt flegma Rx turbit yere omnium
ana ʒ· ii· coloquin· ʒ· s· agarici ʒ· i· conficiantur
et fiant pille et dentur summa me· est· iiii·
Pille albe et aberth que soluunt flegma Rx
turbit ʒ· xl· coloquin· ʒ· xx· et mirobalanorum· alia
coloquin· ʒ· xl· dragagant· ʒ· x· mirabo· cit· ʒ
x· sarcocolle ʒ· v· terantur et conficiantur et dentur· po
cio ʒ· ii· summa est· v· Pille ad humectatos
et flegmaticos et sunt bone ualde Rx aloes· partes
iiii· mirabo· cit· partes· ii· mirab iii· partes
v· terantur et fiant pille cum succo porri poco
ʒ· i· ante cibum summa medicinarum est· v· Pille
que soluunt colam citrinam Rx mirab· cit·
yerapigre amborum ana ʒ· ii· scamonee ʒ· s· gra
norum iiii· ʒ· i· et quartam terantur et confici
antur et amministrentur· summa est· iiii·
Pille que conferunt ad egritudines· cole citri
ne et sanguinis Rx mirab cit· ʒ· viii· in
dio· vi· belli embl· ana ʒ· ii· rosarum ʒ· iii·
yerapigre ex illa que fit cum aloe abluto
aut aloe solo ʒ· vi· scamonee assate in
cauitate citonii aut mali ʒ· iii· succi ab
sinthii ʒ· iii· se· apii· sal· indi· omnium ana ʒ· ii·
agarici sticados· amborum ana ʒ· iiii· terantur
et conficiantur cum aqua endiuie et fiant
pille et dentur poco ʒ· ii· cum aqua· calida xi·
summa medicinarum est. Pillule que
soluunt coleram nigram Rx epithimi ʒ
ʒ· iii· agarici ʒ· ii· ellebori nigri ʒ· i· yere
ʒ· iii· scamonee ʒ· s· conficiantur et amministrentur
summa medicinarum est· v· Pillule ad
coleram nigram grossam difficilem digestionis
Recipe yere coloquintide scamonee a
garici lapidis lazuli· epithimi bdellii o
mnium ana pondus ʒ· i· turbit ʒ· vi· terantur
et conficiantur et fiant pille et amministrentur
summa medicinarum est· viii· P. Pille
ad egritudines melancolicas Rx aloes
epithimi· polipodii coloquintide agari
ci omnium ana ʒ· v· mirobola· iii· ʒ· xv· et in
delesep· alia mirab ʒ· x· cinamomi spice sca
monee carpobal· omnium ana ʒ· ii· croci ʒ
v· conficiantur cum aqua decoctionis
epithimi· pocio ex eis pondus ʒ· ii· cum
aqua calida summa medicinarum est xi·
Pille ad egritudines melancolicas
omnes Recipit epithimi ʒ· iiii· polli
podii ʒ· iii· ierepigre ʒ· viii· mirobola
norum nigrorum ʒ· v· salis naptici ʒ· ii·
agarici ʒ· iiii· sticados ʒ· v· lapidis lazu
li abluti ʒ· iii· terantur et conficiant· cum
aqua apii et amministrentur summa me
dicinarum est· viii· Pillule ad illum
qui habet coleram nigram Recipit tur
bit ʒ· ii· sal· indi ʒ· s· scamonee danik· i·
et s· epithimi ʒ· i· terantur et conficiantur

cum aqua porri et fiant pillule. pocio ʒ.
i. et ß. medicine sunt. quatuor. ¶ Pil
lule que mundificant humorem me
lancolicum. ℞ epithimi ʒ. i. agari
ci aloes amborum ana ʒ. ß. coloquintide
salis mundi omnium ana dank. i. terantur
et conficiantur cum sccamabin. et fiant
pillule et detur ex eis omnis simul et pocio
una. ¶ Pillule de lapide lazuli ad co
lericos et melancolicos et in descripcione
alia ad humores melancolicam. ¶ Recipit
lapidis lazuli abluti ʒ. iii. gariof. ansi
omnium ana ʒ. ii. scamonee ʒ. ß. agarici ʒ.
v. epithimi ʒ. iiii. polipodii ʒ. iiii. iere.
ʒ. vi. terantur et conficiantur cum aqua en
divie et fiant pillule. pocio ʒ. ii. cum aqua
calida summa medicinarum est. viii.
¶ Pillule de aloe cum speciebus multis. ¶ Re
cipit cinamomi calami aromatici et
cassielignee. zeugi et xilobalsami. zi
niarum squinanti cinnamomi. gariofilo
rum omnium ana ʒ. iiii. terantur et
decoquantur cum duabus libris aque
pluvialis aut octo libris donec rema
neat medietas et sumatur ex aloe bo
bono libra una et abluatur cum aqua
pluviali quantitate necessaria et ponatur
in sole donec exsiccetur et fundatur
super ipsum ex aqua specierum qu
am decoxisti. et teratur donec exsic
cetur deinde sumatur mirre et cro
ci et masticis omnium ana ʒ. i. et immis
ceatur cum aloe quod ablutum est et
conflce ea et fac ex eis pillulas magnas
pocio ʒ. iii. ¶ Pillule de speciebus de
minuto aloe. ¶ Quod si vis ut facias e
as diminuto aloe tunc accipe unamquamque
specierum quas diximus ʒ. iii. et ex
aloe libram. unam. et ablue ipsum impri
mis cum aqua deinde exsicca ipsum et
funde super ipsum aquam specierum in
fine. cum ergo exsiccatur misce cum
eo croci et mirre et masticis omnium
ana ʒ. iii. et fac inde pillulas summa
est. iiii. ¶ Pillule de speciebus cum mi
rabolanis. ¶ Si ergo vis facere eas cum mira
bolanis tunc ablue lib. aloes inprimis
cum aqua in qua decocti sunt mirabolani. ci

trini. et modus eius ut accipias ex mi
rabolanis citrinis lib. i. et decoques eos
cum aque pluvialis libris. x. donec re
deant ad libras. iii. cum ergo exsiccatur
aloes ablue ipsum cum aqua specierum
in alio et mirre et croci. species autem et
mirram et crocum et masticen opor
tet ut ~~~~~ secundum quantitatem spe
rum pillularum quas vis facere in mul
titudine aloes et paucitate eius. ¶ P
illule que conveniunt ad dolorem sto
machi et singultum. ¶ Recipit aloes
abluti pondus ʒ. i. et ß. spice ʒ. ß. et in
alio musci et piperis omnium ana dank. i.
conficiantur cum vino puro et dentur
totum est pocio cum aqua ferviente.
¶ Pillule que abstergunt pectus. ¶ Recip
agarici turbit et mirre omnium ana
ʒ. iii. radicis lilii celestis prassii omnium ana
ʒ. i. iere ʒ. iiii. coloquintide sarcocol
le omnium ana ʒ. ii. terantur et cri
bellentur et conficiantur cum rob aut
iuleb aut in mirtil. pocio ʒ. ii.
¶ Pillule ad furfures que sunt in capi
te. ℞ spice asari cassielignee. croci
masticis omnium ana ʒ. i. licii ʒ.
ii. coloquintide ʒ. i. aloes ʒ. v. seminis
apii. costi calami aromatici omnium
ana ʒ. ß. terantur et conficiantur et com
misceantur. ¶ Pillule ad punctu
ram scorpionum. ¶ Recipit aristologie
longe et genciane centaurie pirecii ra
dicis capparis omnium ana equales par
tes fiant pillule. pocio ʒ. ii. summa me
dicinarum est. v. et in descripcione alia loco ze
duarie. corona. ¶ Pillule ad velocita
tem urine. ¶ Glandium decoctarum cum
vino exsiccatarum. corticis thuris mirre
et amoniaci in alio eiusdem partes sum
antur equales terantur et conficiantur
cum vino in quo infuse sint glandes.
et fiant pillule. pocio ʒ. ii. medicine
sunt. iiii. ¶ Pillule de felle tauri vena
tive ad scabiem et pruritum sanandum. ℞
epithimi agarici mirabo. citrinorum omni
um ana ʒ. v. aloes coloquintide fellis tauri omni
um ana ʒ. iiii. scamonee ʒ. ii. conficiantur
et fiant pillule et ministrentur summa me.

in alio musci et piperis
omnium ana dank. i.

est septem. Pill(u)le de agarico q(ue) aperi-
unt opilaciones (et) dantur cum lacte ca-
melarum ⁊ soluunt ydropicos ⁊ co(n)fe-
runt epati valde. Recipit epithimi a-
loes amborum ana ʒ vi agarici ʒ
iiii scamonee petrosilini anisi siseleos
os se(minis) apii dauci omnium ana ʒ ii.
summa medicinarum est viii ⁊ po-
cio est ʒ ii. Pillule que recipiun-
tur cum lacte camelarum ad ydropi-
cos. Recipit euforbii ⁊ salis indi ⁊ sca-
monee omnium ana aureos ii. m(ezereon)
re aureos iiii. turbit aureos vi. alo-
es aur(eos) x. fiant pillule cum aqua por-
ri. pocio aur(eos) viii. proiciantur in os
⁊ lac post eas ⁊ in descripcione alia loco lac-
tis aqua casei. Pillule que dantur
cum aqua lactis mundificantes cole-
ram citrinam. Recipit mirabolano-
rum citrinorum aloes abluti omnium
ana ʒ ii. salis indi ⁊ mastices omni-
um ana ʒ s(emis). scamonee ʒ ii. terant(ur)
⁊ conficiantur cum aqua endivie et
dentur medicine sunt v. Pillu-
le alie que dantur cum aqua casei ⁊
soluunt coleram citrinam ⁊ melanco-
liam nigram experte. Recipit elle-
bori nigri epithimi aloes omnium
ana ʒ ii. salis indi. mastices scamone-
e omnium ana ʒ i. terantur ⁊ conficiant(ur)
cum aqua endivie pocio integra est ʒ
ii ⁊ secundum virtutem. Pillule que con-
ferunt ad humorem circa stomacum
et deponunt ex capite experte. ℞ ʒʒ.
cinamomi cassieligne asari. spice fo-
lii cinarum squinanti ramid sem. oci-
mi ana ʒ i. seminis apii ⁊ anisi et
origani campestris ⁊ aristologie rotun-
de ⁊ corticis radicis capparis infusi in
aceto ʒ vii. succi absinthii ʒ ii. licii ʒ
v. aloes ʒ x. coloquintide ʒ iiii. terant(ur)
⁊ fiant pillule ⁊ administrentur summ-
a medicinarum e(st) xviii. Pillule ad
ramicem que fit intestinalis. Recip(it)
castorei ⁊ macropipis ⁊ alimenesi et
est calamentum fluviale ⁊ cinamomi
⁊ mastices omnium ana ʒ s(emis). mint(e) ⁊
cicute ⁊ ameos ⁊ anisi ⁊ se(minis) harmel et

nigelle ⁊ seminis apii ⁊ sarapini ⁊ bdel-
lii ⁊ ammoniaci ⁊ oppopanac(is) ⁊ acori
⁊ ligni acori ⁊ costi ⁊ galange ⁊ zedo-
uarii ⁊ doronici omnium ana ʒ i.
aloes ʒ x. licii ʒ v. fiant pill(u)le summa m-
edicinarum est xiiii. Pill(u)le alie que
conferunt ad ventositates grossas ⁊
inflacionem que involunt nervos ⁊ tes-
ticulos qui apostemantur iuvative
valde. Recipit se(minis) apii. seminis armel
anisi masticis cicute omnium ana ʒ i. mi-
rabolanorum nigrorum ⁊ bellericorum ⁊ em-
blicorum omnium ana ʒ ii. serapini
⁊ bdellii omnium ana ʒ i ⁊ s(emis). calamen-
ti fluvialis petrosilini ciminarum squi-
nanti asari ⁊ costi ⁊ zedoarie ⁊ a-
cori omnium ana ʒ s(emis). fiant pillule me-
dicine sunt xviii. Pillule que conferunt
ad ventositates grossas ⁊ coleram ni-
gram ⁊ radicem priapi. Recipit se-
minis apii cassieligne spice omnium
ana ʒ i. mirabolanorum nigrorum ⁊ bel-
lericorum omnium ana ʒ ii. coloquin- ⁊ bdellii
tide interioris agarici omnium ana
ʒ i. turbit ʒ vii. terantur ⁊ cum bdellio
⁊ administrentur. pocio ʒ ii. cum aqua
calida. summa medicinarum xii.
Pillule de sarapino convenientes ad do-
lorem genuum ⁊ ancharum ⁊ duorum
laterum iuvative experte. Recipit
seminis harmel ⁊ seminis apii om-
nium ana ʒ i. serapini bdellii omni-
um ana ʒ ii. iere ʒ i. coloquintide in-
terioris ⁊ agarici omnium ana ʒ i. tur-
bit ʒ vi. fiant pillule. pocio ʒ ii. cum
aqua tepida medicine sunt viii. Pil-
lule de sarapino que sunt convenientes
ad dolorem duarum partium dorsi.
⁊ dolorem matricis ⁊ soluunt naturam
⁊ provocant menstrua. Recipit seminis
apii ameos anisi seminis harmel omni-
um ana ʒ i. bdellii sarapini amoniaci
oppopanacis omnium ana ʒ ii. sterco-
ris ... ⁊ acori ⁊ polii ⁊ calamenti fluvial(is)
⁊ centauree costi ⁊ sal(is) gemme omnium
ana ʒ s(emis). aloes ʒ v. coloquintide ʒ iii
⁊ s(emis). terantur ⁊ fiant pillule ⁊ dentur su-
mma me(dicinarum) e(st) .. Pillule ad dolorem genu-

iiii. Recipit serapini et bdellii et seminis
apii et aristologie rotunde cimini et croci
et carui et ameos omnium ana ʒ. i.
acori sinapis macropiperis zinziberis omnium
ana ʒ. ii. sseitaragi ʒ. iiii. aloes ʒ. xx
pendiorum ʒ. xl. conficiantur cum por-
ris et fiant pillule potio ʒ. ii. sum-
ma medicinarum est xv. Pillule ad do-
lorem genuum et dorsi et dolorem ven-
tris et matricis et frigiditatem intesti-
norum et stomachi et soluunt colera
nigram experte sane. Recipit aloes
agarici omnium ana ʒ. i. et s. seminis
harmel ʒ. ii. coloquintide ʒ. ii. et s. et
in descriptione alia ʒ. i. et s. salis indi turbit
omnium ana ʒ. i. conficiantur cum aqua
porri et dentur potio earum ʒ. ii. medicine
sunt vi. Pillule absque angustia que confe-
runt ad dolorem colice et dolorem dorsi
et dantur cum oleo de keruha et bibun-
tur in omni momento. Recipit tur-
bit ʒ. xxx. ameos ʒ. x. et in descriptione
alia loco ameos ponitur mirabolanorum ci-
trinorum ʒ. xv. mirabolanorum kebulorum
ʒ. x. bdellii sarapini salis indi seminis
harmel omnium ana ʒ. v. et in descrip-
cione alia serapini ʒ. viii. seminis apii a-
nisi omnium ana ʒ. iii. teruntur et conficiantur
et infundantur bdellium et serapinum
cum aqua porri et conficiatur siccum ex eis et fiant
pillule potio ʒ. iii. et minus secundum virtutem ac-
cipientis eas et obedientiam nature eius me-
dicine sunt x. Modus alius pillularum absque an-
gustia. Recipit aloes mirab. cit. seminis a-
pii ana. mastic. ameos etc. omnium ana ʒ. i.
seminis harmel et sarapini omnium ana ʒ. ii. tur-
bit ʒ. xx. soluatur sarapinum et terantur
sicca et conficiatur et fiant pillule summa me-
dicinarum x. Pillule egiptiace ad dolorem iunc-
turarum et podagram et dolorem dorsi et ge-
nuum. Recipe origani campestris et salis
fructorum nigelle omnium ana aureum i. nasturcii
aureos ii. mastic. aureos x. sarcocolle sseitara-
gi bdellii mirabo. cit. cimini et sarapini et her-
modac. omnium ana aureos iii. aloes aureos iii. co-
loquintide intiorus aureos vii. infundatur
sarapinum et bdellium in aqua caulis donec leni-
antur et conficiantur cum eis medicine

et fiant pillule potio est aureus iii. in tempore et in
non tempore aureus ii. summa medicinarum est xiiii. =
Descriptio pillularum egiptiacarum aliarum
que conferunt ad podagram et dolorem
iuncturarum in principio egritudinis
sane. Recipit mirabolanorum nigrorum
et bellericorum et emblicorum et zin-
ziberis omnium ana aureos ii. et
in descriptione alia omnium ana aure-
os iiii. sseitaragi aureos xiiii. origa-
ni persici aureos vi. hermodactilorum
alborum aureos xx. pendiorum au-
reos xxiiii. salis indi aureos ii. bdel-
lii aureos xv. fiant pillule cum aqua
calida medicine sunt x. Pillule de ss-
eitaragi minores conferentes ad dolorem
duarum partium dorsi et ancharum et
sciaticam antiquam et ex[trahunt] hu-
morem crudum et viscosum. Recipe
sarapini ammoniaci bdellii euforbii
oppopanacis omnium ana ʒ. i. et in descrip-
cione alia omnium ana ʒ. ii. aloes
epithimi et agarici omnium ana ʒ. ii.
et s. aristologie rotunde centauree castorei
omnium ana ʒ. ii. et s. aristologie longe
piperis macropiperis ʒ. ʒ. cimini ameos seminis
apii anisi nitre etc. omnium ana. danik
iiii. mirab. cit. hermodact. radicis mer-
zekeragi omnium ana ʒ. ii. et s. sina-
pis sseitaragi coloquintide et acori salis
indi omnium ana ʒ. i. et danik iiii. et
in descriptione alia danik iiii. tantum con-
ficiantur cum aqua alkekengi potio
ex eis ʒ. ii. cum aqua calida. summa
medicinarum est xxvii. Pillule de ss-
eitaragi minores conferentes ad mol-
lificationem et paralisim et dolorem an-
charum et genuum et iuncturarum et
podagram frigidam et soluunt humorem
crudum ex corpore. Recipit
mirabolanorum cit. ʒ. x. aloes ʒ. xx. ʒ. ʒ.
ii. piperis macropiperis omnium ana ʒ. i. sinapis
ʒ. iii. sseitaragi indi et salis indi et colo-
quintide intiorus omnium ana ʒ. ii. pendiorum ʒ.
iiii. fiant pillule cum aqua calida et dentur potio
ex eis ʒ. ii. cum aqua calida. summa medicinarum x. =
Pillule fetide maiores facientes dolorem ad
colice et podagram et dolorem dorsi et

trahunt

genuum et solvit humorem grossum viscosum.
℞ amoniaci oppopanac. bdellii serapi-
ni. harmel. coloquint. aloes epithimi omnium
ana ʒ. x. scamonee ʒ. vi. cinamomi
spice croci castorei omnium ana ʒ. ii. euforbii
ʒ. i. infunde que humectanda est in aqua
porri et in descriptione alia in loco aque porri
aqua cauli et fiant ex eis pillule pocio est
ʒ. ii. et medicine sunt. xiiii. Pillule
fetide minores solventes humorem
grossum viscosum ex dorso et genibus
℞ serapini de saphan amoniaci oppo-
panacis. bdellii et mirre omnium ana ʒ. x. turbit
xx. coloquintide ʒ. iii. terantur sicca et infun-
dantur que infundi debent et fiant pillule pocio
ʒ. ii. cum aqua calida. medicine sunt. vii.
Modus alius pillularum fetidarum minorum
℞ serapini bdellii oppopanac. amoni-
aci omnium ana partem. i. aloes et mirre
omnium ana partem. s. seminis harmel
et mastic omnium ana partes. ii. turbit
partem. i. scamonee ad omnes duas ʒ.
ex toto dantur ʒ. s. summa medicinarum est
decem. Pillule de serapino li salomon
conferentes ad egritudines flaticas sic dolo-
rem duorum genuum et dorsi et paralisi et
torturam et que sunt similia illis ℞ ʒ. piperis
macropiperis silermagi nardi amcos mira-
bolanorum citrinorum bellericorum emblico-
rum turbit scamonee mirre croci casto-
rei omnium ana ʒ. ii. oppopanac. hermodac-
tilorum serapini. bdellii amoniaci pulpe
coloquintide omnium ana ʒ. x. aloes ʒ. xx.
terantur sicca et infundantur que infun-
duntur in aqua porrorum et fiant pillule
pocio ʒ. ii. summa medicinarum est. xx.
Pillule humani. ad tremorem unia-
tive Recipit piretri castorei silerta-
magi omnium ana ʒ. iii. sarapini ʒ
iiii. coloquintide sicce cinamomi asini-
ni omnium ana ʒ. ii. yeropigre ʒ. v.
pocio pondus aureus unus medici-
ne sunt. vii. Pillule gabrielis
ad tremorem Recipit yere ʒ. x. co-
loquintide interioris piretri omni-
um ana ʒ. vii. castorei salis indi. om-
nium ana ʒ. iiii. baurac ʒ. v. terant-
ur et cribellentur et fiant pillule po-
cio ʒ. ii. cum aqua calida. summa est. vi.
Pillule alnaia ad paralisim Recipit
yere ʒ. x. centauree ʒ. iii. coloquinti-
de ʒ. ii. castorei ʒ. ii. terantur et cribellen-
tur et conficiantur et in descriptione alia co-
loquintide nitlorus et agarici summa me-
dicinarum est. iiii. pocio ʒ. iii. Pillule
de euforbio conferentes ad fleuma et
mollificacionem et humores crudos qui
descendunt ad nervos Recipit agari-
ci coloquintide euforbii serapini bdellii
omnium ana ʒ. i. aloes ʒ. ii. terantur et
conficiantur cum aqua porri et fiant pil-
lule et detur ex eis pocio ʒ. s. et ad pluri-
mum ʒ. i. summa medicinarum est. vi.
Pillule alie ad paralisim et mollifica-
cionem et spasmum et dolorem dorsi et poda-
gram frigidam et solvunt fleuma visco-
sum Recipit amoniaci bdellii serapi-
ni oppopanacis castorei aloes. seminis
harmel. omnium ana ʒ. iiii. euforbii ʒ
iii. coloquintide ʒ. vi. terantur et fi-
ant pillule cum aqua porri pocio ʒ. i. cum
aqua calida summa medicinarum est
ix. Pillule indie que dicuntur alna-
ia. et conveniunt ad paralisim et torturam
et dolorem genuum et dorsi et dolorem
iuncturarum et fleuma Recipit medi-
cine inde que dicitur biiremen et medicine
alterius inde que dicitur alba neturii. et salamet
iasu et medicine que dicitur satil cabemil. in-
di. quod si non invenitur satil pone loco eius
ex albanegiriusamecasu. duplum et si
non invenitur habemil indi. sumatur ex
albaniasu duplum et herbe eupitorii om-
nium ana aureos. xx. et coquantur cum quinquagin-
ta libris aque. donec consumatur medietas deinde
cola ipsum et pone medicinas et decoque aquam
earum solam ——— donec fiat et similis mellis deinde
accipe lauri serici indie ex corticibus extensis
et indie mundate ex corticibus subtilibus que
simulant lingue avis et sunt in medio et aga-
rici et masticis et aloes scoterinis et ab-
sengi et in alio citri excorticati. et
succi liquiricie omnium ana aureos xx. terantur
et cribellentur cum omni excepto lau-
ro. deinde tere laurum solam et post
misce eam cum medicinis quoniam

non cribellatur

non cribellatur propter unctuositatem suam. et permisce ea omnia. Deinde accipe ex aqua qua decocti sunt et cum facta est sicut mel. et confice istas medicinas cum ea et fac pillas parvas et da ex ea pondus dank. ii. in potione una aut ʒ ß. et quando multiplicas dank. iiii. cum aqua ca. in nocte.

pille de bdellio ad emorroidas.

Rec. mirabol. nigrorum et bellicorum et embli corum et sserenblegi omnium ana ʒ. x. bdellii ʒ. ii. et in descriptione alia. bdellii ʒ. xx. terantur et infundatur bdellium cum aqua porri et mortificetur bene et confi ciantur medicine sicce sicut ipsum et sint trite et cribellate et fac ex eis pillas et da potionem ex eis ʒ. ii. aut ʒ. i. cum cibo. et post ipsum cum aqua ca. aut vino permixto medicine sufficit quinque.

Modus pillularum de bdellio que conveniunt ad emorroidas et abscindunt sanguinem currentem ex ano. et ex matrice etiam et ex fistul. que fiunt in ano.

Rec. mirabo. nig. et bellicorum et emb. et veneriarum conbustarum et carabe omnium ana ʒ. v. se. amcos. ʒ. vi. bdellii. ʒ. xx. infunde bdellium in aqua porri et confice cum eo medicinas et fac ex eis pillas et aministra eas. potio ex eis ʒ. iii. si ieiunium cum aqua calida summa medicinarum est viii.

Modus aliarum pillarum de bdellio que conferunt ad emorroidas ex quibus egreditur sanguis multus.

Rec. mirabo. nig. belli. et embl. omnium ana ʒ. ii. zegi. ʒ. i. bdellii. ʒ. vi. solvatur bdellium cum aqua porri et conficiantur cum eo medicine et fiat de eis pille et aministretur summa medicinarum est v.

Pille que conveniunt ad emorroidas que fiunt in ano et exsiccant virus quod egreditur ex eis.

Rec. mirab. kebulorum frixorum cum oleo omfacino mundatorum ʒ. v. sserenblegi. bellicorum sehedeguarn. karabe omnium ana ʒ. iiii. dehi ʒ. vi. veneriarum conbustarum ʒ. v. gallarum viridium non perforatarum. ʒ. iii. bdellii ʒ. x. solvatur bdellium cum aqua porri et conficiantur cum eo sicci. et fiat pille et aministretur potio ʒ. ii. in mane et in sero et dentur cum dehi contriti cribellati cum aqua ca. potere aut. Et in descriptione alia potio ʒ. i. summa est viii.

Pille que ponuntur in foramine ani et constringunt sanguinem qui descendit ex eo et conferunt matrici.

Rec. acacie sehedeguarn. omnium ana ʒ. x. carabe conbustarum ʒ. vii. san. dra. ceruse mer ... omnium ana ʒ. iii. hari ʒ. v. mirre ʒ. iiii. et ß. opii. ʒ. ii. terantur et cribellentur. Deinde sumatur gummi et thuris et terantur et cribellentur et conficiantur cum aqua spinarum humidarum aut vini. aut argenti cum lana al. et conficiantur medicine et fiant ex eis sief longa et inungantur cum oleo ro. et ponatur in anum. summa medicinarum est xi. — capillatium glandium balaustiarum omnium ana ʒ iiii.

Sief alia que ponitur in anum ad emorroidas et pruritum et ... que fiunt in ano vinata experta.

Rec. mirti sicce. ʒ. ii. nigelle. ʒ. iiii. terantur et cribellentur et conficiantur cum eis tres amigdale cum cortice suo interiore et conficiantur cum melle et fiant sief longa et ponatur in anum vinatina summa medicinarum est tres. — mirre

Sief que abscindit tenasmo bonum.

Rec. mirre thuris ce. opii omnium equales partes terantur et cribelletur et fiat ex eis sief. longum et ponatur in anum. ab initio noctis usque ad mane deinde extrahatur summa medicinarum est. iiii.

Pille que degluciuntur ad diarriam solum et anum ad conservationem eius bone.

Rec. sumac ʒ. ii. gallarum ʒ. i. cortice granatorum ʒ. ß. terantur et conficiantur cum aceto et in descriptione alia cum vino et fiat pille et dentur summa medicinarum est iii.

Pille que fiunt cum gall. et confert ad diarriam antiquam et lubricitatem et singultum.

Rec. gallarum viridium. i. caducarum granati capitum granatorum parvorum balausti arum xiloaloe nactarum sumach thuris mirre gummi etc. omnium equales partes terantur et fiant pille cum aqua mirti humide Et dentur ex eis. ʒ. ii. cum aqua decoctionis mirti. ʒ. ii. summa est ix.

Sief ad ventositates grossas intrinsecas.

Rec. nigelle mirti sicce omnium ana partem. i. radicis capitis tertiam partis sserarangi quartam partis terantur et cribellentur et inungantur butiro vaccino et fiant sief. et supponatur nocte tota.

Sief que supponitur in anum et solvit ventrem. Fervent

mel donec coaguletur aut zucarum rubeum
tantum et resolvatur cum aqua pauca et fer
veat donec coaguletur deinde pulverize
tur super ipsum sal contritum et baurac et fi
at ex ipso sief longum et ponatur in
anum. Sief quod ponitur in anum et sedat do
lorem colice. Conficiatur opium cum
succo lactuce et fiat ex eo licinium et sup
ponatur aut intingatur in eo lana et
ponatur in anum aut teratur album et
involve ipsum lana et pone ipsum in anum.
Sief aliud quod sedat dolorem colice sa
num expertum. Rx opii et castorei omnium
ana partem .i. terantur et conficiantur et
fiat sief et ponatur in anum. Sief a
liud ad anum et solvit ventrem. Bdellium
coloquintida terantur cum equalitate
et conficiantur cum aqua porri et ammis
tretur. Aliud adhuc modo. Recipe co
loquintida ʒ. vi. nitri et sal gemme peni
diorum omnium ana ʒ. ii. terantur et fiat ex
eis sief longum et ponatur in anum.
Aliud adhuc modo. Sal masse teratur
et cribelletur et misceatur cum eo equa
le ei de altera cribellata et conficiatur cum
aqua et fiat sief et administretur.
Aliud ad dolorem colice et solvit ventrem absque
tarditate. Rx coloquintida aureum .i. fellis
tauri ʒ. ii. sal baurac omnium ana ʒ. i. confi
ciantur cum melle coagulato et lini
antur cum oleo de ben et ponantur in anum.
Pillule que aromatizant odorem
oris. Rx cardamomi nucis muscate faufel et
camfore et gariofilorum et cinamomi et ga
lange omnium ana ʒ. i. musci ʒ. ii. xiloa
loes ʒ. iii. et in descriptione alia loco xilo
aloes terantur et conficiantur cum vino
odorifero aut candidi et detur summa
medicinarum est. Aliud quod aromatizat
odorem oris. Rx cubebe ʒ. ii. macis gummi
cinamomi nucis muscate omnium ana ʒ. i. hell
ʒ. iiii. xiloaloes aromatizati ʒ. i. mus
ci ʒ. s. camphore pondus duorum denariorum
terantur et conficiantur cum vino antiquo
et fiat pillule et administrentur summa me
dicinarum est ix. Aliud que aromatizat
odorem oris. Rx pondus musci ʒ. i. campho
re ʒ. iii. gallie bone ʒ. i. ligni aloes

gariofilorum cardamomi cubebe calami aro
matici spice omnium ana denarii .i. galange et
zinziberis omnium ana denarii .s. gummi ʒ. i. con
ficiantur cum vino antiquo et fiat pil
lule sicut ciceres et administretur summa medici
narum xii. Pillule indice que fiunt cum mus
co conferunt feto et delent fetorem oris et hor
ribilitatem que fit ex corruptione dencium
et stringunt gingivas et mundificant cere
brum et faciunt desiderare coitum et exci
tant appetitum cibi. Rx armelcemar
et thuris amborum ana lib. i. terantur illa
et abluantur cum aqua et proiciantur
in ollam et proiciantur super ea aque
lib. xl. et decoquantur donec remaneat lib.
v. et coletur et proiciantur medicine in
parte ab ea. Deinde accipe ollam insipidam et de
coque aquam predictam donec fiat ei spissitudo mellis et re
move eam cum cocleari donec non ebul
liatur et accipe eam ab igne et pone eam
in vas vitreum viride et exsicca eam
in umbra sicut exsiccatur aloes quod ablui
tur et quando vis ut permisceas pillulas tunc acci
pe ex ea aureos xv. et terantur et cribelle
tur cum ozali et simuletur hell et gario
filorum et nucis muscate et macis et xiloaloes
indi boni et folii indi et genciane acu
camcam et sandali albi et squinanti et cu
bebe omnium ana aureum .i. musci aureos .v. cam
phore aureos .x. terantur unumquodque per se et cri
belletur cum ozali. Deinde permisce ea
omnia et post illud accipe predictam aureos .v. ex
mel et proice super ipsum ʒ. vi. aque et de
coque eam donec remaneat ʒ. ii. et s. et
in frigidante conficiantur cum ea me
dicina et fiat pillule sicut ciceres magnum et ex
siccentur in umbra et ponantur in va
se vitreo et administrentur mediante ʒ. xiiii.
Pillule que stringunt gingivas et aroma
tizant odorem oris. Rx gariofilorum cinamomi
corticum thuris api omnium ana ʒ. v. teran
tur et conficiantur cum [illegible] et fiant pillule
sicut ciceres et sumatur in ore summa medici
narum est v. Pillule que accipiuntur sub lin
gua et extinguunt. Rx se. citruli dom
estici ʒ. vi. ind. liquiricie contrite et cribel
late ʒ. viii. seminis portulace ʒ. iii. teran
tur et cribellentur et conficiantur cum al

pillule castoree mire capud purgant odorem clarificant
paralisim oris et oris emendant dentes laxos affirmant
stranguriam solvunt. Rx castorei opii nardi [illegible] ʒ. pi
retri euforbii piperis albi nigelle staphisagrie [illegible]
omnium ana ʒ. ii. affice cum succo [illegible] in modum
piperis et desicca ad [illegible] et da i. vel ii. cum
vino et permisceas [illegible] in mane

bitumine oui subtili et fac ex eis pillas
et amistra eas mediane sicut ciceris. Pille
que conferunt ad ptisim cum tussi. Rx
fisticorum amigdalarum dulcium excorticatarum dra
gaganti. succi liquiritie omnium ana ℥ ii. te
rantur et cribellentur et conficiantur cum
rob et fiant pille et amistretur. summa est
iii. Pille ad tussim. Rx dragaganti.
gummi. seminis citruli domestici. omnium ana ℥
i. succi liquiritie ℥ iii. penidiorum ℥ iii. terantur
et conficiantur cum rob aut iuleb et fiant pille
et amistrentur. summa medicinarum est v.
Pille ad asperitatem que fit in pectore Rx
Infundatur gummi et dragagantum cum lactea
sine aqua humectata sint quousque utraque
simul. et cola ea et exsicca ipsa deinde terantur
et cribellentur cum ozali et misceantur
cum eis radix liquiritie et seminis portulace et confice
illud cum lacte asine et fac ex eo pillas
et amistra eas. summa medicinarum est
iii. Pille ad clarificationem vocis et ad
continuam. Rx amigdalarum dulcium et amigda
larum amararum que utreque sint excorticate.
et seminis lini. et amig. de pino. omnium ana ℥
ii. dragaganti ana. gummi omnium ana ℥ i.
radicis liquiritie contere et cribellate. aut succi
eius pondus ℥ i. penidiorum et zuccari. omnium ana
℥ ii. terantur et conficiantur cum succo se
minis mali parte i. et mellis parte i. et fiant pille
et amistrentur. summa medicinarum est x.
Pille ad clarificationem vocis. Rx draga
ganti et gummi amigdalarum amararum omnium
ana ℥ ii. mirre damik iiii. succi liquiritie
℥ iii. seminis apii ℥ i. terantur et conficiantur
cum rob. et amistrentur mediane sicut ciceris vi.
Pille que ponuntur sub lingua et conferunt ad
tussim siccam. Rx passularum corascenarum
mundatarum a granis suis et succi liqui
ritie et amigdalarum pini et seminis cucumeris et
dragaganti et dactilorum heruon et fistico
rum et amigdalarum dulcium et cinamomi et seminis papa
veris et penidiorum et amigdalarum dulcium amararum om
nium ana ℥ ii. seminis apii ℥ i. terantur et
cribellentur et misceantur cum rob. me
diane sicut xiii. Pille ad clarificationem
vocis. Rx draga. et gummi. amig. ama
rarum. omnium ana ℥ ii. mirre damik iiii.
succi liquiritie ℥ iii. seminis apii terantur

et conficiantur cum rob aut melle aut
gehemum mediane sicut v. Pille a
lie ad illum qui habet ptisim et tussim conti
nuam ex parte. Rx passularum mundatarum
lasturem. succi liquiritie omnium ana ℥ iii. pe
nidiorum papaveris omnium ana ℥ ii. amili gum
mi dragaganti seminis citruli seminis portulace
omnium ana ℥ i. conficiantur cum musala
gine granorum citoniorum et amistrentur
summa medicinarum est xx. Pille ad
tussim que accidit infantibus ex ventosita
te bouem Rx ana ℥ v. galbani ℥ ii. fiant
pille et dentur. Pille ad tussim ex
caliditate Rx. gummi draga. radicis liquiritie.
penidiorum omnium equales partes conficiantur
cum musallagine psillii et fiant pille
et ponantur sub lingua. summa medici
narum est iii. Pille ad eum qui spuit sa
niem Rx amoniaci ℥ i. croci ℥ ii. zimar.
℥ i. terantur et fiant pille et ponantur
sub lingua et in descensione alia zimar
℥ ii. summa medicinarum est iii. Pille
que ponuntur sub lingua et conveniunt ei
qui odit dulcia Rx gummi dragag.
ana ℥ iii. seminis citoniorum excorticatorum. seminis
maluarum et seminis altee. omnium ana ℥ iiii. a
migdalarum dulcium excorticatarum excorticati
bus suis fabarum excorticatarum. seminis citruli
excorticati. omnium ana ℥ vii. terantur
et cribellentur et terantur amigdale
per se et misceantur cum reliquis medicinis
et liniantur cum oleo de amig. dul. et con
ficiantur cum musalagine granorum ci
toniorum et musallagine psillii et fiant
ex eis pille magne et amistrentur et si est
vel inquietudo adde seminis medicinis supra
dictis seminis lactuce et papaveris al. omnium ana ℥
v. mediane sicut x. Pille ad hecticam
ethicam et tussim ex caliditate innatam
expertam Rx succi liquiritie ℥ x. seminis cucurbite
dulcis amigdalarum dulcium mundatarum om
nium ana ℥ v. amili gummi dragaganti omnium
ana ℥ iii. seminis citruli excorticati seminis lac
tuce. seminis katetke. excorticati. seminis por
tulace. seminis cucumeris excorticati. omnium
ana ℥ ii. papaveris ℥ vii. seminis citoniorum ex
corticatorum ℥ v. terantur et cribellentur
et conficiantur cum rob. et fiant pille.

et dent infirmo mediante ſꝫ xiiii.
Pillule que bibuntur ad tuſſim ℞ her
kalnnbat colati ℥. i. penidiorum bonorum
℥. ii. paſſularum kaſmeni mundatarum
℥. iii. terantur paſſule cum alkekengi et
penidiis. et fiat ex eis forme auellana
rum quarum unaqueque ſit ʒ. iiii. et da ex
eis in mane ſuper ieiunium an iiii. ſumma
medicinarum est iii. Pillule alie ad tuſ
ſim ℞ ſucci liquiricie. et dragaganti. et gummi
omnium ana ℥. i. paſſularum kaſmeni mun
datarum decoctarum cum oleo de amigdalis dul.
℥ tria. terantur et conficiantur cum eis
et fiat pillule magne ſumma medicinarum
est iiii. Benedicti que dantur in potu
ad tuſſim ℞ amigdalis dul. et amig.
ama. que utrique ſint excorticate omnium
fisam excor ana ℥. i. penidiorum ℥. iiii. ſucci liquiricie.
ticati ʒ. ii. ℥. ſ. terantur et conficiantur cum rob
et fiant benedicti. et detur in mane u
na et in ſero una. medicine ſunt v.
Pillule que dantur ſub lingua et abſcidunt
caliditatem et leniunt epiglotum et pectus.
℞ radicis liquiricie ʒ. xx. ſeminis portulace ʒ. x.
amigdalarum dulcium excorticatarum ʒ. viii. gum
mi dragaganti. omnium ana ʒ. vii. amili ſucre
candi cribellate omnium ana ʒ. x. ſe. citruli.
domeſtici ʒ. xx. ſe. bateke. papaveris
penidiorum omnium ana ʒ. x. ſe. citoniorum
ʒ. viii. conficiantur cum muſcillagine
pſillii ſumma medicinarum est xiii. Pil
lule que conveniunt ad opilaciones in pec
tore et pulmone et ſolvunt et confert ad
constrictionem anhelitus et tuſſim ℞
aloes ʒ. iiii. ſucci liquiricie ʒ. iii. ſarcocol
le gummi aniſi. ſe. apii. omnium ana ʒ. ii.
urtice ſemi pondus ʒ. i. aristol. lo. caſ
torei omnium ana ʒ. ſ. ſeminis harmel ʒ. ſ.
ſcamonee ʒ. ii. agarici ſampnii omnium ana
ʒ. iii. papaveris ʒ. i. granorum pini ʒ. ii.
terantur et conficiantur cum muſcilagi
ne pſillii et fiat pillule et ammiſtreantur
pocio ex eis aur. ii. cum aqua ca. ſumma
medicinarum est xv. Pillule ad epilepſi
am bone ℞ colloquintide. ſticados caſ
torei omnium ana ʒ. i. yerepigre ʒ. iiii. confi
ciantur cum ſecanabin ſquilitico et
dentur poſtquam ſint pillule. pocio est
ʒ. i. et ſ. ſumma medicinarum est iiii. Pil
lule alie ad epilempsiam ℞ iere ʒ. iiii. ſca
monee coloquintidos omnium ana ʒ. iii. turbit
nigro ʒ. x. maſtice ʒ. ii. terantur et confi
ciantur cum aqua epithimi et dentur. pocio
ex eis est aur. i. ſumma medicinarum est
v. Pillule ad epilepſiam ℞ agarici yere
re omnium ana ʒ. i. ſticados danik. ii. ellebo
ri nigri. danik. i. et ſ. centauree danik
v. et ſ. terantur et conficiantur et fiant pil
lule et dentur medicine omnes ſunt una pocio
Pillule alie ad epilepſiam experte ℞ ſi
ſeleos aristol. ro. caſtorei. ſal. indi. omnium
ana ʒ. iiii. pionie trociſcorum ſquilliticorum
omnium ana ʒ. vi. ierepigre ſticados omnium ana
ʒ. x. polip. ʒ. vii. agarici ʒ. xi. coloquint
tidos ʒ. xi. turbit albi ʒ. xv. et in deſcrip
cione alia ʒ. v. mirabolanorum nigrorum belli
cor. emblicorum omnium ana ʒ. iii. lapidis lazu
abluti ʒ. xiii. mirabo. citrinorum elli iii. ca
mapitheos camedreos omnium ana ʒ. viii.
terantur et cribellentur et conficiantur cum
ſecanabin ſquilitico et fiant pillule. po
cio ʒ. ii. et ſ. ſumma medicinarum est xii.
Pillule bone ad baris et morfeam nigram et e
pilepſiam et ſolvunt co. ni. ℞ iere ʒ. v.
epithimi ʒ. x. lapidis lazuli ʒ. vii. coloquinti
de ſcamonee. elli iii. ſpice omnium ana ʒ.
ii. terantur et cribellentur et conficiantur
cum aqua mell. et fiant pillule et dentur cum
aqua epithimi et paſſularum decoctarum medicine
ſunt vii. Pillule ad ſanies experte ℞ amo
maci oppoponacis. ſerapini. bdellii ſar
cocolle cuiuſque vis. omnium ana ʒ. v. aloes
ʒ. x. agarici ʒ. vii. et ſ. coloquintide ʒ.
iii. terantur et cribellentur et conficiantur
et fiant pillule. pocio ʒ. ii. cum aqua ca.
ſumma est ix. Pillule philagrii ſolventes
aquoſitatem ℞ camedreos ℥. i. came
dreos ℥. i. cinnamomi ſquinanti. et centau
ree minoris ℥. ſ. rubee. herbe. rubee ℥.
ſ. euforbii recentis ℥. ſ. fiant pillule et de
in nocte prima ʒ. i. et in ſecunda ʒ. i. et da
nik. ii. et in tercia ʒ. iii. ſumma medici
narum est v. Pillule debentes ad ydropicos
et opilaciones in epate et ſplene ℞ ani
mi ſemi et mirre et bdellii et amomi
ci. et ſerapini et maſtice. et thuris maſculi

et aloes et castorei omnium ana ʒ. i. rubee ge
ciane. lacce costi omnium ana ʒ. iii. cinamomi
spice croci piperis omnium ana ʒ. ii. cimini se.
apii. anisi omnium ana ʒ. i. terantur et confi
ciantur cum succo caul. et fiat pillule po
cio est ʒ. ii. medicine sunt xxi. Pillule alle
hale conferentes ad maliciam complexionis ℞
aloes ʒ. xx. epiti. ʒ. xii. senino. ʒ. viii.
spice cassiel. turbit mastic. omnium ana ʒ.
iiii. baurac. ʒ. iii. terantur et cribellentur
et conficiantur et fiat pillule. pocio ex eis ʒ.
ii. cum aqua ca. summa medicinarum est
viii. Pillule tyriaca regis medorum conferen
tes ydropicis ℞ lactis titimalli sarcapini
omnium partes sumantur equales decoquuntur
cum vino et fiat pillule sic ca. pocio ex eis
pillule ʒ. ii. aut tres plurimum eius cum vino
permixto ante cibum et post cibum. Pillule
ad ydropicos ex colore splenis ℞ me
zereon infusi in aceto exsiccati centra co
loquintidis sambuch ordei omnium equales partes
terantur et conficiantur cum melle et dentur
omni homini secundum quantitatem virtutis cum vina in fine
cum solvitur in aqua valde summa medici
narum est iii. Pillule de nucibus conferentes ad
opilacionem splenis et epatis et ad ydropisim
et solvunt cum quantitate necessaria ℞ ra
nucis ʒ. vii. sarcapini bdellii amomaci omnium
ana ʒ. x. lacce. ʒ. viii. opoponac. ʒ. iiii.
gummi almezereon ʒ. iiii. turbit. ʒ. x. spi
ce polipodii aloes omnium ana ʒ. v. masticis
ʒ. ii. mirabol. cit. ʒ. x. sal. sextaria. iii.
solve quod solvitur cum vino et permisce ea
et da ex eis. pocio ʒ. ii. cum vino aut. i. vi
no cocto Pillule de mezereon ad ydropi
cos ℞ mezereon infusi in aceto exsiccati
eris usti. anisi. omnium equales partes terantur
et conficiantur cum succo solatri. pocio ex
eis ʒ. s. medicine sunt iii. De descripcione aliarum
pillularum de mezereon ad ydropicos ℞
mezereon infusi in aceto exsiccati turbit
et epithimi omnium ana ʒ. i. anisi. se. apii mira
b. cit. omnium ana ʒ. s. terantur et conficiantur po
cio ex eis ʒ. ii. medicine sunt vii. Pillule ad
urinam ℞ cassiel. amomi omnium ana ʒ. i. spi
ce folii omnium ana ʒ. ii. mastic. cc. squinan
ti costi omnium ana ʒ. s. piperis ʒ. iii. cinami ga
riof. et s. terantur et conficiantur cum seca

mabi. pocio ʒ. i. summa medicinarum est v.
Et in descripcione alia loco gariof. cal. aro.
ʒ. i. et s. Pillule ad ydropicos et vento
sitates grossas vaporosas ℞ se. apii.
et anisi mac. omnium ana ʒ. dancuch. ii. aris
tol. ro. acori genciane omnium ana daniK
i. sal. indi. sarcapini omnium ana ʒ. i. et da
nich. i. aloes. ʒ. v. terantur et fiant pil
le. et dentur pocio ʒ. ii. cum aqua. ca.
summa est x. Pillule ad ydropicos ℞ ce
tauree minoris camedreos polii se. apii
ana mastic. cinamomi squinanti asari cc.
cassiel. danich. s. omnium ana sarcapini ʒ. ii
bdellii. sal. ind. omnium ana ʒ. ii. Et in
descripcione alia omnium ana daniK. ii. epiti
mi. ʒ. i. agarici. daniK. ii. aloes. ʒ. iiii.
coloquintide daniK. ii. pocio ʒ. ii. cum aqua
ca. summa est xviii. Pillule ad ydropicos.
℞ mirabol. in. ʒ. iiii. rosarum et se. apii
et eupatorii et amigd. amararum et stercora
ragi omnium ana ʒ. i. et in descripcione alia loco
assercaragi fumi terre sarcapini ʒ. ii. alo
es ʒ. xx. fiant pillule magne cum aqua
solat. pocio ʒ. ii. cum aqua. ca. summa est
viii. Pillule de sarcapino ad ydropicos.
℞ aloes epithimi omnium ana ʒ. iiii. agarici
ʒ. ii. sarcapini ʒ. vi. terantur et cribellen
tur et fiant pillule. pocio ʒ. i. summa me
dicinarum est iiii. Pillule ad ydropicos que
solvunt cum virtute ℞ eris usti. lacce
mundate sal. indi. omnium ana ʒ. vii. me epithi
zereon sicca epithimi sicca eupatorii bdellii
sarcapini. omnium ana ʒ. v. eufor bii. cinamomi
squinanti cinamomi centauree minoris
camedreos. se. apii. ana. petrosil. asari
mastic. spice cinamomi. cc. cassiel. aristol.
ro. genciane. omnium ana ʒ. iiii. aloes. ʒ. viii.
polii agarici. omnium ana ʒ. vi. radicis li
lii celestis. in alia radic. liquiricie et non de
radic. lilii. mirab. cit. mugath. omnium ana
ʒ. ix. nucis sem. ʒ. v. terantur et fiat pillule
cum aqua solat. et dentur omni homini secundum quantita
tem virtutis summa medicinarum est xxx. Pillule
de spica aperientes opilaciones epatis et sple
nis. conferentes ydropicis. et solvunt tum.
℞ spice ʒ. iiii. agarici rasuri amomi epi
thi. mastic. cc. costi. camedreos. omnium
ana ʒ. iii. nucis cinami gariof. squina

ci omn an. ʒ. i. aloes ʒ. viii. fiant pille
cum vino antiquo et dentur. pondus ʒ. ii.
cum vino. ypirixto ante cibum. et post cib
summa medicinar est xiii. Pille ad
coliciam et humore grossum crud et ve
tositates et inflacionem. R mirab. iii. bel
liricor. embl. omn an. ʒ. ii. fumi terre.
talisafar. hermodactilor. Et in desc(ri)ptione
alia loco fumi terre sertamgi. zinzibis
pipis ameos sarapi. bdellu amoniaci
et opopanac. omn an. ʒ. i. et s. sal' ind.
ʒ. s. aloes abluti ʒ. ix. agarici ʒ. iiii. et
s. terantur et conficiantur cum aqua
apii et fiant pille pondus ʒ. ii. cum aqua
ca. summa medicinar est xvi. Pille
de galanga ad illos qui habent coliciam
et ventositates grossas. R galange
spice foli. gariof. sertamgi cinamoi
pipis cinamu. omn an. ʒ. i. et s. scamo
ni. et agarici omn an. ʒ. i. Et in desc(ri)p
tione alia. ʒ. s. epithi. ʒ. iii. et s. et aloes
ʒ. iiii. fiant pille et administrentur summa me
dicinar est xii. Pille ad coliciam sa
na. R sarapini corascem serabrem an
ptem. i. terant serabrem et tribelleos et in
fundat sarapinum cum aq ruthe et leniat
in mortario. Deinde pice super ipsum assa
brem et fiant pille. potio ex eis pond. ʒ. i.
cum aqua cicer. medicine sunt due. P
ille de neremise. conferentes illi qui ledi
in omni hora. ex dolore colice. R pipis.
selselemumu. cinami. gariof. foli ma
crop. sal' indi. origani persica zinziabis
hell. cinamoi neremise. omn an. ʒ.
i. et s. mirab. nig. ʒ. iii. aloes seretari
a. iii. fiant pille cum succo solat. et fiant
pille parve. et dent. xxx. tunc cum vino
ypirixto. ante cibum. medicine sunt xiii.
Pille mirabiles que conferunt ad coliciam
et sedant dolorem. R mirab cit. se. altee.
et ro. siccar omn an. ʒ. x. lingue avis
granor pini se. eruce. ʒʒ. macropipe
ris sertacil. mirabo. ni. belli. se. spini
gi. urtice urtice piret. cepe. squille assa
te issend. omn an. ʒ. iiii. aloes cicotrini
omn an. ʒ. xv. ce. ʒ. iiii. terantur et cri
bellentur et conficiantur cum aqua eruce
et fiant pille magne. Et dentur pondus an

tatem virtutis infirmi. et sunt mirabiles
sedant. ii. dolorem statim. medicine sunt x
ix. Pille mesirohe. media valentes ad
humorem grossum viscosum et inflacionem stom
ach et sto et emoroides et dolores iuctur
et colicam. et solvunt superfluitatem siccam et p
vocant urinam. et frangunt lapidem in ren
bus et ad dolorem dorsi et genuum. et scia
ticam et podagram ex flatu. R bdellium mi
rab. ni. bellicor embli. omn an. ʒ. iiii.
se. apii. an. se. feni. carui et ameos ori
gani. ro. siccar sertamgi. ind. se. herml
hermod. sal' ind. mastic. amoniaci omn an
ʒ. i. ʒʒ. cinamoi cardamoi acori spice. ce.
cassie l. ʒ. s. omn an. sarcocolle ʒ. iii. coloq. ʒ. ii.
penidior albor cicotrini omn an. ʒ. iii. a
loes citensis. ʒ. xii. terantur et cribellentur
et conficiantur cum aqua caul' non ablu
ti. et fiant pille et unge manus tuas cum
oleo sambucino cum tu facis eas pondus est ʒ. ii.
cum aqua ca. summa medicinar est xxx.
Pille que fiunt ex x. medicinis ad podagram.
R ʒʒ. macropipis sertamgi indi. et pipe.
ni. embl. et mirab. ni. et belli. et ameos.
et api omn an. ʒ. ii. aloes. ʒ. xviii. terantur
et conficiantur cum succo solat. et fiant pil
le et dentur. pondus ʒ. ii. et s. summa medicinar
est x. Pille de hermodactil' ad dolorem iunc
turarum et ad sciaticam. R hermodact. et turb.
omn an. ʒ. i. aloes. ʒ. iiii. conficiantur cum aq
caul' et dentur pondus est ʒ. ii. medicine sunt
tres. Pille alie ad podagram et dolorem
iuncturarum. R aloes. ʒ. i. mirabo. ni. mei
zahari. satirion. omn an. ʒ. iiii. fiant pille
pondus ʒ. ii. summa medicinar est iiii. Pil
le ad podagram et ad grinnicem que fit in
corpore quecumque sit et ad dolorem capitis. R a
loes ptes. ii. ammoniaci mirre satirion.
omn an ptem. i. Et in desc(ri)ptione alia loco
satirion sarapini turbit ptes. iii. conficiantur
cum succo caulis et fiant pil lule summa
medicinar est v. Medicinam ad poda
gram expertam. R mirabol' ni. et bel
liricor et embl' omnium an. ʒ. x. sertamgi
cardamomi mehezehari scami. omn an
ʒ. v. conficiantur cum succo solat. et fiant
pille et bibantur pondus ʒ. i. medicine sunt vii.
Pille alie R mirabol' citri. beem. al

bi· hermodact. radicis almeizaha· aloes o
mnium equales partes terantur et fiant
pillule pond. ʒ· i· mediane sunt· v· Alie ad
podagram ℞ satirion· ʒ· i· iere· ʒ· ii· hermo
dactil· ʒ· i· terantur et fiunt pillule et de
tur ei sunt poco una· summa est mediana tres
Pillule ad dolorem iuncturarum et podagram·
℞ iere pig· turbit omnium an· ʒ· iiii· satiri
on· hermodactilorum meizaha omnium an· ʒ
ii· mirabo· cit· ʒ· iii· bdellii· ʒ· ii· sal i
di· aur· i· sarapini· se· apii· omnium an· ʒ· ii·
sseitarigi· ʒ· ii· et s· origani psici ʒinca
bis omnium aur· i· terantur et conficiantur
cum aqua caul· poco· ʒ· iii· cum aq ca.
summa medicinarum est· xiii· Pillule abus
aid· valentes ad podagram experte sane·
℞ hermodact. satirion meheizaharii ru
bee sseitarigi· omnium an· ʒ· v· sal· ind· ʒ· iiii·
foliorum capparis et in descripcione alia et fruc
tus eius et aleanne de metha· omnium an·
ʒ· v· mirab keb· ʒ· vii· mirab cit· ʒ· x·
agarici ʒ· x· turbit ʒ· xv· iere· ʒ· viii· bdel
lii ʒ· iiii· infunde bdellium in aqua feniculi
aut aq solatri et mortifica ipsum bene et confi
ce cum eo medicinas et fac ex eis pillulas
et inunge digitos tuos oleo de lilio· poco est
ʒ· iii· aut ʒ· ii· et s· summa medicinarum
est· xv· Pillule alie de abulsaid que bibun
tur apud incepcionem egritudinis· ℞ mira
b cit· bellicorum embl· zinzibis omnium ana
aur· ii· origani psici· aur· iii· sseitarigi
indi· aur· vi· et s· sal· indi aur· ii· hermod·
aur· x· et s· pemdiorum aur· vi· et s· bdellii
aur· viii· et s· conficiantur cum aqua so
latri et fiant pillule· poco ʒ· ii· et s· medici
ne sunt· x· Pillule abalsidal· ad podagram
℞ sal· indi· origani psici omnium an· ʒ· ii·
mirabol cit· belli· embl· zinzibis omnium an·
ʒ· iiii· et in descripcione alia loco· ʒ· iiii· dauk
iiii· bdellii ʒ· vii· hermodacti· ʒ· xxii· pem
diorum ʒ· xv· sseitarigi· ʒ· xiii· turbit ʒ· x·
aloes ʒ· x· mortificetur bdellium cum aq
solatri· aut aq caul· ut fiant pillule· poco
ʒ· iii· summa medicinarum est· xii· Pillule
sale ad dolorem iuncturarum et podagram
experte pluries ℞ aloes· ʒ· i· meheizaha
iii· mirab· iii· omnium an· ʒ· ii· Et in descrip
cione alia meheizahara et mirab omnium an·
ʒ· iiii· satyrion et pionie omnium an· ʒ· ii·
gariofi· ʒ· iii· fiant pillule cum succo ci
l· poco ʒ· ii· cum aq decoctionis aneti et
melle mediane sunt· vi· Pillule ad humo
rem grossum uiscosum et uentositates
grossas et uenam sciaticam et podagram et stu
porem et confortant stomachum et soluunt uentrem
absque nocumento experte ℞ sarapini bdel
lii amoniaci sal· ind· sseitarigi· asse
fire· et serseriftin· se· harmel acori· se·
apii· omnium an· aur· i· pere yornas· alea
omnium an· ʒ· v· coloquintide intiorum· ʒ· iii·
terantur et fiant pillule· poco ʒ· ii· et s· me
diane sunt· xiii· Pillule que uocantur
delechir et queruntur ad incepcionem aqui
aculo experte ℞ aloes· ʒ· xiiii· mastic·
mirabo· citinorum· rosarum omnium an· ʒ· x· cet·
ʒ· ii· Capitulum xviii· de trociscis conferentibus
ad omnem egritudinem· trocisci stelle ua
lentes ad omnem egritudinem stomachi debi
lis· qui suscipit materias et eructuacionem
acetosam· et ad dolorem capitis quan
do bibuntur et liniuntur ex eis super frontem
cum aceto et ad sputum sanguinis· et excor
iacionem· et ad morsicacionem reliquorum rep
tilium quando sumuntur cum aqua rute
et ad coliam et tussim antiquam· et fe
bres que sunt cum periodo· et ad dolorem aurium
quando funduntur ex eis in aurem cum aqua sambu
ci et ad fluxum sanguinis et ad dolorem gi
giuarum quando conficiuntur cum galbano et po
nuntur in loco corroso· permixtio quorum·
℞ murre spice castorei cassiel· terre sigil
late· cortic· radic· mandragore· omnium an
ʒ· v· papaveris· ʒ· vi· dauci anisi siseleos· se·
iusquiami al· storacis sicce· se· apii· omnium
an· ʒ· viii Et in descripcione alia tall·
ʒ· iiii· terantur sicca· et soluantur que sol
uuntur cum vino odorifero· et fiant troc
isci· sicut trociscus ʒ· s· Et exsiccentur in
umbra· et conseruentur summa medicina
rum est· xvi· Trocisci de seminibus uale
tes ad illum cuius soluitur natura ex debi
litate uiscerum· et ulcera que sunt in intestinis
et ad illos qui non digerunt cibos suos et
ad punctionem uehementem· et tenasmo
et fluxum sanguinis assiduum· mirifice exp
erte ℞ granorum mirti· ʒ· ii· seminis apii· se·

poco

Hic deficiunt iiii ca
pla que invenies in fine
vii· libri in tali signo

fenicul. an. anisos. se. iusquiami dura
om an. ʒ. i. opii. ʒ. vi. terantur et confi
ciant cum uino et conseruentur tro
cisci sitque trociscus pond. ʒ. s. et conser
uentur post vi. menses medicine est
viii. Trocisci de rosis descripcione ascle
piadis qui infrigidant et confortant sto
machum mollem in quo est principium
lesionis calide et humide et similiter stom
achi ad eum qui habet adustionem et infla
macionem quorum permixtio. Rx. rosarum re
centium aur. vi. rad. liquir. aur. iii.
spice aur. i. terantur et cribellentur.
et conficiantur cum rob et fiant trocis
ci. sitque trocisc. ʒ. i. et exsiccentur in um
bra et conseruentur medicine est tres
Trocisci de rosis secundum descripcionem super quam
est agregatio qui confert ad febrem ex
flatic. et ad dolorem stomachi. et mundificant
et exsiccant stomachum humid. san. Rx. rosarum
ʒ. xx. succi liquir. aut indic. eius
et spice om an. ʒ. xv. terantur et confi
ciantur cum rob. et fiant trocisci et ex
siccentur in umbra sitque pond. trocis
ci ʒ. i. et dentur cum eo quod conuenit ex po
tibus summa medicinarum est tres.
Trocisci de rosis conferentes ad dolorem
stomachi et apostema quod fit in eo. Rx. rosarum
siccarum ʒ. vi. spice indic. liquir. om an.
ʒ. iiii. mellil. camarum camomille sumi
tatis squinanti. om an. ʒ. iii. mastic.
karabe om an. ʒ. ii. terantur et conficiantur
cum rob et fiant trocisci. et sit tro
cisci aur. i. et exsiccentur in umbra et
conseruentur. et dentur ad apostema cum aqua
ca. solat. et ad dolorem stomachi cum aqua
an. et mastic. aut cum inima medicine
est viii. Trocisci de rosis ualentes ad
stomachum ex febre flati. Rx. rosarum siccarum ʒ.
ii. spice ind. liquir. om an. ʒ. i. cara
be mastic. om an. ʒ. iii. albi ʒ. vi. xi
lobalsami ʒ. v. terantur et cribellentur.
et conficiantur cum rob. antiquo et fiant
trocisci. et dentur medicine est vi. Tro
cisci de rosis soluentium et accipiuntur in es
tate. Rx. rosarum ʒ. x. spic. indic. liquir.
om an. ʒ. v. scamonee ʒ. iii. terantur
et cribellentur et fiant trocisci. et dent. ad

ex eis trocisc. i. cum aqua frigida summa me
dicinarum est iiii. Trocisci qui conferunt ad
febrem cotidianam cum tussi et siti et inquie
tudine et constrictione nature et uomitu. Rx.
mezereon quod asportatur alacand et farine
ordei et zucari tabarzet et mirab. cit. om
an. ʒ. ii. teratur almezereon cum mirabol.
et cribelle cum ozalu. et cribelletur farina
ordei desup. Deinde tere zucarum et permisce ea
cum ipso et conficiantur cum aqua rosata.
alibi cum aqua frigida et fiant trocisci sit
pond. ʒ. i. trocisc. et dentur cum aqua ro
sata summa medicinarum est. iiii. Trocisci
anetino. et est eupatorium conferentes ad febres
antiquas et dolorem epatis. et yctericiam. Rx. ro
sarum ʒ. v. spice ʒ. ii. spodii ʒ. i. succi eupato
rii ʒ. viii. terantur et conficiantur cum aqua
tamarindi et fiant trocisci. et dentur cum eo
quod conuenit ex potibus summa medicinarum est.
iiii. Trocisci de spodio et tamarindi qui
conferunt ad febrem et extinguunt. Rx. ro
sarum ʒ. vi. tamarindi ʒ. iiii. amili ʒ. iii. gummi
dragaganti spodii. cet. om an. ʒ. ii. terantur
et cribellentur et soluatur tamarindi cum
musillagine psillii et conficiantur cum eo
medicine et fiant trocisci et conseruentur
summa medicinarum est. vii. Et quidam addunt
eis se. citruli et se. cucumeris indi et se. cucur
bite dulcis om an. ʒ. ii. Modus alius tro
ciscorum de spodio conferentium ad febres
et inflamacionem et extinguunt. Rx. rosarum
ʒ. vi. spodii dragaganti gummi om an.
ʒ. iiii. se. citruli. et se. cucumeris et se. cucur
bite dulcis om excorticatorum et se. ol. ind
ici et radic. liquir. om an. ʒ. viii. croci.
ʒ. ii. amili ʒ. iii. camfore pond. ʒ. i. te
rantur omnia et conficiantur cum musil
lagine psillii. et fiant trocisci et dentur me
dicine est xii. Trocisci de spodio ad feb. — cum se
cotidianam que est cum solone co. acute. — ualen
Rx. rosarum siccarum ʒ. ix. gummi se. acetose
torrefacti excorticati amili torrefacti om an.
ʒ. iiii. spodii ʒ. iii. cet. ʒ. ii. terantur et cri
bellentur et conficiantur cum aqua agres
te aut cum aq. granati acetosi et fiant tro
cisci et dentur cum rob agreste puro. aut
cum rob riber summa medicinarum est. vi. et
ad alii dant. boli armenici. et succi berbis om

uni an̄ ʒ. ii. castanearum torrefactarum ʒ. ii. Tro
cisci alcorc valentes ad febrem cum solo
ne co. acu. ℞ cort. spodii. se. acetose tor
refacti granorum mirti alborum glandium omnium
an̄ ʒ. iiii. mastic. terre sigillate. omnium an̄ ʒ. i.
terantur et conficiantur cum aqua et fiant
trocisci. et dentur cum rob citoniorum puro
Summe dictarum e. Trocisci albicantes con
ferentes ad lenitatem nature et inflammacionem
et calliditatem in epate. ℞ spodii bdellii. xiloa
loes. cindi. seminis acetose excorticati. m
astic. gallie omnium an̄. aur. i. gummi. aur. iii.
rosarum aur. v. terantur et conficiantur cum aqua
rosata. et fiant trocisci. et dentur cum suc
de citro. Trocisci de balaustiis conferentes ad
solutionem nature et ad eum qui egit saniem et sa
guinem et viscositatem et tenasmon. ℞ balau
stiarum cortis simach glandium torrefactarum mace
to samch agreste et in descripcione alia loco agres
to nabach et granorum mirti. omnium an̄
ʒ. viii. gallarum torrefactarum extinctarum in ace
to et torrefacti omnium an̄ ʒ. iiii. terantur et
cribellentur et conficiantur cum succo rosarum aut
succo arnoglosse aut succo malorum et fiant
trocisci quorum unusquisque sit ʒ. i. et dentur
cum eo quod confert ex potibus medicine. ff. viii.
et alii addunt eis ex gallia ʒ. ii. Trocisci
de herbis valentes ad fe. acutam et aposte
mata epatis et sitim multam vehementem.
℞ herbis aut succi eius ʒ. iiii. se. citruli m
astic. spodii. omnium an̄ ʒ. ii. lacce ramid omnium
an̄ ʒ. i. rosarum ʒ. iii. ce. ʒ. i. spice eupatorii
radic. liquir. camabin. omnium an̄ ʒ. ii. teran
tur et fiant troc. ʒ. i. et dentur cum eo quod conve
./xii nit ex potibus summa medicinarum e. ./. Et
alii addunt succi apii absinthii ʒ. ii. asa
ri et se. apii et se. feniculi. omnium an̄ ʒ. ii. ru
bee tinctorum ʒ. ii. et s. Descripcio alia tro
ciscorum de herbis qui conferunt ad dolorem
epatis cum febre et tussi et pectoris. ℞ ro
sarum recentium ʒ. vii. succi herbis camabin.
omnium an̄ ʒ. iii. cuscute sicce aut se. ei
ʒ. i. et s. succi eupatorii ʒ. ii. se. citruli.
ʒ. ii. et se. spice. spodii. omnium an̄ ʒ. i. et s.
ce. lacce ramid. sem. omnium an̄ ʒ. i. succi
liquir. ʒ. ii. et s. terantur et conficiantur cum
aqua camabin. aut succo endivie summa
medicinarum e. xii. Species alia trociscorum

de herbis conferentium ad febres et inflamma
cionem et sitim et angustiam. et extinguunt
valde. ℞ herbis aut succi eius et succi li
quir. et spodii omnium an̄ ʒ. iii. et s. spice
ʒ. ii. se. citruli ʒ. iii. et s. rosarum ʒ. vi. se. p
orcul. ce. amili. dragaganti. omnium an̄ ʒ.
ii. camfore ʒ. s. terantur et conficiantur
cum aqua camabin. et fiant trocisci et a
ministrentur. et rememorat in descrip
cione alia spice ʒ. se. citruli. Trocis
ci conferentes ad febres et inflammacionem
et asma. et inquietudinem et vomitum
et lenitatem nature et ff. sani valde experti.
℞ rosarum ʒ. vi. se. cucumeris et masticis
et ramid. sem. et succi eupatorii. omnium
an̄ ʒ. iii. ce. ʒ. ii. aloes ʒ. i. terantur et
conficiantur cum aqua frigida. et fiant trocisci.
sitque trociscus ʒ. s. et datur in potu cum
aqua citruli summa medicinarum e. vii.
Trocisci de ramid conferentes ad gravi
tatem in epate et splene. et aposte
ma in eis. et passionem cadentem in epate et
pruritum. ℞ ramid sem. ʒ. viii. rubee
lacce an̄ ʒ. iiii. se. apii. succi eupatorii
an. omnium an̄ ʒ. iii. terantur et cribelle
ntur et fiant trocisci quorum unusquisque
sit ʒ. i. Et dentur cum eo quod convenit
ex potibus medicine ff. vi. Trocisci
de lacca conferentes ad opilaciones in epa
te et splene et febrem antiquam et pro
vocant urinam. ℞ lacce mundate. rubee
an. se. apii. absinthii. asari amigdalarum
amararum excorticatarum costi ramid aris
tol. lo. succi eupatorii. succi liquir. suc
ci herbis omnium an̄ equales partes. terantur
et cribellentur et fiant trocisci quorum un
usquisque sit ʒ. i. Et dentur cum eo quod conve
nit ex potibus summa medicinarum est. xiii.
Trocisci de absinthio aperiunt opilacio
nes in epate et confert ad fe. antiquam
et provocant urinam. ℞ absinthii et anisi
et asari et se. apii. et amigd. amararum ex
corticatarum omnium equales partes terantur
et conficiantur cum aqua. et fiant troci
sci. et administrentur. medicine. ff. v.
Trocisci de aniso. conferentes ad epar. et
fe. antiquam et aperiunt opilaciones et sol
vunt naturam. ℞ anisi ʒ. iii. asari ab

ercorticeatarum

sinici. se. amigdal' amar. spice mastic. folii indi. se. aneti. omn an. ʒ. i. eupatorii. ʒ. iii. aloes. ʒ. iiii. et s. terantur et conficiantur cum aqua decoctionis absinthii et fiant trocisci quorum unusquisque sit. ʒ. i. et conficiantur cum secaniabin mediante fl. xi. ¶ Trocisci de rubea conferentes ad gravitatem in splene et dolorem epatis et fe. antiquam ℞ rubee. ʒ. xii. cortic. rad. capparis. aristol. lo. radic. liquir. omn equales partes terantur et conficiantur et fiant trocisci cum secaniab. ¶ Et det. ex eis pond. ʒ. ii. cum aqua decoctionis absinthii. summa medicinarum est. iiii. ¶ Trocisci ad fe. antiquas ℞ succi eupatorii. succi absinthii aloes omn an. ʒ. v. mirabolanorum ʒ. iii. rami d. mastic. omn an. ʒ. i. cc. s. ʒ. s. terantur et conficiantur cum secaniabi et fiant trocisci. et dentur cum aqua endivie et cuscute. summa medicinarum est. vii. ¶ Troc. de cuscute. valentes ad fe. antiquas et extinguit ℞ se. citruli se. olis bndei seminis fu. tre. in a. sechesatrem omn an. ʒ. iii. dragaganti gummi. arabici omn an. ʒ. i. et s. spodii. et rosarum et se. cuscute omn an. ʒ. iiii. terraniabi ʒ. xx. zucari. alhosi. ʒ. xx. cc. ʒ. iii. terantur et cribellentur et conficiantur cum aq. et fiant trocisci. et administrentur. mediante fl. xv. ¶ Trocis de x medicinis conferentes ad fe. antiquas et ad dolorem epatis et exitationem et inflammationem ℞ an. ʒ. iiii. asari folii indi. absinthii. se. apii. spice. amig. amararum ercorticeatarum mastic. omn an. ʒ. i. aloes ʒ. ii. succi eupatorii terantur et cribellentur et conficiantur cum decoctione absinthii et fiant trocisci quorum unusquisque sit ʒ. i. ¶ Et dentur cum aqua. ca. summa medicinarum est x. ¶ Troci. alii ad fe. quartanam ℞ absinthii. polii fistulum. inscenangi omn an. ʒ. i. radic. liquir. pireti spice nelisatur. omn an. ʒ. ii. succi eupatorii. ʒ. iii. aloes terantur et cribellentur et conficiantur cum aqua et fiant trocisci et administrentur summa medicinarum est x. ¶ Troc. de caphora valentes ad fe. inflammatam et solvi ex calliditate et extinguunt valde ℞ spodii. ʒ. iiii. rosarum ʒ. vii. se. citruli. se. cucurbite dulc. dragaganti. gummi spice. liquir. xiloaloes cardi. cardamomi omn an. ʒ. iii. cc. ʒ. ii. zucari tabarzet terraniabi. in alio ʒ. i. omn an. ʒ. vii. camphore ʒ. i. et s. terantur et conficiantur cum mussillagine psillii et fiant trocisci et administrentur. et quidam addunt in descriptione sandal' albi. ʒ. v. et lacce in dite. ʒ. iii. in quo abuhambra ego sum abhorrens hoc valde. ¶ Troc. alrodino. ad simile illi ℞ rosarum ʒ. vi. spice. cc. omnium an. ʒ. ii. succi liquir. terraniabin. omnium an. ʒ. iii. dragag. et gummi arab. omn an. ʒ. i. terantur et conficiantur et fiant trocisci. et administrentur summa medicinarum est. vii. ¶ Troc. de capparibus ad spleneticos. ℞ cortic. radic. capp. amoniaci omn an sextaria duo. aristol. lo. piperis se. agni casti. et se. alkakengi. omn an. ʒ. iiii. solvatur amoniac. cum aceto et conficiantur cum eo succi et fiant trocisci. unusquisque ʒ. i. et s. Et dentur cum secaniabi. ¶ Troc. ad spleneticos ℞ spice asari mastic. omn an. ʒ. i. succi eupatorii succi absinthii omn an. ʒ. ii. cortic. radic. capparis. rubee. se. agni casti. omn an. ʒ. vi. alibi vii. fiant trocisci quorum unusquisque sit ʒ. i. et det. ¶ Trocis. ad spleneticos quibus est apa antiquum in splene ℞ cortic. radic. capparis infusi in aceto rubee. se. agni casti. aristol. lo. asari mastic. succi absinthii. succi eupatorii. reumatis seu costi. cinamomi. polii amigdal. amararum origani campestris. calamenti montani. gentiane anisi granorum alkekengi. et in descriptione alia petrosili loco alkekengi. se. apii siseleos omn equales partes terantur et cribellentur et conficiantur cum aceto et administrentur summa medicinarum e. xx. ¶ Troci. ad spleneticos mirabiles valde ℞ cortic. rad. capp. infusi in aceto et exsiccati. ʒ. viii. se. agni casti. aristol. lon. scolopendrie omn an. ʒ. iii. oppopanac. ʒ. iiii. radic. buglosse. ʒ. vii. terantur et conficiantur cum aceto et administrentur mediante fl. vi. ¶ Troc. de scolopendria ad dolorem epatis et splenis ℞ scolopendrie. ʒ. iiii. polii fruct. tamarisci nigri granorum albeu. granorum

alkekengi. mouicam glandium opopinacis cos ti. omnium ana ℥. ii. absinthii ℥. iii. terantur et fiant troc. cum aceto et amministrent. medicine sunt xv. ¶ Troc. valentes ad splenem. ℞ fructus tamarisci et est alcamnezik ℥. x. scolopendrie ℥. vii. granorum alben. ℥. vi. se. agni casti. polii omnium ana ℥. v. cortic. radic. cappar. ℥. vii. aristol. lon. ℥. vi. rubee ℥. v. terantur et conficiantur cum aqua extremitatum tamarisci albi aut cum aqua tamarisci et fiant trocisci et dentur in potu cum vino. medicine sunt viii. ¶ Trocisci ad spleneticos et liquefaciunt apostemata que fiunt in sple. Galieni. ℞ fructus alhersin et est fructus althacil. et dicunt et invenitur in buna no castelli fruct. tamar. aur. iii. piperis al. spice amoniaci. omnium ana ℥. ii. terantur sicca et cribellentur et solvatur amoniacum cum aceto squillitico et piccatur sed sicca et fiat trocisci sitque pondus cuiusque aur. i. et detur cum ponde. xii. kirat. sccamabin et ille qui dedit nobis hanc medicinam dixit quia dedit in potu ex ea porcello tribus sadir. cum et non invenit ei splenem summa medicinarum est iiii. Inquid abuhambram isti sunt fortiores trocisci de cappari et sunt bone compositionis. Et inquid non nego quin sint. G. propter bonitatem compositionis medicinarum eorum. ¶ Troc. alii liquefaciunt splenem. G. ℞ amoniaci extremitatum tamarisci et cuminum. omnium ana aur. viii. cortic. rad. capparis aur. iiii. fructus tamarisci. scolopendrie omnium ana aur. ii. conficiantur cum aqua et fiant trocisci. potio aur. i. cum secamabin. ¶ Troc. ad eum qui spuit sanguinem. ℞ rosarum gummi karabe omnium ana ℥. iii. amili spodii ... liquir. terre sigillate balaustie omnium equaliter. Conficiantur cum mucillagine psillii et amministrentur medicine sunt x. ¶ Troc. qui constringunt sanguinem saniat. ℞ dragaganti gummi sanguis draconis. succi barbe hyrci omnium ana ℥. ß. amili acacie terre sigillate schedeguani. omnium ana ℥. i. et ß. camphore ℥. ß. conficiantur cum aqua arnoglosse et amministrent summa medicinarum est x. ¶ Trocisci de citoniis conferentes ptisicis et ad sputum sanguinis et extinguunt adustionem et sitim. et conveniunt et apostematibus calidis. ℞ se. citrulli excorticati se. holis bindei. se. cucumeris excorticati. se.

curbite dulcis excorticati. se. citoniorum excorti. ce. omnium ana ℥. i. succi liquir. lacce mundate se. rosarum omnium ana ℥. ii. gummi dragag. omnium ana ℥. iiii. boli armeni. terre sigillate omnium ana ℥. v. terantur et cribellentur cum aqua solat. et amministrent summa medicinarum est xiiii. ¶ Troc. de corall. conferentes ei qui spuit sanguinem. et conferunt ad solutionem nature. ℞ coralli sertan. ii. thuris acacie balaustie omnium ana ℥. iiii. gummi ℥. i. terantur et conficiantur cum albugine ovi. et fiat trocisci et amministrent summa medicinarum est v. ¶ Troc. ad illum qui spuit sanguinem et sunt illi quibus fluxus. ℞ acacie ℥. iiii. rosarum balaustie omnium ana ℥. viii. gummi dragag. omnium ana ℥. iiii. boli armeni terre sigillate omnium ana ℥. v. terantur et cribellentur et conficiantur cum aqua solat. et amministrentur summa medicinarum est xiiii. ¶ Troc. de corallis conferentes eis qui spuunt sanguinem et conferunt ad solutionem nature. ℞ coralli sertania ii. thuris acacie balaustie omnium ana ℥. iiii. gummi ℥. i. terantur et conficiantur cum albumine ovi. et fiant trocisci et amministrentur summa medicinarum est v. ¶ Troc. ad illum qui spuit sanguinem. et sunt illi quibus fluxus. ℞ acacie ℥. iiii. rosarum balaustie omnium ana ℥. viii. gummi ℥. iiii. dragag. terre sigillate omnium ana ℥. iii. terantur et cribellentur et conficiantur cum aqua pluviali et amministrent. medicine sunt vi. ¶ Troc. de papavere. ad illum qui spuit sanguinem et ad febrem et ad tussim. ℞ rosarum et gummi ana ℥. iiii. amili dragagant. succi liquir. papaveris al. omnium ana ℥. ii. spodii. ce. omnium ana ℥. ß. conficiantur cum aqua. et fiant troc. dragmei. et dentur ad tussim cum decoctione ysopi. et ad sputum sanguinis cum rob aut aqua mirte aut cum syrupo de fructibus. ¶ Summa medicinarum est viii. Inquid abuhambram. ista trocisca cognita sunt convenire pectori et renibus et vesice ulcerate ignite inflamate. ¶ Troc. reheubarbari medica ad eum qui spuit sanguinem. ℞. dragag. et gummi et sanguis draconis et succi barbe hircine omnium ana ℥. ß. amili acacie terre sigillate schedeguani. omnium ana ℥. ß.

Et in descriptione alia omnium ana ʒ. i. et s. cc.
ʒ. i. et dauci ii. terantur et conficiantur cum
aqua mite (?) et fiant troc. et dentur cum eo quod
est conveniens ex potibus. medicine sicut x. Troc.
Johannis ad illum qui spuit sangui-
nem. ℞ acacie ʒ. iii. se. citrulli excorti-
cati ʒ. iii. gummi ʒ. iii. opii omnium ana ʒ. ii.
amili ʒ. iiii. coralli combusti. in cinciona (?) ʒ.
ii. balaustie ʒ. iii. ematitis succi barbe hir-
cine. licii omnium ana ʒ. iii. terre sigillate ʒ. iiii.
rosarum amar. talk omnium ana ʒ. iii. spice
ʒ. ii. caurabe ʒ. iiii. anisi ʒ. i. terantur et cri-
bellentur et conficiantur cum aqua ar-
noglosse et fiant trocisci quorum quisque sit
aureus i. et dentur cum aqua plantaginis
recentis aut cum aqua foliorum rosarum psi-
carum recentium quantitate ʒ. i. aut cum aqua
in qua infusa sit spodium et gummi et bo-
lus armenus et folium. medicine sicut xvii.
Troc. valentes ad excoriacionem et er-
upcionem sanguinis menstrui super mensuram
et erupcionem sanguinis ex pectore. ℞ an-
timonii (?) folii sanguis draconis omnium ana
sextaria iii. sehedeguam sext. i. gallie
ladani cc. omnium ana ʒ. iiii. balaustie gallarum
omnium ana ʒ. x. licii cornu cervi combusti
acacie omnium ana ʒ. x. terantur et cribelle-
tur et fiant trocisci cum aqua plantaginis
et dentur per tres descriptiones et erupcionem quidem
sanguinis in filius (?) tunc clistiza eos ex receptacu-
lo aut cum lana que supponitur aut bibit
cum rob. aut cum aqua virge pastoris et
ad spuit sanguinis ex pectore cum aqua por-
tulace et ad excoriacionem i. dissinteriam est
rob de citoniis puris sani experti summa me-
dicinarum est xii. Troc. qui constringunt
menstrua ℞ balaustie et sumac omnium
ana ʒ. iii. acacie ʒ. ii. capitum granatorum
ʒ. ii. terantur et conficiantur cum succo
plantaginis et dentur cum rob granorum mi-
rti. medicine sicut iiii. Troc. convenientes ad
tenasmon et diarriam ℞ sumac ʒ. iiii. san-
guis draconis ʒ. ii. gallarum ʒ. iii. cc. pondus
ʒ. i. gummi ʒ. iiii. se. iusquiami ʒ. i. capitum
granatorum balaustie acacie omnium ana ʒ. ii.
opii ʒ. s. terantur et conficiantur cum vino
et fiant trocisci. sitque trociscus ʒ. s. et dentur cum
eo quod convenit ex potibus summa medicinarum

℞ dragaganti et sanguis dra. et succi barbe
hyrcine omnium ana ʒ. s. amili talk acacie ter-
re sigillate sehedeguam omnium ana ʒ. s. et in
descriptione alia omnium ana ʒ. i. et s. cc. ʒ. i. et dauci
ii. terantur et conficiantur cum aqua rute et
fiant trocisci et dentur cum eo quod est conveniens ex
potibus. medicine sunt x.

est x. Troc. de arseni. ecebhabo (?) filii allahi (?)
gelegi (?) ad excoriacionem i. dissinteriam ℞ ar-
senici citrini et rubei omnium ana lib. i. calcis non ex-
tincte lib. ii. et in descriptione alia lib. i. et s. acaci-
e. cartami combustarum omnium ana ʒ. viii. et in descriptio-
ne alia ʒ. iii. terantur et conficiantur cum suc-
co arnoglosse et fiant trocisci et infundantur in aqua
psillii tantum absque granis suis et iterum postea ablu-
ti multociens et exsiccati et rosarum rubearum omnium
ana ʒ. x. decoquantur cum duabus libris donec
remaneat medietas libre et coletur et pro-
iciatur in eam ex trociscis qui facti sunt quanti-
tatem que videtur aut ʒ. i. aut minus aut
plus omni homini secundum quantitatem virtutis sue
et sue etatis. et quidam addunt succi acacia-
chit aut succi barbe hircine ʒ. viii. summa
medicinarum est vii. inquid abulhambran (?).
cum istis clistizatur et sunt proprie (?) alcalibus (?).
quando ponitur super testam vitream in fur-
no. sicut troc. de arsenico et quando ponuntur iste me-
dicine in sole et mingit super eas calidos (?) et
quando ponit eas in caucabitam (?) et dimittit eas
in furno donec resudant et accipiunt sordiciem
earum nominat eam dictam bardich (?). Troc. conve-
nientes ad excoriacionem et solucionem ex sanguine
et sanie. quando procedit ulcus experti sani probati et
conferunt ad assellacionem. ℞ arsenici rubei
et citrini omnium ana ʒ. i. calcis non extincte ʒ. ii.
papiri combusti. tartari combustorum opii. om-
nium ana ʒ. s. acacie et succi acatiachit et succi
barbe hirci non dicit in descriptione alia barbe hirci
omnium ana ʒ. iii. terantur unumquodque medi-
cinarum per se et conficiantur cum succo planta-
ginis et fiant trocisci quorum quisque sit ʒ. s.
et exsiccentur in umbra. et clisterizentur
in aqua mitiorum psilliorum ... et rosarum.
Trocisci qui dicuntur sociati (?) et precauntur (?) melius (?)
te (?) et abscidunt tenasmon. et solucionem nature.
℞ papiri combusti ʒ. iii. arsenici rubei et
arsenici citrini et ... usti et aluminis ia-
meni. et gallarum et calcis non extincte omnium
ana ʒ. x. opii ʒ. v. acacie glandium gummi
san. draconis omnium ana ʒ. iiii. terantur et con-
ficiantur cum rob granorum mirti et fiant
trocisci quorum quisque sit ʒ. s. et conficiantur
in clistere et clistizetur cum eo sanie (?). Troc.
alesculudilus (?) convenientes ad ulcera renum et
vesice et ad illum qui mingit sanguinem

et ad difficultatem urine. ℞ se. iusquiami
se. api. se. feniculi omnium an. ʒ. vi. ce. granorum
pini. se. acetose excorticati. opii amigdi. ama
rarum excorticatarum omnium an. ʒ. iii. granorum al
kekengi. xxv. in numero. Et in descriptione alia inve
nimus ca. l. sschedengi. ʒ. viii. se. atriuli.
ʒ. xii. Et inveni in descriptione alia thuris ʒ. i.
terantur et cribellentur et conficiantur cum
rob aut iuleb aut aqua tepida. et fiant tro
cisci dragmei et administrentur post vi. men
ses. Troc. ad ulcera que fiunt in vesica sani. ℞
se. atriuli. se. cucumis. se. citoniorum excortica
ti. se. portul. se. lini. se. feniculi omnium an. ʒ. i.
Et in descriptione alia loco se. portul. se. acetose
et in dz se. portul. dragmi. gummi arabici. am
igd. dul. excorticatarum omnium an. ʒ. ii. gra
norum pini. ʒ. v. papaveris nigri. ʒ. iii. mirte.
ce. omnium an. ʒ. s. terantur et conficiantur cum
rob et administrentur mediante ff. xii. Troc.
ad ulcera in vesica et in renibus et abstergunt
sanguinem sani. ℞ granorum cuabac se. cu
cumis se. batheke. se. cucumis cucurbite dul
cis excorticati. succi liquir. se. acetose ex
corticati. mihaleb excorticati omnium an. ʒ. v.
amili. avellane assate amigd. dulcium excor
ticatarum omnium an. ʒ. iiii. se. altee. se. mal
ve. se. portul. se. citoniorum excorticati. se. se
melli omnium an. ʒ. iii. et s. se. iusquiami. o
pii. omnium an. ʒ. ii. boli armeni. ʒ. x. terantur
et cribellentur et conficiantur cum mussil
lagine psillii. et fiant trocisci et dentur cum
rob. aut cum lacte asine aut iuleb medi
ante ff. xiiii. Troc. qui confert ad aposte
mata et ulcera in renibus et vesica. et ei qui min
git sanguinem. et ff. expt. ℞ avellane ex
corticate amigd. amar. excorticatarum. se. a
triuli excorticati omnium an. ʒ. viii. et in descriptione
alia. ʒ. iii. se. alsuanum. et est almarand et ce. et
seminis maluarum et opii omnium an. ʒ. vi. se. api. se.
iusquiami. albi omnium an. ʒ. xii. fiant trocisci cum
rob et dentur potio pond. ʒ. s. cum aqua mellis
aut cum aqua calida. Troc. qui confert ad
adustionem et caliditatem si fluam in vesica et ulcera
calida que ff. in ea et in renibus. ℞ se. atriuli et
se. cucumis excortic. et se. portul. et se. altee.
et se. malve. et papaveris albi omnium an. ʒ. iiii.
et papaveris nigri. ʒ. iii. et se. citoniorum excor
ticatorum ʒ. v. et succi liquir. ʒ. vi. et amili. ʒ.

iiii. et gummi et dragag. omnium an. ʒ. iii. et
s. se. batheke. excorticati. se. cucurbite dul
cis excorticati. omnium an. ʒ. vii. fructus al
kekengi montani ʒ. x. terantur et con
ficiantur cum rob et fiant trocisci. om
nis trocisci ʒ. ii. Et dentur in potu cum succ
co arnoglosse aut cum mussillagine ps aq
illii. et vite et post vi. in libeti non dicatur in
descriptione alia post vi. menses. Trocisci
asclepiadis ad ulcera que fiunt in meatibus
urine. ℞ granorum pini torrefactorum. iiii.
in numero. papaveris iii. dragag. omnium an. ʒ. ii.
ce. spice alumis iameni an. Et in descrip
tione alia loco spice. gallie tauca omnium an.
ʒ. i. costi. ʒ. s. fiant trocisci cum rob pi...
summa medicinarum est novem. Trocisci
qui provocant urinam. et frangunt lapidem
in vesica. et sanat apata diuri. in vesica
sani. ℞ asari petrosil. omnium an. ʒ. iiii. me
u. fu. acori. omnium an. ʒ. vi. cauca. ʒ. vii. se. a
pii. cassi carpob. dragagi. omnium an. ʒ. iiii.
se. atriuli. se. cucumis excortica. omnium an.
ʒ. v. se. batheke excorticati. ʒ. x. terantur.
et conficiantur cum rob. et fiant trocis
ci. et dentur cum aq rafani et apii. aut
cum aqua cicis. in decocti. medicine of
ff. xiii. Troc. ad illum qui mingit san
guinem. ex renibus et vesica. ℞ amili dra
gag. se. atriuli. excorticati. omnium an. ʒ. viii.
et in descriptione alia. ʒ. iii. balaustie. ʒ. ii. alu
minis iameni. ʒ. s. fiant trocisci. cum rob
mirti. et administrentur mediante ff. v.
Trocisci alii ad illum qui mingit sangui
nem. ℞ cornu cervini adusti dragag.
partes equales terantur et fiant trocisci.
et dentur cum aq frigida. et in descriptione autem
d. cortice granatorum. ʒ. x. aristol. gallarum
non perforatarum omnium an. ʒ. viii. sal armoniaci
thuris aluminis iameni. an. ʒ. iiii.
calcantum. et tuture omnium an. ʒ. ii. terantur
et cribellentur et conficiantur cum vino
dulci. summa medicinarum est xx. et in descrip
tione andromachi. ℞ capit. granatorum
ʒ. x. gallarum non perforatarum. ʒ. viii. tun
re. aristol. omnium an. ʒ. iiii calcanti. dra
gag. aluminis iameni omnium an. ʒ. ii. ʒ cogi.
ʒ. iiii. conficiantur cum rob. et fiant
trocisci summa medicinarum est. Alii ad

illum qui mingit sanguinē. ℞ alum
mis iameni pond ʒ. i. dragag. pond
ʒ. ii. ṫre sigillate. se. porcill. ⁊ balaustie
om̄ an̄. ʒ. iii. terantur ⁊ fiant trocisci.
⁊ amministret mediene ſtat. v. Trocisci q̄
ꝯferunt ad singultū. ℞ costi mirre aloes
amarꝫ squinanti sisimbri. succi callamenti
fluuialis. mente rute sicce se. apii. oli
bani asari. petrosil. om̄ an̄. ʒ. ii. draga
gī. ʒ. ii. castorei. ʒ. s. Et in descripcōe alia
ʒ. i. terantur ⁊ cribellentur ⁊ ꝯficiant
ē aq̄ sisimbrii. aut aq̄ mēte ⁊ fiant tro
cisci ⁊ amīstret. Trocī. de menta
ad capitis antiq̄ in stō. ⁊ epate expti.
℞ amarꝫ camomille amarꝫ absincii.
om̄ an̄. ʒ. x. Et in descripcōe alia. ʒ. xxi.
et in descripcōe alia loco absincii. acoherē.
sandali rubi. ʒ. viii. fufel. ʒ. vi. radic.
liquir. ʒ. vii. radic. lilii celestis. spice o
um an̄. ʒ. iii. Et in descripcōe alia. viii.
mastic. ʒ. ii. carabe. ʒ. iiii. rosarꝫ siccarꝫ
ʒ. v. mellilotī. ʒ. iiii. sumitate squinanti
ʒ. iii. ⁊ in descripcōe alia. viii. terant. et
cribellentur ⁊ ꝯficiantur cum rob ⁊ fi
ant trocisci sicꝫ trocisci. ʒ. ii. ⁊ detur cū
aqua mell. aut iuleb. aut aqua feni
cū. apii. Trocī. andras descripcōe ascle
piadis. ℞ capit. granatorꝫ. ʒ. x. alumi
iameni. ʒ. iiii. calcad. ʒ. xii. mirre. ʒ. iiii.
olibani ʒ. viii. aristol. ʒ. xii. ꝯficiantur
cum rob. quātitate necessaria. Et s descrip
cōm alia aristol. gallarꝫ nō pforatarꝫ.
om̄ an̄. ʒ. viii. ⁊ reliq̄ mediene s'mo
d' sum. sal' amoniaci ⁊ his aluminis iameni.
om̄ an̄. ʒ. iiii. calcant ⁊ mirre om̄ an̄.
ʒ. ii. terantur ⁊ cribellentur ⁊ ꝯficiant
cum vino dulci. sūma medicinarꝫ est
viii. Et s descripcōm asclepiadis ita.
℞ cort. granatorꝫ. ʒ. x. mirre aloes. o
um an̄. ʒ. viii. aluminis iameni. ʒ. v.
thuris ʒ. iiii. calcant. ʒ. iii. fell' tauri ʒ. vi.
ꝯficiant cum vino dulci. sūma medici
narꝫ est. vii. Et s descripcōm androma
chi. ℞ aluminis iameni. ʒ. iii. thuris
ʒ. iiii. calcant. ʒ. iii. fellis tauri. ʒ. vi.
mirre. ʒ. viii. capit. granatorꝫ ʒ. x. alo
es. ʒ. viii. ꝯficiantur cum vino pontico
⁊ amministret mediene ſtat vii. Troc

de viol. ꝯferentes ad febrem ⁊ soluunt ūm
℞ viol. siccarꝫ. ʒ. x. turbit. ʒ. v. succi liqui
r. ʒ. ii. ⁊ s. ꝯficiantur cum vino ⁊ fiant
troc. sicꝫ quātitas ōis trocisci. ʒ. iii. aut. iiii.
⁊ dent cum pondē. ʒ. x. zucc. Troc. de
viol. s descripcōm alcemeristen. qui soluūt
ūm. ℞ viol. ʒ. ii. turbit. ʒ. i. succi liquir.
ʒ. iiii. dami ⁊ fortasse ponūt in eis scamo
nee. liurat. Capitulum. ixdecimum
Caplm ixdecimū de alsamaicha suffuf.
C i. pulueris ad ventositates grossas ⁊ hūo
rem grossum qui est in stō bonū. ℞ ameos
se. apii. anisi om̄ an̄. ʒ. v. mastic. ʒ. iii. t
huris masculi. ʒ. iiii. ireos. squinanti. costi.
omniū an̄. ʒ. iii. nasturcii albi torrefci.
ʒ. xxx. terant ⁊ cribellent ⁊ dent paro ex eo
ʒ. iii. cum aqua. calida. mediene ſtat. viii.
Suffuf. de xiloaloes ad humiditate stōi ⁊ ve
tositates grossas q̄ sunt in eo sanū. ℞ mastic.
cubebe. garrofi. om̄ an̄. ʒ. v. xiloaloes in
di. ʒ. xx. gallie muscate. iii. zucci. tabarzet. ʒ.
xxx. terantur ⁊ cribellentur ⁊ ꝯficiant paro
ex eis. ʒ. iii. cū mirra. mediene ſtat. vi. S
uffuf. de almaymar ad frigiditate stōi ⁊ ad
pgnantes ⁊ ventositates grossas. ℞ trocis
corꝫ de rosis ⁊ troc. de bbis ⁊ carabe om̄
an̄ ʒ. vii. ⁊ mastic. ʒ. iiii. anisi semis apii
om̄ an̄ ʒ. iii. xiloaloes. ʒ. v. gallie ʒ. ii. mar
maci sicci. ʒ. vii. terant ⁊ dentur paro ē
aur. i. cū mirra. sūma medicinarꝫ ē. ix.
Suffuf. ad stōm. frm. ℞ zinzibis. piperis
albi. xiloaloes indi. cinamoni. om̄ an̄. aur.
ii. zuccari ēplū medicinarꝫ terantur ⁊ dent
ex eo ʒ. ii. cum mirra. mediene ſtat. v. S
uffuf. q ꝯfert ad dolorē stōi ⁊ confortat ipm
valde. ℞ xiloaloes. ʒ. iii. mente cardamoi
spice marmacar. capi om̄ an̄. ʒ. ii. anisi
mastic. se. apii. omniū an̄. ʒ. ii. terantur
⁊ cribellentur ⁊ dentur ex eo in potu. ʒ.
i. ⁊ s. cum vino bono. aut cū mirra. me
diene ſtat. xiii. Suffuf. ad dolorem stōi
ex caliditate. ℞ carabe ⁊ rosarꝫ om̄ an̄.
ʒ. v. xiloaloes crudi ʒ. iii. cambis. ʒ. v. m
astic. ʒ. iii. spodii. ramik. om̄ an̄. ʒ. iii. spi
ce ⁊ camphore om̄ an̄. ʒ. ii. ⁊ē. cimini. car
mei. se. apii. om̄ an̄. ʒ. ii. ⁊ s. terantur
⁊ cribellentur ⁊ detur ex eo pond ʒ. i. et
s. in potu cum rob. de mal' quātitate. ʒ. i.

in ieiunio summa medicinarum est .xii. ¶ Suffuf. ad dolorem stomachi ex frigiditate et confortat ipsum valde ¶ R. mastic. trociscorum de rosis omnium an. ℥. iii. carabe mente xiloaloes cru di. omnium an. ℥. ii. terantur et cribellentur et detur ex eo pondus ℥. i. cum mirra aut cum aqua anisi et mastic. et gariof. decoctorum summa est .v. ¶ Suffuf ad vomitum colere citrine et flegmatis ¶ R. xiloaloes crudi spodii omnium an. ℥. iii. rosarum mite cunubis omnium an. ℥. v. sumac ℥. iiii. granorum granati ace tosi ℥. x. terantur et cribellentur et detur ex eo pond. ℥. iii. cum rob de mal. punic. aut cum rob de ribes aut cum aqua tama rindorum medicine sunt .vii. ¶ Suffuf confe rentes ad yctericiam et dolorem epatis et vomitum colere citrine ¶ R. lacce ablute aur. i. spo dii ℥. ii. ce. ℥. i. ramnd. semi. damik .i. et s. In alio loco ramit semi cinamomi camph ore damik .i. terantur et cribellentur et de tur ex eis ℥. ii. cum decoctione prunorum aut aqua tamarindorum quantitate medie libre sum ma medicinarum est .v. ¶ Suffuf. cuspinum sanum plurimum iuvamentum eius est ad singultum vehementem ex repletione ¶ R. petrosil. et se. se. apii. montanum et carvi et cimini carmeni. omnium an. ℥. iii. terantur et cribellentur et detur in potu ex eis aur. i. cum aqua si simbrii medicine sunt .iii. ¶ Suffuf. ad punctionem absque solone nature ¶ R. cinnamomi carpobal. cordumeni omnium an. ℥. ii. se. apii. ℥. iii. natural. albi ℥. v. terantur et cribel lentur et dentur ex eis ℥. ii. cum aqua ci. ¶ Suffuf ad punctionem absque illo ¶ R. g nos murici carpob. omnium an. ℥. s. Et inde se spodio alia ℥. ii. se. apii ℥. iii. terantur et cribellentur et dentur ex eo ℥. iii. cum aqua ci. medicine sunt .iii. ¶ Suffuf ad fe. et extra ctionem et diarriam cuius causa est a stomacho et exco riationem ¶ R. lacce mundate. ℥. iii. ramit ℥ ii. sumac et squinanti anisi. seminis apii m astic. omnium an. aur. i. spice ℥. iii. mirabo la. kebul. torrefactorum ℥. iiii. scorie ferri m tre cum aceto torrefacte si. putellii. ℥. x. te rantur et cribellentur et detur ex eo pondo aur. i. aut ℥. i. cum rob de citoniis aut aqua fra. summa est ix. ¶ Alius conveniens ei qui habet fe. et ad dolorem epatis cum diarria colica ¶ R.

fectis uvini. ramnd spice lacce mundate omni um an. aur. i. scorie ferri asonou ℥. vi. terantur et cribellentur et detur ex eo aur. i. cum aqua coriandri sicca quantitate ℥. i. ¶ Suf fuf. ad caphatum ex caliditate ¶ R. bu glosse ℥. vii. carabe coralli margarita rum perforatarum sete crude omnium an. ℥. iii. boli armeni ℥. v. aluminis iameni torrefacti pro si. sartagine ferream ℥. iii. corian dri non torrefacti ℥. v. se. agni casti. capi bederimdina omnium an. ℥. iii. terantur et cribellentur et detur in potu ex eo ℥. ii. cum rob de citro. ¶ Alius ad dolorem epatis ex caliditate ¶ R. rosarum ℥. x. cunubis ℥. vii. spodii ℥. vi. ce. ℥. vi. camphore ℥. ii. sa dali rubei. gariof. omnium an. ℥. iii. in alio loco gariof. fufel. sandali albi lacce ab lute omnium an. ℥. vi. ramit sem. succi eu patorii. succi liquiricie omnium an. ℥. iii. se. fe. se. endivie. se. cuscute. omnium an. ℥. iiii. se. apii ℥. ii. ribes ℥. iii. terantur et cri bellentur et detur ex eis aur. i. cum aqua granatorum acetosorum aut secamabin aut cum aqua solat. et kekengi. et endivie. et cuscute. ¶ Alius ad dolorem epatis ¶ R. lacce spodii. anisi omnium equales partes ℥ ii et quantum de omnibus terantur et detur ex eo pondus ℥. ii. cum secanabi. ¶ Alius ad ca liditatem epatis et yctericiam et opilationes et ad illum qui spuit sanguinem ¶ R. se. ca tonior exceor. se. citrulli omnium an. ℥. iiii. boli armeni. xiloaloes. rosarum spice nigel le omnium an. ℥. i. spodii ℥. s. mastic. damik ii. pondo damik cum aqua fri. uno ℥. i. ¶ Suffuf. ad illum qui spuit sanguinem aut qui cecidit ex bestia aut ex loco alio ¶ R. lacce mirre. ce. omnium an. ℥. ii. et inde se spodio alia loco ce. ℥ iii ℥ ibis nectari ℥. i. fenugreci castorei an. ℥. i. boli armeni ℥. iii. terantur et dentur cum vino per myrto. ¶ Suffuf. ad illum qui spuit sanguinem cuius causa est ca aut cuius causa est singultus ¶ R. arsenica atum. lacce alu minis iameni. omnium an. ℥. i. boli arme. ℥. iii. terantur et cribellentur et detur ex eo ℥. i. aut .ii. cum vino pontico. ¶ Suffuf. ad percussionem in epate et intestinis ¶ R. boli ar meni. terre sigillate omnium an. ℥. iii. mellilo

boli

ʒ. iiii. lacce ablute iamid. seni. omnium an.
ʒ. iii. ec. ʒ. ii. calami aromatici ʒ. iii. cos
ti ʒ. ii. terantur et cribellentur et detur ex
eo pond. ʒ. ii. cum aqua solatri. et calefiat
in mane et sero. et dat minue pond. ʒ. ii.
cum oleo de amigd. et fundatur si aqua calida
et detur in potu. ¶ Suffuf. ad illum qui
habet diabetem et est fluxus urine cum siti
et hora qua sentit illud non tollat. ℞
aperi spice sticados thur. omnium an. equales
partes terantur et cribelletur et detur ex
eo ʒ. ii. cum aqua ca. summa e. iiii. ¶ Suf
fuf ad multitudinem urine. ℞ cumini car
meni thur. masculi granorum mirti gla
dium omnium an. equales partes terantur et
cribellentur et admisceantur. ¶ Al. ad distil
lacionem urine et diarriam. ℞ dragagan.
thur. glandium cum cupul. suis api cumi.
omnium equales partes terantur et cribelletur
et dentur ex eo ʒ. iii. in mane et in sero tan
tumde. ¶ Suffuf ad dolorem renum. ℞
costi spice amomi cordumeni. se. apii. omnium
equales partes terantur et detur cum vino
in potu. ¶ Suffuf ad adustionem co. cit
ne ℞ se. cucumis ʒ. iiii. se. cucurbite ʒ. ii.
rosarum siccarum spodii an. ʒ. i. zucari tabarzed
ʒ. x. poco ʒ. ii. cum aqua frigida. cum oli ro
sati ponde. ʒ. i. ¶ Suffuf quod digerit cibum
et confortat stomachum. ℞ zinzibis macropi
pis omnium an. ʒ. v. mastic. maciis omnium an.
ʒ. i. heil cardamomi. gariof. omnium an. ʒ. iii.
penidiorum aut zucari tabarzat ʒ. xx. terantur
et cribelletur et dentur poco e. iiii ʒ. c
aqua ca. ¶ Suffuf. quod confortat stomachum
℞ radicis squinanti ʒ. xx. sandali albi
ʒ. x. xiloaloes boni gallie omnium an. ʒ. v.
terentur et dentur cum rob de mal.
¶ Suffuf. quod fiat appetere cibum et confortat
stomachum bonum. ℞ radicis squinanti ʒ. i.
spice ʒ. s. terantur et detur tot eius cum a
qua frigida poco una. ¶ Suffuf. ad poda
gram ℞ alkusar. fasiorastem. omnium an. ʒ.
ii. hermodactilorum ʒ. v. origani et costi.
et rosarum omnium an. ʒ. i. poco est ʒ. iii. cum aqua
calida. ¶ Suffuf al. ad egritudinem poda
gre et sedat eam statim. ℞ hermodacti
lorum ʒ. vi. cimini calamenti fluvial. omnium an.
ʒ. ii. piperis al. pond. ʒ. i. zucari ʒ. iiii. terantur

tur et cribelletur et admisceantur. ¶ Al. ad po
dagram et dolorem iuncturarum. ℞ alfasu
iii. pond. ʒ. i. hermodactil. ʒ. xii. et mdesepcoe
alia ʒ. xiii. cimini indi ʒ. i. et damik. i. ci
namomi et origani. psici et zeduarii. et
piperis et zinzibis. et foliorum capparis et anisi et
rundinum. retenau omnium an. ʒ. i. terantur et
cribellentur et misceantur et dentur poco est
ʒ. i. aut media. cum melle et butiro pro quan
titatem coclearii unius cum aqua aneti. ʒ. ij.
¶ Suffuf. ad impinguand. ℞ cortellarum de
samid amigdal. excorticatarum omnium an. ʒ. iiii.
papaveris al. ʒ. vi. nucis eiusdem ʒ. ii. terantur
et cribelletur grosse et detur ex eo. omni die quanti
tas medie libre. ¶ Al. ad impinguand. et re
plicitatem corporis. ℞ kesille granorum sacri
nucis henden. ellebori albi. samik. ciciris omnium
equales partes terantur et admisceantur sorbicio.
¶ Suffuf ad impinguand. ℞ ciciris infusi
in lacte vaccino aut lacte ovis et exsicca
ti ʒ. l. risi quod ablutum est multociens et exsic
cati ʒ. xx. tritici et ordei tostorum et excoriatorum
omnium an. ʒ. xx. amigdalarum dul. mundatarum ex
corticatarum ʒ. l. papaveris ʒ. xl. panis de samid
sicci tri ʒ. lx. zucari tarbazed. lib. i. terantur
et detur ex eo omni die quod sorbeat pondus
ʒ. xx. postquam decoquitur cum lacte aut
aqua furfuris samidi. et ponatur in eo quan
decoquitur ʒ. cimini. ¶ Suffuf ad impin
guand. et bonum efficiat colorem. ℞ farine sa
midi. metik. i. sarcocolle ʒ. v. liniantur
omnia cum butiro et conficiantur ut fiat pa
nis et in furno et exsiccetur et det ex pane
isto pond. ʒ. x. in mane cum aqua frigida di
ebus multis. et liniatur sic faciem zardizi. a
lassor. postquam decoquitur et coagulatur di
ebus aliquod et h et eradicat vestigia facici.
¶ Suffuf. ad impinguad. ℞ dragag. been
albi nugath zeduarii. carabe papaveris.
nucis enden. omnium an. partem. i. terantur
et cribellentur et bulliat cum butiro et si
mantur exeis ʒ. i. et misceantur cum metik
i. samch et bibant sic ab samum expertum.
¶ Suffuf ad impinguand. ℞ iamerd. et
e se. citonati. i. fastici. papaveris al. pipi
ni. carmezik dragaganti carabe. se. albul
bul. zeduarii. se. lini omnium an. partem unam
terantur et cribellet et dentur ex eo in die pri

mo. ʒ. v. cari ʒ. x. samidi. et lactis caprini. l.
media cum butiro ʒ. i. decoquatur et accipiat. ~
Aliud ad impinguandum. Recipe bidegiangi papauer.
se. lini. gingized mundi et est semen ascona
ti. et sehedengi. carabe et zinziberis et zedo
uarie. et nugilhe. et sisami excorticati tor
refacti et unas hendeu. omnium ana. p(ar)tem. i. misce
antur omnia et terantur et frigantur cum buti
ro et bibat ex eo pond. ʒ. x. pro mixtura cum

Suffuf de granis granatorum ualet ad dyarri
am que est in cursu stomachi. Recipe seminis granatorum acce
tosorum torrefactorum sextarium. xx. ciminum carmeni in
fusi in aceto die et nocte torrefacti granorum mir
ti alborum sanich anabach carrube. de spinis cori
andri sicci torrefacti sumach glandium omnium ana.
sextarium. x. carne. tarathit. omnium ana. sextarium. v. et si das
ipsum illi cuius stomachus est frigidus adde in ipso mas
ticem. secundum quantitatem que tibi uidetur. Suffuf
aliud de granis granatorum ad dyarriam. Recipe
bdellii ex eo quasi portatum de mecha torrefacti
balaustie gallarum non perforatarum capitum grana
torum recenti acetosorum agreste torrefacte spo
dii rosarum semen acetose ribes cupularum glandi
um castanearum carabe torrefacti omnium. ana. ʒ. i.
granorum granatorum torrefactorum coriandri sicci
carabe bassith. cimini carmeni infusi in ace
to torrefacti. carne tarathit. sumac. sanich
anabac. sanich de mespilis omnium ana. ʒ. ii. rumi
sek. acacie barbe hirci omnium ana. ʒ. i. granorum
mirti alborum pirorum siccorum torrefactorum ol
ium ana. ʒ. xx. terantur et dentur poco. ʒ. iii. cum
aqua granorum mirti et pirorum siccorum decocto
rum aut aqua foliorum rumin. et assarek
et carrub. Suffuf ad diarriam antiq
quam. bonum expertum mirabile ualde. Recipe ba
laustie alumnis iameni. sumac glandium
carrub. assarek. sanich anabach. granorum
mirti granatorum acetosorum. semen insquiami.
spice. gerniezegi. carne. tarathit talk. corian
dri torrefacti in tiorum passularum torrefactorum cortic.
thuris. antimonii opii et gallarum omnium ana ʒ
vi. terantur et cribellentur et ponderetur ex
medicina pars. i. et extracte siruo bene trito et cri
bellato partes v. et misceantur et dentur ex
eo ʒ. ii. in estate cum aqua frigida. et in hieme
cum aqua calida. Suffuf. de psillio confe
rens ad excoriacionem. i. dissinteriam et diarriam
que fit ex intestinis. Recipe psillii ʒ. ii. se. et se.

assehessabren. et se. acetose excorticati et
se. portul. et se. arnoglosse si inuenis ipsum
et se. rosarum et amili omnium ana. ʒ. i. gummi. ʒ.
ii. boli armeni. ʒ. iii. terre sigillate aut cipre
ʒ. ii. frigantur omnia super patellam et terantur
deinde proiice medicinas omnes et permisce
cum eis ex papauere albo. ʒ. i. et s. et dentur
ex eis. ʒ. iii. cum succo decoctionis piri. S
uffuf. anuclete conferens ad tenasmon
et punctionem et emoroidas. Recipe nasturtii al.
sextaria. vi. cimini infusi. in aceto semi
se. lini. se. porri torrefacti omnium ana. ʒ. iii.
mastice. ʒ. iiii. mirabolanorum nigrorum siruorum cum
butiro uaccino. ʒ. viii. terantur et cribellentur
et detur pondus. ʒ. iii. Suffuf aliud
anuclete cuius inuamentum est sicut eius quod est
ante ipsum. Recipe mirabolanorum kebulorum. bellicorum em
blicorum. omnium ana. lib. i. fermentur cum aqua
acotuorum. deinde exsiccentur et frigantur
super patellam donec exsiccentur ualde. De
inde sumantur se. lini torrefacti et se. porri.
et mastice. omnium ana. ʒ. iii. nasturtii torre
facti. lib. s. boli armeni. lib. i. terantur
et admisceantur. Suffuf comprimens san
guinem qui currit ex ano et matrice. Recipe co
riandri sicci torrefacti. sumac omnium ana. ʒ.
x. gallarum non perforatarum glandium infu
sarum in aceto et siruorum. gariof. et balaustie
omnium ana. ʒ. v. castorei pond. ʒ. ii. et s. uene
narum combustarum et carabe et coralli omnium ana.
ʒ. iii. terantur et cribellentur et detur ex
eo pond. ʒ. ii. cum aqua frigida. Suffuf ad
tussim antiquam expertum. Recipe amigd. dul.
cum excorticatarum. excorticatis suis zucari
ana. ʒ. i. se. feniculi. ʒ. ii. terantur et cribel
lentur. et detur ex eo pond. ʒ. ii. cum ulleb
et mode scriptione alia poco est. ʒ. iii. Aliud ad
tussim humidam. Recipe helkablubut liquefacti
colati aut neisset. ʒ. i. penidiorum. ʒ. ii. te
rantur et cribellentur et dentur. ʒ. iii. cum
aqua calida. aut cum aqua mell. Aliud quod con
fert humidis, complexiones calidas. et solo...
colicam et faciat appetere cibum. Recipe salge
ma. frangatur in frusta parua. et frigatur
super sartaginem. de offelhis aut ferream
deinde spargatur super ipsum acetum. uini. mil
totiens. Deinde teratur et cribelletur et mis
ceantur cum eo ex granis granatorum tor

v. etnachites

resolutor parumper et sumatur mundato ex
granis suis. arcetur corpus salis et coriandri sicci
torrefacti. et sicci alembervis contriti et cribel
lati et amistret. Sal qui confert hu
bus complexiones frigidas valde. Salgemma
frigatur et conteratur et spargatur super ipsum
aceti vini boni. Deinde teratur et misceatur
origanum campestre et nigella torrefacta et
marmatur siccum et folia eius sicca et con
trita et se. saviue et folia sambuci. sicca con
trita. et amistret. Et omnes ut curantur
assehedengi. et sisami. quam assehedengi
facit sedari ad noces stomachi. et comburit et exsiccat
spinam. et sisamum noces omnes. et mollificat stomachum
et destruit desiderium cibi. Sal confe
rens paralitici bonum stomacho frigido sanum.
Sumas sal basarii torrefactum et spargatur
super ipsum aceti squilliticum. et teratur et
misceantur cum eo halitit bona et sina
pipis et nigella torrefacta et piper et macis
cinamomi partem. et origanum et misceantur
et amistret. Sal ad illum cuius epar do
let. Salgemma torrefiat et spargatur super ip
sum aceti vini. teratur et cribelletur cum
misceantur cum eo anisi. se. apii. et se. feni
culi et sumatur et amistretur. Et si est illic
dolor splenis adde in eo fructum capparis in
sede vero eius in eructatione est dolor misceatur
amigdala dulces excorticate et sisamum et
grana mirti. et assehedengi. Aliud expertum
Sumatur sal basarii et spargatur super ipsum vi
num et misceatur cum eo mirti sicca et sisimb
rii sicci et folia eius exsiccata contrita et origa
num et anisi. et altitit pirum et amiden. et am
mistret. Suffumigatio ad mulierem quae parit
et sequitur eam punctio et est similis ulce
ribus post partum. Rx. ameos. se. apii. ʒ. ʒ. ca
riu macrop. omnium equales partes ʒ. iia. quam
est omnia terantur et misceantur. et de
eo cocleare. i. et post ipsum detur ei in po
tu ex vino commixto. Aliud ad pregnantes quas
ledunt ventositates. Rx. zedoarii do
ronici se. apii cinamomi omnium ana ʒ. ii. a
meos cimini et thuris. omnium ana ʒ. s. casto
rei ʒ. i. zuc. ʒ. xl. terantur et amistrentur.
Simile illi ad pregnantes. Rx. olibani
masculi ʒ. viii. se. apii. cinamomi et cas
torei omnium ana ʒ. s. zuc. ʒ. x. terantur et a

mistrentur. Aliud quod abscidit sanguinem cum
virtute. Rx. folii. san. dra. carabe coralli
aluminis iamenii balaustie boli armenici. omnium
ana ʒ. iiii. terantur et cribellentur et infun
dantur et sumatur. pugillus in sero et co
letur in mane et sumatur ex mediana ʒ. ii.
et pulverizentur super ipsum et dentur ex eo di
ebus. vii. Capitulum vicesimum

Capitulum. xx. de algregnensi. i. electua
rius grossitiei algeguensi diacimini.
Galieni confectus ad digestionem et subtiliat hu
mores grossos frigidos et resolvit inflationem
et ventositates. Rx. bauriac medietatem partis
cimini carmeni infusi in aceto torrefacti et leu
copiperis et macropiperis et melanopiperis et fo
liorum rute omnium ana partem. i. et hic fit secundum duas
descriptiones. fortasse. non. fit ex partibus equali
bus continuis commixtionibus suis. scilicet. pipe cimino
curuta. et iste modus solvit ventrem valde et for
tasse permiscetur ex permixtionibus reliquis
quantitas equalis et ex bauriac medietas huius
quantitatis. Et eligatur ex cimino carmenum et
infundatur in aceto forti et torrefiat et sit
piper album quod est quod confortat stomachum plusquam
due species alie piperis. scilicet. piper longum et piper nigrum
quod si non invenietur piper album utere loco eius
ex electo nigro et est illud quod non est permixtum nig
tetum et non est cortex eius grossus immo
est ex illo quod nominatur gravis ponderis et eligatur
ex eo magnum sanum. et bauriac si mediana fu
at et cuius natura sit si baurich dom ber
hetico et est rubeum et ego quidem quando facio eam
ei cuius natura est soluta amistro bauriac aliud
et est aliud de quo preparatur medietas uni
cuiusque quantitatis cum mediana quas dixi
mus et folia rute cum fuit exsiccata est minu
ra quod est. quia si exsiccatur vehementer fit acuta
nociva et est calefactio cor super intestinum
et si non exsiccatur cum vehementia retina
net in eis quedam humiditas superflua quae non se
nitate digestionis et propter illud non deletur in
flatio eius omnino. Et iste. iiii. species quando miscentur
cum melle despumato et quando non permiscetur
cum aliquo invenio reservantur per se absque m
elle. et quando cor est nervus preparatur mag
ordi aut in cibum aliquid convenient. Et h
quid medicina fuerit singularis an ab ii.
et illa quae miscet cum melle despumato ita est

in hac dispōe que est qr debz inflacōm pemtus. et oz ut sit mel bonū si ē necce ut hz medicina sit fortis in dissolone uentositatū infla cōis et euacuet cum uirtute. et oz ut scias qr qñ uis ut euacuacō eius sit plus ut sit cōfecō medicinarum grossa. q ē qr ego scio in ū qui cōtinue hāc medicinā cōfecō ultīa qm ignorauit q dixi de ea. qr ñ soluit nimis pemtus sz puocauit urinā ualde. et uenit ad nos ad uirās. et querēt de eā illo q ē qr putauit qd corpi illius inuenisti, expectas q eēt eā meo qd accid. postquā g feciml eā scire q eā in illo ē dispō cōpōnis eius. cōposuit eā. fecit pcepi et expleta ē opiō eius. et oz g ut serues hanc determinacōm in cōpōe reliquarum medicinarum aliarum. ¶ Electuariū dyacīminū scd's descpcōm cognitā et cōfert ad frigitates multū in stō. et eructuacōm acetosā et appetitum caninū. et singultū accidentē ex repletiōe et ad humores grossos flaticos et fe. antiqs et pancatice digestionis. ¶ R̷ cimini infusi in aceto et torrefacti sextaria. xv. piperis ʒ meabis ruce baurac. om̄ an̄ ʒ. xv. terantur et cribellentur et cōficiantur cum melle despumato. et amiistret medicine ℞. v. nūo. ¶ Elec. diapipereon s desccōm G. q cōfert ad multitudinem humorum crudorum coartacōrum in uenis precedentiū et ad frigitatē in stō et humore flaticū qui ē in ipo bonū eius pmixta. ¶ R̷ tū piper. an̄ .i. et in descpcōe alia triumdz tū pipin aut. ¶ Et oz ut misceantur cū eis anisi et halle et zinzibis om̄ an̄ aur. viii. et hz clemus eorum et minorum prmixtionum. Et lenius eo est illud q est absque zinzibe et quidā faciunt ipm ex istis spēbz tbz uerptū. pciaue sz oz quinquaginta aur. eorum et un spēr medicinarum piprum .s. pipis nigri. et pipis lon. et pi. al. aur. eorum spēr medicinarum .s. anisi et alhalle et zinzibis et oz etiam si est possibile ut sit anisum ex creticis et alhalle ex italiae et ē strā romanorum aut ex locis altis siccis necce ē ut sit. ¶ Et oz ut pciantur cum extremitatibz suis ipsorum flores et phicianē ipsorum ligna et piper longū et oz ut sit sanū nō pforatū et simile zinzib q est qr simil ambo pforantur et pip nigri amistrē ex eo magnū bonū et est grauis pondis et pip al. eligē sz hāc formā q ē maius et sanius. Cum ergo terātur omnia et cribellantur cribro minuto pmisceātur cum melle cui spume extractio pfectum ē et istud ē bonū odoris ualde clar dulce acū et ñ ē grossum in substancia sua nō subtile humidū donec abscidatur. uñ qñ ponis digitos tuos in ipso et eleuas eos sursum extendi cōtinue et nō abscidz. et oz ut sit decoctio eius sz prunas aut ligna uehementis exsiccacionis ut ñ sit ei fumus. ¶ Et oz ut det ex hac medicina in oī die multociens q est qr est cōueniens ut accipiat an̄ cibū et post ipm et ap sompnū et sit illud q accipiz de ea in omni uice coclear . . . et cui corpus ē grossum. et ei cuius corpus ē extenuatū coclear puū. et corpibz q ℞ inter hec duo coclear cum mensura eorum. Et nō phicitur in hanc medicinā pipera nisi qñ uirtutes eorum ℞ uirtus una. uerum in unoquoque eorum uincat qualitas q ē alia a qualitate alterius q ē qr pip album uincē pcaliditatē et nigrū psiccitate et longū pip uincē p grossitudinē et i humorem pp illud ergo fecē ℞ ex eorum p qualitates quas diximus forcia qñ pciantur donec ipm calefaciat et exsiccatur. et ē opiō cōe cōfirmo p grossitudinē lō pi. et nō resoluit eorum uirtus uelociter. ¶ Descpcio electuarii diapiperō usitata cōferens ad frig stō et toti corporis et fe. quartanam et maliciā digōnis et mundificat humiditatē ex stō. ¶ R̷ tū pipin om̄ an̄ ʒ. ii. et in descpcōe alia. et ē descpcō aliarū om̄ a ʒ. iiii. xilobalsami ʒ. i. spice amoi om̄ an̄ ʒ. iiii. ʒʒ. se. apii cassie li. siseleos asari et cinule sicce om̄ an̄ ʒ. i. mellis quantū necce est misceantur et amistrentur medicine ℞. xii. ¶ Elec. felemelu et ē calamiti fluuiale descpcōe G. q subtiliat humores grossos uiscosos et resoluit uentositates grossas et puocat urinā et sanguinē menstruū. ¶ R̷ calamiti fluuial et calamiti campestris et petrosil. siseleos om̄ an̄ aur. xii. zinzibis aur. vi. se. apii. se. alhalle an̄ aur. iiii. et ē istis et alheisim aur. xvi. et pipis aur. xlviii. terantur et cōficiantur cum melle despumato summa medicinarum est x. et oz sit

sit piper quod nominatur granus ponderis et siseleos
sit ex simine siseleos albi nesti sebme. et est re
gio. Et hec medicina annuden romana et
petrosilinum sit ex macedonia et est terra roma
norum. Et melius ex eo est illud quod est in
carmene et est regio romanorum et due species
calamenti oportet ut sint ex terra quod si non inueneris
utramque elige ex eis que nascuntur in locis al
tis siccis et similiter albasse et oportet ut pi
cetur omne quod est durum ex ligno harum me
dicinarum et proiciantur in medicinis foliae
orum et meliora eorum sunt quorum folia sunt minuta
et subtiliantur et quorum natiuitas est bona
et sunt in extremitatibus ramorum et proiciantur
cum eis flores eorum et ramum minuti subti
les qui sunt cum floribus et terantur omnia et cri
bellentur cribro minuto ualde quod est quia
medicine que sunt secundum hanc dispositionem penetrant
in reliquum corporis uelociter et grosse rema
nent in stomacho quoniam non penetrant in orificia
uenarum quia propter terunt omnes species. quod proiciantur
in hanc medicinam ut penetret in reliq
uum corporis uelociter et permisceantur cum melle
despumato bono. et oportet ut administretur po
st minuctionem cum fricatione in mane et post
exercitium et balneationem. post cibum autem non
accipiatur hec medicina nec alia penitus quoniam
penetrat uelociter. quod est quia non oportet ut pene
trent cibaria nisi postquam digerantur.

Elect. diacalamenti desecptione usitata con
ferens ualde ad omnes infirmitates fri
gidas que accidunt in stomacho et epate et re
more antiquum et fe. que sunt cum periodis.

Recipe calamenti fluuialis et montani et petro
silini et siseleos omnium ana ℥. xii. se. apii. et
capitum albalse et ʒʒ. omnium ana ℥. iiii. keiss
im romani ℥. xvi. piperis ℥. xlviii. et mellis
quantum necesse est potio ℥. i.

Elect. al
kendidico. faciens ad stomachum et epar. frigida
debilia que generant uentositates et mali
ciam digestionis iuuatiuum ualde.

Recipe zinzibris
se. apii. anisi piperis masticis spice omnium
ana ℥. vi. ameos ℥. iiii. mente aut calamenti
℥. xv. cimini cassie ligne carpobalsami piretri omnium
ana ℥. ii. folii indi ℥. i. mellis quantum necesse
est. potio ℥ i.

Elect. de granis ad solutionem
nature conferens et uomitum ex frigiditate et di
gestionis malitiam ex frigido.

Recipe granorum mirti

exsiccatis bonis minam. i. mirabolanorum nigrorum bel
licorum embl. calisfacar. omnium ana ℥. xx. gariof.
squinantum et calami aromatici et heil. et car
pob. omnium ana ℥. xii. piperis macropiperis zinzi
bris omnium ana ℥. x. mastic. cordumeni. carube
Et in desecptione alia loco carube. cortici anisi.
cinamomi. et spice et cassie ligne et cardamomi. et costi
omnium ana ℥. vi. nucis muscate. se. apii ameos
omnium ana ℥. v. folii amomi. omnium ana ℥. iiii. teran
tur et cribellentur et conficiantur cum melle
despumato. potio pondus ℥. i.

Elect. cauzi
faciens ad illum cuius soluitur natura absque
digestione et stomachum debilem frigidum.

Recipe costi ci
namomi. gariof. spice carpobalsami cassie ligne
omnium ana ℥. xii. nucis muscate calami aro
matici cardamomi gariofili cardamomi melli
loti anisi sceitaragi omnium ana ℥. iiii. macis
℥. iii. masticis cinnamomi ℥. vii. ramich boni.
aristologie longe. omnium ana ℥. ii. capillorum sextarium. x. pipe
ris macropiperis. omnium ana sextarium. iiii. et inuenitur
in desecptione alia cario omnium ana sextarium. v. ʒʒ. sex
tarium. x. mirabolanorum. m. sextarium. iii. emblicorum sextarium. vi.
granorum mirti lib. i. et in desecptione alia ca
ro non est neretum se. nec macis nec citrium. Et
quidam preparant ex granis mirti duplum medi
cinarum terantur et cribellentur et conficiantur
cum melle tabarzet et administretur post duos
menses potio ℥. ii.

Electua. quod stat loco
alcauzi. et est bonum.

Recipe granorum mirti he
lezari i. et s. spice ℥. iiii. nucis muscate in qua ex
corticate cum corticibus lib. s. cinamomi. gari
of. cardamomi anisi torrefacti se. apii torrefacti
usnee omnium ana ℥. ii. mac. ℥. i. et s. cassie ligne
℥. iiii. mirab. kebul. bellicorum emblicorum omn
ium ana ℥. iii. bulliant cum uino bullitione
una. deinde exsicca eas postea bulli eas cum
cum aqua citoniorum deinde exprime eas et exsic
ca ipsas super sartaginem ignitam. deinde tere eos
cum medicinis et confice eas cum ... Et
detur ex eo ℥. iii. cum rob citoniorum medi
cine sunt xiiii.

Elect. diacitonite. ualens
ad frigiditatem stomachi et debilitatem eius. et ad
diarriam et uomitum et malitiam digestionis et
colorem efficit bonum et stringit.

Recipe citoniorum
mundatorum ex granis suis et suis corticibus
lib. ii. et mellis mundi lib. ii. et piperis et ma
crop. omnium ana ℥. v. heil. ℥. vii. zinzibris car
damomi. gariof. omnium ana ℥. iiii. cinamomi.

ʒ. ii. ot. ʒ. i. decoquantur citonia in primis
cum vino puro antiquo donec sint discoc
ta. et terantur et accipiatur bene. et bulliat
mel super ignem levem donec incipiat coa
gulari et tu accipe spumam eius quoque. eleva
deinde et proice super ipsum citonia que contrivisti
et move ipsum bene donec removeatur hu
miditas que est in citoniis tota. deinde
accipe ipsum ab igne et proice in ipsum medici
nas quas pulverizasti et permisce omnia studio
se donec permisceantur. bene deinde conde
ex ligno et unge ea cum oleo rosato
aut sisamino et expande super ea medicinam
et dimitte eam donec exsiccetur. bene quanti
tate duorum dierum aut trium. Deinde incide
eam in frusta sicut in unoquoque frustorum. quan
titas ʒ. iiii. et involve ea foliis citri recen
tibus et utere eo. Elect. G. cum aqua de
citoniis conferens ad destructionem appeti
tus et ad illum cuius cibus non digeritur et con
fortat stomachum et confert ei cuius epar est debile
valde. Rec. citonia magna munda et mun
da ea granis suis et suis corticibus et contere
ea et extrahe ex succo eorum duo sext. per
sext. romanum et est lib. i. et s. et duo sext.
sunt lib. iii. et permisce cum eo mell' mundi.
quod sit ei equale. et ex aceto. lib. ii. Et inde
sepose aliquid. lib. i. et ʒ. i. et s. et eleuetur et
decoquatur super ignem levem de prunis cum
facilitate et tu despuma spumam eius. Deinde
permisce cum eo zinziberis. ʒ. ii. et piperis albi
ʒ. ii. et decoquatur super prunas item donec
fiat ei substantia mell' sicut facis medicinas ad
os. Et hec quidem medicina est conferens illi cuius
epar est debile et oportet ut accipiatur multo
ciens ante cibum per duas horas aut tres. quanti
tas. ʒ. ii. et non est nocivum si accipiatur post
cibum quod si tu facis ipsam illis in quorum stomachis
est malicia complexionis et illis quorum stomachi replentur
colera pallida modo ab isto tene oportet ut extrahantur
ab eo piper et ʒʒ. et fiat cum aqua citoniorum et
melle et aceto tantum secundum quantitatem instituere quam
diximus quod si facis ipsum illis quorum stomachorum complexio
est media donec non aggregetur in eis superfluitas
colere nec flegmatis proice tu eam quantitatem me
dietatis quam diximus quantitatis ex zinzibere et pi
pere sic si tu proias in ipsum ex pipere ʒ. i. et ex zinzi
beris ʒ. i. et s. et si tu ipsum facis illi in cuius stomacho

est malicia complexionis frigide humide proice in ipsum
ex ʒʒ. ʒ. iiii. et ex pipere. ʒ. iii. aut ʒ. ii. et
s. et non necesse est ut ponas hanc medicinam
cum ponderibus mediis cum hoc necesse est tibi
administrare ipsam proice in ea piperis hora.
Elect. al' cum aqua citoniorum quod facit
appetere cibum valde. Sumantur aque citoniorum
lib. iii. mell' lib. iii. aceti fortis lib. iii.
decoquantur super prunas et accipe spumam
eius. Deinde sumantur ʒʒ. ʒ. v. piperis iii. et ma
crop. et leucop. omnium ana ʒ. iii. cinamomi
ʒ. ii. xiloaloes ʒ. iii. terantur et misceantur
cum aqua citoniorum et melle et aceto et
decoquantur donec fiat eis substantia mell' et de
poto est coclear. i. et est cum. i. in mane
super ieiunium ante cibum duabus horis. Elec
anacardinum conferens ad dolorem stomachi an
tiquum et oblivionem et destructionem serua
tionis et facit citrinum colorem et acuit
cogitationem et ipso usi sunt sapientes et dicitur quod
translat est a salomone. et permutatio.
Rec. macrop. et piperis et mirab. iii. belli
rici et embli. et castorei omnium ana ʒ. iiii. costi
anacardi borrigi zucari tabarzed et bac
carum lauri omnium ana ʒ. xii. apii ʒ. viii. te
rantur anacardi per se bene et terantur ea que sunt
sicca. et cribellentur et bulliat cum butiro
vaccino et melle equaliter et pulverizentur
super medicinas per quantitatem necessitatis et confici
antur et dimittatur vi. mensibus et detur potio
eius ʒ. ii. cum aqua decoctionis apii et feni.
et custodiat se ipsum ille qui accipit ipsum
a vino multo et ab ira et labore et coitu
et comedat ius subtile. Elect. de am
bra quo utuntur libi et prudentes qui senes
sunt et quos ledit frigiditas et dolor stomachi et tre
mor cordis ex frigiditate bonum expertum et confert
ad maliciam digestionis et egritudines
nervorum. Rec. simsen et est heil cinamomi
et cardamomi et macis omnium ana ʒ. iiii. ma
cropi. et ʒʒ. omnium ana sexta. ii. usnee ʒ. ij.
cinnamomi ʒ. iii. Et in descriptione alia cina
mi ʒ. i. gariof. et cc. ana ʒ. x. nuc. musca
te. x. nuo. et in descriptione alia vi. nuo spi
ce et mastic. et ambre omnium ana ʒ. ii. mu
sci quiami opii omnium ana ʒ. i. oli balsami
ʒ. vi. infundatur opium in quantitate ʒ. ix. et
liquefiat ambra cum oleo balsami et conficiantur

ē eis mediane. Deīn ɔfice ea utrinq;
ē melle et utere eo post duos mēses. ¶ E-
lect. de mirab. al' ɔferēs ad frītate stōi et
uentositates grossas in eo et calefac stōm
et ɔfortat stōm et similit' calefac tot' cor'
et attrahit eis digōm. ℞ cardamoi ma
ioris et galle minoris mac. nuc' muscate
oīm an̄ ʒ. iii. pipis macpis et leucop. et ʒʒ.
oīm an̄ ʒ. iv. anamomi. ʒ. vi. usnee.
ʒ. x. cinamu. ʒ. v. gariof. ʒ. ii. cc. ʒ. i. spi
ce et mastic. oīm an̄ ʒ. v. musca xiloalo
es ambre oīm an̄. aur. i. liniantur me
diane cum olō balsami. et ɔficiant' cum
melle despumato q̄ntū necc̄e est. ¶ Elec.
salomōis q ɔfortat stōm et ɔfert ad ma
liciam digōnis et est elect. q sanauit ista
hele maiorem dom'. ℞ spice gariof. et
narni. nuc' muscate anamoi cardamoi
galle bone oīm an̄. aur. i. pipis al. et ʒʒ.
et castorei oīm an̄. aur. ii. thur' masculi
albi aur. iii. zucci. tabarzed q̄nt est pōd'
medicinar. oīm misceatur zucar' ē medi
cīs et ɔficiant' cū melle despumato et det'
poco ei' aur. iii. ¶ Elect. de seminib; ualens
ad inflacōm stōi et malicia diarrie ex ma
licia digōnis. ℞ carui an. cimini heil
cinami. amcos se. apii. oīm an̄. ʒ. iii.
gariof. cardamoi. oīm an̄. ʒ. ii. zinabis.
macrop'. oīm an̄ ʒ. iiii. zucci. tabarzed.
aur. xx. terant' et admistret' poco pond'
ʒ. ii. ¶ Electuar. ad uentositates et in
flacōm et malicia digōis. ℞ se. apii et
amcos. an̄ ʒ. ii. et in descpcōe alia ʒ. iii.
mastic. cinnami gallange oīm an̄ ʒ. iii.
nasturcii torrefca ʒ. ix. et in descpcōe ali
a ʒ. x. saume. ʒ. v. terantur et cribelle
tur et ɔficiant' cum melle aut ē zucco.
poco ʒ. iii. ¶ Elect. alcausi nominat'
trifa' minor faciens ad mollificacōm
et humiditate stōi et emoroidas et colo
rem efficat bonū. ℞ mirab. kebillor
bellicor emblicor oīm ptes equales te
rantur et cribellentur et liniātur cū olō
de amigd. dul. et ɔficiant cū melle de
spumato et amistret'. ¶ Trifa' ɔferens
ad emoroides et fla et calefac stōm. ℞
mirab. keb. belli. embl. an̄. mastic. oīm
an̄ ʒ. x. et in descpcōe alia. ʒ. v. terātur

et cribellent' et liniant' cum olō de amigd.
nucleis cusomilor et in descpcōe alia loco
olī de nucleis c'somilor olm sisamini et li
niant' bdellu. ʒ. xx. et teratur et resoluatur
cū aqua ca. p'mici. aut cū aqua porror et ɔ
ficiat' cū eo mediane et det' ex ea pond' ʒ. iii.
¶ Trifa' alia mūdificās stōm ex eo. et flate
et soluit uini ē facilitate et fac appete' cibū.
℞ mirab. citrio. kebu. belli. embl. oīm
an̄ ʒ. x. rad. liquir. ʒ. v. turbit al. mdan
ʒ. vii. ʒʒ. ʒ. v. cinami. heil. oīm an̄ ʒ. ii. te
rantur et cribellētur et liniant' cum olō de
amig. dul. et ɔficiant' cum melle et det' ex
eo poco integra. ʒ. iiii. cū aqua ca. ¶ Trifa'
alia ɔferēs illis q ledūtur ex uentositate e
morroidar et nē cor' ft equales sp. et sedant
in stōis rugit' et uentositates. ℞ mirabol'
ni. et belli. et embli. oīm an̄. pond' ʒ. x.
turbit al. ʒ. xx. bdellu indi. ʒ. i. pice bdel
lium in mortariū et funde sr' ipm butir'
uaccinū ca. et puluiza ipm paulatī donec
fiat emplastr'. Deīn pmisce ipm ē medi
cinis et ɔfice illud cum melle et da pocio
ʒ. iii. ¶ Trifa' alia mūdificās stōm ex hu
miditate et calefaciat ipm et ɔfert ad in
petiginem. ℞ mirab. cit. ʒ. xx. mirab. ni.
belli. embl' oīm an̄. ʒ xv. rad. liqr. pussi
lar' mdaci? gruinnloribus suis oīm an̄ ʒ.
v. mastic. cinnami. oīm an̄ ʒ. ii. teran
tur et cribellent' et liniantur cum butiro
uaccino et ɔficiant' cum melle despu
mato poco. ʒ. ii. ē aq ca. ¶ Trifa' maior
ɔferēs ad mollificacōm stōi et uentosita
tes emoroidar et bon effic colorem. et ad
dit in coitu. ℞ mirab. in. belli embli.
bdelli et pipis et in descpcōe alia loco pipis
gariof. macropipis. oīm an̄ ptes. tres ʒʒ.
buziden. i. satirion. sardutha. et in descp
cōe alia loco sardutha sertiragi. seriaci. et
in descpcōe alia mac. oīm ptem. i. budea
rungi. iii. et al. lingue auis bedenach. et
est se. grinator silluestri. et ft' gna kilkil.
et in descpcōe alia loco illi' carsessahan et
beduimen. sisami grecuari. zucci. oīm an̄
ptes. iiii. et in descpcōe alia oīm an̄. ptes. ii.
been albi et rubi oīm an̄. ptem s. terant'
sicca p se et sisam p se deīn misceantur et li
niantur cum butiro uaccino et ɔficiantur

cum melle et comedatur. ¶ Fringius qui calefac
stomachum et confert ad emoroides et stringit ventrem
et colorem efficit bonum et addit in coitu. ℞ mi
rab. ni. belli. embli. sseitarangi. ʒ. in cabis. pi
per macrop. api spice omnium ana ʒ. x. seminis
aneti. se. porri. omnium ana ʒ. iiii. scorie ferri in
fuse cum aceto xiiii. diebus exsiccate torrefacte ʒ. x.
Et in descriptione alia scorie infuse in aceto ʒ. x.
exsiccate et torrefiat x. diebus. terantur et conficiantur
cum melle et butiro vaccino. et comedatur post
ii. mensem poco integro ʒ. ii. summa est. xii. ¶ Al
fringius factum cum musco qui calefacit stomachum et confortat
ipsum et confert ad emoroides et addit in coitu sa
num et est scoria muscata. ℞ mirab. ke. bel
li. embli. piperis macrop. ʒʒ. cumini. se. aneti.
se. apii. se. porri. se. eruce. se. napi. se. bancae.
se. urtice selemaati rosarum rubearum et cassiel. et
api cinamomi. gariof. nucis m. omnium ana ʒ. i.
macis heil. cardamomi gallia xiloaloes cindi
musci. omnium ana ʒ. i. et in alio loco ʒ. ii. se. nas
turcii al. ʒ. iii. scorie ferri quantum est pondus medi
cinarum terantur et cribellentur et conficiantur
cum melle et comedantur. ¶ Fringius al. factum
cum musco qui confert ad emoroides et debilitatem
stomachi et colorem efficit bonum. ℞ sseitarangi. et zur
umb. calisafar heil. mirab. cit. et nigrorum
cassiel. gariofi. carpob. granorum neie omnium
ana aur. vi. mente selemati. zedoarii do
ronia macropi. bellicorum embli. omnium ana
aur. iiii. cinamomi. cinami. spice nucis mus.
costi ʒʒ. fulfulmo in alio calcoli. omnium ana ʒ.
viii. api aur. x. zuca. aur. xvi. scorie ferri
minima. i. musci ʒ. s. terantur et conficiantur cum
melle despumato. ¶ Scoria ferri descriptione
alia que confert ad frigiditatem stomachi et emoroidas. ℞
mirab. ke. belli. embli. rad. liquir. ʒʒ. xilo
aloes cindi. nucis m. gallie rosarum spice squi
nanti masticis omnium ana ʒ. x. musci ʒ. v. li
mature acium sub pondus medicinarum et infun
datur limatura acium in vino odorifero. vii.
diebus deinde teratur et frigatur sicut fantagine
et talis et misceatur cum medicinis et lavatur
cum oleo de amigdalis. dulcibus et conficiatur cum melle
et detur ex ea aur. ii. cum vino odorifero. antiquo
aut minus. ¶ Scoria ferri descriptione alia confe
rens ad debilitatem stomachi ex caliditate. ℞ mi
rab. ke. belli. embl. rad. liqr. x. squinanti omni
um ʒ. x. scorie ferri secundum pondus medicinarum. in

fundatur scoria. vii. diebus in aceto et coletur
et frigatur super patellam et terantur et misceatur
cum medicinis et conficiatur cum melle acubirzet.
et detur ex ea pondus ʒ. ii. cum aqua malorum.
¶ Scoria ferri decocta ad illud cuius com
plexio est ca. ℞ scorie ferri albasari. mira
b. citrinorum ni. belli. embli. rosarum balaustie
squinanti omnium equales partes terantur et coquantur
cum vino et dentur ʒ. ii. ex ea. ¶ Sco
ria ferri decocta conferens ad confortandum stomachum
frigidum et emoroidas. et efficit colorem bonum
et addit in coitu. ℞ se. apii. se. feniculi
anisi ebel. nasturcii se. rute. se. rafani. se.
eruce. se. bancae. se. aneti. se. napi. cumini
carmeni. se. porri papaveris al. se. cepe. a
muden nigri mastic. mirre thus omni ana
ʒ. iiii. cassiel. origani. psilii coriandri spi
ce mellilotti. ferensamich. heil macis m.
cardamomi. nucis eudeu. api usnee. cina
mi. se. artaihe. se. urtice. been. albi. be
en. rubi budarangi al. et rubi. sseitarangi.
mirabol. ke. belli. embli. omnium ana pon
dus ʒ. i. scorie ferri infusi in aceto. diebus
aliquot exsiccate. ʒ. x. Et in descriptione
alia quantum est medietas medicinarum et
in descriptione alia scorie ʒ. xe. decoquatur cum
vini lib. iii. donec consumatur medietas
et coletur. et dentur ex eo omni die ma ʒ. ii.
ne sicut ieiunium. ¶ Elect. ad humiditatem
stomachi ℞ embliorum ʒʒ. ana ʒ. ii. heil. ana
mastic. omnium ana ʒ. iii. terantur et cribel
lentur et conficiantur cum melle. poco est
ʒ. ii. cum aqua calida. ¶ Elect. de re
misch et accipiatur ante cibum et post cibum et
confert ei cuius stomachus est humiditas mu
cillaginosa ℞ heil pondus ʒ. i. cardamomi
cinamomi ʒ. ii. musci ʒ. iii. ʒʒ. ʒ. vi. ma
crop. ʒ. v. gariof. cinamomi omnium ana ʒ. ii.
zuca. tabarzet. ʒ. xxx. terantur et cribellentur
poco ʒ. ii. ¶ Elect. alcalisafar confe
rens ad frigiditatem stomachi et ventositates acci
dentes in epate et stomacho ℞ calisafar ʒ. v. ʒʒ.
ʒ. xv. macrop. ʒ. iii. heil. cinami gariof.
omnium ana ʒ. vii. zucari quantum est pondus me
dicinarum terantur et cribellentur et conficiantur
cum melle et detur. ¶ Elect. de macis
qui utitur confert ad frigiditates stomachi et ventosi
tates in ventre ex malicia digestionis ℞

mac. gariof. cinamu. heil. cinamomi. ʒʒ.
asari. omnium ana ʒ. i. cardamomi. ʒ. v. piperis al.
ʒ. ii. zuccari ʒ. xl. terantur et cribellentur et conficiantur. Electuarium
de heil conferens ad debilitatem stomachi. Recipe heil
cardamomi nerem muscel cinamomi macrop.
omnium ana ʒ. v. ʒʒ. ʒ. x. cinamomi ʒ. iiii. zuccari
lib. i. mellis quantum necesse est. Electuarium scir
pionis media ad stomachum et digerit cibum et
subtiliat flegma. Recipe cinamomi cinnamomi. gari
of. macrop. ʒʒ. cardamomi nucis muscate
omnium ana ʒ. v. galange ʒ. vii. croci ʒ. i. zuccari.
ʒ. xl. terantur et cribellentur et conficiantur.
Electuarium quod confortat stomachum et calefacit ipsum
Recipe gariof. ʒ. vi. cardamomi ʒ. iiii. cinamomi
ʒ. v. ʒʒ. ʒ. viii. macrop. ʒ. vii. neremuscel ʒ.
heil ʒ. iiii. asari ʒ. iii. vi. malab. ʒ. iii. cinnamomi ʒ. ii. xiloaloes aro
matici ʒ. i. gallie ʒ. iiii. camfore ʒ. ii. zucca
ri tabarzet ʒ. vi. terantur et cribellentur. Electuarium faciens
ad debilitatem stomachi et confortat desiderium coi
tus. Recipe anabis cinamomi macrop. heil.
talisafar. gariof. macis gallie cinamomi
xiloaloes spice omnium ana ʒ. ii. piperis al. nuce
muscat. omnium ana ʒ. i. camfore musci ana ʒ.
s. misceatur ʒ. i. ex medicinis et conficiatur.
Aliud confortativum quod stringit ventrem solutum ex
debilitate et frigiditate stomachi. Recipe ʒʒ. ʒ. vi. car
damomi heil. cinamomi omnium ana ʒ. iiii. ga
riofilorum ʒ. ii. usnee apii cinamomi. omnium
ana ʒ. i. neremuscel ʒ. iii. seminis apii ameos
omnium ana ʒ. ii. granorum mirti ʒ. xxx. terantur et
cribellentur et conficiantur cum mirra aut
cum rob de citoniis et detur ex eo pondus ʒ. iiii.
Capitulum xii. de allohocat lohoc de gra
nis pini conferens ad asma et tussim et
ad illos scilicet quos ingrossantur sputa. Recipe
cum stocahile et sunt grana pini et dragag.
et avellane et radicis lilii celestis et gummi
omnium ana lib. i. seminis lini torrefacti dactilorum e
biros mundatorum omnium ana ʒ. vii. butiri et
mellis quantum necesse est misceatur et conficiatur.
Methamen de granis pini faciens ad
tussim antiquam et asma et constrictionem an
helitus. Recipe granorum pini dragaganti. se.
cucumeris et citruli gummi fenugreci a
migd. dul. excorticatarum ex duabus suis cor
ticibus. rad. liquir. amili capillorum veneris omnium
ana ʒ. v. amigd. amar. excorticatarum
ʒ. ii. dactilorum ebiros mundatorum electorum ʒ.
x. butiri recentis ʒ. xl. mellis quantum necesse est
misceantur et conficiantur mediante Recipe xii. Me
thamen de liquiritia quod abstergit materias ex pectore
Recipe succi liquir. dragag. sarcocolle amigd.
amar. excorticati. se. feniculi omnium ana equales
partes terantur et conficiantur cum melle et butiro
et detur ex eo quod sit sicut avellana. cum decoctio
ne ysopi. mediante Recipe v. in descriptione alia lo
co sarcocolle galbanum. Methamen et est
lohoc ad tussim infancium innatum valde
Recipe succi liquir. gummi dragag. penidiorum omnium
ana ʒ. iiii. se. citoniorum excorticati ʒ. i. confici
atur cum melle et butiro et detur ex eo quanti
tas ciceris liquefacto cum lacte mulieris mediante Recipe
v. Lohoc ad tussim ex caliditate et siccita
te. Recipe se. citruli excorticati ʒ. v. amigd. dul.
excorticatarum ʒ. vi. se. altee se. malve. omnium
ana ʒ. vi. gummi dragag. amili. se. citoniorum
excorticati. omnium ana ʒ. ii. succi liquir. penidi
orum chazemeti. omnium ana ʒ. iii. et s. terantur
et cribellentur. Deinde sumatur rad. liquiritie
et sebesten. et passule dulces carnose mundate
et decoquatur in aqua donec inspissetur et mis
ceatur cum ea rob. et conficiantur mediante
cum illo et detur cum pultibus de furfure sa
midi et farina fabarum et penidiis et oleo de a
migd. dul. et detur cum aqua ordei mediante
Recipe x. Methamen aliud ad tussim ex ca
liditate. Recipe sebesten. pugillos. iii. iniubas
magnas. l. unio. rad. liquir. excorticate
attrite. ʒ. xxx. passularum kesmen. munda
tarum ʒ. xl. cassie fistule mundate ʒ. xx. decoquantur
cum vii. lib. aque donec sit residuum lib. i. co
letur et fundatur super ipsum lib. s. et penidi rob
orum iiii. lib. et decoquatur donec fiat ei sta taa
mellis et misceatur cum farina fabarum cbella
ri cum orallis quantum necesse est et conficiatur
mediante Recipe v. Lohoc quod confert ad illos
qui infirmantur ex febre ethica et expellit
saniem. et lenit tussim et mundificat pec
tus et pulmonem. Recipe se. citruli. se. citonio
rum. gummi dragag. amili ʒ. vi. omnium ana ʒ. vi.
papaveris al. spodii. se. lini torrefacti. et a
migd. dul. excorticatarum omnium ana ʒ. iii.
nasturtii granorum coti. amigd. amararum ex
corticatarum fabarum omnium ana ʒ. i. et s. peni
diorum ʒ. lxx. terantur unumquodque eorum per se et
solvantur penidii cum aqua pauca donec.

fiat sicut mel. et conficiatur cum eo. poto ex eo
ʒ. ii. cum aqua mell. medic. est. xiii. Lo
hoc serapionis ad tuss[im] et asma. Sumat
radix liquir. humida et abluatur et frangatur
et incidatur in frusta parua. aut ponde
rentur ex ea lib. iiii. et decoquatur cum xv.
lib. aq. donec remaneant lib. iii. deinde colent
et proiciant et reducat ad ollam et proici
antur in ea ex pemdiis. lib. ii. et butiro,
et oleo de amigd. dulcib. et melle aut rob lib.
i. et decoquantur igne lento donec fiat spissa
mell. Deinde sumantur succi liquir. gummi
et dragag. et passularum mundatarum. et se.
citruli excorticati. et se. citoniorum excortica
ti. et amili et papaueris al. omnium an. ʒ. ii. cum
keisim lati. ii. terantur et cribellentur.
et misceantur cum illis que decocta sunt. poto
ʒ. iiii. ad illum qui habet fe. cum aqua ca. et
ad alios cum lacte caprarum recent. mulcto
mediane sunt. xi. Lohoc helcalimbar et est
alkalbotim. confert ad raucedinem uocis bonum
et sputum sanies et mundificant pect. et sa
guinem et aperit opilationes. Rx se. lini torr
refacti. et passularum enucleatarum omnium an. ʒ. i.
granorum pini magnorum amigd. ama. et dulc.
excorticatarum omnium an. ʒ. vi. auellanarum tor
refactarum elkalimbut. rad. liquir. gummi omnium
an. ʒ. iii. piperis al. farine fabarum ciciris. et aris
tologie et amili et amidos et storacis liquide
et nasturcii et yreos et est lilium celeste. omnium
an. ʒ. i. dragag. farine fenugreci. omnium an. ʒ.
iii. mirre thuris etc. omnium an. ʒ ß. terantur et cribel
lentur. et conficiantur cum lacte asine et fiant troc. et ex
siccentur in umbra. deinde terantur et conficiantur
cum melle et lambat ex eo in diluculo et in ues
pere et fiant ex eo pillule que teneantur sub
lingua in nocte et ipse iaceat iacimento mag
no. mediane sunt xiii. Lohoc de aqua fe
niculi faciens ad tussim et raucedinem uocis
Rx amigd. dul. et ama. excorti. storac. liqui
de se. lini. se. anisi. gummi dragag. omnium an.
ʒ. iiii. rad. liquir. aut succi eius. ʒ. i. zucc. et
pemdiorum omnium an. ʒ. v. terantur et cribellentur
et conficiantur cum succo feniculi recentis et
detur. mediane sunt. x. Lohoc ad tussim et con
strictionem anhelitus et asma. Rx granorum pini
magnorum auella. amigd. gummi amigd.
helli mastic. piperis hasse origani psici calla

menti omnium an. equales partes mell. quantum
necesse est ad conficiendum. mediane sunt. ix.
Lohoc ad tussim antiquam et raucedi
nem uocis et sputum. Rx cassie l. thuris omnium
an. ʒ. i. rad. liquir. ʒ. ii. mirre ʒ. ii. dra
gaganti spice omnium an. ʒ. iiii. mell. quantum
necesse est misceantur et conficiatur media
ne sunt. vi. Lohoc de semine lini ad illum
qui tussit et non spuit aliquid. Semen lini
torrefactum terat et conficiat cum melle et a
ministret. Lohoc de acet. squille confert
ad asma et constrictionem anhelitus. Sumat
succus squille mel equali mensura decoquatur
cum igne donec fiat ei spissitudo et lam
bat post cibum et ante cibum. Aliud ad tus
sim humidam et ptisim et humiditates
et stringit uentrem. Rx thur. ʒ. x. opii. ʒ. iii.
zucari. tabarzet ʒ. iiii. keisim ʒ. ii. arse
nica rubi pon. ʒ. i. etc. ʒ. ß. terantur et con
ficiantur cum melle poto ex eo sit sicut ac
i. cum aqua ca. mediane sunt. vi.

Capitulum xiii. de decoctionibus. decoctio
de agarico et epitimo confert calefaciens
et accipitur plurimum in uere et estate. Rx
mirabo. citinorum enucleatorum ʒ. x. in alia
ʒ. xx. mirabo. in. indicorum xii. ʒ. pruna
xxx. iuiubis xx. tamarindorum ʒ. xx. fumu
terre ʒ. x. passularum mundatarum ʒ. xx. et si
tu facias ipsum illi si quis iuuenis est eo. iii. pro
ice in ipsum ex polipodio pond. ʒ. iii. et de
coque illud cum v. lib. aq. donec remane
at ex ea li. i. deinde proiciatur in ea ex epi
thimo cretensi pond. ʒ. iii. aut plus aut mi
nus secundum quantitatem etatis et grossitudinem humoris
melancolici et dimittatur hora una deinde
coletur et detur ex ea quantitas lib. ß. cum
pond. ʒ. i. de agarico trito albo cribellato
et orali et medietate. ʒ. i. et iera p. aut po
nd. ʒ. i. et extur bit al. mundo aut plus secundum quan
titatem etatis et uirtutis mediane sunt iii.
Decoctio alia ex agarico et epithimo
ad illum cuius corpus est frigidum et datur plurimum est in
autumpno et hyeme. Rx mirab. in. ke
bul. enucleatorum omnium an. ʒ. x. belli. embli.
an. ʒ. vii. rad. apii. cortic. rad. feniculi an.
ʒ. x. passularum mundatorum ʒ. xx. fumi terre.
ʒ. vii. polipodii ʒ. iii. sene ʒ. iiii. spice
ʒ. ii. mastic a- nisi an. ʒ. i. decoquatur

cum v. lib. aq. donec remaneat lib. i. et
ppharmacutur in ea antiqua remoueatur ab
igne et ponatur ʒ. iiii. et dimittatur hora i.
et coletur et ex ea media lib. usque ad ʒ. viii.
et ponatur in eam turbit al. ʒ. i. agarici ʒ.
s. yere ʒ. i. sal. ind. ʒ. s. mediante ff. xviii.
Decoctio de eupatorio ad illum qui habet
febrem quartanam et febrem flegmaticam et omni die
cruciatur et ad illum cuius est natura sicca. Rx
mirabolanorum iii. passularum mundatarum fumi terre
bedegar eupatorii sicaha. omnium ana equales
partes decoquantur et amministretur mediante
ff. vi. Decoctio de radicibus conferens ad
febrem omnis diei et dolorem epatis et stomachi et con-
ferens ad difficultatem urine. Rx radicis apii
corticis rad. feniculi rad. squinanti. capillorum
ueneris. ani. mastic. omnium ana partes equales de-
coquantur simul et amministrentur mediante ff.
vii. Decoctio de ysopo. conferens ad tus-
sim et dolorem pectoris et pleuresi et do-
lori costarum. Rx rad. liquiricie excorticate con-
trite ʒ. x. capillorum ueneris ʒ. iii. sebesten pu-
gillum i. iuiubas xx numero passularum mun-
datarum ʒ. xx. decoquantur totum et amministretur.
Decoctio alia conferens ad febrem acutas ualde
Rx corticis radicis apii et rad. feniculi. ana
ʒ. x. rad. squinanti et corticis radicis alha-
col et corticis rad. alsuchacine et est alle-
haue et corticis rad. sichalhagi et est mu-
cahai et nominatur alserech omnium ana ʒ. vii.
rosarum ʒ. v. spice ʒ. ii. coriandri sicci ʒ.
v. fumiterre sicaha. bedegar fructus ca-
paris omnium ana ʒ. v. herbe eupatorii ʒ. i.
absinthii romani ʒ. v. ani ʒ. i. mastic.
ʒ. i. passularum mundatarum a suis granis ʒ. xxx.
mirabolanorum citr. mundatorum a nucleis suis ʒ. xv.
decoquantur cum vii. lib. aq. donec remane-
at lib. i. et coletur et detur ex ea tercia lib.
nutrimento quibusdam cum oelenabin. quibusdam
cum scecanabin. mediante ff. xviii. De-
coctio ad febrem antiquam que est cum
dolore stomachi. Rx rad. apii rad. feniculi. ra-
d. squinanti. omnium ana ʒ. i. anisi ʒ. iiii. m-
astic. ʒ. ii. succi eupatorii ʒ. s. Decoquatur
cum duabus lib. aq. donec remaneat
medietas et coletur et detur omni hora secundum eta-
tem suam. mediante ff. vi. Dec-
octio de absinthio conferens ad febrem an-
tiquas et dirumpit sanguinem menstruum
et prouocat urinam. Rx ani. asari absinthii
se. apii. se. feniculi. rad. squinanti omnium ana par-
tes equales decoquantur et amministretur mediante
ff. vi. Decoctio ad febrem flatus et dolorem
et frigiditatem nerui. Rx origani ʒ. iiii. se.
apii. se. feniculi et eupatorii omnium ana ʒ. iii.
et s. passularum mundatarum ʒ. vii. turbit ʒ. iiii.
decoquantur et detur unicuique secundum quantitatem uirtu-
tis. inde scriptum est alio loco turbit nahal mediante
ff. vi. Decoctio ad febrem quartanam ma-
lo ad flegmaticam. Rx mirabolanorum ke. api asar
gu hecti. omnium ana ʒ. v. et inde scriptum est alia in
iii lib. et apii omnium ana ʒ. x. fulfulmiō ʒ. iii. terantur
et decoquantur cum v. lib. aq. donec rema-
neat lib. i. coletur et detur ex ea omni die tercia li-
b. unius. sana. mediante ff. iiii. Alia ad
reliquas febres emitritei et est febris composita me-
dietate febris tertiane. Rx rad. apii et rad. feniculi
omnium ana ʒ. v. passularum mundatarum ʒ. iiii. eu-
patorii ʒ. iii. alcamne ʒ. iiii. Decoquantur
cum tribus lib. aq. donec remaneat lib. i. in ali-
o media et coletur ex ea tercia lib. et amministre-
tur mediante ff. viii. Decoctio alia ad febrem
flatus et cole. Rx eupatorii ledegar. fumiter-
re passularum mundatarum radicis apii. rad. feniculi
et rad. squinanti et anisi et mastic. omnium ana
ʒ. vi. mirabolanorum cit. ʒ. xv. decoquantur cum iiii.
lib. aq. donec remaneat lib. una. et colet-
ur ex ea et detur in potu omni die tercia lib. una. me-
diante ff. x. Decoctio ad reliquas febres ter-
tiane. et caliditatis. Rx rad. apii et feniculi
ana ʒ. ii. mirabolanorum cit. iii. belliricorum embl. et pas-
sularum mundatarum omnium ana ʒ. v. turbit albi
contriti ʒ. iii. pruna xxx. tamarindos
xx. fumiterre ʒ. vii. decoquantur cum iiii. lib.
aq. donec remaneat lib. i. et coletur et detur
ex ea omni die media lib. mediante ff.
xiii. Decoctio ad reliquas febres emitritei
et est medietas febris tertiane. Rx radicis liquiricie
et rad. apii et rad. feniculi omnium ana ʒ. ii. sicu
calha. eupatorii omnium ana ʒ. iii. origani et
mastic. omnium ana ʒ. s. coriandri sicci et rosarum
omnium ana ʒ. iiii. teniabin ʒ. xx. decoquantur
cum tribus lib. aq. donec remaneat lib. i.
et s. coletur et detur ex ea lib. s. in omni die me-
diante ff. x. Alia adhuc modo Rx herbe
eupatorii fumiterre passularum mundatarum omnium

fiō albasar nuō

gumi

partes equales decoquantur cum aqua et detur
in potu. Decoctio ad fe. flegmaticam cum
frigore. ℞ eupatorii et absinthii omnium ana ʒ. iiii.
coriandri sicci psillii mundati omnium ana ʒ.
ii. Decoquantur cum tribus lib. aq. donec re
maneat lib. i. et s. et detur. Alia que confert ad fe.
acutam. ℞ coriandri sicci ʒ. x. coquatur cum
tribus lib. aq. donec remaneat lib. i. et s. et colentur
ex ea media lib. et si non est constricta detur
cum ceramabin. et si non est constricta tere cum
ʒ. i. zelemabin. et cum equali ei de secama
bin. Alia ad fe. antiquam. ℞ mirabolanorum ci
tri. ʒ. vii. mirabolanorum in. ʒ. v. radicis apii et ra
dicis feniculi et fumiterre omnium ana ʒ. ii. bede
gar ʒ. iii. cassie fistule ʒ. iiii. psillii mundi
ti ʒ. v. Decoquantur cum duabus lib. aq. et
detur. Potio que confert ad frigus vehementem
cum febre. ℞ mene inde violace. hardis ʒ. iii.
apii. et cambilicorum omnium ana ʒ. v. decoquatur
cum lib. aq. donec remaneat medietas li
bre. Et detur ex ea ʒ. ii. cum aqua calida
medicine ff. iii. Alia confert ad fe. an
tiquam et tremorem vehementem. ℞ co
riandri sicci. ʒ. xii. omnium ana ʒ. ii. le. apii
origani psiti omnium ana ʒ. iii. infundantur
in lib. aq. calide die et nocte et iii. ʒ. dentur
ex ea in mane et in omnibus duobus diebus per
nutentur medicine. cum ergo pertransit
tremor detur ei aq. ca. in qua decocta fuerant
ne et sal. cum secamabin de melle ut vo
mat medicine ff. iiii. Alia ad fe. antiquam.
℞ radicis. asari et iuno radicis. liquiritie. fumiterre.
ʒ. iii. et in descriptione alia radicis nenufaris. ra
dicis lilii ʒ. v. et in descriptione alia loco radicis li
lii alhacol psillii mundati ʒ. v. eupatorii
ʒ. iiii. radicis apii. et radicis feniculi omnium ana ʒ.
v. bedegard sticados. omnium ana ʒ. ii. decoquantur
cum vi. lib. aq. donec consumatur medie
tas. potio est ʒ. iii. medicine ff. viii. Alia
ad fe. antiquam. Decoquatur ameos ʒ. i.
hase pond. ʒ. v. iuiube x. et in descriptione
alia loco decocti et x. pruna cum ii. lib. aq.
donec consumatur medietas et detur in po
tu ex ea ʒ. iii. et in ieiunio. sua est iiii. no
dum albi usque pruna in descriptione alia. Alia
ad tremorem difficilem qui fit in febre.
Decoquatur apii ʒ. ʒ. et calamenti fluviale cum
aqua et detur in potu aut detur ex calamento
fluviali confecto ʒ. ii. et ex zuccaro confecto equale
ei cum aq. calida. Et est bonum valde aut
decoquatur calamentum fluviale cum oleo sisami
no et inungatur corpus ipsum valde abscidit
tremorem. Alia ad tremorem et sudo
rem sine fluvio. ℞ calamenti ʒ. vi. terantur
et confricantur in olla et fundatur super ipsum lib.
s. aq. decoquatur donec remaneat ʒ. ii.
et bibatur diebus aliquot. Decoctio ad
sodam cum fe. ex humore grosso. ℞ radicis
apii et feniculi et sticados omnium ana ʒ. iii.
turbit ʒ. ii. anisi ʒ. i. decoquantur et co
lentur cum ea pond. ʒ. i. ex yera et medi
etas. ʒ. ex turbit confecto. et detur medicine. v. in
alio loco turbit nakas. Alia ad dolorem stomachi
et vomitum et colicam ex epate. et splene.
et fe. exsiccate. ℞ anisi ʒ. ii. mastice. spi
ce. aromatice omnium ana ʒ. ii. decoquitur
et detur. Alia ad dolorem stomachi et maliciam diges
tionis et fe. frigidas et opilaciones et colicam
℞ spice ʒ. ii. galange ʒ. ii. cimini ʒ.
iii. decoquitur et detur. medicine ff. iii.
Alia ad nauseam. ℞ mirab. in. ʒ. iiii.
mirab. cit. ʒ. viii. belliric. emblic. omnium ana
ʒ. vi. fumiterre. In alio loco fumiterre cetera m
gi. apii omnium ana ʒ. iiii. decoquantur cum
aqua. sic est decoctio epitimi. et detur
in potu ex ea quantum est avellana. medicine ff.
vi. Decoctio alia ad dolorem epatis et sple
nis et opilaciones et adustionem et splenem.
℞ eupatorii herbe absinthii. spice asari mas
tice. an. capilli veneris mundi. semen apii car
pob. omnium ana ʒ. ii. decoquitur et detur in po
tu. medicine ff. x. Alia que provocat sanguinem
menstruum. ℞ prassii calamenti. rute re
centis sagiadra. et est albelengesif. radicis
mon omnium ana ʒ. ii. decoquantur cum vino
aut cum aqua et detur in potu. Decoc
tio ad ventositates et inflacionem in ven
tre. ℞ costi. cassie lignee. asari polii omnium ana
ʒ. ii. mirab. in. belliric. emblic. omnium ana ʒ.
viii. mastice ʒ. x. turbit acuti ʒ. viii.
decoquantur cum tribus lib. aq. donec consumantur
due tertie et coletur et detur omni homini
secundum quantitatem virtutis sue medicine ff. xx.
Decoctio que provocat urinam et sanguinem
menstruum et aperit opilaciones. ℞ fi
rubarum fagus et est centaurea minor

[marginalia: cum eo. — confricantur — sunt]

camedreos rute om̄ an̄ ʒ v. decoquātur
cum aq̄ ⁊ detur in potu. ſumma. iiii. in a
lio loco ſinalkans uirga paſtoris. Alia
ad dolorem anchar ⁊ genuū. ℞ fenu
grā ʒ xv. paſſulaꝝ mundataꝝ ʒ vii. ga
lange ʒ iiii. rad̄ apii ⁊ rad̄ feniculi ⁊ rad̄.
ſquinanti. om̄ an̄ ʒ v. turbit ʒ iiii. de
coquantur cum ch; lib. aq̄. donec rema
⁊ ch dieb; cu — neat medietas ⁊ colet̄ ⁊ det̄ ex ea ʒ iii.
tepidi cum olō de keiricha ⁊ yerap. —
Alia ad dolorē anchaꝝ iuuatiū ualde. ℞
fic̄ nigriꝰ. x. nigelle galange ꝑmodic.
om̄ an̄ ʒ v. petroſ. amcos. om̄ an̄.
ʒ iiii. decoquātur ꝑ medietatē ⁊ colet̄
⁊ dentur cum butiro uaccino ʒ vi. =
belli embli omnia — Ad paraliſim. ℞ acori ʒʒi q̄. ſe. apii. ſe. fe
ʒ viii. — niculi petroſ. ſiſeleos coſti om̄ an̄ ʒ iii.
decoquāt̄ cum duab; lib̄ aq̄. donec re
maneat medietas ⁊ colentur ex eaꝝ
iii. ⁊ piccantur ſ̄ cum olī decoctō cur̄.
ii. ⁊ detur. xxx. di. medicine ſ̄. ix. =
Alia ꝯferēs ad dolorē iuncturaꝝ. ℞ rad̄
feniculi ⁊ rad̄ liquir̄. ⁊ rad̄ apii. om̄ an̄
ʒ iii. cuiuſi ʒ i. ꝑmod̄ ʒ ii. paſſulaꝝ mū
dataꝝ ʒ v. decoqua cū. ii. lib̄. aq̄ donec
remaneat medietas ⁊ coletur ⁊ detur
oī hoī ꝑ q̄titatē uirtutis. Alia ad dol̄.
renū ⁊ duricia ſtoī. ℞ caſſiel̄. ſpice coſ
ti. om̄ an̄ ʒ i. ſquinanti aniſi. ſe. a
pii om̄ an̄ ʒ iii. paſſulaꝝ mundataꝝ ʒ v.
decoquātur cum ii. lib̄. aq̄. donec ꝯſu
matur medietas ⁊ coletur ⁊ detur in
potu. oī hoī ꝑ q̄titatē uirtutis. ⁊ etatis
medicine ſ̄. vii. Ad dol̄ renū. ℞ meu
ſii. dici om̄ an̄ ʒ iii. petroſ̄ an̄. amcos
ſe rubee aſcch om̄ an̄ ʒ ii. praſſii ſcorde
on. ſticados flors fadicon om̄ an̄ ʒ i. de
coquant̄ cum ch; lib̄. aq̄ donec remaneat
medietas ⁊ detur cum olō de keiricha. —
Ad dolorē renū ⁊ difficultatē urine. ℞
cimini an̄. rad̄ liquir̄. ſe. atriuli. ſe. bate
ke om̄ an̄ ʒ iiii. pſillii. ſe. malue om̄ a
ʒ ii. ⁊ in deſcripcōe alia. loco pſillii an̄. abſi
ch. ⁊ loco pſillii kekengi ſan̄ ē illud. deco
quāt̄ cum ch; lib̄ aq̄. donec remaneat me
dietas ⁊ dentur in potu ex ea ʒ ii. Alia
ad renes ⁊ lapid̄. ℞ fenugrā amcos. ſe.
bamcie. ſe. apii om̄ ptes equales decoqūt̄

⁊ dent̄ in potu cum zuccō ⁊ ē ſana mīe. ſ̄. v. —
Al̄ ad ſile. iiii. ⁊ opatur cum uelocitate ad ꝯſtric
tom̄ anhelitus. Lane. cūr ⁊ exprimatur ⁊ det̄
in potu ex expſſione eoꝝ. Alia ad ſplenē
expta. Terant̄ folia caparis cum aceto ⁊ ex
primat̄ ex eo q̄titas ʒ ii. que bibat̄ ⁊ det̄ — dieb;
iii. ⁊ puī ſumat̄ in potu extra poſtquā expri
mūtur abſq; aceto. Al̄ ad uentoſitates et
anguſtiā. Turbit ⁊ yſopus ſicca decoquātur
⁊ dentur in potu cum olō de amig. dul. tā
tur ⁊ exprimat̄ aqua eius. Alia ſaguaſora
⁊ eſt alfelen gēnſ. equale eius. Detur ex
ſucco eius in potu pond̄ ʒ ſ. ſal̄ amoniaci.
cum aqua rafani ⁊ miſceatur cum fece ra
fani qui expſſus fuit ꝙ ſic equale ei de ſiſimo
⁊ teratur ⁊ fiat ex eo emplaſtrū ſup ſplenem
iii. dieb; expertum eſt. Ad tremorem qui ac
cidit poſt coitū. In aqua ſalii a ſolua ʒ i. de
oppopinaco. ⁊ detur in potu trib; dieb; ꝯti
nuis. Decoctō ad uomitū uehementem. ℞
tin ſumac uehementis acetoſitatis cortices fiſti
a ſupiores. grana granatoꝝ acetoſoꝝ amden.
luti caucii ⁊ mitti in fundē iſti maiaſe uito
cum aqua. iii. dieb; ⁊ da in potu ex ea om̄
ni die. medicine ſ̄. vii. Decoctō ad ydro
picos. ℞ camedreos ⁊ camapiteos ⁊ petro
ſ. ⁊ yſopi. ſicce. ⁊ ſquinanti. ⁊ ſpice roma
ne. ⁊ belenige ſiſ. ⁊ ēſſagnafina ⁊ ſiſeleos om̄ — i. ſpēs ab
an̄ ʒ i. mirre ariſtol̄ ro. gēciane epitimi — tam
dauca om̄ an̄. ʒ ſ. aloes ſcotrenſis ʒ. iii. de
coquant̄ cum x. lib̄. aq̄. donec remaneat t
cia ⁊ coletur ⁊ detur in potu. ex ea ʒ ii. uſq;
ad ʒ v. omni hoī ꝑ q̄titatē uirtutis medicine
ſ̄. xiiii. Alia cū ſarapino ualens ad ydro
picos ⁊ ſoluit cum uirtute. ℞ ſarapini ſcr.
ii. oppopon̄. amoniaci ariſtol̄ lō. om̄ an̄ ʒ
iiii. in alia om̄ an̄ ʒ i. turbit mezerō om̄
an̄ ʒ ii. eupatorii baſſe fiūcre coloquīt. mōo
ris calamiti ⁊ yreos ⁊ mirab cit. ⁊ rad̄ lilii
celeſtis om̄ an̄ ʒ i. cepe. ſquille ʒ ii. terāt̄
oīa ⁊ infūdāt̄ cum zucō. ⁊ ponāt̄ in ſole.
vii. ⁊ colet̄ ⁊ det̄ ex ea oī die ʒ iii. vii. die — dieb;
b; ꝯfert. ii. ualde medicine ſ̄. xiii. Alia
ad ydropicos ⁊ apit opilacōēs ualde ⁊ ē ſana.
℞ genciane rotūd. ſem ſquinā. om̄ ana
ʒ iiii. rad̄ apii cortic. rad̄ feniculi ⁊ ſe. utriuſq;
⁊ mirre ⁊ ariſtol̄. ⁊ abſinch om̄ an̄ ʒ iii.
ſpice cinamoī. om̄ an̄ ʒ ii. fiūcre ʒ iii. lig̃

acori ʒ. iii. ferruginis ʒ. vi. an. ʒ. iii. masticis
ʒ. ii. eupatorii ʒ. ii. fundatur super ea lib. iii. aque et
decoquantur donec consumatur medietas et coletur
et detur. recipiat omnis homo secundum quantitatem virtutis sue.
et confectione de lacca. et athanasia quantitas que sumi-
tur. iii. ʒ usque ad minus. medicine fol. xvi. In
alio loco confectionis de lacca confectio regis. Saxe
diana que solvit ydropicos qui non est fe(bricitans). Recipe aque
rad. lilii celestis. ʒ. i. urtice capparis ʒ. ii. infusi
onis aloes ʒ. s. et in de(scriptione) alia loco aloes yera
pigra pice in istis stercoris columbarum que inveniuntur
circa ortolano pond. ʒ. iii. et coletur et apponatur in ea
pond. ʒ. i. et detur in potu ipsi. ii. solvit mul
tum. medicine fol. v. Decoctio ad barras. Recipe
rad. squinanti. ʒ. xv. zedoarii doronici omnium an.
ʒ. iii. saxifrage armeniaci omnium an. ʒ. iiii. decoquantur
cum ii. lib. aque. donec consumatur medietas deinde co
letur et detur in potu. vii. dieb. medicine fol. vi.
Alia ad barras. Recipe rad. feniculi apii squinan
ti omnium an. ʒ. v. passularum mundatarum epithimi in
lib. ii. omnium an. ʒ. v. decoquantur cum. iiii. lib.
aque donec consumetur medietas deinde coletur et det
in potu. vi. dieb. Simile illi. Recipe mirab.
embli. belli. omnium an. ʒ. i. passularum mundatarum
ʒ. ii. epithimi ʒ. v. polipodii. ʒ. iii. elle. m. ʒ. ii.
decoquantur cum. iiii. lib. aque donec remaneat medi
etas et coletur ex ea medietas lib. et detur cum
pondere. ʒ. i. et s. de yera. ʒ. i. de agarico summa est
viii. Infusio aloes conferens ad barras. Recipe se. y
sopi anicos mast. epithimi omnium an. ʒ. v. mirab.
ni. ʒ. x. belli. embli. turbit omnium an. ʒ. vii.
cinamomi ʒ. x. passularum mundatarum ʒ. xx. decoquantur
cum v. lib. aque. donec remaneat lib. i. cole
tur et apponatur in ea aloes scotentis ʒ. v. aut
yera p. et detur ex eo omni die ʒ. iii. in ma
ne ante cibum et detur in potu nasturcii pond.
ʒ. ii. cum aqua ea. et habet sicut ipsum exaq. acis
cum oleo et spuma sinapis confecti. medicine fol.
xi. Infusio aloes conferens ad sodam antiquam.
Recipe mirab. iii. et citr. et absinthii omnium an.
ʒ. v. bedegar fu. tre omnium an. ʒ. x. decoquantur
cum. iiii. lib. aque. donec remaneat lib. i.
et coletur et apponatur in ea ex yera. aloes
ʒ. v. et ponatur in vase vitreo in solem et
detur ante cibum omni die ob horam ʒ. ii. et det
in potu nasturcii pond. ʒ. ii. cum aqua ea. et
detur tibrabegi et det unum si lipid fiat illud
vii. dieb. medicine fol. vi. Infusio aloes

+ barras est quoddam genus egritudinis et est dicta
morpheam et barras que consumit morphea
erat sanguis in barras et aqua erit.

+ (margin)

mundificans stomachum et capud et confert ad sodam
vehementem et emigraneam et fe. antiquas.
Recipe mirab. citri. x. keb. et iii. embli et
belli. omnium an. ʒ. ii. mastic. ʒ. iii. sandali seminis
te ʒ. v. asserc(?)ragi ʒ. i. et in de(scriptione) alia loco
asseturagi suntur bedegar ʒ. viii. absin fu. tre
eh romanam. ʒ. v. decoquantur cum. iiii.
lib. aque. donec remaneat lib. i. et coletur
et apponatur in ea ex yera et aloe. ʒ. v. et po
natur in sole in vase vitreo et detur ex eo omni
die. ʒ. ii. xx. dieb. mirabile est medicine
fol. ii. Decoctio que sumitur de oleo de zeru
cha ad sodam ex flatu et ce. iii. et vertigi
nem et epilepsiam. Recipe rad. squinanti cala
minti montani. aristol. ro. spice omnium an.
ʒ. i. seturagi ʒ. vi. et in de(scriptione) alia loco sunt satiragi sunt de re
sumitur bedegar. ʒ. v. mirab. in. ʒ. viii.
epithimi. ʒ. iiii. mastic. ʒ. iii. et s. polii ʒ. iii.
decoquantur cum. iiii. lib. aque donec remaneat
lib. i. et apponantur in eam cum calliditate
sua yera p. ʒ. iiii. et ponatur in vase vit
reo et detur ex ea tertia lib. omni die cum oleo
de keruche. aur. ii. medicine fol. x.
Simile illi ad dolorem stomachi ex frigiditate
et confert ad apetitum suum et. Recipe mente ʒ. iii. m
astic. spic. an. omnium an. ʒ. ii. et s. mazina
tur. ʒ v. se. apii. ʒ. iii. dauci ammi idi.
carpob. cassielig. cordumeni floris squina
ti. omnium an. ʒ. ii. gariof. ʒ. iii. decoquantur
cum tribus lib. aque donec remaneat lib. i.
et coletur et detur ex ea ʒ. iii. cum pondere
aur. ii. olei de keruche. medicine fol. xiii.
Simile illi ad dolorem epatis et splenis ex fri
tate. et dolorem colicum. Recipe rad. sem
citri. ʒ. iii. spic. ʒ. ii. et s. floris squinanti
ʒ. iii. polii ʒ. iiii. rad. apii feniculi omnium
an. ʒ v. an. mastic. se. apii. lacce muda
te. a ligni omnium an. ʒ. iii. fructus tama
risci carmezegi. cortic. rad. cappar. omnium an.
ʒ. iiii. tamarisci calami aromatici. ʒ. iii.
scolopendrie ʒ. v. genciane ʒ. ii. et s. ca
mapitheos ʒ. iii. et s. asari ʒ. iii. et s. aris
tol. lo. et rotu. an. ʒ. ii. et s. decoquantur
cum iii. lib. aque. donec remaneat. lib. i. et
coletur et detur ex ea tertia lib. cum pondere
ʒ. ii. ex oleo de keruche. medicine fol. xvii.
Decoctio in qua datur oleum de kerue
chi ad dolorem renum et vesice et frangit lapidem.

qui est in renibus. Rx menthe. dauci petro
silini. se. iaphari. omnium ana ʒ. ii. nere ex
corticate ʒ. iiii. se. apii. se. feniculi. anisi
asari omnium ana ʒ. iii. et s. ciceris nigri contriti ʒ. x.
spice. rad. squinanati omnium ana ʒ. iii. mi
lii sol. ʒ. v. decoquantur cum quatuor li.
aq. donec remaneat lib. i. coletur et det
ex ea tertia lib. cum pondere ʒ. ii. olei de keiri
ka et olei alterius et olei de granis pini.
aur. i. et commedat post ipsum infrinum et aq
ciceris et apii cum oleo de amigd. dul. et
in descriptione alia pond. ʒ. ii. ciceris nigri et
loco milii sol. psillii.
Decoctio in qua de
coquatur oleum de keirika ad apostema
durum melancolicum. Rx amoniaci oppo
panac. bdellii sarapini omnium ana ʒ. ii.
rad. altee rad. licir. omnium ana ʒ. x. melli
loti ʒ. viii. ficus schemar. vii. mio. se
besten. i. mio. vii. grana pipinal. sto
ni. sicce ʒ. iii. mastic. ʒ. iiii. hasel. ʒ.
x. medulle cartami. ozolani ʒ. ix. fe
nugre. ʒ. vi. se. lini ʒ. v. psillii mun
dati ʒ. xv. rad. fe. ʒ. x. decoquantur cum
v. lib. aq. donec remaneat li. i. colet.
et detur ex ea media lib. cum pondere ʒ. iii. ex oleo
de keiricha ʒ. ii. et ex oleo de amigd.
dul. mediane. xvi.
Simile illi
ad dolorem dorsi et genuum et ancharum. Rx
rubee sertaringi neriden. hermodactil.
omnium ana ʒ. vi. psillii mundati. fe
nugre omnium ana ʒ. iii. radicem apii. et in
descriptione alia rad. capparis et rad. feniculi
omnium ana ʒ. vii. ʒʒ. ʒ. iii. mastic. anisi
ʒ. ii. et s. rad. squinanti. ʒ. iii. decoquantur
cum tribus li. aq. donec remaneat lib. i.
et s. coletur et detur ex ea tertia lib. cum
ii. aur. ex oleo de keirika mediane. xvii.
Simile illi ad podagram ex frigiditate.
Rx hermodactil. amcos alamne de me
lia. rad. capar. omnium ana ʒ. v. se. rute m
ontane cordumeni stincos cama pitheos.
omnium ana ʒ. iii. rad. apii. rad. feniculi
omnium ana ʒ. vii. psillii mundati ʒ. x.
dauci men. carpobalsami. omnium ana ʒ. i.
et s. keisini. se. andigoke omnium ana ʒ. ii.
et s. cassie ʒ. iii. halle ʒ. iiii. rubee ʒ. v.
decoquantur cum vii. lib. aq. donec
remaneat lib. i. et s. colet. et detur ex

ea tertia lib. cum oleo de keirika per quantita
tem virtutis et complexionis. mediane. xviii.
Alia que datur cum oleo de keirika ad
illum qui habet mollificationem et ad paralisim
et tortuum. Rx amoniaci oppopanac. omnium
ana ʒ. ii. foliorum rute humide ʒ. v. acorge
hen. et coralli. et in descriptione alia demden. et
rad. nenufaris et enule sicce et semini omnium
ana ʒ. iii. medulle alcartami et ex illa usque
ad finem descriptionis et beridem. et est radix
alhem iii. medulle cardami silvestris ʒ. x.
secha ʒ. viii. ʒʒ. ʒ. iii. acori ʒ. iiii. sertaringi
indi ʒ. v. piret. ʒ. ii. costi ʒ. iii. nigelle ʒ.
ii. satil. et sacanean. omnium ana ʒ. iiii. et in
descriptione alia loco satil talisafar. tere ea
et decoque ipsum cum v. lib. aq. donec rema
neat lib. i. et detur in potu ex ea tertia libra
cum pondere ʒ. i. de keiricha et est per quanti
tatem virtutis.
Alia que datur cum oleo
de keiricha ad paralisim et dolorem dorsi.
Sumatur ex herba que vocatur berilon. et est
assidua in humiditate sua teratur et expri
matur et accipiantur ex aqua eius ʒ. iiii.
decoquatur lento igne donec bene clarificetur
deinde misceatur cum ea mellis quantitas ʒ. i.
et olei de keiricha et olei tilli albe et olei
tilli nigri pond. aur. ii. et detur in potu
quod si non inveniatur in hac herba ad humidum
accipiatur ex ea sicca pond. ʒ. xxx. et deco
quatur cum iiii. lib. aq. donec remaneat
lib. i. deinde coletur et detur ex ea sicut di
ximus.
Decoctio que datur cum oleo de keiri
cha. ad dolorem pectoris et duorum laterum ex
frigiditate. Rx psillii mundati ʒ. x. sebes
ten. x. mio. ficus schegebini. iii. iniubas.
xxx. rad. liquir. rad. apii. et rad. feniculi
omnium ana ʒ. vii. spice ʒ. iii. cassie li. ʒ. ii. et s.
calami aromatici ʒ. x. et in descriptione alia ca
lami aro. ʒ. v. floris squinanti ʒ. iii. gum
mi amig. acti ʒ. v. decoquantur cum iiii. li
b. aq. donec remaneat li. i. colet. et detur
ex ea tertia lib. cum pondere ʒ. ii. ex oleo de ke
richa et pondere ʒ. ii. ex oleo de amig. dul.
Alia que provocat sanguinem menstruum. Rx
pulegii cimini. beleingebit. et saguas
sora omnium ana ʒ. v. prassii ʒ. iiii. piret.
ʒ. iii. rubee ʒ. vii. polii ʒ. iiii. rute ʒ. iii.
fasel. rubeorum ʒ. x. acori ʒ. iiii. zed.

cinnam squinanti. xilobal. an. costi camed
reos asari amcos omn an ʒ. iii. se. fe. se.
apii. mei. omn an ʒ. iiii. decoquatur cum
v. lib. aq donec remaneat lib. i. coletur
et detur ex ea tercia lib. cum oli de keruchi
ponde ʒ. iii. mediante ft. xix. ¶ Al ad do
lorem dorsi et uentositates que accidunt in
intestinis. ¶ R se. apii amcos omn an ʒ. iiii.
asari pond ʒ. iii. alfasiura et talfasian. omn
ium an ʒ. i. decoquantur et detur omni hominum
secundum quantitatem sue uirtutis. ¶ Decoctio que
stringit stomachum et soluit colam. ¶ R mirab.
cit. et nigro. belli et emblicorum omn an ʒ. x.
sectarugi ʒ. v. et in descriptione al. in loco ser
tarugi. fiunt cre apii. mastic. omn an ʒ. ii.
decoquantur cum iii. lib. aq. donec remane
at medietas lib. et detur mediante ft. vii.
¶ Capitulum xiiii. de sirupis de lilio ualens
ad confortationem stomachi et epatis quod est ex fri
giditate et ad illum quem contingit sincopis ex
euacuatione sanguinis multi et diarria et al
cafricam ex siccitate ad pregnantes quibus ad
est sincopis. ¶ Sumantur ex liliis alexandri. lilia
xiiii. et in descriptione al. loco xiiii. liliorum ft. xl.
lilia et abstergatur quod est super ea. ex extremitate
et accipiatur ex eis cum unguine rubeo pen
dens que est in radice foliorum et expande ea
super pannum lini die et nocte et accipe in ma
ne costi et calami aromatici et gariof. et fo
lii. omn an ʒ. ii. spice armen. mastic. omn
an ʒ. i. sal gemme cassie l. omn an ʒ. iii.
xilobal. ʒ. iiii. storac. calamite ʒ. iiii. ce. ʒ.
s. musci aur. ii. oli balsami ʒ. i. tere me
dianas siccas et cribella cribellacione grossa et
line ex oleo balsami. cum storace liquida li
nicione bona. ¶ Deinde pone super ea talem et post
illud pone eam in uase uitreo cum scutella
uitreata. ita quod unum sit super illud donec fi
niatur lilia. et seruentur die ac nocte do
nec recipiat mediante odorem liliorum et pone
super ea in die secundo uini montani antiqui o
dorif. lib. i. et solue in eo muscum et cetera. deinde
stringe caput uasis cum carta et super ipsum
sit pannus lini deinde lutetur cum luto ca
put ...ibaz cum aceto uini aut cum luto
confecto. cum furfure ordei et pone ipsum in lo
co umbre in quo sit aer temperatus et decli
net ad septentrionem   et seruet. vi. me

sibus deinde amministretur. ¶ Sir de citro ua
liatiuus ad uenenosos estatis et uertiginem
ex potu uini. et refirmat eo. et confert
impetiginum quod ex eo linitur. et locum
bonus. ¶ Sumantur ex succo acetositatis
citri. lib. x. quod sit aq. et decoquatur lento
igne donec fiat ei similis spissitudo sicut oz.
Deinde pone in ipsum zuccari. cassurzet et
decoque cum et cola. et utere eo. ¶ Operatio
aliarum est bona. ¶ Sumatur acetositas
cit. et mondetur ex granis suis et ponatur
in uas uitreum uiride. et exprimatur et co
letur cum panno lini spisso et dimittatur
donec bene clarificetur et sumatur in primis
illa aqua et fundatur in pixidem uideam
cum ergo aggregatur hec aq decoque ipsam
in olla de lapide limpida igne lento do
nec consumatur medietas. eius. deinde co
la ipsam et dimitte eam donec infrigi
detur et cooperi eam et dimitte ipsam di
ebus tribus et decoque ipsam lento igne secundo
donec remaneat pars una ex v. partibus. et
infrigida eam. et pone ipsam in uase
uitreo. cum autem uenit estas pone huic sirupi
cum in solem et tu iam cooperuisti caput ua
sis et strinxisti et quanto plus antiquatur
est melius. ¶ Modus alius sirupi de citro.
¶ Dimitte citri donec putrefiant de
inde extrahatur acetositas et exprimatur
et coletur et apiciatur super os. v. lib. hui
us modi. lib. iii. et decoquatur lento ig
ne. donec spissitudo similis et cola istud
et repone ipsum et utere eo. ¶ Operatio
edurno. et est ualens confert ad febrem
et siti et adustionem in stomacho et tussim et
caliditatem et pleuresim. ¶ Sumatur
ro. rubear meditaz li. iiii. et ponatur
in pixide et fundatur super eas aq ca. li. x.
et stringatur caput uasis bene et dimittatur
die et nocte et exprimatur in mane
et apicianeur super eam zucc. lib. x. et de
coquatur lento igne donec fiat ei similis
spissa. et coletur et amministretur. ¶ Iu
lep. ¶ Sumatur mina zuc. et fundatur
super ipsum aq. li. iiii. et decoquatur lento
igne et fundatur super ipsum ro. aq. ʒ. ii. et in alio auferatur ab igne
dimittatur super igne et coletur et amminis
tretur. ¶ Operatio sirupi de mol. confe

rens ad tussim. et offert iuvamentum magnum
ei qui habet ptisim valde. Summa ex viol'
humid' mundatis lib. i. et ponatur in vas
vitri aut testeum vitreatum et fundatur
super ipsas aq. ca. li. iiii. et dimittatur die et
nocte deinde coletur et piccant super eam
penidior aut zucari tabarzed lib. iiii. et
decoquatur donec fiat spissitudo subtilis et
coletur et custodiatur. Si autem sirupum de ve
nustate facere volumus fac ipsum secundum hunc mod'.

Operatio secamabin secundum descriptionem. Cum
ponis mel bonum super prunas et accipis spu
mam eius funde super ipsum equale ei de
aceto quod cum eius angustias non sit vehementis
acetositatis neque sit dulce et decoquatur super
ignem donec permisceatur permixtione decen
ti. et assimilat inde saporem alterius et
non sit acetum acuti. deinde eleva illud cum ergo
vis administrare ipsum commisce ipsum cum aq.
sicut vinum et si ille qui utitur eo non ledit ipsum sicut
vehementis acetositatis aut vehementis dul
cedinis assidua usum eius et si ledit eo
adde in ipsum quod minuitur ex ipso et decoque
ipsum secundum quod est quare non est laudabile ut fiat
commixtum id est quamvis sit hoc simile ei quod facit
homo quando percipit omnibus qui bibunt vinum ut
bibant ipsum cum aq. propter quod sciat quod causa
est qui iam consuevit ipsum bibere insipidum.
nam quando bibit ipsum forte paulatim ledit
caput eius statim et qui consuevit bibere ipsum
multe commixtionis facit sibi nauseam.
Cum ergo libere hinc accidat in potu vini
et de consuetudine hominum sic ut bibat ipsum
multotiens qualiter ergo non accidit in potu se
camabin. plus consuetudo nostra sit bibere
ipsum minus valde et est eo fortius oportet er
go ut sapiens fiat equalitas secundum eum qui
bibit ipsum non sed nos et oportet ut scias quod conveni
entius qui ipsum accipit est suavius ad ipsum
et propter illud erit iuvamentum eius tunc plus et
ille qui ledit eo ille qui abhorret se ipsum et
temperatio harum specierum est ut fiat in primis cum
eo quod convenit pluribus hominibus et ita oportet
ut fiat super omnem partem aceti misceatur
cum ea mellis despumati .ii. partes et deco
quatur super ignem lentum donec misceatur eorum sapo
res et simul sapor aceti. et non remaneat
crudus sed frangatur cum aq. a principio sui. et illi

oportet ut fiat secamabin. s. super omnem partem mellis
iii. partes aq. electe clare deinde decoquatur
cum equalitate donec elevetur spuma mellis
quando mel malum est cuius spuma elevatur multa
et similiter retinetur eius decoctio plus et mel
bonum est minoris spume quare propter non indi
get decoctione sua multum sicut indiget illud
quod est contra ipsum et postea quod remanet ex parte
quod permiscetur est quarta. et in descriptione alia me
dietas hoc est quando miscetur in eo quantitas me
dietatis eius. bene et non remaneat acetum
crudus et fit secamabin. quando permiscentur spe
cies ab invicem fundantur ergo super ipsum
ex aceto pars una et ex melle partes .ii. et ex a
qua partes iiii. et decoquitur super hec donec re
maneat tertia et in descriptione alia quarta et
auferatur spuma et quando vis ipsum facere fortius
pone acetum quantum est mel. et bibatur sicut bi
bitur vinum permixtum et non bibat ipsum as
sidue immo die et die non ut noceat stomacho. ipse
enim subtiliat intestinis et attrahit scilicet humi
ab intestinis inferioribus et resolvit humidi
tatem ex corpore. Et in eis est qui bibit
ipsum sicut aqua s. secamabin sicut bibit vinum
vinum aut minus et insipidum. et quod vult ha
bens egritudinem ut attrahat humiditas
ex ore stomachi et attrahat ipsam in filis. et ille
qui bibit ipsum expectet super ipsum usque ad me
ridiem. deinde utatur pull' et perdicibus. Ope
ratio secamabin secundum descriptionem usitatam confert
adustioni stomachi et fe. acute. et subtiliat et ab
stergit fla. ex stomacho et refrenat co. citrinam.
et aperit opilationes in epate et splene. et pro
vocat urinam. Summa aceti vini fortis boni
declivis ad albedinem. lib. x. et infundatur
in eo rad. api. et cort. rad. fe. omnium an. ʒ.
u. anisi et se. api et se. fe. omnium an. ʒ. xv.
et dimittatur die et nocte et ponatur in olla
et fundatur super ipsum ex aqua secundum quantitatem
acetositatis aceti. et quantitatem que necessaria
est illi egritudini si vis ipsum acetosum aut
dulce aut temperatum decoquatur lento igne ut
ferveat duobus fervoribus aut tribus deinde re
moveatur olla ab igne et cola ipsum et pi
ce venas et semina et dimitte ipsum donec
clarificetur acetum et residat fex seminum
et venarum inferius deinde coletur secundo et piccatur
super ipsum semi. x. zucari tabarzet et decoqua-

ex aceto

spume lento igne donec fiat ei substantia grossa. post quam
tardatio fiat in acceptione quoque. elevatur donec
clarificetur bene. deinde aufer ollam ab igne
et infrigida ipsum et cola ipsum cum panno li
ni et sit in ipso aliquantulum callidit atis. nam
si dimittas ipsum donec infrigidetur non separabitur
a panno deinde ministra ipsum et si vis spiecere
in ipsum cet. tunc pone cet. non certum in panno li
ni limpido ℥. ii. et decoquatur in olla donec
ferveat et accipiat colorem eius. si autem tu ipsum
sum facere cum melle tunc oportet ut facias ipsum
secundum quod determinavimus tibi. Operatio secan
iabin solventis coleram. Sumat mel de
spumatum aut zucara aut acetum forte secundum quantita
tem quam descripsimus ante et decoquantur lento
igne et firmatur sicca cucumeris asinini.
aut scamonee quantitas necessitatis aut ℥.
i. aut plus aut minus teratur multum et po
natur in panno lini subtili raro et suspen
datur in olla et exprimatur omni hora donec
liquefiat et non remaneat in panno aliquid
cum ergo fit substantia spissa eleva ipsum et utere eo.
et quidem decoquitur loco scamonee cum radice
apii et feniculi in acceptione. Operatio
secaniabin solventis fleuma. Sumat mel et
acetum squille cum indicibus secundum quod diximus deco
quantur et firmantur lauri. turbith cartami
quantitas quantum necessitas exigit et ponatur in li
gatura panni et suspendatur in olla et deco
quatur sicut ille qui est ante ipsum et eleve
tur et ministretur. Modus faciendi secaniabin
solventem co. m. Sumat mel aut zucarum
et aceti et decoquatur sicut ille qui est ante ip
sum et sumatur de epitimo quantum vis et po
lipodii et elli. m. teratur et ponatur in ligatura
panni et suspendatur super ollam et decoquatur
sicut ille qui est ante ipsum elevetur et ministretur.
Modus faciendi aceti squillitici
descriptione diascor. Quando accipis squil
lam albam et mundas eam et incidis eam
cum cultello ligneo. et infilas ipsam cum
filo propter quod quedam sectio adheret. alii et exsic
cas ipsam in [illegible] xl. diebus tunc accipe ex
ea minam. unam et funde super ipsum aceti boni
lib. v. et dimitte eam donec humectetur
in sole. lx. diebus et opilla vas studiose de
inde extrahe post illud squillam et exprimatur
in ipsum. et proiciatur ipsa et coletur acetum
et elevetur in vase quidam vero fundunt
super omnem minam squille aceti. lib. vii.
et colant et quidam non exsiccant squillam
immo sic perforant eam. proiciunt ex calidi
tate ponderis et dimittunt ipsum. vi. mensibus
et ergo illud quod fit secundum hunc modum plus solu
tivum. et confert quando cum eo colluuntur gingi
varum carnes que mollificantur et movent
ipsum. n. constringit eas et stringit ipsas et
confortat eas. et confortat dentes qui mo
ventur et removet altercationem mali odoris
cum virtute vehementi. et si sorbeatur
ex ea aliquid confert canali pulmonis
et induit ipsum et facit vocem fortem
clarum et confert etiam ei cuius stomachus est lesus.
et ei qui habet maliciam digestionis et epilep
siam. et ei cuius oculi in sero et in nocte
non videt et ei qui habet vertiginem. et ei si
quem vincit co. m. et desipientibus et
confert etiam ad provocationem menstruis et ad posta
tionem sciaticam. et confortat illum qui ve
hementem habet debilitatem et sanat corpus
et colorem efficit bonum. et acuit visum
et sanat ex gravitate auditus quando stillatur
in aures. Et ulterius ipsum confert ad omnes
reliquas lesiones quas diximus si non
est ulcus intus. et datur ex eo ut sorbe
atur in omni die a ieiunio in principio sui
℥. ii. et plus paulatim donec consequatur
℥. i. et s. et quidam dant ex eo ℥. iii.
Operatio sirupi de citoniis. et est mirabilis
confert ad debilitatem stomachi et ventris et
epatis ex vomitu. et nausea et singultu
et dolore nature. Sumat ex succo ci
toniorum acetosorum lib. xxx. et vini anti
qui boni li. xv. decoquantur leno igne
donec consumatur medietas et coletur
spuma eius quoque. elevatur deinde co
letur bene donec clarificetur et reducatur
ad ollam et proiciant super illud ex melle
mundo claro despumato lib. x. et
bulliat lento igne et sumat ℥℥. et in
astice. omnium ana ℥. ii. cardamomi mino
ris. et maioris et cinamomi et heil omnium
ana ℥. iiii. gariof. ℥. iii. cet. non certum ℥. iiii.
terantur grosse et ponantur in panno
lini et proiciantur in ollam et fricentur
manibus omni hora donec fiat ei spissi

de seri

T al. viii.

tudo sub(til)is et remoue ollam ab igne et
cola illud et accipe ex musco pondus
ʒ. s. et solue ipsum cum pauco uino an
tiquo et proiice ipsum cum medicamin
bus et eleua ipsum et custodi illud quo(usque)
uis fac(er)e uinum absque speciebus ex succo ci
toniorum et melle et uino tamen tunc proiice
illa. sed mensuram quam scripsimus. ¶ O
pertet nunc alterum. ¶ Sumantur
succi citoniorum lib. xii. zuc(c)ari boni lib.
vi. decoquantur lento igne donec
ferueat et auferatur spuma eius deinde
coletur et fundantur super illud uini an
tiqui boni lib. iiii. et sumantur ga
riof(ili) et cardamomi et heil et cinamomi
et ʒʒ. omnium ana aur(ei). iiii. croci aur. i. gal
lie bone aur. s. terantur grosse et
ponantur in panno lini limpido et pi
cant(ur) in ollam et decoquatur donec fi
at ei spissitudo temperata. ¶ Deinde aufe
ratur ab igne et coletur et ponatur
in uase uitr(eo). et reducatur ligatura spe
rum ad ipsum et custodiatur. ¶ O pi
et nunc alterum. ¶ R(ecipe) succi citoniorum
[illegible] postquam decoquitur super igne
per medietatem et colatur. lib. ii. et succi
malorum [illegible] maturorum acetosorum postquam
decoquitur colatur. lib. i. mell(is) indi
aut zuc(c)ari lib. i. decoquatur lento ig
ne donec fiat ei spissitudo sub(til)is et cata
piatur spuma. quoque ascendit. Deinde
sumatur xiloaloes crudi boni. ʒ. ii. gal
lie croci. mastic(is). cipi omnium ana. ʒ. i. mac(is)
ʒ. i. et s. spice gariof(ili). mentastri heil car
damomi cinamomi. ʒʒ. omnium ana. ʒ. s. musc(i)
et danich. ii. terantur omnia excep
to musco et gallia et stringantur in
panno lini mundo et piciantur in uas
in quo est succus et teratur gallia et mu
scus per se et soluantur in uino et mis
ceatur cum succo et custodiatur. ¶ Opus
cardiacum. ad illum cuius stomachus est frigidus et ad
illum qui non digerit cibum suum et ad
senes et flaticos et ad illos quos inuadit
febris quartana. et ad debilitatem epatis ex
frigiditate. ¶ R(ecipe) uini antiqui lib. v. mellis
indi. lib. i. et s. ʒʒ. ʒ. v. croci. ʒ. i. carda
momi heil. omnium ana ʒ. s. gariof(ili). danich

i. cinamomi danich. i. et s. piperis musci omnium
ana danich. i. et s. terantur mediocriter grosse
excepto musco et croco. et ponantur in panno li
ni cum croco. et decoquatur donec fiat ei spis
situdo sub(til)is. cum ergo remouetur olla ab ig
ne. piciatur in eo muscus et serua illud et
utere eo. ¶ Cardiacum aliud ¶ R(ecipe) spice et
gariof(ili). et cardamomi et xiloaloes crudi omnium
ana aur(ei). ii. ʒʒ. et cinamomi et piperis omnium ana
aur(ei). iii. croci aur. i. gallie aur. s. musci quar
tam aurei. terantur mediocriter grosse.
et ponantur in panno lineo limpido excep
tis gallia et musco et ponantur in uase fun
danturque super eas uini odoriferi. lib. xii. et di
mittantur diebus xii duobus et noctibus du
abus deinde ponantur in olla et fundatur super
illud mell(is) indi. et zuc(c)ari lib. et decoquatur
donec fiat ei sub(til)is spissa. et remoueatur
ab igne et piciantur in ea gallia et mus
cus et reponatur et custodiatur est enim bonum
¶ Sirupus salmoniaci. confortans stomachum et confert
ad cibationem et facit appetere. ¶ R(ecipe) cortic(is) citri
lib. i. marmacus. ʒ. i. gariof(ili). aur. xii. et
in defectu eius al(iud). aur. ii. xiloaloes crudi. aur.
i. terantur et fundantur super ea. v. lib. uini.
odoriferi. et dimittatur. iii. diebus et coletur
et piciatur super ipsum lib. iii. et zuc(c)ari. tabar
zed. croci aur. i. mastic(is). et medietate. ʒ. i.
croci. et pondere duorum danich gallie bone. de
coquantur lento igne donec fiat ei sub(til)is
spissitudo et clarificetur deinde remoueatur
ab igne et coletur et reponatur et custodiatur
sicut uolueris. ¶ Sirupus aliud qui confortat stomachum et
cor. et bonum facit anhelitum ¶ R(ecipe) cortic(is) citri.
lib. s. ex citoniis bonis. ii. et ex mal(is). x. et
in defectu eorum alia mala. v. incidantur ci
tonia et mala et piciantur grana eorum et
sumantur musci et gariof(ili) ʒʒ. cinamomi
et mastic(is). omnium ana aur. ii. et in defectu al(iud)
loco musci spice. terantur et ponantur in
uase et fundantur super ea. lib. iiii. uini odo
riferi. antiqui et dimittantur. iii. diebus.
deinde piciatur in ollam et bulliat ebullitio
ne et coletur. deinde reducatur illud uinum ad
ollam et piciantur super illud lib. ii. mellis boni
mundi et lib. ii. zuc(c)ari tabarzet. et lib. i. aq(ue) ro(sarum).
bone et medietatis. ʒ. i. croci. et danich i. gal
lie. et decoquatur lento igne donec fiat
in alio danich. ii.

ei spissitudo sube et auferat spuma quoe
elevatur et ponat in vase vit. et detur i
potu ex eo in quotcumque tempore et estate sicut
vult. ¶ Sir. conferens pectori et mun
dificat pulmonis canalem ex humidi
tate et confert ad tussim strictam humi
dam. ¶ R. ficuum albarum carnis multe ℥. vi.
squille ℥. iiii. passularum kessmen dulla
um carnosarum mundatarum ℥. ii. ana ℥
℥. et sr. illud lib. i. aceti. vini lib. ii. aq
dulcis et dimittatur tribus diebus deinde fer
veat et coletur et fundatur sr. illud ex
melle mundato lib. iii. et decoquat lento ig
ne donec fiat sube spissitudo et non tur
detur in acceptione spume deinde coletur
et detur ex eo omni mane quantitas ℥. i.
cum vino. ¶ Sir. alius qui confert pecto
ri et mundificat canalem pulmonis.
et confert ad tussim antiquam et confert epa
ti ¶ R. ℥. i. capill. ve. rad. liquir. munda
te excorticate contrite ℥. ii. ysopi sicce ℥.
i. pciantur sr. lib. iii. aq. et dimittatur
die ac nocte deinde bulliat bullitionibus
aliquibus et coletur et pciatur sr. ipsum
mellis mundi lib. i. zucari taberzed lib.
i. aq ro. ℥. vi. decoquat lento igne do
nec fiat ei spissitudo sube coletur et a
ministretur. ¶ Sir. qui confert pectori
et pulmoni et confert ad tussim valde
¶ R. ℥ vi. passularum mundatarum ficuum
sehegum. ℥. iiii. capill. ve. rad. liquir.
excorticate contrite omnium ana ℥. ii. ysopi
sicce ℥. i. fundatur sr. illud. iiii. lib aq
et decoquantur donec remaneat medi
etas. et coletur et pciatur sup ipsum zu
cari albissimi ℥. vi. et decoquat suo lento ig
ne. donec clarificetur et fiat ei sube
spissitudo coletur et pciatur in vas
vitreum et bibatur sicut vult. ¶ Sir.
de granis mirti confortans stomachum et confert
ad solutionem nature et multitudinem des
census sanguis menstrui et confortat et
stringit membra et in alia constringit
viscera. ¶ Sumatur succi de granis mirti
decocti colati x. de granatis ... et omnis dulcis
saporis lib. ex. ... lib. fundatur sr. ipsum
mell. mundi dorneb. i. et misceatur
et decoquat donec fiat ei sube spissitu

do ¶ Alius ex granis mirti. ¶ Sumatur
ex granis mirti humidi magnis. lib.
ii. terantur et fundantur sr. ea ex vino
pontico lib. vi. et decoquantur lento
igne donec consumat medietas colet
et detur. ¶ Sir. de granis mirti pur.
¶ Decoquatur sr. granorum mirti solus
donec fiat ei spissitudo sube et ministret
¶ Sir. de rob citoniorum valens ad vomi
tum et sitim et diarriam et confortat
stomachum ¶ R. succi citoniorum acetosorum
ex eo qui iam decoctus est donec consumpta
sit ei medietas et colat de granatis xii a
ceti et mell. omnium ana. dur. lib. i. misce
antur et decoquantur donec fiat ei spis
situdo sube et ministret. ¶ Sir. de ci
toniis pur. faciens ad assellationem co
lericam et sitim confortat stomachum et ventrem
¶ Succi citoniorum acetosorum sol. decoquatur in
igne primorum donec consumatur me
dietas deinde removeatur ab igne et
coletur et dimittatur die uno deinde redu
catur ad ollam et decoquat donec fiat
ei sube spissitudo bona coletur et minis
tretur. ¶ Sir. de granatis puris sic
bus rob granatorum valens ad vomitum
et nauseam et singultum et solutionem nature
¶ Conterantur granata acetosa et dulcia
a con pulpis suis. et decoquantur donec
consumatur medietas. et sumat ex
eo lib. ii. et ex succo mente et melle
aut zucch. omnium ana lib. ii. et decoquantur
donec fiat spissitudo bona et reponatur
et ministretur. ¶ Sir. de granatis pur.
valens ad fe. inflamatam et siti vehe
mentem ¶ Decoquatur aqua granorum
minorum per se sr. ignem lentum donec me
dietas remaneat. deinde auferatur
olla ab igne et coletur et dimittatur
ii. dieb. deinde reducatur ad ollam et
decoquatur iterum donec fiat ei spissi
tudo et reponatur et ministretur. ¶ Rob
de prunis faciens ad fe. calidam et siti
et exsiccationem et lenit ventrem ¶ Sumatur
pruna nigra et extrahantur nuclei eorum
et ponantur in olla et fundatur sr. ea aq
donec sit sr. ea et decoquat deinde co
letur et reducatur ad ollam et decoquat

igne lento donec fiat ei spissitudo et repo-
natur et aministretur quia sirupus renovat ipsum
tunc proice cum eo zuccarum et decoque ipsum
et aministra ipsum. Sirupus de malis va-
lens ad confortationem stomachi et ventris et alleviatio-
nem et absciendit vomitum ex eo et aufert sitim
et sedat eam. Sumantur mala acetosa
montana et terantur et exprimantur et
decoquatur usquequo perveniat ad medie-
tatem coletur et reducatur in mane ad
ollam et decoquatur ad ignem lentum
donec fiat ei sufficiens spissitudo. coletur et
ponatur in vase vitreo et si est estas tunc
pone ipsum in sole diebus aliquot donec consu-
matur aquositas eius et sirupus conservatur
tunc proice ad omnem libram succi lib. i. zu-
cari et decoque ipsum et repone cum vis utere eo.

Modus faciendi sirupus de piris confortan-
tem ad solutionem nature et stringit stoma-
chum. Sumantur pira in quibus est aliquid
acuitatis et decoquatur cum aqua donec
decocta sint et colentur et reducatur aqua
que ad ollam et decoquatur donec fiat sufficiens
spissitudo. coletur et aministretur. Sirupus
expertus qui retinet naturam valde. Recipe pi-
rorum siccorum ℥. xl. huiusmodi et tamarindi omnium
ana ℥. x. conterantur et decoquantur cum
aqua citoniorum et malorum et granatorum
acetosorum omnium ana lib. i. et decoquatur
igne lento donec consumatur tertia eius.
coletur et detur in potu ex eo assidue.

Sirupus sanans co... citrina et sincopim
cordis et constrictionem pectoris et verti-
ginem et scotomiam et ebrietatem et vomitum.
Sumatur aqua granatorum acetosorum lib. i.
et aqua acetositatis citri lib. s. et aqua pru-
norum lib. ... et aqua tamarindorum lib. i. decoquantur
secundum facultatem donec fiat ei sufficiens spissitu-
do et detur in potu cum aqua frigida et cum
aqua vini. Sirupus de albela faciens ad
solutionem nature et vomitum et confortat
stomachum. Sumatur bela asinina aut mela
... et extrahantur nuclei eorum et terantur
et exprimantur et decoquantur donec re-
maneat tertia coletur et aministretur. Sirupus
de agresta confert ad stomachum calidum et ad so-
lutionem nature ex eo citrina et egritu-
dines accidentes ex corruptione aeris et

abscindit sitim et stringit stomachos pregnantium
donec non recipiant malos et confortat ebrionem
et stringit ipsum. Succus agreste decoquatur do-
nec consumatur medietas. coletur et dimit-
tatur nocte una deinde reducatur ad ollam
die secundo et decoquatur cum pondere ℥. ii. de garioff.
donec consumatur grinus odor eius deinde fiat
ei spissitudo sufficiens coletur et reponatur et a-
ministretur. Consilium vis ponere in ipso zuccarum. postquam
decoquitur aqua donec consumitur medietas tunc
proice in ipso ex zuccaro secundum quantitatem sub-
tilitatis agreste et spissitudinem eius. Sirupus
de fructibus confortans viscera et confert
ad vomitum et diarriam ex colera et ad mu-
lieres pregnantes et abscindit nauseam. Su-
matur mala et pira et citonia et grana-
nuza et zaharur et sumatur equali mensura
decoquatur cum aqua et co-
letur et reducatur agresta ad ollam et decoquatur
donec fiat ei sufficiens spissitudo et aministretur
consilium vis ipsum purum tunc proice in eam zucca-
rum donec fiat ei spissitudo sufficiens et am-
ministretur. Sirupus delectabilis confor-
tans stomachum. Sumatur ex cortice citri ex-
trinseco boni odoris lib. i. et decoquatur cum
ii. lib. et s. et in de ... alia decoquatur cum
lusitano et medio aqua et proiciatur super ipsum
mellis iii. quartae lib. i. aut zuccari si abhorret
et decoquatur lento igne donec fiat ei spis-
situdo sufficiens et reponatur et aministretur sicut iulep.

Modus faciendi aquam mellis et aquam zuccari
facientes ad egritudines frigidas et tussi-
secundum sententiam medicorum modernorum. Quod est
quia aqua mellis decoquitur secundum duos modos.
quorum unus est ut decoquatur libra mellis
mundi cum vi. lib. aque donec elevetur
spuma eius et accipiat totam. deinde coletur
et detur in potu ex ea. et si vis aromatiza-
re eam cum speciebus tunc proice in eam quando deco-
quitur cinamomum ℥. iii. et macis piperis ℥.
ii. quando decoquitur secundum hunc modum bibitur in con-
tinenti. si autem induratur et antiquatur et
fit sicut vinum de passis bibitur ... Et
modus faciendi aquam mellis est. Et sumatur
mellis mundi pars i. et aque partes due decoquan-
tur et aggregetur spuma eius quando bullit do-
nec perveniat ad tertiam et similiter aqua zu-
cari. et si vis ponere in eis species tunc pone in

insipido

panno lini. cinamomi ℈ ij. et mastice et c.
et keil. et nucis muscate et mac. contra et decoquantur. cum ergo fit sub spissitudo eleua
eam et permisce ipsum sicut iuleb et detur in
potu. et oportet ut scias quod aqua mellis que decoquitur est soluens minus nutrimenti. et plus nutrimenti. sicut illa que non coquitur est minoris
nutrimenti et plus soluens. ¶ Sermo de enula. ¶ Summatur enula et excorticetur et proiciantur ex ea. x. lib. in olla lapideam.
et fundatur super ipsum ex aqua dulci lib. x.
et bulliat donec remaneat medietas.
et cooperiatur locus eius donec infrigidetur et
exprimatur donec egrediatur totum quod est in
ea et egrediatur sicut uinum et acetum et proiciatur
ad omnem unciam ex eo lib. mellis et lib. zuccari
albanzed et proiciantur super illud ℈ ij aureum. iij.
cinamomi gariofili mastic. xilocasie carabi et
c. et heil. et spice aromatice terantur et
proiciantur cum eo et bulliat ibi et spuma
eius summatur donec fiat sicut secarnabit aut
sirupus. ¶ Compositio que fit ex uino pura quam
nominant greci diacodion et sunt nominant
ipsum diacida. ¶ Et de sermone G. in megategni. quod fit ex musco quod non exprimitur ex uua pontica sed ex dulciori quod esse potest et
non fit ex musto quod currit in primis sed
ex postremo quod currit nam si mustum
est ita tunc oportet ut decoquatur donec remaneat tertia et si est ex eo quod currit postremo tunc donec remaneat medietas.
¶ Sermo ruffi. super uirtutem almeibuctegi. ¶ Scias quod rob est calida sed non appropinquat per illud uino et propter illud putauerunt quidam quod ipsum infrigidat. ego
autem dico quod non est quod infrigidat sicut putauit
illi qui almeibuctegi necesse est suaue
et suauitas in eo est soluta et in de sermone
alia est confirmata et iste sunt opiniones caliditatis et non properat descensus eius ad minus
et non penetrat uelociter. sed et tarditatem in stomacho
et cum in illo est grossitudo eius et ipsum ponit sanguinem qui generatur ex eo grossum
et almeibuctegi. quod ingrossat splenem
et epar. ¶ Ex sermone G. in melliacro
et est aqua mellis. ¶ Illo est aqua mellis confert
colicis quod est quia alteratur ad colam si non festinat ad intestina et uesicam eius descensus

quod est quia si descendit post quod noceat magnificatur eius nocumentum iuuamentum quando descendit cum eo superfluitas colica quare
oportet ut ex eo detur istis naturis quod est aquosum insipidum ut non excitet sitim. et ut non
generet eo. et sicut ipsum non confert habentibus
colam similiter non confert ei in aliis in quibus est grossitudo que leditur ex apostemate melancolico aut apostemate quod nominatur
flegmon. aut in illo quod est quia est malus
illis quoniam non est possibile ut euacuetur
in eis apostema quod est flegmon. calida propter uehementiam caliditatis et propterea quod mel
est dulcius istis reliquis speciebus quando occurrit complexioni alteratur ad humorem colicum tunc cum
peruenit ad stomachum antequam penetret ad uenas si autem antecedit et penetrat antequam alteretur in stomacho tunc quando peruenit ad uenas. tunc necesse est ut
alteretur species autem alie dulces relique
secundum quantitatem dulcedinis sue properat
earum alteratio aut tardat et secundum hanc rationem est uelocitas alterationis earum
in eo cuius natura est calida. In eo
uero cuius natura est frigida ualde est plus
tardius. mel autem quando alteratur in egritudinibus acutis ad eo. et contra tunc leditur quod
est quia aqua tardatur penetratio et prolongatur
eius mora in uentribus multum et oportet ut
penetret ab eis. illud enim quod confert in
illo ex potu. illud quod narro et est ut misceatur pars mellis cum aqua multa
donec maturet aquam. et faciat eam penetrare quod est quia cursus urine et ascensus
sputi fit cum uirtute quando inducuntur per
hoc. et si inducat mel mundum cum aqua duplicata facit sitim et minuat saliuam. et in
de sermone alia facit acidem sitim et illud
quod confert uel plus est aqua mellis aquosa
insipida pura autem ex ea est iuuatiua
in solutione nature et que non decoquitur et est
plus soluens. et illa cuius bona fit decoctio est plus nutriens et oportet ut accipiatur
aqua secundum hunc modum et est ut permisceatur
et aqua multa et melle pauco. Deinde decoquatur donec quiescat ascensus spume
et nos iam ostendimus quod spuma oportet ut accipiatur in primis antequam cum inuatio

nis sue que est quoniam facis eam secundum hunc modum
deletur eius acuitas. Sermo .G. in
acimel et est aqua de favis. Et acime
li et bibitur sicut bibuntur res infrigida
tes quando debet sitim in estate quando permiscetur
cum aqua frigida. et confert et illi in quo
habundant humores crudi qui non diger
tur et proprie quando accedat quod est quia ledit
ex hac egritudine illi qui accipit eam
cum multitudine et paucitate quod est
quando fit cum qualibet aqua fuerit preter eius
et non fit cum aqua pluvie sic fit sir.
mell. et iste est modus eius ut extrahatur
mel bonum ex favis. Deinde fundatur
in vas vitreum in quo est aqua fontis
clara dulcis et decoquatur donec consumatur
reliqua aquositas que est in eo deinde
reponatur aqua et refrigeretur et cum fuerit
et detur in potu ex ea et nominant an
tiqui aquam huius potus anoselisucri. et eius
intencio est almuzum et ex sermone .G.
est quod ydromel est et aqua mellis. cum
antiqui fecerint cum aqua pluvie preterea
quam quiescat et removetur apte cum ge
latonis accidit ei qualitas vini vel simi
pi. propter istud ergo conficiatur eam postquam
permiscetur cum melle despumato et consue
tudo nostra est ut nominemus hunc sirupum
ad melius et diascoridis nominavit ipsum ydro
mel. et dico quod modus faciendi ipsum est
ut accipiatur sicut partem .i. mellis .ii. partes.
aque pluvialis antique. et ponatur in sole et
quidam fundunt super ipsam aquam fon
tis et decoquunt illud donec remane
at tercia et conservatur ipsum et similiter oportet
ut scribatur opiceo aque mellis convenientis
ad egritudines sicut et pectoris et tussim
secundum intencionem medicorum modernorum. P
ermixtio facta cum papavere puro que confortat
quod nominant greci diacodion. et in descripcione
alia nominat eam sirupum diacudion et ex ser
mone descripcionis G. aque lib. i. cis. et
accipiantur .x. papavera. media non mag
na. neque parva que infundantur si sit humida
levia die ac nocte si fuerit diu sicca tunc
infundatur plus. et oportet ut eligas pa
paver quod induruit adhuc et similiter
ex eo est lene et remanens sicut vehem

tis exsiccacionis quando humor in eo est
paucus et in humido est multus corruptum est
subtile aquosum debile quapropter oportet ut rema
neat papaver quod oritur in locis humidis
lacunosis grossis et oportet ut intelligas hunc
numerum quod dixi accipiatur eum ex papavere in
quantitate aque. quantitas quod sino meus est
sicut papaver medium in magnitudine nam
est in papavere quod est maius medio et in ipso
est quod est minus et in eo quod est medium
sicut invenitur in papavere magno proice
ergo in ipso absque electione minimum. quem
ego dixi et cum in decoctione est donec re
maneat tercia aut quarta aque. quod est quia no
lumus ut discoquatur papaver valde ut
accipiamus succum eius quoniam scimus quia quando
discoquitur possibile est nobis ut accipiamus
aquam eius sic oportet. et quando decoquitur plus illo
tunc est ex superfluitate et oportet ut commisceatur
aque ex melle quantitatem medietatis in eo
sive eius. et decoquatur super ignem. cum non
sit ignis donec fiat ei spissitudo mellis
bona et quidam decoquunt papaver cum aqua
pluvie quando non mutat ad qualitatem aliam
putridam. et nos quidem contenti sumus aqua fontis.
quando non invenimus aquam pluvie quod est quare
cursat sic est clara munda ex ea quod non coopit
aliquid et transsecatur cum ea. et oportet ut a
ministretur ei qui est indigens. ea in hora
sompni et forte ille est nobis necesse ut de
mus istas medicinas. que miscentur cum
lacte papaveris et est opium et qui plus indi
get medicinis his fuerit ex quorum capitibus descen
dunt ad canalem pulmonis medicine subti
les non permittentes eos dormire propter tussim
que sequitur illud et ei qui est secundum hanc disposicionem oportet
ut fiat ei hec medicina cum tribuatur
gi. ipsum ei est melior quam facta cum mel
le. quoniam medicina est subtilis valde quod est
quia nos scimus quod in melle est virtus sub
tiliativa quapropter oportet ut caveatur ab eo
quod magnificat fluxus subtiles qui descen
dunt et nutrit eos. oportet ergo ut misceatur
in hac medicina quando decoquitur radix li
quiricie. donec coquatur cum ea quod si medi
cina que descendit cum ea ex capite fuerit
retenta sic in pectore tunc facta cum melle
est vehemencius quod est quia quanto plus indi

get sop̄no simili͛ indiget eo q̄ expellat
istud q̄ retinetur in pectore ⁊ est illud q̄
est sen̄ cum melle qn̄ ē res q̄ nocet in
hora sop̄ni in firmo in p̄rimis t̄c nō dic
n̄ ex medicinis sen̄ cum melle aut sen̄
absq; melle. ⁊ fortasse inuidet̄ ei ex u
traq; simul ⁊ sit intencō in q̄iunctione
utrisq; ut ꝯficiatur ex una eaꝝ plus s̄ q̄n
titatem ad q̄ ꝓuocat̄ necc̄as ⁊ nō intelli
go p̄ istud ad q̄ ꝓuocatur necc̄as nisi
illud c̄ iuuamē̄ pl᷒ est necc̄ariū ⁊ ꝓꝯō
temꝑata eius est q̄ntitas. ℥. i. ī magno
in alia .ii. cloclearia equalia. oꝫ ergo ut
ꝯficiatur ex hac q̄ntitate ⁊ addas ⁊ minu
as s̄ q̄ntitatē quā uides ex magnitudi
ne corporis q̄ accip̄ ipm̄ ⁊ etatem ei᷒
⁊ t̄p̄e anni. ⁊ regiōm na q̄n omnia ista
ad frigita tem s̄t declina oꝫ ut detur ex
medicinā pl᷒ at nō. qn̄ ad caliditatē
s̄t de clina. t̄c necc̄e est ut ex eadē
min᷒ q̄ est q̄ꝛ oꝫ ut addat̄ ⁊ minu
atur s̄ q̄ntitatis mensurā. rei q̄ desce
dit ad pectus ⁊ qualitas eius ⁊ est hec
ꝯpuetas ei᷒ in reliquis iuuamētis ⁊ cū q̄
d̄ p̄cipe infirmos q̄n tenꝫ eam in ore suo
hora alia ut degluciat illud q̄ liq̄tur ex
ea paulatī. q̄ si uis ut retineat inm̄ ex
maciam q̄ est in p̄co ⁊ pulmonē ⁊ e
rupcōm sanguīs in locis q̄ s̄t sup̄ uelam
t̄e fac ipm̄ h̄ modo ꝯplet᷒ est sermo ꝯ.

Diacod̄ ꝯpositum faciens ad illos q̄b᷒
descendit̄ macie ⁊ ꝯfert ad sput̄ san
guīs. Sumant̄ ex papaueribꝫ. cc. nūo ⁊
in descripcōe alia .xii. ⁊ n̄ d̄r ducenta ⁊
aq̄ pluuial͛. lib. xv. ⁊ in alia. aq̄ pluui
al᷒ lib. xv. ⁊ infundat̄ in ea trib᷒ die
b᷒ deinde coquat̄ donec ꝯsumat̄ medie
tas ⁊ exp̄mātur papaūa ⁊ ꝓiciantur
⁊ coletur aqua bn̄. ⁊ mensurentur ex
ea lib. iiii. ⁊ s. ⁊ ex melle ꝯmixto ex
unoquoq; lib. i. ⁊ s. ⁊ decoquatur do
nec fiat ei spissitudo sube. Deinde tolle
acacie rubee. ⁊ ce. ⁊ mirre ⁊ balaustie
⁊ succi barbe hirci. oim̄ añ. ℥. i. misce
atur bn̄ ⁊ reponat̄ ⁊ ām̄istretur. Di
acod̄ aliud ad tussim ex caliditate. ℞
papauis al. ℥. xx. ⁊ ꝑsilis. m. pond. ℥. x.
se. altee. dragag̃. se. malue. se. citoniorꝫ

oim̄ añ. ℥. v. ind̄ liquir̄. mundate ꝯ
tre ℥. xx. psilliu ℥. x. infundat̄ in aq̄.
pluuiali q̄ntitate. lib. v. die ⁊ nocte
donec ꝯsumatur medietas ⁊ colet̄
post illud ⁊ fundat̄ s̄r illud ex mel
buctegi. lib. i. ⁊ ꝓiciatur s̄r illud lib.
i. penidioꝝ ⁊ decoquat̄ igne lento do
nec ingrossetur ⁊ reponatur ⁊ am̄is
tretur. ⁊ in descripcōe alia ex alb. xx.
nūo. ⁊ ex nigris. xx. nūo. Species
alia ex diacod̄. Papauā nigra. cc. nu
mero infundatur in v. lib. aq̄ pluuia
l᷒ die ⁊ nocte ⁊ decoquatur ī mane do
nec ꝯsumat̄ medietas. ⁊ coletur et
ꝓiciant̄ papauā ⁊ fundat̄ s̄r aquā ex
meibuctegi bono. lib. i. ⁊ ex penidijs
lib. i. ⁊ decoquatur lento igne donec
fiat ei sube spissitudo ⁊ am̄istretur
infirmis multe caliditatis. Descrip
cō diacod̄. Sumātur papauā ex eis humida
q̄ iam ingrossata s̄t sic s̄t inuenta. xx.
aut lib. i. se. papauis recentis ⁊ fundat̄
s̄r ea aq̄ lib. iiii. ⁊ dimittat̄ die ⁊ noc
te. deinde decoquatur donec ꝯsumatur
medietas ⁊ colet̄ ⁊ ꝓiciatur sup̄ eam
ex musto. almeibuctei bono. lib. i.
⁊ ex zuccaro. lib. i. ⁊ decoquat̄ donec
fiat sube spissitudo coletur ⁊ repona
⁊ am̄istretur. q̄ si uis ipm̄ ad illū
in cui᷒ pectore est humiditas coarta
ta multa tunc pone loco zuca mel
mund᷒. Sir᷒ qui ꝯfert ad tussim
⁊ pleuresim ⁊ ꝯfortat stom̄. ℞ aq̄
granatoꝝ dulciū. lib. iiii. aq̄ maloꝝ
de sein. lib. i. aq̄ arudinū de zuccō lib.
ii. decoquatur tot̄ illud donec ꝑueni
at ad medietatē coletur ⁊ reducat̄
ad olla ⁊ ꝓiciatur cum ea ex zuccaro
tabarzet aut penidijs. lib. i. ⁊ decoq̄t
donec fiat ei spissitudo sube ⁊ am̄istrē
Sir᷒ alhasmet ꝯferens ad tussim ⁊
pectus. Decoquatur alhasmeti. cū aq̄
⁊ sumat̄ ex ea p̄s. i. ⁊ ex penidijs me
dietas p̄tis ⁊ decoquatur donec fiat
ei spissitudo sube ⁊ am̄istretur. Si
r᷒ de absinci᷒. ꝯferens ad maliciam cō
plexionis ⁊ molliciem stōi ⁊ duricī
am epis ⁊ extendit splenem ⁊ soluit

iiii. ℞ vini boni antiqui lib. vi. mellis
despumati. lib. ii. et in descripcione alia mill'
tust. ii. et sc lib. iii. et sumach et mas
tic. omnium an. ʒ. ii. et in descripcione alia
costi amari et mastic. omnium an. ʒ. iiii.
squinanti folii. spice rosarum rubearum sicca
rum aloes boni agarici omnium an. ʒ. ii.
herbe absinthii romani ʒ. vii. terantur
que terende grossa et ponantur in panno
lini subtili limpido et infundatur in vino
et mell'. vii. diebus in sole in estate et
exprimatur ligatura panni omni die
in vino et post istud coletur et reponatur
et amistret et detur potui. ʒ. i. in ieiunio
Rob de nuce valens ad dolorem
gutturis et squinancias expertum. ℞ Su
mantur sicci cortic. nucis humidi postquam
decoquitur ad medietatem. lib. v.
mellis et muste melbinchegi. omnium an. lib.
i. decoquatur lento igne donec fiat ei
sube spissitudo et amistret. Si autem vis
ipsum miscere cum medicamus misce cum eo mi
rre et aluminis iameni. an. aur. i. et s. in
alia ʒ. i. cr. ʒ. i. et s. conciantur bene et amis
trentur et in descripcione alia in veni mus
mirre ʒ. i. et s. croci. et aluminis iameni omnium
an. ʒ. i. Rob de moris faciens ad
dolorem gutturis et pfocaciones ℞ Suma
sicci de moris postquam decoquatur ad me
dietatem lib. v. mell' et muste melbinse
gi. omnium an. lib. decoquatur lento igne donec
fiat ei sube spissitudo et amistret consi
mus ipsum cum medicis de mirre et aluminis
iamen. omnium an. ʒ. i. cr. ʒ. i. et s. miscea
et reponatur et amistretur.

Capitulum xxiiii. de gargarismis garga
rismina que mundificant capud et deponunt
flam. ℞ piretri macropi. ʒʒ. omnium an. ʒ. ii.
sinap. ʒ. vi. granorum granati acetosi. ʒ.
iiii. et in descripcione al' granorum granati. ʒ. ii.
terantur et conficiantur cum melle et a
mistretur. Gargarismus al' ad hanc
egritudinem. ℞ mastic. pod. ʒ. ii. et in
descripcione alia. ʒ. i. staphisagrie piretri
sinapis omnium an. ʒ. i. conficiatur cum mel
le et amistretur. ℞ sinap. sanisiui om
nium an. ʒ. i. aceti acetosi mell' quantum necesse
est misceatur et amistret. ℞ gummi gara
ar.

et removeatur ab igne et reo datur

al' ad hanc egritudinem.

mastic.

ori. ʒ. s. origani campestris terep. omnium an. ʒ. i.
conficiantur cum secamabin. et picatur in
aqua ca. et fiat cum eo gargarismus
Gargarisma quod deponit ex capite flam et confert ad
tortaniam ℞ baurac radic. lilii celestis omnium
an. ʒ. iii. piretri sinapyris staphisagrie cala
menti montani et acori et artaniti. et
calamenti omnium an. ʒ. iii. sal amoniaci. ʒ. ii.
et s. yerep. ʒ. v. terantur et misceantur cum
yerip. et conficiantur cum secamabin. et
solvatur cum aqua ca. et gargarizetur cum eo
Aliud ad paralisim et gravitatem lingue
℞ sinap. origani campestris. ʒʒ. leucopipis ma
crop. et melop. et piretri omnium an. ʒ. iii. bau
rach armeni. ʒ. iiii. ysopi sicce. rad. lilii ce
lestis rad. capparis. staphisagrie omnium an. ʒ. iii.
granorum granati torrefactorum sanisiui sicci omnium
an. ʒ. viii. terantur et confi ciantur cum
melle et dissolvatur cum seca mabin con
iuncto cum aqua calida et gar garizet
cum eo.

Capitulum xxv. de oleis olim meden. conferens
ad reliquas egritudines frigidas et ventositates
que accipiunt in membris extrinsecus. et ad gravitatem
intrinsecam et sedat dolorem
aurium accidentem ex gravitate frigiditate
et ventositates. et confert ad colicam et punc
tiones accidentem ex ventositate retenta in
intestinis. et qui distillatur in virgam confert
et similiter in vesicam frigidam. ℞ calami a
romatici api foliorum sauri xilobalsami. fo
lii enule squinanti. ebel miiti. cardamomi
sanisiui omnium an. ʒ. ii. terantur grosse et po
nantur in ollam et fundatur super ea vi
num et aqua dulcis donec infundantur
et sumantur oli sisamini lib. vii. et s. et de
coquantur in vase duplici lento igne. vi.
horis et commoveas ipsum omni hora deinde aufer
ollam ab igne et dimitte eam infrigida
ri deinde cola olim ab aqua. Decoctio
sed. ℞ ro. rubearum cassielig. sicci mirre
humide et mirre omnium an. ʒ. iii. et inveni
mus in descripcione alia cinamomi et amomi omnium
an. ʒ. ii. et s. terantur illud grosse et picatur
super illud in olla et fundatur super illud vinum
vel aqua dul. donec infundatur. et olim quod
decoxisti cum medicaminibus post et coque istud
lento igne tribus horis et move illud de

Gargari[...]

decoctio

v. nardi[...]

et pinsecepi[...]
cum eo

v. sauin[...]

inde aufer ollam abigne ⁊ dimitte donec
infrigidetur olm̄ ⁊ coletur ab aqua. De
coctio tria. ℞ spice gariof. storac liquid' ō
um an̄. ʒ. iii. nucmus. ʒ. v. oli balsami. ʒ. vi.
terantur sicca grossa ⁊ ꝓiciantur in
ollam ⁊ fundatur super ea aqua. Cum er
go calefiunt fundatur s' ea oliu qd' d... ē
cum olo balsami ⁊ storace liquida. ⁊ dimit
tantur donec misceantur ⁊ decoquatur do
nec ꝯsumat aqua. ⁊ remaneat olm ⁊ cole
tur ⁊ amistretur. Olm̄ de mirto ꝯfor
tans capillos. ℞ oli sisami. lib. i. mirti
humidi lib. iiii. terantur mirt' ⁊ infundatur
cum vino lib. i. ⁊ ſ. die uno ⁊ ꝓiciatur
in olla cum olo ⁊ decoqua' cum facilita
te ⁊ tu interim moue ipm̄ assidue ⁊ si fit
ei postquā tu decoquis ipm̄ color. ⁊ ꝓice
in ipm̄ succum folioꝝ mirti recentis. Mo
d' alius oli mirtini. ℞ ex aqua mirti hu
mid' quantū uis ⁊ funde sup ipm̄ q' sit
equale ei de olo ⁊ coque illud donec ꝯsu
matur aqua. mirti ⁊ remaneat olm qd'
fuis remoue ollam abigne accipe ladm̄
⁊ solue ipm̄ cum uino ⁊ reponatur ⁊ ad
ministretur. Olm̄ de storace ꝯfens iūc
turis ad quas effunditur ⁊ calefac lacer
tos ⁊ apostemata frā. ⁊ uiricem frigidā
⁊ calefac uesicam ⁊ renes. ℞ oli ablu
ti ⁊ est radix ⁊ oli sisamini. lib. i. ⁊ ſ. sto
rac sicce. ʒ. iii. decoquat' in uase dupplica
lento igne usquequo decoctum sit ⁊ acci
piat olm̄ uirtutem storacis ⁊ coletur ⁊
reponatur ⁊ amistretur. Olm̄ de ca
momilla. ℞ oli sericami. lib. i. ⁊ ſ. floris ca
momille mundati exsiccati in umbra ⁊ se
uiga oim̄ an̄. ʒ. ii. piciatur in uas ui
treum ⁊ ponatur in sole. xl. dieb; ⁊ cole
⁊ amistretur. Olm̄ de mastice confe
rens ad debilitatē stom̄ ⁊ lenit duritiem
℞ oli sisamini. lib. iii. mastic. ʒ. vi. te
ratur mastix ⁊ piciatur s' olm̄ ⁊ decoq'
in uase dupplica ⁊ amistretur. Olm̄
de absinthio ꝯfortans mēbra fria uiriatū
funda' ex olo sisamino in ꝑinde duriach
i. absinch. ʒ. ii. ponatur in sole. xl. die
b; ⁊ amministretur. Olm̄ de aneto.
℞ oli sisamini. lib. i. ⁊ ſ. seminis ane
ti exsiccati. ʒ. i. piciat' in uase uitreo ⁊ po
natur in sole. xx. dieb; ⁊ amistret'.
Olm̄ de alsek ad eum qui h̄t difficulta
tem urine. ℞ aque lib. i. ⁊ q̄t. i. ʒʒis
ʒ. iiii. basech. ʒ. x. oli sisamini. ʒ. i. terāt'
mediane grosse ⁊ ꝓiciant' in ollam
⁊ fundantur super eas aqua olm̄ sisa
mum ⁊ decoquantur donec ꝯsumat'
aqua. ⁊ remaneat olm̄ sericamū. ⁊ acci
piat ⁊ fundat' in urgā ē ꝯuinatū ualde.
Olm̄ de asech ad ꝯferēs iūcturis ⁊ co
lorem efficit bonū ⁊ addit in coitu et
augmentat s' coitum ⁊ ꝯfert renib;
⁊ dorso cum bibi' ex eo ʒ. i. cū meibug
thei. ⁊ fundi' in clistere ⁊ ꝯfert multi'.
℞ oli sisamini sicca alhasce humidi
⁊ lactis uaccini recenti' mulcti. oim̄
an̄. lib. x. peindioꝝ carissen. ʒ. x. ʒʒis
lib. i. ⁊ ſ. terantur ⁊ cribellentur peni
di. cum cribello sicco. ⁊ ꝯterantur ʒʒis
⁊ piciat' omnia in ollam figuli limpi
dam ⁊ accendat' sub eo lentus ignis et
moueatur semp donec ꝯsumatur lac
⁊ aqua. alhasce. ⁊ remaneat olm̄ tot'
⁊ auferatur abigne ⁊ bibatur ex eo si
cut dixim' an̄ ⁊ ꝯfert debilitati renū
⁊ addit in coitu. ⁊ inde scriꝑoe alia non
d' uaccinū ⁊ d' q' illud q' accipitur ex
peindis ē lib. v. Mod' oli mastic'
expert. Sumat' mastic. ʒ. i. ⁊ ponat
in uase dupplica ⁊ ponat' s' ipm̄ ʒ. vi.
oli ro. ⁊ uini. lib. i. ⁊ decoquatur donec
ꝯsumatur uinū. ⁊ remaneat olm̄ ⁊
administretur ad stom̄ efficit in sto' opi
om̄ oli mastici exptum. Oleum
leucianū. Oleum de sisamo ꝯsilus pēr
mixtum. ℞ cassie l' costi carpobalsami
masticis oim̄ an̄. ʒ. i. gariofiloꝝ ci
nami. oim̄ an̄. ʒ. ſ. ce. ʒ. i. terantur
⁊ piciantur in uas uitreum cum lib. i.
⁊ ſ. oli. lilia. xxx. uno. ex liliis aleȝde pē
q' piciuntur q' in eis est excorticate ⁊
indicel folioꝝ e' ⁊ ponatur in umbra
in loco temꝑati aeris usquequo accipi
at olm̄ uirtutem medianaꝝ ⁊ colet'
⁊ amistretur. Mod' faciendi olm̄ de
liliis purum. Sumatur ex liliis albis

decoctū

⁊ pinus recipiantur cum eo

nuridatis ʒ. x. ꝓiciant̃ in lib. v. et ſ. oli ſi
ſammi et moueatur donec accipiat o
leum uirtutem libro᷑ et coletur et anũſ
tretur. ¶ Oleum rutaceum ꝯferens il
lis qui ſ in frigidant̃ renes et uesica et ca
dit et in ꝯt̃ dolo᷑ .ii. laterum. ¶ Fundat̃
in ollam ex olo lib. i. et ſ. et ex foliis ru
te ʒ. iiii. et ex aqua dulci. lib. i. et ſ.
et decoquatur lento igne quiete donec
ꝯſumatur aq̃ et exsiccentur folia et rema
neat olm̃ et coletur et fundat̃ in uas
uitreum et seruetur et ꝓiciantur i ipm̃
folia ruthe donec accipiat olm̃ uirtutẽ
ruthe pl' et anũſtretur. ¶ Oleũ de ser
pentib; ꝯferẽs ad impetiginem debilita
tem ſtõi et asaphati. ¶ Fundatur in olla
figuli .iiii. lib. et ſ. oli et accipiãt̃ serpen
tes nigri et ſtringantur dum ſꝫ uiui et
ꝓiciãtur ex eis uſq; ad x. et cooperiantur
et lutet̃ cũ maſſa et coquantur donec diſ
diſcoquatur caro co᷑ et diſſoluat̃ donec
nõ cognoſcat̃ deĩn ſtã alonge et diſcoop̃i
ollam donec egͥdiatur uentoſitas ser
pentiũ hora una et finiatur uapor co᷑
et coletur olm̃ et ponatur in uase uitreo
et seruetur. cum ergo indigentia eius ſẽ
lirat̃ ſi' lcẽ ex eo de penna. in deſc̃ptõe
al'. xv. iiiiõ. ¶ Oleũ de ladino. ℞ oli
ſiſamini lib. ii. origani ʒ. xv. rubee. ʒ.
ii. oppopinac'. et sarapini mirre bdellii
amoniaci aloes thur'. oĩm ãn ʒ. ii. et
in deſc̃ptõe al'. in sarapino et quẽ cum
eo ſꝫ ex medicinis omniũ ãn. ʒ. ii. q̃
ſꝫ h' terantur et ꝓiciãt̃ in coclear fer
reum et fundatur ſi' ipm̃ pũ' aq̃. et di
mitte ea in fundẽ bũ. deinde infunde
ea olm̃ et bulli ipm̃ igne lento donec
inſpiſſetur et utere ipõ. ¶ Al' de lada
no. ℞ ladini. ʒ. i. mirabo. ʒ. ii. et
ꝯte co᷑ et oli lib'. i. et aq̃ ſamſuci lib
ſ. et pice tot̃ in coclear ferreum et de
coque ipm̃ et cola illud et funde in am̃e
ex eo. ¶ Olm̃ de darſenſahã ꝯferẽs ei c'
ſto' eſt ſolutus et ad debilitatẽ ſtõi. ℞
sebelib; et ẽ darſenſahã. ʒ. vi. caſſiel
ʒ. viii. coſti. ʒ. iiii. cinami. ʒ. v. cala
mi aromatici. ʒ. ii. oli. lib. vii. et ſ. de

coquat̃ bñ lento igne et coletur et anũſtret̃.
¶ Oleum de coſto ꝯferẽs qñ bib; ad fiſtulã
ep̃is et ſtõi et ꝯſeruat capillos. ℞ coſti ama
ri ʒ. v. caſſiel'. ʒ. vi. folio᷑ ſamſuci. ſerturia
x. terantur groſſe et ꝓiciantur in decoctũ
die et nocte et fundantur ſi' illud ex oleo
lib. i. et ſ. et decoquatur in uase duplici do
nec ꝯſumatur aqua et remaneat oleum
et coletur et anũſtretur. ¶ Mod' aliuſ de
coſto ꝯferẽs ad dolorem ep̃is et frigiditatẽ
iuncturar; et mollificacõm ea᷑. ℞ garioſ.
ʒ. i. calami aromatici. ſpice folii ſtorac' rad'
lilii celeſtis cinami uſnee. coſti. oĩm ãn
ʒ. ii. enule. caſſiel'. oĩm ãn. ʒ. i. mirre
ʒ. ſ. terantur ꝯtritõne groſſa. et infũdãt̃ in
aq̃ die et nocte et ꝓiciantur in mane
in ollam et ponatur ſup̃ ignem et fundã'
ſi' ea oli ſiſami. mine. ii. et aq̃ dulcis mi
ne. v. et decoquatur igne lento ueſpis uſq;
mane et fundatur aqua in cucurbita. et po
natur apud ignẽ. cum ergo minuit̃ aqua
ex olla funde ſi' eam ex ipã. Cum ergo de
coquitur olm̃ effunde ipm̃ et funde cũ ſi'
medicinas reſiduas ꝯ ſi oli ſiſamini medi
ã ii. et decoq; ipm̃ ſicut cõſuſti primũ. cũ g'
decoctũ eſt coletur olm̃ et miſceatur cum
olo primo q̃ decoxiſti. et coletur et anũſtret̃.
¶ Oleum kelikelid et eſt iuuatiũ ad
mollificacõm neruo᷑. ℞ gallie et tamnich
et acori. et ſſeitarangi et enule et pipis et
marop'. et nuc' uomice. et radic' lilii et fen.
et coſti amari et benden. et zeduuar'. et do
ronici oĩm ãn ʒ. v. terantur medicine cõ
tritiõe groſſa. et ꝓiciant̃ in ollam et fun
dantur ſi' eas lactis recent' mulcti. et aq̃
et oli ſiſamĩ. omniũ ãn. mine. ii. et ꝓicia'
in uase duplici et decoquãt̃ uſquequo ꝯſu
matur aqua et lac et remaneat olm̃ et cole'
et recondat̃ et anũſtretur. ¶ Oleum alkelim
et et eſt iuuatiũ ad apoplexiam et paraliſim
et mollificacõm et frigus renũ et ſtom; debile
leſum ex frigiditate. et ad dolorem dorſi.
et sciatica ex frigiditate. et prouocat̃ menſtrua
et ꝯfert et ad coitum. ℞ mirab' ke. et ni
et belliorum et emblico᷑ oĩm ãn. ʒ. x. rad'.
apii rad' feniculi oĩm ãn. ʒ. vii. maropi
pipis et ʒʒis oĩm ãn. ʒ. vi. opopinac'. amo

in olla

nacii seraphni omnium ana ʒ. v. turbitz. iiii.
hasechiu. caul. recentis rute recentis omnium
nium ana pugillum. i. teratur sicca grossa
et maditur humida et pictantur in olla
et fundantur super illa aque lib. xxiiii. et
decoquatur donec consumatur aqua et re
maneat oleum et coletur et amistatur et
quidam addunt rad. lilii sextaria. ij. sextaria gi
ʒ. iiii. ana usnee et kerkerehe omnium ana ʒ.
ii. ¶ Oleum quod convenit ad apoplexiam
et paralisim et mollificat. ℞ costi amari sexta
ria v. foliorum marmacoz. bacarum lauri omnium
ana sextaria. iii. castorei ʒ. i. storacis sextaria
ii. terantur sicca et picte ea in uno die et
nocte deinde funde super ea minam unam olei si
niani et decoquatur donec consumatur vinum
et accipiantur ab igne et pictantur in ipsum
storax et moveatur et coletur et inungatur
cum eo corpus. ¶ Oleum quod denigrat capillos
et conservat et prolongat ipsos. ℞ folii amo
poli ungule gallie nucis gallarum costi omnium ana
ʒ. iii. ladani ʒ. i. olei onfacini lib. i. et ʒ.
iiii. l. iii. terantur mediocre grosse et
pictantur in olla et fundantur super eas vinum
et oleum et decoquatur donec consumatur vinum
et remaneat oleum et amistetur. ¶ Aliud quod
denigrat capillos. ℞ Sumantur emblicorum aur.
xx. et decoquantur cum tribus lib. aque donec
remaneat lib. i. et sumatur lib. i. succi mi
te humide et fundat super ipsum istam lib. aque em
blicorum et decoquantur donec remaneat
medietas deinde pictantur in eam ladani
ʒ. iiii. et olei deben. ʒ. vi. et decoquatur lento
igne donec consumatur aqua et remaneat
oleum et coletur et ungatur cum eo caput
et barba est enim bonum nobile. ¶ Oleum
de ovis quod facit nasci capillos. ℞ Sumantur
v. ova et elixentur bene et elixentur donec
decoquantur deinde pictantur albugines et
accipiantur vitelli et moveantur bene deinde
pictantur in codear ferreum aut patellam
vitreatam et accendatur sub ea ignis lentus
et moveatur cum ferro et accipiat oleum
cum primo aut toto costo. et amistetur
expertum sanum. Capitulum xxvi.

Capitulum xxvi. de clisteribus. ¶ Clistere confe
rens ad diarriam et excoriacionem et lubri
citatem intestinorum. ℞ rosarum siccarum foliorum
mirti humidi granorum mirti balaustie omnium ana
ʒ. v. cupularum glandium ʒ. iii. decoquantur
cum iiii. lib. aque donec remaneat lib.
i. et ʒ. deinde coletur ex ea lib. ʒ. et pictantur
in eam vitelli unius assati soluti cum oleo
rosaceo bono quantitas ʒ. i. et marmoris in
venti in luto viridi triti cribellati coral
li et gummi contriti et carte combuste et ami
li torrefacti et ceruse de plumbo et acacie
et sanguinis draconis triti cribellati coral
li omnium ana ʒ. ʒ. et clistizentur cum aqua frigida.
¶ Clistere aliud usitatum conferens ad excoriaci
onem. ℞ risi pisti abluti bis ordei torre
facti foliorum mirti omnium ana ʒ. v. rosarum sic
carum ʒ. vii. balaustie ʒ. iii. cupularum glan
dium ʒ. ii. decoquantur ista cum iiii.
lib. aque donec remaneat lib. i. et colet
ex ea medietas lib. et pictantur in eam
vitelli unius ovi assati soluti in oleo
rosaceo decenti quantitas ʒ. i. et marmoris in
venti in luto viridi contriti cribellati co
ralli et gummi torrefacti et amili torrefacti et
cartarum combustarum et ceruse de plumbo contrite
coralli omnium ana pondus dankx ij. clisterize
tur cum aqua frigida. ¶ Aliud ad excoriacio
nem. ℞ sanguinis draconis ceruse de
plumbo cartarum combustarum gummi amili o
mnium ana ʒ. i. vitellos trium ovorum assatorum
olei rosacei sextaria vi. et quartam succi or
di decocti cum sepo renum caprarum et fit ex
renibus non salitis medietas lib. misceantur
et clisterizetur cum eo tepido. ¶ Clistere
ad excoriacionem intestinorum in fluxibus
et ventositates emorroidarum. ℞ succum
almolokie et indesepedine aliter loco almo
lochie malvarum et altee decoquatur cum
decoctione rosarum et vitell. ii. ovorum et oleo
rosaceo et clisterizetur cum eo. et clistizetur post
ipsum cum istis succis calidis. s. succo ar
noglosse et rutche succo porri et cartis
et terra sigillata et misceantur et clisti
zentur cum eis et expectet super ipsum die
toto. ¶ Clistere ad illum quem consequitur
punctio ex acuitate eius quod solvit ipsum
et mordicacio et fit per ipsum excoriacio. ℞
Decoquatur adeps caprarum qui sit ex
adipe renum cum ordeo excorticato et usi pas
sio et coletur et pictatur in ipsum sacc.

lientiam

oculi album cum uitello oui assati ⁊ oleo
ro. ⁊ clistizetur cum eo. Clistere ad illum
qui habet egritudinem acutam ⁊ cuius natura
est sicca. ℞ camomille hasech ⁊ uiolarum sic
carum ⁊ sebesten. ⁊ ficuum ⁊ se. lini. ⁊ mal
uarum omnium ana pugillum .i. decoquantur
cum .iiii. lib. aq. donec remaneat lib. .i.
⁊ .ß. coletur ⁊ fundatur super ea oli sisa
mi. ℥ .ii. sal. ʒ .ii. baurac .i. se. mirti ⁊ zu
ce. omnium an. ℥ .ii. ⁊ clistizetur cum eo
tepido. Clistere ad dolorem colice.
Misceantur coloquintida cum rebus quas
ante diximus ⁊ decoquatur deinde su
mantur castorei an. ʒ .ß. ⁊ coloquintidis
ʒ .i. trite ⁊ quarta ⁊ centauree pond.
ʒ .ii. mell. ℥ .i. sal. ʒ .ii. ⁊ baurach
ʒ .ß. clistizetur cum eo tepido ⁊ in homi
nibus sunt qui addunt in hoc clisteri sarapinum
⁊ amoniacum ⁊ bdellium uarium ⁊ oppo
panac. Clistere ad colicam mirabi
le. ℞ oppopanac. sarapi. castorei amo
niaci coloquintide. assuen pisser. omnium an.
ʒ .v. maluarum ficuum se. lini. camomille
hasech rad. altee ⁊ si non inuenitur altea se
nugreci omnium an. ʒ .iii. atterantur ⁊ deco
quantur in olla. ⁊ fundatur super ea aq.
lib. .x. ⁊ decoquantur donec remaneat
lib. .ii. ⁊ accipiatur lib. .i. ⁊ ponatur
in ea sal. ⁊ baurach omnium an. ʒ .i. mell.
mundi. ℥ .i. oli sambucini uncia .i. mis
ceantur bene ⁊ clistizetur cum eis est mi
rabile. Clistere quod est conueniens ad do
lorem dorsi ⁊ colicam ⁊ soluit humores gros
sum ex intestinis inferioribus confert scia
tice ⁊ dolori ancharum. ℞ se. lini fenu
greci centauree maioris ⁊ minoris et
aneti omnium an. ʒ .i. medulle carta
mi ʒ .ii. hasech. ℥ .i. ⁊ .ß. ficus .x. nuo [margin: sturis]
samidi. ℥ .ii. camomille. ℥ .i. ⁊ .ß. ke
richa conteri. ʒ .i. sarapini oppopanac.
bdellii coloquintide. nasturcii amigdalarum
amararum contritarum omnium an. ʒ .v. ⁊ ex uirgis
masculinis .v. nuo [margin: rute] caulis sicle omnium an.
℥ .i. decoquantur cum .vii. lib. aq. donec
remaneat lib. .ii. ⁊ coletur ⁊ dentur
ex eo partes due. in descriptione alia .ii.
rete lib. .i. ⁊ baurac ru. ʒ .ß. ⁊ mirri. ℥
.i. mell. ℥ .i. fell. taurini. ʒ .i. olei sisami.
[interlinear: olive]
⁊ oli omnium an. ʒ .i. oli deben ℥ .ß. de spica ℥
.ß. misceantur ⁊ clistizetur cum eo tepido.
Clistere conferens ad dolorem dorsi ⁊ colice
dolorem. ℞ fenugreci. se. lini. ficuum sicca
rum maluarum sebesten. alchee. hasech aneti.
camomille mellilotii omnium an. pugillum
.i. decoquantur cum .iii. lib. aq. donec re
maneat quarta ⁊ coletur ex eo lib. .i.
⁊ ponantur in eam. ℥ .i. mellis ⁊ pond.
ʒ .ii. sal. ⁊ baurac. ʒ .ß. ⁊ oli sisamini. ℥
.ii. ⁊ clistizetur cum eo. Clistere ad
dolorem dorsi. Sumatur amoniac sa
rapinum oppopanac. sarcocolla infundi
cum urina tauri .iii. diebus ⁊ clistizetur ex
eo quantitate ℥ .iiii. in omni die .v. die
bus. Simile ei. Sumantur .vii. uirge
masculorum ⁊ decoquantur cum .vi. lib. aq.
donec remaneat lib. .i. ⁊ coletur ⁊ clisti
zetur cum eo infrigidato aut tepido.
Clistere ad frigus matricis. ℞ amoniaci
bdellii sarapini omnium an. ʒ .v. se. feni. [margin: oppopanac.]
se. apii. aniceos omnium an. ʒ .iiii. fenugreci
camomille hasech omnium an. plantam .i.
decoquantur cum .iii. lib. aq. donec re
maneat tertia ⁊ coletur ex ea lib. .i. ⁊ mis
ceatur ex melle coclearia duo ⁊ sunt .viii.
aurei ⁊ saciati oli sisamini. ⁊ clistizetur
in ieiunio ⁊ expectet super ipsum quantum
potest. Clistere ad mulierem que pepit
⁊ accidit ei apostema in costis suis ⁊ in adiacentibus
corporis eius. Solatri. ℥ .iii. terantur ⁊ ex
primantur ⁊ clistizetur cum eo. Cli
stere quod confert ad debilitatem renum ⁊ diminu
tionem spermatis. ℞ hasech sextaria .v. rad.
sicle plantas .v. fenugreci pugillum .i. adi
pis hirci non castrati. oli capitis hirci et
testiculorum eius contritorum quantum libet ponantur
in ollam fundantur super ea lactis caprini
recentis mulcti lib. .i. ⁊ .ß. ⁊ aque hasech lib. .iii.
⁊ decoquantur bene ⁊ coletur ⁊ clistizetur
cum eo .iii. diebus in ieiunio quantitate
saciati .i. aut plus. Clistere quod confert
ad frigus renum ⁊ duritiem matricis. ℞
oli nucis oli de amigdalis amaris. oli car .i. oli olive
thami. omnium an. ℥ .i. ⁊ in descriptione alia omnium
ium an. ℥ .iii. butiri uaccini. ℥ .i. fundatur
[margin: sup] aq. in qua decoctum est fenugrecum quanti
tate medie lib. ⁊ clistizetur cum eo in

ieiunio tribus dieb. ¶ Clistere ad dolorem
emorroidarum et dolorem renum. ℞ succi ru
the succi porri mell' oli de spica. butiri om
nium an. ʒ. i. aq. fenugreci lib. ʒ. misceant
et conterantur et clistizetur cum eo. ¶ Clistere
ad emor. que extrinsec. et ad dolorem qui accidit
i alme. patibus que sunt sup hanchas usque a re
nes. ℞ oli de keiricha oli de costo omnium
an. ʒ. ʒ. iiii quart. de omnibus et misceatur
cum eo. iii. dieb. ¶ Al' ad emorroidas men
sera. ℞ succi porri. lib. iii. oli de nuce. ʒ. iii.
misceant cum aq. rad' liliorum et eorum expssorum
et clistizetur cum eo. ¶ Clistere ad illum qui
querit impugnacionem. ℞ galbanum decoctum
misceatur cum lacte caprino et clistizetur
cum eo ¶ Clistere. qd addit in corpore. ℞ lactis
asine adipis ursi misceantur et clisterize
cum eo. ¶ Clistere quod impinguat et ex
citat desiderium coitus. ℞ olei deben. et
et sambucani et oli de lilio omnium an. ʒ.
i. oli mirtini et pedum caprarum omn an.
ʒ. ii. oli de botin oli de ricino omn an. ʒ.
ʒ. oli siricum ʒ. i. aqua in qua decocti sunt
hermodactili tritorum ʒ. x. centaurie. ʒ. vii.
husec. ʒ. ii. decoquantur cum tribus lib.
aque. donec remaneat medietas lib.
et coletur et fundatur sup eum oleum et cli
sterizetur cum eo. Capitulum xvii.

Capitulum xvii. de dhimadhet
Conferens ydropicis et epi et uiscibus
et splen et sto. ℞ amon spice cardu
meimi. macrop. cassiel' thuris costi a
mari piretre mastic. bdellium carpobalsami
amoniaci aloes storacis siseleos aristo
logie longe et ro. mellilot. ʒ. ii. et ʒ.
et garof. et rad' lilii celestis et oli balsa
mini. omnium an. ʒ. i. ce. ʒ. ʒ. ladani. ʒ.
ii. et ʒ. helkalmibat cere omn an. ʒ. xx.
q solui non solvantur cum olo de spica
et fundantur sup sicca. et amistretur.
¶ Dimadh dardiniduo faciens ad stom
mollificat et reliqua uisca confortat. ℞
se. apii cardamomi api mellilotti. summi
tatis lauri. spice cassielig. amomi rad'
lilii celestis anisi ce. samsuci amoniaci om
nium an. ʒ. vi. storacis. ʒ. v. sepi caprini resi
ne pini omn an. ʒ. iii. cere lib. i. et ʒ. oli sa
sucini quantum necesse est conponat et amistre

¶ Dimach silagri faciens ad dolores stomi et epatis
et apostemata et egritudines uirias qui
linitur exterius et qui suppo cum lana. ℞
ce pond' ʒ. ii. in descripcione alia inueni
mus. ʒ. xii. bdellium masticis amoniaci a
loes. storacis humid. omn an. ʒ. viii. gumi
mi sextaria tria pinguedinis anatis ʒ.
xii. ysopi sicci. ʒ. xxx. oli de spica. quan
tum necesse est misceantur et amistre
¶ Dimach stomaticon faciens ad do
lorem stomi et epis ex frigiditate et
maliciam digestionis et uentositate.
℞ ce. aloes. omn an. ʒ. i. mastic. ʒ. iii.
absinthii spice. ʒ. i. et ʒ. gumi ʒ. viii. oli
de spica quantum necesse est misceant
et amistretur. ¶ Al' confert ad dolorem
stomi. ℞ absinthii spice cassiel. omnia.
ʒ. iii. xilobalsami. ʒ. i. ce. ʒ. ii. et ʒ. oli aloes storac omn an. ʒ. ii
de spica. et cere quantum necesse est.
¶ Dimach de mellilloto confert ad apos
temata accidencia in epate et sto et
reliquis membris exterius. ℞ melli
loti ʒ. l. amoniaci et helkalmibat o
mnium an. ʒ. x. et in descripcione al' amo
niaci et gallie omn an. ʒ. c. ce. ʒ. cc.
albi ce. ʒ. xii. spice. ʒ. xx. api cordu
mei. mirre rad' lilii. omn an. ʒ. xvii.
ce. ʒ. viii. oli de spica aromatica. et
uini quantum necesse est et amistret. ¶ Al'
cum mellilloto. faciens ad apostemata
dura in sto. et splene et epate. et resol
uit apostemata. ℞ mellilloti fenug.
et summitatis camomille baccarum lauri al
tee eupatorii omn an. ʒ. iiii. absinthii ʒ.
ʒ. iii. amoniaci bdellium omn an. ii. ficum
sichengir x. numero. ficus et fenugrecum deco
quantur in descripcione al' decoquantur sic
in aceto et resolvantur q soluit inde
coctione et misceatur et paratur bene et
fundatur sup istud aliquid ex butiro uac
cino et epithima fiat cum eo ¶ Dimach
de sandal' confert ad apostemata. calida in
epate et sto. ℞ ro. ʒ. x. sandali ru. et albi omn
an. ʒ. v. ce. ʒ. ii. camfore ʒ. i. cere. ʒ. i.
oli ro. ʒ. iiii. misceantur et amistret
¶ Dimadh de semperuiua confert
epi duro ex caliditate. ℞ summitatis
semper uiue recentis summitatis uiol' sic

olue
lib. ii.
lib. ii.
de catharp la
natibus
coriandri

rosarum sic. sandali al. omnium ana. aur. iiii.
camphore pond. ʒ. i. detritaci aur. i. de
sextaria ta. oli ro. quantum necesse est mis
ceatur et cum infundatur. Cerotum infrigi
dativum. Recipe cere romane ʒ. i. oli ro. (albe)
puri et est illud quod accipitur ex oli
vis crudis que non maturantur. ʒ. iiii. a
ceti. aceti puri albi clari et aque vehe
mentis quantum necesse est misceatur et cum infun
datur ad mesfire et in inceptione flonis
et febres et oz ut ponatur mediana su
mbrum quod incipit dolere aut cor. aut (aut epar)
aliud ab istis duobus. Phirnadh ad
epar quod consecuta est compressio. Recipe mi
dasengi xiloaloes baccarum lauri dheru
ani. croci mirre omnium ana ʒ. ii. cere. ʒ. i. (i. aromatica)
oli sambucini quantum necesse est misce
atur et cum infundatur. Phirnadh ad
grossitiem. Recipe granorum iunipi bacca
rum lauri omnium ana ʒ. x. costi dulcis co
sti amari omnium ana ʒ. vii. storacis sicce
ʒ. xv. aloes et mirre. omnium ana ʒ. viii. de
castorei omnium ana ʒ. vi. corduminei ʒ. x.
alfasire et scinusseftarum. ana ʒ. viii. (cum de scriptione alia)
corticis thus. ʒ. xii. acacie liq. balau (ʒ. iii. ligni aloes)
stie sumak omnium ana ʒ. v. granorum mir (ʒ. viii.)
ti ʒ. viii. mastic. ʒ. x. nigelle ʒ. xv. ro.
siccarum ʒ. x. aluminis ʒ. vi. spice ʒ. x. te
rantur et cribellentur et conficiantur cum cera
non colata cum oleo de lilio aut oleo
de spica aut oleo de costo. et epitime
cum eo. Dimadh ad diarriam.
et debilitatem stomachi. Sumantur foli
a rampni recentia et alhasseeh et
folia mori. et folia citonii. et mala
et pira pontica et aqua summitatis vitis
et aqua foliorum mirti et aqua rosa
ta et aqua liliorum et misceatur cum
eis acachia et sumach et gallie et suc
cus barbe hirci et galle non perforate
et sandali al. citri. et calamus aro
maticus et ladanum et xiloaloes cau
dis et mastix et sumak et gallia et
absinthii. terantur sicca et cribellentur
cum ozali et conficiatur cum succis quos dixi
mus et misceatur cum eo decocto antiqu.
et camfora et misceatur et epithimetur
cum eo. Dimadh quod fit cum ex

tremitatibus mirti confertur ad debilitatem stomachi
et diarriam. Recipe panis romani sicci et ʒ. scor
telle sextaria ii. mastic. ʒ. iii. acacie li (i. bis cocti)
ci ladani thuris croci xiloaloes sumac
omnium ana ʒ. iii. terantur multum et infun
dantur in vino odorifero antiquo aroma
tico quantitate ʒ. iii. aut plus secundum quantita
tem necessitatis et ponantur in sole et ac
cipiantur extremitates mirti recentis
et extremitates citoniorum et summitates ma
lorum et pirorum et rumin et rose recentis si
sit inveniente aut sicce ex unoquoque per se
donec fiat sicut emplastrum deinde premis
ce utraque permixtione bona aut accipe (simul)
de unoquoque pond. sextariorum ii. deinde
accipe medianas. quas posuisti in sole
et proice eas sicut extremitates quas posui
sti contunsi et permisce eas et pulveriza super
eas camphoram et albos sandalos et xi
loaloem et zuccarum. terium et cebellatum et
aspergere super eum aquam ro. et sirupum
de lilio et linatur super pannum. et suffumiga
cum xiloaloe et epithimetur cum eo.
Dimadh quod confert ad diarriam anti
quam et debilitatem stomachi. Recipe mirre aca (miscere)
cie licii masticis omnium ana ʒ. iiii. lada
ni mite dhesarem. omnium ana ʒ. i. sa
dali al. cum summitates vitis. gallarum g
norum mirti omnium ana ʒ. iii. aluminis ia
meni. cimini carmeni. infusi in a
ceto die et nocte balaustie et sumac. o
mnium ana ʒ. i. rosarum siccarum tortellarum
siccarum omnium ana ʒ. v. aloes ʒ. iii. xiloa
loes camphore omnium ana ʒ. i. oli mir
tini. oli ro. de quantum necesse misceatur
et cum infundatur et conficiatur cum sirupo de
lilio et epithimetur. Dimadh ad
solom nature et ad illum qui vomit a
bum. Citonia pira indica licium ro (albs)
sicce ballaustie decoquantur cum vino
pontico donec decocta sint et tere ea
et sumantur mastic. et absinthii. omnium ana
ʒ. i. aloes pond. ʒ. ii. ladani ʒ. iiii. te
rantur et cribellentur et conficiantur cum
sirupo de lilio et epithimetur cum eo et
in de scriptione alia ladani ʒ. ii. Aliud ad
stomachum debilem. Recipe ladani masticis alo
es absinthii cimini infusi in aceto bono

thur. balaustie sumacis mirti sicce omnium ana equales partes terantur et cribellentur et conficiantur cum sirupo de lilio et epithimetur cum eo stomachus. Aliud quod confert ad debilitatem epatis et stomachi. Recipe aloes mastic. succi absintii omnium ana ʒ. iiii. rosarum siccarum ʒ. iiii. spice ʒ. ii. croci ʒ. i. xilaloes gallie omnium ana ʒ. ii. olei mirtini et sirupi de lilio quantum necesse est et admisceatur. Aliud ad solutionem nature et uomitum. Recipe absintii romani mastic. omnium ana ʒ. i. aloes ʒ. iii. gallie ʒ. ii. terantur et cribellentur et conficiantur cum aqua citoniorum et epithimetur cum eo. Aliud ad diarriam. Recipe bedelli coloratus aluminis iameni sumac mastic. balaustie omnium partes sumantur equales terantur et conficiantur cum aqua mirti humidi et epithimetur cum eo.

Aliud quod confert mulieri pregnanti quando menstruatur. Farine lentium corticis granatorum gallarum mirti sicci omnium equales sumantur partes terantur et cribellentur et conficiantur cum aceto et aqua mirti humidi et epithime corpus in duo e munctoria. Aliud pregnanti cui apparet sanguis. Recipe caperi. rosarum siccarum absinthii balaustie. ladani. omnium ana ʒ. i. cubebarum ʒ. iii. aloes aluminis iameni. omnium ana ʒ. ss. infundatur alcasb in uino et teratur et misceatur reliquis medicinis et conficiatur cum sirupo de lilio et epithime. Aliud conferens ad duritiem splenis et stomachi et confert ad reliquas enteriras et apostemata. Recipe bdellium ʒ. ii. amoniaci ʒ. i. ficuum ʒ. v. farine fabarum alkefne et cicerum et melliloti et fenugreci et seminis lini et camomille et aluminis et aneti et farine lupinorum omnium ana ʒ. i. oleri rutacei olei camomille quantum necesse est infundetur in melbugeri die et nocte et terantur et cribellentur et misceantur cum medicinis soluantur que soluuntur in melbugeri in quo infudisti ficus et rectifica istud et admisceatur ipsum. Aliud ad splenem. Amoniacum soluatur cum aceto forti donec fiat sicut lohoc et lineo super pannum lini et epithima cum eo. Aliud ad splenem. Sumatur mirra bdellium amoniacum thus equali pondere et soluantur cum aceto et terantur et epithimetur cum eo.

Simile illi. Abscindatur carta aut pergamenum secundum quantitatem splenis et liniatur super ipsum fauus mellis et puluerizetur super ipsum sinapis humectatum non tritum et epithimetur cum eo nocte tota. Simile illi. Recipe ficus .x. in uino amoniaci bdellii omnium ana ʒ. i. fructus tamarisci et usnee omnium ana ʒ. i. et ss. camedeos alia ʒ. ss. foliorum rute ʒ. ii. baurac sal omnium ana ʒ. i. furfuris ʒ. ss. infundantur ficus amoniacum et bdellium in aceto forti et terantur multum et misceantur cum eis medicine sicce et preparentur bene et epithimetur cum eo splen post quam ungitur cum oleo rosarum. Simile illi. Farina ordei conficiatur cum aqua endiuie et dimittatur quousque fermentetur deinde dissoluatur cum aceto et coquatur paululum et puluerizetur super eam baurac et fundatur super istud oleum anetinum et epithimetur cum eo ante somnum. Aliud quod confert ad duritiem splenis uehementem et duritiem epatis et alubelet. Recipe resine pini ʒ. xxviii. cere piceis omnium ana ʒ. xx. aluminis iameni. sisami thuris omnium ana ʒ. x. piretri indici. capparis omnium ana ʒ. v. amoniaci bdellii. dabikz. aristologie croci. cordumeni. amomi olei de spica omnium ana ʒ. iii. aceti quantum necesse est misceatur et epithime cum eo. Aliud quod lenit apostemata dura. Recipe summitatis camomille. melliloti sandali rubri. fistel. fenugreci uiole siccarum radicis altee. omnium ana ʒ. ii. dragagandi sarcocolle albe. radicis ireos combuste gummi amigdalarum seminis lini. omnium ana ʒ. i. croci ʒ. i. et ss. adipis anserum et uitellorum et gallinarum et medulle cruris cerui aut tauri omnium ana ʒ. i. et ss. aliac liquefacti ʒ. ii. cere rubee ʒ. iii. olei de lilio olei de narciso omnium ana ʒ. i. et sint calida apponantur in loco horum oleorum oleum uiolatum et siricanum et liquefiat adeps et medulla et cera. et solue gummi amigdalarum et pone ipsum in melbugeri die et nocte et permisce adipes et olea et confice cum eis medicinas siccas. Aliud ad bubelet et apostemata dura et resolutiua maturatiua. Recipe cataplasmatio quod ualde

ti cribellati. ʒ. iiii. fenugreci cōti cribellati
ʒ. ii. seminis lini cōti cribellati. ʒ. i. misce
antur & cōficiantur cum lacte recenti
mulsō & olō de lilio teratur & fiat
epitima cum eo sanū ē. ¶ Dinadh
q' extendit spasmū nervorum. ℞ ami
li adipis porci medulle vacce liquefcē
omn̄ partes equales. liquefiat que liq̄
fuit & teratur amilū & misceat cum
eis & epithimetur cum eo. ¶ Al' ad
hunc. ¶ Sumatur helkalimbet & me
dulla vacce & liquefiant in olō sambu
cino & coletur & inūgat cum eo locus
spasmat'. ¶ Al' q'd' ledit nodacōm ner
3 vorum. ℞ sarapini. ʒ. iii. castorei. ʒ. ii.
euforbii ʒ. i. & s. bdellii ʒ. iiii. terunt' et
liniant' cum aqua ca. & sumant' cere
ʒ. xv. & oli sambucini. ʒ. iii. liquefiat
& misceantur cum medicīs & epithīe
cum eo loc' lesis. ¶ Al' ad nivos qui in
adunt. ℞ cere picis medulle vaccine
omn̄ an̄. ʒ. i. gūmi. amigd'. ʒ. s. oli ro
ʒ. ii. liquefiant & epithimetur cum eo
¶ Al' ad apostemata fria. ℞ mirre p
tes. iii. aloes ptes. ii. cc. pte unā. foliorum
lauri partes. v. costi aristolo. ro. omn̄ ā
partes. iii. terunt' & cōmisceant' & cōfici
antur cum anacard' & epithime cū eo
¶ Dinadh ad podagram calidā frigi
dam & in al' ad podagrā calidā. ℞ len
tis excorticate. ʒ. x. sandel. ʒ. x. mellilo
ti sandali rū. omn̄ an̄. ʒ. x. camomille
ʒ. iii. menite cc. omn̄ an̄ pond'. ʒ. ii. te
rantur & humectentur cum aqua cori
andri. & accipiantur cere albe. ʒ. x.
oli ro. ʒ. iii. liquefiant & dimittantur.
quousq; infrigidetur & piciant' s' ea me
diane & terantur in mortario & fundā
sup illud aceti vini par' & aq olīs bndā
& epithimet' cum eo. ¶ Al' ad dolorem
iuncturar' ex sanguine. ℞ sandali rū.
mellilotī lentis excorticate omn̄ an̄. ʒ. x.
& in descēptōe alia omn̄ an̄. ʒ. i. acacie ʒ.
ii. menite. ʒ. v. cc. ʒ. iii. cōficiantur cū
aqua coriandri humidi & olō ro. & liniā
atur cum eo. ¶ Al' q' cōfert ad aposte
mata ca. & adustiōm ignis psīc. ℞ cal
cis ablute cum aqua dulci vii. vicibus
ex siccate ʒ. iiii. foliorum sicle. ʒ. ii. cere

colate. ʒ. iiii. oli ro. sublimis. ʒ. vi. misce
antur & terantur cum olō ro. & epithīe
cum eo uā tū invabis ex opacōe eius. ¶ Al
liud q' cōfert ad apostemata & almeslire
& ignem psīc & adustiōm & apostema
ta q̄ fuit' fr' iguina. & naso. ¶ Sumant'
cortices granatorum decocti cum aceto & te
rantur mult̄. & sumac & sp'ma. & farinā
ordi equali mensura & terantur & misce
antur & cōficiantur cum olō ro. & epithīe
& emplastr' cum eo quidā aīt pōit' loco su
mac ro rubeas. ¶ Al' q' cōfert ad apostēa
ta & almeslire & ignem psīc. & adustiōm
& apostemata q̄ fuit' fr' iguen & nasum
℞ foliorum altee recenciū. lib. i. decoquā
cum aqua dulci & terantur & mundifice'
fila q̄ st' in ea cum aqua dulci terant' & inū
digerentur & piciāt' s' eam litargiri & ce
ruse. otrimū an̄. ʒ. ii. & s. oli rosaci. ʒ. iiij.
pmisce ea omnia conterial cum coriandro
aut solatro aut semp vivia donec fiat sic
emplastrū & epithimetur cum eo. ¶ Al'
ad podagrā calidā. ¶ Infunde papaver in
lacte mulieris & liquefiat cera cum olō
ro. & pmisce ea & terāt' & epithimet'
cum eo. ¶ Al' adhuc mod'. ¶ Psillium
cōficiatur cum aceto vini & olō. ro. et
infrigidetur & epithimet' cum eo. ¶ Al'
farina ordi cōficiatur cum aceto & epiti
met' cū eo bonū. ¶ Al' simile illi. ¶ Succ'
virge pastoris teratur & acc. sicc̄ ē' et
misceat' cum eo farina ordi cum sale et
epithime'. ¶ Simile illi. ¶ Sumat' sola
trū & rasina cucurbite & ol' bnedā et
altea & farina ordi & olm ro. misceat'
& annistretur. ¶ Al' adhuc mod'. ¶ Su
mat' toholub panis sarmd infusus cum
aqua frigida & vitelli duorum ovorum & ole
um ro. & cc. par' pmisceatur & epithīe
cum eo. ¶ Simile illius. ¶ Sumatur pa
nis sarmici siccus cōtritus. cribellatus & p
misce cum eo eupatoriū. ¶ Simile illi'
¶ Sumatur vitellū ovi. & cerusa & altea
& oleum rosat̄. ¶ Al' ad dolorem pectoris.
¶ fenugrecum se. lini camomilla mellilot' altee
farina ordi terantur & cribellentur & de
coquatur cum olō camomille & narcisi.
aut keiri cum aq. & epithimet' cum eo

et est tepid' nobile. Al' ad apostemata
testiculor' calida. Farina fabar' cribellata
et decoquatur cum aqua et olo ro. et li
niatur sup pannu. et epithimetur locus
Al' simile illius. Folia alkekengi vere
ac terantur et misceantur cum farina or
dei et olo ro. et vitell' ii. ouor' et epithime
tur cum eo. Al' ad illum qui mingit sang
nem. et est in eius emunctoriis apt'. Rx se.
rute. se. fenugrei. se. altee. se. aneti omi
an. ʒ. x. sinctatis vitis. ʒ. xx. cl. ʒ. iiii. olei
camomelini. ʒ. viii. terantur sicca et liq
fiant humida et misceantur et cooperiatur sr
pannu lini et ponatur sup vesicam ext'ri
us calidum. Al' q maturat apostemata et
rumpit. aldubeles fermenti baurach sal.
calamenti hasse str' columbinu. str' galline te
ratur cum olo et epitimetur cum eo. Al' q
rumpit apt'. Cucumi et in desepcoe alia ficus
decoquatur et teratur et fundatur sr ipm olm
et bauracis misceat et epithimet cum eo.
Al' ad stom qui no digit. Summatur mastic
ciminu carmenu belengesis. et alsago sora.
se. apii. equali mensura terantur et liqfiat
cera et olm de spica et fundatur sr ea et misceat
et epithimetur cum eo. Al' ad serpentes
et semina cucurbite qui poni sr stom. Su
mantur coloquintid' nitus sicca nigella co
disi. lupini sicci. se. lini. seha. equali men
sura terantur et cribellentur et decoquat
cum aqua et olo ro. et epitimet cum eo.
Al' q confert ad spasmu et mollificacoem
Rx ce. serapini. v. euforbii piperis ysopi. hu
mide amoniaci. oe. oli balsami. castorei
elkalimbat oppopanac. omi an. ʒ. ii. sto
racis. ʒ. i. oli. lib. i. et s. liquefiat cera cum
olo et spicantur sr utraq3 mediane alie
q liqfiunt et liquefac omnia et cere medi
cinas alias siccas et cribella et pice sr ea
et misceantur. Almatur de panno et e
pithime cum eo. Al' q confert ad hie
gritudine. Rx mirte oppopanac. et usne
savine et polii et amigd. amarar' et in
desepcoe al' castorei. gni rute montane
thuris omi an. ʒ. ii. se. agni casti. pireti
galbani. euforbii omi an. ʒ. i. cere. ʒ. vij.
gumi pini. ʒ. vi. oli cicamis asinini. ʒ.
iii. oli laurini. ʒ. iii. oli de gall'. ʒ. iii. mis

ceat et ammistret in epitimate sr omnia
mollificantur. capitulum xxviii.
Capitulum. xxviii. de unguentis. Vngue
tum de cerusa faciens ad combustioem
ignis et excoriacoem et sciaticam. Rx mi
darsengi. ʒ. i. ceruse. ʒ. v. ce. albe. ʒ. vij.
oli ro. ʒ. ii. solvatur cera cu olo et spica
antur sr ea cerusa et midarsengi in mor
tario et terantur bn et misceantur cum
albumine oui. unius et terant' itm do
nec misceant' et ammistrat' illud Mo
dus alius unguenti de cerusa boni.
Rx ceruse plumbee. ʒ. vi. midarsengi. ʒ.
iii. scorie argenti. ʒ. ii. dragagni. ʒ. ii.
terantur et cribellentur cu ozali et acci
piatur cere albe. ʒ. i. cu. ʒ. iii. oli. ro.
et funditur sr medianas in mortario
et teratur et ammistretur. Vnguent
basilicon maius nominat' tetrafarmac.
et e' intencoe est medicam exaui. me
dicinis faciens ad apostemata dura.
et mundificat saniem et facit nasci car
nem. et resolvit apostemata bn. Rx
cere et resine et picis et sepi vaccini
et oli quant' necce est et quidam ponit
loco sepi vaccini butirum vaccinu et q
dam ammistrat in hyeme in ipo aliquid
de galbano cum medicinis quas diximus
an. ea ex eis e media int' caliditate et fri
giditatem pp illud ergo nominat ipm
curacu. qm eur. intenco eius est pmixtio
et est pruritum quinitum et resina est
calida in principio grad' tcii. et pix est
ca. et sic. in gradu scdo et est resolutiva
et pp h nominat greci picem fenseselē
cuius intenco est dans digoem et sepum
vaccinu est calid' in gradu primo donec
ptransit ut nominetur h composico tota
calida resolvens apostemata. et in desepcoe
alia tunc pp istud nominant ipm kerc
cuius intenco est pmixtio. Vngm ba
silicon minus unguentu resbedinati.
q facit nasci carnem. mulcebit et mun
dificat ea. et incarnat et confert ad pass
siones cutium et cultelli ... magn
num. Rx resine picis cere omi an par
tes equales liquefiant cum olo et colet
et ammistretur. Rx merdasengi. ʒ. xlv.

litargiri

aristologie

oli lib. i. sanguis draconis ind. lilii sarco
colle amoniaci omnium an. ʒ. vi. terantur
mirdasengi solum et cribelletur cum orali
et proiciatur in ollam cum oleo et deco
quatur igne lento donec liquefiat ad
mirdasengi bene et conteratur amoniacum et in
fundatur cum quantitate ʒ. ii. aceti. et te
rantur reliquie medicine et misceantur
cum sarcocolla et postquam tu vides mirdasen
gi iam liquefactum remove ollam ab igne.
et dimittatur donec infrigidetur parum.
Deinde proice super ipsum amoniacum quod iam infu
disti in aceto. quoniam si proicias ipsum super mirdi
sengi dum fervet non accidit ei hoc. deinde reduc
ollam ad ignem et sit quietus et deco
quatur donec coaguletur mirdasengi.
Deinde proice reliquas medicinas et
misce eas et administra ipsum. Unguentum
alseleriamum. ad apostemata dura et emorro
ides et fistulas et dolorem matricis. Recipe mir
dasengi ʒ. iii. amoniaci ʒ. iii. et ʒ. cere ʒ
viii. galbani resine zinziar. fricati oppoppo
nacis aristologie longe omnium an. ʒ. i. colofonie
ʒ. ii. bdellii farine thuris omnium an. ʒ. i. et
ʒ. tribel cere ʒ. ʒ. oli antiqui in hyeme
lib. i. et ʒ. aut lib. ii. in estate lib. i. et
Unguentum de zimar faciens ad ulcera an
tiqua. Recipe zimar ʒ. ii. resine cere oli

Unguentum diagloy.
Unguentum de mussila
ginibus cum dyslution
faciens ad omnem
duriciem.

um an. ʒ. v. liquefiant in oleo administre.
Recipe mussillaginis fenugreci mussillaginis
seminis lini et mussillaginis altee omnium an.
lib. ʒ. decoquantur donec inspissentur
deinde sumatur lib. ʒ. mirdasengi. et decoqua
tur cum lib. i. oli deinde proiciantur
super ipsum mussillagines et percutiantur
cum manu donec misceantur et fi
ant res una et administretur. Unguentum
de mirdasengi et aceto. Mirdasengi te
ratur et cribelletur et ponatur in ca
nale et fundatur super ipsum olium et ace
tum et misceat cum manu et reponatur
et administretur. Unguentum de calce fa

ciens ad

ciens ad adustionem ignis et exsiccat ulcera. Recipe
calcem ex calce quantum vis et funde super
ipsum aquam paulatim et conface eas bene et
funde super eas olium et percutiatur cum ma
nu donec egrediatur aqua quam fudisti
in eam deinde exprime eam bene et pones

cera cum oleo et administra illud. Unguentum album
vetus id est lohoc quod exsiccat ulcera. Mirda
sengi de spahan lib. i. sumatur et teratur
multum et cribelletur cum orali et ponatur
super patellam et fundatur super ipsum lib. ii. ace
ti vini. et lib. ii. oli et decoquatur lento ig
ne donec fiat ei sicut spissitudo et reponatur
et conservetur et administretur. Unguentum de cal
cadis quod nominavit G. conob. faciens ad
ulcera difficilis consolidationis et eius intencio
est alnachi et adusta in quibus est sanguis
et apostemata nodata attalihon. et exitus
et adustionem et compressionem et apostemata que
fiunt ex maculis omnibus. Recipe adipis antique
quem venditores greci nominant anci
siron. lib. ii. oli antiqui lib. iii. mirdase
gi. lib. iii. calcadis ʒ. iiii. mundificetur
adeps ex venis et velaminibus que sunt in eo et te
ratur residuum eius donec liquefiat velociter
deinde liquefiat illud velociter super ignem et co
la ipsum cum colatorio donec fiat clarum in
ter in quo non sit ex velamine aliquid penitus
et ponderata ex eo illud quod dixi tibi. et ʒ lib. ii.
et tere ʒ. iiii. calcadis et misceantur cum lib.
iii. oli et tere ex mirdasengi. lib. iii. et crib
elletur et misceantur cum eis et cum adi
pe in mortario uno deinde pone ea in sar
tagine limpida et commove ea cum spatu
la recenti quod est quia spatula exsiccatur post
spacium quia consumitur humiditas eius et oportet
sit incisio eius ex palma cum illud per diem
si est hiemps et si est estas tunc madefac eam in
die in quo decoquitur medicina et si sit
spatula grossa magna donec sit motio
tua qua moves medicinam cum radice est
grossa similis glomi magno et ita non
teneant rem cum qua movent illud quod ac
cipit reliquum autem spatule quod est post locum
grossum eius inducunt ex alcohol quod sunt in
duobus lateribus eius et proicitur illud. deinde
abscindunt illud in partes et separant eas
a corticibus suis et submergunt eas in me
dicinam donec cadat in ea illud quod est
macilentum et recipiat humiditatem que est
in eo quod est quia in medicina est virtus reso
lutiva refrenativa quoniam oli antiqui et adi
pis virtus est resolutiva et calcadis et aque
plenie virtus est virtus refrenativa sti

id est cabrici
id est de sulphure
pestilencie
i. panniculis

piritatem remoueus faciens cu calcadis
ac no est q mult adiuuet medicinas
in reseruacoe medicinar q curat n t
resolucoe eius q iam locat est i membris
ex grossitudine. vin in eo est uirtus ex
siccatiua pur et no opo in hac medicina n
pp illud q est in eo ex iuuamento et conue
niencia et aptitudine in opone unguen
ti et decoquitur cum medicinis quas dixi
mus donec fiat ei spissitudo q n resolui
aqua. adeps at oz ut sit n salite et sit an
tiquus qnt possibile est et simil oleum oz
ut sit antiquum p hanc form. Vngntm
ad torsionem intus ul' exteri in desep. al ad
fortem. Rx murre ce. ʒ. i. costi et aristol
lon. et euforbii om an. ʒ. iii. bellialim
borum. ce. mell. storac calamite om an.
ʒ. v. liquefiat belkalmibat. et cera et mel
storac calamite cum oleo deben. et terant
sicca et cribellentur cu corali et infundat
murra et ce. et permisceatur. Vnguentum
q corrodit carnem additum et aperit apos
temata absq ferro et absq ueche. Suma
dabac et frangatur et excorticetur et
sumat p podus e aq saponis et terantur
simul in mortario teritur dabac i primis
dem miscetur cum eo aqua saponis et
teritur cu g leniatur a dabac et permiscet
cum aqua sapois apice s ea qrtam pondis
sui de ueris tinctor teris cribellatis cu cora
li et ponatur s' loca. Al' ad pulsacom
ani et uentositates in in fidub. Rx aq pori
aq ruce om an partem i. ponant s' patel
lam deinde sumatur minime et ce albe om
an ps i. apice s' illa et adipem caprarum et
adipe qui est in gipbo cameli et conteratur
ambo mult donec fiat sicut massa et po
nantur in patella. et sumat teri pix roma
na et oleum sambucum et olm de nuce et fun
dantur s' ea et accendatur sub eis ignis cu
facilitate donec liquefiat et fiat res et reiga
in pixide cum ergo necesse pueniat ad illd
accipe ex ea. et calefac ipm cum igne et
inuolue cotone p similitudine glandis.
et coopi ipm ex mediana et intromitte
ipm manu. Al' ad emorroidas et pulsa
com ani. Sumat adip qui e in gipbo
cam eli liquefactum colati. et ce al. om an. ʒ.

v. soluantur s' ignem et cum liquefca ie
proice s' ea picis romane. ʒ. iii. rurum
dessem pond. ʒ. i. aq porr. ʒ. s. et bulli
ant donec misceantur et deponatur
ab igne et cuistrecur sic primu. Ca.

Caplm uicesimumnonum xxix.

De epithimatibus de dra me dimadh — i. emplm. — i. epitha. hoc n e bn. dcm sct eg.

et tile. Dictum me dimadh et tile est
q epitha aggregatur pcum existens ex
tendi sub digitis pt q absadur et di
madh absadur qui n admittitur olm
mult grossitudinis eius. Empltm
faciens ad allopiciam. Rx euforbii ru
te montane bauric sinap. et in desep
coe al' loco sinap et ruce armasie om
an. equales partes terantur et cribelle
tur et conficiantur cum aqua cepe squille
aut cum aqua cepe acute et epithime.
Simile illi. Sumatur ungularum
caprarum combustarum ptes. ii. et in desep coe
alia loco ungularum caprarum foliorum tama
risci ps. i. et algar ptes. iii. ruce mon
tane ptes. v. terantur et cribellentur et
conficiantur cum sanguine leporis. et epi
thimetur cum eo. Al'. Rx euforbii.
ʒ. v. ruce montane ʒ. iiii. nigelle combuste
ʒ. i. se. armel. combusti. ʒ. iii. cortic arboris
fici et foliorum eius et spume maris. combus
te om an. ʒ. ii. terantur et conficiantur
cum aqua cepe squille et epithimet cu
eo x. diebus donec rubeat locus et sangui
nolentus fiat et epithimetur s' ipm ar
istol. ro. et ladanum et absinthium combustum et
sisimbrium et licium de omnibus equali
cum aqua solatri. Epithima expt
q confert ad impetiginem et pruritum
corporis totius et scabiem. Sumatur
scoria argenti et duo arsenici. et nuc
tinctor et zeduaria et sulfur citrinum
et album. et [illegible] et galle et zegi
et condisi equali mensura terantur et con
ficiantur c aceto et oleo om an. lib. i.
et teritur et ephitimetur cum eo. Al'
ad scabiem. Rx foliorum oleandri ptem
unam. arsenici iii. ptem s. sulfuris
[illegible] om an. quartam ptis. terantur et
cribellentur et conficiantur cum aceto
et oleo. ro. et limatur in balneo et ex

ꝯfectetur cum eo hora una deinde abluatur
¶ Aliud confert ad scabiem et impetiginem
humidam. Sumantur folia oliuarum et
summitates oleandri recentes et terantur
et exprimantur ex succo eorum partes .ii.
et ex oleo pars .i. et decoquantur super prunas
donec consumatur succus et remaneat oleum
et coletur et ponatur super ipsum arsenici
et sulfuris quantum necesse est et liniatur
cum penna. ¶ Aliud ad impetiginem que
fit in corpore. Recipe sanguinis draconis ʒ.
vii. uenarum tinctorum ʒ. v. scorie argen
ti combusti omnium ana ʒ. iii. terantur et cribel
lentur et conficiantur cum aceto uini.
et oleo ro. et liniatur. ¶ Aliud adhuc modo.
Recipe Balaustie dermecha ʒ. v. fuliginis fur
ni ʒ. iiii. coriandri sicci combusti ʒ. vii. sco
rie argenti mdisengi. omnium ana ʒ. iii. te
rantur et cribellentur et conficiantur cum
aceto et oleo ro. et liniatur. ¶ Epithima
ad ulcera que fiunt in facie et circa os et
caput. Sumantur teste ouorum uirides
et terantur multum et conficiantur cum aqua
porri. et oleo. et liniatur cum eo. ¶ Epi
thima ad impetiginem que fiunt in ma
nibus et pedibus et facie et capite toto. Su
matur gallarum quantum necesse est et ponatur
in uase eris et fundatur super eas oleum
et bulliant super ignem donec findantur
et soluantur cum oleo et liniatur. ¶ Aliud
ad sahaphati et impetiginem. Sumantur
mdasengi et ceruse plumbee et uenarum
tinctorum et aluminis iameni et foliorum ci
pris et se. ro. siccarum et elemne et amigdalarum
amararum omnium equales partes terantur et
cribellentur et conficiantur cum aceto
et liniatur cum eo. ¶ Aliud ad sahafati.
et impetiginem bonum. Sumatur mdase
gi et cerusa plumbea. et uene tincto
rum et scoria argenti equali mensura
terantur et cribellentur cum oxali et con
ficiantur cum aceto et oleo et liniatur et
¶ Aliud ad has egritudines. Recipe aristol
lon iniugaith uenarum tinctorum combusti len
cium nitri armoniaci amigdalarum ama
rarum excorticatarum omnium ana partem .i. sco
rie argenti partes indasengi partes .ii. et
ʒ. terantur et cribellentur cum oxali

et conficiantur cum oleo et aceto uini et lini
atur cum eo. ¶ Aliud ad setones que fiunt
in capitibus infantium. Recipe mdisengi scoria
argenti amigdalarum amararum excorticatarum combuste
celidonia terantur et conficiantur cum aceto
et admisceatur. ¶ Aliud adhuc modo. Recipe uene
tinctorum scoria argenti mdisengi equa
li mensura accepta terantur et conficiantur cum
aceto et oleo ro. et inungatur cum eo.
¶ Epithima ad impetiginem et sahaphati
humidam. Sumantur teste ouorum uiri
des combuste diurongi. uene tinctorum et in
descripcione alia loco diurongi aristol equali
mensura terantur et conficiantur cum ace
to et oleo ro. et liniatur cum eo. ¶ Epiti
ma ad scabiem humidam sublime exptum.
Recipe Cinis glandium sal masse combusti. scoria ar
genti. mdisengi teste furni sulfuris eq
li mensura accepta conficiatur cum oleo
ro. et liniatur. ¶ Epithima ad ulcera que fi
unt in inguinibus. Croce terantur et con
ficiatur cum oleo ro. aceto et liniatur. Recipe
tuthie ʒ. v. sseha combusti ʒ. ii. terantur mdisengi
et cribellentur et conficiantur cum oleo ro.
et stet in furnaus in sole parum et abstergatur.
¶ Epithima ad ulcera que egrediuntur a
corpore et scabiem et pruritum. Recipe usne
armeni. uiridis seruii. omnium ana ʒ. x. scorie ar
genti. meirdisengi omnium ana ʒ. viii. tes
tarum ouorum uiridium ʒ. xv. terantur et
cribellentur et conficiantur cum oleo et li
niatur. ¶ Aliud ad impetiginem et allopiciam
humidam. Sumantur spume maris can
carorum combustarum surfurum lauri partes equales
terantur omnia et conficiantur cum aceto
et liniatur cum eo. ¶ Aliud ad sahafati. Su
mantur uene tinctorum bdellium uiridium
amigdalarum amararum excorticatarum suis mundate
equali mensura et terantur et conficiantur
cum aceto et admisceatur. ¶ Simile illis.
Recipe amigdalarum amararum et dill. equali mensura su
mantur terantur et conficiantur cum aceto
et liniantur. ¶ Epithima sublime quod
abradit capillos et lenit corpus. Recipe amili
ʒ. x. et in descripcione alia ʒ. c. calcis subli
mis ʒ. l. arsenici sublimis ʒ. xx. terantur
unumquodque per se et conficiantur cum aqua. et.
et admisceatur. ¶ Aliud ad balneum quod ... ad
* et fiant trocisci ex eis et exsiccentur cum cuper
pus erit necesse accipiatur unus et conficiatur
cum aceto

Marginalia: conficiatur — humida — Aliud ad sahaphati humida ... cum. — confert.

scabiem et pruritum. ℞ aloes bolia
rmenie menite colloquintide uenaz tinc
torum aristol. lo. gordii schedegaram fen.
celidonie preter calamenti. omnium ana partem
i. terantur et cribellentur. et piciantur
in eo in hora limendi ex calce. ℥ i. et inmis
ceatur bene et amministretur. Epithima
ad adustionem cum igne. Chimolea et est
creta. que dicitur schimolea teratur et cribellentur
et conficiatur cum oleo ro. et albumine o
ui. et aceto pauco et liniatur. Aliud adhuc
modum. Calx sublimis abluatur decies
cum aqua ca. et conficiatur cum oleo ro. et ce
rusa plumbea et albumine oui et liniatur.
Aliud ad almosire. Sumantur lentes excor
ticate sandali ru. taufel. sicc. menite et
terantur et cribellentur cum ova et conficiantur
cum aqua coriandri humidi et aliquantulo
tulo camphore et liniatur. Epithima ad fis
suras que sunt in ano. Merdasengi ablut. cera
alba oleum ro. liquefiant et piciatur super ea in
tellus oui unius aut duorum et permisce illud
bene et imple fissuras. Simile illi. Me
dulla uacce fermenti masse equali men
sura liquefiat et misceatur cum eo. E
pithima ad pruritum apud anum. Rose
rubee lentes excorticate molite sumantur
et permisce utrasque simul cum aqua sola
tri. donec fiant sicut massa deinde funde super
illud oleum ephia cum eo loco. Epithima.
ad fissuras et apostemata ani et labiorum.
℞ cere al. oli sisami butiri uaccini oli
uiol. omnium ana ℥ i. permisce eam sartagine
et frige donec liquefiat et fiat res una.
et repone illud et serua ipsum cum ergo ne
cessitas pulcrit ad illud utere eo. Epithi
ma ad fissuras que sunt in ano. Sume
pars i. ex adipe renum hirci et pars i. ferme
ti. masse et misceatur simul et liquefiant cum
igne et imple locum et unguentum sic calidum tem
peratum. Simile illi. Medulle ossis cor
si pars i. ce. al. pars i. misceantur et liquefiat
et impleantur fissure. Aliud ad siccitatem
inferioris partis pedis et fissuram. Flamme de me
dia partes iiii. se. arinel pars i. terantur et cri
bellentur et conficiantur cum lacte recenti
mulcto et liniatur uentus pedis die uno aut
duobus diebus fiat illud donec sanet. Aliud

ad fissuras manuum et pedum. Semen al
kerulka teratur mult. et fundatur super ipsum
aqua ca. et confricetur manibus et colet
et conficiatur cum ea alcanna et ponatur
super locum nocte una et abluatur in ma
ne cum sisamio molito cum interiore nu
clei comilorum. Aliud ad fissuras que sunt
manibus et pedibus. Butirum uaccinum — ex cola nigra
et cera equali mensura liquefiat et
impleat locum fissurarum. Epithima
ad siccitatem in manibus ex co. ating.
liquefiat oleum uiol. et ci. et amministretur.
Aliud quod abstergat faciem et eradicat pu
num. ℞ lupinorum siccorum fabarum siccarum
exscorti. et se. bitreke. omnium ana. partem i.
ciceris excorticati partem s. terantur et cri
bellentur et conficiantur cum aqua bitreke
et liniatur. Aliud offensus ad pannum et efficit
colorem bonum. Condisi decoquatur cum orde
o excorticato a mane usque ad uesperam
et accipiatur et mundentur cortices eius
et exsiccentur in umbra et fricentur cum
lacte caprino recenti mulcto et liniatur
expertum est. Aliud ad pannum in facie. Cor
tices oui usne campestris farina ordei
radices canne psice fabe spuma maris
ex omnibus eis sumatur equaliter terantur et cribellentur
et conficiatur cum lacte recenti mulcto
et liniatur. Aliud quod abstergit faciem.
Sume eupatorium uene tinctorum draga
gante ma. se. bitreke. fabe excorticate e
quali mensura et inde scriptore aliud loco eupa
torium misceatur terantur et conficiantur cum lacte
recenti mulcto cum caliditate sua. et li
matur spissum super faciem. Aliud ad apo
temata faciei. Fenugreci tritici et cribellatum
et farina ordei equali mensura sumatur
et conficiantur cum aceto uini fortis et est. — et liniatur
Aliud ad pustulas duras in facie ex humo
re grosso. Stercus galline teratur et
conficiatur cum melle deinde sumantur fabe
exscorticate et puluerizentur et terantur cum
melle et liniatur. Aliud ad apostemata calida
eo. ℞ boli armeni gummi ara. licii quod
est feil nagi. sief. memite succi alcozat
lenuum excorticatarum misceantur simach
balaustie ro. rubearum cortice granatorum
sandali rubei. fufel. rad. lilii omnium equales

ptes terant͛ ⁊ cribellentur ⁊ ↄficiant͛ cū
aqua solat͛ aut cum aqua endiuie ⁊ li
niatur. Epiā ↄ ↄfert oculo ad quem
descendit rr. ⁊ ↄfert eī ad apostemata.
Aloes sief. memite licii mirre acacie ana.
opii equal͛ mensura simul terant͛ ⁊ ↄfi
ciatur cum aq̄ solat͛ ⁊ amistret͛. Epiā
ↄ dormire fac͛. Sem lactuce opium
sem iusquiami al. mandragore terant͛
⁊ ↄficiat͛ aqua decoctionis papauis ⁊
liniat͛ frōtalia. Epithima ad pulsa
cōm tempor. ℞ acacie ⁊ mirre gūi
ca. ℨ. s. oīm an̄. ℨ. i. opii. ℨ. s. balaustie ℨ. iii.
terantur ⁊ ↄficiat͛ cum aceto ⁊ liniat͛.
Epith͛a ad lumbricos ⁊ ascarides
infanciū. Sumant͛ lupini. ⁊ ↄficiā
cum felle tauri ⁊ liniatur sr͛ umbilicō.
Al͛ ad fetorem assellaꝝ. ℞ aluis
rosar lauꝭ. ℨ. ii. mirre. ℨ. i. ⁊ s. mirti et
rosar oīm. ℨ. iii. nidasengi. ℨ. v. terā
tur ⁊ cribellent͛ ⁊ ↄficiantur cum aq̄
decocta aut aqua. ro. Al͛ ad podagrā
calida. Terant͛ opiū ⁊ cc. cum lacte re
center mulcto ⁊ misceantur cum ↄo
fto cū olō ro. ⁊ liniat͛ sup pannū lini
⁊ ponat͛ s͛ eam. Al͛ ad podagram ⁊
resoluit apostemata. Liciū teratur ⁊ ↄfi
ciatur cum aqua caul͛ ⁊ liniat͛. Al͛.
ↄburant ad exiticacōm ⁊ inflacōm. Sumant͛
v. folia caul͛ ⁊ se. alharmel. aur͛. i. mis
ceatur cum aur͛. ii. euforbii ⁊ aloes ⁊
mirre ⁊ sief. memite oīm an̄. aur͛. i.
ↄficiat͛ cum olō de keiri aut sirieno
⁊ liniat͛. Caplm xxx.

Caplm. xxx. de puluib͛ ⁊ medicinis
siccis. Puluis qui ↄfert ad ulcera
humida ⁊ sordicierin ⁊ facit nasci car
nem in ulcerib͛ ualde ⁊ abscīd͛ fluxū sā
guis ab omni loco. ℞ sarcocolle. ℨ. xx.
balaustie this masculi sang͛ dra. oīm
an̄. ℨ. x. aristol͛. mirre oīm an̄. ℨ. v.
terantur ⁊ cribellentur ⁊ ↄficiantur
⁊ amistret͛ ⁊ inungat͛ loc͛ in primis
cum olō oliue. Puluis ad pauillī
oīm cutis aut cultelli ⁊ corrodit car
mortua nē additā similatī p͛ ↄmiat͛ q͛e ī eo
⁊ si nō ponitur s͛ nō corrodit car
nem in eo. ℞ sarcocolle. san. draconis.
aloe mirre cortiꝝ ↄbustoꝝ uenaꝝ tuneto
rum ⁊ cortice ⁊ cassie ⁊ amomacū ⁊ ba gallie
laustie ⁊ folioꝝ ro. oīm ana ptem. i. ℨi
maꝝ ptem mediam terantur ⁊ cribel
lentur cum cribello subtili ⁊ amistret͛.
Puluis qui facit nasci carnem ⁊ in
durat eam ⁊ incarnat ulcera. ℞ sar
cocolle farine keskie oīm ana. ℨ. iii. ar
istol͛. rad͛. lilii celestis thur͛ oīm an̄ ℨ.
i. rosaꝝ almarulum. ℨ. i. terantur ⁊ a
nūstrentur. Pul͛. qui corrodit car
nem additam ⁊ ↄfert ad corrosionē
coleatur ↄbustiꝝ. Coleatur conbustū
galle ↄmiar. caloadis zegi equali mē
sura. sumantur terantur ⁊ amistret͛. Pl͛
uis de aloe ↄferens ad ulcera quoꝝ ↄsolida
cō est difficil͛. Aloes partes. ii. this pte
i. balaustie ptem s. terantur ⁊ amistre͛.
Puluis qui minuit carnem ⁊ lique
facit eam. ↄmal. rubel. cris aluminis ia
meni sumitis oīm an̄. ptem. i. terat͛
⁊ liniatur ⁊ q͛iꝝ puluizatur siccus.
Puluis qui ulcerat ⁊ minuit ⁊ fabri
cat ⁊ efficit opacōm bonā. ℞ aluis
thuris equales ptes ceruse q͛nt de om
nib͛ inuoluatur cū olō ro. ⁊ ↄficiat͛
cum decocto ⁊ liniat͛. Puluis qui
ↄfert ad omnia ulcera que accidunt
⁊ sanantur cum labore. ℞ farine kaline
ℨ. iiii. aristol͛ lo. ⁊ rosaꝝ oīm an̄. ℨ. i. tu
ris ℨ. s. terantur ⁊ cribellentur ⁊ ↄficiā
cum aqua ⁊ liniat͛ cum eo. Puluis
ad corrosiuā ⁊ facit nasci carnem cc. ex
ptum. ℞ sarcocolle bdellii memithe aloes cotā
ℨ. iiii. arsenici. ℨ. vii. terantur ⁊ ↄficiā
cum uino ꝯ antiquo ⁊ fiant trocisci.
⁊ exsiccentur in umbra. deī terantur
sicut puluis ⁊ amistret͛. Puluis qui
exsiccat uariolā que egred͛ in labiis
⁊ manib͛ ⁊ aurib͛ ⁊ reliquis ulcerib͛
humidis ⁊ uariol͛ que egrediuntur in
fontib͛ paruis. ℞ rubiue cris ⁊ ferri
oīm an̄. ptem. i. tre rubee quantū ne
cesse est ad ↄfectiōm eaꝝ terantur et
fiant sperule ⁊ ↄbiuntur in fumo ⁊
ↄseruentur cū q͛ indiges ill͛ frange unā calis
ex eis. ⁊ tere eam ⁊ inunge loc͛ primo
cū olō. ro. deī puluiza sr͛ ipm͛ et expe. ex mediar

Pulvis qui incarnat ulcera valde. Rx
rosarum, alcanne, lime, ceruse, baulaustie, sar-
cocolle omnium equales partes terantur et admisce-
retur ei. Pulvis qui faciat nasci car-
nem. Rx sarcocolle partes .ii. thuris parte
.i. teratur et admisceatur. Pulvis ad ulce-
ra quorum tardatur consolidatio. Rx mirre, plum-
bi combusti, gallarum, nidisengi, thuris, cer-
use omnium ana ʒ .i. terantur et admisceatur.
Pulvis ad illud cui advenit sagitta.
Rx aluminis iameni, thutie, nitre, tele ara-
nee, tinct. ʒʒ. sarcocolle omnium ana ʒ .ii.
cantharide ʒ .viii. terantur et admisceatur.
Pulvis de cartis, valens ad putrefacti-
ones et corrosivam et mundat ulcera et in-
carnat ea. Rx cartarum combustarum, arsenica ci-
trini omnium ana ʒ .i. arsenica rubi. auri pig-
mentum auri .xii. mirre, thuris, eris usti, g-
allarum, calcis omnium ana auri .ii. terantur et
cribellentur et admisceatur. Pulvis ad m-
ollificationem gingivarum et corrosionem que fit
in eis et confert ad dolorem dentium mola-
rium probatum enim et est certus. Rx capit.
granatorum dulcium, carnobalsile omnium ana
ʒ .vii. mirobol. cit. et nigro. omnium ana ʒ.
.iii. gallarum ʒ .i. ʒ mar. tubel ferri, alfu-
les macedo. omnium ana. donic .i. aluminis
canis alsebus omnium ana ʒ .ii. gafar. laruthe
omnium ana ʒ .i. sal indi. celidonie omnium ana
ʒ .s. terantur et admisceatur. Pulvis de
sarcocolla retinens sanguinem et valet
ad percussionem cum ense et ulcera capitis. Rx
sarcocolle partes .ii. balaustie, san. dra.
omnium ana partem .i. thuris partem .s. terantur
et cribellentur et pulverizentur super locum et pre-
matur cum pluma manus et stringatur.
Medicamen alcohion nigrum valens
ad corrosivam que accidit mulieribus. Rx
merdasengi, arsenici citrini .vii. et colca-
tar et alcanne de mecha omnium ana ʒ .i.
calcis, acacie omnium ana ʒ .ii. terantur et
conficiantur cum aceto et admisceatur.
Pulvis rubeus valens ad corrosivam
et est expertus. Rx arsenica rubi. et atra-
menti omnium ana ʒ .ii. calcis, acacie omnium ana
ʒ .vi. colcotar adusti ʒ .iiii. conficiantur
cum succo arnoglosse et aceto et admisceatur.
Aliud. Rx acacie ʒ .xxv. calcis ʒ .xiii.

arsenica rubei et atramenti omnium ana ʒ.
.xii. aluminis iameni ʒ .v. mirre
mirre ʒ .ii. gallarum ʒ .i. terantur et
conficiantur cum aceto et aqua plan-
taginis et admisceatur. Aliud qui confert
ad corrosivam que fit in ore hominis. Rx fo-
liorum rubi, rubi, vel rtecan. et foliorum olivarum
et acacie omnium ana ʒ .xx. aluminis iameni
zegi colcotar omnium ana ʒ .iiii. terantur
et admisceatur. Unguentum album de sengi
valens ad variolem et adustionem cum ig-
ne et vesicas que accidunt pueris ex calidita-
te et abscidit odorem sudoris valde. Rx mer-
dasengi mina .i. teratur valde et fun-
datur super ipsum sal ammo. .ii. et fundatur
super utrumque aque dulcis cum quantitate que
subiungat utrumque .iiii. digitis et dimit-
tatur .vii. diebus et move illud omni
die manu tua bis et in die octavo mo-
ve istud et funde illam aquam ab eo et
funde super illud aquam aliam similiter .xl.
diebus et muta aquam omnium die semel
donec dulcescat aqua et albificet a
merdasengi et fiat sic cerusa et exsiccetur
et fiant trocisci et admisceatur apud necessi-
tatem. Calidicon alias humana. Rx calcis n
extincte ʒ .xx. et exarsenicas. ebo. ʒ .v.
acacie sedegami omnium ana ʒ .v. conficiantur
cum aceto vini et moveatur in sole die-
bus aliquot et admisceatur. Mixtura
alia litargiri. Summatur litargiri cerus-
mina .i. sal indi. misceantur et humi-
tentur cum aqua et pona in sole .vii.
diebus deinde coletur aqua salsa ab eo et
fundatur super ipsum aqua fresca et in omni die mo-
ve ipsum manu tua. fac illud .xl. die-
bus usquequo albificet et admisceatur.
Albificatio calcis. Calcis quantum necesse est
pone in catinule et funde super eam aquam
calidam et rege eam ita .xl. diebus donec
albificetur. Albificatio alia calcis. Calx
ponatur in marmor. et fundatur super
eam aqua clara et moveatur et di-
mittatur donec quiescat et muta a-
quam et move ipsam et fac ita multotiens
eius deinde exsiccetur calx et fiat ex ea
tasca et exsiccentur cum ergo indiges
ea pinsde eam cum aqua et lime eam

Margin: ho — Talio — et dimitte eam clari/ficari et cola ipsam — fca

Ipsa enim extinguit. Primus regum ad dolorem guttis ⁊ squinancia. ℞ amili ʒ v. spodii ʒ ii. rosarum ʒ iii. croci ʒ i. zuccare tabarzed ʒ iiii. hesil ʒ i. camphore danik i ⁊ s. terantur et cribellentur ⁊ abluatur ex eo epiglotis. certus enim est. Capitulum xxxi. de caputpurgiis. Caputpurgium conferens ad sodam acutam ex ventositatibus ⁊ ad torturam. ℞ condisi ʒ x. nigelle ʒ viii. ⁊ ex lentis amaris ⁊ origani persici omnium ana ʒ v. opii ʒ iii. hesil ʒ x. opopanaci castorei croci omnium ana ʒ ii. castore ʒ i. terantur et cribellentur ⁊ conficiantur ⁊ fiant pille parue ⁊ soluantur pro necessitate cum lacte mulieris aut oleo uiolarum ⁊ fiat caputpurgium ad sodam antiquam. Caputpurgium iacobi filii mazoch ad sodam antiquam ex ventositatibus ⁊ flatu ⁊ dolorem oculorum ex ventositatibus. ℞ fellis tauri mice micre omnium ana partem i. aloes partes v. terantur ⁊ fiant pille sicut lens et anmistretur. Aliud ad sodam. ℞ castorei oppopanaci croci fellis adib omnium partes equales terantur et conficiantur ⁊ fiant pille ⁊ soluantur cum aqua expertum certum. Caputpurgium quod sodam sedat ⁊ abscidit descensum lacrimarum ad oculos. fel adib fel anticham siue slede ex hiis omnibus fiat caputpurgium certum expertum. Aliud quod confert ad sodam antiquam que uocatur dolorem uenei capitis ⁊ emigranea ex flatu et uentositatibus grossis. ℞ oppopanaci fellis sabot omnium ana ʒ ii. et lencium amarum ʒ vi. serapini origani persici omnium ana ʒ i. terantur et cribellentur et fiant pille et soluatur ex eis pondus grani ordei cum oleo de amigdalis dulcibus ⁊ oleo de auellanis et oleo de semine cucurbite. dulcis ⁊ fiat caputpurgium cum eo in capite omnis mensis. Caputpurgium ad furfures in capite. ℞ castore croci omnium ana danik ii. spodii danik i. serchegi et est lac ordei danik s. terantur ⁊ conficiantur cum albugine oui ⁊ fiant pille ⁊ ponatur in tubum et fiat caputpurgium ex eo cum medio danik aque pluuialis aut cum lacte mulieris ⁊ oleo uiolarum. Pille. ℞ mirre aloes siseleos croci zuccari tabarzed condisi omnium

aque que distillatur in nares

omnium ana ʒ ii. terantur ⁊ conficiantur ⁊ fiant pille ⁊ distillentur in nasum. Caputpurgium quod confert ad sodam ex calitate. ℞ spodii ʒ ii. opii ʒ i. croci ʒ s. terantur et conficiantur cum aqua ⁊ anmistretur. deinde fiat caputpurgium cum lacte puelle aut cum oleo de nenufare aut cum oleo uiolarum ⁊ descriptio alia fiant pille ⁊ exsiccentur ⁊ fiat caputpurgium cum lacte mulieris lactantis puellam. Ad dolorem capitis ex calitate alia. ℞ amili ⁊ zuccare tabarzed omnium ana ʒ ii. opii ʒ iii. spodii ʒ i. croci ʒ s. terantur ⁊ conficiantur cum aqua ⁊ fiant pille. Aliud quod resoluit ventositates ⁊ scrophulas certum expertum. Aliud alguathich descriptio mulieris mulieris que venit ad eum. ℞ gummi ambre mirre herbe maris mirre muscate omnium ana ʒ i. fellis ariei marini castore omnium ana danik i ⁊ s. condisi ʒ ii. terantur ⁊ cribellentur ⁊ omnia ⁊ conficiantur ⁊ fiant pille ⁊ exsiccentur et distillantur in nasum ex eo quantitas danik i. cum aqua pluuie tribus diebus ⁊ diminuantur diebus aliis. deinde fiat caputpurgium ex eo resoluit enim scrophulas. Capitulum xxxii. de dentifriciis. Dentifricium heron alresseed quod abstergit dentes ⁊ aromatizat odorem oris ⁊ stringit gingiuas. ℞ carmezich ʒʒ. mastice piperis spume maris andirnori omnium ana ʒ ii. salis torrefacti ʒ i. xyloaloes crudi combusti ʒ v. gallie muscate ii. panis ordei confecti cum uino antiquo odorifero combusti in furno ʒ vii. terantur ⁊ anmistretur. Aliud maimonis faciens ad carnes gingiuarum dentium ⁊ stringit ⁊ abstergit ⁊ resoluit humiditatem ⁊ subtiliat grossitudinem ⁊ expellit ventositates. ℞ salis indi lib. iiii. ordei mundati lib. ii. iseha ʒ iiii. ordei mundati lib. ii. sseha ʒ iiii. aristologie rotunde ℥ ii. terantur et cribellentur ⁊ misceantur ⁊ conficiantur cum melle ⁊ modico syrupi de lilio quantitate que conuenit confectioni bacem boni clari ℥ i. ⁊ fiat trocisci subtiles ⁊ comburantur ⁊ isti trocisci post combustionem redeunt ad duas tertias terantur ⁊ cribellentur ⁊ sumantur ʒʒ ʒ ii. ⁊ spume maris ℥ i. ⁊ carmezich boni lib. i. ⁊ gallie ℥ i. ⁊ cassiel ℥ i. misceantur ⁊ anmistretur. Aliud gabriel quod abstergit dentes. Sumatur ordeum al. mundum ⁊ teratur ⁊ cribelletur ⁊ teratur cum oleo antiquo

aut sirupo de lilio et conficiatur cum melle mundo et fiant ex eo trocisci parum subti les et exsiccentur in furno aut super patellam et caue ne comburantur. Cum ergo rubet ual de remoue eos et dimitte eos infrigida ri. Deinde tere eos et accipe ex eis ʒ. i. et ex sal gemme ʒ. iii. et ex spuma maris tantundem et ex fructu tamarisci ʒ. v. et ex xyloaloes aromatizato quantitate qua aromatizetur et admisceantur. ¶ Simile illi Gabrielis quod abstergit dentes et mundat et stringit.

¶ Rx squinanti ʒ. v. piretri ʒ. iiii. sal. ʒ. x. far ordei ʒ. xii. et in desc. alia ʒ. v. proiice salem super farinam ordei et confice eam cum melle et combure eam. Deinde tere ipsam et proice super eam piretrum et squinantum tritum et cribellatum et utere eo. ¶ Aliud filii Mesangue quod abstergit dentes et clarificat eos et stringit carnes gingiuarum et est nigrum. ¶ Rx cornus ceruinus frondibus ferrariorum ʒ. xxx. sal al. torrefacti ʒ. xx. fr uctus tamarisci ʒ. x. spume maris similiter. carpobalsami excorticati ʒ. iii. et in al. ʒ. viii. xyloaloes aromatizati combusti ʒ. x. piretri ʒ. vii. aristol. ro. ʒ. i. et in desc. al. ʒ. v. terantur et cribellentur et abstergantur cum eo dentes. ¶ Aliud filii Mesangue quod stringit carnes gingiuarum et abscindit sanguinem qui currit ex eis et est rubeum. ¶ Rx cupularum glandium balaustie rosarum rubearum gra norum mirti albi corticum granatorum acetosorum sumach sal. torrefacti fructus tamarisci gallarum non perforatarum extinctarum in aceto de granis mirti ana cum aceto uini et grana torum acetosorum et sic grana alkalkal armeli et emedia idest filis cinamo gariofili omnium ana ʒ. x. terantur et cribellentur cum ozali et ponatur super gingiuas et fiat fricatio cum eo de granis mirti et aqua ro. Cum ergo uis abscidere sanguinem qui currit ex carnibus gingiuarum plus contusis cum ponde. ʒ. v. huius medicine pond. ʒ. i. callidito et admisceatur. ¶ Den tifricium salamine. ¶ Sal masse teratur et cribelletur et conficiatur cum melle mundo et inuol uatur cum foliis ficu aut cum cartis et comburatur et sumatur ex eo ps. i. et ex fructu tama risci contrito cribellato ps. i. et ex spuma maris ps. quarta terantur et cribelletur et admisceantur. Si ergo uis ut stringantur

dentes plus tere cortices granatorum siccos et cribella eos et confice eos cum aqua mirte hu mida et pone in furno donec exsiccentur. Deinde terantur et proiciantur ex eis super me. quas dixi et admisceatur. ¶ Aliud nigrum ab sterens quod abstringit dentes. ¶ Rx carbo num alcadib spume maris armezich et est fructus tamarisci et sal grossi et gallarum omnium ana partem i. terantur et cribelle tur et abstergantur cum eo dentes.

¶ Aliud ad mollificationem gingiuarum. ¶ Rx uena rum anchorum ʒ. xii. balaust. vi. sumac ʒ. iii. gallarum non perforatarum cortice gra natorum recentium omnium ana ʒ. iiii. aluminis ia meni ʒ. i. terantur et admisceatur. ¶ Aliud ru beum et c. ¶ Rx sal gemme ʒ. i. spume maris ʒ. v. fructus tamarisci ʒ. iii. terantur et cri belletur et admisceatur. ¶ Aliud rubeum quod ab stergit dentes et confortat. ¶ Rx sal rubei ʒ. x. tamarich ʒ. v. terantur et cribelletur et admis ceatur. ¶ Aliud quod stringit dentes qui mouen tur. ¶ Rx piret. staphisagrie nuce pipis omnium ana ʒ. iiii. baurach armeni ʒ. vi. cortice radicis cappar. amomi hcu folii omnium ana ʒ. ii. terantur et cribellatur super dentes qui mouentur et tremunt. ¶ Aliud ad dentes qui mouentur. ¶ Sauina cortices rad. cappar. piretrum equali mensura sumantur et terantur et cribellentur et admisceantur.

¶ Aliud quod confortat dentes et carnes gingi uarum. ¶ Rx cornu cerui combusti ʒ. x. fo liorum lilii combustorum ʒ. v. et in desc. alia loco lilii capilli ueneris ʒ. v. rad. pentafilon et fustum folime ʒ. x. capilli ueneris combusti ʒ. v. rosarum spice omnium ana ʒ. iii. terantur et admisceatur.

¶ Aliud Gal. confert ad dentes qui mouentur et utebatur eo semper. ¶ Rx fustum capilli ueneris lib. i. et ʒ. aluminis iameni ʒ. iii. spice ʒ. iii. aluminis rotundi ʒ. iii. folii pi peris ʒ. i. piretri aur. v. conterantur et puluerizentur omnia et fiat ut adhereat carnibus gingiuarum cum radicibus dentium.

¶ Et in desc. al. dentifricium Galieni.

¶ Rx ramorum capilli ueneris et costi et aluminis iameni ʒ. iii. spice roma. ʒ. ii. aluminis rotundi ʒ. iii. folii ʒ. i. piperis albi ʒ. s. piretri aur. v. terantur unumquodque per se

cribellet et misceatur et conficiet pul
uizando sic radices dentium. Alius gar.
qui abstergit dentes et facit nasci carne
gignatur et consumit humiditatem conuenit
ad dolorem dentium ex frigore. De medicis quibus
fricantur dentes secundum quod ostendi in hoc
libro ex hiis que ego probaui et expertus sum
et inueni in eis ex uehementia uirtutis
quod meretur ut scribantur in hoc libro et prima
earum est medicina que sanat egritudi
nem dentium ex frigore aut ex sublimitate
in potu aque frigide aut ex niue aut
ex eo quod infrigidatur ex niue aut ex cibis
calidis aut ex potibus frigidis et cum hoc fortasse
est cum humiditatibus currentibus ad eos ex capite
Conferunt enim eis res que masticantur et quibus
gargarizant ex eis que deponunt flegma quare
oportet ut cum eis operetur iam declaraui in ca
pitulo alio dentes autem qui infrigidantur absque
humiditate fluxu que currit ad eos oportet ut curentur
cum medicina quam dicam nunc solum quod est quare oportet ut a
ministretur absque eo quod gargarizat et sine
eo quod masticatur ut non deponat flegma si
cut tu non sis contentus ut abscidas humiditatem nocen
tem tamen sed omnes egritudines quas fecit et. Cum
post hanc medicine et est secundum hunc modum. Summant
due herbe quarum una uocatur siricis et est
sanguis draconis et altera kendikio et
est herba que seminatur ase hesafarum et cum
ea abstergitur uitrum et exsiccentur pau
latim in domo sicca quam non ingreditur
radius solis. Cum ergo siccate fuerint post dominum
non sit humiditas sicce aduri eas in olla donec
sit plene comburere eas et cribellare ipsas. Cum
ergo peruenerit ad hunc terminum tere dimit
te adustionem earum quod consequitur
earum corrumpitur si additur in adustio
ne ipsarum et comburere in olla alia sal gemme
cum alumine iamen confectum cum melle
sublimi deinde permisce ipsas cum illo alio et
terentur et cribelletur cum cribello subtili
et tere iterum in mortario quod est quare medicina sit bona
que multiplicat confectio et oportet ut administres
eam in ut frices cum ea dentes tamen absque aliqua re.
ex carnibus gignantur conueniens eis non accidit ne
carnes gignantur ipse sunt molles quam in hac medicina
est uirtus exsiccatiua gignentes carnibus gigi
uarum huius et contraria carnibus gignantur

sicces radices aut dentium que sunt post carnes
gignantur oportet ut frices sic fricans dentes postquam autem
specierum quas declaraui est hoc. Summatur ex herbis
postquam combures eas aureum xvi. et ex sale quod
combusti cum alumine aureum xv. et oportet ut summatur
ex herbis autem quando comburuntur pondus i. et equaliter
et ex sale quadruplum ponderis aluminis
et non oportet ut aliqua reliquarum specierum combu
ratur preter cornu ceruini uino proiciantur
et sunt sicce secundum istud pondere et ex cimi
tatibus calamenti mentis aureum ii. et ex pipere
aureum ix. in descriptione alia aureum ii. pireti aureum ii.
costi aureum ii. se apii aureum iii. radicis lilii ce
lestis aureum v. mirre sicce aureum ii. cornu cer
uini combusti aureum ii. siseleos aureum ii. y
sopi aureum ii. quod si uis ut sit suauis odo
ris tunc permisce in ea cassie lignee aut amomi
aureum ii. si autem fricas cum ea gingiuas tunc proice in ea
cinnamomi aureum i. et adde in ipsam folii indi aureum
ii. et utere ea sicut scriptum est. Capitulum xxxiii. de medicinis
que conferunt oculo ex eis quas probaui sunt facien
tes alcohol in baldach. Capitulum primum a
armatico et sunt pulueres citrini maiores
usitati conferentes ad medicinam et apparent in
oculis. Recipe sarcocolle ʒ xvi. antimonii et menitro
ʒ iiii. opii ʒ ii. aloes ʒ i. mirre ʒ ss. croci
ʒ ii. terantur et cribellentur et administre
tur. Et descriptio alia sunt due descriptiones que
et sunt medicina duorum plurium citrinorum sarcocol
le ʒ x. amili ʒ ii. ex puluere magno pondus
ʒ i. terantur et cribellentur et administretur.
Et altera pluris magni sarcocolle ʒ viii. si
ef menitri ʒ ii. opii ʒ i. aloes socotrensis
ʒ i. mirre ʒ ss. croci moliti ʒ v. et ss. terantur et
administret eadem ad tibalrenos. Citri
enatico aliud magis ad dolorem oculorum ualens ad
frictionem palpebrarum et uentositatem et ad pru
ritum obtalmie et dolores priorum. Recipe antimonii me
nitre ʒ ii. sarcocolle ʒ ii. v. aloes seminis
rose croci omnium ana ʒ i. opii pondus dank. ii. terantur
et cribelletur et administretur. Omnium
con aliud et est allaccas et est plurimum citrinus.
Recipe sarcocolle ʒ xx. menithe ʒ x. aloes
ʒ v. opii croci omnium ana ʒ ii. celidonie ʒ i. n
tere celidonia in estate et in hyeme pone
loco eius tinturam et cribellet et administret et inde
scriptio alia. Puluis alius citrinus ad opta
lmiam et uentositatem. Recipe sarcocolle ʒ x.

ssief menuthe ʒ v. ec ʒ s. Alia descrip. eo in
descrip. gmaric. R sarcocolle ʒ x. menuthe
ʒ v. aloes ʒ ii. opii et folium hamgi omn. an.
ʒ i. mirre et se rose omn. an. ʒ s. celidonie ʒ i.
Al. pari cit. zacie faciens alcohol cum eo me
dicinibus medium. R sarcocolle ʒ iii. me
nuthe ʒ i. et in descrip. al. ec ʒ i. terantur et
cribellentur cum ouili et administret. Al. cit.
cognitus pariter ulietiib. R arcimaticon
maioris ʒ v. et sarcocolle ʒ xx. misceantur
et terantur et cribellentur cum ouili et administret.
Al. cit. parum proportionat ad bassim alhel
kim et est mirabil valde cum quo fit alco
hol. interius et locum deforis bonus iuuatiuus.
R salcocolle ʒ xx. ssief menuthe ʒ ii. et
s. ec. aloes omn. an. ʒ i. opii danik. i. et s.
se. rose et affor omn. an. ʒ i. s. terantur et
cribellentur cum ouili et administretur.
Citrinum alius qui confert ad carnem addendam
et albedinem. R mirab. citrinorum sarcocol
le omn. an. ʒ iiii. et in descrip. al. mirabol.
citrinorum et sarcocolle omn. an. ʒ iii. zucc
gallarum ssief menuthe uenarum tincto
rum aloes ec omn. an. ʒ s. terantur et cribellentur
et administretur. Karnniticon alius velue
et est puluis al. conferens ad ulcera et abster
git et est cognitus melkam et hic est nomen
eius hic descrip. zacarie. Unicuique est apud
illos qui faciunt alcohol quamuis sit in de
scrip. omnibus eorum addicio aut diminucio
qui confert ad optalmiam que est ex caliditate
superflua et est ut sumantur amili et sarco
colla nutrita cum lacte asine et zuccarum ta
barzed equali mensura et terantur et cribellen
tur et administret. et in descrip. ihuis epi(s)copis
ethiopis est addicio stercoris lacerti et
non est in ea gummi nec in descrip. gmatica set
eius loco limo gummi tamen nec in nutriciam sar
cocolle cum lacte et in descrip. e al. elon
gatur ab istis sarcocolla cum lacte.
Al. albus leuis. R sarcocolle nutrite cum
lacte asine albe omn. an. ʒ v. dragag. ʒ iii.
amili ʒ ii. gummi ʒ iiii. terantur et administre
tur. Puluis al. conferens ad ulcera. Sumatur
sarcocolla grossa et nutriatur cum lacte
asine et exsiccetur et cribelletur cum ouili
et pulverizetur cum ea oculus sola. Alkamandi
conferens ad ulcera que fiunt ex sanguine et co

citrina. descrip. eo secundum parum. R tuthie
ʒ x. zuccari tabarzed ʒ iii. uenarum tinc
torum combustarum ʒ ii. terantur et cribellen
tur bene et administretur. Descriptio alka
madi in descrip. gmatici. diuersa ab
ea que est hic. Et est tuthie indi et an
timonium de spahan et tribel eris ablutum
exsiccatum et gilhe omn. an. ʒ v. celidonie
pondus ʒ ii. terantur et administretur et dicitur
ad tabaren. Al. hali parum ramadi
ualens ad ulcera sanguinis et colere citrine.
Sumantur ostraca combusta et terantur et cri
bellentur et administretur. Al. hali parum con
ferens ad ulcera que fiunt ex flegmate. R ami
li sarcocolle omn. an. ʒ x. condisi ʒ v. terantur
et cribellentur cum ouili et administret. Al. al
leuis cognitus. R gummi ʒ iiii. opii clinnie
omn. an. ʒ iii. terantur et cribellentur et admi
stretur. Al. ad guardeangi. R sarcocol
le nutrite cum lacte asine ʒ iiii. et s. ec
danik. ii. stercoris lacerti celidonie aloes
omn. an. ʒ s. et in descrip. a loco aloes mirre ssief
menuthe danik. ii. terantur et cribellentur
et administretur. Al. ad guardeangi item.
R lentes et ec parum terantur et et cribel
lentur et administret. Al. ad guardengi.
Vitelli oui assati exsiccati in sole duobus
diebus ʒ ii. sarcocolle mirre et celidonie
omn. an. danik. ii. terantur et cribellentur cum
ouili et administret. Et ad hanc egritu
dinem infancium. Sumatur arsenicum ru
beum et eris equali mensura et terantur et cribel
lentur et conficiantur cum sanguine gallorum
et exsiccentur in umbra et terantur et
cribellentur et administretur. Al. albus qui
confert ad maculam et ad egritudines
difficiles. Sarcocolla nutrita cum sua equa
li mensura supra terantur et cribellentur et pul
uerizentur cum stilo alcohol. Al. halp
in qui confert ad carnem addendam in angu
lo oculi et est ungula. R tribel eris ʒ x.
zinziar ʒ i. terantur et cribellentur et a
ministretur. Capitulum de alburudere
burud albus qui confert ad albuginem et
obtalmiam. Unicuique est communis. R
clinnie ʒ xvi. ceruse ʒ xii. opii. dragag
gummi amili omn. an. ʒ ii. et in descrip. alia
ʒ iiii. sarcocolle ʒ viii. misceantur et admi malia ni

instreetur. Alia qui abscidit iiii. (iiii) et remo
net dolorem. Recipe sarcocolle omnium ana ℥ ii. sti
ef memithe ℥ ii. aloes celidonie non per
forate omnium ana ℥ ii. terantur et cribellen
tur et fiat alcohol cum eo aut pulverize
tur implendo. Alia valens ad illos qui
non vident ex quo est nox et in incepcio
ne lacrimarum. accipiatur ciclamen et terantur
et exprimatur succus et sumatur argenti vi
vi aur. iiii. et ponatur super aquam ciclaminis et te
neatur argentum vivum circa donec mori
atur. deinde sumatur post illud mascosithe
et antimonium et tuthie et sulphur citri
ni omnium ana aur. iiii. et terantur et cribellentur
cum omnibus et ponantur super ea argentum vivum
et aqua ciclaminis et commisceantur bene et exsiccentur in sole
et quando exsiccatum fuerit bene tere illud secundo et in ba
istud cum omnibus et fac cum eo alcohol vice
una in mane et alia in sero. Alia qui
nominatur roseus et est rubeus et confert
ad alimissagragi et est eminencia in
oculis et albedinis et est cognitum. Recipe ceru
se, foliorum, gummi, eris combusti omnium ana ℥ i. et
in descripcione alia ℥ ii. dragaganti ℥ iii. mirab.
citrinorum, margaritarum, corallii, succi ti
barzed omnium ana ℥ i. opii danik. i. et s. te
rantur et cribellentur et fiat cum eo alcohol
in mane nam ipse est expertus eius in descrip.
gmatici in roseo opii, foliorum, eris usti, ami
li omnium ana ℥ viii. ceruse ℥ iiii. gummi arabici
℥ xiiii. et in descrip. alia additum est ℥ i. ci
fore kimia. i. cadit ad tabarchem.
Alia hali piu qui armisturem post abscisio
nem alimissanik. Recipe aloes ℥ ii. celidonii
℥ iiii. venarum combustarum ℥ iii. corallii ℥ i.
terantur et cribellentur cum omnibus et armis
treetur. Alia roseus qui confert ad ulcera
et implet ea et ad albuginem et est cognitum.
Recipe eris usti, foliorum, margaritarum, opii, thu
ris et masticis omnium ana ℥ ii. timegi et
est lapis similis cancro ℥ iii. amili ℥ i. te
rantur et cribellentur et armistreetur.
Alia roseus conferens ad ulcera et alimissa
nich quo utebatur zacarias faciens al
cohol. Recipe eris usti, amili, opii omnium ana ℥ i.
gummi ℥ iiii. ceruse ℥ iii. climie ℥ vi. mis
ceatur et armistreetur. Alia zacharie que confert
ad alimissanich. Recipe ceruse, zimafur omnium
ana ℥ ii. gummi, opii omnium ana ℥ i. et baurach
omnium ana danik. ii. et s. terantur et cribellentur cum
omnibus et armistreetur. Alia albus incibelud in
nativus valde. Recipe limaturarum combustarum
sseba combusti, ceruse, margaritarum non per
foratarum omnium ana ℥ ii. amili ℥ i. castore da
nik. i. et s. terantur et cribellentur et armistree
tur. Alia qui acuit visum et bonas facit palpe
bras lenes, molles et erigit eas sursum et est
filius facientis alcohol. Spica bona in
dei, dactilorum ustorum equalis mensura, sumat
tur et terantur et cribellentur et armistreetur certe
expertus. Alia rubeus valens ad albedinem
et est filiorum facientium alcohol. Recipe foliorum,
eris usti, margaritarum, corallii omnium ana ℥
iii. opii ℥ iiii. gummi, ceruse omnium ana ℥ iii. opii
℥ iiii. gummi, ceruse omnium ana danik. ii. et s.
amili ℥ s. spume maris ℥ viii. et in descrip
cione alia danik. iiii. climie ℥ ii. dragag.
℥ s. terantur et cribellentur et fiat alcohol cum eo.
Alia albus qui extinguit. Recipe ceruse, climie
ana ℥ i. amili, succi tabarzed omnium ana ℥ i.
opii, spume maris, gummi, dragag. omnium ana
℥ s. tuthie, carne foliorum, margaritarum non perfo
ratarum omnium ana ℥ ii. terantur et cribelle
tur et armistreetur. Alia zacarie ad ventosi
tatem que est in facie et est ventositas al
sebel. Recipe piperis albi ℥ i. emblicorum ℥ ii.
nucis de qua extracta est caro eius et com
busta est ℥ iii. et in descrip. alia loco nucis
sseigi minutie ex carne sua combuste tu
thie ℥ iiii. marcassithe ℥ v. antimonii
℥ vi. terantur et cribellentur et armistreetur
sicut alcohol. Mellirum zacarie ad al
buginem oculi. Recipe sarcocolle ℥ x. sabe
℥ i. spume maris ℥ v. baurac ℥ ii. ʒ.
℥ i. zuccari ℥ iiii. terantur et cribellen
tur et conficiantur cum melle despumato
et armistreetur. Mellirum alia ad cataracta
cam et albuginem antiquam in oculo. Recipe zi
mar ℥ iiii. salis armoniaci ℥ i. terantur
et cribellentur et conficiantur cum melle despu
mato secundum quod voluntas est et reponatur
in vase eris aut vitri. Mellirum aliud
ad albuginem. Recipe sabe ℥ x. sarcocolle,
spume maris omnium ana ℥ v. baurach ℥
ii. et s. leucopiperis ʒ. omnium ana ℥ i. s.
terantur et cribellentur et conficiantur cum

aq in oculo et

cinnie argenti ℥ iiii.

9feus

melle despumato et amistretur. Al' ad
coartationem uisuum et est egiptiac. Rx zunar
amoniaci omnium ana ʒ. ii. baurac rubi ʒ ii. et
s. leucopiperis ʒ iiii. terantur et cribellentur et pl'
uizentur sicut mos est. mel despumatum quantum ne
cesse est et reponatur in uase eneo et fiat al
cohol et in mane et in sero. Al' ad albugi
nem que accidit subito. Summatur baurac
rubeum et olium terantur et fiat alcohol et eo in ma
ne et sero et est iuuatiuum ualde certum. Al' ad
inceptionem albuginis expertum. Rx tuthie ci
tirie rubee sseigi conbusti et ortolani omnium
equales partes in desep. al'. loco et ortol'. ster
cus lacerti terantur et cribellentur et misce
atur cum eo muscus et quanto plus multiplica
tur in eo muscus tanto melius et amistret.
Al' quod tergit albuginem in oculo. Lac asine ac
cipiatur calidum et fiat collirium cum eo bonum
et expertum. Al' ad albuginem et albulsangi
Rx chimie auri pond. ʒ i. stercoris lacerti ʒ vi.
granorum granatorum loco tubel eris rubee
canne marini sandarace albe omnium ana ʒ.
ii. ambre musci omnium ana pondus danik
i. terantur et cribellentur. Al' ad albugi
nem acutam. Rx sseigi conbusti et eque gummi ne
uarum ʒ i. et s. stercoris lacerti baurach
armeni spume maris omnium ana ʒ v. terantur
et misceantur et amistretur ad albuginem
antiquam sic plurimum. Al' ad albuginem.
Rx spume maris ʒ i. zucc tabarzed ʒ ii. per
misce et terantur sicut puluis. Al' inde ad
albuginem et albulsarag. Rx tubel eris tu
thie aloes marcasithe antimonii san
darace gummi rubee omnium ana ʒ i. margari
tarum non perforatarum ʒ ii. terantur et cribellen
tur et amistret. Al' ad albug. recentem
antiquam in toto sublime. Rx chimie ʒ iiii.
stercoris lacerti aut stercoris stellionis omnium ana
ʒ i. sandarace tuthie this al. scorie plum
bi omnium ana ʒ i. musci danik i. terantur bene
et amistret. Al' ad cilitiuam egressam
a non et ulcera in oculo bonum. Proiciatur
sarcocolla trita in lacte asine et ponatur
in sole et teratur bene et amistretur.
Al' ad acuitatem uisus. Rx chimie ʒ xx. fe
cis uini piperis omnium ana ʒ v. sal gemme ʒ x.
arsenici ʒ ii. foliu danik i. et s. terantur et
cribellentur et amistretur. Al' ad albu

ginem oculi expertum. Rx tutie dessem
partes ii. farine ordei cribellate partem i.
chimie auri tertiam partis terantur et cribelle
tur totum et fac bene et conficiantur cum aqua
et fiat ex eis panis in furno et quando decoquitur bene ex
trahatur et conburatur et chimia terantur bene et
cribellentur et omni in omni die fiat alcohol ex eo
cum radio in mane et puluizetur in sero et e
tiam expertum. Capitulum ex burudet nig.
burud psic ualens ad albuginem in oculo
et lacrimas et conseruat oculum et fit ex eo
alcohol et est cognitum. Rx antimonii tu
thie omnium ana ʒ xii. marcasithe ʒ viii.
margaritarum ʒ ii. foliu et omnium ana ʒ i.
musci danik i. cafore danik i. terantur
et cribellentur. Al' zacarie et nominatur
burudum et est cognitum. Rx foliu ʒ xii. eris
conbusti ʒ viii. rubie tuthie margarita
rum lieu celidonie omnium ana ʒ iiii. aloes
opii et omnium ana ʒ i. danik s. terantur et cri
bellentur et amistret. Al' zacarie nigrum
quod fuit nasa palpebrum oculi. Rx anti
monii ʒ vi. nucleorum dactilorum conbusti
ʒ i. amili ʒ ii. foliu ʒ s. terantur et cribel
lentur et amistret. Al' quod confert ad incep
tionem aque et nubeculam et albuginem et tene
brositatem et lacrimas. Rx antimonii ʒ.
xi. chimie margaritarum marcasithe
cornu eris usti tubel eris deracum cane
fluuialis rubee fell' abrahamaci fellis
gruis fell' uulpis uultis fell' galli fell'
assaboth fell' columbe omnium ana ʒ i. musci
pond. danik ii. misceantur et amistretur.
Al' nigrum firmum quod conforat uisus et exsiccat.
Rx antimonii ʒ vi. amili ʒ ii. foliu da
nik nucleorum dactilorum conbustorum ʒ i. te
rantur et cribellentur et amistret. Al' marie
psic. Rx marcasithe ʒ iiii. chimie an
timonii omnium ana ʒ ii. et in desep. al. antimo
nii ʒ iiii. margaritarum et omnium ana ʒ s.
cafore danik i. terantur cum aqua bene per se
et cafora et exsiccentur et amistret.
Al' ad albuginem et ulcera. Rx sedenici
ʒ xii. eris usti ʒ i. tubel eris ʒ iii. et in
desep. al. loco sedenigi foliu ʒ i. nenie
combuste ʒ i. tuthie celidonie omnium ana ʒ ii. mis
ceantur et amistret et in desep. al. marga
ritarum ʒ ii. ssebigi conbusti ʒ ii.

Al. nigrum quo utebatur quidam gloriosus ad albuginem subtilem. Rx antimonii ʒ. iiii. marcasithe churine om̄ an̄ ʒ. i. et petre lazuli margaritarum om̄ an̄ ʒ. s. cafore mica om̄ an̄ danik. i. nigredinis lampidis que accendi cum butiro uaccino ʒ. iii. terantur lapides cum aqua et amustret. Al. quo utens lumibaisnati. Rx tuthie antimonii tibel eris om̄ partes equales terantur et cribellentur et amustretur. Al. qui confert ad calliditatem et postulam que est in claritate et corneum. Rx ematithes ʒ. vi. et s. margaritarum ʒ. ii. et s. usti ʒ. i. et s. zucc. tabarzed ʒ. iii. et s. terantur et cribellentur et amustret. Cap. albasilium et cum alkusenei basilicon unguentum quod confert ad lacrimas et tenebrositatem uisus. Rx churine auri eris usti om̄ an̄ ʒ. vi. sal armoniaci piperis macropiperis antimonii usnee gariof. heil spice sal gemme om̄ an̄ ʒ. ii. spume maris ʒ. x. cafore et musce om̄ an̄ danik. i. terantur et cribellentur et amustrentur et in descriptione alia est additio cardamomi ʒ. ii. Al. lithari nati unguentum. Rx sedenigi ʒ. xx. macropiperis ʒ. ii. et s. melano piperis spice om̄ an̄ ʒ. vi. et s. sal armoniaci ʒ. ii. et s. zimar ʒ. vi. spume maris ʒ. vii. terantur et cribellentur et amustret. Inueni in descriptione alia quod generatur burud basilicon quod diuisum est ab ipsis duobus descriptionibus et eius descriptio est burud basilicon quod abstergit uisum et exsiccat lacrimas et aufert pruritum et grossitiem palpebrarum et remouet scabiem humorum ab oculis. Rx churine ʒ. x. aloes ʒ. viii. piperis macropiperis om̄ an̄ ʒ. i. zimar ʒ. iiii. cardamomi gariof. spice om̄ an̄ ʒ. i. sal armoniaci ʒ. i. et s. cafore danik. i. et s. Basilicon aliud. Rx eris usti ʒ. iii. churine auri antimonii om̄ an̄ ʒ. i. heil cardamomi calcidonie et om̄ an̄ ʒ. s. shief memithe aloes om̄ an̄ ʒ. s. terantur et cribellentur et amustrentur. Al. unguentum bufnaciens oculos et festinat eradicationem albedinis cedit ad tabarem et notatur indi. Rx baurac armeni ʒ. s. spume maris ʒ. iii. sal armoniaci denetum atincar sal indi om̄ an̄ ʒ. ii. fell' gruis om̄ an̄ ʒ. ii. fell' gruis seminis porci gracorti om̄ an̄ ʒ. i. zimar ʒ. ii. piperis xvi. unio terantur et cribellentur et amustret cum mille despumato cum absque mille inueni in descriptione generatur burudem indum diuisum ab hoc modo et est eris usti tibel alsosi zimar om̄ an̄ ʒ. iiii. emblicorum baurac aloes scotrensis om̄ an̄ ʒ. ii. piperis ʒʒ. zegi om̄ an̄ ʒ. i. fum alcaguarin sinapis cubebe om̄ an̄ ʒ. i. terantur et cribellentur et amustret redit ad tabarem. Al. rui quod notatur gloriosum et confert ad descensum aque et abscidit lacrimas et bonum efficit uisum quem uenit senibus. Rx ematites antimonii churine auri folii indi cum marini cubebe tuthie inde eris usti aloes tibel eris om̄ an̄ ʒ. i. piperis macropiperis sal armoniaci om̄ an̄ ʒ. s. et ʒ. ii. cafore danik. i. mici danik. s. terantur et cribellentur et amustret. In descriptione generatur in descriptione alia et est aliud gloriosum. Rx churine auri sedenigi tuthie inde eris usti tibel alsosi cum marini antimonii de spahan om̄ an̄ ʒ. i. terantur cum aqua donec exsiccetur deinde misceatur cum eis aloes scotrensis et folii indi om̄ an̄ ʒ. i. piperis et macropiperis et sal armoniaci om̄ an̄ ʒ. s. et ʒ. ii. terantur et cribellentur et amustretur et inueni in descriptione generatur additione ferementuschik spice om̄ an̄ ʒ. v. mici danik. ii. et cafore ʒ. i. redit ad tabarem. Rusiem bisi albu conferens ad pruritum et lacrimas et abstergit uisum. Rx churine ʒ. ii. sedenigi eris usti om̄ an̄ ʒ. v. aloes zimar baurach om̄ an̄ ʒ. i. piperis macropiperis om̄ an̄ ʒ. i. coloquintide indorum et ancol om̄ an̄ danik. ii. misceantur et amustret et inueni in descriptione alia mirre ʒ. s. et in descriptione generatur est additio spice ʒ. i. s. phicianit et ameos ii. tice ʒ. i. et ex eo ʒ. s. postea conficiant cum aqua tam sumi et coluntur et exsiccentur in umbra deinde reducantur ad mortarium et terantur et amustretur. Rusiem bisi item quod confert ad pruritum et tenebrositatem et utebatur eo nisi. Rx churine spume maris om̄ ʒ. x. eris usti ʒ. vi. sal gemme cerusse folii piperis macropiperis spice aromatice om̄ an̄ ʒ. iii. gariof. heil usnee om̄ an̄ ʒ. i. cafore ʒ. i. s. om̄ an̄ cafore ʒ. i. s. terantur et cribellentur et fiat alcohol cum eo est utopia et sub climate et alburud post ipsum et istud que est certum expertum. Al. sublime mirabile.

nigru

eris

baurac armeni ʒ. ii.

gariof. spice om̄ an̄ ʒ. i.

spume maris usnee om̄ an̄ ʒ. i.

ualde . et est bonal gaz. Rx duune ʒ . xv.
ceris usti ʒ . x . ceruse ʒ . iiii . gariof ʒ . i . sal a
moniaci folu sal gemme macropipis omnium ana
ʒ . ii . spume maris ʒ . x . heil spice omnium ana
ʒ . i . musci cafore omnium ana ʒ . s . misceantur
et amministrentur. Rx eris usti ʒ . v . duune
ʒ . iiii . et emathicis ʒ . v . zinziar baurach
armeni aloes omnium ana ʒ . i . coloquintide
interioris danik . ii . melano piperis et
macropipis et leuco piperis omnium ana ʒ . s .
ameos et omnium ana ʒ . s . ameos . et omnium ana
danik . iiii . misceantur et amministretur.
Et inueni in descriptione grammatici russene
nem . et est inquit confert ad pruritum
et assulacho. Rx piperis macropipis sal amo
niaci coloquintide interioris et omnium ana ʒ . i . zinziar
aloes socotrensis duune auri omnium ana ʒ . ii . eris
usti ssedengi usti ablutorum omnium ana ʒ . v . ame
os ʒ . i . terantur et cribellentur et amministretur reducit ad albe
dinem. Collirium nuba parum. Rx duune ʒ .
x . eris usti spume maris omnium ana ʒ . v . sal
gemme ceruse omnium ana ʒ . iiii . sal amoniaci fo
liu piperis ...m omnium ana ʒ . ii . usnee gariof
omnium ana ʒ . i . misceantur et amministretur. Et est
collirium ad illum cuius oculi aduruntur
et cuius oculi corroduntur et ad tenebrositatem
et ad illum qui uidet sicut muscas inter oculos
et ad oculos in quibus sunt scrofule et ad car
nem additam et pruritum et uisum quod fit ualde
ua est expertum. Rx duune romane ʒ . iiii .
antimonii usnee margaritarum rubie tu
thie eris usti tibeleris corallii marcasithe
omnium ana ʒ . ii . macropipis ʒ . i . et s . piperis al.
ʒ . s . fell perdicis ssief albi fell almeam fell
sabot omnium ana pondus danik . ii . musci da
nik . i . celidonie zucc tabarzed folu sal
amoniaci et omnium ana ʒ . iiii . terantur et cribel
lentur misceantur et amministretur. Collirium saleo.
Rx duune argenti antimonii rubie margar
preseales terantur omnia cum aqua bene et exsiccentur
in ubra et siminantur ... et cafore pondus danik
ii . et iterum utrumque per se bene deinde permisce omnia et
terantur et commisceantur et cribellentur cum orali
et fiat alcohol ex eo sapientum et subtilem.
Collirium seite et illud illuminat uisum. Rx duune
auri ʒ . ii . folii ʒ . v . margaritarum danik . ii . et da
nik . ii . fell perdicis fell meznene omnium ana da
nik . ii . fell adib danik . i . et s . et in descriptione a

loco adib leporis inter danik . s . terantur et cri
bellentur et misceantur et dimittantur . xl . diebus deinde
amministretur. Collirium siale quod illuminat uisum et ab
scidit lacrimas. Rx sedenici ʒ . iiii . eris usti
ʒ . ii . et s . zinziar danik . ii . corallii marga
ritarum piperis macropipis ssehngi usti ʒ . i .
sal amoniaci danik . iiii . aloes danik . ii .
memiche danik . i . et s . cafore et musci omnium
ana kirat . i . misceantur et amministretur.
Descriptio bitriud duorum et . iii . quod curant
illa et assetregi et p... ocularum et
eminent per apertionem uenarum et ex descriptione
grammatici. Rx antimonii de spahan albi
ʒ . x . ssedengi abluti ʒ . v . permisceantur cum
cribellata et amministretur. Collirium humam.
Rx ssedengi abluti ʒ . iii . amili et duune
argenti et opii omnium ana ʒ . i . gummi sarcocol
le omnium ana ʒ . ii . antimonii ʒ . i . ceruse plum
bi ʒ . v . terantur et cribellentur et amministretur.
Capitulum de ssief. Ssief rubeum alkemema
nico leue iuuatiuum ad scabiem et carnem ad
ditam et uentositatem sebel et cum inuatum.
Rx emathicis ʒ . xii . gummi ʒ . x . zinziar ʒ . v . et
in descriptione alia ʒ . vi . eris usti et colcatar usti
omnium ana ʒ . iiii . opii ʒ . i . et in descriptione alia ʒ . ii .
et ʒ . i . et s . et in descriptione alia ʒ . ii . et uiridis ae
ris addito in ea ʒ . iii . et in descriptione gram
matici ʒ . ii . opii ʒ . i . conficiantur cum decoctione
aque et fiant ssief et amministretur. Et quidam
addunt aliis ʒ . i . Collirium magnum rube
um quod confert ad uentositates sebel ue
hementis antiquas descriptiones et cognitum.
Rx emathicis ʒ . x . zinziar ʒ . vi . aluminis
iameni ʒ . v . colcotar usti ʒ . v . duune
ʒ . iii . et ʒ . i . a . ii . eris usti ʒ . v . gummi ʒ . x . terantur
et cribellentur et conficiantur cum uino antiquo et fiat
ssief et amministretur. Collirium zaccarie rubeum quod
confert ad dolorem et calliditatem et ...m et rubedi
nem in oculis. Rx emathicis ʒ . v . ... gummi omnium
ana aur . ii . opii aur . i . terantur et cribellentur
et conficiantur cum uino antiquo et amministretur. ʒ xv . malo emachitis
Collirium ibe et bissi et iste est modus eius. Rx emathicis ʒ . v .
ʒ . v . gummi tunde zinziar ʒ . x . colcotar usti
ʒ . vi . calcite cumieu ... opii ʒ . iii . alu
minis iameni et omnium ana ʒ . iiii . conficiantur
cum uino antiquo et fiant pille et amministretur.
Anthericon bissi rubeum et eius inuentio
est acuta. Rx emathicis ʒ . xii . gummi zinziar

om̄i an̄. ʒ. vi. calcule caumeno colcocar
usti om̄ium an̄. ʒ. iiii. opii ʒ. ii. ce. ʒ. i. tan
tur ⁊ cribellatur ⁊ conficiant cū uino an
tiquo ⁊ fiant sief ⁊ amistreantur. Ali
ud zacarie rubeum q[uo]d confert ad dolores dif
ficiles ⁊ caliditate ⁊ turbationem ⁊ rubedi
nē in oculis. ℞ emathite ʒ. v. dragag.
gūi om̄i an̄ aur. opii aur. i. tantur ⁊ cribellen
tur ⁊ conficiant cū uino antiquo ⁊ amistre
tur. Al' ibe ⁊ bisik ⁊ iste est mod[us] eius.
℞ emat[is]te ʒ. xv. ī a[li]a emati[s]te ʒ. v. gūi tand[r]
zimar ʒ. x. colcocar usti ʒ. vi. calcuce ca
menon opii ʒ. iii. aluīs iamei ce om̄i
an̄. ʒ. iiii. conficiant cū uino antiq[u]o ⁊ fiat
pille ⁊ amistret. Tamrbiacos biscrike
id. i. acutū. ℞ emathite ʒ. xii. gūi zimar
om̄i an̄. ʒ. vi. calcuce caumeno colcocar us
ti om̄i an̄. ʒ. iiii. opii ʒ. ii. ce ʒ. i. tantur ⁊ cri
bellentur ⁊ conficiant cū uino antiq[u]o ⁊ fiat si
ef ⁊ amistret. Al' bise rubeum q[uo]d confert ad ac[ut]um
in oculo ⁊ albuginē subtilē ex percussione
lapidis s[upe]r oculum donec mollificatur est ⁊
uiridis s[e]c[un]d[u]m. ℞ emathitis ʒ. vi. eris usti ʒ.
iiii. coralli margar. n[on] p[er]foratar[um] cerusse se
hede ⁊ ē usitur om̄i an̄. ʒ. ii. gūi dragag. om̄i
ū an̄. ʒ. ii. vi. Et in descrip. al' vi. fusel san.
uolatilium sicci om̄i an̄. ʒ. ii. karabe kinar
i. Et ī descrip. alia ʒ. i. sanguis draconis ʒ. i. ⁊ ce
ʒ. ʒ. s. ⁊ fiat sief ⁊ amistret. S sief al'
tii. ad tenebrositatē ⁊ alfusoha ⁊ ē ungula
⁊ abscidit lacrimas. ℞ aluīs iamenii ʒ. ii.
sedengi gūi om̄i an̄. ʒ. v. calcuce caume ⁊ cribell'er
no zimar om̄i an̄. ʒ. v. i. ⁊ s. colcocar usti
ʒ. ii. climie ʒ. s. opii ʒ. ii. tantur ⁊ conficiant
cū uino antiq[u]o ⁊ fiant sief ⁊ amistret.
Al' acutū. ℞ sedengi calcuce caumeno
zimar om̄i an̄. ʒ. v. gūi ʒ. iiii. opii ʒ. ii. cli
mie aluīs iamei colcocar usti om̄i an̄.
ʒ. iii. terant et cribellentur ⁊ conficiant
cū uino antiq[u]o ⁊ fiant sief ⁊ amistret.
Al' acutū ualde ⁊ q[uo]d confert ad tenebrositatē.
℞ euforbii ʒ. ii. ce ʒ. iii. aloes ʒ. iiii. opii
ʒ. i. zucc. ʒ. iiii. calcuce caumeno ʒ. vi. con
ficiant cū aq[ua] endiuie ⁊ fiat sief ⁊ amistre
tur. Al' filii facientis alcohol q[uod] amistitur
p[ost]q[uam] abscidit ungula ⁊ stringit ualde.
℞ gnoz acetosorū gūi om̄i an̄. ʒ. vi. thus
mirre acacie tubel eris opii spice om̄i an̄

ʒ. i. tant ⁊ cribellent et conficiant cū aq[ua]
pluuie pluuie ⁊ fiant sief ⁊ amistret.
Al' tebume ad tenebrositatē. ℞ sedengi
ʒ. xii. ⁊ s. zimar calcuce caumeno aluīs
iamenii ⁊ gūi om̄i an̄. ʒ. vi. climie auri
colcocar usti opii om̄i an̄. ʒ. s. tant ⁊ cribellen
tur ⁊ conficiant cum uino antiq[u]o ⁊ fiat sief ⁊
amistretur. hec descriptio est grammatici et
nom̄ eius est sief rubeum ⁊ inueni ei descrip. a[li]am.
℞ sedengi ʒ. xii. colcocar usti eris usti zim
ar om̄i an̄. ʒ. vi. gūi ambici ʒ. x. ce ʒ. s. te opu ʒ. i.
rantur et cribellent ⁊ conficiant cum decoc
to et fiant excis sief redit ad tabarum
S sief uiride ualens lene mirabile ad ac[ut]um
in oculo ⁊ albuginem subtilem ⁊ ad ul
tim[am] cū oculi patiunt ⁊ sunt uirides.
℞ sedengi ʒ. vi. coralli margaritarū
folii om̄i an̄. ʒ. iiii. gūi dragaganti et
mirre om̄i an̄. ʒ. v. cerusse karabe om̄i an̄
ʒ. i. sitengi ⁊ calcuce caumeno om̄i an̄. ʒ.
s. terantur et cribellent ⁊ fiat sief.
S sief ithe. ℞ sarcocolle ʒ. vii. sief mem
te ʒ. vi. dragaganti ʒ. v. ce opii ʒ. iii. opii
ʒ. ii. ⁊ s. colcocar ʒ. ii. zimar ʒ. ii. ⁊ s. alo
es ʒ. ii. mirre ʒ. iiii. gūi sedengi om̄i an̄
ʒ. x. Aliud uiride ualens ad sulach et
nectolitate sebel et corrodit carnem additā
⁊ ungulam quā n[on] abscidit ⁊ p[ost]q[uam] abscidit
⁊ est agregatiuū. ℞ zimar ʒ. iii. cerusse
climie argenti gūi amoniaci om̄i an̄. ʒ.
ii. infundatur amoniacū die ⁊ nocte cū aq[ua]
ruthe ⁊ terat ī mortario ⁊ conficiat ⁊ amis
tret. Al' uiride cum aqua ruthe.
℞ climie aq[ua] ruthe ex siccate om̄i an̄
ʒ. iiii. ⁊ in descrip. alia ʒ. s. stercoris stelli
onis pondus danik i. gūi ʒ. iiii. amoni
aci ʒ. s. fiant sief. Aliud uiride nrm
cū bdellio. ℞ climie ʒ. vii. sief mem
the ʒ. iiii. celidonie ʒ. ii. amili ʒ. iii. sca
monee danik ii. zimar gūi om̄i an̄. ʒ.
x. bdellii ʒ. xv. thuris ʒ. i. bdelliū au[tem] ⁊
thus infundunt in aqua ruthe ⁊ tere
utraq[ue] b[e]n[e] donec fiant sicut lac ⁊ p[ost] hi
ce medicinat siccas s[e]c[un]d[u]m ea tritas ⁊ cribellā rubi
tas cum omnibus et miscean[tu]r ⁊ fiat sief
Al' uiride. ℞ zimar ʒ. iii. ⁊ s. amoniaci
cerusse gūi om̄i an̄. ʒ. ii. amili ʒ. i. īfun
ditur amoniacū cum aq[ua] ruthe ⁊ fiat sief

et cumsiret. Sief q nominat entalknito et est rubeum lene iuuatiuum ad inceptionem
aque et oculos molles tenebrosos et albugi
nem siccam et e agregatiuum cognitum. Rx clime
e. et opii pipis omnium an. ʒ. iiii. sal indi. ʒ. i.
bammeh armeni mirre omnium an. ʒ. xii. beb
biligi. ʒ. ii. gummi menuthe sarcocolle omnium
an. ʒ. viii. arsenici rubei. ʒ. ii. Infundantur
mirra die et nocte in vino antiquo et misceantur
tur sicut miscetur sief album. Et conficiantur
et fiant sief. Et inveni in descriptione alia et est
sief citrinum et inveni ipsum divisum in rebus
et sunt bammec armeni mirre omnium an. ʒ. iiii. ar
senici rubi et omnium an. ʒ. ii. climie opii
omnium an. ʒ. iiii. sal indi. ʒ. i. pipis et macro
pipis et sief menuthe et sarcocolle et
gummi omnium an. ʒ. x. ameos. ʒ. ii. conficiantur
cum aqua et cumsiret. redit ad tabarem.
Sief viride mirabile. Rx sarcocolle. ʒ.
x. sief menuthe. ʒ. x. et. ʒ. i. et. ʒ. s. arseni
ci. ʒ. ii. bammec armeni pipis albi opii rubei
omnium an. ʒ. iiii. terantur et cribellentur et fiat
sief et cumsiret. Sief alistikiticon
kumuaginati. Rx et climie opii aris
tol. omnium an. ʒ. iiii. Et in descriptione alia remanet
aristologie pipis iii. emblicorum sal indi
omnium an. ʒ. i. sarcocolle gummi mirre mastic
omnium an. ʒ. iii. mirabolanorum citrinorum. ʒ. ii. Et in
descriptione alia loco mirabolanorum citrinorum bammec armeni
et misceantur et cumsiret. Cap. al sief
magnum agregatiuum iuuatiuum in tale apertum
bonum. Rx climie auri ceruse gummi omnium
an. ʒ. ii. opii alleuce cammeno omnium an
ʒ. iiii. coralli margaritarum marcassithe
mirre costi spice et omnium an. ʒ. i. et. ʒ. s. acacie
ʒ. xiiii. amoniaci pipis longi. omnium an. danik
ii. terantur et cribellentur et conficiantur cum aqua
solatri et cumsiret. Inveni hic sief in
descriptione confirmatum divisum huic. Et acacie
ʒ. xx. eris usti gummi arabici omnium an. ʒ. v.
mirre. ʒ. ii. et dragag. omnium an. ʒ. i. spice
ʒ. xiii. margaritarum non perforatarum. ʒ. i. calcis. ʒ.
s. thuris masculi. ʒ. ii. opii. ʒ. iiii. conficiantur
cum decocto et fiat sief ereis red ad tabarem.
Aliud sief nigrum valens ad ungulam in oculo.
Rx antimonii zunar folii omnium an. ʒ. i. et. ʒ. s.
amoniaci macropipis omnium an. ʒ. s. climie
ʒ. ii. terantur et cribellentur et conficiantur et fi

ant alcohol cum eo in diluculis.
Aliud nigrum cum fumo nucis conferens ad tenebro
sitatem et palpebras que rubent ex sulach
et facit nasci pilos. Rx climie acacie omnium
an. ʒ. v. zimar. ʒ. iiii. alleuce cammeno. ʒ.
ii. opii mirre omnium an. danik. ii. gummi da
nik. iiii. fumi nucis antimonii omnium an
ʒ. i. terantur et cribellentur et conficiantur cum vino
antiquo et fiant sief. Medicamen ad
pilos natos in palpebris. Renescantur
pili in primis et liniatur super locum sanguine
viridis que liniatur cum usu veneris maria et
pinguis cum kavin aut terantur vesca fit. Cum
ergo evulsi sunt pili liniantur palpebre cum
sputo deinde pulverizet super locum pilorum exem
sura sit et dimitte ipsam hora una et
abstergatur deinde pulveriza super eum incense sicut fac
vii. vicibus aut v. quoniam rasura ferri cum aceto
valde non permittit pilos nasci. Et ex medicinis
sunt que infrigidant locum pilorum cum medicinis
infrigidantibus donec stupescit et non nas
cantur pili quod est ut accipiat psillium terant
cum aqua frigida et liniatur super locum album quando non nas
citur in eo pilus aut sumat opium et terantur
cum aqua ro. et liniatur super locum stupefaciet
enim ipsum et non nascitur pilus aut sumatur fel
caprae et teratur cum aqua ani et liniatur
super locum aut teratur spuma maris cum aqua
psillium et liniatur super locum. Et quidam me
dicorum liniunt palpebras mirto et elevant
pilos ad superiora et inviscant eos cum visco et
ex eis sunt qui accipiunt acum subtilem
et perforant cum ea locum pili et intromittunt
pilum in ipsum et non revertitur intus. Cap.
de sief albo facto cum thure et est iuuatiuum.
Rx sarcocolle nutrite cum lacte asine opii
dragaganti omnium an. ʒ. i. thuris albi. ʒ. s.
ceruse. ʒ. viii. gummi. ʒ. iiii. conficiantur cum aqua
et fiant sief et cumsirent. Sief album
nominatum heidmon. Rx ceruse climie
omnium an. ʒ. x. opii. ʒ. iii. et. ʒ. s. amili. ʒ. i. dra
gag. ʒ. i. et. ʒ. s. terantur et cribellentur et fiant
sief. Sief album costie ad ulcera sa
niosa et punctas et percussiones et absterr
git et sedat. Rx sarcocolle nutrite cum lac
te asine ceruse omnium an. ʒ. v. dragag. ʒ. iii.
amili. ʒ. ii. gummi. ʒ. iiii. opii climie omnium
an. ʒ. i. conficiantur cum albugine ovi et fiat

rubei

sief et amministretur. Sief album.
Rx cerusse ʒ vi. dragaganti gummi amili ana
uni ana ʒ iiii. climie ʒ ii. opii ʒ i. terantur
et cribellentur et conficiantur cum albumine
oui et fiant sief et amministret ad obviandum
cum ex calidicate in inceptione sanationis
repi hanc in descriptione generatam. Sief ad al.
Rx sarcocolle dragaganti opii omnium ana ʒ i.
cerusse ʒ viii. gummi arabici ʒ iiii. terantur et
conficiantur cum albugine oui. Sief roma
num. Cap. de pulueribus facientibus ad ulcera in
oculo abstergit et mundat saniem ex eis
et incarnat ea et non permittit eos minuere
ad exteriora et si eminent postquam incarnantur
et incipiunt in illa que dicitur unalati cum est inceris
et abscidi fiat alcohol oculo cum eo quod
nominatur rosatum. Rx plumbi usti antimo
nii de spahan cerusse usti ruthie inde gummi dragaganti
omnium ana ʒ viii. opii ʒ s. terantur inde
per me unum. cum aqua multa contritione bona de
inde conficiantur omnia cum aqua pluvie et
fiat sief et amministret et inveni in descriptione generata.
Aliud cum plumbo faciens ad ulcera
et albuginem antiquam et ad eminentiam as
picientis. Rx climie auri ʒ xvi. calcucecau
meno antimonii plumbi usti cerusse cer
uini combusti mire acacie omnium ana ʒ xx. opii ʒ
vii. conficiantur cum aqua pluvie et fiat sief
et amministret. Aliud de plumbo faciens ad ulcera.
Rx climie argenti plumbi usti gummi omnium
ana ʒ iii. margaritarum non perforatarum ʒ i. et s.
mirre opii dragaganti omnium ana ʒ s. amili ʒ
i. thus ʒ ii. terantur et cribellentur et conficiantur
cum aqua pluvie et fiant sief et amministrent.
Cap. de sief quorundam que sunt ad omnem egri
tudinem. Sief valens ad scabiem et obscuri
tatem oculorum et rubedinem. Rx climie usti
ferri omnium ana ʒ i. gummi armoniaci cerusse omnium
ana ʒ s. margaritarum amili sepiarum croci orientalis
dragaganti. sanguinis draconis omnium ana drachma i.
mirre opii et uenarum tinctorum omnium ana ʒ s.
terantur et cribellentur et fiat sief et amministret.
Sief viridis et eius qui amministrant in die suo
et sedat. Rx mirre ʒ ii. croci ʒ vi. spice ʒ v.
fumi nitri subtilis gummi omnium ana ʒ ii. conficiantur
cum aqua pluuiali et fiat sief. Sief
salomonis quo curabant ungulam.
Rx climie opii omnium ana ʒ iii. conficiantur cum
aqua ruthe et fiant sief et amministret. Aliud.
Rx gummi cerusse armoniaci omnium ana ʒ ii. zinziar
ʒ iii. terantur et cribellentur et fiant sief.
Sief edmunturum et est nominatum qui me
dicabatur cum eo ad caliditatem et mollitiem et
lacrimas et debilitatem oculi. Rx arsenici ru
fellis galli albi cum sanguine uene ei conficiantur
et terantur et exsiccentur in umbra et fiat si
ef et amministrent. Sief viridis conferens ad in
incendio et adustionem et lacrimas et carnem ad
dicit. Rx mirre ʒ i. seminis rose climie opii
gummi omnium ana ʒ iii. calcucecaumeno et o
nium ana ʒ ii. terantur et cribellentur et conficiantur
cum decocto antiquo et fiat sief et amministret.
Sief besaris faciens ad scabiem in oculo.
Rx sedenigi ʒ xii. climie calcucecaumeno
omnium ana ʒ vi. zinziar coloratum omnium ana ʒ vi. vsti
zinziar colorati usti omnium ana ʒ iiii. et s. opii
ʒ i. et s. terantur et cribellentur et conficiantur cum de
cocto. Sief quod amministratur ex die suo ad
sedat inceptionem ulcerum in oculo menag
ne. Rx mirre opii zinziar omnium ana ʒ iii. croci
spice omnium ana vi. nitri pharaonis ʒ xii. Et
in descriptione fumi nitri loco fumi gummi ʒ iiii.
terantur et cribellentur et conficiantur cum aqua plu
uie et fiant sief et amministrent. Sief ro
manum ad scabiem. Rx pumicis et magne
et lunacie antiquarum omnium ana ʒ i. gummi
ʒ ii. infunditur gummi in aqua. Et terantur
medicine et cribellentur et conficiantur cum gum
mi et fiant sief. Sief de pumice iacob
filii marzue ualens ad scabiem et uen
tositatem sebel et multitudinem humiditatis
in oculo. iuuatum ualde. Rx climie auri
spume maris zinziar pumicis gummi arabi
ci tibel eius omnium equales partes terantur et cribel
lentur et conficiantur cum aqua ruthe et fiat
pillule. Sief de nutritiis. iacob faciens ad
caliditatem et humiditatem et pruritum in oculo
ualde. Rx mirrib. citrinorum zinziberis ca
thie omnium ana ʒ v. lien ʒ x. infundatur lie
n cum decocto antiquo et conficiantur bene et
puluerizentur sicut medicinas cribellatas
cum oculi et fiant sief et amministrent.
Sief ad albuginem et tenebrositatem.
Rx bauracarmeni ʒ iiii. salis indi folii
climie auri macropiperis. Et in descriptione al.
loco folii sedenigi omnium ana ʒ iii. et gariof.

zuari arsenici rubei

vstu

ozim an danik. ii. gum sliet menuthe ausfo
re ozim an. z. s. terant et conficiant cum aq aut cum
meibutbegi et assiduent. Sliet israelis
conferens eis qui ymaginant velud muscas ante ocu
los suos. Rx fell albessik fell alsohot fellis
vulpis fell galli ozim an danik fell auci
pitris danik. ii. terant et cribellent et confici
ant et fiat sliet et assiduent et fiant ex eis
alcohol cum aqua in duobus radiis. Cool
ememtantition ad scabiem et humiditatem et cor
rosionem. Sumat clumia cipa et frangat in
partes equales parvas et conficiat et ponat in vitreo
lo novo et stringatur os eius et perforetur
in medio cooptorii donec egrediatur ex eo va
por et ponatur in furno aut sub carbones nocte
una deinde reduc illud ad ignem et decoque illud
cum vino et exsicca illud et contere illud et ergo
diges eo accipe ex eo aur. viii. et extinctum
per antimonium usti aur. viii. decoctum et assiduetur
cum capite induto in mane et sero. Sliet ad
tenebrositatem visus et inceptionem aque in oculo.
Rx fel arachamati et succi psillii et mel quod exit
ex favis et sit succi psillii duplum ponderis fellis et
fundes super ea succi minoris feniculi et fel taurinum.
recentis cum equalitate et melle partes. ii. et fiat
cum eo alcohol aut ex felle dib partes. i. cum aqua
feniculi aut succi psillii partibus. ii. et fiat cum eo
alcohol. Et hoc est unatum. Ad tenebro
sitatem visus et inceptionem aque quum subtiliat et
calefacit et confortat. Et oportet ut assiduent iste
medicine. In alcohol acutus omnibus quorum non est in capite
repletio et in loco cum aer est mundus clarus te
ti tempore in frigore et calore. Alia resol
vit aquam ab oculo. Fenugrecum lavetur cum aq
tribus vicibus deinde decoquatur cum aq et inspis
setur et reponat in cantorum et reservet in
ea et fiat alcohol ex eo. Ad tenebrositatem
et dilatationem pupille. Fel adib et fel kum
equali mensura sumantur et misceantur et reser
vent et fiat alcohol. Et tyriaca alforot fera
cum piperis et misceatur cum melle et fit ultimo
unatum. Ad inceptionem aque allsabinch.
Evacuetur fel muri sicut est in vas vitri et
dimittat. x. diebus deinde ponat super ipsum mi
re et cum tritorum ozim an. z. et suspendatur
vas in sole tribus diebus et fiat alcohol cum eo.
Aliud hoc allsabacum. Sumat ex esse caprarum par
tes. vii. parve et sepeliat in eis pip lon. in ozim

porcione epis granum unum et fricent in fumo
rio testeo cum ergo decoquatur pars aut piper
lon. ab eo et tere ipsum et confice ipsum cum melle
et utere eo. Aliud hoc. Sepeli lon. pip in
esse equi et assetur et sumatur lon. piper
et terantur et misceatur cum eo pondus danik
i. de mica et fiat cum eo alcohol. Aliud hoc.
Ex medulla cruris gris fiat alcohol. Aliud hoc.
Permisce aq viridem pini et fac cum eo alco.
Et ad acuitatem visus. Rx fell perdicis par
tem. i. fam partes. ii. aquam feniculi misceantur
et suspendantur in sole donec fit ei fortitudo
et est cooptum et assiduetur. Cap. cappurgi
orum. Cappurgium ad pueros qui dormiunt
super facies suas et ad guardenugi et quod non percipi
ant oculos suos. Rx condisi licii olibani
ozim an. z. iiii. Et in descrip. al. ozim an
danik. iiii. origani persici et aloes vitre ozi
mum an. z. ii. terantur et cribellentur et fiat
sliet parva et fiat cappurgium cum oleo viol.
et lacte puelle. Cappurgium ad sodam et
secat brun. Opopanacum castoreum fel adib
equali mensura super terantur et cribelle
tur et fiant sliet parva sicut almesi et assi
duent. Cappurgium ad sodam de disci
zatan. Rx opii castorei serapini opopana
ci et aloes ozim an danik. iiii. terantur et cri
bellentur et conficiantur et fiat sliet parva et assi
duent. Cappurgium ad illos qui vident
filia muscas. Fiat cappurgium cum aq sarsuti. al.
Rx fell armiati fell perdicis fell adib mi
ci castorei ozim an danik. iiii. terantur
et cribellentur et ponantur in nasum et assi
duent. ad sabuacam et ventositatem sebel.
Cappurgium quod confert ad ventositatem se
bel et palpebras in quibus est grossitudo et
ad sodam capitis. Castoreum storax et opo
panac equali mensura accepta terantur et cri
bellentur et conficiantur in aq et conficiat super olim
sirianum cum quo necesse provocat fiat cappur
gium ex eo. Et omnia ista cappurgia sunt nota
et eis utuntur. Cappurgium quod confert ad sodam
ex frigiditate. Castoreum opopanac et
fel adib equali mensura super solvat cum aq
fit et fiat cappurgium cum eo. Capitulum. xx.
iiii. de medicinis compositis quarum remane
at operatio earum secundum intentionem illorum de gen
dinsabor tyriaca. Remanet ex. vi. me

viii

aliud

longi piperis

sibi usque ad xxx annos. Trocisci regi et
cochinum et edrumoron et trocisci de squil
la. Remanet ex duobus mensibus usque ad ii
annos. Tyriaca esdre. Ex duobus mensibus
usque ad ii annos. Tiriaca fumidh.
Ex vi mensibus usque ad vi annos. Confectio
arkton. Ex vi mensibus usque ad tres annos.
Sagzenea. Ex vi mensibus usque ad iiii annos.
Filonium persicum similiter illi. Et galienus ex menna
filonii dicit quod quando datur post ii annos a
iii annis iiii est magis iuvativum et efficax et postea
usque ad x annos et postea imminuitur odor eius
et fit insipidum et debilitatur operatio eius. Con
fectio dyagiiarippica. Ex sex mensibus usque ad
ii annos. Confectio dyalacca. Ex sex men
sibus usque ad iii annos. Confectio dyasul
phurea. Ex sex mensibus usque ad ii annos.
Confectio de cucurma. Ex ii mensibus usque ad
xvii menses et plurimum eius usque ad i annum
et dimidium. Scomaticon. Ex iii mensi
bus usque ad iii annos. Confectio de musco.
Ex sex mensibus usque ad annum i. Koki.
Ex ii mensibus usque ad vii annos. Medi
camen dyarundinis. Ex vi mensibus usque ad
iii annos. Confectio anacardina. Et est
albeladur ex vi mensibus usque ad iii annos.
Medicamen de micis. Ex ii mensibus usque ad
ii annos. Reliquae confectiones quae provocant uri
nam ex vi mensibus usque ad iii annos. Dyam
arthe. Ex ii mensibus usque ad iii annos.
Fangius. Ex ii mensibus usque ad iii annos.
Sleliche. Ex vi mensibus usque ad vii annos.
Athanasia. Ex vi mensibus usque ad vii annos.
Due descriptiones theodorici similiter et logo
dion et archigenis et yeragal. Ex vi men
sibus usque ad iiii annos. Reliqua alcanaiz.
Que sumuntur cum aqua frigida et aqua calida ex ho
ra sua usque ad ii menses faciunt operationem
fortem et post id usque ad sex operatio eorum est
debilis. Reliqua autem pillule quae sunt ex du
obus mensibus usque ad vi menses et est facilita
te pillularum. Sufufe micletre et alkame
si faciunt illa genera gargarismi. Ex hora
sua usque ad ii menses operationem fortem et post
id usque ad sex operatio eorum est debilis. Reli
qui autem trocisci qui sunt ad febres. Ex die
suo faciunt operationem suam fortem usque ad
vi menses. Et illi in quibus sunt medicine quae

fiunt sicut trocisci stelle et trocisci alfuhedi et quae
sunt eis iterum similes operantur ex duobus men
sibus usque ad ii annos. Trifera maior et minor
et alamadicon sive algequenisei. Ista omnia ope
rantur donec rancida fiant et cum incipi
unt rancida fieri non conveniunt ad aliquid. Oleum
balsami ex aqua cum forte. Quanto plus antiquum
tur fit eorum opus fortior. Emplastra et un
guenta. Omnia ex hora sua usque ad annum.
Sirupi omnes. Ex hora sua usque ad duos
annos. Et galienus quidem dicit quod remansit
apud eum rob citoniorum vii annis preterquam mutaretur
ret virtus eius nec gustus ipsius. Capitulum
xxv de alingiber ingiba citoniorum va
lens ad confortandum stomachum et digestionem ci
bi bonum. Sumantur citonia bona et abscida
tur locus uniuscuiusque quatuor sectionibus et
extrahatur aceto similiter ab eis et ponantur
in vase vitreo et infundatur in aqua clara
munda cum sale grosso albo ix diebus donec in
durentur deinde postillud vi diebus cum aqua sola
absque sale usque quo mutetur color eius et fit al
extrinsecum eius sicut intrinsecum deinde gustatur
aquam ut non sit in ea salsedo deinde accipe
mellis mundi partem i aque partes ii secundum mensuram
quantitatis citoniorum donec submergantur
citonia et decoquantur igne lento duabus horis
deinde colentur ab aqua et melle et in die secundo
sumatur mel novum et ferveat fervore
uno cum citoniis et imbibantur citonia et reponantur
tur in vitream deinde pulverizentur super illa iste
medicine ad oeni nucis citroniorum et hesi cardi
momi omnium ana aureus i gariofilorum cinamomi omni
um ana aurei v. cum medicine et pulverizentur
super citonia a duobus lateribus et ponentur illa in vitrina
et sit mel super citonia semper egredi sublime.
Jugiba citoniorum ad stringendum naturam ad
maliciam digestionis et vomitum ex stomacho.
Sumantur citonia bona magna in quibus non
sit corruptio et mundentur intrinsece et extrin
secus et excorticentur excoriatione subtili et
incidantur in iiii sectiones aut in duas secti
ones et decoquantur in melle et aqua. Ita quod aque
sint due partes et mellis sit una. Quidam
vero decoquunt ea cum melle et vino et decoquun
tur secundum hoc in primo die et reponuntur. Die autem se
cundo decoquuntur cum melle solo deinde ponan
tur in vitream et pulverizentur super ea medicine

Homoroosia ex sex mensibus usque ad unum annum

omnes ⁊ sic narrauim͂ igiba citroȝ et
sit mel sꝫ citonia sp̄ quod ē q͂ n̄ fuit bona n̄
icā. Et antē i principio ne ifundantur
citonia i aqua ut n̄ corrūpant. Jngiba
malorū ualens ad uomitū. Decoquātur
mala de sāemi dulcia cū duab; ptib; aq̄
⁊ una mell'. deīn decoquātur cū melle so
lo ⁊ pficiant in ppide ⁊ ponant sꝫ ea
mel despumatū. Et mīne odorifere ⁊ cfina
ti sicut illa quas dixim' in giba citroru.
Jn giba primoȝ siccoȝ. Si sint humida
decoquātur pq̄m auferunt nuclei eorū ē
mlle ⁊ aqua. Deīn abluant sola ⁊ effor
ti sint sedm quod dixim' añ. ⁊ si sint sicca i
fundant in aqua trib; dieb; deīn deco
quātur. Jn giba bauciar. Sumantur
baucie magne ⁊ mundent ex cortice ex
tinseco subtili ⁊ abscidatur grossum quod
est in capitib; earū. s. indie ⁊ decoquāt
bis sicut diximꝰ. Jn giba naporum.
Sumant napi boni ⁊ incidant in duas
sectiones s; quātitate magnitudis capit
⁊ puitatis ei' ⁊ mūdent ex cortice suo ex
trinseco ⁊ ifundant aqua ⁊ sale quatu
or dieb; ⁊ itm̄ trib; dieb; cum aq̄ calida
Et decoquant cū aq̄ ⁊ mlle deīn ablua
tur solū ⁊ ponant alafoginlati i eis sic
dixim' añ. Jn giba nenufar. Sumant
ligna nenufaris recencia p quod ifundāt
⁊ decoquātur duab; uicib; ⁊ ponat sup
ea mel. Jn giba inimit. Scias quod fruct'
s; arbonis ē i india ⁊ uocat nergil ⁊ cōe
di. dū ē recens i india sic citonia.
Jn giba mirab. kebulorū. Scias quod in
giba mirab. kebuloȝ fit dū sunt re
centes i fine ⁊ i india ⁊ quod apportāt inde ē
ualde bonū. Et fit apd' nos s; modū istum
Sumant mirabolani kebuli sublimes
⁊ fodi͂ tm̄ i loco rocido humido areno
so ⁊ ponit ex mirabol'. stratū unū ⁊ ex are
na stratū uni' donec finiūt mirabolani
⁊ humectat cum aq̄ ⁊ in omnib; duob;
dieb; fit fouea ⁊ auferāt mirabolani
⁊ trāsmutant ad arenā nouā humidā
donec nō sit arida sicca ſnē illā. x. die
b; Cū ergo uides mirabolanos iā mag
nificatos ⁊ inflatos ⁊ humectatos ab
lue eos cum aqua clara trib; uicib; añ
oz
uniū. Et sumant dactili ⁊ ordīn ⁊ deco
quāt cū aq̄ mixta Et phice mirabolanos
i aq̄m q̄m confisti ⁊ decoq̄ eos s; lenita
te. Cum ergo decocti sunt ablue eos
deīn accipe mel mūdū ⁊ decoquāt ē eo
Deīn accipe alafogati predcās igiba
citonioȝ et terantur ⁊ stringantur
i panno lini limpido subtili ⁊ suspen
dat in olla ⁊ moueatur sp̄ ⁊ comprimat
cū manu donec egrediatur uirtus ala
fuginati ē ergo decoquūt pice eos i
uitreatū uiride ⁊ dimitte eos die uno
aut duob; dieb; donec igrediant i eis
ne
mē deīn pone eos in ppidem ⁊ accipe
mel optimū despumatū ⁊ pone i ppd
musci ⁊ cē ⁊ amboȝ par s; mensurā quā
uel q̄m facis. Et pice sꝫ mirabolanos
⁊ stringe caput ppidis. Et quo plus
antiquātur sꝫ meliores. Jngiba secacl.
Scias quod secacul sꝫ radices sicut zinzib'
Et ex india apportant. ⁊ fit ex eo igiba
cū est recēs i loco suo ⁊ est sublime ualde
ap̄ nos uō fit sedm hunc mod' medefit
i primis cū aq̄ calida donec mollificentur
cortex eis exterior ⁊ mūdificat cū cultello ⁊
infundit itm̄ cū aq̄ sua septē dieb; ⁊ mu
tatur sꝫ ipm̄ i omi die aqua. Et omino
fiat i donec humectet' i in secū ē. Deīn
decoquat cū aq̄ ⁊ melle ⁊ sint aq̄ pres
due ⁊ mell' pars una. Deīn bulliat ps
ipa cū solo mlle bullitone una deīn po
natur in ppidem. Cum ergo subtiliat
mel ⁊ ex humiditate secacul extrahatur
ex illo melle ⁊ ponat ⁊ i mel aliud despu
matū cū alafuginati quas dixim' igiba
zz. Jngiba zz. Zinzib' fit uenena quod egdi
untur de uētre ēe sic uene tinctoriū ⁊
fit ex eo ingiba sublime i lin ⁊ india
dū ē recēs ⁊ fit ap̄ nos cū mlle ⁊ alafugi 9 die' mlle.
nati medius pq̄m ifundit misce uno ab
s; sale Et quidā sepeliūt ipm̄ in arena
sicut mirabolanos. Deīn decoquūtur ⁊
fit sedm modū quod dixi. Jngiba emb
licorū. Eligantur ex emblicis sublimi
b; qui n̄ sunt fracti ⁊ ifundant vii. di
eb; cū aqua sua ab s; sale donec mag
ficent et i flenitur ⁊ humitant deinde
decoquātur duab; uicib; sedm quod dixi.

et phicia(n)t sicut eos alefuguati et stri(n)gat et co(n)seruent. Jngiba nucis. Sumatur nux humida an(te) quam induretur cortex ei(us) et decoquatur cum melle ex aqua deinde ablua(tur) et sola et ex hominibus sunt qui auferunt corticem extrinsecum humidum cum cultello et perforant nucem in duobus locis aut tribus deinde decoquunt cum melle et co(n)diunt cum alefuguati. Jngiba auellane. Eliga(n)tur ex eis dulcis magna deinde est recentes et cortices ei(us) et decoquatur post quam in fundamentum perforetur et ponantur in ea alafugiata boni odoris. Jngiba lignorum. Et ex ligno balsami humidis et fit et ingiba ex arboribus et fructibus multis. Et fit et ex sisomar palme uiridem non delet sicut istum accidunt alingibet quod dixi illud quod uult ut fiat ei ex aliis fructibus humidis et siccis.

id est species que uel piper et cinamomi

id est ex radicibus

Cap. xxx. vi. de medicinis uomitus. Condisi secundum acetriplicis cumine et sumatur in potu cum aqua in qua decoctum est anetum.

Vomitus alius. Sinapis ʒ. ii. baurac. ʒ. i. condisi danik duos cum et cribellent et dentur in potu cum aqua aneti et sale et sedabitur. Aliud. Terant sinapis et phicia(n)tur sicut cum capita raphani et comedant et bibant post ipsum aquam calidam et mel et uomat. Aliud. Qui faciat uomere colam et euacuat illos qui bibunt uenenum.

Recipe sal indi et baurac omnium ana part. i. sinapis part. v. cum et dentur in potu cum aqua mellis et euomat cum eo iuuatiuum ualde. Aliud. Recipe cancerterd(?) mag. uomice seminis raphani omnium ana ʒ. i. cum et dentur in potu cum aqua mellis et decoctione aneti. Aliud ypocratis quod facit uomere cum facilitate. Cum uult homo ut leue sit ei uomere et comedit in comestione sua duas cepas aut .iii. narcisci aut post cibum suum quod est quasi nos inuenimus simul duos modos simul stirictos. aut sumat ex cepis narcisci pondus aut .iiii. aut .v. et incidatur et elixetur cum aneto et bibat ex eo qui uult uomere ipsum enim facit bonum uomitum ei quod est quasi in cepe narcisci est uirtus attractiua que abstergit sicut dicit gal(enus). Al. ad hoc modo. Recipe in die bacche terantur et detur ex eo pondus ʒ. ii. cum aqua mellis faciet enim uomere cum facilitate.

Aliud ad uomitum. Cepe bulbi quod aspoitat uomitum incidatur et decoquatur et dentur ex decoctione eius ʒ. ii. cum melle ipsa enim mundificat cum uomitu. Aliud ad uomitum.

Decoquuntur anetum et calamentum fluuiale et sal et fasceoli rubei et comedat in primis raphanum qui infusus est cum secamabin super medicinas quas diximus et sumat in potu ex eo et intromittat digitos aut pennam in os ipse enim euomet ualde. Al. simile illi.

Canetzerd et egium alcosob. ʒ. iii. cum terantur et soluantur cum aqua calida in sero et coletur in mane et detur ex ea. Deinde dicit post paululum olim siriacum est aqua ca. et melle ipsum namque mouet uomitum. Aliud.

Sumatur nux uomice pondus ʒ. ii. et confici(atur) cum melle et dissoluatur cum aqua calida et detur ex eo. Nam ipsum faciet uomere ut comedat caseum cum piscibus salsis sicut sabor assato dum est calidus. Cum ergo sitit et multum aquam da ei aquam calidam cum melle. Cum ergo nauseat anima ei(us) intromittat pennam in os suum et moueat uomitum. Capitulum. xxx. vii. de mensuris et ponderibus.

Jam excusatus sum ab hoc capitulo in hoc libro quia ego non dixi omnem mensuram et feci sequi unum post aliud nisi que co(n)gruunt apud illos qui linguam arabicam nouerunt in capitulis suis. Verumtamen quidam qui translationem meam sublimiter inspexerunt rogauerunt me translationem eius ut per illud fieret inuamentum in aliis libris ab isto. Et hoc est ei(us) expositio. Scias quod nomen kist apud gentes que greece loquuntur est cognitum sicut mensuram uero non co(n)ueniunt omnes quod est quia quidam uocant kist quod est aliud a kist quam uocant alii. Et kist quod dicitur apud romanos capit libram .i. et duas tertias quod est ʒ. xx. Et kist athenticum capit lib. i. et ʒ. Et lib. est ʒ. xii. Et mina romana est ʒ. xx. Et mina athentica est ʒ. xvi. Et mina est sextaria. xl. Et lib. est. xx. sextaria et sextarium est ʒ. vi. et danik duo a auri .iii. et ʒ. et dorkumi est aureus .i. et durik alitatiki(?) est auis et auis .i. est sextarius(?) romana. Cocliu. i. est ʒ. ix. mukitron magnum ʒ. iii. mukitron paruum est vi. darkimet in descriptione alia loco omnis ytal. itaniki in hoc libro italici et loco omnis

et basara

mi̅l' katron mastorō īh capitlō aesinne
fun ℥ xviii · coathus ē ℥ i · s̄ · harme
quartei ℥ i · a dank · iii · auiculu mde
vii · alia aun ꝛ augen iō una ē ꝛ ium
ꝗ qꝫ com̄ est ani̅ · vii · aben mi̅l' inme
ii · aben oli̅ inina · ℥ ꝛ s · ꝛ kist mi̅l'
lib · ii · ꝛ s · adulkik libre · iii · alemine̅
sextaria · xv · Semmie̅ pond' ei harme
ꝛ s · fiba barsiria · iiii · seumen · iiii
oboli ꝛ obolus damik · i · ꝛ s · kemetikfi
alexandrina oboli · iii · fiba geci semine̅
iii · auellane pond' · Est ℥ i · ꝛ ob · ii · xiiii
semmie̅ alcadafiti magna · xiiii · sem
men alcadafa pua · ſʒ · vii · seguemen
alcaruati sextaria · vi · ꝛ quarta co
clear mell' · iiii · aur̄ coclear mc̄ne · aur̄
i · in descptōe alia ꝛ aur̄ mc̄ne ℥ i · alca
til · sextaria · ii · aldakimi sex oboli et
obolus kamt · ꝛ alcommani tres ℥ · al
minetsi · ℥ ꝛ s · alcantolo · xiiii · kimr
ꝛ alchuati ℥ · ꝛ s ·
Completū est postremū agregati ex li
bro mc̄ne · editōe iohis filii serapionis ·
Explicit liber Johis filii serapionis ·
Et hunc lib' transtulit magr Girhar
dus cremonensis in toleto de arabico in
latinū · Descptō mugit expti · ℞ eu
forbii ꝛ spice inde · ꝛ pipis albi ꝛ cardamo
mi · ꝛ piret' ꝛ c̄c · ꝛ ellebori al · ꝛ se · ius
quiami albi om̄ an̄ · castorei ꝛ opii a
ptes · ii · tenue omnis medicina p sec' cri
belletur ꝛ c̄ficiatur cum melle despuma
to ꝛ amministre in oī qd̄ dr̄ in mugith
Pille an̄ cibū ꝛ post cibū · ℞ ligni
aloes gariof' mastic̄ · zedoniar̄ · ana
moi̅ · cubebe c̄c · spice · card' ʒʒ · anisi
feni · porro carui · gal' ciminu ameos
silis · an̄ ʒ i · l' ii · ul' plus reb' ad pod'
om̄ aloes cicotrini ad pond' reubar · ꝛ ce
tōꝝ c̄ficie cum uino Diareubarbar
pdest epilenticis epaticis ꝛ spleneticis ·
de fricatione ꝛ duricie apitis in stō do
loris splenis uentositatis ꝓ ypocondrie ℞
reubar ʒ i · cassie asari squinanti · mi
re aristol' ro · an̄ ʒ i · costi c̄c · ana
moi̅ spice an̄ ʒ ii · mi̅l' ul' zuci · ꝗ suf
ficit · dat' ʒ ii · cū apozimate de indi

aby diureticis Stomaticō c̄fortati
ti ℞ cinamoi̅ zinzibis · an̄ ʒ iii ·
gariof' galange nuc̄ musc' · mac̄ · an̄
ʒ s · cardamoi̅ ʒ ii · musci ʒ ii · silar' ·
fiat ius adde in ma̅q̄ · lib · ʒ i · scqua
monee Cuminata alexandrina ℞
gar' · zinzibis an̄ ʒ iiii · nuc̄ musca
te cinamoi̅ an̄ ʒ iii · mac̄ cardamoi̅
folii an̄ ʒ ii · spice pipis lon · an̄ ʒ i ·
cubebe ʒ s · lig' aloes ʒ ii · muscati
pod' bisancii · saccaral' · s · quarta · iiii
ʒ · zuc' · l' xviii · mell' l' · x · Sir' de fu
mo tre c̄c co · iii · ꝛ scabiem ꝛ uenco
sitate̅ iecoris collit · ycolicos iuuat ·
cor̄ꝗ anuit ℞ mirab · cit' · belli · indi ·
an̄ ʒ x · timi epithi̅ cuscute absinci
eupitorii · boragis rad' apii feni · an̄ xx ·
emblici · liquir' · polipodii an̄ ʒ x · ta
marindi · mane cassie f' an̄ ʒ iiii · pas
sax uuaꝝ ʒ iii · rose uiol' zinzibis an̄
ʒ i · prunia · xl · zuc' · l' · iii · de succo fu
ꝫre ꝛ boraginis ꝗ sufficie̅ Diacapar ·
℞ capparis ʒ iiii · squille asse asari
piret' · centaurea pipis · tim apii · se
mgelle · se · agrimonie an̄ ʒ i · sirupi
uiol' ꝗ sufficit · Pille subling' uale
tes asperitati gutturis ꝛ tussientib' · ℞
dragag' · giū ara · se · portul' papaueris al ·
se citoniorꝫ an̄ ʒ i · amidi ʒ i · carni
um dactiloꝫ iuiube sebesten · pineaꝫ
mūdatoꝫ an̄ ʒ ii · penidiaꝫ candi an̄
ʒ i · tempet' cum sir' uiol' Pillulis ad
lapide̅ frangend' extracti de uatico
℞ mirre ʒ i · api spice acori · fu · an̄ ·
ʒ i · ꝛ s · lapis spongie l' lincii · se · pa
pauis · al · lactuce · se · frigidoꝫ mūdatoꝫ
scolopendre cassie cinamoi̅ se · bauca ·
an̄ ʒ ii · fac pilule̅ Trociscus de flux̄
uentris · de fiu cū antiquat' · ℞ spi
ce squinanti · calami aro · an̄ ʒ i ·
ꝛ s · spodii cardamoi̅ mac̄ gar' · ligni
aloes lacca an̄ ʒ i · ꝛ s · cum melle c̄
ficiantur ꝛ fiant trocisci Vnguentum de
paralisi ℞ saluine salue lauendu
le auancie nasturtii ortolani · radix
h'be paralisis se · ruthe agrestis baccaꝫ
lauri ueruscꝫ elli an̄ ʒ ii · castorei ʒ i ·

turbit albi. ʒ. iii. fiant pille cum aq
solat. aut cum aqua endiuie.

ad — Pille de pur[g]ando confertes dolorem
iuncturam. ℞ aloes. ʒ. xv. masticis
ʒ. v. mirabol. citrinor. ʒ. viii. drag
ag. lacucop. omnium ana. ʒ. ii. pureti
ʒ. iiii. sarapini et coloquintide. miti
oius et epithi et guin omnium ana. ʒ. vi.
scamonee ʒ. iiii. turbit ʒ. xv. gum
nor nil. ʒ. v. terantur et cribellentur
et conficiantur poco. ʒ. ii. et minus
et plus secundum quantitatem uirtutis medie
ff. xii. — Pille de yera mundificantes
tes stomachum et uapores phlegme ascendentes
ad caput bone. ℞ ierre. ʒ. v. turbit
ʒ. viii. sal' indi. ʒ. i. et s. mirab' ke
bulor. ʒ. v. bdellii indiaci. ʒ. iii. terantur
et cribellentur cum fundatur bdellium et
conficiatur cum eo medie et fiant pille
poco. ʒ. ii. et s. cum aqua calida me
ff. v. Pille stomatice gabel filii me
sangue. ℞ turbit ʒ. xxx. epithi. ʒ.
xii. giamor nil. ʒ. x. sarcocolle. ʒ. iiii.
coloquintide. mitiouis. ʒ. vi. scamonee.
ʒ. vii. aloes. ʒ. xx. terantur et cribellentur
et fiant pille poco. ʒ. ii. et s. medie ff.

Aliud — vii. ℞ yere. ʒ. x. mirab' cit. epithi
agaria polipodii. sal' indi. giamor nil
scamonii. omnium ana. ʒ. iiii. turbit aloes
omnium ana. ʒ. xiiii. coloquintide sene
de mechi. omnium ana. ʒ. ii. terantur et con
ficiantur cum aqua anisi. et fiant
pille. — Pille que dicuntur teseher et conue
niunt ad incepcionem aque in oculo extre
℞ aloes. ʒ. xiiii. mastic. mirab' citri
rosarum omnium ana. ʒ. x. ce. ʒ. ii.

Incipiunt expositiones arab. alohses. i. pincetis rubeas que fiunt in pustulas oxsus et fiunt in omnibus membris et palpe e in oculis. cito recedunt.
Alesef. i. nodi qui fiunt in nodo et gissa sub ascellis et in reginumibus.
Algozodie. i. pauxillus.
Algafedi. i. cibus de agresta.
Afarnia. i. psilium.
Alesfuus. tria est finis os et uenula que ad finem tendit.
Allonis. i. petrosilinum macedonicum.
Apia siluris. i. brachium.
Aseid. i. index uel salte.
Alsefut. i. nucea uel necri. i. puluinar.
Almusangi. i. puluinar.
Alafither. i. chitria uida uel uiridis.
Alcordine. i. amonum et acordatza ascor ad inuicem mutuantur. i. pro alio ponitur.
Asarum. i. resudato.
Alasaph. i. carduu capita.
Alcorsof. desia citrina est cibus qui fit de lenticibus et aqua coctis quibus additur acetum et panis zamm.
Adesia. cooptorium instrumentum et aqua rosate.
Alsebicu. i. corruptio stomachi.
Adrebu. i. quietudo. quia scilicet homo loquitur socii et non potest dormire.
Alguasensues. i. senecti in qua homo sermone non potest.
Asaray. mures habent distincte. i. amicla res. in hyeme. i. molesti.
Ad alatum. i. salsuratice uel madgore.
Asamany. i. cera.
Aharu. i. puorum scorpionum posse ethen eum candam instellatorum.
Andakoke. i. cera. i. suco tamen a loco aloes serotensis ueri.
Abaci abneme. i. tamarisci masculi.
Alochithelr. i. scolopendria.
Aluarube. i. cauda uel os caude.
Alohosos. i. pulmentum.
Alue. herba fit de zuccara sicut lanam de mille.
Allua. i. sulfuratice et hoc quidam sorba. i. herba de qua fit alchaltine dum mee nigre et nauri.
Alusuen. i. oculus. qui fit medium me nigrum et narium.
Assubul. i. armamentum.
Azegi. est cibus sic peluden el qui in eo ponitur sisamum.
Acadi. i. butirum crudum.
Alzubd. i. herba similis scorte fetide.
Allocuen. i. butiro coctum.
Asemie. i. pix liquida.
Albetim. i. indix herbe de qua fit asa fetida.
Amuden. i. basilicon est la tus folius.
Albecozagi. i. rubor pustulosus qui in facie apparet.
Asafuci. i. impetigo alcy.
Allaiabe. i. piscis magnus et salitus.
Asenectu. que fit de suco fructus cuiusdam arboris proue que uecto assimulantur et sa. in alexandria. i. alac.
Acacia. magna arbor.
Azanch. i. assa dulcis est assa fetida et assa dulcis.
Alut dulcis. i. auellana.
Abundacun. i. callamei.
Alcaabi. i. enulla.
Alchoab. i. cucus ortolanus.
Asur. i. carbunculi.
Ademenil. herba est sicut capud et pedes agni est aceto coquuntur et congelantur.
Alcharis herba est sicut columba est coquitur cum aceto in cuius uentre ponitur mica.
Almosos. i. ssisti. aliud.
Alumminisia. herba ponderat in gna ordi.
Alchilat. i. boni odoris.
Achebei. i. malus appetitus ut cum quis appetit carbones. aliud thus siliq.
Alguamt. i. res odorifere quibus fit suffumigatio.
Atibu. i. res acetositate habentes cum dulcedine ut mala granata muza.
Almezezet. i. quod apparet uidelicet cum pillorum al. est extremitates sint nigre que tinctura mutantur. Crescitur.
Almusul. i. flos salis quo tinctores
Allochatim. i. acetosa montana.
Azardach. i. sinci.
Aque absinthii. i. auripigmentum.
Azarnech. i. rubus que fuerit mora.
Allahulabie. i. frumento est corticibus.
Azuche. i. ysopus ortolana.
Allasce. i. alienato.
Alguaseses. i. boni mores.
Atib. uel cibus in quo est carco.
Alesidabegi. i. plumbum.
Allaban. i. dilacio pupille.
Almeuissa. i. feminum nue.
Atissarita. i. sine uice pomis de adarticia prius frixe in oleo post ea ponite in mille et frixe cum eo.
Alchael. arbor magna.
Azodarach species ut piper.
Allesiamaci. spinnacium.
Athir. i. semen cuiusdam herbe.
Abrengi. i. quedam confectio.
Avomati. i. rose sicce.
Alchadas. i. aqua casei.
Squacisei. i. serum.
Adoch. i. sen.
Aqua lactis. i. iacibus.
Albediler. i. passio ignis que immunit cor uel conuiuis. Cordei.
Alchaciu. de lacte acetoso et fit.
Alchafiu. i. nitrum.
Almal. i. nuce parus ad anricam frixe pri in olo et post ponite in melle et frixe cum eo. Cera que fit.
Alsimea. i. pulpes multum spisse.
Asarch. i. pirule que in ore fiunt.
Alcola. i. caro sicut partias assata.
Allaibeth. dulcia sicut confectiones de mille.
Alues uel alse. i. strictura narium.
Alcharasimu. i. reduum uel trifacia de pitiro et facit dormire.
Alosiu. i. inflato. Cmestica.
Allaissim. i. petrosilinum macedonicum.
Alhalm. i. cidarum in tal.
Achanucha. i. panno albus quo sic oppilationes nasis ut propterea possit exire humor uel aqua per per quem in ea fiunt sanguisuge
Alisen. i. oblongum multum uero plamini uido cooptorium.
Apu sens motum. i. distillatio.
Almusafara. i. omnium floribus nigris.
Alberegesif. i. fructus tamarisci.
Aluchili. i. enula.
Alcasim. i. porx masculinu sex.
Alcores. i. amoniacum.
Allaseiez. i. uene que tendunt a fundo stomachi et ab intestinis ad partes transeunt l. ad e.
Algedegiul. i. psillium uel poll.
Alsiuus uel alesius. quidam dicunt quod est albe comestarum et quidam dicunt esse carbones.
Alken. i. alnus alas.
Anzachi. i. spica celtica.
Allachellamis. i. pue ptle in homine.
Alcaua. i. herba similis coutile.
Allacenubis. i. locus inter duas spatulas sub collo.
Alchael. i. locus ubi nigre colli dorso.
Achel. i. species que fit ut piper et cuna moronum.
Alssagma. i. tribulus.
Allaaseth. i. marrubium.
Arminaci. i. de mansionibus lune.
Alschere. i. coruicula minor.
Athel. i. repeussima.
Apocrusticai. i. emathites.
Alcoderugi. i. terebentina.
. i. lac acetosum de quo extrahitur butirum.

Addoho . i . satirion uel testiculi
Alchohol . i . puluis ad oculos . (cum ulpis .
Alcomaa . i . timex .
Almeiuus . i . uene inde .
Affron . i . sinapis alba .
Arrusz . i . nasturcii .
Almusiamen . i . sassi .
Albariz . i . centurea .
Alhabaruz . i . anellana .
Albinnidacim . i . anacardi (cedric .
Albelladonium . i . petrosilinum ma
Apium motum . i . arthamite .
Arihac . i . psillum .
Allefius . i . assi ratio quosia .
Almassius . i . confectio quedam .
. i . mandragora .
Aromatici . i . galbanum .
Allebeza . i . ezechezrasoe .
Albezad . i . pondus .
Aleffossuca . i . ameos .
Aeffuenen . species solatri .
Aneme . i . consolida maior va
Alhel . i . repercussiua .
Apocrustica . i . enachites .
Acedmigi . i . terebentina . (burr-
cat- m . i . lacacetosi deq exhi
Aneme . i . uirga pastoris .
Alkekengi . i . spolii .
Alkedaru . i . species sisalos .
Aliado . costbarcost .
Atandiolo . i . spag'
Almurut . semen est .
Alfanfumigi . acaris .
Albel . i . auripigmentum .
Alfel . i . ocliqui labiunt .
Azaruech . i . almes .
Allohochat . i . nasturcium .
Almechela . i . alues .
Almeleffis . i . asclibus
Alkekea . i . armoniacum .
Adarsessahan . i . nasturcium babil
lonicum .
Allasoriez . i . consolida maior .
Alseis . i . abteratum siline .
Alhel . herba . s . alaharmel alba .
Felegesis . i . amomum .
Alguasach . i . nere .
Almaleb . i . glutinum . (tores .
Aldibic . i . digitalle quo nectunt su
Aferati . i . perforancia .
Albereb . i . plumbum .
Alchonoc . i . pes corui
Alchoann . i . genus lacianorum .
Ahigati . i . hospital' .
Almartitei . i . laurum .
Adchemet . species lepre .
Alorhe . genus columbarum .
Algorussem . i . huo egrediens de u
ga cum tangit mulierem .

Alguadi . (tahs .
Astemie . i . puluis qui cadit de pariete .
Astangi . i . maiorana . arobis .
Auricula muris . eupatorium .
Aloessige . quod fit ut lac .
Amaremie . i . adarite .
Aromaticum . i . lupi .
Adubhua . i . celidonia magna .
Algladagone . i . species fungi .
Alchie . i . faretio .
Alausegi . i . auis fugientis .
Anchanti . i . squilla .
Alhoson . i . pes corui .
Alchoban . i . ruge .
Acadi . i . ypericon uel unum de moris .
Alabarib . i . scordion .
Alescidon . i . sulla .
Artetica . i . lenticseus .
Acharo . i . asa
Alchur . illud de quo fiunt uasa .
Alenu . i . infirmitas que fit in palpe
bris non dimittat aperire oculum .
Agaudeni . i . silleri .
Zanab . i . aloes .
Assenar . i . amomum .
Amomia . i . agnus castus .
Alfegeken . i . alum .
Alkaraple . i . argentum uiuum .
Alep . i . anetum .
Asoch . i . amigdale .
Alozas . i . carpobalsamum .
Albelese . i . bolum uel lutum .
Alemarie . i . bedegar .
Arizula . i . capillus .
Artarual . i . corallus .
Almage . i . cerusa .
Aluar . i . cuppari .
Alchafar . i . costus .
Aleuf . i . coloquintida .
Andal . i . cafora et est gumma cuiusdam arboris
Ancofor . i . celidonia .
Almunoza . i . calx .
Algur . i . eupatorium .
Algafir . i . enula uel ala .
Aliana . i . calcecumeno .
Adidilarcors . est cuscuta uel flos eius .
Azimar . i . hinrgicum .
Aritarch . i . lupinus .
Acardus . i . passe sine granis .
Alrassinessi . i . muscus .
Alusch . i . flacula .
Alkegi . i . nasturcium .
Alois . i . rosa .
Algurda . i . sarcocolla .
Alguaruch . i . uua sicca .
Almea . i . storacis .
Acaciures . i . pipera .
Albusas . i . peridu .
Alfenich . i . anacardi .

Albeladoth . i . gumma pini .
Atrodelibe . i . atrolii .
Albeleth . i . tamarindi .
Almosafach . i . nasturcium babillonie .
Alehis sanguinis draconis .
Asegen . i . sulfur uel sulfurina .
Albibrich . i . terebentina .
Albabach . i . epilepsia .
Alsarun . i . capsia .
Altendedi . i . indice .
Andhuolli . i . confectio anacardi .
Alberadui . i . secacul et celiste .
Alfusechi . i . cauete .
Aldie . i . pix .
Alfitaim . i . carnes que faciunt sanguinas .
Aldhactieamo . i . genciana silluestria .
uel caro campestria .
Alzigiati nomen est electuarii .
Alkalen . i . mel siliis cinamomo .
Albusen . i . mesaunce .
Alsetingi . i . indice .
Alsabinti . i . confectio anacardi .
Albendul . secacul et celiste .
Aloperia cuche amdrabi . i . pix .
Chindrabi . i . pix .
Adimariti . i . carnes que sunt gi
gine .
Aigimur genciana siluria uel campes
tria .
Alkilbelata nomen est electuarii .
Afuritacum . i . mel in quo siliis cinamom .
Almaru . i . mesenice .
Alaurdh . i . lenticula de stagnis .
Alauta . i . ydropias .
Alistisca . i . fecula et cremona dicta .
Almaru uel maru . i . intestinum
rectum .
Almubaar . i . ceterach .
Alocabi . i . flores dactilorum .
Atila . i . apostema calidum .
Almasiche . i . siringa .
Alcharathir . i . graticio .
Alzena . i . inua in alio herba via .
Alchir . i . apoplexia .
Alertati . i . ulcerationes que fi
unt in facie cum unguibus .
Alchadans .
i . genus elleboru quod est biarister .
Azufere .
i . ruta montana .
Aloesia .
i . radix uuis albe .
Afasure .
i . partes que sunt in circuitu
ani .
Almea .
i . storacis .
Alusch .
i . flacula .

Alhezerhassen .i. raphani silvestris.
Ascheteringi .i. semen granati silvestris.
Alselegemise .i. ozimum gariofilatum.
Asfirech .i. fumus que preparantur coria.
Ateiddi .i. spuma que generatur in carnium armne in mari.
Aladhuroki .i. sepate.
Acaripenicide .i. uinum coctum cum adicia
Asilafeti .i. fe. ethica minuta.
Aldic .i. tremor cordis.
Asfitetitica .i. pulegium ciminum.
Alsidracarmid .i. cassia lignea.
Alzigiati .i. tau.
Asailen .i. aliella assati.
Albusen .i. alkekengi et est belliliorus
Alissoliados .i. grana iunipi vel cedri.
Arcianides est astellahor
Anacardin .i. agnus castus.
Assaguasora .i. calamentum fluuiale.
Almenesi .i. species nezerion.
Algenia. hec est herba que nascitur in desertis sui folus et estipes est rube?
Acanirith .i. mica et est enpatorium.
Abacta necirn .i. fructus daa.
Anittion .i. ramus.
Alacamezith et est almacar.
Alcech et est alhacim.
Alsitiarin .i. canapum.
Astivocikebe .i. rob de mco et carem.
Amegihuccegi et est aqua de fumis.
Acamneli almuzarum.
Adufacii almuzium.
Alkessinest .i. passes nigrus.
Aramium .i. calamentum.
Almetue .i. pres que fit super archas uel ad renes.
Afor .i. crocus ortolanus.
Asech .i. emplastrum unum.
Alramodi .i. tinitus.
Almussarm .i. ermnecia uelas.
Algomur .i. caro retinens radices dencium.
Alfusoha .i. ungula s. oculi.
Algossegri .i. tenebrositas.
Alelkulati .i. herpes esthiomenus.
Alekes .i. preparatores coriorum.
Alech .i. calin.
Almessemur .i. tornite.
Amenetir .i. postrema capitis pars.
Alneccaca .i. medium coli.
Alhebel .i. iunctura que est inter et inter brachium et manum.
Almahale .i. superior pars narium.
Allarssassim .i. sisamum.
Alkeib .i. tortura.
Acimus .i. sicatio dencium et gingiuarum et labiorum inferius.
Asseiech .i. cri.
Aroz .i. motus uel saltus.
Alsitiain cordis .i. balsami.
Kelesen .i. berbis.
Berberich .i. polipodium vel pulpudia.
Bisbesa .i. tribul eris.
Batitii eris .i. quedam manies
basilicomis s. basilicon pura.
Bederadina .i. cepa siluestris.
Bulbiu .i. cepa siluestris.
Bulsius in tindo.
Biremen .i. semen granacorum siluestrium et est granum kikal.
Biremeri bede nasl .i. radix alkeori.
Blon alleulauia .i. iacam albim.
Bengi. semen est nigrum simile pipi quod puenit de seim amarum pro quo ponitur potest dim et est amaz
Borongi .i. pustule parue que fiunt in primis quas. G. uisit in fante sale trito saliri et fasciari et resoluitur cum aqua citrina.
Bothor id quod fit ex tritico lacte et zuccaro.
Bachara radix est puretio siliis herba est qua ualet in suffumigis
Bochormarien .i. species abrotani.
Beregefili species in qua multa existit utilitas epileptico atque inimicis herbis ex matricis pro focatione pacientibus.
Blactebisancae .i. uga pastoris.
Bersiendarii quibus ergo est salsugi nis de quolibet sale intelli potest
Bainnch .i. magnum ozimum.
Bechardek in cosima in esi maie kabst.
Buthomarien .i. sanies carnina vel uacina.
Hasacha sinscheba. est efficacios ambicus.
Bolisur. radix herbe silis zedoarie.
Budorongi .i. auellana.
Bundacha .i. pondus.
Bachar .i. uas intrositu treatum ut pix.
Burinati .i. foramen.
Berich .i. saribae domestica.
Benezimon .i. camolla.
Beronica est semen nigrum silis piperi quod puenit de lenia amar pro quo ponitur dictum et dicitur quod sit herbarum.
Borinit .i. affodilli.
Borunz binich. genus egritudinis in herba que est dictum inter morsecam et bdinus quia cum pungitur morphea sanguis erit et bainis in quinta erit.
Bains lapis est uiridis omne expellens uenenum.
Bezar in modo anellane cuius g ponderis.
Bondikeben .i. brusil.
Bikum .i. pastinaca.
Binac .i. ignimis mat?
Bachari .i. radix herbe similis zedoarie.
Baideomgri .i. zedoar pro eo ponitur zinzib.
Buzini .i. spina alba.
Bedeguard .i. galbanum.
Bezad lapis s. lebes uel beris vel burene.
Bimum .i. corallus.
Bensolis vel belesis .i. pyris.
Brunna .i. testicul vulpis et dicitur satirion.
Buziden .i. ysopus de yspania.
Baze .i. pustula vel ermuecia aurius fetide.
Bather .i. herba silis camomil le cotula fetida.
Bracter .i. folia auri.
Bucholie est inter plante frite preule in olo ponitur in patella uitra sic aliam locando melle inter duas ponitur atque sic simul coquitur.
Boaz bocoz pro eo potest sempinum.
Borengi .i. milo.
Bathetu .i. dauc?
Bancia siluestris .i. marsol.
Cerusa .i. cicuminasinum?
Cithe elchimar cardamomum.
Carduncilla .i. capillus ueneris.
Casbiniarlurr .i. centaurea.
Centurion .i. carui.
Caroguerth .i. camedreos.
Carmedenis .i. cinnum aloto.
Chelion arum i. cim. vel malum tre.

Colliza herod .i. conglat(us) capis.
Cataeais .i. olim sudum.
Calusit .i. appetit(us) comedendi et similia.
Cartata .i. frustra subtilia.
Ssiuum vel amutaca .i. psimu(m).
Caphadrit .i. calcantu(m) cui(us) color est viridis et q(ua)n(do) antiquat(ur) fit color acius.
Caleadis .i. humor cerebri.
Carthamu(m) .i. sem(en) ce orrensis.
Caecthi .i. in(dicum) inda.
Calcalmu .i. buglosam.
Curtum .i. sue caprarum.
Curb .i. fruct(us) tamarisci.
Carmezich .e. gum(m)i ascorf et alcor capiti draconu(m) que comedunt.
Canciazed .i. sale conditi involue.
Caucanum .i. ea q(ue) nascitur i(n) gula et p(ro)fortuntur squinancia.
Canguarnich .i. caubez vel caubez fit e(st) nuce pais adamatum in oleo frixe et i(n) melle despumato poste par p(er) coq(ui)t(ur) postea v(e)l s(icut) ser tam pomum. ut mel pforamina exeundo separet(ur) ab eis et sic comeditur caubez .i. de pane.
Caruf. cu(m) melle placenteule de pasta pue frixe ponunt(ur) i(n) pasta .i. s(ecundu)m aliam ponendo inter duas posito atq(ue) simul coquunt(ur).
Carat f .i. g(enus) cardui q(ui) vocatur amerta.
Candur .i. panni faciei.
Calef .i. amidon sale conditu(m).
Camuchamiden .i. squama fri.
Canizheselech .i. vena citrina que dicitur fieri de aqua q(ua)n(do) inveni(un)t(ur) inectores.
Cahelh .i. facilta quorum q(u)idam condiunt(ur) cu(m) sale quedam sine sale.
Canguemich .i. amo agreste.
Cordumer .i. sem(en) ce correnfis.
Carthamu(m) .i. tremor.
Casacan .i. iunc(us) dareloc quo alcana fit.
Curch .i. ciri rubea e(st) immixta q(ue) de media mecha affert(ur) ut arena et circa fricatur s(ecundu)m manum i(n)grede cute de qua fit ungu(entu)m q(ui) penetrat manu(m) q(ue) mediat vicum i(n) mari q(uod) est vix sibilia.
Canbin .i. cauda equina et grece vocantur apirias.

Caaile. nomen(n) arbore q(ue) mediat meum et nascitur i(n) mari q(uod) e(st) uix sibilia.
Canatella .i. id est q(uod) alkarif.
Caris .i. bacaum eius.
Cortex eris .i. flos eris.
Corticeseris .i. trocisce de arsenico factus.
Calidicon .i. stelle.
Crecesse annus .i. anni impiar.
Caranich .i. unum albu(m) et debile.
Cauhuha .i. armoniu(m).
Cesmech .i. siseleos.
Cimernicasine. cin e(st) ubi i(n)cludit alexander gog et magog.
Cozh. vel cacto est ous e(st) pius p(ro)t(ectu)s vel postule q(ue) nascunt(ur) i(n) ling(ua).
Cola. cinis doacellac et fit de q(uo)dam herba salsa et vocant(ur) eo tictores.
Cali. cinerum albu(m) est. colla et fantal grece vo. sisaleos e(st) p(ro)p(ri)etas est epis dolore(m) et peticia(m) et epilepsiam et asma et matricas p(ro)vocat de sale.
Cimunu(m). herba e(st) de q(ua) fit soimoea et e(st) g(enus) nolubil h(ab)ens lac.
Camucalpatur .i. sal muri acupat condita.
Corrigiola. fructidicas feci i(n) p(r)ima digone cibi i(n) st(omaco).
Chunus. simile est fertile seme(n) h(abe)ns albu(m) lenticule simile.
Chilus. massa humor(um) fca i(n) epe ex succositate in st(omaco).
Cosim. flores s(un)t similes florib(us) viol(e) relucentes i(n) nocte et n(on) in die.
Cerri. grana sol(et) e(st) herba q(ue) i(n) yspania nascens de q(ua) multa gratum mobedi q(ui) semini canapis assimilat(ur). l(ice)t eo sit albi(us) ad frangendum lapide(m) multu(m) valet.
Colb. herba est tene folob filis immidari aceto s(ed) hui(us) sapore et fit in(de) salu(m) alkali.
Chatile .i. daciouite.
Colchodia. ea q(ue) sunt simplicia et co(m)posita et comedu(n)t(ur) p(er) cibu(m) ut cappar(is) et olive.
Canguamch. pond(us) e(st) .x. vncia(rum).
Corila sanabei.
Canesis .i. vespertilones.
Carfeoch .i. occipitum.
Carhadun .i. ova q(ue) aceto et sale condita sunt et capparu(m) et reliq(ua) ex q(ui)b(us) fiunt sale.

Cauguinich .i. frenesis.
Carabicu. G. carabici e(st) digit(us) bone que n(on) n(on) digit(ur) in humore et vincit ad malu(m) q(uod) est diffinire nescio. Item olera q(ue) cito coquunt(ur) meliora s(un)t et e(st) s(ecundu)m s(ecundu)m digunt(ur). que n(on) i(n) igne tarde coquuntur et in s(ecundu)m tarde digerunt(ur) cu(m) aliquis vult loqui et non p(otes)t n(is)i multociens monendo ligam et os.
Caras .i. purus.
Comacie .i. lumbaci terrestres.
Camthi. una sp(eci)es tamarisci.
Carmesis .i. podogr(a) lini.
Cuseuti .i. cardamomi minus.
Cacule .i. fruct(us) balsami.
Carpobalsami .i. aptu(m).
Carps. radix quedam est que de t(ra)ns marinis p(ar)tib(us) transfert(ur) et est q(uo)dam confect(i)o que est in serapione.
Cirtarina. herba est q(ue) assimilatur sparule et vincturar diciei p(er)ficit et eius flores quidam sunt similes viol(e) et quidam citrini. f. glauci in nocte et n(on) in die relucentes.
Condis. de papiro.
Cartanida. balien.
Cheici .i. ciriu agreste.
Carbuncru. d(ic)t(u)m vitu(m) rubeum.
Carcathar. d(icitu)r herba pruindinu(m) vel vena citrina.
Celidonia .i. vitreolum.
Calcacium .i. ozimu(m) mdatum.
Calcanil. gnu(m) simile cardamomo et affertur de selanoma.
Cob(us) bagne .i. centaurea.
Cartaron .i. celidonia.
Cancon. drria.
Cantaris. herba cui(us) .iii. s(un)t sp(eci)es.
Casus. almes indum.
Callab .i. mm.
Cici .i. radix.
Colchasia. alusseac.
Coth. est herba i(n) vie nasce(n)s q(ue) ramos h(abe)t longos folia h(abe)t longa comedi(tur) cruda et vocat(ur) gambil.
Chei. magis cu(m) quo falsificat(ur) un(gu)i(s) succus et algulia et d(icitu)r quidam q(uod) sit gum(m)i glandiu(m) s(ed) mentiunt(ur) q(ui)a n(on) est nisi gum(m)i in radicib(us) xyloaloe i(n)ventum.
Cherdaum .i. sila.
Condisissa .i. meliga vel rogeri ma (labma)

Doza. vocat sophera q n est alaz
yspania tingimur pannu. imo est
arbor fr primu stiptice stiptice elena
ta 7 e spina cui folia xyloaloe
folus sunt silia 7 ei cortex vocat
albarbaris emais.
Dilbloul. i. zedoar 7 e tribus mod
unu est deuorare a xerola a de ys
pania.
Durunech. una spes e q nasci in indi
7 assimilat capillo.
Demar. i. adeps gibi cameli.
Desenen. i. terebentina.
Debonu. i. acetosa.
Delangeni. i. q gnu resin assimilat 7
e alia indi al seu din qz vocatur
campucie.
Dende. i. olm indu.
Deneruen. i. sustentaco.
Dehirsini. i. fera silus ursis. (albu
Dalach. h fit de isto sene q dr pip)
Deberiolum. i. lapides undes qui
bus accipiuntur florum ist de mecha.
Deni esenem. i. pond vinginti oz
ordei.
Damici. i. sperm.
Dahz. i. sem iunipi.
Ebel. i. pisces sama ul semu.
Ezle. i. sena ul semu.
Endiuia. i. qnz as caput in petrose
uerteri retro ul ante ul eu loqui
mouet ipsm an facit capite oze qn
loqui 7 sepide ibu nescit q dicit
Elenzuzigi. quida e q e sile ciun
dini 7 elula de foram longu ut
fistula.
Efregnar. i. loe n cup doso nigr.
Elehu. i. tediu ul ebrieta de fino et
facit uigilare.
Embroci. sandicius.
Erapinna. i. corda regis.
Edil senelich. i. iuris.
Eleser. i. ypoquistidos.
Eleufestides. e spina alba florem
faciens citrinum.
Embut. l amarachachos alba.
Esthanabut. g rubeum.
Emurucine. i. g potimate.
Feliche. i. filla f seis trifolii 7 me
luis citrinu.
Furfur. i. gna ipinguatiua.
Fusulfa. i. ozimu gariofilatum.
Feregenech. i. fest. fistea. (cella
fu. i. uitis albu ul briotia. uiti)

feratragi. i. tapsia

Fesire. uitis agrestis 7 nig. et
vocatur bantasma uiticella.
Fatulsarafsin. i. indie pipis 7 si
uen lignum.
Fulsefele. i. pili elefantis.
Feluzahangi. laps milenu 7 e
lapis corru ppantoz.
Fenich. i. cor.
Feden. i. boroz sem nigr.
Fundengi. i. potus qui fit de ordeo
7 aq.
Fuchaa. i. nacca.
Futeris. i. acal.
Fesilsis. i. medicamen. ad scabie.
Fusurieon. i. pip usuale.
Fufel. i. g archanuche spes bu
cor matie.
Fuchaylesus. i. i. inmepieroces.
Ferinech. i. nessisundar.
Festressenern. i. ozimu mon
nu.
Fulfulmo. i. friorus.
Flous squinnati. i. peonia
Fehnia. i. arbor hen.
Fuluzatragi. i. herba q simulatur
unci uni scatie.
Fufel. i. agnus castus.
Felifolati. lupini.
Faba egiptiaca. i. catazuccai
Furmacia. i. prussium.
Fusiricon. i. panni ul ad a quo
oppilatur os nasis. ut p ipsm
possit capere uinu ul aqua 7 p
capite si fuit sanguisuge.
Funden. i. auellana indi.
Fuufel. i. almemum
Farmaticon. i. uisqamu nigr.
Fimon. i. arbor mane 7 e carta
nasia.
Fesenu. calamentu fluuiale 7 e
tinurea minor.
Fagus. i. das digoe.
Feiseselen. i. hinu.
Fufe. i. euforbiu.
Forbien. i. squinantu.
Focilhabiheben. dic abiecef qd
est g ruberis.
Golie. i. titimum.
Galdia. una spes e elli 7 h q sdi
minoyma.
Guldenech. opoponac.
Geuseir. i. basilico demois.
Gaulina. i. spina al. flore faci
ens citrinum.

Genbat. i. laur.
Gar. i. eupatorii.
Gabr. qn oculi p dormitone
api non potest.
Gesse. i. pip ethiopu.
Ginnazelem. i. fruct. quida s. se
men lentisci.
Gunna nerite. via ul canal 7
qnz ppe dni meseruce.
Gedguil. i. capreolus.
Gazel. i. lacrime.
Gaub. g columbaz.
Ganten. i. duricies palpebraz.
Gesse. caro e pannculosa inter
palato sub nia pendens coopi
ens caput carne.
Galsama. i. cori i alio costi.
Gutre. i. stellio
Guasamabiras. foliu nil.
Guasmen. i. stellio.
Guaril. i. confectes liquide qs mu
lieres faciunt ex quibus liniunt
faciem.
Gomorati simil e camomille
h fit ea maior 7 noca maguisa.
Horhoen. i. nasturcium.
Houf. i. ysopus yspanie.
Hassie. i. herba expansa super
terra hns multos ramos q dr
ciceri inpatoris q sem ei spino
su est.
Hassech. i. iunipi.
Hara. i. gnu fistici.
Habelkamibach. i. resin. s. pe
tredictili.
Heriha. i. samina ul iuniperi.
Hebel. herba est.
Helkmel. i. sardeneum.
Hassech. i. costricto.
Hisamati. i. hoa[illegible]
Iu mani. i. acutus.
Herif. i. terebentina
Heleibotho. i. cardamomi mai.
Heel. i. amoniac 7 acoz 7 asar. vel
p alio ponit in medis.
Helli. vnis alba 7 h quosdam [illegible]
Hezerebassen. i. cardamomi
minus.
Helbague. i. seme alcanabiu.
Herfi. i. lignu aloes.
Hed. i. ypoquistidos.
Heinfusus. mansolom [illegible]
Hafasci. i. altea.
Holus iudaicu. i. sue plate q

dr platayenna.
Chesisides .i. lactuca asinina.
Chearsel lignum idum notum.
Chostiloen .i. amomum.
Cheumeme .i. staphisagria.
Chabaras .i. fructus iuniperi.
Charmec .i. terebentina.
Chelkelmbani. mit. ps libre.
Chosmat' .i. amomum.
Chumeiua .i. xylobalsamum.
Chothelesen .i. staphisagria.
Chaatus .i. cubebe.
Chabalaris .i. liquiricia.
Chornsus .i. blitus.
Cholisiameme .i. mamich.
Chellalmbach .i. uleb
Chedaunon .i. uua longa. que deferunt sarraceni in capitibus suis.
Chimenati. parilanum.
Chozalate .i. ethiomen?
Chekurelem elelbanum.
Chelkalmbach .i. dicies palpebre
Ydromel .i. aqua mil'.
Ylle. satinon fructus est sicut ficus agrestes acetose et duri in quibus semen in principio non sonat.
Yumeiz .i. pollium mai'.
Yudac .i. rafea alba.
Ystidiregi .i. salsa que fit ex carni de et aqua et sale.
Ysthigari .i. gipsum.
Ymsalepidis .i. cardamomum min'.
Hibelhee .i. cibus qui uocatur rizi.
Yudebei. cibus qui fit de nucis. pue placeue si quis pinguedi nes carne assata destillit. cum fundatur qui liberter eis adiuuisset cocte.
Yudbegi .i. polium min'.
Yboida. nuce de adamach sic quis fundit pinguedo pullorum columbarum assant.
Yudabi .i. elia u amaritudinis herbacia et boni saporis seu sint solutiua siue non.
Yaguris .i. cum comedit homo non ledit ipsum.
Ystinbire .i. sinapis.
Yfech .i. barba yrcina.
Yproquistidos homo stans oculus aperis et non mouens eos.
Iasens .i. apostema lapideum. f multa
Hisoze uel selirosis. semen assari.
mari .i. fafisa.
Iatierch .i. radix palme silutris
Ymar .i. anati.
Yliaci .i. nux muscata.
Iosbague .i. balaustia.
Yubinar .i. lac acetosum.
Kail. herba est similis ferule huius semen album lenticle simile.
keissim. dicitur .D. kemirugi. herba in usce nascens que ramos habet longos et folia longa et comeditur cruda et uocatur camolz.
Kere. keneuiri .i. sucositas.
Kilus .i. grana nase .i. tremule arboris.
Kilkal. sal' decoquente.
Kiles .i. flores quidam mole siles in colore albi sunt glauca in nocte tamen redolentes et in die que est odor molarum.
Keiri .i. semen tamarisci.
Kalmfich fustes sunt ingredum attuentes radicibus in boe siles
Kesile .i. herus.
Keste .i. libra et dimidia.
Kist .i. filis.
Kildanu .i. cinnamomum. (naec.
Kerfe .i. galbanum et est gummi pastinace.
Kiua. cibus qui fit ex pulmone corde et epate mactis minutatim. et cum oclo frixis in aliquo premo tone pacorum par acetum ponitur et ona et zaura.
Kalagie herba est portulace similis et est constringens emittit sal.
Kebibegi .i. cibus qui fit de simila ordei.
Kse. spes est solatii.
Kebingi .i. apa calidum in uela mine cerebri feni.
Kabitus .i. color sanguinis putre facti in facie.
Kistabit. pubus.
Katem. tortelle.
Keb. genus arboris que facit gummi quo corpora inuncta non putrefiunt.
Kitrim .i. lenisticum.
Keisim .i. passule pue.
Kissinest .i. pentadictili.
Kerua .i. cinnamomum mai'.
Karfuti. albesed.
Kalifur. gumma est.
Kekem. mellilotum est.
Kilileslicanalich .i. gummi.
Kirch .i. confectio inda.
Kekelingi .i. cortices glandium.
Kosen. marmor inuocatum in limo iunci inuentum quod potest cum aceto.
Kimolen .i. fiseleos.
Keissin campestris .i. confectio persica.
Kelkenei .i. cubebe.
Kerkesebe .i. pimpinella.
Keilus. herba que assilat concheas sese fixe et cum ea abstergit uitrum.
Kidikaon. est quod emanat de cera comburitur uel ad instar olei firassimi extrahitur.
Kitran. est illud quo liniuntur naues postquam sunt parate cum pice.
Kermokasim. hoc fit de aqua in qua coquuntur cortices herbis.
Lozi .i. amigdale amare.
Lanz. genus tamen illi .i. lactucella uel esula.
Legia. hoc fit de amigdale pariter terre acis in melle despumato ponitur coquuntur ex quibus pue piste formantur et sic comedi.
Leozenegi .i. bliti.
Liteni .i. uolubilis.
Lupilli. herba serpentina
Lus .i. pine.
Libue .i. itolus.
Lutum armenium .i. terra sigillata.
Lactimie .i. agaphis.
Lapis indaicus .i. opium.
Lac papaueris .i. faba egiptiaca.
Lupinus. fructus fraxini.
Lingua auis .i. lutum quod dicitur in sabor ad comedendum sapidum semen album huius saporem mane lutum comedendum.
Liquicia cannille cuius persica ling.
Lucu .i. calamita.
Litargia .i. suber et est obliuio carnes et alii sicca.
Lac papaueris .i. opium.
Lubaecor .i. almea et aliud dicitur quod fit.
Lubei .i. thus.
Magdhir .i. cibaria de lacte et carne.
Mirahabatis .i. conditus qui in sale fiunt sunt igneum zuccarum.
Mes .i. grana parua fasceol' uel minora herbacia ordini in medio circulus faseo lorum et uocatur fantola .i. fasceoli parui.
circulum
Masal. hoc fit de lacte acetoso et farina ordei et cibus.
Maliud .i. lac quod per butirum extractum manet.
Mahaleb .i. fructus uel granum eius arboris .i. nere.

1348

Aurea alexandrina — Renes. renum. caput. lapis. et largus. algida. matrix
Vis apoplexie. disuria. tetrarentesque.
Hi siquis ledunt tibi funditus aurea cedunt

Adianum — Offense uias caligo dolor capitalis.
Delictum stomachi capitis yeronoxa timores.
Causa melancolici renum pressura dolores
Singultus splenis tumor algescens epatisque
Si de ledunt sanum fatiens fugat hec adianum.

Adiarisstum — Fluxum emoptoycus. artetis dolor. asma catarrus
Frigore constrictum pectus fugiunt adiaristum.

Athanasia — Fluxum constringit uentris in gleba sistit.
Sanguinem sputi causas abstergit et uidas
Fontes exsiccat athanasia sanguine naris.

Antiamum — Antiamum tetrici sacie ... cefaleam
Offensam stomachi matris dapna podagram
Destruit emendat errantes ore colores

Acalacon — Yoticos prouocat ep confortat acutam
Mitigat ... minuit tenebras oculorum
... acalacon aufert

Apostolicon — Virus apostolicon ... et mala renum
Mitigat innatum fugat ex humore dolorem.
Vulnus ... gracilis ex hec fit grossa acatys

Aliptia — Extirpans asma ... aliptia

Anacardium — Litargia stupens ungo frigida matrix
Mentis debilitas hec non sunt noxia ... uirus
Ex anacardino ... causa salubris

Arrogon — Tetrateum tetanum spasmi artetica mala
Ylliaci tormina sacie capitisque dolorem. Renum
Arrogon ista fugat loca fronti si quis unguatur

Agrippa — Indignans ... quisque tumor et dolor omnis.
Corporis absque mora fiens tibi cedit agrippa.

Blanca — Ydropisim ... calum spene cephaleam
Neruum defectum. Iupos oculos yerinoxam
Hec sanat. blanca iusto modamine sumpta.

Brudie — Gutta pedum uesica doloris. dolor articulorum
Regnans interne grauitas cedunt brudie.

Cimata — Blandit cimata confortat debilitata.
Algida uiuat stomachum mordat frigore lesum
Frigores epatis ... morsus quoque cordis
Defendit cerebrum stomachi ne turbinet ipsum

Cerone — Inuadunt scapulas pectus dolor algidus acri
Splenis. diuties innata calore remissa.
Algens ydropicus torrescens frigore matrix
Cedunt ceroneo ... membro imponit eger.

Dyamargariton — Letificat cor confortat stomachum uiuat octat

Cardiacam nomen cum margarita ministrat
Tristes cardiacos maciestos debilitatos ——— Dyantos
Vt corpora morbi repit epatique dyantos
Causonicas sinocas ... Dyaprunis
Vtilis est usus ... dyaprunis
Reumate labentes dyamoron ... Dyamoron
Desiccans ... guttur uiuat atque palatum.
Ysciacas ethicas epatis feruore ... Dyarodon
Cardiacas causis dyarodon conuenit istis
Algens ydropisis inflat passio splenis ——— Dyacostum
Si noceant egro penitus cedunt dyacosto.
Pulmonis uitium raucedo sicca malignum ——— Dyapenidion
Sic austisis adest dyapenidion sibi prodest
Extirpat ptisim tussim epatisque calorem ——— Dyadraganti
Pulmonis uitium cui nomen dat dragaganti
Semitercianam uentris quartana frigora febris ——— Dyacminum
Pectoris algorem stomachi delicta relegat
Cui nomen ... ex parte timum
Neruum defectus cephalea nocent yerinoxa ——— Dyastoreon
Infirmitas splenis epatisque repletio renum
Vertigo capitis sompnus ... hec sunt
Que dyacastoreum depellens liberat egrum
Tristem maniacum fantasma melancolicorum ——— Dyasene
Splenem cardiace uitium sanat dyasene
Effugiunt una dyayris tussis et asma
Et semel abscedit si frigida ... ledit
Dyacalamentum.
Pectoris algori confert tussisque senili
Sanat quartanam cui dat nomen calamentum
Menstrua ... pro ducat honeste
Dyacodion.
Adueniens fluxum prestat dyacodion usum.
Dyacytonites
Abstergit uomitum digestam uiuat aufert
Reumathesim ... restaurat more colore
Constipat uentre cui prestant coctana nomen.
Dyacameron
Quod camere nomen denotat asma dolorem
Arteticam ptisim tussim stomachique dolorem
Depellit renum prohibit debilitatem.
Lasciuos motus uenus producat ...
Dyaolibanum.
Constringit fluxum dyaolibanum lacrimarum
Et capitis uitium depellit eius ad usum
Dyasathyrion

Lumborum modicum torpentes excitat omnis
Quod sanctis aptum nomen reddit satirorum
Electuarium de suco rosarum.
Antidotum sua sinthamati noxia sedit
Fratris extinguit fluentis cruentati pellit
Adstricte teca placida est medicina rigoris
Electuarium ducis.
Electum ducis antidotum si cedit in usum
Calculus expellitur cedit molestia fluxui
Ventosi digestive persolvitur error
Virtutis gravis yliace vis desinit esse
Filantropos.
Stranguiriam lapidem aentesim lateris dolore.
Splenis duritiae philantropos occurrit adiungunt
Filonium
Pleuresis yliaca nefresis colicus dolor error
Algitus stomachi peripleumonia tumores
Splenis nescire virtutum vestigia sputi
Sanguinea tiphilomi sunt apta fugari
Garyophilata.
Proscribit ructus acidos et pectoris arta
Pressuras aperit digestivum reparando
Ventris virtutem cui dat gariophile nomen
Yera
Gingiva gingiue repellit reuma dolores
Dentis diminuit oculorum nubila solvit
Iustinum
Si migras modicum si corripiat tibi lumbos
Calculus yliace si plectaris gravitate
Utere iustino quod prodest stranguiriosis
Ydrodropion
Oppresso tereo valet ydrodropion egro
Frigora quartane fugat et mala cottidiane
Impiale catarcum.
Pesta ventose stomachi valet impiale.
Yliace vires enuat et absque dolore
Consuevit purgas constrictos solvere ventres
Frig. Kophonis.
Lenem tereo tua dat confectio kopho
Expellit colam constrictum solve ventrem
Docta satis tute febri succurrit acute
Lycontripon.
Pertundit lapidem licontripon et fugat omnem
Yliace causam renum prestat medicamen
Metridatum
Metridatum capitis vitium comprecat algor
Expergit corporis timidis et sana medetur
Cum melancolias occurrit lacrimatibus auris
Succurrit vitio male male mitigat egrum
Evellit dentis canum mortale venenum
Dissolvit viciata replet cum frigore laxa
Constipat ventrem que cocta balaustia firmat
Musa enea
Sit quartana nocet hanc fugat enea musa.
Cottidiana ruit redit interrupta facultas
Mingendi sudor vitam comprimat egro
Myleta
Sistere moroydos torturam mitigat omnem
Compescat fluxus ventris myleta per usum
Mel rosatum.
Cum calida stomachi miscetur melle rosato
Frigida si fuerit aqua constat debilitato
Si fuerit calida stomachi iuvat ylia solvit.
Si medicina moram modicam fluxum magis auget
Marcyaton.
Tortus capitis stomachi dolor algor acutum
Yliace dolor artheticus sciatica lesa podagra.
Splen durus et chirosis epatis renum mala nimium
Decrescens sunt quam marciaton iuvat usus
Memphiteum.
Memphiteum cedunt quam longum noxia ledunt.
Flegma melancolie humor yeranoxa do
Algitus stomachi vertigo dolor capitis. Flores
Oxyro croceum
Oxiro croceum vis fructo subvenit ossi
Mitigat ingentes humore fluente dolores
Solvit apostolios mala mariamque removit
Opopyra.
Mesemi mala motum lingue, pedes oris.
Opopyre virtus fugat et constat tremulosis.
Oxi simplex.
Causonis et sinoti vim simplex mitigat oxi.
Oxi laxativum.
Est oxi laxans cetera dissimia cessans
Oleum rosaceum.
Mixti mandragore violarum vis quamque
Et fugiunt oleum quod fit de flore rosarum
Artheticas callis capitis consistit et acutis.
Sistit muleta manus pes nares tempora pulsus.
Fuscium

Fuscum dum siccat siccando uulnera sanat
Unguentum citrinum.
Lentigo lepra labes macula cicatrix
Pustula quam producat flegmaticus ardor
Vendite unguenti decoctum gramine citri
Potio sancti pauli.
Febri quartane consert tua potio paule
Confortat neruos enuat uim reumatizet
Psilliticum.
Psilliticum colera castigat purgat acutas
Populeon.
Populeon fugat ardores et laxat acutas
Inducat sompnum maribus petre tempore tectis
Paulinum.
Quod dat descensus humorum destruit usus.
Paulinum tussim toracas frigora pellit
Que chymus ostendit oculis fila uirtu reprimit
Pigra galieni.
Frigiditas capitis matris nausia uentris
Errores stomachi fugiunt pigra galieni
Stranguirie uicium soluit calculusque calore
Arida membra uinat paralitica lumina mundat
Pille sine quibus esse nolo.
Emundat uisus quibus est stomachus sine quibus
Omnibus ylliace oculi prohibet cephaloe
Lumen clarificat caput aurea pilla purgat
Tracto uentosus stomachus ruit eius aduersus
Requies.
Dat requiem reges quartanus cottidianus
Et tua quam renouat lux febris noxia cessat
Rubea troscisca.
Inueniat fallam rubee uis cottidiana
Interea ostendit descensus reumonus aufert
Sudores gratia mala per diuturna rosata
Gera magna.
Timbo melancolie oculi dentis dolor auris
Passio logeica tussis inolita podagra
Impetus arthetice peripleumonia frenesis
Pena scie stomachi uomitus uim reumatizare
Sanguinem sputum uomitus letale solutus
Uentris quartana dolor asmatic uiolenta
Disma continuant capitis dolor ethicorum
Cuncta quius gere uanescunt nomine magne
Sal sacerdotale.
Sale sacerdotis capitis dolor et melas oculi
Cedit eger calige cadit tenebris oculorum
Abscedunt tussis languor et anelitus altus.

Stomaticon.
Quod capud a stomacho nomen sumit accipis
Feruore reprimit situs inteiuum repellit
Confecto aurum cuius dicitur frigiditatis
Scalum fuit stomachum confortat et eius
Uim digestam reparat capitisque medetur
Sirupus rosaceus.
Uenum constipat castigat causam ea febris
Confortat pellitque sitim fugat acriditatem
Inopi inuis rosa que producat adustus
Humectat siccas febris uentrisque reducat
Fframis asserus sitis extinguit uiolatis
Tyriaca magna.
Uis apoplexie stacus cephalea uenenum
Horrida raucedo pressura que pectoris arti
Asmaticus insultus peripleumonia dolores
Yliace dolor arthetice nefresis lepra fedans
Ydropicus colli incontinentia menstrua fetus
Morbus ictericie labes contagia lepre
Frigiditas stomachi yerenoyze passio splenis
Pena febris tipice magne cedunt tyriace
Diacesseron.
Algente febre matris frigiditate
Latrantis morsum canis arteticaque uenenum
Cephalica pellit uim diatesseron esus
Triphera magna.
Triphera magna uinat concepte mistu grauem
Matrem nundat sompnum fugientibus aufert
Corrige errorem stomacho ostendit mulier
Triphera sarracenica.
Ytericie labes epatis calor et cephalea
Ycolera sphas duplas uel simplicitas ardor
Humus ostensa colere quam gignit acumen
Horum tempore tibi sarracenica cedunt
Theorodon eupiston.
Mensium reumar calor noctis asma podagre timores
Fastidium sole uel litargicus error
Arterice corpore oculi debis dolor algor
Splenis uertigo capitis raucedo nociua
Frigiditas stomachi peripleumonia fetatus
Sanguis uel cessant eupiston tibi parent
Triasandali.
Ycterus ptisis epatis capitisque dolori
Ycolera est cui nomen sandalus aufert
Unguentum auteum.
Gutta pectus uel stranguirie destio mu
Calculus ydropisis et frigida passio quus

Menio ... [illegible] ... xx sol. a Nat.
bte v̄gis anno dni m̄ ccc xxi [illegible] dno dnca
fr. ebrimbs x sol. [illegible]

Cedunt ungento q̄d comi fumit ab auro
Ungentu̅ Raphin.
¶ Serpigo. scabies ex salso flegmate labes.
que lepra q̄ apm nom capit ex elephante.
Morphea que macular. fatie q̄ corpa fedat
Cedunt ruphine ꝑdant documta rume.
Yera Galieni
¶ Humidbz capiti nasci rembz ant
Vesice. splenti. yera pstat ope Galieni.
Yera constantini
¶ Quam constantinus conposuit h yera rufini
Clarificat. colam nigram fumosq; repellit
Yera curia.
¶ Omne leticiam & dat leticuria guttas
Diluit. et colam purgat. cu̅ flegmate nigram
Destruit algnte nioz debilitatem.
Zucara rosata
¶ Cardiacam uentris fluxu̅ stomi q; dolore
Pellit uis zucare confortata rosace
Zucara violata.
¶ Pectoris ariditas. ethice c̄sumptis tussis.
Pleuresis. ylicea. ꝑipleumonia negritu.
Venis opus zucare uiolate cedit adus
Zinziber condit. et zinzibata alex
¶ Algorem stomacho torraci rembz aufert
Cui q; confortat conditum zinzib offert.
Huius ebuls e gra c̄format zinziberata.

[illegible]

Jt[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

167

[illegible]

V

